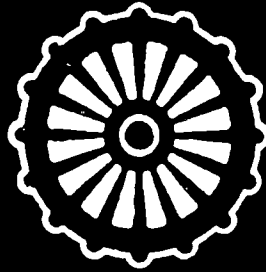

බුද්ධචර්යාවේ ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා: 23

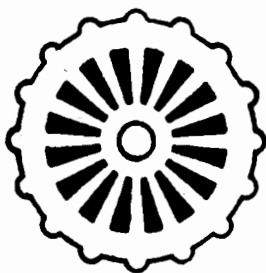

සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

අට්ඨගුණතරනිකාය

මහඨ භාගය

දසක - එකාදසක නිපාත

සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

17 වන ග්‍රන්ථය

අඩගුනකරනිකාය

මහරාජා භාෂ්‍ය

දසක - එකාදසක නිපාත

ලංකා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංස්කාරක සභාවේ

අඩගුනකරනිකාය ශෝධක මණ්ඩලය

විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනය

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ සංස්කරණයෙන් යුක්ත යි.

බු: ව: 2550

ක්‍රි: ව: 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 23

The Seventeenth Book in the
Suttanta-Pitaka

17

ANGUTTARANIKĀYA (VI)

With the Sinhala translation by

**The Anguttaranikāya Editorial Board
of
The Tripitaka Translation Committee**

සුභානන්දපීඨකේ

අට්ඨගුත්තරනිකායො

ජට්ඨො භාෂො

සුත්‍රානන්දපීඨකයෙහි

අට්ඨගුත්තරනිකාය

මජ්ඣ භාෂය

ප ම් න

CONTENTS

සංස්කාරක නිවේදනය	...	...	...	ix
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය	...	...	...	xi
සංඥාපනය	...	...	...	xiii
පාළි භෝධිය	...	...	...	xix
සංකේත නිරූපණය	...	...	...	xxi
විසයසූචි	...	...	...	xxiii
ශුද්ධාශුද්ධ දූෂිතය	...	...	...	xxxiii
සිංහල පරිවර්තනය	...	...	...	2-683
දසකතිපාතය	...	...	...	2-583
එකාදසකතිපාතය	...	...	...	584-683
ශාථාදිපාද සූචි	...	...	...	685
සංඥානාම සූචි	...	...	...	686-688
විෂයසපදනුකකමණිකා	...	...	...	689-697

සංස්කාරක නිවේදනය

සුත්‍රාන්තපිටකයට අයත් වතුරාගමයන් අතුරෙහි අභිගුහ්‍යනරනිකායෙහි ‘දසක එකාදසක’ නිපාතයන්ගෙන් සමන්විත වූ මේ සවන භාගය බුද්ධජයනභී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථාලායෙහි තෙවිසිවන (23) ග්‍රන්ථය වෙයි. මෙයින් අබ්බොහ්‍යනර සභියද සමාජන වේ.

ලඞ්කාබෞද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනය පරිදි මෙහි සිංහල පරිවර්තනය භාර ගෙන සිටි පණ්ඩිත සථවිරයන් වහන්සේ යථාකාලයෙහි එම පරිවර්තනය ත්‍රිපිටකමණ්ඩලය වෙත පත් නො කළ හෙයින් ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංස්කාරකමණ්ඩලයේ සමූහය පරිදි, වර්තමාන බුද්ධාග්‍රාමකම්පිට්ඨාසිපති කොදුගොඩ සිරි සෑණාලොකාභිධාන දක්ෂිණලඞ්කායේ ප්‍රධාන සභිකයා සථවිරයන් වහන්සේ යැ, දෙමටගොඩ පධානසරවිභාරාධිපති පරවාහැර සිරි පඤ්ඤානඤ්ඤ කොළඹ නවකෝරළයේ ප්‍රධාන නායක-සථවිරයන් වහන්සේ යැ, කොළඹ බුද්ධාග්‍රාමකම්පිට්ඨාසිපති තලල්ලේ සිරි ධම්මානන්ද නායකසථවිරයන් වහන්සේ යැ යන අභිගුහ්‍යනර-නිකාය සංගොධක මණ්ඩලය විසින් මෙහි සිංහල පරිවර්තනය ද කරන ලද්දේ ය. මුද්‍රණ අවස්ථාවට පැමිණ වර්තමාන ත්‍රිපිටක සම්පාදකමණ්ඩලයේ ශාස්ත්‍රාගමධර මහතෙරවරුන්ගේ භෙත් පරිශ්‍රමයෙන් ශොධ්‍යාසාන හා බොහෝ තැන්හි පරිවර්තන ද සංස්කරණය කරනලද වෙයි. එහෙත් ප්‍රමාණය ඉක්මවාගිය මුද්‍රණවේගය නිසා නො වළඟාලියැ හෙන යම් උනන්දුවෙන් වියයුතු නම් එයින්ද අපරිමික්ත බව කියැ යුතුව ඇත. ශොධ්‍යාපත්‍රයෙන් එයට පිළියම් යෙදේ.

පුස්තකාල පොත්වල මතු නොවැ මුද්‍රිත අභිගුහ්‍යනරනිකායග්‍රන්ථයන්හි පවා පද-වාක්‍ය සංකලනයෙන් ව්‍යාකූල වැ පැවැති පාළිප්‍රදේශයන් අක්ෂරවේදනයට පහසුවන සේ පද බෙදීම හා වාක්‍යවිවේචනය ද කොට අසාන පතිත පෙය්‍යාලයන් ද මේ සංස්කරණයෙහි ලා නිසිසේ තබන ලද්දේ ය. කිසිතැනක පෙය්‍යාලය සඳහා “-” මෙබඳු රේඛා ද යොදා ඇත. තවද ඒ ඒ සූත්‍රයන්හි වදළ දසකාදී අඛණ්ඩයන් වෙන් කොට ගතහැකි වන සේ අවශ්‍යයෙන් දක්වාලියැ යුතු තැන්හි ඡේදයක් පාසා අඛණ්ඩ යොදා ඇත. ජකකනිපාතාදියෙහිද එසේ අංක යොදා ඇති සැටි සලකනු මැනවි.

තවද ඉතා අල්පකාලයක් තුළ ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ බොහෝ ගණනක් පළකරවාලීමට අවස්ථාව ලැබීමෙන් මේ වන විට ‘දීඝනිකාය, මංඝල-නිකාය, හා අභිගුහ්‍යනරනිකාය’ ද අවසාන කරන්නට ලැබීම ත්‍රිපිටක

සමපාදකමණ්ඩලයේ අමැනුනුයට හෙතු වෙයි. ධර්මකාමී සජ්ජනයන්ගේ ද ප්‍රමොදයට හෙතු වනු නියත යැ. මෙසේ බුද්ධජයනී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාව අප්‍රමාදව පළ කරවාලීම සඳහා ආවශ්‍යක විධිවිධාන සලසාලූ ගරු අග්‍රාමාත්‍ය තන්පත් සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක උත්තමාවට ද, මෙහි ලා ක්‍රියාකාරී ප්‍රයත්නයක යෙදෙන ගරු සංස්කෘතික අමාත්‍යවර ටී. බී. තෙන්නකෝන් මැතිතුමාණන්ට ද, සංස්කෘතික ලේකම් එච්.ඇම්.සුමතිපාල මහතාණන්ට හා පී. ඒ. අභයවික්‍රම අධ්‍යක්ෂතුමාට ද විශේෂයෙන් සාකච්ඡා විවේකය ද නොහකා මේ අධිකාරයෙහි නතු ව ක්‍රියාකරන සහකාර අධ්‍යක්ෂ සෝමපාල ජයවර්ධන මහතාණන්ට ද බෞද්ධලෝකයාගේ ආශීර්වාදය හිමිවිය යුතුය.

දෙතිවල නිසර මුද්‍රණාලයාධිකාරී තුමා ඇතුළු තත් සේවක මණ්ඩලය ද මහානායක වාරිකාරාමයේ භාරකාර ඒ. ඇම්. පී. සමරසිංහ මහතා ද ආශීර්වාදමුඛයෙන් සඳහන් කරමිහ. ශාසනායු වර්ධනයට කාරණ වූ මේ සත්ත්‍රියාචලයෙන් හැමදෙනම සුබභාගී වෙත්වයි ආශංසනය කරමිහ.

මේ වගට

ලබ්‍රහ්ම ලිකිතනඤ්ඤ සථවිර
ත්‍රිපිටක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සමපාදක

10. 7. 1977 ත්‍රිපිටක කායභාලය,
115, විජේරාම මාවත,
කොළඹ 7.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක:

මහරගම වටයවත්තපාර-ශ්‍රී චන්ද්‍රශෙඛරාරාමාධිපති අභ්‍යවහාපණ්ඩිත බළන්ගොඩ ආනන්දමෙත්‍රෙය මහානායක මහාසථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති:

අනුරාධපුර බුද්ධිශ්‍රාවක ධර්මපියයෙහි (හික්කු වික්කවිද්‍යාලයෙහි) අධිපති ත්‍රිපිටකවාග්ගිකරාචාර්ය, රාජකීය පණ්ඩිත කෝදගොඩ ශ්‍රී භද්‍රාලෝක දක්ෂිණ ලක්කායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ, ප්‍රච්චනොදය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානාරාචාර්ය, ත්‍රිපිටක වාග්ගිකර, විමලකීර්ති ශ්‍රී රාජකීය පණ්ඩිත, ලබ්‍රගම ලක්කානන්ද ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධර් මහාසංඝසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක:

කිරුළපන පුච්චාරාම, නාරාහේන්පිට අභයාරාම යන විහාරආයාධිපති ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දුල්ලේ සිරි පඤ්ඤාලෝක ශ්‍රී කල්‍යාණිසාමග්‍රීධර් මහාසංඝසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

හෙරලියාවල, සුද්ධිනාරාමාධිපති ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, වේඳුරුවෙ සිරි අනෝමදස්සි බටහිර දිශායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ - මාකඩවර විහාරාධිපති රාජකීය පණ්ඩිත, කරහමපිටිගොඩ සිරි සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ.

කොළඹ නිකීර්ගස්සායේ අශෝකාරාමාධිපති රාජකීය පණ්ඩිත කරදන සිරි පඤ්ඤාලක්කාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ලේඛකාධිකාරී:

කොළඹ, බෞද්ධාලෝක මාවතෙහි බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත, දෙරගමුවෙ සිරි ධම්මපාල - කොළඹ පළාතේ ප්‍රධානසංඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සංඥාපනය

අප බුදුරජුන් 'සුභමධ' නම් මහනවුස් වැදිවතුරු බුදුන් පා මුලා දිවි පුද හෙව නියතවීරණසිරි ලත් තැන් පටන් වෙසතුරු අත්බව දක්වා සියලු බුදුතුරු දහම් සපුරා තුසිපුර ඉපදූ එහි ආපමණින් සිට අවසන් පිළිසඳ විසින් මිනිස් ලොවැ ඉපදූ මහබිහික්මන් කොටින් සාවුරුද්දක් දවස් මහා-ප්‍රධන්වියඹ කොට බෝමුලා විදුරසුන් අරා වැඩිතිද සවාසන සකල ක්ලෙශයන් බිඳූ බුදුවැ සෘෂිත්ට පනනකොහු වූ බරණැස මුවලැවිති දහම්සක් පැවැත් වූ තැන් පටන් කොට සුභද්‍ර පිරිවැජියා විනයනය කළ තැන් හිමි කොට පන්සාලිස් හවුරුද්දක් දවස් මුළුල්ලෙහි කෘතයුග මහා මෙඝයක් සෙසින් දහම් අමාවැසි වස්වා පිරිනිවන් පැවදුළ කල්හි ආදා-නොත්සව පූජායෙහි මුළුතැන් සත්ලක්ෂයක් හික්ෂුන්ට සබ්බ සථවිර වූ බුදු රජුන් පාසුකල මහාවීරයෙහි සාධාරණ පරිභොගයෙන් අනුග්‍රහ කළ අනුබුදු මහසුප් මහරහතුන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ පන්සියක් මහරහතුන් විසින් පිටක නිකායාදී විසින් සංගීත වැදෙවැනි තෙවැනි සංගීතීන්හි දී අනුසංගීත වැපවත්නා ධර්මික සංඛ්‍යාත නවාංග ශාසනාශාසනය සදෙව සමුභූත ලොකයට නිවන්මහවන් හෙලිකරමින් මෙ දවස පවා නිර්මල වැපවත්නේයැ.

බුදුන් පිරිනිවි මුල් සියවස ඉක්මැ යත් ම නිකායානතරවාසීහු පෙළ දහම් ගෙන උඩ්ඩ දුරමත උපදවාලූහ. ඒ හැම දුරවාද බණ්ඩනය කරමින් මොගගලී පුතක කිසස මහරහතුන් වහන්සේ කථාවකු දෙශනා කළ පවත ශාසනයෙහි පළට වැ ඇත. පෙළ පොත් හා අටුවා හා සංගීති කථාදිය ද ගෙන මෙ දවස දක්වා පරවාදීන් හා විතණ්ඩවාදීන් විසින් පවසාලන නිසරු වාදයනට නිසි පිළිතුරු සපයමින් ත්‍රිපිටක මණ්ඩලයෙහි ප්‍රධාන සම්පාදක ධුරය ධැරූ තෙවළා දහම්හි කළ පරිවය ඇති දඹන විසාරද පරවාහැර සිරි වජිරඤාණ නාහිමිපාණන් වහන්සේ බුද්ධචර්යාහි ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථාලයෙහි මහාවග්ග පාළියට ලියූ සංඥාපනය බලන්නේ මැනැවි.

අඬගුණ්ණර මහා නිකාය පිළිබඳ කොට එහි ධර්මසාව සඳහා දතයුතු දය අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපියාධිපති කෝදගොඩ සිරි ඤාණාලොක දක්ෂ ලක්ෂ්‍යයෙහි ප්‍රධාන සබ්බන්‍යාසක සථවිරයන් වහන්සේ අඬගුණ්ණර නිකාය ප්‍රථම භාගයට ලියූ සංඥාපනයෙහි පළව ඇත.

භාණකසම්ප්‍රදය

යළි ධර්මකර්ම ප්‍රධානියානට විචිත්‍ර ප්‍රතිභාන දනවන ආගමග්‍රන්ථය සේ බුද්ධසංඝාචාරීන් විසින් පසස්තා ලද අඩොකතර සභීය පරිශීලනය කරනු- වත් විසින් විමසුවමනා කතිපයසානයක් ගෙන මෙහි ලා පවසමහ: අඩගුහතර නිකාය සංගීතියට නභාලු අවසායෙහි “මෙය ඔබගේ ආශ්‍රිත- යනට උගන්වාලුව මැනවැ”යි දිවැස් ලදුවත් කෙරෙහි අගතැන් පැමිණි අනුරුඳු තෙරණුවනට දක්වා දුන්හ. එයින් ඔබ ඇසිරි කළෝ ‘අඩගුහතර භාණක’ නම් වූහ. යමෙක් අඩගුහතර භාණක වී නම් ඔහුට අඩගුහතර නිකාය පෙළ විසින් අටුවා විසින් සපුරා ග්‍රහණ ධාරණයෙන් එහි ප්‍රතිෂ්ඨිත නොවන තාක් දිසාගමාදී අන්‍යත් ග්‍රන්ථයක් පුහුණු කිරීමට අවසර නැතිවිය. ශක්ති ඇතියනට අනුක්‍රමයෙන් තෙවළාධර වීමට ද බාධායෙක් නො තිබිණ. ග්‍රන්ථලෙඛන සංගීතිය තෙක් නිර්මල වැ පැවැති මේ භාණක සම්ප්‍රදය එයින් පසුව ද කාලාන්තරයක් පැවැති සේ සිතිය හැකිය.

ඒ ඒ භාණකයන්ගේ වාචනාමාභියෙහි කිසි තැනෙක පද වණියන්ගේ නානාත්වය ද දක්නට ලැබේ. මේ විමසන්න: අඩගුහතරනිකාය - කික නිපාක සාරිපුත්ත සූත්‍රයෙහි අර්භත් ඵල සමාධිය වදරණ තැන බුදුරදුන් විසින් “ඉදං ව පන මෙතං සාරිපුත්ත, සන්ධාය භාසිතං පාරායනෙ උදය පඤ්ඤා”යි පාරායන උදය සූත්‍රයෙහි එන පළමුවන විස්සජ්ජන ගාථා දෙක වදරණ ලද්දේය. එය අලුතිමාර - ග්‍රන්ථලෙඛන සඛායනාවේ දී අඩගුහතර භාණකයෝ-

“පහානං කාම සඤ්ඤානං - දෙමනස්සාන වු භයං

ථිතස්ස ව පනුදනං - කුකකුච්චානං නිවාරණං”

(අඩගුහතර - ප්‍රථම භාග 246 පිට)

යනාදි විසින් ලෙඛන ගත කළහ. එහෙත් සුත්තනිපාත (340 පිට) හා නිදදෙස (334 පිට) පරිභරණය කළ ආවායඝ්ථරයෝ “පහානං කාමච්ඡද්දනං” යනාදි විසින් ඒ ගය හදළහ. අටුවා ඇදුරෝ “උදය පඤ්ඤා ව පන එතං පදං පහානං කාමච්ඡද්දනානි ආගතං, ඉධ පන අඩගුහතර භාණකෙහි කාමසඤ්ඤාන”න්දී ආරෝපිතං තත්ථ ව්‍යඤ්ඤානමෙව නානං, අපො පන එකො යෙ ව”යි ‘කාමච්ඡද්ද, කාම සඤ්ඤා’ යන පදයන්ගේ ව්‍යඤ්ඤානෙහි විනා අනියෙහි නානාත්වයක් නැති සේ දක්වා ලූහ. අද පවා භාණක සම්ප්‍රදය ඵලෙසින් ම දක්නා ලැබෙන කරුණෙන් පෙරිය වංසයෙහි ඇදුරුවරයෝ ජිනවචන පාළිය කෙතරම් සුරක්ෂිත ව ගෙන ආවාහු දැයි හිශ්වය කළ හැකිය.

තවද, බුදුරදුන් විසින් තිකඩගුහකර ආනන්ද සූත්‍රයෙහි වෙනොව්මුනති පඤ්ඤාවිමුක්ති වදළ තැන “ඉදං ව පන මෙනං ආනන්ද සන්ධාය භාසිතං පාරායනෙ පුණ්ණකපඤ්ඤා” යි (අං: නි: 346 පිට) සුක්කනිපාත-පුණ්ණක සූත්‍රයෙහි වදළ “සන්ධාය ලොකඤ්ඤං පරොවරානි” (සු. නි. 320 පිට) යනාදී ගාථාව මැ වදුරණ ලද්දේය. දශක නිපාත - කාළී සූත්‍රයෙහි (අ: ජට්ඨභාග 86 පිට) කුරරසරවාසි කාළී උවැසිය මහකසයින් තෙරුන් කරා එළැඹ “චුක්ඛමිදං භනෙන භගවතා කුමාරී පඤ්ඤාසු: ‘අත්ථස්ස සත්තිං භදයස්ස සත්තිං - පෙ - කථං වික්ඛාරෙන අනෙධා දට්ඨබ්බො’” යි විචාරන ලදුව සංයුත්සහියා මාරසංයුක්තයෙහි එන මාරසිතු සූත්‍රයෙහි යට කී ගාථාව මහකසයින් තෙරණුවෝ කාළී සූත්‍රයෙහි විස්තර කොට වදළහ. එය අඩිගුහකරභාණකයන් කුමාරීපඤ්ඤා යයි හදුරන ලද්දේය. මෙපරිදි සහිපොත්වල එන භාණකයන්ගේ වාචනාමාගීය විමසන්නේ මැනවි.

අඩිගුහකර සූත්‍ර සංඛ්‍යා

අඩිගුහකරාගමයෙහි සූත්‍ර නව දහස් පන්සිය සත්පණසක් (9557) ඇතැයි සඟවිති කථායෙහි ලා පවසන ලද්දේය. සථිපරිශ්‍රමයෙන් බලත් මැ අපට හමුවූ සූත්‍ර සංඛ්‍යා මෙසේය:

1.	එකක	නිපාතයෙහි සූත්‍ර	1000
2.	දුක	,, ,,	753
3.	තික	,, ,,	359
4.	චතුක්ක	,, ,,	752
5.	පඤ්චක	,, ,,	1167
6.	ඡක්ක	,, ,,	662
7.	සත්තක	,, ,,	1124
8.	අට්ඨක	,, ,,	627
9.	නවක	,, ,,	432
10.	දසක	,, ,,	756
11.	එකාදසක	,, ,,	1151
			<hr/> 8777 <hr/>

මෙහි සූත්‍ර 780, උනන්දයක් ඇතිබව පෙනේ. මෙසේ සූත්‍ර බොහෝ ගණනක් ම ගිලිහී යෑමට හේතු කිමැ යි විමසන් හොත්: දුක නිකාදී නිපාතාවසානයෙහි පෙය්‍යාල මුඛයෙන් සිය ගණන් සූත්‍ර සංග්‍රහ කොට ඇත. යම් හෙයකින් කිසියම් නිපාතයෙක පෙය්‍යාල කීපයක් ලෙබ්බයන් අතින් ගිලිහී ගියානම් මේ උනන්දය සිදුවිය හැක්කේ මැය. මෙ ද විමසනු මැනවි:

වතුකක නිපාතයේ තුන්වැනි පණ්ණාසකයේ පළමුවැනි වලාහක වග්ගයේ සවැනි සූත්‍රය කිසිදු පිටපතෙක මේතාක් හමු නොවීය. අට්ඨ කථායෙහි “ඡන්දං උක්ඛානකුමෙව” යි සවැනි සූත්‍රය නොගැඹුරු අරුත් ඇතැයි පවසමින් එක පදයකුදු උච්චාරණය කොට නැත. එහෙයින් මේ සූත්‍රයෙහි කෙබඳු දහමක් තිබිණි දැයි සිතනු පවා නො හැකිය. වර්ග- සානයෙහි උද්දන ගාථාවකුදු නො වූයෙන් ගිලිහී ගිය සූත්‍රය කිනම් වී දැයි සිතනු ද නො හැකිය. මෙසේ ලෙබකයන්ගේ ප්‍රමාදයෙන් යට දැක්වූ සූත්‍ර සංඛ්‍යාව නො පෙනී ගිය බව සිතිය යුතු ය.

සමාන සූත්‍ර :

අඛගුහ්‍යර නිකායෙහි බුදුරදුන්ගේ දෙශනා කොශලාය නිසා අක්කජ්ඣාසය වශයෙන් ද ශ්‍රෝතෘජනයන්ගේ අධ්‍යාශයානුරූප කොට පරජ්ඣාසය වසයෙන් ද වදරනලද එක දෙශයකින් සමානකම් ඇති බොහෝ සූත්‍ර දැක්ක හැකි ය. නිපාතාවසානයෙහි සංගෘහිත වූ රාගපෙය්‍යා- ලාදියෙහි එන සිය ගණන් සූත්‍රයන් තබා අට්ඨකනිපාතයෙහි ද එකාදසක- නිපාතයෙහි ද වදළ මෙතො සූත්‍ර වැනි සූත්‍රයන් විමසුව මැනැවි. විශේෂයෙන් ඡක්කනිපාතයෙහි ද (6. 1. 5. 2) දසකනිපාතයෙහි ද (10. 2. 3. 5) ‘මිගසාලා’ නමින් සූත්‍ර දෙකක් ඇත. ඒ සූත්‍රදෙක ම මිගසාලා උචුසිය විසින් බුදුරදුන්ගේ ඉන්ද්‍රියපරාවරතාඥනයෙහි ගටා අනදතෙරණුවන්ගෙන් විවාළ ප්‍රශ්නයක් සඳහා එක් මැ අවසථාවක වදළ දෙශනාවක් බව සිතිය යුතුය. එයින් ඡක්කනිපාතයෙහි භානගාමී පුභුලන් තිදෙනකු හා විසෙසගාමී පුභුලන් තිදෙනකු ද, දසකනිපාතයෙහි භානගාමී පුභුලන් පස්දෙනකු හා විසෙසගාමී පුභුලන් පස්දෙනකු ද වදළහ. මෙබඳු සූත්‍ර ද මැනැවින් අවබෝධ කළ යුතු ය.

ධම්මකපිකයෝ:

ප්‍රශංසා වූ ධම්මකපිකයනට විචිත්‍ර වූ ප්‍රතිභාන ජනයා කරන ආගම් වරය ලෙස පසස්නාලද අඛගුහ්‍යරනිකාය ගිහි පැවිදි දෙපක්ෂයෙහි මැ වූ වනට උභය ලොකාන්තීසිද්ධියට ඉවහල් වූ විමුක්ති පරිපාවතිය මර්ගප- දේශක වූ ලොකික ලොකොත්තරාන්තීප්‍රකාශක අනෙකසන සූත්‍රයෙන් ප්‍රතිමාණිත වූයේ ය. එහෙයින් ධම්මදේශකයනට විචිත්‍ර ප්‍රතිභාන දැනවන සේ අඛගුහ්‍යර සහිත පසස්නා ලද වෙයි. දහම් දෙසනුවන් ඇත ද පරහට දහම් දෙසනු පහසු කරුණෙක් නොවේ යයි බුදුරදුන් විසින් ම වදරන ලද්දේය: “න බො ආනන්ද සුඛං පරෙසං ධම්මං දෙසෙතුං පරෙසං ආනන්ද ධම්මං දෙසෙන්නෙති පඤ්ඤා ධම්මෙ අජ්ඣාතං උපට්ඨපෙක්ඛා පරෙසං ධම්මො දෙසෙතබ්බො” (පඤ්ඤාකඛගුහ්‍යර - 5. 4. 1. 9) දෙශකයා විසින් අනුසූචි කථාව - මාතෘකා කළ සූත්‍ර පදයට හෝ ගාථාවට අනුරූප කථාව කියයුතු වෙයි. ඒ ඒ අන්තර්ගත පැහැදිලි කිරීමට කරුණු දැක්විය යුතුය. අනුකම්පා

පෙරදැරි ව ආමිෂාපෙක්ෂා නැතිව ආත්මෝක්ෂණ පරවණන නො කොට දහම් දෙසිය යුතු වේ. සුත්‍රාන්තාදියෙහි නිදන වසතු පුද්ගලාදිය නොවිමසා අතී විපරිත කොට දහම් දෙසීම ලොවට අවැඩ සිදුකරනුයේ මැ ශාසන විලෝපයට ද හේතු වන්නේ මැ නු.

කිකතිපාතයෙහි (3. 2. 2. 5) කාලාම සූත්‍රය ගෙන ‘අනුශ්‍රවයෙන් හෝ පරම්පරා කථායෙන් හෝ ඉතිහාසයෙන් තර්කයෙන් හෝ භය හේතුවෙන් හෝ තමන්ගේ දහමට ගැළැපෙන නිසා හෝ ගුරුවරයා කී නිසා හෝ කිසිවක් නො පිළිගෙන, මැනැවැයි කියා තමහට වැටහේ නම් එය පිළිගත යුතු’ යයි බුදුරදුන් විසින් වදරන ලදී යි කියති. කවුරුන් විසින් හෝ නොපැහැදිලි කොට මුලදී ප්‍රකාශ කළ මේ සූත්‍රාත්‍මය දැන් බුදුන් වදළ දෙය පවා තමා විසින් නො විමසා නො පිළිගතයුතු’ යයි කියන තත්‍වයට අනිධාවනය කොට ඇත. දහම් පාසැල් ශිෂ්‍යයාට ද එසේ උගන්වති. මේ සූත්‍රයෙහි වස්තුව හෝ නිගමනය නො පවසා ලෙගමාත්‍රයක් දක්වීමෙන් සිදුවන අනත්‍මය ගැන දෙශකයා මදකුණු නො සිතූ බව පෙනේ.

කාලාමයන්ගේ කෙසෙසුන නිගමය පිහිටියේ බොහෝ දෙන යන එන මාර්ගයක් සම්පයෙහි ය. එහි පැමිණෙන ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් සාධකීය ලබ්ධිය (ශාඛිත හෝ උච්ඡේද) ප්‍රකාශ කොට එය ම සැබව ය, අන්‍යයන්ගේ ලබ්ධිය මුසා යැ හළ යුතු යයි උගන්වා යෙති. අනතුරුව පැමිණෙන මහණ බමුණු කෙනෙක් පළමු කී ලබ්ධිය මුසා යැ හළ යුතු යැ අපගේ ලබ්ධිය සැබැවැයි විරුද්ධවාදයක් උගන්වා යෙති. මෙසේ ඇති අවස්ථායෙක කාලාමයෝ බුදුන් කරා එළඹ මෙ කරුණ දන්වා මේ දෙපක්ෂයෙන් කවුරුන්ගේ වාදය සැබැද කවුරුන්ගේ වාදය බොරු දැ යි විචාළහ. බුදුහු ඒ වාද දෙකින් එකකුත් සැබැය යි හෝ බොරු යැයි හෝ නොවදරා, ‘අනුශ්‍රවාදී විසින් ඒ වාද එකකුණු නොගෙන යමක් අකුසල් නම් සාවද්‍ය නම් අවැඩ පිණිස පවතී නම් එය දුරුකොට, කුසල් වූ නිදෙස් වූ හිත පිණිස පවත්නා දය විමසා පිළිපදනා ලෙස වදළහ. මෙසේ හෙයින් සූත්‍රාත්‍මය නො පිරිහෙළා අනුදයනා පෙරදැරි කොටගෙන දහම් දෙසීම ප්‍රතිභාසම්පන්න ධර්මකර්මයාගේ ලක්ෂණය වේ. මේ අත්‍මය සඳහා අධ්‍යක්ෂකරනිකායෙන් ලැබෙන පිටුවහල අවුවා ඇදුරන් විසින් පවසන ලද්දේ යි.

මේ වගට:

ලබ්‍රම ලබ්‍රකානඤ්ඤ
අනුනායක සථවිර

1977 ජූලි 10 දින
ප්‍රච්චන්දය පිරිවෙන,
මොල්ලිගොඩ,
වාද්දුව.

පාළි භෝවිස
THE PALI ALPHABET
IN SINHALA CHARACTERS

VOWELS

අa   ආā   ඉi   ඊī   උu   ඌū   එe   ඔo

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤṇa
ටṭa	ඨṭha	ඩḍa	ඬḍha	ණṇa
තta	ථtha	දda	ධdha	නna
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma
යya	රra	ලla	වva	සsa
හha	ළla	ංṃ		
කka	කā	කිki	කීkī	කුku
ඛkha	ඛā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu
ගga	ගā	ගිgi	ගීgī	ගුgu

CONJUNCT - CONSONANTS

කකkka	ඤඤṇṇa	ත්‍රtra	මම්mpha
කඛkkha	ණණṇha	ද්දdda	මඞm̐ba
කයkya	ඤඤṇca	ඳ්දddha	මඞmbha
භ්‍රkri	ඤජ, ṇcha	ද්‍රdra	මෙmma
කචkva	ඤජ, ṇja	ඳ්‍ර, ටdva	මෙmbha
චාkhya	ඤකඞjha	ධ්‍රdhva	යය, යයyya
චඛkhva	ට්‍රṭṭa	නතnta	යයyha
යගgga	ට්‍ර, ඨṭṭha	න්‍තnthā	ල්ලlla
ඤගgha	ඩ්‍රddā	න්‍දnda	ල්‍යlya
ඞකṅka	ඩ්‍රddha	න්‍ධndha	ල්‍හlha
ඉගrā	ණණṇṇa	නනnna	චහwha
ඞඞṅkha	ඤට්‍රṭṭa	නභnha	සසssa
ඞගṅga	ඤඨṭṭha	ප්‍රppa	සමsma
ඞකṅgha	ඤඩ්‍රḍḍa	ප්‍රppha	සවsva
චචcca	නතtta	බ්‍රbbba	භහhma
චජccha	න්‍රttṭha	භ්‍රbbha	භහhva
ජ්‍රjja	න්‍රttva	බ්‍රbra	ළහlha
ඤ්‍රjjha		ම්‍රmpa	

ඤā   ඊī   ඊī   උu   ඌū   එe   ඔo

සංකේත නිරූපණය

සී.-සීහළකර-තාලපණ්ණ පොතක

සීලු.-සීහළකර - මුද්දිත - පොතක

මජ්ඣ.-මරමම ඡත්ථසංගීති - සොධිත පොතක

සයා-සයාම - තායාකර - මුද්දිත පොතක

කතථි-ගතනකරානි

අට්ඨකථා-මනොරථපුරණි

PTS - Pali Text Society, Anguttara Nikaya

අධ්‍යක්ෂකරණිකාය - ජව්‍යතාග

විසයසූචි
දසකතිපාතො

2 - 581

1 - 1. ආනිසංසවගො 2 - 27

විසයානි				පිට්ඨකා
1. කිමකිය	සුතං	...	...	2— 5
2. වෙනනාකරණිය	,,	...	...	6— 7
3. පඨම උපනිස	,,	...	...	8— 9
4. දුතිය උපනිස	,,	...	...	10— 11
5. තතිය උපනිස	,,	...	...	10— 13
6. සමාධි	,,	...	...	14— 17
7. සාරිපුතන	,,	...	...	16— 19
8. සද්ධ	,,	...	...	20— 23
9. සත්තවිමොක්ඛ	,,	...	...	22— 25
10. විජ්ජා	,,	...	...	24— 27

1 - 2. නාථවගො 28 - 61

1. සෙනාසන	සුතං	...	...	28— 31
2. පඤ්ඤා	,,	...	...	30— 33
3. සංයොජන	,,	...	...	32— 33
4. වෙනොධිල	,,	...	...	34— 41
5. අසාමාද	,,	...	...	40— 43
6. ආහුනෙය්‍ය	,,	...	...	42— 43
7. පඨම නාථ	,,	...	...	44— 49
8. දුතිය නාථකරණ	,,	...	...	48— 55
9. පඨම අරියවාස	,,	...	...	54— 55
10. දුතිය අරියවාස	,,	...	...	56— 61

1 - 3. මහාවගො 62 - 123

1. සිහනාද	සුතං	...	...	62— 69
2. අධිවුත්තිපද	,,	...	...	68— 73
3. කාය	,,	...	...	72— 77
4. මහාවුත්ථ	,,	...	...	78— 85

අඩුකරනිකායෙ ජවයහග විසයසූචි

විසයානි	සූතං	පිට්ඨකං
5. කසිණ	„ ...	84— 85
6. කාලි	„ ...	86— 89
7. පඨම මහාපඤ්ඤා	„ ...	88— 99
8. දුතිය මහාපඤ්ඤා	„ ...	100—107
9. පඨම කොසල	„ ...	106—115
10. දුතිය කොසල	„ ...	116—123

1 - 4. උපාලිවග්ගො 124 - 137

1. උපාලි	සූතං	... ..	124—125
2. පානිමොක්ඛිට්ඨපන	„	... ..	124—125
3. උබ්බාහිකා	„	... ..	126—127
4. උපසම්පද	„	... ..	126—129
5. නිසසය	„	... ..	128—129
6. සාමණේර	„	... ..	130—131
7. සඛකහෙද	„	... ..	130—131
8. සඛකසාමග්භි	„	... ..	132—133
9. පඨමානඤ්ඤා	„	... ..	134—135
10. දුතියානඤ්ඤා	„	... ..	136—137

1 - 5. අනෙකාසවග්ගො 138 -165

1. විවාද	සූතං	... ..	138—139
2. පඨම විවාදමූල	„	... ..	140—141
3. දුතිය විවාදමූල	„	... ..	140—141
4. කුසිනාරා	„	... ..	142—145
5. රාජතෙක්ථප්පච්චෙසන	„	... ..	146—149
6. සකක	„	... ..	148—155
7. මහාලි	„	... ..	154—157
8. දසධම්ම	„	... ..	156—159
9. සරීරථධම්ම	„	... ..	158—159
10. භණ්ඩන	„	... ..	160—165

දුතියප ණණාසකෙ

2 - 1. සවිතතවගො 166 - 203

වියයාහි				පිටයඩකා
1. සවිතත	සුතනං	...	...	166—169
2. සාරිපුතත	,,	...	...	168—171
3. ධීති	,,	...	...	172—177
4. සමථ	,,	...	...	176—183
5. පරිභාන	,,	...	...	184—189
6. පයමසඤ්ඤා	,,	...	...	188—189
7. දුතියසඤ්ඤා	,,	...	...	190—191
8. මූලක	,,	...	...	190—193
9. පබ්බජජා	,,	...	...	192—195
10. ගිරිමානඤ්	,,	...	...	194—203

2 - 2. යමකවගො 204 - 235

1. අවිජජා	සුතනං	...	...	204—209
2. තණ්හා	,,	...	...	210—215
3. නිට්ඨංගත	,,	...	...	216—217
4. අවෙච්චපසකත	,,	...	...	216—217
5. පයම සුඛ	,,	...	...	218—219
6. දුතිය සුඛ	,,	...	...	218—221
7. පයම නළකපාන	,,	...	...	220—227
8. දුතිය නළකපාන	,,	...	...	226—231
9. පයම කරාවත්ථු	,,	...	...	230—233
10. දුතිය කරාවත්ථු	,,	...	...	232—235

2 - 3. ආකඩ්ඛවගො 236 - 267

1. ආකඛ්ඛයා	සුතනං	...	...	236—239
2. කණටක	,,	...	...	240—243
3. ඉට්ඨධමම	,,	...	...	242—245
4. වඩ්ඪි	,,	...	...	244—247
5. මිගසාලා	,,	...	...	246—257
6. තයොධම්ම	,,	...	...	256—265
7. කාක	,,	...	...	264—265
8. නිගණ්ඨ	,,	...	...	266—267
9. ආසාතවත්ථු	,,	...	...	266—267
10. ආසාතපට්ඨිනස	,,	...	...	266—267

අභිභූතාරතිකායෙ ජලසංහාත විසයසූචි

2 - 4. ථෙරවග්ගො 268—315

විසයානි				පිටපතකා
1. බාහුන	සුතං	...	...	268—269
2. ආනඤ්ඤා	"	...	...	268—275
3. පුණ්ණිය	"	...	...	274—277
4. බ්‍යාකරණ	"	...	...	276—281
5. කත්ථි	"	...	...	280—289
6. අධිමාන	"	...	...	288—295
7. අධිකරණික	"	...	...	294—303
8. අකංඝාසක	"	...	...	302—305
9. කොකාලික	"	...	...	304—313
10. බිණාසවලල	"	...	...	312—315

2-5. උපාලිවග්ගො 316—377

1. කාමහොගි	සුතං	...	...	316—327
2. භය	"	...	...	326—333
3. කිඤ්චික	"	...	...	332—339
4. වජ්ජයමාහිත	"	...	...	340—347
5. උතඤ්ඤා	"	...	...	346—351
6. කොකනද	"	...	...	350—357
7. ආහුනෙය්‍යා	"	...	...	356—361
8. ථෙර	"	...	...	360—363
9. උපාලි	"	...	...	362—377
10. භබ්බාභබ්බ	"	...	...	376—377

තතිය පණණාසකෙ

3 - 1. සමණසංකද්දාචග්ගො 378—451

1. සමණසංකද්දා	සුතං	...	...	378—379
2. බොජ්ඣංග	"	...	...	378—381
3. මිච්ඡන්ත	"	...	...	380—381
4. බිජ්	"	...	...	382—385
5. විජ්ජා	"	...	...	384—387
6. නිජ්ජර	"	...	...	386—389
7. ධොවන	"	...	...	388—393
8. තිකි වජ්ක	"	...	...	392—395
9. වමන	"	...	...	394—397

අභ්‍යන්තර නීතියෙහි ජවය හා විසය සූචි

විසයානි		පිටුවකො
10. නිදාමනය	සුභං ...	396—399
11. අපේක්ෂා	„ ...	398—399
12. අපේක්ෂාකරණය	„ ...	400—401

3-2. පවේවාමයාගේ විධිවිධාන 402—423

1. පවේවාමයාගේ	සුභං ...	402—403
2. දුතිය	„ ...	402—407
3. තනිය	„ ...	406—415
4. අපේක්ෂා	„ ...	416—421
5. සාකච්ඡා	„ ...	420—423
6. ඔරොත්තු	„ ...	422—425
7. පවේවාමයාගේ	„ ...	424—429
8. දුතිය පවේවාමයාගේ	„ ...	430—431
9. ප්‍රතිකර්මය	„ ...	430—431
10. ආපවේක්ෂා	„ ...	432—433

3-3. පරිසූද්ධිය 434—439

1. පවේවාමයාගේ	සුභං ...	434—435
2. දුතිය	„ ...	„ „
3. තනිය	„ ...	„ „
4. වතුස	„ ...	„ „
5. පරිසූද්ධිය	„ ...	436—437
6. ජවය	„ ...	„ „
7. සාකච්ඡා	„ ...	„ „
8. අවේක්ෂා	„ ...	„ „
9. නවමය	„ ...	438—439
10. දුතිය	„ ...	„ „
11. එකඟතාවය	„ ...	„ „

3 - 4. සාධක 440—445

1. සාධක	සුභං ...	440—441
2. අවේක්ෂා	„ ...	„ „
3. කුසලය	„ ...	„ „
4. අත්	„ ...	442—443
5. ධර්මය	„ ...	„ „
6. සාකච්ඡා	„ ...	„ „
7. සාධකය	„ ...	„ „

අභිතුනරනිකායෙ ජට්ඨහාග වීසයසූචි

වීසයානි					පිට්ඨකා
8. තපනීය	සූතං	...	...		444—445
9. ආවයගාමී	„	...	...	„ „	
10. දුක්ඛද්‍රය	„	...	...	„ „	
11. දුක්ඛවිපාක	„	...	...	„ „	

3 - 5. අරියවග්ගො 446 - 451

1. අරියමග්ග	සූතං	...	...	446—447
2. සුක්කමග්ග	„	...	...	„ „
3. සද්ධමම	„	...	...	„ „
4. සප්පරිසධමම	„	...	...	448—449
5. උප්පාදෙතබ්බ	„	...	...	„ „
6. ආසෙවිතබ්බ	„	...	...	„ „
7. භාවෙතබ්බ	„	...	...	„ „
8. ඛණ්ටිකතතබ්බ	„	...	...	450—451
9. අනුසංරිතබ්බ	„	...	...	„ „
10. සච්ඡිකාතබ්බ	„	...	...	„ „

චතුස්සංඝසංකො

4 - 1. පුග්ගලවග්ගො 452—455

1. සෙවිතබ්බ	සූතං	...	...	452—453
2 12 භජිතබ්බාදිප්පකාදස සූතනානි		...	...	452—455

4 - 2. ජාණ්ටසංඝාදිවග්ගො 456—499

1. බ්‍රාහ්මණපච්චෙවාරොහණී සූතං	...	...	456—459
2. අරියපච්චෙවාරොහණී	„	...	460—461
3. සඛ්ඨාරව	„	...	460—463
4. ඔරිමනීර	„	...	462—465
5. පට්ඨම අධමම	„	...	464—465
6. දුතිය අධමම	„	...	466—477
7. තතිය අධමම	„	...	476—477
8. කමමනිදන	„	...	478—479
9. සපරික්කමන	„	...	478—481
10. වුඤ්ඤ	„	...	480—491
11. ජාණ්ටසංඝාදි	„	...	490—499

අඩකුකරනිකායෙ ඡන්ද්‍රිකාග විසයසූචි

4 - 3. සාධුවගෙහ 500 - 507

විසයානි				පිටුවක
1. සාධු	සුතං	...	...	500—501
2. අරියධමම	,,	...	...	,, ,,
3. කුසල	,,	...	...	502—503
4. අත්ථ	,,	...	...	,, ,,
5. ධමම	,,	...	...	,, ,,
6. සාසවධමම	,,	...	...	504—505
7. සාවජජ	,,	...	...	,, ,,
8. තජනිය	,,	...	...	,, ,,
9. ආවයගාමී	,,	...	...	506—507
10. දුක්ඛද්‍රය	,,	...	...	,, ,,
11. දුක්ඛවිපාක	,,	...	...	,, ,,

4-4. අරියමග්ගවගෙහ 508 - 515

1. අරියමග්ග	සුතං	...	...	508—509
2. කණ්ණමග්ග	,,	...	...	,, ,,
3. සද්ධමම	,,	...	...	,, ,,
4. සප්පුරිසධමම	,,	...	...	510—511
5. උප්පාදෙනබ්බධමම	,,	...	...	,, ,,
6. ආසෙවිතබ්බධමම	,,	...	...	,, ,,
7. භාවෙනබ්බධමම	,,	...	...	512—513
8. බ්‍රුජිකාතබ්බධමම	,,	...	...	,, ,,
9. අනුසාරිතබ්බධමම	,,	...	...	,, ,,
10. සජ්ජිකාතබ්බධමම	,,	...	...	514—515

4-5 (අපර) පුග්ගලවගෙහ 516-519

1-12 සෙවිතබ්බාදිද්වාරදසසුතනානි	...	...	516—519
--------------------------------	-----	-----	---------

පණ්ණසාතිරෙකසුතනානි

1. කරජකායවගෙහ 520-563

1. පටම නිරය	සුතං	...	...	520—527
2. දුතිය නිරය	,,	...	...	526—529
3. මාතුගාම	,,	...	...	528—531

අඩුකරනිකායෙ ජට්ඨාන විසයසූචි

විසයානි	සූත්තං	පිට්ඨකං
4. උපාසිකා	„ ...	530—531
5. විසාරද	„ ...	532—533
6. සංසප්පනියපරිණය	„ ...	532—539
7. පට්ඨ සංකොචනනික	„ ...	538—551
8. දුතිය සංකොචනනික	„ ...	550—555
9. කර්ජකාය	„ ...	554—559
10. අධම්මවරියා	„ ...	558—563

2. සාමඤ්ඤවග්ගො 564—577

1. පට්ඨ	සූත්තං	... ..	564—565
2. දුතිය	„	... ..	564—567
3. තතිය	„	... ..	568—571
4. චතුස්	„	... ..	570—575
5-16 පඤ්ඤාදිසූත්තානි		... ..	574—577

රාගාදිදෙය්‍යාලං 578—581

1-510. රාගාදි-පමාදනනසූත්තානි	... ..	578—583
------------------------------	--------	---------

ඵකාදසකනිපාතො 584—683

1. නිසංසවග්ගො 584—617

1. කිම්බේය	සූත්තං	... ..	584—587
2. නවෙනනාකර්ණිය	„	... ..	586—591
3. පට්ඨ උපනිස	„	... ..	590—593
4. දුතිය උපනිස	„	... ..	592—595
5. තතිය උපනිස	„	... ..	594—597
6. ව්‍යසන	„	... ..	596—599
7. පට්ඨසඤ්ඤා	„	... ..	598—605
8. මනසිකාර	„	... ..	604—607
9. සන්ධි	„	... ..	608—613
10. මොරනිවෘප	„	... ..	614—617

අධ්‍යයනාත්මකවශයෙන් ජාත්‍යන්තර විද්‍යාත්මක

2. අනුසන්ධානවශයෙන් 618-675

විස්තරය	පිටුව	පිටුව
1. පද්ම මහානාම	618—625	618—625
2. දුතිය මහානාම	626—629	626—629
3. නන්දිය	630—635	630—635
4. සුභානි	634—645	634—645
5. මෙහෙයවනානිසංස	644—645	644—645
6. අනුසන්ධානවශයෙන්	646—656	646—656
7. ගොපාලක	652—665	652—665
8. පද්ම සමාධි	664—667	664—667
9. දුතිය සමාධි	668—671	668—671
10. නන්දිය සමාධි	670—673	670—673
11. චතුර්වර්ග සමාධි	672—675	672—675

3. සාමාන්‍යවශයෙන් 676-678

1-960 අනුසන්ධානවශයෙන් සාමාන්‍යවශයෙන්	676— 678
--------------------------------------	----------

4. රාගාදිපෙය්‍යාලො 682-683

1-170 රාගාදි සුභානි	682— 683
---------------------	----------

රාගාදිපෙය්‍යාලො නිවැරදිව.

අධ්‍යයනාත්මකවශයෙන් සාමාන්‍යවශයෙන්.

සුතතනපිටකෙ අඩගුතතරනිකායෙ

දසකනිපාතො

අධ්‍යාපන තර්කිකායෙ

දසකතිපාතො

නමො තසසු හගවතො අරහතො සමමාසමබුද්ධස්ස

1. ආනිසංසවගෙහා

10. 1. 1. 1

කිමකියසුතං.

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හග්වා සාවකියං විහරති ජේතවනෙ අනාපදිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අප්ථං බො ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ යෙන හග්වා තෙනුපසංඛාමි. උපසංඛාමිත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ හගවන්තං එතදවොච:

කිමකියාති හන්තෙ කුසලාති සීලාති, කිමානිසංසානිති?

අවිසුච්ඡාරකාති බො ආනන්ද කුසලාති සීලාති, අවිසුච්ඡාරානිසංසානිති.

අවිසුච්ඡාරො පන හන්තෙ කිමකියො, කිමානිසංසොති?

අවිසුච්ඡාරො බො ආනන්ද පාමොජ්ජෙත්වා, පාමොජ්ජානිසංසො¹ති.

පාමොජ්ජං පන හන්තෙ කිමකියං, කිමානිසංසනිති?

පාමොජ්ජං බො ආනන්ද පිත්තං, පිත්තානිසංසනිති.

පිති පන හන්තෙ කිමකියා, කිමානිසංසානිති?

පිති බො ආනන්ද පසංඛාත්වා, පසංඛානිසංසානිති.

1. පාමුජ්ජෙත්වා-පාමුජ්ජානිසංසොති-සිමු. සතා. PTS.

පසුඛි පන හතෙක කිමකියො, කිමානිසංයාති?

පසුඛි ඛො ආනඤ්ඤා සුඛකා, සුඛානිසංයාති.

සුඛං පන හතෙක කිමකියො, කිමානිසංයනති?

සුඛං ඛො ආනඤ්ඤා සමාධිකා, සමාධානිසංයනති.

සමාධි පන හතෙක කිමකියො, කිමානිසංයොති?

සමාධි ඛො ආනඤ්ඤා යථාභුතඤ්ඤාදසකතකො, යථාභුතඤ්ඤාදසකතානිසංයොති.

යථාභුතඤ්ඤාදසකතං පන හතෙක කිමකියො, කිමානිසංයනති?

යථාභුතඤ්ඤාදසකතං ඛො ආනඤ්ඤා නිබ්බද්ධිවිරාගකො, නිබ්බද්ධිවිරාගානිසංයනති.

නිබ්බද්ධිවිරාගො පන හතෙක කිමකියො, කිමානිසංයොති?

නිබ්බද්ධිවිරාගො ඛො ආනඤ්ඤා විමුක්තිඤ්ඤාදසකතකො, විමුක්තිඤ්ඤාදසකතානිසංයොති.

ඉති ඛො ආනඤ්ඤා කුසලානි සීලානි අවිසංසාරකානි අවිසංසාරානිසංයාති. අවිසංසාරො පාමොජ්ජකො, පාමොජ්ජානිසංයො. පාමොජ්ජං ජිතකං ජිතානිසංයං. ජිති පසුඛිකා, පසුඛානිසංයො. පසුඛි සුඛකා සුඛානිසංයො. සුඛං සමාධිකං සමාධානිසංයං. සමාධි යථාභුතඤ්ඤාදසකතකො යථාභුතඤ්ඤාදසකතානිසංයො. යථාභුතඤ්ඤාදසකතං නිබ්බද්ධිවිරාගකො නිබ්බද්ධිවිරාගානිසංයං. නිබ්බද්ධිවිරාගො විමුක්තිඤ්ඤාදසකතකො විමුක්තිඤ්ඤාදසකතානිසංයො. ඉති ඛො ආනඤ්ඤා කුසලානි සීලානි අනුපුබ්බත අග්ගාය පරෙතනි¹ති.

1. අරහත්තාය පුරෙතනි ති-සායා

10. 1. 1. 2

වෙනනාකරණය සුඛතං

[සාවකීනිදනං]

සීලවතො භික්ඛවෙ සීලසමපන්නස්ස න වෙනනාය කරණියං. “අවිපට්ඨාරො මෙ උපපජ්ඣති”ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං සීලවතො සීලසමපන්නස්ස අවිපට්ඨාරො උපපජ්ඣති. අවිපට්ඨාරිස්ස¹ භික්ඛවෙ න වෙනනාය කරණියං. “පාමොජ්ජං මෙ උපපජ්ඣති”ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං අවිපට්ඨාරිස්ස පාමොජ්ජං උපපජ්ඣති. පමුදිතස්ස භික්ඛවෙ න වෙනනාය කරණියං. “පිනි මෙ උපපජ්ඣති”ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං පමුදිතස්ස පිනි උපපජ්ඣති. පිනිමනස්ස භික්ඛවෙ න වෙනනාය කරණියං. ‘කායො මෙ පසසම්මතති’ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං පිනිමනස්ස කායො පසසම්මතති. පසසඤ්ඤායස්ස භික්ඛවෙ න වෙනනාය කරණියං. ‘සුඛං වෙදියාමි’ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං පසසඤ්ඤායො සුඛං වෙදියති. සුඛිතො භික්ඛවෙ න වෙනනාය කරණියං. ‘විතං මෙ සමාධියති’ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං සුඛිතො විතං සමාධියති. සමාහිතස්ස භික්ඛවෙ න වෙනනාය කරණියං. ‘යථාභූතං ජානාමි පසසාමි’ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං සමාහිතො යථාභූතං ජානාමි පසසාමි. යථාභූතං භික්ඛවෙ ජානාමො පසසාමො න වෙනනාය කරණියං. ‘නිබ්බිද්දාමි වීරජාමි’ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං යථාභූතං ජානං පසසං නිබ්බිද්දාමි වීරජාමි. නිබ්බිද්දායස්ස භික්ඛවෙ වීරජානස්ස න වෙනනාය කරණියං. ‘විමුක්තිඤ්ඤාදස්සනං සච්ඡිකරොමි’ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං නිබ්බිද්දො² වීරතො විමුක්තිඤ්ඤාදස්සනං සච්ඡිකරොමි.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ නිබ්බිද්ධරාගො විමුක්තිඤ්ඤාදස්සනං වීමුක්තිඤ්ඤාදස්සනානිසංයො. යථාභූතඤ්ඤාදස්සනං නිබ්බිද්ධ වීරාගතං. නිබ්බිද්ධ වීරාගානිසංයං. සමාධි යථාභූතඤ්ඤාදස්සනං යථාභූතඤ්ඤාදස්සනානිසංයො. සුඛං සමාධිතං සමාධානිසංයං. පසසඤ්ඤා සුඛානිසංයො. පිනි පසසඤ්ඤා පසසඤ්ඤානිසංයො. පාමොජ්ජං පිනානිසංයං. අවිපට්ඨාරො පාමොජ්ජං පාමොජ්ජානිසංයො. කුසලානි සීලානි අවිපට්ඨාරකානි අවිපට්ඨාරානිසංයො.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ ධම්මාච්චධම්මෙ අභිසංදදන්ති, ධම්මාච්චධම්මෙ පරිසුරන්ති අපාරාපාරං ගමනායාති.

1. අවිපට්ඨාරණ-මජ්ඣ.

2. නිබ්බිද්ද-සීල.

10. 1. 1. 3

පද්ම උපනිස සුතතං.

[සාවකීයං]

දුස්සීලස්ස භික්ඛවෙ සීලවිපක්කස්ස හතුපනියො හොති අවිප්පට්ඨාරො. අවිප්පට්ඨාරෙ අසති අවිප්පට්ඨාරවිපක්කස්ස හතුපනියං හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජෙ අසති පාමොජ්ජවිපක්කස්ස හතුපනියා හොති පිති. පිතියා අසති පිතිවිපක්කස්ස හතුපනියා හොති පසසද්ධි. පසසද්ධියා අසති පසසද්ධි-විපක්කස්ස හතුපනියං හොති සුඛං. සුඛෙ අසති සුඛවිපක්කස්ස හතුපනියො හොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිමහි අසති සම්මාසමාධිවිපක්කස්ස හතුපනියං හොති යථාභුතඤ්ඤාදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤාදස්සනෙ අසති යථාභුතඤ්ඤාදස්සනවිපක්කස්ස හතුපනියො හොති නිබ්බද්ධිරාගො. නිබ්බද්ධිරාගෙ අසති නිබ්බද්ධිරාගවිපක්කස්ස හතුපනියං හොති විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ රුකෙඛා සාධාපලාසවිපක්කො. තස්ස පපට්ඨාපි න පාරිපුරි. ගව්හති, තවොපි ඵෙගගුපි සාරොපි න පාරිපුරි. ගව්හති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ දුස්සීලස්ස සීලවිපක්කස්ස හතුපනියො හොති අවිප්පට්ඨාරො, අවිප්පට්ඨාරෙ අසති හතුපනියං හොති -පෙ - විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනං.

සීලවතො භික්ඛවෙ සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති අවිප්පට්ඨාරො. අවිප්පට්ඨාරෙ සති අවිප්පට්ඨාරසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නං හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජෙ සති පාමොජ්ජසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නා හොති පිති. පිතියා සති පිතිසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නා හොති පසසද්ධි. පසසද්ධියා සති පසසද්ධිසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නං හොති සුඛං. සුඛෙ සති සුඛසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිමහි සති සම්මාසමාධිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති යථාභුතඤ්ඤාදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤාදස්සනෙ සති යථාභුතඤ්ඤාදස්සනසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති නිබ්බද්ධිරාගො. නිබ්බද්ධිරාගෙ සති නිබ්බද්ධිරාගසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නං හොති විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ රුකෙඛා සාධාපලාසසම්පන්නො තස්ස පපට්ඨාපි පාරිපුරි. ගව්හති තවොපි ඵෙගගුපි සාරොපි පාරිපුරි. ගව්හති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සීලවතො සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති අවිප්පට්ඨාරො, අවිප්පට්ඨාරෙ සති අවිප්පට්ඨාරසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නං හොති -පෙ - විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනන්ති.

10. 1. 1. 4

දුතිය උපනිස සුත්තං

[සාවකීයං]

තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛු ආමනෙකසි: දුස්සීලස්ස ආවුසො සීලවිපක්කස්ස හතුපතියො හොති අවිසංවිසාරො. අවිසංවිසාරෙ අසති අවිසංවිසාරවිපක්කස්ස හතුපතියං හොති -පෙ- විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො රුකෙක්ඛා සාධාපලාස විපක්කො, තස්ස පපටිකාපි න පාරිසුරිං ගච්ඡති, තථොපි ඵෙගගුපි සාරොපි න පාරිසුරිං ගච්ඡති. ඵවමෙව ඛො ආවුසො දුස්සීලස්ස සීලවිපක්කස්ස හතුපතියො හොති අවිසංවිසාරො. අවිසංවිසාරෙ අසති අවිසංවිසාරවිපක්කස්ස හතුපතියං හොති -පෙ- විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනං.

සීලවතො ආවුසො සීලසම්පන්නස්ස උපනිසස්සම්පන්නො හොති අවිසංවිසාරො. අවිසංවිසාරෙ සති අවිසංවිසාරස්සම්පන්නස්ස උපනිසස්සම්පන්නං හොති -පෙ- විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො රුකෙක්ඛා සාධා පලාසස්සම්පන්නො, තස්ස පපටිකාපි පාරිසුරිං ගච්ඡති, තථොපි ඵෙගගුපි සාරොපි පාරිසුරිං ගච්ඡති. ඵවමෙව ඛො ආවුසො සීලවතො සීලසම්පන්නස්ස උපනිසස්සම්පන්නො හොති අවිසංවිසාරො. අවිසංවිසාරෙ සති අවිසංවිසාරස්සම්පන්නස්ස උපනිසස්සම්පන්නං හොති -පෙ- විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනන්ති.

10. 1. 1. 5

තතිය උපනිස සුත්තං

[සාවකීය]

තත්‍ර ඛො ආයස්මා ආනන්දො භික්ඛු ආමනෙකසි: දුස්සීලස්ස ආවුසො සීලවිපක්කස්ස හතුපතියො හොති අවිසංවිසාරො. අවිසංවිසාරෙ අසති අවිසංවිසාරවිපක්කස්ස හතුපතියං හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජෙ අසති පාමොජ්ජවිපක්කස්ස හතුපතියා හොති පිති. පිතියා අසති පිතිවිපක්කස්ස හතුපතියා හොති පසංඤ්ඤා. පසංඤ්ඤා අසති පසංඤ්ඤාවිපක්කස්ස හතුපතියං හොති සුඛං. සුඛෙ අසති සුඛවිපක්කස්ස හතුපතියො හොති සම්මාසමාධිං.

සමාසමාධිමති අසති සමාසමාධිවිපනනස්ස හතුපතිසං හොති යථාභුත-
ඤ්ඤාදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤාදස්සනෙ අසති යථාභුතඤ්ඤාදස්සනවිපනනස්ස
හතුපතියො හොති. නිබ්බදිවිරාගො. නිබ්බදිවිරාගෙ අසති නිබ්බදි
විරාග විපනනස්ස හතුපතිසං හොති විමුක්තිඤ්ඤාදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො රුකෙක්ඛා සාධාපලාසවිපනෙනා තස්ස පපටිකාපි
න පාරිජුරිං ගච්ඡති, තචොපි ථෙගගුපි සාරොපි න පාරිජුරිං ගච්ඡති.
ඵවමෙව ඛො ආවුසො දුස්සීලස්ස සීලවිපනනස්ස හතුපතියො හොති.
අවිප්පට්ඨාරො, අවිප්පට්ඨාරෙ අසති අවිප්පට්ඨාර විපනනස්ස හතුපතිසං
හොති -පෙ- විමුක්තිඤ්ඤාදස්සනං.

සීලවතො ආවුසො සීලසමපනනස්ස උපතිසසමපනෙනා හොති
අවිප්පට්ඨාරො. අවිප්පට්ඨාරෙ සති අවිප්පට්ඨාරසමපනනස්ස උපතිස-
සමපනනං හොති පාමොජ්ජං. පාමුජ්ජ සති පාමුජ්ජසමපනනස්ස උපතිසා
සමපනනා හොති පිති. පිතියා සති පිතිසමපනනස්ස උපතිසසමපනනං
හොති පසංඤ්ඤා. පසංඤ්ඤායා සති පසංඤ්ඤාසමපනනස්ස උපතිසසමපනනං
හොති සුඛං. සුඛෙ සති සුඛසමපනනස්ස උපතිසසමපනෙනා හොති සමමා
සමාධි. සමමා සමාධිමති සති සමමාසමාධිසමපනනස්ස උපතිසසමපනනං
හොති යථාභුතඤ්ඤාදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤාදස්සනෙ සති යථාභුතඤ්ඤා-
දස්සනසමපනනස්ස උපතිසසමපනෙනා හොති නිබ්බදිවිරාගො. නිබ්බදි
විරාගෙ සති නිබ්බදිවිරාග සමපනනස්ස උපතිසසමපනනං හොති විමුක්ති-
ඤ්ඤාදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො රුකෙක්ඛා සාධාපලාසසමපනෙනා තස්ස පපටිකාපි
පාරිජුරිං ගච්ඡති, තචොපි ථෙගගුපි සාරොපි පාරිජුරිං ගච්ඡති.
ඵවමෙව ඛො ආවුසො සීලවතො සීලසමපනනස්ස උපතිසසමපනෙනා
හොති අවිප්පට්ඨාරො. අවිප්පට්ඨාරෙ සති අවිප්පට්ඨාරසමපනනස්ස
උපතිසසමපනනං හොති -පෙ- විමුක්තිඤ්ඤාදස්සනනති.

10. 1. 1. 6

සමාධි සුතතං.

[සාවකීයං]

අප්ථං ඛො ආයස්මා ආනන්දො යෙන භගවා තෙනුපසඬාමී. උපසඬාමීත්වා භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතං එතදවොච:

සියා නු ඛො භන්න භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ඨාභො යථා නෙව පඨවියං පඨවියඤ්ඤි අස්ස, න ආපඝමී. ආපොසඤ්ඤි අස්ස, න තෙජඝමී. තෙජොසඤ්ඤි අස්ස, න වායඝමී. වායොසඤ්ඤි අස්ස, න ආකාසානඤ්ඤායතනෙ ආකාසානඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අස්ස, න ආකිඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අස්ස, න ඉධ ලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤි අස්ස. න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤි අස්ස, සඤ්ඤි ච පන අස්සාති?

සියා ආනන්ද භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ඨාභො යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤි අස්ස, න ආපඝමී. ආපොසඤ්ඤි අස්ස, න තෙජඝමී. තෙජොසඤ්ඤි අස්ස, න වායඝමී. වායොසඤ්ඤි අස්ස, න ආකාසානඤ්ඤායතනෙ ආකාසානඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අස්ස, න ආකිඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අස්ස, න ඉධ ලොකෙ ඉධ ලොකසඤ්ඤි අස්ස, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤි අස්ස. සඤ්ඤි ච පන අස්සාති.

යථා කථමුපන භන්න සියා භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධි පට්ඨාභො යථා නෙව පඨවියං පඨවියඤ්ඤි අස්ස, න ආපඝමී. ආපොසඤ්ඤි අස්ස, න තෙජඝමී. තෙජොසඤ්ඤි අස්ස, න වායඝමී. වායොසඤ්ඤි අස්ස, න ආකාසානඤ්ඤායතනෙ ආකාසානඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අස්ස, න ඉධලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤි අස්ස, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤි අස්ස. සඤ්ඤි ච පන අස්සාති?

ඉධානඤ්ඤා භික්ඛු ඵලං සඤ්ඤා භොති; ඵතං සන්තං, ඵතං උච්ඡිතං යදිදං සබ්බසම්බාරසමථො ඤ්ඤාපටිපට්ඨිනිසංගො තණ්හකඛ්ඤා විරාගො නිරෝධො නිබ්බානන්ති. ඵලං ඛො ආනඤ්ඤා සියා භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ඨාගො යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤා අසය, න ආපසම් ආපොසඤ්ඤා අසය, න තෙජසම් තෙජොසඤ්ඤා අසය, න වායසම් වායොසඤ්ඤා අසය, න ආකාශානඤ්ඤායතනෙ ආකාශානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා අසය, න විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා අසය, න ආකිඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්ඤායතනසඤ්ඤා අසය, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤා අසය, න ඉධිලොකෙ ඉධිලොකසඤ්ඤා අසය, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤා අසය, සඤ්ඤා ව පන අසාති.

10. 1. 1. 7

සාරිපුත්ත සුත්තං

[සාවකියං]

අථ ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤා යෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙනුපසංකම්. උපසංකම්ඤ්ඤා ආයස්මා සාරිපුත්තො සද්ධිං සමොද්ධිං සමොද්ධියං කථං සාරාණියං චිත්තසාරෙඤ්ඤා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං භිසිත්තො ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤා ආයස්මා සාරිපුත්තං ඵතදවොච:

සියානු ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධි-පට්ඨාගො, යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤා අසය, න ආපසම් ආපොසඤ්ඤා අසය, න තෙජසම් තෙජොසඤ්ඤා අසය, න වායසම් වායොසඤ්ඤා අසය, න ආකාශානඤ්ඤායතනෙ ආකාශානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා අසය, න විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා අසය, න ආකිඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්ඤායතනසඤ්ඤා අසය, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤා අසය, න ඉධිලොකෙ ඉධිලොකසඤ්ඤා අසය, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤා අසය. සඤ්ඤා ව පන අසාති?

සියා ආවුසො ආනතු භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධි පටිලාභො යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අසස, -පෙ- න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අසස, සඤ්ඤී ච පන අසසාති.

යථා කථං පනාවුසො සාරිචුක්ඛ සියා භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධි- පටිලාභො, යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අසස, -පෙ- න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අසස. සඤ්ඤී ච පන අසසාති?

එකමිදුහං ආවුසො ආනතු සමයං ඉධෙව සාවකීයං විහරාමි අකචනස්මිං තත්ථාහං තථාරූපං සමාධිං සමාපජ්ජිං යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අහොසිං, න ආපස්මිං ආපොසඤ්ඤී අහොසිං, න තෙජස්මිං තෙජොසඤ්ඤී අහොසිං, න වායුස්මිං වායොසඤ්ඤී අහොසිං. න ආකාශානඤ්ඤී යතනෙ ආකාශානඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අහොසිං, න විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අහොසිං, න ආකිඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අහොසිං, න නෙවසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අහොසිං, න නෙවසඤ්ඤායතනසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අහොසිං, න ඉධලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤී අහොසිං, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අහොසිනි.

කිං සඤ්ඤී පනාසමා සාරිචුක්ඛො තස්මිං සමයෙ අහොසිති?

භවතිරොධො නිබ්බානං, භවතිරොධො නිබ්බානානඤ්ඤි ඛො මෙ ආවුසො අඤ්ඤාච සඤ්ඤා උප්පජ්ජති, අඤ්ඤාච සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, සෙය්‍යථාපි ආවුසො සනලිකණ්ඩුකා ක්කායමානස්ස අඤ්ඤාච අවචි උප්පජ්ජති, අඤ්ඤාච අවචි නිරුජ්ඣති, එවමෙව ඛො මෙ ආවුසො භවතිරොධො නිබ්බානං භවතිරොධො නිබ්බානානඤ්ඤි අඤ්ඤාච සඤ්ඤා උප්පජ්ජති, අඤ්ඤාච සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. භවතිරොධො නිබ්බානානඤ්ඤි සඤ්ඤී ච පනාහං ආවුසො තස්මිං සමයෙ අහොසිනි.

10. 1. 1. 8

සද්ධ සුතතං

[සාවකීයං]

සද්ධො ව භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති නො ව සීලවා. එවං සො තෙනධෙග්ග අපරිපූරො හොති. තෙන තං අඛං පරිපූරනඛං, “කිත්තාහං සද්ධො ව අස්සං සීලවා වා”ති. යතො ව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො ව හොති සීලවා ව, එවං සො තෙනධෙග්ග පරිපූරො හොති.

සද්ධො ව භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති, සීලවා ව, නො ව බ්භුසස්සනො -පෙ- බ්භුසස්සනො ව නො ව ධම්මකථිකො- ධම්මකථිකො ව නො ව පරිසාවචරො- පරිසාවචරො ව නො ව විසාරදෙ පරිසාය ධම්මං දෙසෙති- විසාරදෙ ව පරිසාය ධම්මං දෙසෙති නො ව චිත්තයධරො- චිත්තයධරො ව නො ව ආරක්ඛකො පත්තසෙත්තාසනො-ආරක්ඛකො ව පත්තසෙත්තාසනො නො ව චතුත්තං ක්කානානං ආභිචේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී- චතුත්තඤ්ඤා ක්කානානං ආභිචේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී- නො ව ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාචිමුත්තිං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

එවං සො තෙනධෙග්ග අපරිපූරො හොති, තෙන තං අඛං පරිපූරනඛං. “කිත්තාහං සද්ධො ව අස්සං සීලවා ව බ්භුසස්සනො ව ධම්මකථිකො ව පරිසාවචරො ව විසාරදෙ ව පරිසාය ධම්මං දෙසෙය්‍යං, චිත්තයධරො ව ආරක්ඛකො ව පත්තසෙත්තාසනො ව චතුත්තඤ්ඤා ක්කානානං ආභිචේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී අස්සං අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, ආසවානඤ්ඤා ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාචිමුත්තිං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යා”නති.

යතො ච ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො ච හොති සීලවා ච බහුසසුතො වා
 ධම්මකථිකො ච පරිසාවචරො ච විසාරදෙ ච පරිසාය ධම්මං දෙසෙති,
 විනයධරො ච ආරක්ඛකො ච පනතසෙනාසනො, චතුත්තකං කුමාරානං
 ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඤ්චාරානං හිකාමලංභී හොති අකිච්ඡලාභී
 අකසිරුලාභී, ආසවානකංඛා ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤා විමුත්තිං
 දිට්ඨො ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සඤ්ඤාකාමා උපසම්පජ්ජා විහරති. එවං සො
 තෙනබ්බොත පරිපුරො හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු
 සමන්තපාසාදිකො ච හොති සබ්බාකාර පරිපුරොවාති.

10. 1. 1. 9

සනතවිමොක්ඛ සුත්තං

[සාවකීයං]

සද්ධො ච භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති, තො ච සීලවා -පෙ- සීලවා ච
 තො ච බහුසසුතො- බහුසසුතො ච තො ච ධම්මකථිකො- ධම්මකථිකො ච
 තො ච පරිසාවචරො- පරිසාවචරො ච තො ච විසාරදෙ- පරිසාය ධම්මං
 දෙසෙති- විසාරදෙ ච පරිසාය ධම්මං දෙසෙති තො ච විනයධරො-
 විනයධරො ච තො ච ආරක්ඛකො පනතසෙනාසනො- ආරක්ඛකො ච
 පනතසෙනාසනො තො ච යෙ තෙ සත්තා විමොක්ඛා අතික්කම්ම රූපෙ
 ආරුප්පා තෙ කායෙන එසසිකා විහරති- යෙ තෙ සත්තා විමොක්ඛා
 අතික්කම්ම රූපෙ ආරුප්පා තෙ ච කායෙන එසසිකා විහරති තො ච
 ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤා විමුත්තිං දිට්ඨො
 ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සඤ්ඤාකාමා උපසම්පජ්ජා විහරති. එවං සො
 තෙනබ්බොත පරිපුරො හොති.

තෙන තං අබ්බං පරිපුරෙත්ඛං “කිත්තාහං සද්ධො ච අසසං සීලවා ච
 බහුසසුතො ච ධම්මකථිකො ච පරිසාවචරො ච විසාරදෙ ච පරිසාය
 ධම්මං දෙසෙය්‍යං, විනයධරො ච ආරක්ඛකො ච පනතසෙනාසනො යෙ
 තෙ සත්තා විමොක්ඛා අතික්කම්ම රූපෙ ආරුප්පා තෙ ච කායෙන එසසිකා
 විහරෙය්‍යං ආසවානකංඛා ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤා විමුත්තිං
 දිට්ඨො ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සඤ්ඤාකාමා උපසම්පජ්ජා විහරෙය්‍යානති.

යනො ව බො භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්දො ව හොති සීලවා ව බ්‍රහ්මසප්පතො ව ධම්මකථීකො ව පරිසාවචරො ව විසාරදො ව පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, විනයධරො ව ආරක්ඛකො ව පනතසෙනාසනො යෙ තෙ සත්තා විමොක්ඛා අතික්කම්ම රූපෙ ආරූප්පා තෙ ව කායෙන එස්සකා විහරති ආසවානඤ්ච බයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤවිමුත්තිං දිට්ඨධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති, එවං සො තෙනධෙයන පරිපුරො හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමන්තපාසාදිකො ව හොති, සබ්බාකාර පරිපුරො වාති.

සත්තවිමොක්ඛසුත්තං නවමං.

10. 1. 1. 10

විජජා සුත්තං

[සාවස්ථියං]

සද්දො ව භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති නො ව සීලවා එවං සො තෙනධෙයන අපරිපුරො හොති, තෙන තං අඛං පරිපුරෙතඛං: “කිත්තාහං සද්දො ව අස්සං සීලවා වා” ති.

යනො ව බො භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්දො ව හොති සීලවා ව එවං සො තෙනධෙයන පරිපුරො හොති.

සද්දො ව භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති සීලවා ව නො ව බ්‍රහ්මසප්පතො-පෙ-බ්‍රහ්මසප්පතො ව නො ව ධම්මකථීකො-ධම්මකථීකො ව නො ව පරිසාවචරො-පරිසාවචරො ව නො ව විසාරදො පරිසාය ධම්මං දෙසෙති-විසාරදො ව පරිසාය ධම්මං දෙසෙති නො ව විනයධරො-විනයධරො ව නො ව අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යථිදං: එකම්පි ජාතිං දොමපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති -පෙ- අනෙකවිහිතඤ්ච පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති සෙය්‍යථිදං: එකම්පි ජාතිං දොමපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති, නො ව දිබ්බෙන චක්ඛුතා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන-පෙ-යථාකම්මුපගෙ සත්තෙ පජානාති-දිබ්බෙන ච චක්ඛුතා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන -පෙ- යථාකම්මුපගෙ සත්තෙ පජානාති, නො ව ආසවානං බයා -පෙ- සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති, එවං සො තෙනධෙයන අපරිපුරො හොති.

තෙන තං අඛං පරිපූරෙතබ්බං: “කිත්තාහං සදෙධා ව අසං සීලවා ව බහුසසුතො ව ධම්මකථිකො ව පරිසාවචරො ව වීසාරදෙ ව පරිසාය ධම්මං දෙසෙය්‍යං, විනයධරො ව අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරෙය්‍යං, සෙය්‍යථීදං: එකමි ජාතිං දොපි ජාතීයො-පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරෙය්‍යං, දිබ්බෙන ව චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන -පෙ- යථාකමමුපගෙ සකෙන පජානෙය්‍යං, ආසවානඤ්ඤා ඛයා -පෙ- සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති.

යතො ව බො භික්ඛවෙ භික්ඛු සදෙධා ව හොති සීලවා ව බහුසසුතො ව ධම්මකථිකො ව පරිසාවචරො ව වීසාරදෙ ව පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, විනයධරො ව අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති, සෙය්‍යථීදං: එකමි ජාතිං දොපි ජාතීයො-පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. දිබ්බෙන ව චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන -පෙ-යථාකමමුපගෙ සකෙන පජානාති. ආසවානඤ්ඤා ඛයා අනාසවං චෙතො-විමුක්තිං පඤ්ඤා විමුක්තිං දිට්ඨෙවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති, එවං සො තෙනධෙයන පරිපූරො හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු හොති සමන්තපාසාදිප්පො ව හොති සබ්බාකාරපරිපූරොවාති.

ආතිසංසවගෙහා පඨමො.

තසසුද්දනං

කිමඤ්ඤං චෙත්තා සීලං උපතිසා ආනන්ද පඤ්ඤමං,
සමාධි සාරිපුත්තො ව සදෙධා සනෙත්ත විජ්ජයාති,¹

1. කිමඤ්ඤං චෙත්තා ව තයො උපතිසා පිච
සමාධිසාරිපුත්තො ව කුතං සනෙත්ත විජ්ජයාති-මජ්ඣ.

2. තාථවගෙහා

10. 1. 2. 1

සෙනාසන සුතතං

[සාවකීයං]

පඤ්ඤාධර්මනනාගතො භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤාධර්මනනාගතං සෙනාසනං සෙවමානො හජමානො න විරසෙසව ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොට්ඨිත්තිං පඤ්ඤාට්ඨිත්තිං දිට්ඨොවධමෙම සයං අභිඤ්ඤා සඤ්ඤාකතා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යා,

කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤාධර්මනනාගතො හොති:

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්දො හොති, සද්දහති තථාගතස්ස බොධිං: “ඉති පි යො හගවා අරහං සමාසම්මුද්දො විජ්ජාවරණසම්පනෙනා සුගතො ලොකවිදු අනුක්කරො පුරිද්ධසාරථී සජා දෙවමත්තස්සානං බුද්ධො හගවාති.

2. අප්පාඛාධො හොති අප්පාතඛෙකා සමවෙපාකිනියා ගහණියා සමනනාගතො නාතිඤ්ඤාය නාච්ඤාණිකාය මජ්ඣිමාය පටිපාටිකාය.

3. අසද්දො හොති අමාසාවී, යථාභූතං අත්තානං ආවිකත්තා සසුරි වා විඤ්ඤාසු වා සමුභවාරිසු.

4. ආරඬ්ඨවිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දුග්ගපජ්ජකමො අනික්ඛිත්තධුරා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

5. පඤ්ඤා වා හොති උදයක්ඛාමිනියා පඤ්ඤාය සමනනාගතො අරියාය භිබ්බෙධිකාය සමාදායකකම්මගාමිනියා.

එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤාධර්මනනාගතො හොති.

6. කථංඤා භික්ඛවෙ සෙනාසනං පඤ්ඤාධර්මනනාගතං හොති?

ඉධ භික්ඛවෙ සෙනාසනං නාමිද්දරං හොති නාච්ඤාසන්නං ගමනාගමන-සම්පන්නං.

7. දිවා අප්පති ඡාණං රතති අප්පසඤ්ඤං අප්පතිගෙසාසං.

8. අප්පධංසමකසවාතාතපසිරිංසපසම්පසං.

9. තස්මිං ඛො පන සෙනාසනෙ විහරන්තස්ස අප්පකසිරෙනෙව උපසඡන්ති විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිරානපච්චයහෙසඡපරික්කාරා.

10. තස්මිං ඛො පන සෙනාසනෙ ථෙරා භික්ඛු විහරන්ති බහුස්සුතා ආගතාගමා ධම්මධරා විනයධරා මානිකාධරා, තෙ කාලෙන කාලං උපසඛක්ඛන්තා පරිපූර්ණති පරිපඤ්ඤාති; “ඉදමහතෙන කථං ඉමස්ස කො අසො”ති. තස්ස තෙ ආයස්මිනො අවිච්චකේඛි විවරන්ති, අනුත්තානිකතඤ්ඤා උත්තානිකරොන්ති. අනෙකච්චිතෙසු ච කඛිංඨානියෙසු ධම්මෙසු කඛිං පටිච්චනොදෙන්ති.

එවං ඛො භික්ඛවෙ සෙනාසනං පඤ්ඤාධ්මයමන්තාගතං හොති, පඤ්ඤාධ්මයමන්තාගතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤාධ්මයමන්තාගතං සෙනාසනං සෙවමානො හජමානො න චිරසෙසව ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙත්තාවිමුක්ඛිං පඤ්ඤාචිත්තති. දිට්ඨෙවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤාසච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යාති.

10. 1. 2. 2

පඤ්චඩග සුත්තං.

[සාවකීයං]

පඤ්චඩග්විජ්ජහීනො භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤාධ්ම සමන්තාගතො ඉමස්මිං ධම්මෙවිනයෙ කෙවලි දුස්සිත්වා උත්තමඥරියොති චුචන්ති.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤාධ්මග්විජ්ජහීනො හොති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො කාමච්ඡන්දො පහීනො හොති, ව්‍යාපාදෙ පහීනො හොති, ථිතාමිඤ්ඤං පහීනං හොති, උද්ධච්චකකුට්ඨං පහීනං හොති, විචිකිල්ඡා පහීනා හොති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤාධ්මග්විජ්ජහීනො හොති.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤාධ්මයමන්තාගතො හොති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසෙධෙන සීලකඤ්ඤා සමන්තාගතො හොති, අසෙධෙන සමාධිකඤ්ඤා සමන්තාගතො හොති, අසෙධෙන පඤ්ඤාකඤ්ඤා සමන්තාගතො හොති, අසෙධෙන විමුක්ඛකඤ්ඤා සමන්තාගතො හොති, අසෙධෙන විමුක්ඛඤ්ඤාභ්‍යුදයනකඤ්ඤා සමන්තාගතො හොති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤාධ්මයමන්තාගතො හොති.

පඤ්චාස්ථිතො භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්චාස්ථිතො ඉමස්මි.
ධම්මවිනයෙ කෙවලී වුසිතවා උක්ඛමුදුරියාති වුච්චති.

1. කාමච්ඡද්දො ව ච්ඡාපාදෙ ථිතමිදධස්ථ භික්ඛුතො,
උඤ්චං. විචිකිච්ඡා ව සබ්බසොච න විජ්ජති.
2. අසෙධෙන ව සිලෙන අසෙධෙන සමාධිතා
විමුක්ඛියා ව සමපනෙතා සුභෙත ව තථාවිධො.
3. ස වෙ පඤ්චාස්ථිතො පඤ්චාස්ථිතවිච්ඡයං¹
ඉමස්මි. ධම්මවිනයෙ කෙවලීති පවුච්චති.

10. 1. 2. 3

සංයොජන සුත්තං

[සාවස්ථයං]

දසඉමාති භික්ඛවෙ සංයොජනාති, කතමාති දස: පඤ්ඤාරමභාගියාති
සංයොජනාති, පඤ්ඤාභිමභාගියාති සංයොජනාති.

කතමාති පඤ්ඤාරමභාගියාති සංයොජනාති: සක්කායද්ධි, විචිකිච්ඡා
සිලබ්බතපරාම.සො, කාමච්ඡද්දො, ච්ඡාපාදෙති. ඉමාති පඤ්ඤාරමභාගිය
සංයොජනාති.

කතමාති පඤ්ඤාභිමභාගියාති සංයොජනාති: රූපරාගො, අරූපරාගො,
මානො, උඤ්චං, අවිජ්ජා. ඉමාති ධො පඤ්ඤාභිමභාගියාති, සංයොජනාති.
ඉමාති ධො භික්ඛවෙ දසසංයොජනාති.

1. පඤ්ඤාභිමභාගියාති - මජ්ඣ.

10. 1. 2. 4

වෙතොබ්ල සුතතං

[සාවකීයං]

යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා පඤ්ඤා වෙතොබ්ලා අප්පභීතා පඤ්ඤා වෙනසො විහිබ්ඤ්ඤා අසමුච්ඡින්නා, තස්ස යා රතති වා දිවසො වා ආගමන්ති භානියෙව පාටිකඛ්ඛා කුසලෙස්ස ධම්මෙස්ස නො වුඤ්ඤි.

කතමස්ස පඤ්ඤාවෙතොබ්ලා අප්පභීතා භොගති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සඤ්ඤා කඛ්ඛති විවිකිචන්ති නාධිමුචන්ති න සමපසිද්දති, යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සඤ්ඤා කඛ්ඛති විවිකිචන්ති නාධිමුචන්ති න සමපසිද්දති තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පධානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පධානාය එවමස්සායං පඨමො වෙතොබ්ලො අප්පභීතො භොගති.

පුනථපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙ කඛ්ඛති -පෙ- සංඛේත කඛ්ඛති -පෙ- සික්ඛාය කඛ්ඛති -පෙ- සමුභවාරිප්පු කුපිනො භොගති අනත්තමනො ආහතවිකේතො බ්ලජාතො. තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පධානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පධානාය. එවමස්සායං පඤ්ඤාමො වෙතොබ්ලො අප්පභීතො භොගති. ඉමස්ස පඤ්ඤා වෙතොබ්ලො අප්පභීතා භොගති.

කතමස්ස පඤ්ඤාවෙනසො විහිබ්ඤ්ඤා අසමුච්ඡින්නා භොගති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙස්ස අවිගරාගො භොගති අවිගතජන්තො අවිගත-පෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිළාහො අවිගතතණ්හො. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙස්ස අවිගරාගො භොගති, අවිගතචන්තො අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිළාහො අවිගතතණ්හො, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පධානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පධානාය, එවමස්සායං පඨමො වෙනසො විහිබ්ඤ්ඤා අසමුච්ඡින්නො භොගති.

පුතවජරං භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ අවිතරාගො හොති -පෙ- රූපෙ අවිතරාගො හොති -පෙ- උදරාවදෙහකං භුඤ්ඤා සෙය්‍යස්සඛං ඵසස්සඛං මිඤ්ඤං අනුයුක්තො වීගරති. අඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පණ්ඩාය භුක්ඛවරියං වරති “ඉමිනාහං සිලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා භුක්ඛවරියෙන වා දෙවො වා භවිස්සාමි දෙවඤ්ඤතරො වාති. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පණ්ඩාය භුක්ඛවරියං වරති ඉමිනාහං සිලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා භුක්ඛවරියෙන වා දෙවො වා භවිස්සාමි දෙවඤ්ඤතරො වාති. තස්ස චිත්තං න නමති ආත්ප්‍රාය අනුයොගාය සාත්ව්වාය පධානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආත්ප්‍රාය අනුයොගාය සාත්ව්වාය පධානාය, ඵවමස්සායං පඤ්ඤමො වෙතසො විනිබ්බො අසමුච්ඡින්නො හොති. ඉමස්ස පඤ්ඤවෙතසො විනිබ්බො අසමුච්ඡින්නො හොති.

යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා ඉමෙ පඤ්ඤවෙතොබ්ලා අප්පඤ්ඤා ඉමෙ පඤ්ඤ වෙතසො විනිබ්බො අසමුච්ඡින්නා, තස්ස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති හානියෙව පාටිකඛ්ඛා කුසලෙස්ස ධම්මෙස්ස නො වුද්ධි.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ කාලපකෙඛ වතුස්ස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති. හායතෙව වණ්ණණ්ණ, හායති මණ්ණිලෙන, හායති ආහාය, හායති ආරොහපරිනාහෙන, ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යස්ස කස්සචි භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා ඉමෙ පඤ්ඤ වෙතොබ්ලා අප්පඤ්ඤා, ඉමෙ පඤ්ඤ වෙතසො විනිබ්බො අසමුච්ඡින්නා, තස්ස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති හානියෙව පාටිකඛ්ඛා කුසලෙස්ස ධම්මෙස්ස නො වුද්ධි.

යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා පඤ්ඤ වෙතොබ්ලා පඤ්ඤා පඤ්ඤ වෙතසො විනිබ්බො අසමුච්ඡින්නා, තස්ස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, වුද්ධියෙව පාටිකඛ්ඛා කුසලෙස්ස ධම්මෙස්ස නො පරිහානි.

කතමස්ස පඤ්ඤ වෙතොබ්ලා පඤ්ඤා හොති,

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සඤ්ඤා න කඛ්ඛති න විචිකිච්ඡති, අධිමුච්ඡති සමපසිද්ධි. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සඤ්ඤා න කඛ්ඛති න විචිකිච්ඡති අධිමුච්ඡති සමපසිද්ධි, තස්ස චිත්තං නමති ආත්ප්‍රාය අනුයොගාය සාත්ව්වාය පධානාය. යස්ස චිත්තං නමති ආත්ප්‍රාය අනුයොගාය සාත්ව්වාය පධානාය. ඵවමස්සායං පඤ්ඤමො වෙතොබ්ලො පඤ්ඤා හොති.

පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධර්මෙ න කඛිති -පෙ- සංඝෙ න කඛිති -පෙ- සික්ඛාය න කඛිති -පෙ- සමුභවාරිසු න කුපිතො හොති අත්තමනො න ආහන්විතො න බිලජාතො, යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සමුභවාරිසු න කුපිතො හොති අත්තමනො න ආහන්විතො න බිලජාතො තස්ස විතං නමති ආත්පාය අනුයොගාය සාත්ව්වාය පධානාය. එවමස්සායං පඤ්චමො චෙතොබිලා පභීතො හොති, එවමස්ස පඤ්ච චෙතොබිලා පභීතා හොති.

කතමස්ස පඤ්ච චෙතසො විනිබන්ධා සුසමුච්ඡින්නා හොති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු චිත්තරාගො හොති විගතච්ඡන්දෙ විගත-පෙමො විගතපිපාසො විගතපරිළාභො විගතතණ්හා, යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු චිත්තරාගො හොති විගතච්ඡන්දෙ විගතපෙමො විගතපිපාසො විගතපරිළාභො විගතතණ්හා, තස්ස විතං නමති ආත්පාය අනුයොගාය සාත්ව්වාය පධානාය. එවමස්සායං පඤ්චමො චෙතසො විනිබන්ධො සුසමුච්ඡින්නො හොති.

පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු චිත්තරාගො හොති -පෙ- රූපෙ චිත්තරාගො හොති -පෙ- න යාවද්ධං, උදරාවදෙහකං භුක්ඛ්ඛං සෙයාසුඛං පසාසුඛං මිඤ්ඤං අනුයුතො විහරති. න අඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පඤ්ඤාය චුභවරියං වරති: “ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා චුභවරියෙන වා දෙවො වා භවිස්සාමි, දෙවඤ්ඤතරො වා”ති.

යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු න අඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පඤ්ඤාය චුභවරියං වරති ‘ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා චුභවරියෙන වා දෙවො වා භවිස්සාමි දෙවඤ්ඤතරො වා’ති. තස්ස විතං නමති ආත්පාය අනුයොගාය සාත්ව්වාය පධානාය. යස්ස විතං නමති ආත්පාය අනුයොගාය සාත්ව්වාය පධානාය එවමස්සායං පඤ්චමො චෙතසො විනිබන්ධො සුසමුච්ඡින්නො හොති. ඉමස්ස පඤ්ච චෙතසො විනිබන්ධා සුසමුච්ඡින්නා හොති.

යසස කසසච්චි භික්ඛවෙ භික්ඛුසු වා භික්ඛුනියා වා ඉමෙ පඤ්ඤවෙතො-
බ්බා පභිතා ඉමෙ පඤ්ඤවෙතසො විනිබ්බා සුසමුච්ඡිනතා තසස යා
රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති වුද්ධියෙව පාටිකඛො කුසලෙසු ධම්මෙසු
නො පරිභානි.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ජුණ්හපනෙක වන්දසු යා රතති වා දිවසො වා
ආගච්ඡති, වඩ්ඪතෙව වණ්ණණන වඩ්ඪති මණ්ඩලෙන වඩ්ඪති ආභාය
වඩ්ඪති ආරොහපටිත්තාහෙන. එවමෙව බො භික්ඛවෙ යසස කසසච්චි
භික්ඛුසු වා භික්ඛුනියා වා ඉමෙ පඤ්ඤවෙතොබ්බා පභිතා ඉමෙ පඤ්ඤ-
වෙතසො විනිබ්බා සුසමුච්ඡිනතා, තසස යා රතති වා දිවසො වා
ආගච්ඡති වුද්ධියෙව පාටිකඛො කුසලෙසු ධම්මෙසු නො පරිභානිති.

10. 1. 2. 5

අප්පමාද සුත්තං

1. යාවතා භික්ඛවෙ සත්ථා අපද වා දිපද වා වතුපද වා බහුපද වා
රූපිනො වා අරූපිනො වා සඤ්ඤිනො වා අසඤ්ඤිනො වා නෙවසඤ්ඤිනා-
සඤ්ඤිනොවා, තථාගතො තෙසං අග්ගමකඛායති අර්හං සමමාසමුද්ධො.
එවමෙව බො භික්ඛවෙ යෙ කෙව් කුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අප්පමාදමූලකා
අප්පමාදසමොසරණා, අප්පමාදෙ තෙසං ධම්මානං¹ අග්ගමකඛායති.

2. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යානි කානිච්ච ජබ්බමානං² පාණානං පද්ධානානි,
සබ්බානි තානි හත්ථිපදෙ සමොධානං ගච්ඡන්ති, හත්ථිපදං තෙසං
අග්ගමකඛායති, යදිදං මහත්තතෙත්තන, එවමෙව බො භික්ඛවෙ යෙ කෙව්
කුසලා ධම්මා සබ්බෙ තෙ අප්පමාදමූලකා අප්පමාදසමොසරණා අප්පමාදෙ
තෙසං ධම්මානං අග්ගමකඛායති.

3. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ කුටාගාරස්ස යා කාචි ගොපානසියො සබ්බා
තා කුටබ්බමා කුටනිනතා කුටසමොසරණා, කුටො තාසං අග්ගමකඛායති.
එවමෙව බො භික්ඛවෙ යෙ කෙව් කුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අප්පමාදමූලකා
අප්පමාදසමොසරණා, අප්පමාදෙ තෙසං ධම්මානං අග්ගමකඛායති.

1. තෙසං - මජ්ඣං.

2. ජබ්බමානං - මජ්ඣං.

4. සෙය්‍යථාපි හික්ඛවෙ යෙ කෙවි මුලගන්ධා, කාලානුසාරියං තෙසං අග්ගමකුණායති, එවමෙව ඛො හික්ඛවෙ -පෙ-

5. සෙය්‍යථාපි හික්ඛවෙ යෙ කෙවි සාරගන්ධා ලොහිතවන්දනං තෙසං අග්ගමකුණායති, එවමෙව ඛො හික්ඛවෙ -පෙ-

6. සෙය්‍යථාපි හික්ඛවෙ යෙ කෙවි පුප්ඵගන්ධා, වසිකං තෙසං අග්ගමකුණායති, එවමෙව ඛො හික්ඛවෙ -පෙ-

7. සෙය්‍යථාපි හික්ඛවෙ යෙ කෙවි කුඩිරාජානො,¹සබ්බෙ තෙ රඤ්ඤ චක්ඛවත්තිස්ස අනුයත්තා භවන්ති, රාජා තෙසං චක්ඛවත්ති අග්ගමකුණායති, එවමෙව ඛො හික්ඛවෙ -පෙ-

8. සෙය්‍යථාපි හික්ඛවෙ යා කාචි තාරකරුපානං පහා, සබ්බා තා චන්ද්‍රපහාය කලං නාගස්සති සොළසි. චන්ද්‍රපහා නාසං අග්ගමකුණායති, එවමෙව ඛො හික්ඛවෙ -පෙ-

9. සෙය්‍යථාපි හික්ඛවෙ සරදසමයෙ විදො විගත්වලාභකෙ දෙවෙ ආදිත්ථා නභං අබ්‍රහ්මස්ස කකමානො සබ්බං ආකාසගතං තමගතං අභිචිත්ථ භාසනෙ ච තපනෙ ච විරොචති ච. එවමෙව ඛො හික්ඛවෙ -පෙ-

10. සෙය්‍යථාපි හික්ඛවෙ යා කාචි මහානදියො, සෙය්‍යථිදා ගඛා, යමුනා අචිරවතී, සරහු, මහී, සබ්බා තා සමුද්දංගමා සමුද්දානිනා සමුද්දපොනා සමුද්දපඛාරා, මහාසමුද්දෙ තෙසං අග්ගමකුණායති. එවමෙව ඛො හික්ඛවෙ යෙ කෙවි කුසලා ධර්මා සබ්බෙ තෙ අප්පමාදමුලකා අප්පමාදසමොසරණා, අප්පමාදෙ තෙසං ධර්මානං අග්ගමකුණායති.

10. 1. 2. 6

ආහුනෙය්‍ය සුත්තං

දස ඉමෙ හික්ඛවෙ පුග්ගලා ආහුනෙය්‍යා පාහුනෙය්‍යා දක්ඛණෙය්‍යා අඤ්ඤාලිකරණියා අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්ස. කතමෙ දස:

තථාගතො අරහං සමමාසමබ්බුදො, පච්චිකබ්බුදො, උභතොභාග විමුක්තො, පඤ්ඤවිමුක්තො, කායසක්ඛි, දිට්ඨිප්පකො, සද්ධාවිමුක්තො, ධර්මානුසාරි, සද්ධානුසාරි, ගොත්‍රහු.

ඉමෙ ඛො හික්ඛවෙ දස පුග්ගලා ආහුනෙය්‍යා පාහුනෙය්‍යා, දක්ඛණෙය්‍යා, අඤ්ඤාලිකරණියා අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්සාති.

1. බුදුරාජානො, මජ්ඣ.

10. 1. 2. 7

පශ්චාත් නාමකරණ සුතතං

සනාථා භික්ඛවෙ විහරං, මා අනාථා. දුක්ඛං භික්ඛවෙ අනාථො විහරති. දස ඉමෙ භික්ඛවෙ නාමකරණා ධම්මා. කතමෙ දස:

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො, අණුමනෙසු වජ්ජෙසු භයදක්ඛාවී සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු සීලවා හොති -පෙ- සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු, අයමි ධම්මො නාමකරණො.

2. පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුසුත්තො හොති සුතධරො සුතසන්නි-වයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මරේඛකල්‍යාණා පරියොසාන කල්‍යාණා සාක්ඛා, සබ්බස්සන්තා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිපුඤ්ඤා ඉහමවරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුසුත්තා හොන්ති ධ්මා වච්ඡා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා, යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුසුත්තො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා, අයමි ධම්මො නාමකරණො.

3. පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො හොති කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසම්පවඬෙකා, යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො හොති, කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසම්පවඬෙකා, අයමි ධම්මො නාමකරණො.

4. පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සුවචො හොති සොචචස්සකරණෙහි ධම්මෙහි සමනනාගතො බමො පදකම්මණාහි අනුසාසනිං. යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු සුවචො හොති සොචචස්සකරණෙහි ධම්මෙහි සමනනාගතො බමො පදකම්මණාහි අනුසාසනිං, අයමි ධම්මො නාමකරණො.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යාති තාති සමුභවාරිතං උච්චාවචාති කිංකරණියාති, තත් දකෙඛං හොති අනලසො තත්ප්පායාය වීමංසාය සමනනාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං. යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු යාති-තාති සමුභවාරිතං උච්චාවචාති කිංකරණියාති, තත් දකෙඛං හොති අනලසො තත්ප්පායාය වීමංසාය සමනනාගතො අලං කාතුං අලං සං-විධාතුං. අයමි ධම්මො නාථකරණො.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මකාමො හොති පියසමුද්දහාරො අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ උළාරපාමොඡ්ජා, යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මකාමො හොති පියසමුද්දහාරො අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ උළාරපා-මොඡ්ජා, අයමි ධම්මො නාථකරණො.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ආරද්ධවිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දලු-පරක්කමො අතික්ඛින්නධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු, යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු ආරද්ධවිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දලුපරක්කමො අතික්ඛින්නධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු, අයමි ධම්මො නාථකරණො.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සනතුට්ඨා හොති ඉතරිතරවිචර පිණ්ඩපාතපෙනාසනගිලානපථවයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු සනතුට්ඨා හොති ඉතරිතරවිචරපිණ්ඩපාතපෙනාසන ගිලානපථවයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, අයමි ධම්මො නාථකරණො.

9. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සතිමා හොති පරමෙන සතිනෙපකෙකන සමනනාගතො විරක්කමි විරහාසිතමි සරිතා අනුසාරිතා, යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු සතිමා හොති පරමෙන සතිනෙපකෙකන සමනනාගතො විරක්-කමි විරහාසිතමි සරිතා අනුසාරිතා, අයමි ධම්මො නාථකරණො.

10. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤා වා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සමමා දුක්ඛක්ඛයගාමිනියා. යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤා වා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සමමා දුක්ඛක්ඛයගාමිනියා. අයමි ධම්මො නාථකරණො.

සනාථා භික්ඛවෙ චිහරථ, මා අනාථා. දුක්ඛං භික්ඛවෙ අනාථො චිහරති, ඉමෙ ධො භික්ඛවෙ දස නාථකරණා ධම්මාති.

10. 1. 2. 8

දුතියනාථකරණ සුත්තං

[සාවස්ථිතිදානං]

සනාථා භික්ඛවෙ චිහරථ, මා අනාථා, දුක්ඛං භික්ඛවෙ අනාථො චිහරති. දස ඉමෙ භික්ඛවෙ නාථකරණා ධම්මා. කතමෙ දස:

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සීලවා හොති -පෙ- සමාදය සික්ඛති සික්ඛා පදෙසු. 'සීලවා වනයං භික්ඛු හොති පාතිමොක්ඛ සංවරසංවුත්තො චිහරති ආචාරගොචරසමපනෙනා අණුමනෙතසු වජේසු භයදසසාවි සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු'ති. ථෙරාපි නං භික්ඛු වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. මජ්ඣිමාපි භික්ඛු -පෙ- නවාපි භික්ඛු වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. තස්ස ථෙරානුකම්පිතස්ස ... මජ්ඣිමානුකම්පිතස්ස ... නවානුකම්පිතස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඛිං කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිහානි. අයමි ධම්මො නාථකරණො.

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුසසුතො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුපාටි විද්ධා. 'බහුසසුතො වනයං භික්ඛු සුත්තධරො සුත්තසන්නිවයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්පාණා -පෙ- සාත්ථා සබ්බාද්දා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති. තථාරූපාස්ස ධම්මො බහුසසුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුපාටි විද්ධා'ති. ථෙරාපි නං භික්ඛු වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. මජ්ඣිමාපි භික්ඛු -පෙ- නවාපි භික්ඛු වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. තස්ස ථෙරානුකම්පිතස්ස ... මජ්ඣිමානුකම්පිතස්ස ... නවානුකම්පිතස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඛිං කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිහානි. අයමි ධම්මො නාථ කරණො.

3. පුනවපරං භික්ඛාදව භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො හොති කල්‍යාණ සභායො කල්‍යාණසම්පව්ඨෙතා. 'කල්‍යාණමිත්තො වතායං භික්ඛු කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසම්පව්ඨෙතා'ති ථෙරාපි නං වත්තඛං අනුසාසිතඛං මඤ්ඤන්ති. මජ්ඣිමාපි භික්ඛු -පෙ- නවාපි භික්ඛු වත්තඛං අනුසාසිතඛං මඤ්ඤන්ති. තස්ස ථෙරානුකම්පිතස්ස මජ්ඣිමානුකම්පිතස්ස නවානුකම්පිතස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඝ්ඛා කුසලෙසු ධර්මෙසු, නො පරිහානි, අයම්පි ධර්මො නාථකරණො.

4. පුනවපරං භික්ඛාදව භික්ඛු සුවචො හොති සෙවවස්සකරණෙහි ධර්මෙහි සමන්තාගතො ඛමො පදකම්ණ්ණාහි අනුසාසති. සුවචො වතායං භික්ඛු සෙවවස්සකරණෙහි ධර්මෙහි සමන්තාගතො ඛමො පදකම්ණ්ණාහි අනුසාසතින්ති ථෙරාපි නං වත්තඛං අනුසාසිතඛං මඤ්ඤන්ති මජ්ඣිමාපි -පෙ- නවාපි භික්ඛු වත්තඛං අනුසාසිතඛං මඤ්ඤන්ති. තස්ස ථෙරානුකම්පිතස්ස මජ්ඣිමානුකම්පිතස්ස නවානුකම්පිතස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඝ්ඛා කුසලෙසු ධර්මෙසු, නො පරිහානි. අයම්පි ධර්මො නාථකරණො.

5. පුනවපරං භික්ඛාදව භික්ඛු යාති තාති සම්මුභවාරීනං උච්චාවචාති කිඛකර්ණියාති, තත් දකෙඛා හොති අනලසො, තත්‍රූපායාය විමංසාය සමන්තාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං, යාති තාති සම්මුභවාරීනං උච්චාවචාති කිංකර්ණියාති, තත් දකෙඛා වතායං භික්ඛු අනලසො තත්‍රූපායාය විමංසාය සමන්තාගතො අලංකාතුං අලංසංවිධාදන්ති. ථෙරාපි නං වත්තඛං අනුසාසිතඛං මඤ්ඤන්ති. මජ්ඣිමාපි භික්ඛු -පෙ- නවාපි භික්ඛු වත්තඛං අනුසාසිතඛං මඤ්ඤන්ති. තස්ස ථෙරානුකම්පිතස්ස මජ්ඣිමානුකම්පිතස්ස නවානුකම්පිතස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඝ්ඛා කුසලෙසු ධර්මෙසු, නො පරිහානි. අයම්පි ධර්මො නාථකරණො.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මකාමො හොති පියසමුද්දහාරො, අභිධම්මෙ අභිවිතයෙ උළාරපාමොජ්ජා. 'ධම්මකාමො වතායං භික්ඛු පියසමුද්දහාරො අභිධම්මෙ අභිවිතයෙ උළාරපාමොජ්ජා'ති පෙරාපි නං භික්ඛු වහ්නබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤානති. මජ්ඣිමාපි -පෙ- නවාපි භික්ඛු වහ්නබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤානති. තස්ස පෙරානුකම්පිතස්ස මජ්ඣිමානුකම්පිතස්ස නවානුකම්පිතස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඝ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිභානි. අයමි ධම්මො නාථකරණො.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ආරඬ්චිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළහ-පරකකමො අනිකඛිත්තධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු 'ආරඬ්චිරියො වතායං භික්ඛු විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළහපරකකමො අනිකඛිත්තධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු'ති පෙරාපි නං භික්ඛු වහ්නබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤානති. මජ්ඣිමාපි භික්ඛු -පෙ- නවාපි භික්ඛු වහ්නබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤානති. තස්ස පෙරානුකම්පිතස්ස මජ්ඣිමානුකම්පිතස්ස නවානුකම්පිතස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඝ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිභානි. අයමි ධම්මො නාථ කරණො.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති ඉතරිතරච්චර පිණ්ඩපාතසෙනාසනං ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන 'සන්තුට්ඨො වතායං භික්ඛු ඉතරිතරච්චර පිණ්ඩපාතසෙනාසනං ගිලානපච්චය භෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන'ති පෙරාපි නං භික්ඛු වහ්නබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤානති, මජ්ඣිමාපි භික්ඛු -පෙ- නවාපි භික්ඛු වහ්නබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤානති. තස්ස පෙරානුකම්පිතස්ස මජ්ඣිමානුකම්පිතස්ස නවානුකම්පිතස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඝ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිභානි. අයමි ධම්මො නාථකරණො.

9. පුනවපරං හික්ඛවෙ හික්ඛු සතිමා හොති පරමෙන සතීනෙ පකෙකන සමනනාගතො වීරකතමි වීරභාසිතමි සරිතා අනුසාරිතා. 'සතිමා වතායං හික්ඛු පරමෙන සතීනෙපකෙකන සමනනාගතො වීරකතමි වීරභාසිතමි සරිතා අනුසාරිතා'ති පෙරාපි නං හික්ඛු වතනඛං අනුසාසිතඛං මඤ්ඤනති. මජ්ඣිමා පි -පෙ- නවා පි හික්ඛු වතනඛං අනුසාසිතඛං මඤ්ඤනති. තස්ස පෙරානුකමිතස්ස මජ්ඣිමානුකමිතස්ස නවානුකමිතස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිහානි. අයමි ධම්මො නාථකරණො.

10. පුනවපරං හික්ඛවෙ හික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයස්ථාමිතියා පඤ්ඤාය සමනනාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සමමාදුක්ඛකයගාමිතියා පඤ්ඤවා වතායං හික්ඛු උදයස්ථාමිතියා 'පඤ්ඤාය සමනනාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සමමාදුක්ඛකයගාමිතියා'ති පෙරාපි නං හික්ඛු වතනඛං අනුසාසිතඛං මඤ්ඤනති, මජ්ඣිමා පි හික්ඛු -පෙ- නවා පි හික්ඛු වතනඛං අනුසාසිතඛං මඤ්ඤනති. තස්ස පෙරානුකමිතස්ස මජ්ඣිමානුකමිතස්ස-නවානුකමිතස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිහානි. අයමි ධම්මො නාථකරණො.

සනාථා හික්ඛවෙ විහරථ, මා අනාථා, දුක්ඛං හික්ඛවෙ අනාථො විහරති. ඉමෙ ඛො හික්ඛවෙ දසනාථකරණා ධම්මාති.

10. 1. 2. 9

පටිමාරියවාස සුතතං

[සාවස්ථිතිදනං]

දස ඉමෙ හික්ඛවෙ අරියවාසා යදරියා ආවසිංසු වා ආවසන්ති වා ආවසිස්සන්ති වා. කතමෙ දස:

ඉධ හික්ඛවෙ හික්ඛු පඤ්ඤාඛණ්ඩිකාහිතො හොති ජලධායසමනනාගතො ඵකාරකෙඛා චතුරාපසෙතො පනුණ්ණපච්චෙකසච්චො සමවයසච්චෙසනො අනාවිලසඬකපො පසාදධිකායසඬාරො සුවිමුක්ඛවීතො සුවිමුක්ඛපඤ්ඤා. ඉමෙ ඛො හික්ඛවෙ දස අරියවාසා යදරියා ආවසිංසු වා ආවසන්ති වා ආවසිස්සන්ති වා ති.

10. 1. 2. 10

දුතිය අරියවාස සුත්තං

එකං සමයං භගවා කුරුසු විහරති කම්මාසාදම්මං නාම කුරුනං
 හිගමො, තත්‍ර ඛො භගවා හික්ඛු ආමනෙකසි -පෙ- භගවා එතදවොච:
 දස ඉමෙ හික්ඛවෙ අරියවාසා යදරියා ආවසිංසු වා ආවසන්ති වා
 ආවසිස්සන්ති වා, කතමෙ දස:

ඉධ හික්ඛවෙ හික්ඛු පඤ්ඤාඛට්ඨානීතො හොති ජළඛග සමන්තාගතො
 එකාරකෙඛා චතුරාපසෙසනො, පනු ඡර්ඡපචේකසවෙවා සමවයසට්ඨා-
 සනො අනාවිලසඛකපෙසා පසාදාකායසඛාරො සුවිමුක්ඛවිනෙතො
 සුවිමුක්ඛපඤ්ඤා.

1. කප්ඤ්ඤා හික්ඛවෙ හික්ඛු පඤ්ඤාඛට්ඨානීතො හොති: ඉධ හික්ඛවෙ
 හික්ඛුනො කාමච්ඡද්දෙ පභීතො හොති, ඛ්‍යාපාදෙ පභීතො හොති,
 ථිතමිඤ්ඤං පභීතං හොති, උද්ධච්ඡානකුච්චං පභීතං හොති, විවිකිච්ඡා
 පභීතා හොති. එවං ඛො හික්ඛවෙ හික්ඛු පඤ්ඤාඛට්ඨානීතො හොති.

2. කප්ඤ්ඤා හික්ඛවෙ හික්ඛු ජළඛගසමන්තාගතො හොති: ඉධ
 හික්ඛවෙ හික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා නෙව සුමනො හොති, න
 දුලභනො. උපෙඛකො විහරති සතො සමපජානො. සොනෙන සද්දං
 සුඤ්ඤා -පෙ- සානෙන ගන්ධං සාධිඤ්ඤා -පෙ- ජිව්හාය රසං සාධිඤ්ඤා
 -පෙ- කායෙන ථොට්ඨබ්බං පුඤ්ඤා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය
 නෙව සුමනො හොති න දුලභනො උපෙඛකො විහරති සතො සමපජානො.
 එවං ඛො හික්ඛවෙ හික්ඛු ජළඛගසමන්තාගතො හොති.

3. කප්ඤ්ඤා හික්ඛවෙ හික්ඛු එකාරකෙඛා හොති: ඉධ හික්ඛවෙ
 හික්ඛු සකාරකෙඛන වෙනසා සමන්තාගතො හොති. එවං ඛො හික්ඛවෙ
 හික්ඛු එකාරකෙඛා හොති.

1. යෙ අරියා - මජ්ඣ.

4. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු චතුරාපසෙසනො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සංඛායෙකං පටිසෙවති. සංඛායෙකං අධිවාසෙති, සංඛායෙකං පරිච්ඡෙදති. සංඛායෙකං විනොදෙති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු චතුරාපසෙසනො හොති.

5. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු පනුණ්ණපච්චෙකසච්චො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො යාති තාති පුට්ඨසමණොභ්ගණං පුට්ඨපච්චෙකසච්චාති සෙය්‍යථිදං: සසුනො ලොකොති වා අසසුනො ලොකොති වා අනන්ධා ලොකොති වා අනන්ධා ලොකොති වා නං ජීවං තං සරීරන්ති වා අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති වා හොති තථාගතො පරමමරණාති වා න හොති තථාගතො පරමමරණාති වා හොති ච න හොති ච තථාගතො පරමමරණාති වා නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණාති වා, සංඛාති තාති නුණ්ණාති හොන්ති පනුණ්ණාති, චන්නාති චන්නාති මුක්කාති පභිනාති පටිතිසංඛාති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පනුණ්ණ පච්චෙකසච්චො හොති.

6. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු සමවයසච්චෙසනො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො කාමෙසනා පභිනා හොති, භවෙසනා පභිනා හොති, බ්‍රහ්මචරියෙසනා පටිසංසඤ්ඤා. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සමවයසච්චෙසනො හොති.

7. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු අනාවලසංකප්පො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො කාමසංකප්පො පභිනො හොති, බ්‍යාපාදසංකප්පො පභිනො හොති, විචිංසාසංකප්පො පභිනො හොති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අනාවලසංකප්පො හොති.

8. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු පසංඤාකායසංඛාරො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්ස දෙමනස්සානං අත්ඛංගො අදුක්ඛමසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුස්සංකප්පො උපසම්පජ්ජති හරති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පසංඤාකායසංඛාරො හොති.

9. කථංකථ භික්ඛවෙ භික්ඛු සුචිත්තවිතොහොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො රාගා විතං විමුක්තං හොති, දෙසා විතං විමුක්තං හොති, මොහා විතං විමුක්තං හොති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සුචිත්තවිතොහොති.

10. කථංකථ භික්ඛවෙ භික්ඛු සුචිත්තපඤ්ඤා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු රාගො මෙ පභීනො, උච්ඡින්නමුලො තාලාවඤ්ඤකතො අනභාවකතො. ආයතිං අනුප්පාදධම්මොති පජානාති. දෙසො මෙ -පෙ- මොහො මෙ පභීනො උච්ඡින්නමුලො තාලාවඤ්ඤකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාදධම්මොති පජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සුචිත්තපඤ්ඤා හොති.

යෙ හි කෙවි භික්ඛවෙ අතිතමධ්‍යානං අරියා අරියවාසෙ ආවසිංසු, සබ්බෙ තෙ ඉමෙව දස අරියවාසෙ ආවසිංසු. යෙ හි කෙවි භික්ඛවෙ අනාගතමධ්‍යානං අරියා අරියවාසෙ ආවසිස්සන්ති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙව දසඅරියවාසෙ ආවසිස්සන්ති. යෙ හි කෙවි භික්ඛවෙ එතරහි අරියා අරියවාසෙ ආවසන්ති සබ්බෙ තෙ ඉමෙව දසඅරියවාසෙ ආවසන්ති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දසඅරියවාසා යෙ අරියා ආවසිංසු වා ආවසන්ති වා ආවසිස්සන්ති වාති.

නාථවග්ගො දුතියො.

තසසුද්දනං:

සෙනාසනංකථ අඛයාති සංයොජන

බිලෙන ව අප්පමාදෙ ආහුනෙය්‍යො දෙවනාථා දෙව අරියවාසා වා'ති.

1. සෙනාසනංකථ පඤ්ඤාධර්මං සංයොජනා බිලෙන ව
අප්පමාදෙ ආහුනෙය්‍යො දෙව නාථා දෙව අරියවාසාති. - මජ්ඣ.

3. ව්‍යාවගෙයා

10. 1. 3. 1

සිහනාද සුතං.

[සාවකීනිදනං]

සීහො භික්ඛවෙ මිගරාජා සායනහසමයං ආසයා නික්ඛමති. ආසයා නික්ඛමිතා විජමහති; විජමහිතා සමනතා චතුදදිසං¹ අනුච්චොකෙති. සමනතා චතුදදිසං අනුච්චොකෙතො නික්ඛත්තුං සිහනාදං නදති. නික්ඛත්තුං සිහනාදං නදිතා ගොවරාය පක්කමති. තං කිසස හෙතු; “මාහං බුද්දකෙ-පාණෙ විසමගතෙ සඤ්ඤාතං ආපාදෙසිනති”.

සීහොති ඛො භික්ඛවෙ තථාගතසෙසතං අධිවචනං අරහතො සමමා සමබුද්ධස්ස; යං ඛො භික්ඛවෙ තථාගතො පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, ඉද්ධස්ස හොති සිහනාදෙසිං.

දස ඉමානි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලානි යෙහි බලෙහි සමනතා-ගතො තථාගතො අභිසහං යානං පටිජානාති, පරිසාය සිහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පටිනෙහති. කතමානි දස:

1. ඉධ භික්ඛවෙ තථාගතො යානඤ්ඤා යානතො අට්ඨානඤ්ඤා අට්ඨා-නතො යථාභූතං පජානාති. යමි භික්ඛවෙ තථාගතො යානඤ්ඤා යානතො අට්ඨානඤ්ඤා අට්ඨානතො යථාභූතං පජානාති, ඉදමි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති. යං බලං ආගමම තථාගතො ආසහං යානං පටිජානාති, පරිසාය සිහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පටිනෙහති.

2. පුනච්ච පරං භික්ඛවෙ තථාගතො අතීතානාගතපච්චුප්පනනානං කම්මසමාදානානං යානසො හෙතුසො විපාකං යථාභූතං පජානාති. යමි භික්ඛවෙ තථාගතො අතීතානාගතපච්චුප්පනනානං කම්මසමාදානානං යානසො හෙතුසො විපාකං යථාභූතං පජානාති, ඉදමි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති යං බලං ආගමම තථාගතො ආසහං යානං පටිජානාති, පරිසාය සිහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පටිනෙහති.

3. පුනච්ච පරං භික්ඛවෙ තථාගතො සබ්බසංගාමිනිපටිපදං යථාභූතං පජානාති. යමි භික්ඛවෙ තථාගතො සබ්බසංගාමිනිපටිපදං යථාභූතං පජානාති, ඉදමි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති, යං බලං ආගමම තථාගතො ආසහං යානං පටිජානාති, පරිසාය සිහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පටිනෙහති.

1. චතුදදිසා - සතා කං.

4. පුනවපරං භික්ඛවෙ තථාගතො අනෙකධාතු¹නානාධාතු¹ලොකං යථාභූතං පජානාති. යමි භික්ඛවෙ තථාගතො අනෙකධාතු නානාධාතු ලොකං යථාභූතං පජානාති, ඉදමි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති. යං බලං ආගමම තථාගතො ආසභං යානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං උච්චෙතති.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ තථාගතො සත්තානං නානාධිමුත්ඤ්ඤතං යථාභූතං පජානාති, යමි භික්ඛවෙ තථාගතො සත්තානං නානාධිමුත්ඤ්ඤතං යථාභූතං පජානාති, ඉදමි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති, යං බලං ආගමම තථාගතො ආසභං යානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං උච්චෙතති.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ තථාගතො පරසත්තානං පරපුග්ගලානං ඉන්ද්‍රිය පරොපරියක්ඛං යථාභූතං පජානාති. යමි භික්ඛවෙ තථාගතො පරසත්තානං පරපුග්ගලානං ඉන්ද්‍රියපරොපරියක්ඛං යථාභූතං පජානාති, ඉදමි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති, යං බලං ආගමම තථාගතො ආසභං යානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං උච්චෙතති.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ තථාගතො ක්කානවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සංකිලෙසං චොදනං වුට්ඨානං යථාභූතං පජානාති, යමි භික්ඛවෙ තථාගතො ක්කානවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සංකිලෙසං චොදනං වුට්ඨානං යථාභූතං පජානාති, ඉදමි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති, යං බලං ආගමම තථාගතො ආසභං යානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති බ්‍රහ්මචක්කං උච්චෙතති.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ තථාගතො අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති, සෙය්‍යාථිදං: එකමිජාතිං, දෙමිජාතියො, තිසෙය්‍යාපිජාතියො, චතසෙය්‍යාපිජාතියො, පඤ්චමිජාතියො - පෙ - දසමිජාතියො - විසමිජාතියො, නිසමිජාතියො, චත්තාරිසමිජාතියො, පඤ්ඤසමිජාතියො, ජාතිසතමි, ජාතිසහසුමි, ජාතිසතසහසුමි, අනෙකෙපි සංවට්ටකපෙ, අනෙකෙපි විවට්ටකපෙ, අනෙකෙපි සංවට්ටිවට්ටකපෙ, අමුත්‍රාසිං එවිත්තාමො, එවිංගොතො, එවිංගොතො එවිමාහාරො එවිං සුබ්බකං පටිසංවෙදී එවිමාසුපරියතො. යො තතො වුතො අමුත්‍ර උපපාදි,

1. අනෙකධාතු: නානාධාතු - මජ්ඣ.

තත්‍රාපාසි. එවං නාමො එවංගොක්කො එවංවිශේෂො එවමාහරො
 එවංසුබ්දකපටිසංවේදී එවමාසුපටියනො සො තතො වුතො
 දුට්ඨපනෙතාති. ඉති සාකාරං සලඥෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං
 අනුසාරති. යමි භික්ඛවෙ තථාගතො අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං
 අනුසාරති, සෙය්‍යාපීදං එකමි ජාතිං දෙවපි ජාතියො - පෙ - දති සාකාරං
 සලඥෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති, ඉදමි භික්ඛවෙ
 තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති, යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං යානං
 පටිජානාති, පරිසාසු සිහනාදං නදති, බ්‍රහ්ම චක්කං පටිකෙතති.

9. පුනචපරං භික්ඛවෙ තථාගතො දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්ත
 මානුසකෙන සතෙහ පසාති චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භීනෙ පඤ්ඤෙ
 සුවිශේෂො දුබ්බෙෂො සුගතෙ දුගතෙ යථාකම්මප්පගෙ සතෙහ පජානාති:
 “ඉමෙ චිත භොතො සත්තා කාය දුට්ඨරිතෙන සමන්තාගතා - වචී - පෙ -
 මනො දුට්ඨරිතෙන සමන්තාගතා ආරියානං උපවාදකා, මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡා-
 දිට්ඨිකමෙ සමාදනා, තෙ කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං
 තිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පන භොතො සත්තා කායසුට්ඨරිතෙන
 සමන්තාගතා වචී - පෙ - මනො සුට්ඨරිතෙන සමන්තාගතා. අරියානං අනුප-
 වාදකා සමාදිට්ඨිකා සමාදිට්ඨිකමෙසමාදනා. තෙ කායස්ස හෙද
 පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නාති. ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුනා
 විසුද්ධෙන අතික්කන්ත මානුසකෙන සතෙහ පසාති චචමානෙ
 උපපජ්ජමානෙ භීනෙ පඤ්ඤෙ සුවිශේෂො දුබ්බෙෂො සුගතෙ දුගතෙ
 යථාකම්මප්පගෙ සතෙහ පජානාති. යමි භික්ඛවෙ තථාගතො දිබ්බෙන
 චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්ත මානුසකෙන සතෙහ පසාති චචමානෙ
 උපපජ්ජමානෙ භීනෙ පඤ්ඤෙ සුවිශේෂො දුබ්බෙෂො සුගතෙ දුගතෙ
 යථාකම්මප්පගෙ සතෙහ පජානාති. යමි. භික්ඛවෙ තථාගතො දිබ්බෙන
 චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්ත මානුසකෙන - පෙ - යථාකම්මප්පගෙ
 සතෙහ පජානාති. ඉදමි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති.
 යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං යානං පටිජානාති, පරිසාසු සිහනාදං
 නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පටිකෙතති.

10. පුනවපරං භික්ඛවෙ තථාගතො ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතො විමුක්තිං පඤ්ඤා විමුක්තිං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකක්ඛා උප සම්පජ්ජ විහරති යමිති භික්ඛවෙ තථාගතො ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතො විමුක්තිං පඤ්ඤා විමුක්තිං දිට්ඨවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකක්ඛා උප සම්පජ්ජ විහරති, ඉදමිති භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති, යං බලං ආගමම තථාගතො ආසවං යානං පටිජානාති, පරිසාසු සිහනාදං නදති, බ්‍රහ්ම චක්ඛං පවඤ්ඤාති.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ දස තථාගතස්ස තථාගතබලානි, යෙහි බලෙහි සමනතාගතො තථාගතො ආසවං යානං පටිජානාති, පරිසාසු සිහනාදං නදති. බ්‍රහ්මචක්ඛං පවඤ්ඤාති.

සිහනාද සුතතං පඨමං.

10. 1. 3. 2

අධිවුත්තිපද සුතතං

[සාවස්ථිතිදන්]

අපි ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ යෙන හගවා තෙනුපසංකමි. උපසංකමිත්වා හගවතං අභිවාදෙත්වා එකමතං ගිසිදි. එකමතං ගිසිතං ඛො ආයස්මිනං ආනන්දං හගවා එතදවොච:

යෙ තෙ ආනන්ද, ධම්මා තෙසං තෙසං අධිවුත්තිපදානං¹ අභිඤ්ඤා සච්ඡිකිරියාය සංවත්තනති. විසාරදෙ අහං ආනන්ද තත්‍ර පටිජානාමි තෙසං තෙසං තථා තථා ධම්මං දෙසෙතුං, යථා යථා පටිපන්නො සන්තං වා අස්මිති ඤායසති, අසන්තං වා නස්මිති ඤායසති, භීතං වා භීතන්ති ඤායසති, පණීතං වා පණීතන්ති ඤායසති. ස උත්තරං වා ස උත්තරන්ති ඤායසති, අනුත්තරං වා අනුත්තරන්ති ඤායසති, යථා යථා වා පන තං ඤාතෙය්‍යං වා දට්ඨෙය්‍යං වා සච්ඡිකාතය්‍යං වා තථා තථා ඤායසති වා දක්ඛති වා සච්ඡිකරිස්සන්ති වා යානමෙතං උප්පජ්ජති. එතදනුත්තරියං² ආනන්ද ඤාණානං යදිදං තස්මි තස්මි යථා-භූතඤ්ඤං, එතස්මා වාහං ආනන්ද ඤාණං අඤ්ඤං ඤාණං උත්තරිතරං වා පණීතතරං වා නස්මිති වදමි.

1. අධිවුත්තිපදානං - අධිවුත්තිපදානං - කසවි.

2. එතදනුත්තරියං - මජ්ඣ.

දස ඉමානි ආනන්ද, තථාගතස්ස තථාගතබලානි යෙතී, බලෙති සමන්තා-
ගතො තථාගතො ආසභං යානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්ම
වක්කං පවිකෙත්ති, කතමානි දස:

1. ඉධානන්ද, තථාගතො යානස්ස යානතො අට්ඨානස්ස අට්ඨානතො
යථාභූතං පජානාති, යමපනානන්ද තථාගතො යානස්ස යානතො අට්ඨා-
නස්ස අට්ඨානතො යථාභූතං පජානාති ඉදං පනානන්ද තථාගතස්ස තථාගත
බලං භොති, යං බලං ආගමිම තථාගතො ආසභං යානං පටිජානාති,
පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මවක්කං පවිකෙත්ති.

2. පුනවපරං ආනන්ද, තථාගතො අතීතානාගතපච්චුත්තන්නං කමිම
සමාදනානං යානසො හෙතුසො විපාකං යථාභූතං පජානාති. යමපනානන්ද
- පෙ - ඉදමපනානන්ද - පෙ -

3. පුනවපරං ආනන්ද, තථාගතො සබ්බස්මිනිං පටිපදං යථාභූතං
පජානාති - පෙ - යමපනානන්ද - පෙ - ඉදමපනානන්ද - පෙ -

4. පුනවපරං ආනන්ද, තථාගතො අනෙකධාතුනානාධාතුලොකං
යථාභූතං පජානාති. යමපනානන්ද - පෙ - ඉදමපනානන්ද - පෙ -

5. පුනවපරං ආනන්ද, තථාගතො සත්තානං නානාධිවුත්තකතං
යථාභූතං පජානාති. යමපනානන්ද - පෙ - ඉදමපනානන්ද - පෙ -

6. පුනවපරං ආනන්ද, තථාගතො පරිසත්තානං පරපුග්ගලානං ඉන්ද්‍රිය
පරොප්පිකං යථාභූතං පජානාති. යමපනානන්ද - පෙ - ඉදමපනානන්ද
- පෙ -

7. පුනවපරං ආනන්ද, තථාගතො ක්කානවිමොක්ඛාමාසිසමාපත්තිනං
සංකිලෙසං වොදනං වුට්ඨානං යථාභූතං පජානාති. යමපනානන්ද - පෙ -
ඉදමපනානන්ද - පෙ -

8. පුනවපරං ආනන්ද, තථාගතො අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං
අනුසාරති, සෙය්‍යථිදං උක්ඛිජාතිං දෙවිදිජාතිං යො - පෙ - දුති සාකාරං
සලද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. යමපනානන්ද
- පෙ - ඉදමපනානන්ද - පෙ -

9. පුනවපරං ආනන්ද තථාගතො දිබ්බින වක්ඛුනා විසුද්ධන අභිකක්ඛන මානුසකෙන - පෙ - යථාකමමුපගෙ සකෙන පජානාති - පෙ - යමපනානන්ද තථාගතො - පෙ - ඉදමපනානන්ද - පෙ -

10. පුනවපරං ආනන්ද තථාගතො ආසවානං බයා අනාසවං චෙතොවිමුක්ඛිං පඤ්ඤාවිමුක්ඛිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකක්ඛා උපසම්පජ්ජ විහරති. යමපනානන්ද තථාගතො ආසවානං බයා - පෙ - සච්ඡිකක්ඛා උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉදමපනානන්ද තථාගතස්ස තථාගත බලං හොති. යමබලං ආගමම තථාගතො ආසභං යානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්ම වක්ඛං පවනෙතති.

ඉමානි බො ආනන්ද දස තථාගතස්ස තථාගතබලාති, යෙහි බලෙහි සමනතාගතො ආසභං යානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්ම වක්ඛං පවනෙතති.

10. 1. 3. 3

කාය සුත්තං

[සාවස්ථිනිදනං]

අපි භික්ඛවෙ ධම්මා කායෙන පහාතබ්බා නො වාවාය. අපි භික්ඛවෙ ධම්මා වාවාය පහාතබ්බා නො කායෙන. අපි භික්ඛවෙ ධම්මා නෙව කායෙන පහාතබ්බා නො වාවාය, පඤ්ඤා දිස්වා දිස්වා පහාතබ්බා.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ ධම්මා කායෙන පහාතබ්බා නො වාවාය:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අකුසලං ආපනෙතා හොති කඤ්චිදෙව දෙසං¹ කායෙන. තමෙතං අනුච්ච වීඤ්ඤා සමුහමචාරි ඵවමාහංසු: ‘‘ආයස්මා බො අකුසලං ආපනෙතා කඤ්චිදෙව දෙසං කායෙන, සාධු වතායස්මා කාය-දුට්ඨරිතං පහාය කායසුචරිතං භාවෙතු’’ති. යො අනුච්ච වීඤ්ඤාහි සමුහමචාරිහි වුච්චමානො කාය දුට්ඨරිතං පහාය කාය සුචරිතං භාවෙති. ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ ධම්මා කායෙන පහාතබ්බා නො වාවාය.

1. කිංචි දෙසං - මජ්ඣං

කතමෙ ව භික්ඛවෙ ධම්මා වාචාය පභාතබ්බා නො කායෙන:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අකුසලං ආපනෙනා හොති කඤ්ඤිදෙව දෙසං වාචාය. තමෙනං අනුච්චව විඤ්ඤ සබ්බභවාරි උචමාහංසු: ආයස්මා බො අකුසලං ආපනෙනා කඤ්ඤිදෙව දෙසං වාචාය, සාධුවතායස්මා වච්ඡිද්වච්චිතං පභාය වච්ඡිවරිතං භාවෙතු''ති. යො අනුච්චව විඤ්ඤති සබ්බභවාරිති වුච්චමානො වච්ඡිද්වච්චිතං පභාය වච්ඡිවරිතං භාවෙති. ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ ධම්මා වාචාය පභාතබ්බා, නො කායෙන.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ ධම්මා නෙව කායෙන පභාතබ්බා නො වාචාය, පඤ්ඤාය දිස්වා දිස්වා පභාතබ්බා:

ලොභො භික්ඛවෙ නෙව කායෙන පභාතබ්බා, නො වාචාය. පඤ්ඤාය දිස්වා දිස්වා පභාතබ්බා. දොසො භික්ඛවෙ - පෙ - මොහො භික්ඛවෙ - පෙ - කොධො භික්ඛවෙ - පෙ - උපනාහො භික්ඛවෙ - පෙ - මකෙබ්බා භික්ඛවෙ - පෙ - පළාසො භික්ඛවෙ - පෙ - මච්ඡරියං භික්ඛවෙ නෙව කායෙන පභාතබ්බං නො වාචාය, පඤ්ඤාය දිස්වා දිස්වා පභාතබ්බං. පාපිකා භික්ඛවෙ ඉස්සා නෙව කායෙන පභාතබ්බා නො වාචාය, පඤ්ඤාය දිස්වා දිස්වා පභාතබ්බා.

කතමා ව භික්ඛවෙ පාපිකා ඉස්සා:

ඉධ භික්ඛවෙ ඉජ්ඣති ගහපතීස්ස වා ගහපතීපුත්තස්ස වා ධනෙන වා ධණ්ණෙන වා රජතෙන වා ජාතරූපෙන වා. තත්ඤ්ඤතරස්ස දසස්ස වා ඔපවායස්ස වා ඵලං හොති: “අහො වතීමස්ස ගහපතීස්ස වා ගහපතීපුත්තස්ස වා න ඉජ්ඣෙය්ග ධනෙන වා ධණ්ණෙන වා රජතෙන වා ජාතරූපෙන වා”ති. සමණො වා පන බ්‍රාහ්මණො වා ලාභී හොති චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසන ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානං තත්ඤ්ඤතරස්ස සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා ඵලං හොති: “අහො වත අයමායස්මා න ලාභී අස්ස චීවරපිණ්ඩපාත සෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානන්ති”. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ පාපිකා ඉස්සා, පාපිකා භික්ඛවෙ ඉස්සා නෙව කායෙන පභාතබ්බා නො වාචාය, පඤ්ඤාය දිස්වා දිස්වා පභාතබ්බා.

පාපිකා හික්කවෙ ඉව්ජා නෙව කායෙන පහාතඛො නො වාචාය,
පඤ්ඤා දිසවා දිසවා පහාතඛො.

කතමා ට හික්කවෙ පාපිකා ඉව්ජා:

ඉධ හික්කවෙ එකවෙවා අසසදො සමානො 'සදො'ති මං ජානෙය්‍යන්ති ඉව්ජති, දුස්සිලො සමානො 'සිලවා'ති මං ජානෙය්‍යන්ති ඉව්ජති, අපසස්සනො සමානො 'බ්‍රහ්මස්සනො' ති මං ජානෙය්‍යන්ති ඉව්ජති, සබ්බභික්කාරාමො සමානො පටිච්ඡෙකාති මං ජානෙය්‍යන්ති ඉව්ජති, කුසිනො සමානො ආරද්ධවිරියොති මං ජානෙය්‍යන්ති ඉව්ජති, මුඛස්සති-සමානො උපට්ඨිතස්සති මං ජානෙය්‍යන්ති ඉව්ජති අසමාහිතො සමානො සමාහිතොති මං ජානෙය්‍යන්ති ඉව්ජති, දුප්පඤ්ඤා සමානො පඤ්ඤවාති මං ජානෙය්‍යන්ති ඉව්ජති, අබ්බිකාසවොසමානො බ්බිකාසවොති මං ජානෙය්‍යන්ති ඉව්ජති, අයං වුච්චති හික්කවෙ පාපිකා ඉව්ජා, පාපිකා හික්කවෙ ඉව්ජා නෙව කායෙන පහාතඛො නො වාචාය, පඤ්ඤා දිසවා දිසවා පහාතඛො.

තං වෙ හික්කවෙ හික්කුං ලොභො අභිභුයා ඉරියති. දෙසො - පෙ - මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙඛා - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං. පාපිකා ඉසා - පෙ - පාපිකා ඉව්ජා අභිභුයා ඉරියති, සො එවමස්ස වෙදිකසේඛා: න අයමායස්මා තථා පජානාති, යථා පජානතො ලොභො න හොති, තථා හිමං ආයස්මිනං ලොභො අභිභුයා ඉරියති, න අයමායස්මා තථා පජානාති, යථා පජානතො දෙසො න හොති - පෙ - මොහො - කොධො - උපනාහො - මකෙඛා - පළාසො - මච්ඡරියං - පාපිකා ඉසා - පාපිකා ඉව්ජා න හොති තථා හිමං ආයස්මිනං. පාපිකා ඉව්ජා අභිභුයා ඉරියති. තකෙඤ්ඤා හික්කවෙ හික්කුං ලොභො නාභිභුයා ඉරියති. දෙසො - මොහො - කොධො - උපනාහො - මකෙඛා - පළාසො මච්ඡරියං - පාපිකා ඉසා - පාපිකා ඉව්ජා නාභිභුයා ඉරියති. සො එවමස්ස වෙදිකසේඛා: - පෙ - තථා අයමායස්මා පජානාති යථා පජානතො ලොභො න හොති, තථා හිමං ආයස්මිනං ලොභො නාභිභුයා ඉරියති, තථා යමායස්මා පජානාති යථා පජානතො දෙසො න හොති. මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙඛා - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉසා - පෙ - පාපිකා ඉව්ජා න හොති. තථා හි මං ආයස්මිනං. පාපිකා ඉව්ජා නාභිභුයා ඉරියති.

10. 1. 3. 4

මහාචන්ද්‍ර සුතතං.

එකං සමයං ආයස්මා මහාචන්ද්‍ර වෙනිසු විහරති සහජාතියං. තත්‍ර ඛො ආයස්මා මහාචන්ද්‍ර භික්ඛු ආමනෙකසි ආචුසො භික්ඛවොති. 'ආචුසො'ති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො මහාචන්ද්‍රස්ස පච්චස්සොස්සුං. ආයස්මා මහාචන්ද්‍ර එතදවොච:

ඤ්ඤාචාදං ආචුසො භික්ඛු වදමානො ජානාමිමං ධම්මං පස්සාමිමං ධම්මං''නති. තඤ්ඤා ආචුසො භික්ඛුං ලොභො අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. දෙසො - පෙ - මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙඛා - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉස්සා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. සො එවමස්ස වෙදිතඛෙඛො: න අයමායස්මා තථා පජානාති යථා පජානතො ලොභො න භොති. තථා භිමං ආයස්මතං ලොභො අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. න අයමායස්මා තථා පජානාති යථා පජානතො දෙසො න භොති. මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙඛා - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉස්සා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා න භොති. තථා භිමං ආයස්මතං පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුය්‍ය තිට්ඨති.

භාවනාචාදං ආචුසො භික්ඛු වදමානො භාවිතකායොමහි භාවිතසිලො භාවිතවිකේතො භාවිතපඤ්ඤාති. තඤ්ඤා ආචුසො භික්ඛුං ලොභො අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. දෙසො - පෙ - මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙඛා - පෙ - පළාසො - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉස්සා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. සො එවමස්ස වෙදිතඛෙඛො: න අයමායස්මා තථා පජානාති, යථා පජානතො ලොභො න භොති. තථා භිමං ආයස්මතං ලොභො අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. න අයමායස්මා තථා පජානාති, යථා පජානතො දෙසො න භොති. මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙඛා - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉස්සා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා න භොති. තථා භිමං ආයස්මතං පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුය්‍ය තිට්ඨති.

ඤාණවාදඤ්ඤා ආවුසො භික්ඛු වදමානො භාවනාවාදඤ්ඤා ජානාමිමං ධම්මං පසාමිමං ධම්මං. භාවිතකායොමභි භාවිතසීලො භාවිතවිනේනා භාවිතපඤ්ඤාති. තඤ්ඤා ආවුසො භික්ඛුං ලොභො අභිභුයා තිට්ඨති. දෙසො - පෙ - මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙඛා - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉසා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුයා තිට්ඨති. සො එවමසා වෙදිතඛො: “න අයමායසා තථා පජානාති යථා පජානතො ලොභො න හොති. තථා භිමං ආයසානං ලොභො අභිභුයා තිට්ඨති. න අයමායසා තථා පජානාති යථා පජානතො දෙසො න හොති - මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙඛා - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉසා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා න හොති. තථා භිමං ආයසානං පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුයා තිට්ඨති.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො දළිඤ්ඤා සමානො අඛඨවාදං වදෙය්‍ය, අධනොව සමානො ධනවාදං වදෙය්‍ය, අභොගවා ව සමානො භොගවාදං වදෙය්‍ය. සො කිසිඤ්ඤාදෙව ධන කරණියෙ සමුප්පන්නො න සකතුණෙය්‍ය උපනිහතතුං¹ ධනං වා ධංඤං වා රජතං වා ජාතරූපං වා. තමෙන එවං ජානෙය්‍ය: දළිඤ්ඤා අයමායසා සමානො අඛඨවාදං වදෙති, අධනොව අයමායසා සමානො ධනවාදං වදෙති, අභොගවා ව අයමායසා සමානො භොගවාදං වදෙති. තං කිසා හෙතු: තථා හි අයමායසා කිසිඤ්ඤාදෙව ධනකරණියෙ සමුප්පන්නො න සකකාති උපනිහතතුං ධනං වා ධංඤං වා රජතං වා ජාතරූපං වාති.

එවමෙව ඛො ආවුසො ඤාණවාදඤ්ඤා භික්ඛු වදමානො භාවනාවාදඤ්ඤා ජානාමිමං ධම්මං පසාමිමං ධම්මං, භාවිතකායොමභි භාවිතසීලො භාවිත විනේනා භාවිතපඤ්ඤාති. තඤ්ඤා ආවුසො භික්ඛුං ලොභො අභිභුයා තිට්ඨති, දෙසො - පෙ - මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙඛා - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං - පාපිකා ඉසා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුයා තිට්ඨති. සො එවමසා වෙදිතඛො: “න අයමායසා තථා පජානාති යථා පජානතො ලොභො න හොති. තථා භිමං ආයසානං ලොභො අභිභුයා තිට්ඨති. න අයමායසා තථා පජානාති යථා පජානතො දෙසො න හොති - මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙඛා - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉසා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා න හොති. තථා භිමං ආයසානං පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුයා තිට්ඨති.

1. උපනිහතතුං - සිමු. උපනිහාතුං - මජ්ඣ.

ඤ්ඤාචාර්යං ආවුසො භික්ඛු වදමානො ජානාමිමිං ධම්මං පසායමිමිං ධම්මන්ති. තඤ්ඤා ආවුසො භික්ඛුං ලොභො නාභිභුය්‍ය නිට්ඨති - දෙසො - පෙ - මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙක්ඛා - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉසා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය නිට්ඨති. සො ඵවමස්ස වේදිතඛෙක්ඛා: තථා අයමායස්මා පජානාති යථා පජානතො ලොභො න හොති. තථා භිමං ආයස්මන්තං ලොභො නාභිභුය්‍ය නිට්ඨති. තථා අයමායස්මා පජානාති යථා පජානතො දෙසො න හොති. මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙක්ඛා - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉසා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා න හොති. තථා භිමං ආයස්මන්තං පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය නිට්ඨති.

භාවනාචාර්යං ආවුසො භික්ඛු වදමානො භාවිතකායොමභි භාවිත සීලො භාවිතවිතො භාවිතපඤ්ඤාති, තඤ්ඤා ආවුසො භික්ඛුං ලොභො නාභිභුය්‍ය නිට්ඨති. දෙසො - පෙ - මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙක්ඛා - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉසා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය නිට්ඨති. සො ඵවමස්ස වේදිතඛෙක්ඛා: තථා අයමායස්මා පජානාති යථා පජානතො ලොභො න හොති. තථා භිමං ආයස්මන්තං ලොභො නාභිභුය්‍ය නිට්ඨති. තථා අයමායස්මා පජානාති යථා පජානතො දෙසො න හොති - මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙක්ඛා - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉසා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා න හොති. තථා භිමං ආයස්මන්තං පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය නිට්ඨති.

ඤ්ඤාචාර්යං ආවුසො භික්ඛු වදමානො භාවනාචාර්යං ජානාමිමිං ධම්මං පසායමිමිං ධම්මං, භාවිතකායොමභි භාවිතසීලො භාවිතවිතො භාවිතපඤ්ඤාති. තඤ්ඤා ආවුසො භික්ඛුං ලොභො නාභිභුය්‍ය නිට්ඨති. දෙසො - පෙ - මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - මකෙක්ඛා - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉසා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය නිට්ඨති. සො ඵවමස්ස වේදිතඛෙක්ඛා: තථා අයමායස්මා පජානාති යථා පජානතො ලොභො න හොති. තථා භිමං ආයස්මන්තං ලොභො නාභිභුය්‍ය නිට්ඨති. තථා අයමායස්මා පජානාති යථා පජානතො දෙසො න හොති. මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙක්ඛා - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉසා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා න හොති. තථා භිමං ආයස්මන්තං පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය නිට්ඨති.

සෙය්‍යරාපි ආවුසො පුරිසො අබ්බිච්ච සමානො අබ්බිච්චාදං වදෙය්‍ය, ධනවාච සමානො ධනවාදං වදෙය්‍ය, භොගවාච සමානො භොගවාදං වදෙය්‍ය, සො කිසිඤ්චිදෙව ධනකරණීයෙ සමුප්පන්නෙ සකකුණෙය්‍ය උපතිහත්තුං ධනං වා ධක්ඛං වා රජතං වා ජාතරූපං වා. තමෙනං එවං ජානෙය්‍යුං: “අබ්බිච්ච අයමායස්මා සමානො අබ්බිච්චාදං වදෙති, ධනවාච අයමායස්මා සමානො ධනවාදං වදෙති, භොගවාච අයමායස්මා සමානො භොගවාදං වදෙති. තං කිසං හෙතු: තථාහි අයමායස්මා කිසම්ඤ්චිදෙව ධනකරණීයෙ සමුප්පන්නෙ සකෙකාති උපතිහත්තුං ධනං වා ධක්ඛං වා රජතං වා ජාතරූපං වා”ති.

එවමෙව ඛො ආවුසො ඤ්ණවාදඤ්ච භික්ඛු වදමානො භාවිනාවාදඤ්ච ජානාමිමං ධම්මං පස්සාමිමං ධම්මං, භාවිතකායොමහි භාවිතසිලො භාවිතවිකෙතො භාවිතපඤ්ඤාති. තඤ්ඤො ආවුසො භික්ඛු ලොභො නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති - දෙසො - පෙ - මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙඛො - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉසංසා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති, සො එවමස්ස වෙදිතබ්බො: තථා අයමායස්මා පජානාති යථා පජානතො ලොභො න හොති, තථාහි මං ආයස්මිත්තං ලොභො නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති. තථා යමායස්මා පජානාති යථා පජානතො දෙසො න හොති. මොහො - පෙ - කොධො - පෙ - උපනාහො - පෙ - මකෙඛො - පෙ - පළාසො - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉසංසා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා න හොති. තථා හිමං ආයස්මිත්තං පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති.

10. 1. 3. 5

කසිණ සුත්තං

දස ඉමානි භික්ඛවෙ කසිණායතනානි, කතමානි දස: පඨවිකසිණං මෙකො සඤ්ජානාති උද්ධං අධො තිරියං අඳ්වයං අප්පමාණං. ආපොකසිණං මෙකො සඤ්ජානාති - පෙ - තෙජොකසිණං මෙකො සඤ්ජානාති - පෙ - වායොකසිණං මෙකො සඤ්ජානාති - පෙ - නිලකසිණං මෙකො සඤ්ජානාති - පෙ - පීතකසිණං මෙකො සඤ්ජානාති - පෙ - ලොහිතකසිණං මෙකො සඤ්ජානාති - පෙ - ඔද්ධකසිණං මෙකො සඤ්ජානාති - පෙ - ආකාසකසිණං මෙකො සඤ්ජානාති - පෙ - විඤ්ඤාණං කසිණං මෙකො සඤ්ජානාති උද්ධං අධො තිරියං අඳ්වයං අප්පමාණං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ දස කසිණායතනානි.

10. 1. 3. 6

කාලී සුඛතං

එකං සමයං ආයස්මා මහාකවචානො අවනතිසු විහරති කුරරසරෙ පවතෙන පබ්බතෙ. අථ ඛො කාලී උපාසිකා කුරරසරිකා යෙනායස්මා මහාකවචානො තෙනුපයංකමී. උපයංකමීත්වා ආයස්මන්තං මහාකවචානං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං හිසිදි. එකමන්තං හිසින්නා ඛො කාලී උපාසිකා කුරරසරිකා ආයස්මන්තං මහාකවචානං එතදවොච:

වුතමීදං හතෙන හගවතා කුමාරි පඤ්ඤසු:

1. “අත්ථස්ස පතති. හදයස්ස සන්තිං.
ඡේත්වාන සෙනං පියසාත්ථරූපං.
එකොහං ක්කායං සුඛමනුබොධිං.
තස්මා ජනෙන කරොමි සකඛිං.²
සකඛිං න සමපජ්ජති කෙනවි මෙ”ති.

ඉමස්ස නු ඛො හතෙන හගවතා සඛිබ්බතෙන භාසිතස්ස කථං වීජාරෙන අත්ථො දට්ඨබ්බොති?

පඨවිකසිණසමාපතතිපරමා ඛො හගිති එකෙ සමණබ්බාහමණා අත්ථාභිනිබ්බතෙනසු.⁴ යාවතා ඛො හගිති පඨවි කසිණසමාපතති පරමතා, තදභිඤ්ඤසි හගවා. තදභිඤ්ඤස හගවා ආදිමද්දස,⁵ ආදීනවමද්දස, නිසසරණ මද්දස, මඤ්ඤාමඤ්ඤාඤ්ඤසසනමද්දස, තස්ස ආදි දස්සනහෙතු⁶ ආදීනව දස්සනහෙතු නිසසරණදස්සනහෙතු මඤ්ඤාමඤ්ඤාඤ්ඤසසනහෙතු අත්ථස්ස පතති, හදයස්ස සන්තිං විදිතා හොති.

ආපොකසිණසමාපතති පරමා ඛො හගිති - පෙ - තෙජොකසිණ සමාපතති පරමා ඛො හගිති - පෙ - වායොකසිණසමාපතති පරමා ඛො හගිති - පෙ - නිලකසිණසමාපතති පරමා ඛො හගිති - පෙ - ඡිතකසිණ සමාපතති පරමා ඛො හගිති - පෙ -

1. තස්මා ජනෙන - මජ්ඣං.
2. සඛිං මජ්ඣං.
3. සඛි මජ්ඣං.

4. අත්ථාභි අභි නිබ්බතෙනසු. මජ්ඣං.
5. අසසාදමද්දස - මජ්ඣං.
6. අසසාද දස්සනහෙතු - මජ්ඣං.

ලොභිතකසිණසමාපත්තිපරමා ඛො හගිනී - පෙ - ඔදනකසිණ සමාපත්ති පරමා ඛො හගිනී - පෙ - ආකාසකසිණසමාපත්තිපරමා ඛො හගිනී - පෙ - විඤ්ඤාණකසිණසමාපත්තිපරමා ඛො හගිනී, එකෙ සමණධ්‍රාහමණා අක්ඛාතිනිබ්බතෙත්සු. යාවතා ඛො හගිනී, විඤ්ඤාණ කසිණසමාපත්තිපරමතා, තදභිඤ්ඤාසි හගවා. තදභිඤ්ඤාස හගවා ආදිමද්දස, ආදිනවමද්දස, නිසසරණමද්දස, මග්ගාමග්ගඤ්ඤාණදස්ස නමද්දස, තස්ස ආදිදස්සනහෙතු ආදිනවදස්සනහෙතු ගිසසරණදස්සන හෙතු මග්ගාමග්ගඤ්ඤාණදස්සනහෙතු අක්ඛස්ස පත්ති හදයස්ස සන්තී විදිතා හොති.

ඉති ඛො හගිනී යත්තං වුත්තං හගවතා කුමාරි පඤ්ඤාසු:

2. අක්ඛස්ස පත්තිං හදයස්ස සන්තීං
 ජෙත්තාන සෙනං පිය සාතරූපං
 එකොහං ක්කියං සුඛමනුබොධිං
 තස්මා ජනෙ න කරොමි සකඛිං
 සකඛි න සමපජ්ජති කෙනවි මෙති.

ඉමස්ස ඛො හගිනී, හගවතා සඬබ්බතෙන භාසිතස්ස එවං විජ්ඣාමොරෙන අත්ථො දට්ඨබ්බොති.

10. 1. 3. 7

පට්ඨම මහාපඤ්ඤා සුත්තං

එකංසමයංහගවා සාවත්ඨියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො සම්භුලා භික්ඛු පුබ්බන්තහ සමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිවර-මාදය සාවත්ඨියං පිණ්ඩාය පවිසිංසු. අථ ඛො තෙසං භික්ඛුනං එතදහොසි:

“අතිප්පගො ඛො තාව සාවත්ඨියං පිණ්ඩාය වරිත්තුං, යනහුන මයං යෙන අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසංඛක-මෙය්‍යාමා”ති.

අථ ඛො තෙ භික්ඛු යෙන අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසංකම්පු. උපසංකම්පිතා තෙහි අඤ්ඤාතිත්ථියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සඤ්ඤා සමුදායං, සමුදායං කථං සාරාණියං විනිසාරෙත්වා එකමන්තං ගිසිදිංසු. එකමන්තං නිසින්නො ඛො තෙ භික්ඛු තෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එතදවොචු.

“සමණො ආවුසො ගොතමො සාවකානං එවං ධම්මං දෙසෙති: “එථ තුමෙහ භික්ඛවෙ සබ්බං ධම්මං අභිජානාථ; සබ්බං ධම්මං අභිඤ්ඤාය අභිඤ්ඤාය විහරථා”ති. මයමපි බො ආවුසො සාවකානං එවං ධම්මං දෙසෙම: “එථ තුමෙහ ආවුසො සබ්බං ධම්මං අභිජානාථ; සබ්බං ධම්මං අභිඤ්ඤාය අභිඤ්ඤාය විහරථා”ති.

ඉධ නො ආවුසො කො විසෙසො, කො අධිප්පායො, කිං නානා කරණං සමණස්ස වා ගොතමස්ස අමනාකං වා යදිදං ධම්මදෙසනාය වා ධම්මදෙසනං, අනුසාසනියා වා අනුසාසනීනති”?

අථ බො තෙ භික්ඛු තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං නෙව අභිනාදිසු න පටිකෙකාසිංසු, අනභිනාදිත්ථා අප්පටිකෙකාසිත්ථා උප්පායාසනා පකකම්සු භගවතො සන්නිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථං ආජාහිසාමාති.

අථ බො තෙ භික්ඛු සාවත්ථියං පිණ්ඩාය වරිත්ථා පච්ඡා භත්තං පිණ්ඩපාත පටිකකන්නා යෙන භගවා තෙනුපසංකම්සු. උප්පසංකම්ත්ථා භගවත්තං අභිවාදෙත්ථා එකමත්තං නිසීදිංසු. එකමත්තං නිසින්නා බො තෙ භික්ඛු භගවත්තං එතදවොචු:

ඉධ මයං භතෙන, පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්ථා පත්ත වීවරමාදය සාවත්ථියං පිණ්ඩාය පටිසිමහ. තෙසං නො භතෙන, අමනාකං එතදහොසි: “අතිප්පගො බො තාව සාවත්ථියං පිණ්ඩාය වරිත්ථා, යනානුන මයං යෙන අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසංකමෙය්‍යාමා”ති. අථ බො මයං භතෙන යෙන අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො, තෙනුපසංකම්මහ. උප්පසංකම්ත්ථා තෙහි අඤ්ඤාතිත්ථියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං සමෙවාදිමහ. සමෙවාදනියං කථං සාරාණියං විනිසාරෙත්ථා එකමත්තං නිසීදිමහ. එකමත්තං නිසින්නෙ බො භතෙන අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා අමෙහ එතදවොචු: “සමණො ආවුසො ගොතමො සාවකානං එවං ධම්මං දෙසෙති: ‘එථ තුමෙහ භික්ඛවෙ සබ්බං ධම්මං අභිජානාථ, සබ්බං ධම්මං අභිඤ්ඤාය අභිඤ්ඤාය විහරථා’ති. මයමපි බො ආවුසො සාවකානං එවං ධම්මං දෙසෙම: “එථ තුමෙහ ආවුසො සබ්බං ධම්මං අභිජානාථ, සබ්බං ධම්මං අභිඤ්ඤාය අභිඤ්ඤාය විහරථා’ති. ඉධ නො ආවුසො කො විසෙසො, කො අධිප්පායො කිං නානා කරණං, සමණස්ස වා ගොතමස්ස අමනාකං වා යදිදං ධම්මදෙසනාය වා ධම්මදෙසනං අනුසාසනියා වා අනුසාසනීනති”.

අප් බො මයං හනෙත තෙසං අඤ්ඤානිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං භාසිතං නෙව අභිනාදිමහ, න පටිකෙකාසිමහ. අනභිනාදිත්වා අපටිකෙකාසිත්වා උට්ඨායාසනා පක්කම්මහ. “භගවතො සන්තීකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථං ආජානිස්සාමා”ති.

එවං වාදිතො භික්ඛවෙ අඤ්ඤානිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමසු චචනියා: “එකො ආවුසො පඤ්ඤා, එකො උද්දෙසො, එකං වෙය්‍යාකරණං, දෙව පඤ්ඤා, දෙව උද්දෙසා, දෙව වෙය්‍යාකරණානි, තයො පඤ්ඤා, තයො උද්දෙසා තිණි වෙය්‍යාකරණානි, චත්තාරො පඤ්ඤා, චත්තාරො උද්දෙසා, චත්තාරි වෙය්‍යාකරණානි, පඤ්ඤා පඤ්ඤා, පඤ්චුද්දෙසා, පඤ්ඤා වෙය්‍යාකරණානි, ඡ පඤ්ඤා, ඡ උද්දෙසා, ඡ වෙය්‍යාකරණානි, සත්ත පඤ්ඤා, සත්ත උද්දෙසා සත්ත වෙය්‍යාකරණානි, අට්ඨ පඤ්ඤා, අට්ඨ උද්දෙසා, අට්ඨ වෙය්‍යාකරණානි, නව පඤ්ඤා, නව උද්දෙසා, නව වෙය්‍යාකරණානි, දස පඤ්ඤා දසුද්දෙසා, දස වෙය්‍යාකරණානිති. එවං පුට්ඨා භික්ඛවෙ අඤ්ඤානිත්ථියා පරිබ්බාජකා න චෙව සම්පාදිස්සන්ති, උත්තරිඤ්ඤා විසාතං ආපජ්ජිස්සන්ති. තං කිස්ස හෙතු: යථා තං භික්ඛවෙ අවිසයස්මිං. නාහන්තං භික්ඛවෙ පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුහමකෙ සසසමණ ඛාහමණියා පජාය සදෙව මනුස්සාය, යො ඉමෙසං පඤ්ඤානං වෙය්‍යාකරණෙන විත්තං ආරාධෙය්‍ය, අඤ්ඤානු තථාගතෙන වා තථාගතසාවකෙන වා, ඉතො වා පන සුත්වා.

1. එකො පඤ්ඤා, එකො උද්දෙසො, එකං වෙය්‍යාකරණන්ති ඉති බො පනෙතං වුත්තං, කිඤ්ඤවතං පටිච්ච වුත්තං: එකධමෙම භික්ඛවෙ භික්ඛු සමො නිබ්බිඤ්ඤානො සමො විරජ්ජමානො සමො විමුච්චමානො සමො පරියන්තදස්සාවි සමමජාභිසමෙව¹ දිට්ඨව ධමෙම දුක්ඛස්සන්තකරො හොති, කතමස්මිං එක ධමෙම: සබ්බෙ සත්තා ආහාරධිතිකා. ඉමස්මිං බො භික්ඛවෙ එකධමෙම භික්ඛු සමො නිබ්බිඤ්ඤානො සමො විරජ්ජමානො සමො විමුච්චමානො සමො පරියන්තදස්සාවි සමමජාභිසමෙව දිට්ඨව ධමෙම දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. එකො පඤ්ඤා, එකො උද්දෙසො, එකං වෙය්‍යාකරණන්ති ඉති යත්තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

1. සමමජා. අභිසමෙව - මෙසං.

2. දෙව පඤ්ඤා, දෙව උද්දෙසා, දෙව වෙය්‍යාකරණානිති ඉති බො පනෙතං වුත්තං කිංකෙඤ්ඤං පටිච්ච වුත්තං: ද්විසු භික්ඛවෙ ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිද්දමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදස්සාවී සමමජ්ඣාභිසමෙවච¹ දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති, කතමෙසු ද්විසු: නාමෙ ව රුපෙ ව. ඉමෙසු බො භික්ඛවෙ ද්විසු ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිද්දමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදස්සාවී සමමජ්ඣාභිසමෙවච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. දෙව පඤ්ඤා, දෙව උද්දෙසා. දෙව වෙය්‍යාකරණානිති ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

3. තයො පඤ්ඤා, තයො උද්දෙසා, තයො වෙය්‍යාකරණානිති, ඉති බො පනෙතං වුත්තං කිංකෙඤ්ඤං පටිච්ච වුත්තං: තිසු භික්ඛවෙ ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිද්දමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදස්සාවී සමමජ්ඣාභිසමෙවච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති කතමෙසු තිසු: තිසු වෙදනාසු. ඉමෙසු බො භික්ඛවෙ තිසු ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිද්දමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදස්සාවී සමමජ්ඣාභිසමෙවච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. තයො පඤ්ඤා තයො උද්දෙසා තිණි වෙය්‍යාකරණානිති ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

4. චක්ඛාරො පඤ්ඤා, චක්ඛාරො උද්දෙසා චක්ඛාරි වෙය්‍යාකරණානිති, ඉති බො පනෙතං වුත්තං, කිංකෙඤ්ඤං පටිච්ච වුත්තං: චතුසු භික්ඛවෙ ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිද්දමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදස්සාවී සමමජ්ඣාභිසමෙවච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. කතමෙසු චතුසු. චතුසු ආභාරෙසු. ඉමෙසු බො භික්ඛවෙ චතුසු ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිද්දමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදස්සාවී සමමජ්ඣාභිසමෙවච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති, චක්ඛාරො පඤ්ඤා චක්ඛාරො උද්දෙසා චක්ඛාරි වෙය්‍යාකරණානිති, ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

1. සමදජා අභිසමෙව ඔපසා:

5. පඤ්ච පඤ්ඤා, පඤ්චද්දෙසා, පඤ්ච වෙය්‍යාකරණානිති. ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං කිංඤ්ඤිතං පටිච්ච වුත්තං: පඤ්ඤ සු භික්ඛවෙ ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිදුමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදසාථී සමමසාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසංතතකරො හොති. කතමෙසු පඤ්ඤා: පඤ්ඤා උපාදනකිංකරෙසු. ඉමෙසු ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිදුමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදසාථී සමමසාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසංතතකරො හොති පඤ්ච පඤ්ඤා, පඤ්චද්දෙසා, පඤ්චවෙය්‍යාකරණානිති. ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

6. ඡ පඤ්ඤා ඡ උද්දෙසා ඡ වෙය්‍යාකරණානිති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. කිංඤ්ඤිතං පටිච්ච වුත්තං: ඡසු භික්ඛවෙ ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිදුමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදසාථී සමමසාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසංතතකරො හොති. කතමෙසු ඡසු: ඡසු අජ්ඣත්තකෙසු ආයතනෙසු. ඉමෙසු ඛො භික්ඛවෙ ඡසු ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිදුමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදසාථී සමමසාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසංතතකරො හොති. ඡ පඤ්ඤා, ඡ උද්දෙසා, ඡ වෙය්‍යාකරණානිති. ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

7. සත්ත පඤ්ඤා සත්ත උද්දෙසා සත්ත වෙය්‍යාකරණානිති. ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිංඤ්ඤිතං පටිච්ච වුත්තං. සත්තසු භික්ඛවෙ ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිදුමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදසාථී සමමසාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසංතතකරො හොති. කතමෙසු සත්තසු: සත්තසු විඤ්ඤාණධර්මිනිසු. ඉමෙසු ඛො භික්ඛවෙ සත්තසු ධම්මෙසු සමමා නිබ්බිදුමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදසාථී සමමසාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසංතතකරො හොති. සත්තපඤ්ඤා, සත්ත උද්දෙසා, සත්ත වෙය්‍යාකරණානිති. ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

8. අට්ඨ පඤ්ඤා, අට්ඨද්දෙසා, අට්ඨ වෙය්‍යාකරණානිති. ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං. අට්ඨසු භික්ඛවෙ ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිද්දමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදස්සාවී සමමජාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙච්ච ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. කතමෙසු අට්ඨසු: අට්ඨසු ලොකධම්මෙසු. ඉමෙසු ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨසු ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිද්දමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදස්සාවී සමමජාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙච්ච ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. අට්ඨ පඤ්ඤා, අට්ඨද්දෙසා අට්ඨ වෙය්‍යාකරණානිති. ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

9. නව පඤ්ඤා, නව උද්දෙසා, නව වෙය්‍යාකරණානිති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං. නවසු භික්ඛවෙ ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිද්දමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදස්සාවී සමමජාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙච්ච ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. කතමෙසු නවසු: නවසු සත්තාවාසෙසු. ඉමෙසු ඛො භික්ඛවෙ නවසු ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිද්දමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදස්සාවී සමමජාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙච්ච ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. නව පඤ්ඤා නව උද්දෙසා නව වෙය්‍යාකරණානිති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

10. දස පඤ්ඤා, දසද්දෙසා, දස වෙය්‍යාකරණානිති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං. දසසු භික්ඛවෙ ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිද්දමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදස්සාවී සමමජාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙච්ච ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. කතමෙසු දසසු: දසසු අකුසලෙසු ධම්මෙසු,¹ ඉමෙසු ඛො භික්ඛවෙ දසසු ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිද්දමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදස්සාවී සමමජාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙච්ච ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. දස පඤ්ඤා දසද්දෙසා දස වෙය්‍යාකරණානිති ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තන්ති.

1. අකුසලෙසු කම්මපථෙසු, මජ්ඣං.

දුතිය මහාපඤ්ච සූත්තං

එකං සමයං භගවා කප්ඛග්‍රායං වීහරති වෙළුවනෙ. අථ ඛො සමෙවුලා කප්ඛග්‍රා¹ උපාසකා යෙන කප්ඛග්‍රා² භික්ඛුනි තෙනුපසංකමිංසු. උපසංකමිත්වා කප්ඛග්‍රං භික්ඛුනිං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදිංසු එකමන්තං නිසිත්තං ඛො කප්ඛග්‍රා උපාසකා කප්ඛග්‍රං භික්ඛුනිං එතදවොචු:

චුක්ඛමිදං අයො භගවතා මහාපඤ්ඤාසු: එකොපඤ්ඤා, එකො උද්දෙසො, එකං වෙය්‍යාකරණං. දෙව පඤ්ඤා, දෙව උද්දෙසා දෙව වෙය්‍යාකරණානි, තයො පඤ්ඤා තයො උද්දෙසා තිණි වෙය්‍යාකරණානි, වත්තාරො පඤ්ඤා. වත්තාරො උද්දෙසා වත්තාරි වෙය්‍යාකරණානි. පඤ්ඤා පඤ්චුද්දෙසා පඤ්ච වෙය්‍යාකරණානි. ඡ පඤ්ඤා ඡ උද්දෙසා ඡ වෙය්‍යාකරණානි. සත්ත පඤ්ඤා සත්ත උද්දෙසා, සත්ත වෙය්‍යාකරණානි. අට්ඨ පඤ්ඤා අට්ඨ උද්දෙසා අට්ඨ වෙය්‍යාකරණානි. නව පඤ්ඤා නව උද්දෙසා නව වෙය්‍යාකරණානි, දස පඤ්ඤා දස උද්දෙසා දස වෙය්‍යාකරණානිති. ඉමස්ස නු ඛො අයො භගවතා සංඛිනිකෙන භාසිත්තස්ස කථං විත්ථාරෙන අත්ථො දට්ඨබ්බොති?

න ඛො පනෙතං ආචුසො භගවතො සමමුඛා සූතං, සමමුඛා පටිග්ගහීතං. නපි මනොභාවතීයානං භික්ඛුනං සමමුඛා සූතං, සමමුඛා පටිග්ගහීතං, අපිච යථා මෙත්ථ බායති, තං සුණාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමිති. එවං අයොති ඛො කප්ඛග්‍රා උපාසකා කප්ඛග්‍රාය භික්ඛුනීයා පට්ටසෙසිංසු. කප්ඛග්‍රා භික්ඛුනි එතදවොච:

එකො පඤ්ඤා, එකො උද්දෙසො, එකං වෙය්‍යාකරණන්ති ඉති ඛො පනෙතං චුක්ඛං භගවතා, කිංකේතං පටිච්ච චුක්ඛං. එකධම්මෙ ආචුසො භික්ඛු සමමා නිබ්බිජුමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදස්සාථි සමමත්ථාසිසමෙව ඩිට්ඨොච ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. කතමස්මි. එකධම්මෙ: සංඛිත සත්තා ආහාරට්ඨිතිකා, ඉමස්මිං ඛො ආචුසො එකධම්මෙ භික්ඛු සමමා නිබ්බිජුමානො සමමා වීරජ්ජමානො, සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදස්සාථි සමමත්ථාසිසමෙව ඩිට්ඨොච ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. එකො පඤ්ඤා, එකො උද්දෙසො, එකං වෙය්‍යාකරණන්ති ඉති යං තං චුක්ඛං භගවතා ඉදමෙතං පටිච්ච චුක්ඛං.

1. කප්ඛග්‍රකා- මජ්ඣ.

2. කප්ඛග්‍රකා- මජ්ඣ.

දෙව පඤ්ඤා දෙව උදෙසා, දෙව වෙය්‍යාකරණානිති ඉති ඛෙ පනෙනං වුත්තං භගවතා, කිංකෙඤ්ඤං පටිච්ච වුත්තං: ද්විසු ආවුසො ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිඤ්ඤාමානො සමමා වීරජ්ජමානො, සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදසංඝාථී සමමාසංඝිසමෙච්ච දිට්ඨෙච්ච ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. කතමෙසු ද්විසු: නාමෙ ව රූපෙ ව. -පෙ- කතමෙසු තිසු: තිසු චෙදනාසු. ඉමෙසු ඛො ආවුසො තිසු ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා නිබ්බිඤ්ඤාමානො, සමමා වීරජ්ජමානො, සමමා විමුච්චමානො සමමා පරියන්තදසංඝාථී සමමාසංඝිසමෙච්ච දිට්ඨෙච්ච ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති, තයො පඤ්ඤා තයො උදෙසා, තිංකෙ වෙය්‍යාකරණානිති ඉති යං තං වුත්තං භගවතා ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

වන්තාරො පඤ්ඤා, වන්තාරො උදෙසා වන්තාරී වෙය්‍යාකරණානිති ඉති යං තං වුත්තං භගවතා, කිංකෙඤ්ඤං පටිච්ච වුත්තං: චතුසු ආවුසො ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා සුභාවිතවිනො සමමා පරියන්තදසංඝාථී සමමාසංඝිසමෙච්ච දිට්ඨෙච්ච ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. කතමෙසු චතුසු: චතුසු සතිපට්ඨානෙසු. ඉමෙසු ඛො ආවුසො චතුසු ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා සුභාවිතවිනො සමමා පරියන්තදසංඝාථී සමමාසංඝිසමෙච්ච දිට්ඨෙච්ච ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. වන්තාරො පඤ්ඤා, වන්තාරො උදෙසා, වන්තාරී වෙය්‍යාකරණානිති ඉති යං තං වුත්තං භගවතා ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

පඤ්ඤා පඤ්ඤා, පඤ්ඤා උදෙසා, පඤ්ඤා වෙය්‍යාකරණානිති ඉති ඛො පනෙනං වුත්තං භගවතා, කිංකෙඤ්ඤං පටිච්ච වුත්තං: පඤ්ඤා ආවුසො ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා සුභාවිතවිනො සමමා පරියන්තදසංඝාථී සමමාසංඝිසමෙච්ච දිට්ඨෙච්ච ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. කතමෙසු පඤ්ඤා: පඤ්ඤා ඉඤ්ජියෙසු. -පෙ- කතමෙසු ඡසු: ඡසු නිසාරණියාසු ධාතුසු. -පෙ- කතමෙසු සත්තසු: සත්තසු ඛොඤ්ඤාසු. -පෙ- කතමෙසු අට්ඨසු: අට්ඨසු අට්ඨකිකෙ මග්ගො¹ ඉමෙසු ඛො ආවුසො අට්ඨසු ධම්මෙසු භික්ඛු සමමා සුභාවිතවිනො සමමා පරියන්තදසංඝාථී, සමමාසංඝිසමෙච්ච දිට්ඨෙච්ච ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. අට්ඨ පඤ්ඤා, අට්ඨ උදෙසා, අට්ඨ වෙය්‍යාකරණානිති ඉති යං තං වුත්තං භගවතා ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

1. අට්ඨසු අට්ඨ අට්ඨකිකෙ මග්ගො- මජ්ඣ.

නව පඤ්ඤා, නවුද්දෙසා නව වෙය්‍යාකරණානිති ඉති යං තං වුත්තං
 භගවතා, කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං: නවස්ස ආවුසො ධම්මෙස්ස භික්ඛු සමමා
 නිබ්බිද්දමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා විමුච්චමානො සමමා
 පරියනතදස්සාථී සමමද්ද්‍යාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො
 භොති. කතමෙස්ස නවස්ස: නවස්ස සන්තාවාසෙස්ස. ඉමෙස්ස ඛො ආවුසො
 නවස්ස ධම්මෙස්ස භික්ඛු සමමා නිබ්බිද්දමානො සමමා වීරජ්ජමානො සමමා
 විමුච්චමානො සමමා පරියනතදස්සාථී සමමද්ද්‍යාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ
 දුක්ඛස්සන්තකරො භොති. නව පඤ්ඤා, නවුද්දෙසා නව වෙය්‍යාකරණානිති
 ඉති යං තං වුත්තං භගවතා, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

දස පඤ්ඤා දස උද්දෙසා, දස වෙය්‍යාකරණානිති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං
 භගවතා, කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං: දසස්ස ආවුසො ධම්මෙස්ස භික්ඛු සමමා
 සුභාවිතවිත්තො සමමාපරියනතදස්සාථී සමමද්ද්‍යාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ
 දුක්ඛස්සන්තකරො භොති. කතමෙස්ස දසස්ස: දසස්ස කුසලෙස්ස කම්මපටේස්ස:
 ඉමෙස්ස ඛො ආවුසො දසස්ස ධම්මෙස්ස සමමා සුභාවිතවිත්තො සමමාපරියනත
 දස්සාථී සමමද්ද්‍යාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො භොති.
 දස පඤ්ඤා, දස උද්දෙසා, දස වෙය්‍යාකරණානිති ඉති යං තං වුත්තං භගවතා,
 ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

ඉති ඛො ආවුසො යං තං වුත්තං භගවතා මහාපඤ්ඤාස්ස¹ එකො
 පඤ්ඤා, එකො උද්දෙසො, එකං වෙය්‍යාකරණං -පෙ- දසවෙය්‍යා
 කරණානිති ඉමස්ස ඛො අහං ආවුසො භගවතා සබ්බිකේතන භාසිත්තස්ස
 එවං විජාරෙන අස්සං ආජානාමි. ආකඝ්ඛිමානා ච පන තුමේන ආවුසො
 භගවතං යෙව උපසංඝමිත්තො එතමස්සං පුට්ඨෙය්‍යාප්², භගවා නො භවා
 ව්‍යාකරොති³, තපං නං ධාරෙය්‍යාපාති.

එවං අයොති ඛො කර්මලා උපාසකා කර්මලාය භික්ඛුනියා
 භාසිතං අභිනාදිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා කර්මලං භික්ඛුනිං
 අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා යෙන භගවා තෙනුපසංකමීස්ස. උපසංකමිත්වා
 භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිස්ස. එකමන්තං නිසින්නා ඛො
 කර්මලා උපාසකා යාවතකො අභොසි කර්මලාය භික්ඛුනියා සද්ධිං-
 කථාසල්ලාපො, තං සබ්බං භගවතො ආරොචෙස්සං.

1. සබ්බිකේතන භාසිතංස්ස මහාපඤ්ඤාස්ස- මජ්ඣං.

2. පටිපුට්ඨෙය්‍යාප්- මජ්ඣං.

3. යපා නො තං- මජ්ඣං.

සාධු, සාධු ගහපතයො, පණ්ඩිතා ගහපතයො කප්ඛනලා භික්ඛුනී මහාපඤ්ඤා ගහපතයො කප්ඛනලා භික්ඛුනී. සචෙට්ඨි තුමො ගහපතයො මං උපසංකමිත්වා එතමිත්ථං පුට්ඨය්‍යාථ, අහංමපි චෙතං එවමෙව බ්‍යාකරෙය්‍යා යථා නං කප්ඛනලාය භික්ඛුනියා බ්‍යාකතං. එසො චෙව තස්සඥො, එවඤ්ඤා නං ධාරෙය්‍යාථාති.

10. 1. 3. 9

පට්මකොසල සුතතං

[සාවකී]

1. යාවතා භික්ඛවෙ කාසිකොසලා, යාවතා රඤ්ඤා පසෙනදිස්ස කොසලස්ස විජිතෙ¹, රාජා තත්ථ පසෙනදී කොසලො රාජා අග්ගමක්ඛායති. රඤ්ඤාපි ඛො භික්ඛවෙ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස අඤ්ඤාප්ඨං, අත්ථි විපරිණාමො. එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො තස්මිමපි නිබ්බිදුති. තස්මිං නිබ්බිදුනොතා අග්ගෙ විරජ්ජති, පගෙව භීතස්මිං.

2. යාවතා භික්ඛවෙ චන්දිමසුරියා පරිහරන්ති, දිසා හන්ති විරොචනා, තාව සහස්සධා ලොකො. තස්මිං සහස්සධා ලොකෙ සහස්සං චදුන්තං, සහස්සං සුරියාන්තං², සහස්සං සිනෙරුපබ්බතරාජාන්තං, සහස්සං ජලේඛදීපාන්තං, සහස්සං අපරගොයාන්තාන්තං සහස්සං උත්තරකුරුන්තං, සහස්සං පුබ්බවිදෙහාන්තං, චිත්තාරි මහාසමුද්දසහස්සාති, චිත්තාරි මහාරාජසහස්සාති, සහස්සංවාතුමමහාරාජිකාන්තං, සහස්සං ඛාවතියාන්තං, සහස්සං යාමාන්තං, සහස්සං තුසිතාන්තං, සහස්සං නිම්මාණරතින්තං, සහස්සං පරනිමිත්තවසවකතින්තං, සහස්සං බ්‍රහ්මලොකාන්තං, යාවතා භික්ඛවෙ සහස්සිලොකධාතු, මහාබ්‍රහ්මා තත්ථ අග්ගමක්ඛායති. මහාබ්‍රහ්මනොපි ඛො භික්ඛවෙ අඤ්ඤාප්ඨං, අත්ථි විපරිණාමො. එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො තස්මිමපි නිබ්බිදුති. තස්මිං නිබ්බිදුනොතා අග්ගෙ විරජ්ජති, පගෙව භීතස්මිං.

1. මඤ්ඤා- මජ්ඣං.

2. විජිතං- මජ්ඣං.

3. සුරියාන්තං- මජ්ඣං.

3. හොති ඛො සො භික්ඛවෙ සමයො, යං අයං ලොකො සංවට්ඨති, සංවට්ඨමානෙ භික්ඛවෙ ලොකෙ යෙහුයොන සත්තා ආභසාර සංවත්තනිකා¹ භවන්ති, තෙ තස්ස භොගන්ති මනොමයා, පීතිභක්ඛා සයං පභා අන්තරිකෙඛ-වරා සුභවංගිකො වීරං දිසමඥානං තිට්ඨන්ති. සංවට්ඨමානෙ භික්ඛවෙ ලොකෙ ආභසාරා දෙවා අග්ගමක්ඛායන්ති. ආභසාරානමපි ඛො භික්ඛවෙ දෙව්නං අකෙච අඤ්ඤාප්තං. අත්ථි විපරිණාමො, එවං පසං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො තස්මිමපි ගිබ්බිජුති, තස්මි ගිබ්බිජුතො අග්ගෙ වීරස්සති, පගෙව හීනස්මි.

4. දසගුමානි භික්ඛවෙ කසිණායතනානි. කතමානි දස: පඨවිකසිණ-මෙකො සඤ්ජානාති උද්ධං අධො තිරියං අද්වයං අප්පමාණං. ආපොකසිණ-මෙකො සඤ්ජානාති උද්ධං අධො, තිරියං අද්වයං අප්පමාණං. තෙජොකසිණ-මෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- වායොකසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- නිල කසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- පිතකසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- ලොභිතකසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- ඔදනකසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- ආකාසකසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- විඤ්ඤාණකසිණමෙකො සඤ්ජානාති උද්ධං අධො තිරියං අද්වයං අප්පමාණං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ දස කසිණානි. එතදග්ගං භික්ඛවෙ ඉමෙසං දසත්තං කසිණායතනානං යදිදං විඤ්ඤාණකසිණමෙකො සඤ්ජානාති උද්ධං අධො තිරියං අද්වයං අප්පමාණං, එවංසඤ්ඤානොපි ඛො භික්ඛවෙ සන්ති සත්තා. එවං සඤ්ඤානමපි භික්ඛවෙ සත්තානං අකෙච අඤ්ඤාප්තං, අත්ථි විපරිණාමො. එවං පසං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො තස්මිමපි ගිබ්බිජුති, තස්මි ගිබ්බිජුතො අග්ගෙ වීරස්සති, පගෙව හීනස්මි.

5. අට්ඨමානි භික්ඛවෙ අභිභායතනානි, කතමානි. අට්ඨ: අජ්ඣත්තං රූපසඤ්ඤාදී එකො බහිද්ධා රූපානි පසස්සති පරිත්තානි සුචණ්ණදුබ්බණ්ණානි. “තානි අභිභුය්ස ජානාමි පසස්සාමි”ති එවංසඤ්ඤාදී හොති ඉදං පඨමං අභිභායතනං.

අජ්ඣත්තං රූපසඤ්ඤාදී එකො බහිද්ධා රූපානි පසස්සති අප්පමාණානි සුචණ්ණදුබ්බණ්ණානි, තානි අභිභුය්ස ජානාමි, පසස්සාමි”ති එවං සඤ්ඤාදී හොති. ඉදං දුතියං අභිභායතනං.

අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤාදී එකො බහිද්ධා රූපානි පසස්සති පරිත්තානි සුචණ්ණදුබ්බණ්ණානි, “තානි අභිභුය්ස ජානාමි, පසස්සාමි”ති එවං සඤ්ඤාදී හොති. ඉදං තතියං අභිභායතනං.

අර්ඝ්‍යානං අරූපසඤ්ඤා ඵකො බහිද්ධා රූපානි පසසති අප්‍රමාණානි සුව ණණද්ධං ණණානි, 'තානි අභිභූයා ජානාමි පසසාමි'ති ඵං සඤ්ඤා හොති ඉදං වතුඤ්ඤං අභිභායතනං.

අර්ඝ්‍යානං අරූපසඤ්ඤා ඵකො බහිද්ධා රූපානි පසසති නිලානි නිල-
ව ණණානි නිල නිදසසනානි නිල නිභාසානි සෙය්‍යාපාපි නාම උච්චං පුප්ථං¹
නිලං නිලව ණණං නිලනිදසසනං නිලනිභාසං, සෙය්‍යාපාපි වා පන තං වඤ්ඤං
බාරාණසෙය්‍යාකං උභතොභාග වීමඤ්ඤං නිලං නිලව ණණං නිලනිදසසනං
නිල නිභාසං. ඵවමෙව අර්ඝ්‍යානං අරූපසඤ්ඤා ඵකො බහිද්ධා රූපානි
පසසති නිලානි නිලව ණණානි නිලනිදසසනානි. 'තානි අභිභූයා ජානාමි,
පසසාමි'ති ඵං සඤ්ඤා හොති, ඉමං පඤ්ඤිමං අභිභායතනං.

අර්ඝ්‍යානං අරූපසඤ්ඤා ඵකො බහිද්ධා රූපානි පසසති පිතානි පිත-
ව ණණානි පිතනිදසසනානි, පිතනිභාසානි. සෙය්‍යාපාපි නාම කණ්ණිකාර-
පුප්ථං පිතං පිතව ණණං පිතනිදසසනං පිතනිභාසං. සෙය්‍යාපාපි වා පන තං
වඤ්ඤං බාරාණසෙය්‍යාකං උභතොභාගවීමඤ්ඤං පිතං පිතව ණණං පිත-
නිදසසනං පිතනිභාසං. ඵවමෙව අර්ඝ්‍යානං අරූපසඤ්ඤා ඵකො බහිද්ධා
රූපානි පසසති පිතානි පිතව ණණානි පිතනිදසසනානි පිතනිභාසානි. 'තානි
අභිභූයා ජානාමි, පසසාමි'ති ඵං සඤ්ඤා හොති ඉදං ඡඤ්ඤං අභිභායතනං.

අර්ඝ්‍යානං අරූපසඤ්ඤා ඵකො බහිද්ධා රූපානි පසසති ලොභිතකානි
ලොභිතකව ණණානි ලොභිතකනිදසසනානි ලොභිතකනිභාසානි සෙය්‍යා-
පාපි නාම බ්‍රහ්මජීවකපුප්ථං ලොභිතකං ලොභිතකව ණණං ලොභිතක
නිදසසනං ලොභිතකනිභාසං, සෙය්‍යාපාපි වා පන තං වඤ්ඤං බාරාණසෙය්‍යාකං
උභතොභාගවීමඤ්ඤං ලොභිතකං ලොභිතකව ණණං ලොභිතකනිදසසනං
ලොභිතක නිභාසං. ඵවමෙව අර්ඝ්‍යානං අරූපසඤ්ඤා ඵකො බහිද්ධා
රූපානි පසසති ලොභිතකානි ලොභිතකව ණණානි ලොභිතක නිදසසනානි
ලොභිතක නිභාසානි තානි අභිභූයා ජානාමි, පසසාමි'ති ඵං සඤ්ඤා හොති
ඉදං සත්තමං අභිභායතනං.

අර්ඝ්‍යානං අරූපසඤ්ඤා ඵකො බහිද්ධා රූපානි පසසති ඔදනානි ඔදන-
ව ණණානි ඔදනනිදසසනානි ඔදන නිභාසානි.

1. උමං පුප්ථං, මයසං.

සෙය්‍යථාපි නාම ඔසධිතාරකා ඔදනා ඔදනවණණා ඔදනනිදසසනා ඔදනනිභාසා. සෙය්‍යථාපි චා පන තං වත්ථං. බාරාණසෙය්‍යාකං උභතො භාගවිමථං. ඔදනං ඔදනවණණං ඔදනනිදසසනං ඔදනනිභාසං එවමෙවං අජ්ඣන්තං අරුපසඤ්ඤී එකො බහිද්ධා රූපානි පසසති ඔදනානි ඔදනවණණානි ඔදනනිදසසනානි ඔදනනිභාසානි. 'තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි, පසසාමි'ති එවංසඤ්ඤී භොති ඉදං අට්ඨමං අභිභායනනං.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ අභිභායනනානි. එතදග්ගං භික්ඛවෙ ඉමෙසං අට්ඨන්තං අභිභායනනානං යදිදං අජ්ඣන්තං අරුපසඤ්ඤී එකො බහිද්ධා රූපානි පසසති ඔදනානි ඔදනවණණානි ඔදනනිදසසනානි ඔදනනිභාසානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමිති එවං සඤ්ඤී භොති. එවංසඤ්ඤීනොපි ඛො භික්ඛවෙ සන්තී සත්තා. එවං සඤ්ඤීනමි ඛො භික්ඛවෙ සත්තානං අපෙච අඤ්ඤාප්තං, අත්ථි විපරිණාමො, එවං පසසං භික්ඛවෙ සුත්ථා අරියසාවකො තස්මිමි නිබ්බිජුති. තස්මි නිබ්බිජුනෙතා අග්ගෙ විරජ්ජති, පගෙව භීතස්මි.

6. වතසෙය්‍යා ඉමා භික්ඛවෙ පටිපද. කතමා වතසෙය්‍යා: දුක්ඛා පටිපද දුක්ඛාභිඤ්ඤා, දුක්ඛා පටිපද ඛිප්පාභිඤ්ඤා, සුඛාපටිපද දුක්ඛාභිඤ්ඤා, සුඛාපටිපද ඛිප්පාභිඤ්ඤා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ වතසෙය්‍යා පටිපද. එතදග්ගං භික්ඛවෙ ඉමාසං වතුන්තං පටිපදනං යදිදං සුඛා පටිපද ඛිප්පාභිඤ්ඤා. එවං පටිපන්නාපි ඛො භික්ඛවෙ සන්තී සත්තා. එවං පටිපන්නානමි ඛො භික්ඛවෙ සත්තානං අපෙච අඤ්ඤාප්තං, අත්ථි විපරිණාමො. එවං පසසං භික්ඛවෙ සුත්ථා අරිය සාවකො තස්මිමි නිබ්බිජුති. තස්මි නිබ්බිජුනෙතා අග්ගෙ විරජ්ජති, පගෙව භීතස්මි.

7. වතසෙය්‍යා ඉමා භික්ඛවෙ සඤ්ඤා, කතමා වතසෙය්‍යා: පරිත්තමෙකො සඤ්ඤානානි, මහග්ගතමෙකො සඤ්ඤානානි, අපාමාණමෙකො සඤ්ඤානානි නත්ථි කිඤ්චිති ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනමෙකො සඤ්ඤානානි. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ වතසෙය්‍යා සඤ්ඤා. එතදග්ගං භික්ඛවෙ ඉමාසං වතුන්තං සඤ්ඤානං යදිදං "නත්ථි කිඤ්චි"ති ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනමෙකො සඤ්ඤානානි. එවං සඤ්ඤීනොපි ඛො භික්ඛවෙ සන්තී සත්තා. එවං සඤ්ඤීනමි ඛො භික්ඛවෙ සත්තානං අපෙච අඤ්ඤාප්තං, අත්ථි විපරිණාමො එවං පසසං භික්ඛවෙ සුත්ථා, අරියසාවකො තස්මිමි නිබ්බිජුති. තස්මි නිබ්බිජුනෙතා අග්ගෙ විරජ්ජති, පගෙව භීතස්මි.

8. එතදග්ගං භික්ඛවෙ බාහිරිකානං දිට්ඨිගතානං යදිදං නො වසසා, නො ව මෙ සියා, න හවිසසාමි, න මෙ හවිසසනතිති. එවං දිට්ඨිනො භික්ඛවෙ එතං පාටිකඝිං: යා වායං හවෙ අප්පටිකුලානා, සා වසස න හවිසසති, යා වායං හවතිරොධෙ පාටිකුලානා, සා වසස න හවිසසතිති. එවං දිට්ඨිනොපි බො භික්ඛවෙ සන්තී සත්තා. එවං දිට්ඨිනමපි බො භික්ඛවෙ සත්තානං අත්ථව අඤ්ඤාප්පතං, අත්ථී විපරිණාමො. එවං පසසං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො තස්මිමපි නිබ්බිජුති. තස්මිං නිබ්බිජුතො අග්ගෙ විරජ්ජති, පගෙව භීතස්මිං.

9. සන්තී භික්ඛවෙ එකෙ සමණ්‍යාභමණා පරමස්ථිපුඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙතති. එතදග්ගං භික්ඛවෙ පරමස්ථිපුඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙතනානං යදිදං සබ්බසො ආකිකඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නෙව සඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. තෙ තදභිඤ්ඤාය තස්ස සච්ඡිකිරියාය ධමමං දෙපෙනති. එවං වාදිනොපි බො භික්ඛවෙ සන්තී සත්තා. එවං වාදිනමපි බො භික්ඛවෙ සත්තානං අත්ථව අඤ්ඤාප්පතං, අත්ථී විපරිණාමො. එවං පසසං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො තස්මිමපි නිබ්බිජුති, තස්මිං නිබ්බිජුතො අග්ගෙ විරජ්ජති. පගෙව භීතස්මිං.

10. සන්තී භික්ඛවෙ එකෙ සමණ්‍යාභමණා පරමදිට්ඨධමමනිබ්බානවාද. තෙ පරමදිට්ඨධමමං නිබ්බානං පඤ්ඤාපෙතති. එතදග්ගං භික්ඛවෙ පරමදිට්ඨධමම නිබ්බානං පඤ්ඤාපෙතනානං යදිදං ඡන්තං එසසායතනානං සමුදයඤ්ඤා අත්ථගමඤ්ඤා අසසාදඤ්ඤා ආදීනවඤ්ඤා නිසසරණඤ්ඤා යථාභූතං විදිත්වා අනුපාද විමොඤ්ඤා. එවං වාදිං බො මං භික්ඛවෙ එච්චිකාසිං. එකෙ සමණ්‍යාභමණා අසතා තුච්ඡා මුසා අභූතෙන අභ්‍යාවික්කන්ති: න සමණො ගොතමො කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙති. න රූපානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙති, න වේදනානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙති. කාමානං බො අහං භික්ඛවෙ පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙමි, රූපානඤ්ඤා පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙමි, වේදනානඤ්ඤා පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙමි දිට්ඨො ධමමෙ නිව්ඡානො නිබ්බුතො සිත්භූතො අනුපාද පරිනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙමිති.

දුතිය කොසල සුතනං

එකං සමයං භගවා සාවතීයං විහරති ජෙනවනෙ අනාරාමපිණ්ඩිකසං ආරාමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා පසෙනදී කොසලො උයොනාධි-
කාය¹ නිවනො හොති විජිතසංඛාමො උද්ධාධිපායො අථ ඛො රාජා
පසෙනදී කොසලො යෙන ආරාමො තෙන පායාසි. යාථිකා යානසාහුමි,
යානෙන ගන්තා යානා පච්චාරොහිතා පනතිකොව ආරාමං පාවිසි. තෙන
ඛො පන සමයෙන සමුද්ගුලා භික්ඛු අබ්බොකාසෙ ච ඛංගමනි. අථ ඛො
රාජා පසෙනදී කොසලො යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසංකමි. උපසංකමිතා
තෙ භික්ඛු එතදවොච:

කහහනු ඛො භනෙහ භගවා එතරහි විහරති අරහං සමිං සමුදෙධා?
දසානකාමා හි මයං භනෙහ තං භගවතං අරහතං සමිංසමුද්ධානි.

එසො මහාරාජ විහාරො සංවුත්ථාරො, තෙන අපසද්දො උපසංඛා-
මිතා අතරමානො ආලිංගං පවිසිතා උක්කාසිතා අග්ගලං ආකොටෙහි,
විවරිස්සති තෙ භගවා ආරක්ඛි.

අථ ඛො රාජා පසෙනදී කොසලො යෙන සො විහාරො සංවුත්-
ථාරො, තෙන අපසද්දො උපසංකමිතා අතරමානො ආලිංගං පවිසිතා
උක්කාසිතා අග්ගලං ආකොටෙසි. විවරි භගවා ආරං. අථ ඛො රාජා
පසෙනදී කොසලො විහාරං පවිසිතා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපාතිතා
භගවතො පාදානි මුඛෙන ච පරිවුඤ්ඤි, පාණිහි ච පරිසංඛානති, නාමං ච
සාවෙති: 'රාජාහං භනෙහ පසෙනදී කොසලො, රාජාහං භනෙහ පසෙනදී
කොසලො'ති.

කමපන තං මහාරාජ අඤ්චසං සමපසාමානො ඉමසමිං සරිරෙ
එවරූපං පරමනිපච්චාකාරං කරොසි මෙනතුපහාරං උපදංසෙසිති?

කතඤ්ඤතං ඛො අහං භනෙහ කතවෙදිතං සමපසාමානො භගවති
එවරූපං පරමනිපච්චාකාරං කරොමි, මෙනතුපහාරං උපදංසෙමි.

1. භගවා හි භනෙහ බහුජනහිතාය පටිපනෙකා බහුජනසුඛාය, බහුතො
ජනසා අරියෙ ඤායෙ පතිට්ඨාපිකා යදිදං කල්‍යාණධම්මතාය කුසලධම්මතාය,
යච්චි භනෙහ භගවා බහුජනහිතාය පටිපනෙකා බහුජන සුඛාය බහුතො
ජනසා අරියෙ ඤායෙ පතිට්ඨාපිකා යදිදං කල්‍යාණධම්මතාය කුසල-
ධම්මතාය, ඉදං ඛො අහං භනෙහ අඤ්චසං සමපසාමානො භගවති එවරූපං
පරමනිපච්චාකාරං කරොමි, මෙනතුපහාරං උපදංසෙමි.

1. උයොනාධිකා- මජ්ඣ.

2. පුනවපරං හනෙහ හගවාසීලවා වුඤ්ඤිලො අරියසීලො කුසලසීලො කුසලසීලෙන සමන්තාගතො. යමි හනෙහ හගවා සීලවා වුඤ්ඤිලො අරියසීලො කුසලසීලො කුසලසීලෙන සමන්තාගතො, ඉමමි බො අහං හනෙහ අත්ථස්ස සම්පසාමානො හගවති එවරුපං පරමනිපව්වාකාරං කරොමි, මෙත්තුපහාරං උපදංසෙමි.

3. පුනවපරං හනෙහ හගවා දීඝරත්තං ආරක්ඛෙතො අරක්ඛෙතො වනපඤ්ඤානි පනානි සෙනාසනානි පටිසෙවති. යමි හනෙහ හගවා දීඝරත්තං ආරක්ඛෙතො අරක්ඛෙතො වනපඤ්ඤානි පනානි සෙනාසනානි පටිසෙවති, ඉමමි බො අහං හනෙහ අත්ථස්ස සම්පසාමානො හගවති එවරුපං පරමනිපව්වාකාරං කරොමි, මෙත්තුපහාරං උපදංසෙමි.

4. පුනවපරං හනෙහ හගවා සන්තුට්ඨො ඉතරීතරවීචර පිණ්ඩපාත සයනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, යමි හනෙහ හගවා සන්තුට්ඨො ඉතරීතරවීචර පිණ්ඩපාත සෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, ඉමමි බො අහං හනෙහ අත්ථස්ස සම්පසාමානො හගවති එවරුපං පරමනිපව්වාකාරං කරොමි මෙත්තුපහාරං උපදංසෙමි.

5. පුනවපරං හනෙහ හගවා ආහුනෙය්‍යා පාහුනෙය්‍යා දකඛිණෙය්‍යා අඤ්ඤිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්ස. යමි හනෙහ හගවා ආහුනෙය්‍යා පාහුනෙය්‍යා දකඛිණෙය්‍යා අඤ්ඤිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්ස, ඉමමි බො අහං හනෙහ අත්ථස්ස සම්පසාමානො හගවති එවරුපං පරමනිපව්වාකාරං කරොමි, මෙත්තුපහාරං උපදංසෙමි.

6. පුනවපරං හනෙත හගවා යායං කථා අභිසලෙලවිකා වෙනො-
විවරණසප්තායා, සෙය්‍යථිදං: අප්පිච්ඡකථා, සතතුධිකථා, පච්චේතකථා,
අසංසග්ගකථා, විරියාරම්භකථා, සීලකථා, සමාධිකථා, පඤ්ඤාකථා,
විමුක්තිකථා, විමුක්තිඤ්ඤාදසසනකථා ඵවරුපියා කථාය නිකාමලාභී
අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. යමි හනෙත හගවා යායං කථා අභිසලෙලවිකා
වෙනො විවරණසප්තායා සෙය්‍යථිදං: අප්පිච්ඡකථා -පෙ- විමුක්තිඤ්ඤා-
දසසනකථා. ඵවරුපියා කථාය නිකාමලාභී, අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. ඉමමි
ධො අහං හනෙත අත්ථවසං සම්පසාමානො හගවති ඵවරුපං පරම නිපව්දා-
කාරං කරොමි, මෙනතුපහාරං උපදංසෙමි.

7. පුනවපරං හනෙත හගවා චතුන්නං ඤානානං ආභිවේතසිකානං
දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. යමි හනෙත
හගවා චතුන්නං ඤානානං ආභිවේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං
නිකාමලාභී අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, ඉමමි ධො අහං හනෙත අත්ථවසං
සම්පසාමානො හගවති ඵවරුපං පරම නිපව්දාකාරං කරොමි, මෙනතුපහාරං
උපදංසෙමි.

8. පුනවපරං හනෙත හගවා අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති,
සෙය්‍යථිදං: ඵකමිජාතිං, දෙවපි ජාතියො, තිසෙසාපි ජාතියො, චතසෙසාපි
ජාතියො, පඤ්ඤාපි ජාතියො දසපි ජාතියො, වීසමි ජාතියො තිංසමි ජාතියො
චතසාරිසමි ජාතියො පඤ්ඤාසමි ජාතියො ජාතිසතමි, ජාතිසහසමි, ජාති-
සතසහසමි අනෙකෙපි සංවට්ඨකපෙය අනෙකෙපි විවට්ඨකපෙය අනෙකෙපි
සංවට්ඨවිවට්ඨකපෙය, අමුත්‍රාසිං ඵචනනාමො ඵචංගොතො ඵචං-
වණ්ණො ඵචමාහාරො ඵචං සුඛදුක්ඛපට්ඨංවෙදී ඵචමායුපරියතො. සො
තතො චුතො ඉබ්බපජනෙතාති. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකච්ඡිතං
පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. යමි හනෙත හගවා අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං
අනුසාරති, සෙය්‍යථිදං: ඵකමිජාතිං දෙවපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං
සඋද්දෙසං අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. ඉමමි ධො අහං
හනෙත අත්ථවසං සම්පසාමානො හගවති ඵවරුපං පරම නිපව්දාකාරං
කරොමි, මෙනතුපහාරං උපදංසෙමි.

9. පුනව්‍යවර්තන හනෙත හගවා දිබ්බත වකුඤ්ඤා විසුද්ධත අතිකකතන-
මානුසකෙන සකෙත පසාති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භීතෙ පඤ්ඤා
සුවිදේශිණි දුබ්බිකාසෙණ සුගතෙ දුගතෙ යථා කම්මප්පගෙ සකෙත පජානාති.
“ඉමෙ වග්ගොත්තො සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා වචී -පෙ-
මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා -පෙ- අරියානං උපවාදකා මිච්ඡා-
දිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායසස භෙද පරමමරණා අපායං
දුගතී විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙවා පත භොගොත්තො සත්තා කාය
සුවරිතෙන සමන්තාගතා වචී -පෙ- මනො -පෙ- අරියානං අනුපවාදකා
සමාදිට්ඨිකා සමාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායසස භෙද පරමමරණා
සුගතී සග්ගං ලොකං උපපන්නාති. ඉති දිබ්බත වකුඤ්ඤා විසුද්ධත
අතිකකතනමානුසකෙන සකෙත පසාති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භීතෙ
පඤ්ඤා සුවිදේශිණි දුබ්බිකාසෙණ සුගතෙ දුගතෙ යථා කම්මප්පගෙ සකෙත
පජානාති. ඥාති හනෙත හගවා දිබ්බත වකුඤ්ඤා විසුද්ධත අතිකකතන-
මානුසකෙන යථා කම්මප්පගෙ සකෙත පජානාති. ඉමෙයි ඛො අහං හනෙත
අත්ථවසං සම්පසාමානො හගවති එව රූපං පරමනිපව්වාකාරං කරොමි.
මෙත්තුපහාරං උපදංසෙමි.

10. පුනව්‍යවර්තන හනෙත හගවා ආසවානං ඛයා ආනාසවං වෙනො-
විමුත්ති පඤ්ඤා විමුත්ති දිට්ඨොවධිමේච සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ
විහරති. ඥාති හනෙත හගවා ආසවානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ
විහරති ඉමෙයි ඛො අහං හනෙත අත්ථවසං සම්පසාමානො හගවති එව රූපං
පරමනිපව්වාකාරං කරොමි, මෙත්තුපහාරං උපදංසෙමි.

හඤ්ඤා මයං හනෙත ගවජාම බහුකිච්චා මයං බහුකරණියාති.

යසාදාති තවං මහාරාජ කාලං මඤ්ඤාසීති.

අථ ඛො රාජා පසෙනදී කොසලො උට්ඨායාසනා හගවන්තං අභිවා-
දෙත්වා පදකඛිණං කත්වා පකකාමී ති.

මහාවග්ගො තතිශයො.

තත්තුද්දනං:-

සිහාධිවුත්තිකායෙන වුද්දෙන කසිණෙන ව
කාලී දො මහාපඤ්ඤා කොසලෙහි පරෙ දුච්ච.

4. උපාලිවග්ගො

10. 1. 4. 1

උපාලි සූතකං

[සාවකී]

අර්ථො ආයස්මා උපාලි යෙන භගවා තෙනුපසංකම්. උපසංකම්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤා එකමන්තං හිසිදි. එකමන්තං හිසිනෙතා ඛො ආයස්මා උපාලි භගවන්තං එතදවොච:

කති නුඛො භතෙන අඤ්චසෙ පටිච්ච තථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤන්තං ? පාතිමොක්ඛං උද්දිට්ඨන්ති?

දස ඛො උපාලි අඤ්චසෙ පටිච්ච තථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤන්තං. පාතිමොක්ඛං උද්දිට්ඨං කතමෙ දස: සඛ්ඤ්ඤා, සඛ්ඤ්ඤා, දුල්ලඛානං, පුග්ගලානං, නිග්ගහාය, පෙසලානං, භික්ඛානං, එසු විහාරාය, දිට්ඨධම්මිකානං, ආසවානං, සංවරාය, සම්පරාධිකානං, ආසවානං, පටිසානාය, අපසන්නානං, පසාදය, පසන්නානං, භියොගාභාවාය, සඤ්ඤාධර්මිකාය, විනයානුගහාය,

ඉමෙ ඛො උපාලි දස අඤ්චසෙ පටිච්ච තථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤන්තං, පාතිමොක්ඛං උද්දිට්ඨන්ති.

10. 1. 4. 2

පාතිමොක්ඛධම්පන සූතකං

[සාවකී]

කති නු ඛො භතෙන පාතිමොක්ඛධම්පනානිති?

දස ඛො උපාලි පාතිමොක්ඛධම්පනා. කතමෙ දස: පාරාජිකො තස්සං පරිසායං හිසිනෙතා හොති, පාරාජිකකථා විප්පකතා හොති, අනුප්පසම්පන්නකථා විප්පකතා හොති, සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො තස්සං පරිසායං හිසිනෙතා හොති, සික්ඛං පච්චක්ඛාතකථා විප්පකතා හොති, පණ්ඩකො තස්සං පරිසායං හිසිනෙතා හොති, පණ්ඩකකථා විප්පකතා හොති, භික්ඛුනිද්දසකො තස්සං පරිසායං හිසිනෙතා හොති, භික්ඛුනිද්දසකකථා විප්පකතා හොති. ඉමෙ ඛො උපාලි දස පාතිමොක්ඛධම්පනානි.

10. 1. 4. 3

උබබාහිකා සූතකං

[සාවකී]

කනි හි නු බො භතෙන ධම්මෙහි සමනනාගතො හිකඛු උබබාහිකාය සමනනිතබ්බො හොති?

දසහි බො උපාලි ධම්මෙහි සමනනාගතො හිකඛු උබබාහිකාය සමනනිතබ්බො කතමෙහි දසහි: ඉධුපාලි හිකඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතො විහරති, ආචාරගොචරසම්පන්නො අනුමනෙත්සු වජ්ජසු භයදසාථි සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු, බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසනිච්ඡො යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මරේඛකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාථා සබ්‍යඤ්ඤා, කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මවරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිල්ඛියා සුප්පට්ඨිද්ධා, උභයානි බො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විජාරෙන ස්වාගතානි හොන්ති සුවිභතානි සුප්පට්ඨකති සුවිච්ඡිනානි සුත්තපො අනුවාසඤ්ඤාපො, චිතයෙ බො පන ධීතො හොති අසංහිරො, පටිබලො හොති උභො අත්තපච්ඡිකීනෙ සඤ්ඤාපෙතුං පඤ්ඤාපෙතුං නිර්ඤාපෙතුං පෙකෙඛතුං පසාදෙතුං, අධිකරණසම්ප්පාදං වූපභූමිකුසලො හොති, අධිකරණං ජානාති අධිකරණසම්ප්‍රදයං ජානාති අධිකරණනිරොධං ජානාති, අධිකරණනිරොධගාමිනිපට්ඨං ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි දසහි ධම්මෙහි සමනනාගතො හිකඛු උබබාහිකාය සමනනිතබ්බොති.

10. 1. 4. 4

උපසම්පද සූතකං

[සාවකී]

කනිහි නු බො භතෙන ධම්මෙහි සමනනාගතෙන හිකඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බොති?

දසහි බො උපාලි ධම්මෙහි සමනනාගතෙන හිකඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බො. කතමෙහි දසහි: ඉධුපාලි හිකඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො අනුමනෙත්සු වජ්ජසු භයදසාථි සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු, බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසනිච්ඡො යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මරේඛකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාථා සබ්‍යඤ්ඤා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මවරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිල්ඛියා සුප්පට්ඨිද්ධා.

පාතිමොක්ඛං බො පනස්ස විඤ්ඤාපරොන ස්වාගතං හොති සුචිහත්තං සුසංවත්තං සුචිතිච්ඡිතං සුත්තංයො අනුබ්බාසද්දනස්සො, පටිබලො හොති ගිලානං උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, පටිබලො හොති අනභිරතීං වූපකාසෙතුං වා වූපකාසාපෙතුං වා, පටිබලො හොති උප්පන්නං කුක්කුචං ධම්මතො විනොදෙතුං, පටිබලො හොති උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙතුං, පටිබලො හොති අධිසීලෙ සමාදපෙතුං, පටිබලො හොති අධි-
විනෙක සමාදපෙතුං, පටිබලො හොති අධිපඤ්ඤාය සමාදපෙතුං. ඉමෙහි බො උපාලි දසති ධම්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛූනා උපසම්පාදෙතඤ්ඤානි.

10. 1. 4. 5

නිසසය සුත්තං

[සාවකී]

කතම් නු බො භතෙන ධම්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛූනා නිසසයො දතබ්බොති?

දසති බො උපාලි ධම්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛූනා නිසසයො දතබ්බො. කතමෙහි දසති: ඉට්ඨපාලි භික්ඛු සීලවා හොති -පෙ- සමාදය සිසුබ්බති සිසුබ්බාපදෙසු, බහුසසුතො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුසංවිට්ඨා, පාති මොක්ඛං බො පනස්ස විඤ්ඤාපරොන ස්වාගතං හොති සුචිහත්තං සුසංවත්තං සුචිතිච්ඡිතං සුත්තංයො අනුබ්බාසද්දනස්සො, පටිබලො හොති ගිලානං උපට්ඨා-
තුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, පටිබලො හොති අනභිරතීං වූපකාසෙතුං වා වූපකාසාපෙතුං වා, පටිබලො හොති උප්පන්නං කුක්කුචං ධම්මතො විනො-
දෙතුං, පටිබලො හොති උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙතුං, පටි-
බලො හොති අධිසීලෙ -පෙ- අධිවිනෙක -පෙ- අධිපඤ්ඤාය සමාදපෙතුං. ඉමෙහි බො උපාලි දසති ධම්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛූනා නිසසයො දතබ්බොති.

10. 1. 4. 6

සාමණේර සුත්තං

[සාවකී]

කතීහි නු බො හතෙක ධර්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බොති?

දසහි බො උපාලි ධර්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. කතමෙහි දසහි: ඉද්ධපාලි භික්ඛු සීලවා හොති -පෙ-සමාදය සිකඛති සිකඛාපදෙසු, බහුසුත්තො හොති -පෙ-දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිද්ධා, පාතිමොක්ඛං බො පනසා විත්ථාරෙන ස්වාගතං හොති සුචිහත්තං සුප්පට්ඨතං සුචිතිච්ඡිතං සුත්තසො අනුබ්බාඤ්ඤාසො, පටිබලො හොති ගීලානං උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙනතුං වා, පටිබලො හොති අනභිරුතිං වූපකාසෙනතුං වා වූපකාසාපෙනතුං වා, පටිබලො හොති උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතො විනොදෙනතුං, පටිබලො හොති උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙනතුං, පටිබලො හොති අධිසීලෙ සමාදපෙනතුං. පටිබලො හොති අධිවිකේත සමාදෙනතුං. පටිබලො හොති අධිපඤ්ඤය සමාදපෙනතුං. ඉමෙහි බො උපාලි දසහිධර්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බොති.

10. 1. 4. 7

සඤ්ඤාසුත්තං

[සාවකී]

සඤ්ඤාසුත්තං සඤ්ඤාසුත්තං හතෙක වුච්චති. කිත්තාවතා නුබො හතෙක සඤ්ඤා හිත්තො හොතිති?

ඉද්ධපාලි භික්ඛු අධම්මං “ධර්මො” ති දිපෙනති, ධම්මං ‘අධර්මො’ ති දිපෙනති, අවිනයං ‘විනයො’ ති දිපෙනති, විනයං ‘අවිනයො’ ති දිපෙනති, අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන ‘භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනා’ ති දිපෙනති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන ‘අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනා’ ති දිපෙනති, අනාවිණිණිං තථාගතෙන ‘ආවිණිණිං තථාගතෙනා’ ති දිපෙනති, ආවිණිණිං තථාගතෙන ‘අනාවිණිණිං තථාගතෙනා’ ති දිපෙනති, අප්පඤ්ඤාතං තථාගතෙන ‘පඤ්ඤාතං තථාගතෙනා’ ති දිපෙනති, පඤ්ඤාතං තථාගතෙන ‘අප්පඤ්ඤාතං තථාගතෙනා’ ති දිපෙනති. තෙ ඉමෙහි දසහි වස්තූහි අවකස්සනති, ච්චකස්සනති, ආවේනි කම්මොති කරොනති, ආවේනි පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. එත්තාවතා බො උපාලි සඤ්ඤා හිත්තො හොති ති.

සම්ප්‍රදායික පුතන.

සබ්‍යසාමගේ සබ්‍යසාමගේහි හතරන වුවත්. කිසිවක් නූ බො
හතරන සබ්‍යසාමගේහි හතරන වුවත්:

ඉඩුපාලි හි කුඩු අධිකාරී. අධිකාරීන් දිවෙන්නී, බලම. බලමා නි
 දිවෙන්නී, අවිනාය. අවිනායොති දිවෙන්නී. විනාය. විනායොති දිවෙන්නී,
 අභාසිත. අලපිත. තරාගතෙන අභාසිත. අලපිත. තරාගතෙනාති දිවෙන්නී,
 භාසිත. ලපිත. තරාගතෙන භාසිත. ලපිත. තරාගතෙනාති දිවෙන්නී;
 අනාවිණිණි. තරාගතෙන අනාවිණිණි. තරාගතෙනාති දිවෙන්නී,
 ආවිණිණි. තරාගතෙන ආවිණිණි. තරාගතෙනාති දිවෙන්නී,
 අපඤ්ඤානං. තරාගතෙන අපඤ්ඤානං. තරාගතෙනාති දිවෙන්නී,
 පඤ්ඤානං. තරාගතෙන පඤ්ඤානං. තරාගතෙනාති දිවෙන්නී. තෙ ඉමෙහි
 දසහි වස්තුහි න අවකසාන්නී, න වචකසාන්නී, න ආවෙනිකමානාති
 කරොන්නී, න ආවෙනිපාතිමොක්ඛං උද්දියන්නී. එකතාවතා බො උපාලි
 සමෙකා සමගෙකා හොති ති.

10. 1. 4. 9

පද්ම-ආනන්ද සුත්තං

[සාවකී]

අපි බො ආයුච්ඡා ආනන්දෙ යෙන භගවා තෙනුපසංකම්. උපසංකම්ඤ්ඤා භගවත්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීදෙත්තං බො ආයුච්ඡා ආනන්දෙ භගවත්තං එතදවොච:

සංඝං භෙදෙ සංඝංභෙදෙති භතෙන වුට්ඨති, කිත්තාවතා නු බො භතෙන සංඝො භිත්තො භොති ති.

ඉධානන්ද භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දීපෙනී, ධම්මං අධම්මොති දීපෙනී, අදිත්තං විතයොති දීපෙනී, විතයං අවිතයොති දීපෙනී, අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙනී, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙනී, අනාවිණ්ණං තථාගතෙන ආවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙනී ආවිණ්ණං, තථාගතෙන අනාවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙනී. අප්පඤ්ඤානං තථාගතෙන පඤ්ඤානං තථාගතෙනාති දීපෙනී, පඤ්ඤානං තථාගතෙන අප්පඤ්ඤානං තථාගතෙනාති දීපෙනී. තෙ ඉමෙහි දසහි වත්ථුහි අවකස්සනී, වචකස්සනී, ආවේනිකමොති කරොනී, ආවේනි පාතිමොක්ඛං උද්දියන්ති. එත්තාවතා බො ආනන්ද සංඝො භිත්තො භොති ති.

සමග්ගං පන භතෙන සංඝං භික්ඛුඤ්ඤා¹ කිං ඤො පසවති ති?

කප්පට්ඨියං² ආනන්ද කිංඛසං පසවතිති.

කිං පන භතෙන කප්පට්ඨියං කිංඛසනී?

කප්පං ආනන්ද නිරයමි පට්ඨතිති.

1. භෙකා-සිමු
2. කප්පට්ඨියං-මජ්ඣං
3. යොගකෙට්ඨො-සිමු

දුකිය-ආනන්ද සුත්තං

[සාවකී]

සඤ්ඤාසාමග්ගි සඤ්ඤාසාමග්ගිති හතෙන වුවවති. කිත්තාවතා නු ධො හතෙන සඤ්ඤා සමග්ගො හොතිති?

ඉධානන්ද භික්ඛු අධිමුඛං අධිමුඛොති දීපෙනති. ධමමං ධමමොති දීපෙනති. අවිනයං අවිනයොති දීපෙනති, විනයං විනයොති දීපෙනති. අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙනති. භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙනති. අනාවිණිණිං තථාගතෙන අනාවිණිණිං තථාගතෙනාති දීපෙනති. ආවිණිණිං තථාගතෙන ආවිණිණිං තථාගතෙනාති දීපෙනති. අපඤ්ඤාතං තථාගතෙන අපඤ්ඤාතං තථාගතෙනාති දීපෙනති. පඤ්ඤාතං තථාගතෙන පඤ්ඤාතං තථාගතෙනාති දීපෙනති. තෙ ඉමෙහි දසහි වත්තිති න අවකසස්සතී, න වචකස්සතී න ආවේනිකකල්මානී කරොන්තී. න ආවේනිපාතිමොක්ඛං උද්දියන්ති. උත්තාවතා ධො ආනන්ද සඤ්ඤා සමග්ගො හොතිති.

භික්ඛං පන හතෙන සඤ්ඤං සමග්ගං කත්වා කිං සො පසවතී ති?

බ්‍රහ්මං ආනන්ද පුඤ්ඤං පසවතීති.
කිං පන හතෙන බ්‍රහ්මං පුඤ්ඤන්ති?
කප්පං ආනන්ද සග්ගලිහි මොදතිති.

- 1 සුඛා සඤ්ඤාසාමග්ගි සමග්ගානඤ්ඤා අනුග්ගහො සමග්ගරතො ධම්මථෙඨා යොගසෙඛම්මා න ධංසති සඤ්ඤං සමග්ගං කත්වාන කප්පං සග්ගලිහි මොදතිති.

උපාලිවග්ගො වතුකො.

තත්තුද්දන්තං:

උපාලිවස්සන උබ්බාගො - උපසම්පද නිසස්සෙන ව සාමණෙරො ව දෙව භෙද ආනන්දෙහි පරෙ දුට්ඨති.

5. අකෙකාසවගෙගා

10. 1. 5. 1

විවාද සුතතං.

[සාවකී]

අපං බො ආයස්මා උපාලි යෙන භගවා තෙනුපසංකම්. උපසංකම්ඤා භගවතං අභිවාදෙකා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිනෙකා බො ආයස්මා උපාලි භගවතං එතදවොච:

“කො භු බො භතෙන හෙනු, කො පච්චයො යෙන සංඛෙස භණ්ඩන-කලහවිග්ගහවිවාද උපපජ්ජති භික්ඛු ව න ඵාසු විහරන්ති” ති?

ඉධුපාලි භික්ඛු අධිමං ධර්මොති දීපෙනි, ධර්මං අධර්මොති දීපෙනි, අවිනයං චිත්තයොති දීපෙනි, විනයං අවිත්තයොති දීපෙනි, අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙනි; භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙනි, අනාවිණ්ණං තථාගතෙන ආවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙනි, ආවිණ්ණං තථාගතෙන අනාවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙනි, අපඤ්ඤාතං තථාගතෙන පඤ්ඤාතං තථාගතෙනාති දීපෙනි, පඤ්ඤාතං තථාගතෙන අපඤ්ඤාතං තථාගතෙනාති දීපෙනි. අයං බො උපාලි හෙනු අයං පච්චයො යෙන සංඛෙස භණ්ඩන කලහ විග්ගහ විවාද උපපජ්ජති, භික්ඛු ව න ඵාසු විහරන්ති ති.

10. 1. 5. 2

පයම විවාදමූල සුතකං

[සාවස්ථිතිදානං]

කති නු ඛො භතෙන විවාදමූලානිති?

දස ඛො උපාලි විවාදමූලානි. කතමානි දස: ඉධුපාලි භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දීපෙන්නි. ධම්මං අධම්මොති දීපෙන්නි. අවිනයං විනයොති දීපෙන්නි. විනයං අවිනයොති දීපෙන්නි. අභාසිකං අලපිතං තථාගතෙන භාසිකං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්නි, භාසිකං ලපිතං තථාගතෙන අභාසිකං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්නි. අනාවිණ්ණං තථාගතෙන ආවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙන්නි, ආවිණ්ණං තථාගතෙන අනාවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙන්නි. අපඤ්ඤාතං තථාගතෙන පඤ්ඤාතං තථාගතෙනාති දීපෙන්නි. පඤ්ඤාතං තථාගතෙන අපඤ්ඤාතං තථාගතෙනාති දීපෙන්නි. ඉමානි ඛො උපාලි දස විවාදමූලානිති.

10. 1. 5. 3

දුතිය විවාදමූල සුතකං

[සාවස්ථිතිදානං]

කති නු ඛො භතෙන විවාදමූලානිති?

දස ඛො උපාලි විවාද මූලානි. කතමානි දස? ඉධුපාලි භික්ඛු අනාපතනං ආපතනිති දීපෙන්නි. ආපතනං අනාපතනිති දීපෙන්නි. ලහුකං ආපතනං ගරුකං ආපතනිති දීපෙන්නි. ගරුකං ආපතනං ලහුකං අපතනිති දීපෙන්නි. දුබ්බප්පං අපතනං අදුබ්බප්පං අපතනිති දීපෙන්නි. අදුබ්බප්පං ආපතනං දුබ්බප්පාපතනිති දීපෙන්නි. සාවසෙසං ආපතනං අනවසෙසං ආපතනිති දීපෙන්නි. අනවසෙසං අපතනං සාවසෙසාපතනිති දීපෙන්නි. සප්පට්ඨමමං ආපතනං අප්පට්ඨමමා ආපතනිති දීපෙන්නි. අප්පට්ඨමමං ආපතනං සප්පට්ඨමමා ආපතනිති දීපෙන්නි. ඉමානි ඛො උපාලි දස විවාදමූලානිති:

10. 1. 5. 4

කුසිනාරා සුතතං

එකං සමයං හගවා කුසිනාරායං විහරති බලිහරණෙ වනයගේඛං. තත්‍ර ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙතස්සි භික්ඛවොති. හදනෙති ඛො තෙ භික්ඛු හගවන්තො පච්චසෙසාසුං. හගවා එතදවොච:

වොදකෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන පඤ්ඤා ධම්මෙ අජක්ඛන්තං පච්චවෙකඛිතං පඤ්ඤා ධම්මෙ අජක්ඛන්තං උපධංපෙතං පරො වොදෙනබ්බො කතමෙ පඤ්ඤා ධම්මා අජක්ඛන්තං පච්චවෙකඛිතබ්බො:

වොදකෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන එවං පච්ච-
වෙකඛිතබ්බං: පරිසුද්ධිකායසමාචාරො නු ඛොමති, පරිසුද්ධිනමහි කාය-
සමාචාරෙන සමන්තාගතො අච්ඡේදෙත අප්පට්ඨංසෙන. සංවිජ්ජති නු ඛො
මෙ එසො ධම්මො, උද්භු නො ති. නො වෙ භික්ඛු පරිසුද්ධිකායසමා-
චාරො හොති පරිසුද්ධිත කායසමාචාරෙන සමන්තාගතො අච්ඡේදෙත
අප්පට්ඨංසෙන, තස්ස හවන්ති වත්තාරො “ඉඛ්ඤ තාව ආයස්මා කාසිකං
සික්ඛසසු”ති ඉතිස්ස හවන්ති වත්තාරො.

පුනච්ඡරං භික්ඛවෙ වොදකෙන භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන එවං
පච්චවෙකඛිතබ්බං: “පරිසුද්ධිවච්ඡසමාචාරො නු ඛොමති” පරිසුද්ධිනමහි
වච්ඡසමාචාරෙන සමන්තාගතො අච්ඡේදෙත අප්පට්ඨංසෙන සංවිජ්ජති නු
ඛො මෙ එසො ධම්මො, උද්භු නොති නො වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පරිසුද්ධි
වච්ඡසමාචාරො හොති, පරිසුද්ධිත වච්ඡසමාචාරෙන සමන්තාගතො අච්ඡේදෙත
අප්පට්ඨංසෙන, තස්ස හවන්ති වත්තාරො, “ඉඛ්ඤ තාව ආයස්මා වාචසිකං
සික්ඛසසු”ති. ඉතිස්ස හවන්ති වත්තාරො.

පුනච්ඡරං භික්ඛවෙ වොදකෙන භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන එවං
පච්චවෙකඛිතබ්බං: “මෙත්තං නු ඛො මෙ විත්තං පච්චුපට්ඨිතං සමුභ්ම-
චාරිසු අනාසාතං, සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ එසො ධම්මො, උද්භු නො”ති.
නො වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙත්තං විත්තං පච්චුපට්ඨිතං හොති සමුභ්ම
චාරිසු අනාසාතං, තස්ස හවන්ති වත්තාරො, “ඉඛ්ඤ තාව ආයස්මා සමුභ්ම-
චාරිසු මෙත්තං විත්තං පච්චුපට්ඨපභි”ති. ඉතිස්ස හවන්ති වත්තාරො.

පුනවපරං භික්ඛවෙ වොදකෙන භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන ඵවං පට්ඨවෙකඛිතබ්බං: “බහුස්සුතො නු බොමහි සුතධරො සුතසන්නිවයො යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා, මජ්ඣෙක කල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාසා සබ්බාඤ්ජනා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිපුඤං බ්‍රහ්මවරියං අභිවදන්ති. තථාරූපා මෙ ධම්මා බහුස්සුතා භොනති ධ්‍යා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙකඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤා, සංවිජ්ජති නු බො මෙ ඵයො ධම්මො, උද්ගුනො”ති. නො වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුස්සුතො භොති සුතධරො සුතසන්නිවයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙක කල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාසා සබ්බාඤ්ජනා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිපුඤං බ්‍රහ්මවරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාසා ධම්මා බහුස්සුතා භොනති ධ්‍යා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙකඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤා. තස්ස භවන්ති වක්ඛාරො: “ඉඛික තාච ආයස්මා ආගමං පරියාපුණස්සු”ති. ඉතිස්ස භවන්ති වක්ඛාරො,

පුනවපරං භික්ඛවෙ වොදකෙන භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන ඵවං පට්ඨවෙකඛිතබ්බං. “උභයානි නු බො මෙ පාතිමොක්ඛානි විජාරෙන ස්වාගතානි භොනති, සුචිහිතානි සුප්පට්ඨිඤානි සුචිතීච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්බාඤ්ජනසො. සංවිජ්ජති නු බො මෙ ඵයො ධම්මො, උද්ගුනො”ති. නො වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො උභයානි පාතිමොක්ඛානි විජාරෙන ස්වාගතානි භොනති සුචිහිතානි සුප්පට්ඨිඤානි සුචිතීච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්බාඤ්ජනසො. ඉදං පතායස්මා “කසු වුක්ඛං භගවතා”ති ඉති පුට්ඨො න සමපායති, තස්ස භවන්ති වක්ඛාරො: “ඉඛික තාච ආයස්මා විනයං සික්ඛස්සු”ති ඉතිස්ස භවන්ති වක්ඛාරො. ඉමෙ පඤ්ඤා ධම්මා අර්ඤ්ඤං පට්ඨවෙකඛිතබ්බං.

කතමෙ පඤ්ඤාධම්මා අර්ඤ්ඤං උපට්ඨපෙතබ්බා: කාලෙන වක්ඛාමි. නො අකාලෙන, භූතෙන වක්ඛාමි නො අභූතෙන, සංශ්‍රේෂ්ඨන වක්ඛාමි නො ඵරුසෙන, අසුභංගිතෙන වක්ඛාමි නො අනසුභංගිතෙන. මෙතනවිතොස වක්ඛාමි නො දෙසන්තරොති. ඉමෙ පඤ්ඤා ධම්මා අර්ඤ්ඤං උපට්ඨපෙතබ්බා.

වොදකෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉමෙ පඤ්ඤා ධම්මෙ අර්ඤ්ඤං පට්ඨවෙකඛිතා, ඉමෙ පඤ්ඤා ධම්මෙ අර්ඤ්ඤං උපට්ඨපෙත්වා පරො වොදෙතබ්බාති.

10. 1. 5. 5

රාජනෙතපුරප්පවෙසන සුතං

[සාවකී]

දසගුමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා රාජනෙතපුරප්පවෙසනෙ. කතමෙ දස:

1. ඉධ භික්ඛවෙ රාජා මහෙසියා සද්ධිං නිසිනෙතා හොති, තත්ත භික්ඛු පටිසති, මහෙසී වා භික්ඛු දිස්වා සිතං පාතු කරොති, භික්ඛු වා මහෙසී දිස්වා සිතං පාතු කරොති, තත්ත රඤ්ඤ ඵලං හොති: “අද්ධා ඉමෙසං කතං වා කරිස්සන්ති වා”ති. අයං භික්ඛවෙ පදමො ආදීනවො රාජනෙතපුරප්පවෙසනෙ.

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ රාජා බහුකිට්ඨා බහුකරණියො අඤ්ඤතරං ඉත්ථිං ගන්වා න සරති, සා තෙන ගබ්භං ගණ්ඨාති, තත්ත රඤ්ඤ ඵලං හොති: “න ඛො ඉධ අඤ්ඤ කොථි පටිසති. අඤ්ඤත්ත පබ්බජිතෙන, සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කල්ලන්ති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ආදීනවො රාජනෙත පුරප්පවෙසනෙ.

3. පුනවපරං භික්ඛවෙ රඤ්ඤ අනෙතපුරෙ අඤ්ඤතරං රතනං නස්සති තත්ත රඤ්ඤ ඵලං හොති: “න ඛො ඉධ අඤ්ඤ කොථි පටිසති අඤ්ඤත්ත පබ්බජිතෙන, සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කල්ලන්ති”. අයං භික්ඛවෙ තතියො ආදීනවො රාජනෙතපුරප්පවෙසනෙ.

4. පුනවපරං භික්ඛවෙ රඤ්ඤ අනෙතපුරෙ අබ්භතතරා ගුරුමනතා බතිද්ධා සමෙහදං ගව්ඡන්ති. තත්ත රඤ්ඤ ඵලං හොති: “න ඛො ඉධ අඤ්ඤ කොථි පටිසති අඤ්ඤත්ත පබ්බජිතෙන, සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කල්ලන්ති. අයං භික්ඛවෙ චතුසො ආදීනවො රාජනෙතපුරප්පවෙසනෙ.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ රඤ්ඤ අනෙතපුරෙ පිතා වා පුත්තං පඤ්ඤති, පුත්තො, වා, පිතරං, පඤ්ඤති, තෙසං ඵලං හොති: “න ඛො ඉධ අඤ්ඤ කොථි පටිසති අඤ්ඤත්ත පබ්බජිතෙන, සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කල්ලන්ති, අයං භික්ඛවෙ පඤ්ඤමො ආදීනවො රාජනෙතපුරප්පවෙසනෙ.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ රාජා නිවට්ඨානියං උච්චෙ යානෙ ඨපෙති. යෙසං තං අමනාපං තෙසං ඵලං හොති: “රාජා ඛො පබ්බජිතෙන සංසවෙය්වා, සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කල්ලන්ති.” අයං භික්ඛවෙ ඡට්ඨො ආදීනවො රාජනෙතපුරප්පවෙසනෙ.

7. පුනව්‍යපරං භික්ඛවෙ රාජා උච්චිට්ඨානීයං නිවෙ යානෙ යපෙති යෙසං තං අමනාපං තෙසං එවං හොති: “රාජා ඛො පබ්බජිතෙන සංසට්ඨා, සියානු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්මන්ති.” අයං ඛො භික්ඛවෙ සත්තමො ආදීනවො රාජනෙත්‍රපුරප්පවෙසනෙ.

8. පුනව්‍යපරං භික්ඛවෙ රාජා අකාලෙ සෙනං උය්‍යාපෙති, යෙසං තං අමනාපං, තෙසං එවං හොති: “රාජා ඛො පබ්බජිතෙන සංසට්ඨා, සියානු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්මන්ති.” අයං භික්ඛවෙ අට්ඨමො ආදීනවො රාජනෙත්‍රපුරප්පවෙසනෙ.

9. පුනව්‍යපරං භික්ඛවෙ රාජා කාලෙ සෙනං උය්‍යාපෙත්වා අත්තරාමග්ගතො නිව්ඤ්ඤාපෙති, යෙසං තං අමනාපං තෙසං එවං හොති: “රාජා ඛො පබ්බජිතෙන සංසට්ඨා, සියානු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්මන්ති.” අයං භික්ඛවෙ නවමො ආදීනවො රාජනෙත්‍රපුරප්පවෙසනෙ.

10. පුනව්‍යපරං භික්ඛවෙ රක්ඛෙත්‍ර අනෙත්‍රපුරං හත්ථිසම්මද්දං අසසම්මද්දං රජසම්මද්දං¹ රජනීයාති රූප සද්ද ගන්ධරසථොට්ඨබ්බාති යාති න පබ්බජිත සාරූප්පාති. අයං භික්ඛවෙ දසමො ආදීනවො රාජනෙත්‍රපුරප්පවෙසනෙ.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දස ආදීනවා රාජනෙත්‍රපුරප්පවෙසනෙති.

10. 1. 5. 6

සකාය සුත්තං

එකං සමයං හගවා සකෙකසු විහරති කපිලවත්ථිසමිං නිග්‍රොධාරාමෙ අප්ථ ඛො සම්මහුලා සකකායා² උපාසකා තද්වුපොසප්ථෙ යෙන හගවා තෙනුපසම්බන්ධස්ස, උපසම්බන්ධා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීනෙත ඛො සකෙය උපාසකෙ හගවා එතදවොච: “අපි නු ඛො තුමෙහ සකායා අට්ඨබ්බසම්මන්තාගතං උපොසප්ථං උපවිසප්ථා”ති?

“අපොකද ඔයං හතෙන අට්ඨබ්බසම්මන්තාගතං උපොසප්ථං උපවිසාමි, අපොකද න උපවිසාමා”ති. තෙසං වො සකායා අලාභා තෙසං දුප්පඤ්ඤං යෙ තුමෙහ එවං සොකසහයෙ ජීවිතෙ මරණසහයෙ ජීවිතෙ අපොකද අට්ඨබ්බසම්මන්තාගතං උපොසප්ථං උපවිසප්ථං, අපොකද න උපවිසප්ථං, තං කිං මඤ්ඤප්ථ සකායා, ඉධ පුරිසො යෙන කෙනවි කම්මට්ඨානෙන අනාපජජා අකුසලං දිව්සං අභිඤ්ඤාපණෙ නිබ්බිසෙය්‍ය, දකෙඛා පුරිසො උට්ඨානසම්පන්නාති අලං වට්ඨනායාති? එවං හතෙන,

1. හත්ථිසම්මද්දං, අසසම්මද්දං, රජසම්මද්දං, - සිමු

2. සකකායා, මජ්ඣං

3. අනාපජජා, - සිමු.

තං කිං මඤ්ඤාථ සක්කා, ඉධ පුරිසො යෙන කෙනවි කම්මට්ඨානෙන
අනාපජ්ජ අකුසලං දිට්ඨං කභාපණං තිබ්බිසෙය්‍ය, දකෙක්ඛා පුරිසො
උට්ඨානසම්පන්නොති අලං වචනායාති? එවං භනෙන,

තං කිං මඤ්ඤාථ සක්කා, ඉධ පුරිසො යෙන කෙනවි කම්මට්ඨානෙන
අනාපජ්ජ අකුසලං දිට්ඨං දෙව කභාපණං තිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- තයො කභා-
පණං තිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- චක්ඛාරො කභාපණං තිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- පඤ්ච
කභාපණං තිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- ඡ කභාපණං තිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- සත්ත-
කභාපණං තිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- අධි කභාපණං තිබ්බිසෙය්‍ය. -පෙ- නව
කභාපණං තිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- දස කභාපණං තිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- වීසති
කභාපණං තිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- තිංස කභාපණං තිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- චත්තාරි-
යං කභාපණං තිබ්බිසෙය්‍ය, පඤ්ඤාසං කභාපණං තිබ්බිසෙය්‍ය, “දකෙක්ඛා
පුරිසො උට්ඨානසම්පන්නො”ති අලං වචනායාති? එවං භනෙන,

තං කිම්මඤ්ඤාථ සක්කා, අපි නු සො පුරිසො දිට්ඨෙ දිට්ඨෙ කභාපණසතං
කභාපණසහස්සං තිබ්බිසමානො ලභං ලභං තිකම්පන්නො වස්සසතා-
යුක්කො වස්සසතජීවි මහත්තං භොගක්ඛන්ධං අධිගච්ඡෙය්‍යාති? එවං භනෙන,

තං කිං මඤ්ඤාථ සක්කා, අපි නු සො පුරිසො භොගහෙතු භොගනිදනං
භොගාධිකරණං එකං වා රත්තිං එකං වා දිට්ඨං උපඩ්ඨිං වා රත්තිං උපඩ්ඨිං
වා දිට්ඨං එකත්තසුඛපට්ඨං වෙදී විහරෙය්‍යාති? නො භෙනං භනෙන,

තං කියස්ස හෙතු?

කාමා හි භනෙන අනිච්චා තුට්ඨා මුසා මොස ධම්මොති.

ඉධ බොපනවො සක්කා මම් සාවකො දස වස්සාති අසමනො ආනාපි
පහිත්තො විහරන්තො යථා මයානුඤ්චං තථා පටිපජ්ජමානො සතමි
වස්සාති සතමි වස්සසතාති සතමි වස්සසහස්සාති සතමි වස්සසතසහස්සාති
එකත්තසුඛපට්ඨං වෙදී විහරෙය්‍ය, සො ව ඛෙවස්ස සකද්දමාමි වා අනාගාමි
වා අපණ්ණිකං වා සොතාපන්නො, තිට්ඨනතු සක්කා දස වස්සාති.

ඉධ මම සාවකො නව වසානි අට්ඨ වසානි-පෙ- සත්ත වසානි-
 ඡ වසානි - පඤ්ච වසානි - චත්තාරි වසානි - තිණි වසානි -
 දෙව වසානි - එකං වසං අප්පමකො ආතාපි පහිතකො විහ-
 රකො යථා මයානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානො සතමි වසානි- සතමි
 වසා සතානි සතමි වසාසතානි- සතමි වසාසතසාසානි එකන්ත සුඛ
 පටිසංවෙදී විහරෙය්‍යා සො ච ඛට්ඨස්ස සකදගාමී චා අනාගාමී චා
 අප ඡූෂකං චා සොනාපනො.

තිට්ඨතු සකා ඵකං වසං. ඉධ පන සාවකො දස මාසෙ අප්පමකො
 ආතාපි පහිතකො විහරකො යථා මයානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානො
 සතමි වසානි-සතමි වසාසතානි-සතමි වසාසතසාසානි- සතමි වසාසත-
 සතසානි එකන්තසුඛපටිසංවෙදී විහරෙය්‍යා සො ච ඛට්ඨස්ස සකදගාමී චා
 අනාගාමී චා අප ඡූෂකං චා සොනාපනො.

තිට්ඨතු සකා දස මාසා ඉධ මම සාවකො නව මාසෙ - අඛ
 මාසෙ - සත්ත මාසෙ - ඡ මාසෙ - පඤ්ච මාසෙ - චත්තාරො මාසෙ - තයො
 මාසෙ - දෙව මාසෙ - එකං මාසං - අභ්භමාසං - අප්පමකො ආතාපි
 පහිතකො යථා මයානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානො සතමි වසානි -
 සතමි වසාසතානි - සතමි වසා සතසානි - සතමි වසාසතසාසානි
 එකන්තසුඛපටිසංවෙදී විහරෙය්‍යා සො ච ඛට්ඨස්ස සකදගාමී චා අනාගාමී චා
 අප ඡූෂකං චා සොනාපනො

තිට්ඨතු සකා අභ්භමාසො ඉධ මම සාවකො දස රත්තින්ද්‍රවෙ අප්පමකො
 ආතාපි පහිතකො විහරකො යථා මයානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානො
 සතමි වසානි - සතමි වසාසතානි - සතමි වසාසතසාසානි - සතමි
 වසාසතසතසාසානි එකන්ත සුඛපටිසංවෙදී විහරෙය්‍යා සො ච ඛට්ඨස්ස
 සකදගාමී චා අනාගාමී චා අප ඡූෂකං චා සොනාපනො.

තිට්ඨතු සකකා දස රත්තින්ද්‍රවො. ඉධ මම සාවකො නව රත්තින්ද්‍රවෙ-අඛ
 රත්තින්ද්‍රවෙ - සත්ත රත්තින්ද්‍රවෙ - ඡ රත්තින්ද්‍රවෙ - පඤ්ච රත්තින්ද්‍රවෙ -
 චත්තාරො රත්තින්ද්‍රවෙ - තයො රත්තින්ද්‍රවෙ - දෙව රත්තින්ද්‍රවෙ - එකං
 රත්තින්ද්‍රවං අප්පමකො ආතාපි පහිතකො විහරකො යථා මයානුසිට්ඨං
 තථා පටිපජ්ජමානො සතමි වසානි - සතමි වසාසතානි - සතමි වසා
 සතසානි - සතමි වසාසතසතසානි එකන්තසුඛපටිසංවෙදී විහරෙය්‍යා,

සො ව ඛවසාසකදගාමී වා අනාගාමී වා අපරිණිකං වා සොනා-
පනෙතා.

තෙසං ථො සක්ඛා අලාභා, තෙසං දුරුද්ධං, යෙ තුලෙහ ඵලං
සොකසහනය ජීවිතෙ මරණසහයෙ ජීවිතෙ අපෙසකද අට්ඨබ්බසමනනාගතං
උපොසථං උපවසථ, අපෙසකද න උපවසථාති.

එතෙ මයං භනෙත අර්ජුනගෙන අට්ඨබ්බසමනනාගතං උපොසථං
උපවසිසාමාති.

10. 1. 5. 7

මහාලි සුතකං

එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුටාගාරසාලායං
අථ ඛො මහාලි ලිච්චි යෙන භගවා තෙනුපසඛාමී. උපසඛාමීත්තා
භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං ගිසිදි. එකමන්තං ගිසිනෙතා ඛො
මහාලි ලිච්චි භගවන්තං එතදවොච:

“කො නු ඛො භනෙත හෙතු, කො පච්චයො, පාපස්ස කම්මස්ස
කිරියාය, පාපස්ස කම්මස්ස පට්ඨන්තියාති?”

ලොහො ඛො මහාලි හෙතු, ලොහො පච්චයො පාපස්ස කම්මස්ස
කිරියාය, පාපස්ස කම්මස්ස පට්ඨන්තියා. දෙසො ඛො මහාලි හෙතු, දෙසො
පච්චයො, පාපස්ස කම්මස්ස කිරියාය, පාපස්ස කම්මස්ස පට්ඨන්තියා,
මොහො ඛො මහාලි හෙතු, මොහො පච්චයො පාපස්ස කම්මස්ස කිරියාය,
පාපස්ස කම්මස්ස පට්ඨන්තියා. අයොනියො මනසිකාරො ඛො මහාලි
හෙතු, අයොනියො මනසිකාරො පච්චයො පාපස්ස කම්මස්ස කිරියාය,
පාපස්ස කම්මස්ස පට්ඨන්තියා, මිච්ඡා පණ්ණිනං ඛො මහාලි වින්තං
හෙතු, මිච්ඡා පණ්ණිනං වින්තං පච්චයො පාපස්ස කම්මස්ස කිරියාය පාපස්ස
කම්මස්ස පට්ඨන්තියා, අයං ඛො මහාලි හෙතු, අයං පච්චයො පාපස්ස
කම්මස්ස කිරියාය, පාපස්ස කම්මස්ස පට්ඨන්තියා ති.

කො පන හනෙන හෙනු, කො පච්චයො කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස කිරියාය, කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස පච්චන්ධාති?

අලොභො ඛො මහාලි හෙනු, අලොභො පච්චයො කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස කිරියාය, කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස පච්චන්ධා. අද්දෙසො ඛො මහාලි-ථෙ-අමො-හො ඛො භොලි හෙනු, අමොහො පච්චයො කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස කිරියාය, කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස පච්චන්ධා. යොනිසො මනසිකාරො ඛො මහාලි හෙනු, යොනිසො මනසිකාරො පච්චයො කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස කිරියාය, කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස පච්චන්ධා. සමුපප්පිතිං ඛො මහාලි විතතං හෙනු, සමුපප්පිතිං විතතං පච්චයො, කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස කිරියාය, කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස පච්චන්ධා. අයං ඛො මහාලි හෙනු අයං පච්චයො, කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස කිරියාය, කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස පච්චන්ධා.

ඉමෙ ච ඛො මහාලි දස ධම්මා ලොකෙ න සංවිජ්ජන්තූ, නඤ්ඤං පඤ්ඤායථ අධම්මචරියා විසම්මචරියාති වා, ධම්මචරියා සම්මචරියාති වා, යස්මා ච ඛො මහාලි ඉමෙ දස ධම්මා ලොකෙ සංවිජ්ජන්තූ, තස්මා පඤ්ඤායති අධම්මචරියා විසම්මචරියාති වා ධම්මචරියා සම්මචරියාති වාති.

10. 1. 5. 8

දසධම්ම සූතනං

[සාමකීතිදානං]

දසඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා පබ්බජිතෙන අභිඤ්ඤං පච්චවේකඛිතබ්බං. කතමෙ දස:

1. “වෙවණ්ණියමහි අපඤ්ඤාපගතො”ති පබ්බජිතෙන අභිඤ්ඤං පච්චවේකඛිතබ්බං,

2. “පරපට්ඨඤා මෙ ජීවිකා”ති පබ්බජිතෙන අභිඤ්ඤං පච්චවේකඛිතබ්බං.

3. “අඤ්ඤා මෙ ආකප්පො කරණියො”ති පබ්බජිතෙන අභිඤ්ඤං පච්චවේකඛිතබ්බං.

4. “කවචිත්‍ර ඛො මෙ අත්තා සීලතො න උපවදති”ති පබ්බජිතෙන අභිණං පව්වචෙකඛිතබ්බං.

5. “කවචිත්‍ර ඛො මං අනුච්චව චිඤ්ඤා සමුඤ්චාරි සීලතො න උපවදනති”ති පබ්බජිතෙන අභිණං පව්වචෙකඛිතබ්බං,

6. “සබ්බෙති මෙ පියෙහි මනාපෙහි නානා භාවො විනාභාවොති” පබ්බජිතෙන අභිණං පව්වචෙකඛිතබ්බං.

7. “කමමසසකොමහි කමමදයාදෙ කමමයොති කමමඤ්ඤා කමම-පටිසරණො යං කමමං කරිසසාමි කලායාණං වා පාපකං වා කසස දයාදෙ භවිසසාමිති” පබ්බජිතෙන අභිණං පව්වචෙකඛිතබ්බං.

8. “කථං භූතසස මෙ රතතිඤ්චා චිතිපතනති”ති පබ්බජිතෙන අභිණං පව්වචෙකඛිතබ්බං.

9. “කවචිත්‍රඛොහං සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරමාමි”ති පබ්බජිතෙන අභිණං පව්වචෙකඛිතබ්බං.

10. “අත්තිත්‍ර ඛො මෙ උත්තරිමත්‍රසාධමො අලමරියඤ්ඤාදසාන-විසෙසො අධිගතො සොහං පඤ්ඤමෙ කාලෙ සමුඤ්චාරිති පුට්ඨො න මඤ්ඤාභවිසාමි”ති පබ්බජිතෙන අභිණං පව්වචෙකඛිතබ්බං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දස ධම්මා පබ්බජිතෙන අභිණං පව්වචෙකඛි-තබ්බා ති.

10. 1. 5. 9

සරිරට්ඨධම්ම සූතකං.

[සාවඤ්ඤා]

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සරිරට්ඨා, කතමෙ දස: සීතං, උණං, ජීසං, පිපාසා, උච්චාරො, පසාචො, කායසංචරො, වච්චංචරො, ආච්චංචරො, පොනොභවිකො¹ භවසංඛාරො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දස ධම්මා සරිරට්ඨා ති.

1. පොනොභවිකො, මජ්ඣං.

10. 1. 5. 10

හණ්ඩන සූතතං

එකං සමයං හගවා සාවකීයං විහරති ජෙනවනෙ අනාථපිණ්ඩි-
කස්ස ආරාමො, නෙන ඛො පන සමයෙන සබ්බුලා භික්ඛු පච්ඡාහන්තං
පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා උපට්ඨානසාලායං සන්තිසින්නා සන්තිපතිතා
හණ්ඩනජාතා කලහජාතා විවාදපන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසන්තිහි විතුදන්තා
විහරන්ති.

අථ ඛො හගවා සායනහසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො යෙනු-
පට්ඨානසාලා තෙනුපසඬුකමි. උපසඬුකමිතා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදි.
නිසජ්ජ ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙත්ති. “කායනුස් භික්ඛුවෙ එතරහි
කථාය සන්තිසින්නා, කා ව පන වො අන්තරා කථා විපකකා”ති?

“ඉධ මයං හතෙන පච්ඡාහන්තං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා උපට්ඨාන
සාලායං සන්තිසින්නා සන්තිපතිතා හණ්ඩනජාතා කලහජාතා විවාදපන්නා
අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසන්තිහි විතුදන්තා විහරාමා”ති.

“න ඛො පන ඉදං භික්ඛුවෙ තුම්හාකං පතිරූපං, කුලපුත්තානං
සද්ධා අගාරස්ස අනගාරියං පබ්බජිතානං යං තුලෙහ හණ්ඩනජාතා
කලහජාතා විවාදපන්නා, අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසන්තිහි විතුදන්තා
විහරෙය්‍යාථ”

දස ඉමෙ භික්ඛුවෙ ධම්මො සාරාණියා¹ පියකරණො ගරුකරණො සඛ්‍යා-
නාය අවිවාදය සාමග්ගියා එකිභාවාය සංවත්තන්ති. කතමෙ දස:

1. ඉධ භික්ඛුවෙ භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංචරසංවුත්තො
විහරති, ආචාරගොචරසමපන්නො අනුමනෙත්තු වජේත්තු හයදසසාවි සමාදය
සිකති සිකාපදෙත්තු. යච්ඡ භික්ඛුවෙ භික්ඛු සීලවා හොති -පෙ- සමාදය
සිකති සිකාපදෙත්තු. අයච්ඡ ධම්මො සාරාණියො පියකරණො ගරුකරණො
සඛ්‍යාය අවිවාදය සාමග්ගියා එකිභාවාය සංවත්තන්ති.

1. සාරණියා (මජ්ඣං)

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුත සන්නිවයො, යෙ තෙ ධම්මො ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙක කල්‍යාණං පරියොසාන කල්‍යාණං සාත්ථා සබ්බඤ්ඤා කෙවල පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤා භ්‍රමචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මො බහුස්සුතො හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා, මනසානුපෙක්ඛිතා, දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා. අයමි ධම්මො සාරාණියො පියකරණො ගරුකරණො සඛග්ගාය අවිවාදය සාමග්ගියා එකිභාවාය සංවත්තති.

3. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො හොති කල්‍යාණ සහායො කල්‍යාණසම්පවච්ඤ්ඤා. යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො හොති කල්‍යාණසහායො කල්‍යාණසම්පවච්ඤ්ඤා. අයමි ධම්මො සාරාණියො පියකරණො -පෙ- එකිභාවාය සංවත්තති.

4. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සුවචො හොති සොච්චස්සකරණෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො, බමො පදකම්මානාහි අනුසාසනිං. යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු සුවචො හොති සොච්චස්සකරණෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො, බමො පදකම්මානාහි අනුසාසනිං, අයමි ධම්මො සාරාණියො පියකරණො ගරුකරණො සඛග්ගාය අවිවාදය සාමග්ගියා එකිභාවාය සංවත්තති.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යාති තාති සමුභලචාරිනං උච්චාවචාති කිංකරණියාති තස් දඤ්ඤා හොති අනලසො තත්‍රූපායාය වීමංසාය සමන්තාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං. යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු යාති තාති සමුභලචාරිනං උච්චාවචාති කිංකරණියාති, තස් දඤ්ඤා හොති අනලසො තත්‍රූපායාය වීමංසාය සමන්තාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං. යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු යාති තාති සමුභලචාරිනං උච්චාවචාති කිංකරණියාති තස් දඤ්ඤා හොති අනලසො තත්‍රූපායාය වීමංසාය සමන්තාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං අයමි ධම්මො සාරාණියො පියකරණො -පෙ- එකිභාවාය සංවත්තති.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මකාමො හොති පියසමුද්දහාරො අභිධම්මෙ අභිචිතයෙ උළාරපාමොජ්ජා, යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මකාමො හොති පියසමුද්දහාරො අභිධම්මෙ අභිචිතයෙ උළාරපාමොජ්ජා. අයමි ධම්මො සාරාණියො, පියකරණො -පෙ- එකිභාවාය සංවත්තති.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ආරඤ්චිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පභානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළහපරකකමො අනිකම්මනධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු ආරඤ්චිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පභානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළහපරකකමො අනිකම්මනධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. අයමි ධම්මො සාරාණියො පියකරණො ගරුකරණො සඛගාය අවිවාදය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවත්තති.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සනතුට්ඨා හොති ඉතරීතරවිචර පිණ්ඩපාත සෙනාසන ගිලානපච්චය හෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන. යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු සනතුට්ඨා හොති ඉතරීතර විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසන ගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන. අයමි ධම්මො සාරාණියො පියකරණො -පෙ- එකීභාවාය සංවත්තති.

9. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සතීමා හොති පරමෙන සතීනෙපකෙකන සමනනාගතො විරකතමි විරහාසිතමි සරිතා අනුසාරිතා. යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු සතීමා හොති පරමෙන සතීනෙපකෙකන සමනනාගතො විරකතමි විරහාසිතමි සරිතා අනුසාරිතා. අයමි ධම්මො සාරාණියො -පෙ- එකීභාවාය සංවත්තති.

10. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමනනාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සමමා දුක්ඛක්ඛයගාමිනියා. යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමනනාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සමමා දුක්ඛක්ඛයගාමිනියා. අයමි ධම්මො සාරාණියො පියකරණො ගරුකරණො සඛගාය අවිවාදය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවත්තති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දසධම්මො සාරාණියො පියකරණො ගරුකරණො සඛගාය අවිවාදය එකීභාවාය සංවත්තති ති.

අකෙකාසවගෙගා පඤ්ඤවමො.

තත්ත්වදානං:

විවාද දො ව මූලානි කුසිනාරා පවෙසනෙ,
සකකා මාලි ධම්මා ව සරිරට්ඨා ව භණ්ඩනානි.

පඨමො පණ්ණාසකො සමත්තො.

2. දුතියො පණ්ණාසකො

1. සවිත්තවග්ගො

10. 2. 1. 1.

සවිත්ත සුත්තං.

එකං සමයං භගවා සාවතීයං වීහරති ජෙතවනෙ අනාඨපින්දිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙහස් භික්ඛුවාති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පට්ටසෙසාසු. භගවා එතදවොච.

නො වෙ¹ ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පරික්ඛතපරියාය කුසලො හොති, අප් 'සවිත්තපරියාය කුසලො භවිස්සා²මි'ති එව. ති වො භික්ඛවෙ සිකඛිතබ්බං.

කප්ඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු සවිත්තපරියාය කුසලො හොති: සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ඉත්ථි වා පුරිසො වා දහරො යුවා මණ්ඩනකජාතිකො ආදයෙ වා පරිපුඤ්ඤා පරියොදනෙ අවෙජ වා උදපතෙක සකං මුඛතිමිත්තං පට්ටවෙකඛමානො සවෙ තස් පස්සති රජං වා අඛණං වා, තසෙසව රජස්ස වා අඛණස්ස වා, පහානාය වායමති. නො වෙ තස් පස්සති රජං වා අඛණං වා තෙනෙවත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසංකප්පො "ලාභා වත මෙ පරිපුණ්ණං වත මෙ"ති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පට්ටවෙකඤ්ඤා බහුකාරා හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. අභිජ්ඣාදානු ඛො බහුලං විහරාමි, අනභිජ්ඣාදානු ඛො බහුලං විහරාමි, ව්‍යාපක්ඛවිත්තො නු ඛො බහුලං විහරාමි, අව්‍යාපක්ඛවිත්තො නු ඛො බහුලං විහරාමි, ථිතමිඤ්ඤපරිපුර්විකො නු ඛො බහුලං විහරාමි, විගතථිතමිඤ්ඤා නු ඛො බහුලං විහරාමි, උද්ධතො නු ඛො බහුලං විහරාමි, අනුද්ධතො නු ඛො බහුලං විහරාමි, විචිකිචෙජා නු ඛො බහුලං විහරාමි, තිණ්ණවිචිකිචෙජා නු ඛො බහුලං විහරාමි, කොධතො නු ඛො බහුලං විහරාමි. අතෙකාධතො නු ඛො බහුලං විහරාමි, සඤ්ඤාධිකො නු ඛො බහුලං විහරාමි, අසඤ්ඤාධිකො නු ඛො බහුලං විහරාමි, සාරද්ධකායො නු ඛො බහුලං විහරාමි, අසාරද්ධකායො නු ඛො බහුලං විහරාමි, කුසිතො නු ඛො බහුලං විහරාමි, ආරද්ධවිරියො නු ඛො බහුලං විහරාමි, අසමාහිතො නු ඛො බහුලං විහරාමි, සමාහිතො නු ඛො බහුලං විහරාමි තී.

1. නො ව, - ඩුඉ

2. භවිස්සාමාති - ස්‍යා

සථෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති: “අභිජ්ඣාලු බහුලං විහරාමි, බ්‍යාපන්නවිතො බහුලං විහරාමි, ථිනමිඤ්ඤපරිසුට්ඨිතො බහුලං විහරාමි, උද්ධතො බහුලං විහරාමි, විවිකිච්ඡො බහුලං විහරාමි, කොධනො බහුලං විහරාමි, සංකිලිට්ඨවිතො බහුලං විහරාමි, සාරඤ්ඤායො බහුලං විහරාමි, කුසිතො බහුලං විහරාමි, අසමාහිතො බහුලං විහරාමි”ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය අධිමනො ඡන්දො ව වායාමො ව උසසාහො ව උසෙසාළහී ව අප්පට්ඨානී ව සති ව සමපජ්ඣාදාදා කරණියං. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ආදිත්තවෙලො වා ආදිත්තසීසො වා තසෙය්‍යව වෙලසා වා සීසසා වා නිබ්බාපනාය අධිමනං ඡන්දාදා වායාමාදා උසසාහාදා උසෙසාළහීදා අප්පට්ඨානීදා සතීදා සමපජ්ඣාදාදා කරෙය්‍ය, එවමෙව, ඛො තෙන භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය අධිමනො ඡන්දො ව වායාමො ව උසසාහො ව උසෙසාළහී ව අප්පට්ඨානී ව සති ව සමපජ්ඣාදාදා කරණියං.

සථෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති; “අනභිජ්ඣාලු බහුලං විහරාමි, අබ්‍යාපන්නවිතො බහුලං විහරාමි, විගතථිනමිඤ්ඤ බහුලං විහරාමි, අනුද්ධතො බහුලං විහරාමි, තිණ්ණවිවිකිච්ඡො බහුලං විහරාමි, අකෙකාධනො බහුලං විහරාමි, අසඬකිලිට්ඨවිතො බහුලං විහරාමි, අසාරඤ්ඤායො බහුලං විහරාමි, අරඤ්ඤපරියො බහුලං විහරාමි. සමාහිතො බහුලං විහරාමි ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසුයෙව කුසලෙසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය උත්තරිං ආසවානං බයාය යොගො කරණියො ති.

10. 2. 1. 2

සාරිපුත්ත සුත්තං

[සාවතථි]

තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛු ආමනෙකසි “ආවුසො භික්ඛවො”ති. “ආවුසො”ති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො සාරිපුත්තසා පච්චසෙසාසුං. ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච:

නො වෙ ආවුසො භික්ඛු පරවිත්තපරියාය කුසලො භොති, අප “සවිත්තපරියාය කුසලො හවිස්සාමි”ති. එවං හි වො ආවුසො සිකති-තබ්බං.

කථාකූචි ආවුසො භික්ඛු සවික්ඛපරියාය කුසලො හොති, සෙය්‍යථාපි ආවුසො ඉක්ඛී වා දුරියො වා දහරො යුවා මණ්ඩනක ජාතිකො ආදයෙ වා පරිසුද්ධි පරියොදනෙ අවෙජ වා උදපන්නෙ සකං මුඛනිමිත්තං පච්ච-වෙක්ඛමානො, සචෙ තත් පසාති රජං වා අඛණ්ණං වා, තසෙව රජසා වා අඛණ්ණසා වා පහානාය වායමති. නො වෙ තත් පසාති රජං වා අඛණ්ණං වා, තෙනෙවක්ඛමනො හොති, පරිපුණ්ණො සංකප්පො, “ලාභා වත මෙ පරිසුද්ධං වත මෙ”ති. එවමෙව ඛො ආවුසො භික්ඛුනො පච්චවෙක්ඛනා ඛහුකාරා හොති කුසලෙසු ධර්මෙසු: “අභිජ්ඣාලු නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, අනභිජ්ඣාලු නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, බ්‍යාපක්ඛවික්කො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, අබ්‍යාපක්ඛවික්කො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, ථීන මිඤ්ඤපරිපුර්විකො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, විගතථීනමිඤ්ඤො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, උද්ධතො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, අනුද්ධතො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, චිච්ඡිකංචො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, තිණ්ණචිච්ඡිකංචො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී. කොධතො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, අකෙකාධතො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, සංකිලිට්ඨවික්කො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, අසංකිලිට්ඨ වික්කො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, සාරඤ්ඤායො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, අසාරඤ්ඤායො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, කුසිකො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, ආරඤ්චිරියො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී, සමාහිතො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී. අසමාහිතො නු ඛො ඛහුලං විහරාමී”ති.

සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති: අභිජ්ඣාලු ඛහුලං විහරාමී-පෙ-අසමාහිතො ඛහුලං විහරාමී”ති. තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය අධි-මන්නො ඡන්දො ව වායාමො ව උසාහො ව උසෙසාලභි ව අප්පට්ඨානී ව සති ව සම්පජ්ඣාකූචි කරණීයං. සෙය්‍යථාපි ආවුසො ආදික්ඛවෙලො වා ආදික්ඛසීයො වා තසෙව වෙලසා වා සීසසා වා නිබ්බාපනාය අධිමන්නො ඡන්දාකූචි වායාමකූචි උසාහකූචි උසෙසාලභිකූචි අප්පට්ඨානීකූචි සතිකූචි සම්පජ්ඣාකූචි කරණය, එව මෙව ඛො ආවුසො තෙන භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය අධිමන්නො ඡන්දො ව වායාමො ව උසාහො ව උසෙසාලභි ව අප්පට්ඨානී ව සති ව සම්පජ්ඣාකූචි කරණීයං.

සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති: “අනභිජ්ඣාලු ඛහුලං විහරාමී-පෙ-සමාහිතො ඛහුලං විහරාමී”ති. තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව කුසලෙසු ධර්මෙසු පතිට්ඨාය උක්ඛරිං ආසවානං ඛයාය යොගො කරණීයො”ති.

10. 2. 1. 3

ධීති සුතතං

[සාවකී]

ධීතිමාහං¹ භික්ඛවෙ න වණණයාමී කුසලෙසු ධර්මෙසු පටෙව පරිභානී, වුද්ධිං ච බො අහං භික්ඛවෙ වණණයාමී කුසලෙසු ධර්මෙසු නො ධීතිං නො භානී.

කථංඤා භික්ඛවෙ භානී භොති කුසලෙසු ධර්මෙසු, නො ධීති නො වුද්ධි. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යත්තකො භොති සද්ධාය සීලෙන සුතෙන වාගෙන පඤ්ඤාය පටිභානෙන, තස්ස තෙ ධර්මා නෙව තිට්ඨන්ති, නො වඩස්න්ති. භානිදම්මං භික්ඛවෙ වදමී, කුසලෙසු ධර්මෙසු. නො ධීති, නො වුද්ධි.

කථංඤා භික්ඛවෙ ධීති භොති කුසලෙසු ධර්මෙසු, නො භානී නො වුද්ධි. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යත්තකො භොති සද්ධාය සීලෙන සුතෙන වාගෙන පඤ්ඤාය පටිභානෙන, තස්ස තෙ ධර්මා නෙව භායන්ති, නො වඩස්න්ති. ධීතිමෙතං භික්ඛවෙ වදමී කුසලෙසු ධර්මෙසු, නො භානී නො වුද්ධිං. එවං බො භික්ඛවෙ ධීති භොති කුසලෙසු ධර්මෙසු නො වුද්ධි නො භානී.

කථංඤා භික්ඛවෙ වුද්ධි භොති කුසලෙසු ධර්මෙසු, නො ධීති, නො භානී, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යත්තකො භොති සද්ධාය සීලෙන සුතෙන වාගෙන පඤ්ඤාය පටිභානෙන, තස්ස තෙ ධර්මා නෙව තිට්ඨන්ති නො භායන්ති. වුද්ධිමෙතං භික්ඛවෙ වදමී කුසලෙසු ධර්මෙසු නො ධීතිං නො භානී, එවං බො භික්ඛවෙ වුද්ධි භොති කුසලෙසු ධර්මෙසු, නො ධීති, නො භානී.

නො වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පරවික්ඛපරියායකුසලො භොති, අප් “සවික්ඛපරියායකුසලො හවිසාමී”ති, එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතඛං.

1. ධීතිමෙතං, සු.ව.

කර්ණේ භික්ඛවෙ භික්ඛු සචිත්තපරියායකුසලො හොති, සෙය්‍යාදාපි භික්ඛවෙ ඉත්ථි වා පුරිසො වා දහරො යුවා මණ්ඩනාජාතිකො ආදයෙ වා පරිසුද්ධි පරියොදනෙ අවෙජ්ඣ වා උදපකෙත සකං මුඛනිමිත්තං පච්ච-
වෙකඛමානො සචෙ තත්ථ පසස්සති රජං වා අඛණ්ණං වා, තසෙසුච රජස්ස වා අඛණ්ණස්ස වා පභානාය වායමති, නො චෙ තත්ථ පසස්සති රජං වා අඛණ්ණං වා තෙනෙවත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසංකප්පො “ලාභා වත මෙ පරිසුද්ධං වත මෙ”ති.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පච්චවෙකඛනා ඛහුකාරා හොති කුසලෙසු ධරේඤ්ඤ “අභිජ්ඣාලු නු ඛො ඛහුලං විහරාමි අනභිජ්ඣාලු නු ඛො ඛහුලං විහරාමි” ඛ්‍යාපනනවිනේනා නු ඛො ඛහුලං විහරාමි, අඛ්‍යා-
පනනවිනේනා නු ඛො ඛහුලං විහරාමි, ථිනමිද්ධපරිසුද්ධිනො නු ඛො ඛහුලං විහරාමි, විහත ථිනමිද්ධො නු ඛො ඛහුලං විහරාමි, උද්ධතො නු ඛො ඛහුලං විහරාමි, අනුද්ධතො නු ඛො ඛහුලං විහරාමි, විචිකිලෙජා නු ඛො ඛහුලං විහරාමි, තිණ්ණවිචිකිලෙජා නු ඛො ඛහුලං විහරාමි,
කොධතො නු ඛො ඛහුලං විහරාමි, අකෙකාධතො නු ඛො ඛහුලං විහරාමි, සංකිලිට්ඨවිනේනා නු ඛො ඛහුලං විහරාමි, අසංකිලිට්ඨවිනේනා නු ඛො ඛහුලං විහරාමි, සාරඬකායො නු ඛො ඛහුලං විහරාමි, අසාරද්ධ කායො නු ඛො ඛහුලං විහරාමි, කුසිතො නු ඛො ඛහුලං විහරාමි, ආරද්ධ වීරියො නු ඛො ඛහුලං විහරාමි, සමාහිතො නු ඛො ඛහුලං විහරාමි, අසමාහිතො නු ඛො ඛහුලං විහරාමි”ති.

සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො එවං ජානාති: අභිජ්ඣාලු ඛහුලං විහරාමි, ඛ්‍යාපනනවිනේනා ඛහුලං විහරාමි, ථිනමිද්ධපරිසුද්ධිනො ඛහුලං විහරාමි, උද්ධතො ඛහුලං විහරාමි, විචිකිලෙජා ඛහුලං විහරාමි, කොධතො ඛහුලං විහරාමි, සංකිලිට්ඨවිනේනා ඛහුලං විහරාමි, සාරඬකායො ඛහුලං විහරාමි, කුසිතො ඛහුලං විහරාමි, අසමාහිතො ඛහුලං විහරාමි”ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පභානාය අධිමත්තො ඡන්දෙ ව වායාමො ව උසස්සාහො ව උසෙසාලභි ව අසාවිචානි ව සති ව සමපර්ණඤ්ඤා කරණියං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ආදිත්තවෙලො වා ආදිත්තසීයො වා තසෙව
 වෙලස්ස වා සීසස්ස වා නිබ්බාපනාය අධිමත්තං ඡන්දඤ්ච වායාමඤ්ච උසස්සා-
 හඤ්ච, උසෙසාළභිඤ්ච අප්පට්ඨානිඤ්ච සතිඤ්ච සමපඡක්ඤ්ඤඤ්ච කරෙය්‍ය
 එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ තෙන භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං
 ධම්මානං පහානාය අධිමත්තො ඡන්දො ව වායාමො ව උසස්සාහො ව
 උසෙසාළභි ව අප්පට්ඨානි ව සති ව සමපඡක්ඤ්ඤඤ්ච කරණීයං.

සවෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති:
 ‘අනභිජ්ඣාලු බහුලං විහරාමී, අබ්‍යාපනාවිත්තො බහුලං විහරාමී, වීගත
 ථීනමිඤ්ඤා බහුලං විහරාමී, තිණණවිචිකිචෙජා බහුලං විහරාමී, අකෙකා-
 ධනො බහුලං විහරාමී, අසංකිලිට්ඨවිත්තො බහුලං විහරාමී, අසාරඤ්ඤා-
 කායො බහුලං විහරාමී, ආරඤ්චරියො බහුලං විහරාමී, සමාහිතො බහුලං
 විහරාමී’ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසුයෙව කුසලෙසු ධම්මෙසු
 පතිට්ඨාය උත්තරං ආසවානං බයාය යොගො කරණීයො ති.

10. 2. 1. 4

සමථ සුත්තං

[සාවකී]

නො වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පරවිත්තපරියායකුසලො හොති, අථ
 “සවිත්තපරියායකුසලො භවිස්සාමි”ති එවං හි වො භික්ඛවෙ සිකඛිතබ්බං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු සවිත්තපරියාය කුසලො හොති, සෙය්‍යථාපි
 භික්ඛවෙ ඉතී වා පුරිසො වා දහරො යුවා මණ්ඩනකජාතිකො ආදයෙ
 වා පරිසුද්ධ පරියොදනෙ අවෙජ වා උදපන්න සකං මුඛනිමිත්තං පච්ච-
 වෙක්ඛමානො සවෙ තස්ස පස්සති රජං වා අඛණං වා, තසෙව රජස්ස
 වා අඛණස්ස වා පහාණාය වායමති, නො වෙ තස්ස පස්සති රජං වා
 අඛණං වා, තෙනවත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසංකප්පො “ලාභා
 වත මෙ පරිපුද්ධං වත මෙ”ති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පච්ච-
 වෙක්ඛණා බහුකාරා හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. “ලාභී නු බොමහි
 අඤ්ඤානං වෙතොසමථස්ස, න නු බොමහි ලාභී අජ්ඣන්තං වෙතොසම-
 ථස්ස, ලාභී නු බොමහි අධිපඤ්ඤාධම්මෙවිපස්සනාය. න නු බොමහි ලාභී
 අධිපඤ්ඤාධම්මෙවිපස්සනායා”ති.

සථෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො ඵවං ජානාති: “ලාභී මහි අජ්ඣන්තං වෙතොසමථස්ස, න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනායා”ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා අජ්ඣන්තං වෙතොසමථෙ පතිට්ඨාය අධිපඤ්ඤා ධම්මවිපස්සනාය යොගො කරණීයො සො අපරෙන සමයෙන ලාභීවෙව හොති අජ්ඣන්තං වෙතොසමථස්ස ලාභී ච අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය.

සථෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො ඵවං ජානාති: “ලාභී මහි අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය න ලාභී අජ්ඣන්තං වෙතොසමථස්සා”ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය පතිට්ඨාය අජ්ඣන්තං වෙතොසමථෙ යොගො කරණීයො. සො අපරෙන සමයෙන ලාභී වෙව හොති අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය ලාභී ච අජ්ඣන්තං වෙතොසමථස්ස.

සථෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො ඵවං ජානාති: “න ලාභී අජ්ඣන්තං වෙතොසමථස්ස න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනායා”ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසංයෙව කුසලානං ධම්මානං පටිලාභාය අධිමනෙතා ඡන්දො ච වායාමො ච උසසාහො ච උසොළහි ච අපාරිවානි ච සති ච සමපජඤ්ඤා කරණීයං.

සෙය්‍යාථාපි භික්ඛවෙ ආදිත්තවෙලො වා ආදිත්තසීසො වා තසෙස ච වෙලස්ස වා සීසස්ස වා තිබ්බාපනාය අධිමනං ඡන්දො වායාමො උසසාහො උසොළහි අපාරිවානි සති සමපජඤ්ඤා කරෙය්‍ය, ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ තෙන භික්ඛුනා තෙසංයෙව කුසලානං ධම්මානං, පටිලාභාය අධිමනෙතා ඡන්දො ච වායාමො ච උසසාහො ච උසොළහි ච අපාරිවානි ච සති ච සමපජඤ්ඤා කරණීයං. සො අපරෙන සමයෙන ලාභීවෙව හොති අජ්ඣන්තං වෙතොසමථස්ස ලාභී ච අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය.

සථෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො ඵවං ජානාති: “ලාභී මහි අජ්ඣන්තං වෙතොසමථස්ස, ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනායා”ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසුයෙව කුසලෙසු, ධම්මෙසු පතිට්ඨාය උත්තරිං ආසවානං ඛයාය යොගො කරණීයො.

විවරමපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨොන වදුමි, සෙව්තඛඛමි අසෙව්තඛඛමි.
 පිණ්ඩපාතමපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨොන වදුමි, සෙව්තඛඛමි අසෙව්තඛඛමි.
 සෙනාසනමපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨොන වදුමි, සෙව්තඛඛමි අසෙව්තඛඛමි.
 ගාමනිගමමපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨොන වදුමි, සෙව්තඛඛමි අසෙව්තඛඛමි.
 ජනපදපදසමපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨොන වදුමි, සෙව්තඛඛමි අසෙව්තඛඛමි.
 පුක්කලමපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨොන වදුමි, සෙව්තඛඛමි අසෙව්තඛඛමි.

“විවරමපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨොන වදුමි සෙව්තඛඛමි අසෙව්තඛඛමි”ති
 ඉති ඛො පනෙතං වුක්ඛං කිංකේතං පටිච්ච වුක්ඛං. තස්ස යං ජඤ්ඤ
 විවරං. “ඉදං ඛො මෙ විවරං සෙව්තො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති.
 කුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති”ති. එවරුපං විවරං න සෙව්තඛඛං, තස්ස යං
 ජඤ්ඤ විවරං. ඉදං ඛො මෙ විවරං සෙව්තො අකුසලා, ධම්මා පරිභාසන්ති.
 කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති”ති. එව රුපං විවරං සෙව්තඛඛං, විවරමපහං
 භික්ඛවෙ දුට්ඨොන වදුමි, සෙව්තඛඛමි අසෙව්තඛඛමිති ඉති යං තං වුක්ඛං
 ඉදමෙතං පටිච්ච වුක්ඛං.

“පිණ්ඩපාතමපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨොන වදුමි, සෙව්තඛඛමි අසෙව්-
 තඛඛමි”ති ඉති ඛො පනෙතං වුක්ඛං, කිංකේතං පටිච්ච වුක්ඛං. තස්ස යං
 ජඤ්ඤ පිණ්ඩපාතං. ඉමං ඛො මෙ පිණ්ඩපාතං සෙව්තො අකුසලා ධම්මා
 අභිවඩ්ඪන්ති කුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති, එවරුපො පිණ්ඩපාතො න
 සෙව්තඛඛං. තස්ස යං ජඤ්ඤ පිණ්ඩපාතං. ඉමං ඛො මෙ පිණ්ඩපාතං
 සෙව්තො අකුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති ති.
 එවරුපො පිණ්ඩපාතො සෙව්තඛඛං. පිණ්ඩපාතමපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨොන
 වදුමි, සෙව්තඛඛමි අසෙව්තඛඛමිති. ඉති යං තං වුක්ඛං ඉදමෙතං
 පටිච්ච වුක්ඛං.

සෙනාසනමපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨොන වදුමි, සෙව්තඛඛමි අසෙව්-
 තඛඛමිති. ඉති ඛො පනෙතං වුක්ඛං, කිංකේතං පටිච්ච වුක්ඛං. තස්ස යං
 ජඤ්ඤ සෙනාසනං. ඉදං ඛො මෙ සෙනාසනං සෙව්තො අකුසලා ධම්මා
 අභිවඩ්ඪන්ති, කුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති” ති. එවරුපං සෙනාසනං න
 සෙව්තඛඛං. තස්ස යං ජඤ්ඤ සෙනාසනං. ඉදං ඛො මෙ සෙනාසනං
 සෙව්තො අකුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති ති.
 එවරුපං සෙනාසනං සෙව්තඛඛං. සෙනාසනමපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨොන
 වදුමි, සෙව්තඛඛමි අසෙව්තඛඛමි ති. ඉති යං වුක්ඛං ඉදමෙතං පටිච්ච
 වුක්ඛං.

“ගාමනිගමමපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨෙත වදුමි, සෙව්තබ්බං අසෙව්-
තබ්බමිති” ඉති බො පනෙතං වුත්තං කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං: “තස්ස
යං ජඤ්ඤා ගාමනිගමං ඉදං බො මෙ ගාමනිගමං සෙවතො අකුසලා
ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති කුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති, එවරුපො ගාමනිගමො න
සෙව්තබ්බො, තස්ස යං ජඤ්ඤා ගාමනිගමං ඉමං බො මෙ ගාමනිගමං
සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති, කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති.
එවරුපො ගාමනිගමො සෙව්තබ්බො. ගාමනිගමමපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨෙත
වදුමි, සෙව්තබ්බමිති අසෙව්තබ්බමිති, ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං
පටිච්ච වුත්තං.

“ජනපදපදෙසමපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨෙත වදුමි, සෙව්තබ්බමිති අසෙව්-
තබ්බමිති” ඉති බො පනෙතං වුත්තං කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං: තස්ස යං
ජඤ්ඤා ජනපද පදෙසං ඉමං බො මෙ ජනපදපදෙසං සෙවතො අකුසලා ධම්මා
අභිවඩ්ඪන්ති, කුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති. එවරුපො ජනපද පදෙසො න
සෙව්තබ්බො. තස්ස යං ජඤ්ඤා ජනපදපදෙසං ඉමං බො මෙ ජනපදපදෙසං
සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති.
එවරුපො ජනපදපදෙසො සෙව්තබ්බො. ජනපදපදෙසමපහං භික්ඛවෙ
දුට්ඨෙත වදුමි, සෙව්තබ්බමිති අසෙව්තබ්බමිති, ඉති යං තං වුත්තං
ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

“පුග්ගලමපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨෙත වදුමි, සෙව්තබ්බමිති අසෙව්තබ්බමිති”
ඉති බො පනෙතං වුත්තං කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං: තස්ස යං ජඤ්ඤා
පුග්ගලං ඉමං බො මෙ පුග්ගලං සෙවතො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති
කුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති. එවරුපො පුග්ගලො න සෙව්තබ්බො.
තස්ස යං ජඤ්ඤා පුග්ගලං ඉමං බො මෙ පුග්ගලං සෙවතො අකුසලා
ධම්මා පරිභාසන්ති කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති. එවරුපො පුග්ගලො
සෙව්තබ්බො. පුග්ගලමපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨෙත වදුමි, සෙව්තබ්බමිති
අසෙව්තබ්බමිති ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

10. 2. 1. 5

පරිහාන සුකතං

[සාවකී]

තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුකො භික්ඛු ආමනෙකසි ආවුසො භික්ඛ-
වොති, ආවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො සාරිපුකස්ස පච්චසෙසාසු.
ආයස්මා සාරිපුකො එතදවොච:

පරිහානධම්මො පුග්ගලො පරිහානධම්මො පුග්ගලොති ආවුසො
වුට්ඨති කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො පරිහානධම්මො පුග්ගලො වුකො
භගවතා, කිත්තාවතා ච පන අපරිහානධම්මො පුග්ගලො වුකො
භගවතාති?

දුරතොපි ඛො මයං ආවුසො ආගච්ඡයාම ආයස්මතො සාරිපුකස්ස
සන්තීකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථමඤ්ඤතුං, සාධුචතායස්මන්තං යෙව
සාරිපුකා පරිහාතු, එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථො, ආයස්මතො සාරිපුකස්ස
සුඤ්ඤා භික්ඛු ධාරෙස්සනති.

තෙනහාවුසො සුඤ්ඤා, සාධුතං මනසිකරොථ භාසිස්සාමීති. ඵලිමා-
වුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො සාරිපුකස්ස පච්චසෙසාසු. ආයස්මා
සාරිපුකො එතදවොච:

කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො පරිහානධම්මො පුග්ගලො වුකො භගවතා:
ඉධාවුසො භික්ඛු අසුත්තකෙඤ්ච ධම්මෙ. න සුඤ්ඤාති, සුතා වස්ස ධම්මො
සම්මොගං ගච්ඡන්ති. යෙ වස්ස ධම්මො පුබ්බ චෙතසො සම්පුට්ඨපුබ්බො,
තෙ ච න සමුද්වරන්ති. අවිඤ්ඤානකෙඤ්ච විජානාති. එත්තාවතා ඛො
ආවුසො පරිහානධම්මො පුග්ගලො වුකො භගවතා.

කිත්තාවතා ච පනාවුසො අපරිහානධම්මො පුග්ගලො වුකො
භගවතා: ඉධාවුසො භික්ඛු අසුත්තකෙඤ්ච ධම්මෙ. සුඤ්ඤාති. සුතා වස්ස
ධම්මො න සම්මොගං ගච්ඡන්ති, යෙ වස්ස ධම්මො පුබ්බ චෙතසො
සම්පුට්ඨපුබ්බො, තෙ ච සමුද්වරන්ති, අවිඤ්ඤානකෙඤ්ච විජානාති එත්තාවතා
ඛො ආවුසො අපරිහානධම්මො පුග්ගලො වුකො භගවතා.

නො වෙ ආවුසො භික්ඛු පරවික්ඛපරියාය කුසලො හොති, අථ සවික්ඛපරියාය කුසලො භවිස්සාමි ති ඵලං හි වො ආවුසො සිකඛිතබ්බං.

කථකොවුසො භික්ඛු සවික්ඛපරියාය කුසලො හොති: සෙය්‍යථාපි ආවුසො ඉතී වා පුරිසො වා දහරො යුවා මණ්ඩනක ජාතිකො ආදයෙ වා පරිසුද්ධ පරියොදනෙ, අවෙජ වා උදපන්නෙ සකං මුඛතිමිත්තං පච්චෙකඛාමානො සචෙ තත් පසස්ති රජං වා අඛණං වා, තස්ස රජස්ස වා අඛණස්ස වා පහානාය වායමති. නො වෙ තත් පසස්ති රජං වා අඛණං වා, තෙනෙවික්ඛමනො හොති පටිපුණ්ණසංකප්පො, ලාභා වත මෙ, පරිසුද්ධං වත මෙති. ඵලමෙව ඛො ආවුසො භික්ඛුනො පච්චෙකඛාතා බහුකාරා හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු.

අනභිජ්ඣාලු නු ඛො බහුලං විහරාමි, සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ ඵසො ධම්මො, උද්භු නො අබ්‍යාපනතවික්කො නු ඛො බහුලං විහරාමි, සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ ඵසො ධම්මො, උද්භු නො. විගතථිතමිද්ධො බහුලං විහරාමි. සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ ඵසො ධම්මො, උද්භු නො. අනුද්ධතො නු ඛො බහුලං විහරාමි, සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ ඵසො ධම්මො, උද්භු නො. තිණ්ණවිච්චිකේජා නු ඛො බහුලං විහරාමි, සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ ඵසො ධම්මො, උද්භු නො. අනෙකාධනො නු ඛො බහුලං විහරාමි, සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ ඵසො ධම්මො, උද්භු නො. අසංකිලිට්ඨවික්කො නු ඛො බහුලං විහරාමි, සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ ඵසො ධම්මො, උද්භු නො. ලාභී නු ඛොමති අජ්ඣක්කං ධම්මපාමුජ්ජස්ස, සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ ඵසො ධම්මො, උද්භු නො. ලාභී නු ඛොමති අජ්ඣක්කං චෙතො සමථස්ස, සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ ඵසො ධම්මො, උද්භු නො. ලාභී නු ඛොමති අධිපඤ්ඤා ධම්මවිපස්සනාය, සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ ඵසො ධම්මො, උද්භු නොති.

සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චෙකඛාමානො සබ්බෙපි මෙ කුසලෙ ධම්මෙ අත්තනි න සමනුපස්සති, තෙනහාවුසො භික්ඛුනා සබ්බසංකොඤ්ච ඉමෙසං කුසලානං ධම්මානං පටිලාභාය අධිමත්තො ඡන්දො ව වායාමො ව උස්සාහො ව උසෙසාළුභී ව අප්පට්ඨානී ව සති ව සමපජ්ඣාඤ්ඤා කරණියං. සෙය්‍යථාපි ආවුසො ආදික්ඛෙවෙලො වා ආදික්ඛසියො වා තස්සෙව වෙලස්ස වා සිසස්ස වා නිබ්බාපනාය අධිමත්තං ඡන්දො වායාම ඤ්ඤා උසස්සාහඤ්ඤා උසෙසාළුභිඤ්ඤා අප්පට්ඨානිඤ්ඤා සතිඤ්ඤා සමපජ්ඣාඤ්ඤා කරණියං, ඵලමෙව ඛො ආවුසො තෙන භික්ඛුනා සබ්බසංකොඤ්ච ඉමෙසං කුසලානං ධම්මානං පටිලාභාය අධිමත්තො ඡන්දො ව වායාමො ව උස්සාහො ව උසෙසාළුභී ව අප්පට්ඨානී ව සති ව සමපජ්ඣාඤ්ඤා කරණියං.

සථෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එකථෙව කුසලෙ ධම්මෙ අත්තනි සමනුපසාති, එකථෙව කුසලෙ ධම්මෙ අත්තනි න සමනුපසාති, තෙනාවුසො භික්ඛුනා යෙ කුසලෙ ධම්මෙ අත්තනි සමනුපසාති, තෙසු කුසලෙසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය යෙ කුසලෙ ධම්මෙ අත්තනි න සමනුපසාති, තෙසං කුසලානං ධම්මානං පටිලාභාය අබ්බිමංකො ඡන්දො ව වායාමො ව උසාහො ව උසොසාලභී ව අපට්ඨානී ව සති ව සමපඤ්ඤාකඤ්ඤා කරණියං.

සෙය්‍යථා පි ආවුසො ආදික්ඛාවලො වා ආදික්ඛාසීසො වා තසෙය ව චෙලස්ස වා සීසස්ස වා නිබ්බාපනාය අබ්බිමංකො ඡන්දාකඤ්ඤා වායාමකඤ්ඤා උසාහකඤ්ඤා උසොසාලභීකඤ්ඤා අපට්ඨානීකඤ්ඤා සතිකඤ්ඤා සමපඤ්ඤාකඤ්ඤා කරෙය්‍ය, එවමෙව ඛො ආවුසො තෙන භික්ඛුනා යෙ කුසලෙ ධම්මෙ අත්තනි සමනුපසාති, තෙසු කුසලෙසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය යෙ කුසලෙ ධම්මෙ අත්තනි න සමනුපසාති, තෙසං කුසලානං ධම්මානං පටිලාභාය අබ්බිමංකො ඡන්දො ව වායාමො ව උසාහො ව උසොසාලභී ව අපට්ඨානී ව සති ව සමපඤ්ඤාකඤ්ඤා කරණියං.

සථෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො සබ්බෙ පි මෙ කුසලෙ ධම්මෙ අත්තනි සමනුපසාති, තෙනාවුසො භික්ඛුනා සබ්බෙසුයෙව ඉමෙසු කුසලෙසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය උත්තරිං ආසවානං ඛයාය යොගො කරණියොති.

10. 2. 1. 6

පට්ඨමසඤ්ඤා සුත්තං.

[සාවතී]

දසගුමා භික්ඛවෙ සඤ්ඤා භාවිතා බහුලික්ඛා මහපථො භොන්ති මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානා කතමා දස:

අසුභසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, ආහාරෙපට්ඨකකුලසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා, අනිච්චසඤ්ඤා, අනිවේද දුක්ඛසඤ්ඤා, දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤා, පහංගසඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා, තිරොධසඤ්ඤා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ දසසඤ්ඤා භාවිතා බහුලික්ඛා මහපථො භොන්ති මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානාති.

10. 2. 1. 7

දුතිය සඤ්ඤා සුත්තං

[සාවකී]

දස ඉමා භික්ඛවෙ සඤ්ඤා භාවිතා බහුලිකතා මහපථලා භොනතී මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානා කතමා දස:

අතිවට්ඨසඤ්ඤා අනත්තසඤ්ඤා මරණසඤ්ඤා ආභාරෙ පටිකතුලසඤ්ඤා සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා අට්ඨිකසඤ්ඤා, පුලවකසඤ්ඤා විනිලක සඤ්ඤා විච්ඡද්දකසඤ්ඤා උද්ධුමාතකසඤ්ඤා.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ දස සඤ්ඤා භාවිතා බහුලිකතා මහපථලා භොනතී මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානාති.

10. 2. 1. 8

මූලක සුත්තං

[සාවකී]

සථෙ භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්ඛාජකා එවං පුච්ඡෙය්‍යස්ස: “කිමමූලකා ආවුසො සබ්බෙ ධම්මො, කිංසමෙචා සබ්බෙ ධම්මො, කිංසමුදයා සබ්බෙ ධම්මො කිංසමොසරණා සබ්බෙ ධම්මො, කිංපමුඛා සබ්බෙ ධම්මො, කිමාධිපතෙය්‍යා සබ්බෙ ධම්මො, කිංඋතතරා සබ්බෙ ධම්මො, කිංසාරා සබ්බෙ ධම්මො, කිංඔගධා සබ්බෙ ධම්මො, කිංපරියොසානා සබ්බෙ ධම්මාති?” එවං පුට්ඨා තුමෙහ භික්ඛවෙ තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්ඛාජකානං කිනති බ්‍යාකරෙය්‍යාපාති?

හගවමමූලකා නො හතෙන ධම්මො, හගවතෙනත්තිකා, හගවංපට්ඨසරණා සාධු වත හතෙන හගවතං ඥෙව පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස අඤ්ඤා. හගවතො පුත්තා භික්ඛු ධාරෙය්‍යනතිති.

තෙන හි භික්ඛවෙ සුණාථ, සාධුතං මනසිකරොථ, භාසිතස්මිති. එවං හතෙනති ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො පට්ඨෙය්‍යස්සං හගවා එතදවොච:

සථෙ භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං පුට්ඨයානු:
 කිංමුලකා ආවුසො සබ්බෙ ධම්මා, කිංසමහවා සබ්බෙ ධම්මා, කිංසමුදයා
 සබ්බෙ ධම්මා, කිංසමොසරණා සබ්බෙ ධම්මා, කිංපමුඛා සබ්බෙ ධම්මා,
 කිංආධිපතෙය්‍යා සබ්බෙ ධම්මා, කිංඋත්තරා සබ්බෙ ධම්මා, කිංසාරා
 සබ්බෙ ධම්මා, කිංමගධා සබ්බෙ ධම්මා, කිංපරියොසානා සබ්බෙ ධම්මාති.
 එවං පුට්ඨා තුමො භික්ඛවෙ තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං
 එවං ව්‍යාකරෙය්‍යාථ:

ජන්දමුලකා ආවුසො සබ්බෙ ධම්මා, මනසිකාරසමහවා සබ්බෙ ධම්මා,
 එසසමුදයා සබ්බෙ ධම්මා වේදනා සමොසරණ සබ්බෙ ධම්මා, සමාධිපමුඛා
 සබ්බෙ ධම්මා, සතාධිපතෙය්‍යා සබ්බෙ ධම්මා, පඤ්ඤාත්තරා සබ්බෙ ධම්මා,
 විමුත්තිසාරා සබ්බෙ ධම්මා, අමනෝගධා සබ්බෙ ධම්මා, නිබ්බාන
 පරියොසානා සබ්බෙ ධම්මාති. එවං පුට්ඨා තුමො භික්ඛවෙ තෙසං
 අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං එවං ව්‍යාකරෙය්‍යාථාති.

10. 2. 1. 9

පබ්බජ්ජා සුත්තං.

[සාවකී]

තස්මාතිහ භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතඛං: යථා පබ්බජ්ජාපරිචිතඤ්ඤා නො
 විත්තං හවිසසති. න වුප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා විත්තං පටියාද්‍ය
 ධස්සන්ති. අනිච්චසඤ්ඤාපරිචිතඤ්ඤා නො විත්තං හවිසසති අනත්තසඤ්ඤා
 පරිචිතඤ්ඤා නො විත්තං හවිසසති. අසුභසඤ්ඤාපරිචිතඤ්ඤා නො විත්තං හවිසසති
 ආදීනවසඤ්ඤාපරිචිතඤ්ඤා නො විත්තං හවිසසති. ලොකස්ස සමඤ්ඤා විසමඤ්ඤා
 ඤ්ඤා නං සඤ්ඤාපරිචිතඤ්ඤා නො විත්තං හවිසසති. ලොකස්ස සමෙහවඤ්ඤා
 විහවඤ්ඤා ඤ්ඤා නං සඤ්ඤාපරිචිතඤ්ඤා නො විත්තං හවිසසති. ලොකස්ස
 සමුදයඤ්ඤා අත්ථබ්බමඤ්ඤා ඤ්ඤා නං සඤ්ඤාපරිචිතඤ්ඤා නො විත්තං
 හවිසසති. පහානසඤ්ඤාපරිචිතඤ්ඤා නො විත්තං හවිසසති. විරාගසඤ්ඤා-
 පරිචිතඤ්ඤා නො විත්තං හවිසසති. නිවරාධසඤ්ඤාපරිචිතඤ්ඤා නො විත්තං
 හවිසසති. එවං භි වො සික්ඛිතඛං.

යතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො යථා පබ්බජ්ජාපරිච්ඡිතඤ්ඤා චිත්තං. න චූප්පනා පාපකා අකුසලා ධම්මො චිත්තං පරියාදයා තිට්ඨන්තී. අනිච්චසඤ්ඤා පරිච්ඡිතඤ්ඤා චිත්තං හොති. අනත්තසඤ්ඤා පරිච්ඡිතඤ්ඤා චිත්තං හොති. අසුභසඤ්ඤා පරිච්ඡිතඤ්ඤා චිත්තං හොති, ආදීනවසඤ්ඤා පරිච්ඡිතඤ්ඤා චිත්තං හොති. ලොකස්ස සමඤ්ඤා විසමඤ්ඤා ඤාතො තංසඤ්ඤා පරිච්ඡිතඤ්ඤා චිත්තං හොති. ලොකස්ස සමභවඤ්ඤා විභවඤ්ඤා ඤාතො තංසඤ්ඤා පරිච්ඡිතඤ්ඤා චිත්තං හොති. ලොකස්ස සමුදයඤ්ඤා අත්ඛගමඤ්ඤා ඤාතො තංසඤ්ඤා පරිච්ඡිතඤ්ඤා චිත්තං හොති. පහානසඤ්ඤා පරිච්ඡිතඤ්ඤා චිත්තං හොති. විරාගසඤ්ඤා පරිච්ඡිතඤ්ඤා චිත්තං හොති. නිරොධසඤ්ඤා පරිච්ඡිතඤ්ඤා චිත්තං හොති, තස්ස ද්විත්තං. එලානං අඤ්ඤාතරං, එලං පාවිකඛං දිට්ඨං ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිකාති.

10. 2. 1. 10

ගිරිමානඤ්ඤා සුත්තං

එකං සමයං භගවා සාවස්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ගිරිමානඤ්ඤා ආබාධිකො හොති දුක්ඛිතො බාලාගිලානො. අථ ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනුපසංකමී, උපසංකමීති භගවන්තං අභිවාදෙමා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤා භගවන්තං එතදවොච:

ආයස්මා භනෙත ගිරිමානඤ්ඤා ආබාධිකො හොති දුක්ඛිතො බාලාගිලානො, සාධු භනෙත භගවා යෙනායස්මා ගිරිමානඤ්ඤා තෙනුපසංකමතු අනුකමපං උපාදයාති.

සථෙ ඛො තං ආනඤ්ඤා ගිරිමානඤ්ඤා භික්ඛුනො උපසංකමීති දස්සඤ්ඤා භාසෙය්‍යාසී, යානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං ගිරිමානඤ්ඤා භික්ඛුනො දස්සඤ්ඤා සුතො සො ආබාධො යානසො පටිපස්සමෙහයා.

කතමා දස්ස:

අනිච්චසඤ්ඤා, අනත්තසඤ්ඤා, අසුභසඤ්ඤා, ආදීනවසඤ්ඤා, පහානසඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා, නිරොධසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා, සබ්බසම්බාරෙප්ප අනිච්චසඤ්ඤා, ආනාපානසති.

1. කතමාවානඤ්ඤා අනිවට්ඨසංකප්පා:

ඉධානඤ්ඤා භික්ඛු අරඤ්ඤාගතො වා රුක්ඛමුලගතො වා සුඤ්ඤාගාර-
ගතො වා ඉති පටිසංචික්ඛති: “රූපං අනිවට්ඨං වෙදනා අනිවට්ඨා සංකප්පා
අනිවට්ඨා සංකප්පා අනිවට්ඨා විඤ්ඤාණං අනිවට්ඨන්ති”. ඉති ඉමෙසු පඤ්ඤා-
පාදනාකමංකෙසු අනිවට්ඨානුප්පස්සි විහරති. අයං වුවච්ඡානඤ්ඤා.

2. කතමාවානඤ්ඤා අනන්තසංකප්පා:

ඉධා නඤ්ඤා භික්ඛු අරඤ්ඤාගතො වා -පෙ- ඉති පටිසංකප්පි කමති: “වක්ඛං¹
අනන්තා, රූපා² අනන්තා සොතං අනන්තා, සඳ්ද අනන්තා, සානං අනන්තා, ගඤ්ඤා
අනන්තා, ජිව්හා අනන්තා, රසා අනන්තා, කායො අනන්තා, ථොට්ඨබ්බා
අනන්තා, මනො අනන්තා, ධම්මා අනන්තා”ති. ඉති ඉමෙසු ඡස්ස අර්ඝ්ඤාතික
බාහිරෙසු ආයතනෙසු අනන්තානුප්පස්සි විහරති. අයං වුවච්ඡානඤ්ඤා
අනන්තසංකප්පා.

3. කතමාවානඤ්ඤා අසුභසංකප්පා:

ඉධානඤ්ඤා භික්ඛු ඉමමෙව කායං උද්ධං පාදනලා අධො කෙස-
මකාකා තවපරිසරං පුරං නානප්පකාරස්ස -අසුචිනො පට්ඨවෙකමති:
“අතී ඉමස්මිං කායෙ කෙසා ලොමා නබා දන්තා තවො මංසං
නභාරු අට්ඨි අට්ඨිමිඤ්ඤා වක්ඛං හදයං යකන්තං කිලොමකං පිහකං
පප්පාසං අන්තං අන්තගුණං උදරියං කර්මං පිත්තං සෙම්මං පුබ්බො
ලොහිතං සෙදෙ මෙදෙ, අසුභ වසා බෙලො සිඤ්ඤාතිකා ලසිකා
මුත්තන්ති” ඉති ඉමස්මිං කායෙ අසුභානුප්පස්සි විහරති, අයං වුවච්ඡානඤ්ඤා
අසුභසංකප්පා.

4. කතමාවානඤ්ඤා ආදීනවසංකප්පා:

ඉධානඤ්ඤා භික්ඛු අරඤ්ඤාගතො වා රුක්ඛමුලගතො වා සුඤ්ඤාගාර-
ගතො වා ඉති පටිසංකප්පි කමති: “බහු දුක්ඛා බො අයං කායො
බහු ආදීනවො, ඉති ඉමස්මිං කායෙ විවිධා ආබාධා උප්පස්සන්ති,
සෙය්‍යාපීද: වක්ඛරොගො පොතරොගො සානරොගො ජිව්හා-
රොගො කායරොගො සීසරොගො කණ්ණරොගො මුඛරොගො

1. වක්ඛ අනන්තා - මඡසං.

2. රූපං - සිඛු.

දන්තරොගො කාසො සාසො පිනාසො ධගො ජරො කුච්ඡරොගො මුච්ඡා පකකඤ්ඤා සුලා විසුච්ඤා කුච්ඡං ගණේඤා කිලාසො සොසො අපමාරො දඤ්ඤා කච්ඡු රබ්බා¹ විතච්ඡකා ලොභිතපිත්තං චට්ඨමෙහො අංසා පිළකා භගඤ්ඤා පිත්තසමුට්ඨානා ආබාධා, සෙමසමුට්ඨානා ආබාධා, වාතසමුට්ඨානා ආබාධා සන්තිපාතිකා ආබාධා උතුපරිඤාමජා ආබාධා විසමපරිභාරජා ආබාධා ඔපකකමිකා ආබාධා කම්මවිපාකජා ආබාධා සීතං උණං ජීසවජා පිපාසා උච්චාරො පසාඨො''ති. ඉති ඉමස්මිං කාසෙ ආදීනවානුපසී විහරති. අයං චුච්චතානඤ්ඤා ආදීනවසඤ්ඤා.

5. කතමාවානඤ්ඤා පභානසඤ්ඤා:

ඉධානඤ්ඤා භික්ඛු උප්පන්නං කාමචිතකකං නාධිවාසෙති පජ්භති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං ව්‍යාපාද විතකකං නාධිවාසෙති පජ්භති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං විභිංසා විතකකං නාධිවාසෙති පජ්භති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නසාතො පාපකෙ අකුසලෙ ධමෙම නාධිවාසෙති පජ්භති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. අයං චුච්චතානඤ්ඤා පභානසඤ්ඤා.

6. කතමාවානඤ්ඤා විරාගසඤ්ඤා:

ඉධානඤ්ඤා භික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා රුකඛමුලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා ඉති පටිසංචිකකති: “එතං සන්නං එතං පඤ්ඤං යදිදං සබ්බසංඛාරසමප්පො සබ්බපටිපට්ඨිසංගො, තණ්හකකයො විරාගො තිබ්බානන්ති. අයං චුච්චතානඤ්ඤා විරාගසඤ්ඤා.

7. කතමාවානඤ්ඤා නිරොධසඤ්ඤා:

ඉධානඤ්ඤා භික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා රුකඛමුලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා ඉති පටිසංචිකකති: “එතං සන්නං එතං පඤ්ඤං යදිදං සබ්බසංඛාරසමප්පො සබ්බපටිපට්ඨිසංගො තණ්හකකයො නිරොධො තිබ්බානන්ති”. අයං චුච්චතානඤ්ඤා නිරොධසඤ්ඤා.

1. තබ්බා - මහසං.

8. කතමාවානාඤ්ඤා සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා:

ඉධානඤ්ඤා භික්ඛු යෙ ලොකෙ උපයුපාදානා චෙතසො අධිව්‍යානා-
භිනිවෙසානුසයා, තෙ පජහනො වීරමති න උපාදියනො. අයං චූචතා-
නඤ්ඤා සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා.

9. කතමාවානඤ්ඤා සබ්බසංඛාරෙසු අනිවච්ඡඤ්ඤා:

ඉධානඤ්ඤා භික්ඛු සබ්බසංඛාරෙහි අවටියති හරායති ජිගුච්ඡති. අයං
චූචතානඤ්ඤා සබ්බසංඛාරෙසු අනිවච්ඡඤ්ඤා.

10. කතමාවානඤ්ඤා ආනාපානසති:

ඉධානඤ්ඤා භික්ඛු අරඤ්ඤාගතො වා රුක්ඛමුලගතො වා සුඤ්ඤාගාර-
ගතො වා නිසීදති පලලංකං ආභුජ්ඣා උජුං කායං පණ්ඩාය පරිචුං-
සති. උපධංපෙඤ්ඤා. යො සතො ව අසසයති, සතො පසසයති.

දීඝං වා අසසයනො දීඝං අසසයාමීති පජානාති. දීඝං වා පසසයනො
දීඝං පසසයාමීති පජානාති. රසං වා අසසයනො රසං අසසයාමීති
පජානාති. රසං වා පසසයනො රසං පසසයාමීති පජානාති. සබ්බකාය
පටිසංචෙදී අසසසිසාමීති සිකති. සබ්බකාය පටිසංචෙදී පසසසිසාමීති
සිකති. පසසමගයං කායසංඛාරං අසසසිසාමීති සිකති. පසසමගයං
කායසංඛාරං පසසසිසාමීති සිකති.

පිතිපටිසංචෙදී අසසසිසාමීති සිකති. පිතිපටිසංචෙදී පසසසිසාමීති
සිකති. සුඛපටිසංචෙදී අසසසිසාමීති සිකති. සුඛපටිසංචෙදී
පසසසිසාමීති සිකති. විතතසංඛාරපටිසංචෙදී අසසසිසාමීති සිකති.
විතතසංඛාරපටිසංචෙදී පසසසිසාමීති සිකති. පසසමගයං
විතතසංඛාරං අසසසිසාමීති සිකති. පසසමගයං විතතසංඛාරං
පසසසිසාමීති සිකති.

චිත්තපටිසංවෙදී අසසසසාමිති සික්කති. චිත්තපටිසංවෙදී පසසසසාමිති සික්කති. අභිප්පමොදයං චිත්තං අසසසසාමිති සික්කති. අභිප්පමොදයං චිත්තං පසසසසාමිති සික්කති. සමාදහං චිත්තං අසසසසාමිති සික්කති. සමාදහං චිත්තං පසසසසාමිති සික්කති. විමොචයං චිත්තං අසසසසාමිති සික්කති. විමොචයං චිත්තං පසසසසාමිති සික්කති.

අතිව්වානුපසසී අසසසසාමිති සික්කති. අතිව්වානුපසසී පසසසසාමිති සික්කති. විරාගානුපසසී අසසසසාමිති සික්කති. විරාගානුපසසී පසසසසාමිති සික්කති. නිරොධානුපසසී අසසසසාමිති සික්කති. නිරොධානුපසසී පසසසසාමිති සික්කති. පටිනිසසග්ගානුපසසී අසසසසාමිති සික්කති. පටිනිසසග්ගානුපසසී පසසසසාමිති සික්කති. අයං චූච්චතානන්ද ආනාපානසති.

සචෙ බො කං ආනන්ද ගිරිමානන්දස්ස භික්ඛුනො උපසංකම්ඤා ඉමා දස සඤ්ඤා භාසෙය්‍යාසී, ධානං බො පනෙතං විජ්ජති යං ගිරිමානන්දස්ස භික්ඛුනො ඉමා දස සඤ්ඤා සුඤ්ඤා සො ආබාධො ධානසො පටිප්පසසමෙහය්‍යති.

අථ බො ආයස්මා ආනන්දෙ හගවතො සන්තීකෙ ඉමා දස සඤ්ඤා උග්ගහෙඤ්ඤා යෙනායස්මා ගිරිමානන්දෙ තෙතූපසංකම්. උපසංකම්ඤා ආයස්මතො ගිරිමානන්දස්ස ඉමා දස සඤ්ඤා අභාසී. අථ බො ආයස්මතො ගිරිමානන්දස්ස ඉමා දස සඤ්ඤා සුඤ්ඤා සො ආබාධො ධානසො පටිප්පසසමෙහි, චූච්චාහි වායස්මා ගිරිමානන්දෙ තමහා ආබාධො තථා පභිනො ච පනායස්මතො ගිරිමානන්දස්ස සො ආබාධො අභොසිති.

සචිත්තවග්ගො පඨමො.

තසසුද්දනං:

සචිත්ත සාරිපුත්තා ච ධීතිඤ්ඤා සමථෙන ච
ආර්භානා ච ජෙඤ්ඤා මුලා පබ්බජිතා ගිරිති,

2. යමකවග්ගො

10. 2. 2. 1

අවිජජා සුතතං

[සාවකී]

පුරිමා භික්ඛවෙ කොටි න පඤ්ඤායති අවිජජාය 'ඉතො පුබ්බෙ අවිජජා නාහොසි, අප් පච්ඡා සමුහවී' ති. එවමෙන භික්ඛවෙ වුවෙනි, අප් ව පන පඤ්ඤායති 'ඉදංපච්චයා අවිජජා'ති.

අවිජජමංගං¹ භික්ඛවෙ සාහාරං වදම් නො අනාහාරං, කො වාහාරො අවිජජාය: පඤ්ඤා නිවරණා තිස්ස වචනියං. පඤ්ඤපහං² භික්ඛවෙ නිවරණෙ සාහාරෙ වදම් නො අනාහාරෙ. කො වාහාරො පඤ්ඤානං නිවරණානං: තිණ් දුච්චරිතානිතිස්ස වචනියං. තිණ්පහං³ භික්ඛවෙ දුච්චරිතානි සාහාරානි වදම් නො අනාහාරානි කො වාහාරො තිණ්ණනං දුච්චරිතානං: ඉන්ද්‍රියාසංවරො⁴ තිස්ස වචනියං. ඉන්ද්‍රියාසංවරමංගං භික්ඛවෙ සාහාරං වදම් නො අනාහාරං, කො වාහාරො ඉන්ද්‍රියාසංවරස්ස: අසතාසමප්පඤ්ඤානිස්ස වචනියං. අසතාසමප්පඤ්ඤමංගං භික්ඛවෙ සාහාරං වදම් නො අනාහාරං, කො වාහාරො අසතාසමප්පඤ්ඤස්ස: අයොනිසො මනසිකාරොතිස්ස වචනියං. අයොනිසො මනසිකාරමංගං භික්ඛවෙ සාහාරං වදම් නො අනාහාරං, කො වාහාරො අයොනිසො මනසිකාරස්ස: අසසඤ්ඤානිතිස්ස වචනියං. අසසඤ්ඤමංගං භික්ඛවෙ සාහාරං වදම් නො අනාහාරං, කො වාහාරො අසසඤ්ඤස්ස: අසඤ්ඤානිතිස්ස වචනියං. අසඤ්ඤමංගං භික්ඛවෙ සාහාරං වදම් නො අනාහාරං, කො වාහාරො අසඤ්ඤස්ස: අසඤ්ඤානිතිස්ස වචනියං. අසඤ්ඤමංගං භික්ඛවෙ සාහාරං වදම් නො අනාහාරං, කො වාහාරො අසඤ්ඤස්ස: අසඤ්ඤානිතිස්ස වචනියං.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ අසප්පරිසංසෙවො පරිපුරො අසඤ්ඤානිතිස්ස පරිපුරෙති. අසඤ්ඤානිතිස්ස පරිපුරං අසසඤ්ඤානිතිස්ස පරිපුරෙති. අසසඤ්ඤානිතිස්ස පරිපුරං අයොනිසොමනසිකාරං පරිපුරෙති. අයොනිසො මනසිකාරො පරිපුරො අසතාසමප්පඤ්ඤානිතිස්ස පරිපුරෙති. අසතාසමප්පඤ්ඤානිතිස්ස පරිපුරං ඉන්ද්‍රියාසංවරං පරිපුරෙති. ඉන්ද්‍රියාසංවරො පරිපුරො තිණ් දුච්චරිතානි පරිපුරෙති. තිණ් දුච්චරිතානි පරිපුරානි පඤ්ඤා නිවරණෙ පරිපුරෙති. පඤ්ඤා නිවරණා පරිපුරා අවිජජං පරිපුරෙති. එවමෙනිස්සා අවිජජාය ආහාරො හොති. එවඤ්ඤා පාරිපුරි.

1. අවිජජානං - මජ්ඣං; අවිජජාපහං - සීල

2. පඤ්ඤපහං - මජ්ඣං.

3. තිණ්පහං - මජ්ඣං.

4. ඉන්ද්‍රිය අසංවරො - මජ්ඣං.

සෙය්‍යාථාපි භික්ඛවෙ උපරි පබ්බතෙ පුරුපුරුසිතකෙ දෙවෙ වස්සනෙන
 දෙවෙ ගලගලායනෙන¹ තං උදකං යථානිත්තං පචිත්තමානං පබ්බත-
 කඤ්ඤපදරසාධා පරිපුරෙති, පබ්බතකඤ්ඤපදරසාධා පරිපුරා කුසුමොහ²
 පරිපුරෙත්ති, කුසුමොහා³ පරිපුරා මහාසොබොහ පරිපුරෙත්ති, මහාසොබොහා
 පරිපුරා කුසාදියො පරිපුරෙත්ති, කුසාදියො පරිපුරා මහානාදියො
 පරිපුරෙත්ති, මහානාදියො පරිපුරා මහාසමුද්ධං සාගරං පරිපුරෙත්ති.
 එවමෙතස්ස මහාසමුද්ධස්ස සාගරස්ස ආභාරො හොති, එවඤ්ඤ පාරිපුරි.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ අසපුරිසසංසෙවො පරිපුරො අසඤ්ඤ-
 සවනං පරිපුරෙති අසඤ්ඤසවනං පරිපුරං අසසද්ධියං පරිපුරෙති,
 අසසද්ධියං පරිපුරං අයොනියොමනසිකාරං පරිපුරෙති, අයොනියො
 මනසිකාරො පරිපුරො අසතා'සමපජ්ඣං පරිපුරෙති, අසතා' සමපජ්ඣං
 පරිපුරං ඉන්ද්‍රියා'සංවරං පරිපුරෙති, ඉන්ද්‍රියා'සංවරො පරිපුරො තිණි
 දුට්ඨරිත්තානි පරිපුරෙති. තිණි දුට්ඨරිත්තානි පරිපුරානි පඤ්චනිවරණෙ
 පරිපුරෙත්ති, පඤ්චනිවරණා පරිපුරා අවිජ්ජං පරිපුරෙත්ති. එවමෙතිස්සා
 අවිජ්ජාය ආභාරො හොති. එවඤ්ඤ පාරිපුරි.

විජ්ජාවිමුක්තිමපහං³ භික්ඛවෙ සාහාරං වද්ථි තො අනාහාරං.
 කො වාහාරො විජ්ජාවිමුක්තියා: “සත්තබ්බොරුඤ්ඤා”තිස්ස වචනියං.
 සත්තපහං⁴ භික්ඛවෙ බ්බොරුඤ්ඤො සාහාරෙ වද්ථි තො අනාහාරෙ. කො
 වාහාරො සත්තත්තං බ්බොරුඤ්ඤානා: “වත්තාරො සතිපට්ඨානා”තිස්ස
 වචනියං. වත්තාරොපහං භික්ඛවෙ සතිපට්ඨානො සාහාරෙ වද්ථි තො
 අනාහාරෙ. කොවාහාරො චතුත්තං සතිපට්ඨානානා: “තිණි සුට්ඨරිත්තානි”
 තිස්ස වචනියං. තිණිපහං භික්ඛවෙ සුට්ඨරිත්තානි සාහාරානි වද්ථි තො
 අනාහාරානි. කො වාහාරො තිණිත්තං සුට්ඨරිත්තානා: “ඉන්ද්‍රියසංවරො”-
 තිස්ස වචනියං. ඉන්ද්‍රියසංවරමපහං භික්ඛවෙ සාහාරං වද්ථි තො අනාහාරං.
 කො වාහාරො ඉන්ද්‍රියසංවරස්සා: “සතිසමපජ්ඣානිස්ස” වචනියං.
 සතිසමපජ්ඣාමපහං භික්ඛවෙ සාහාරං වද්ථි තො අනාහාරං.

1. මජ්ඣං - නන්දි

2. කුසුමොහො - මජ්ඣං.

3. විජ්ජාවිමුක්තිමපහං - මජ්ඣං.

4. සත්තපහං - මජ්ඣං.

කො වාහාරො සතිසම්පජ්ඣාසු: “යොනිසොමනසිකාරො” තිස්ස වචනියං, යොනිසොමනසිකාරම්පහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි නො අනාහාරං. කො වාහාරො යොනිසොමනසිකාරාසු: “සද්ධා” තිස්ස වචනියං. සද්ධම්පහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි නො අනාහාරං. කො වාහාරො සද්ධාය: “සද්ධම්මසවනානිසු” වචනියං. සද්ධම්මසවනම්පහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි, නො අනාහාරං. කො වාහාරො සද්ධම්මසවනාසු: “සප්පරිසසංසෙවො” තිස්ස වචනියං.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ සප්පරිසසංසෙවො පරිපූරො සද්ධම්මසවනං පරිපූරෙති, සද්ධම්මසවනං පරිපූරං සද්ධං පරිපූරෙති, සද්ධා පරිපූරා යොනිසොමනසිකාරං පරිපූරෙති, යොනිසොමනසිකාරො පරිපූරො සතිසම්පජ්ඣාසු පරිපූරෙති, සතිසම්පජ්ඣාසු පරිපූරං ඉන්ද්‍රියසංවරං පරිපූරෙති, ඉන්ද්‍රියසංවරො පරිපූරො තිණි සුවරිතානි පරිපූරෙති, තිණි සුවරිතානි පරිපූරානි වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ පරිපූරෙති, වත්තාරො සතිපට්ඨානා පරිපූරා සත්තබ්බොජ්ඣක්ඛෙහ පරිපූරෙති, සත්තබ්බොජ්ඣක්ඛා පරිපූරා විජ්ජාවිමුක්තිං පරිපූරෙති. එවමෙතිස්සා විජ්ජාවිමුක්තියා ආහාරො භොති. එවඤ්ඤා පාරිපූරි.

සෙය්‍යාපාපි භික්ඛවෙ උපරි පබ්බතෙ ථූලලුප්පිතකෙ දෙවෙ වසසන්නෙ දෙවෙ ගලගලායන්නෙ තං උදකං යපා හින්නං පවත්තමානං පබ්බතකඤ්ජරපදරසාබා පරිපූරෙති, පබ්බතකඤ්ජරපදරසාබා පරිපූරා කුසස්සබ්බො පරිපූරෙති. කුසස්සබ්බා පරිපූරා මහාසොබ්බො පරිපූරෙති, මහාසොබ්බා පරිපූරා කුන්තදියො පරිපූරෙති, කුන්තදියො පරිපූරා මහානදියො පරිපූරෙති, මහානදියො පරිපූරා මහාසමුද්දං සාගරං පරිපූරෙති. එවමෙතස්ස මහාසමුද්දස්ස සාගරස්ස ආහාරො භොති, එවඤ්ඤා පාරිපූරි.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සප්පරිසසංසෙවො පරිපූරො සද්ධම්මසවනං පරිපූරෙති, සද්ධම්මසවනං පරිපූරං සද්ධං පරිපූරෙති, සද්ධා පරිපූරා යොනිසොමනසිකාරං පරිපූරෙති, යොනිසොමනසිකාරො පරිපූරො සතිසම්පජ්ඣාසු පරිපූරෙති, සතිසම්පජ්ඣාසු පරිපූරං ඉන්ද්‍රියසංවරං පරිපූරෙති, ඉන්ද්‍රියසංවරො පරිපූරො තිණි සුවරිතානි පරිපූරෙති, තිණි සුවරිතානි පරිපූරානි වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ පරිපූරෙති, වත්තාරො සතිපට්ඨානා පරිපූරා සත්තබ්බොජ්ඣක්ඛෙහ පරිපූරෙති, සත්තබ්බොජ්ඣක්ඛා පරිපූරා විජ්ජාවිමුක්තිං පරිපූරෙති. එවමෙතිස්සා විජ්ජාවිමුක්තියා ආහාරො භොති, එවඤ්ඤා පාරිපූරිති.

10. 2. 2. 2

තණහා සුතතං

[සාවස්ථි]

“පුරිමා භික්ඛවෙ කොට්ඨි න පඤ්ඤායති භවතණ්හාය, ඉතො පුබ්බ භවතණ්හා නාහොසි, අට්ඨ පච්ඡා සමුභවී”¹ ති. ඵ්වෙකඤ්ඤා භික්ඛවෙ වුවවති, අට්ඨ ව පන පඤ්ඤායති “ඉද්දසාවයා භවතණ්හා”² ති.

භවතණ්හාමපාතං¹ භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි, නො අනාහාරං, කො වාහාරො භවතණ්හාය: ‘අවිජ්ජා’තිස්ස වචනියං. අවිජ්ජ මපහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි, නො අනාහාරං. කො වාහාරො අවිජ්ජාය: “පඤ්ඤා නිවරණා” තිස්ස වචනියං. පඤ්ඤාපහං භික්ඛවෙ නිවරණෙ සාහාරෙ වදමි, නො අනාහාරෙ. කො වාහාරො පඤ්ඤානං නිවරණානං: “තිණි දුට්ඨරිතානි” තිස්ස වචනියං. තිණිපහං භික්ඛවෙ දුට්ඨරිතානි සාහාරානි වදමි, නො අනාහාරානි. කො වාහාරො තිණිපහං දුට්ඨරිතානං: “ඉන්ද්‍රියාසංවරො” තිස්ස වචනියං. ඉන්ද්‍රියාසංවරමපහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි. නො අනාහාරං. කො වාහාරො ඉන්ද්‍රියාසංවරස්ස: අසනාසමපජඤ්ඤානි” තිස්ස වචනියං. අසනාසමපජඤ්ඤාමපහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි, නො අනාහාරං. කො වාහාරො අසනා සමපජඤ්ඤාස්ස: “අයොනිසොමනසිකාරො” තිස්ස වචනියං. අයොනිසොමනසිකාරමපහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි. නො අනාහාරං. කො වාහාරො අයොනිසොමනසිකාරස්ස: “අසද්ධිය” නිස්ස වචනියං. අසද්ධියමපහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි, නො අනාහාරං. කො වාහාරො අසද්ධියස්ස: “අසද්ධිමසවන” නිස්ස වචනියං. අසද්ධිමසවනමපහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි, නො අනාහාරං. කො වාහාරො අසද්ධිමසවනස්ස: අසප්පුරිසසංසෙවොතිස්ස වචනියං,

ඉති ඛො භික්ඛවෙ අසප්පුරිසසංසෙවො පරිපුරො අසද්ධිමසවනං. පරිපුරෙති. අසද්ධිමසවනං පරිපුරං අසද්ධියං පරිපුරෙති, අසද්ධියං පරිපුරං අයොනිසොමනසිකාරං පරිපුරෙති, අයොනිසොමනසිකාරො පරිපුරො අසනාසමපජඤ්ඤාං පරිපුරෙති, අසනාසමපජඤ්ඤාං පරිපුරං ඉන්ද්‍රියාසංවරං පරිපුරෙති, ඉන්ද්‍රියාසංවරො පරිපුරො තිණි දුට්ඨරිතානි පරිපුරෙති, තිණි දුට්ඨරිතානි පරිපුරානි පඤ්ඤානිවරණෙ පරිපුරෙති. පඤ්ඤානිවරණා පරිපුරා අවිජ්ජං පරිපුරෙති. අවිජ්ජා පරිපුරා භවතණ්හා පරිපුරෙති. ඵ්වමෙතිස්සා භවතණ්හාය ආහාරො හොති, ඵ්වෙකඤ්ඤා පාරිපුරි.

1. සමහවිති - මජ්ඣ.

2. භවතණ්හාමපාතං - මජ්ඣ.

සෙය්‍යාථාපි භික්ඛවෙ උපරිපබ්බතෙ ථුප්පුජ්ඣිතකෙ දෙවෙ වස්සනෙත
 දෙවෙ ගලගලායනෙත තං උදකං යථානිතං පවිත්තමානං පබ්බතකඤ්ජර-
 පදරසාධා පරිපුරති. පබ්බතකඤ්ජරපදරසාධා පරිපුරා කුසුදබ්බ
 පරිපුරෙතති. කුසුදබ්බා පරිපුරා මහාසොබ්බ පරිපුරෙතති. මහාසොබ්බා
 පරිපුරා කුන්තදියො පරිපුරෙතති. කුන්තදියො පරිපුරා මහානදියො
 පරිපුරෙතති. මහානදියො පරිපුරා මහාසමුද්දං සාගරං පරිපුරෙතති.
 එවමෙතස්ස මහාසමුද්දස්ස සාගරස්ස ආහාරො හොති, එවඤ්ඤා පාරිපුරි.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ අසප්පරිසස්සෙවො පරිපුරො අසඬමම්
 සවනං පරිපුරෙති, අසඬමමසවනං¹ පරිපුරං අස්සද්ධියං පරිපුරෙති,
 අස්සද්ධියං පරිපුරං අයොනිසොමනසිකාරං පරිපුරෙති. අයොනිසො
 මනසිකාරො පරිපුරො අසනාසමපජ්ඣාදං පරිපුරෙති, අසනාසමපජ්ඣාදං
 පරිපුරං ඉන්ද්‍රියසංවරං පරිපුරෙති, ඉන්ද්‍රියසංවරො පරපුරො තිණි දුට්ඨරිතානි
 පරිපුරෙති, තිණි දුට්ඨරිතානි පරිපුරානි පඤ්ඤානිවරණෙ පරිපුරෙතති-
 පඤ්ඤානිවරණො පරිපුරා අවිජ්ජං පරිපුරෙතති. අවිජ්ජා පරිපුරා භවතණ්හං
 පරිපුරෙති. එවමෙතිස්සා භවතණ්හාය ආහාරො හොති එවං ව පාරිපුරි.

විජ්ජාවිමුක්තිමපහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි, නො අනාහාරං,
 කො වාහාරො විජ්ජාවිමුක්තිසා: සත්තබොජ්ජාධානිස්ස වචනීයං.
 සත්තපහං භික්ඛවෙ බොජ්ජාධානෙ සාහාරෙ වදමි, නො අනාහාරෙ
 කොවාහාරො සත්තතං බොජ්ජාධානං: වත්තාරො සතිපට්ඨානානිස්ස
 වචනීයං. වත්තාරොපහං භික්ඛවෙ සතිපට්ඨානො සාහාරෙ වදමි,
 නො අනාහාරෙ. කො වාහාරො චතුත්තං සතිපට්ඨානානං: තිණි
 සුචරිතානි² තිස්ස වචනීයං. තිණිපහං භික්ඛවෙ සුචරිතානි සාහාරානි
 වදමි, නො අනාහාරානි. කො වාහාරො තිණිපහං
 සුචරිතානං: ඉන්ද්‍රියසංවරොතිස්ස වචනීයං. ඉන්ද්‍රියසංවරමපහං භික්ඛවෙ
 සාහාරං වදමි නො අනාහාරං. කො වාහාරො ඉන්ද්‍රියසංවරස්ස: සතිස-
 මපජ්ඣාදනිස්ස වචනීයං. සතිසමපජ්ඣාදමපහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි.
 නො අනාහාරං. කො වාහාරො සතිසමපජ්ඣාදස්ස: යොනිසොමනසි-
 කාරොතිස්ස වචනීයං. යොනිසොමනසිකාරමපහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි,
 නො අනාහාරං. කො වාහාරො යොනිසො මනසිකාරස්ස: සඬාතිස්ස
 වචනීයං: සඬාමපහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි, නො අනාහාරං.
 කො වාහාරො සඬාය: සඬාමමසවනනිස්ස වචනීයං. සඬාමම-
 සවනමපහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි, නො අනාහාරං. කො වාහාරො
 සඬාමමසවනස්ස: සප්පරිසස්සෙවොතිස්ස වචනීයං.

1. අසඬමමසවනං - මජ්ඣ.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ සප්පරිසසංසෙවො පරිපුරො සද්ධම්මෙසවනං පරිපුරෙති සද්ධම්මෙසවනං පරිපුරං, සද්ධං පරිපුරෙති, සද්ධා පරිපුරා යොනිසොමනසිකාරං පරිපුරෙති, යොනිසොමනසිකාරො පරිපුරො සතිසම්පජ්ඣං පරිපුරෙති, සතිසම්පජ්ඣං පරිපුරං ඉන්ද්‍රියසංචරං පරිපුරෙති, ඉන්ද්‍රියසංචරො පරිපුරො, තිණි සුවරිතානි පරිපුරෙති තිණි සුවරිතානි පරිපුරානි, වක්ඛාරො සතිපට්ඨානෙ පරිපුරෙතී, වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා පරිපුරා සත්ත ඛොජ්ඣංඛෙය පරිපුරෙතී, සත්ත ඛොජ්ඣංඛො පරිපුරා විජ්ජාවිමුත්තිං පරිපුරෙතී. එවමෙතිස්සා විජ්ජාවිමුත්තියා ආභාරො හොති. එවඤ්ච පාරිපුරි.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ උපරිපබ්බතෙ ථුල්ලප්පසිතකෙ දෙවෙ වසැනෙන දෙවෙ ගලුගලායනෙ තං උදකං යථාභින්නං පවත්තමානං පබ්බතකඤ්ජර පදරසාඛා පරිපුරෙති, පබ්බතකඤ්ජරපදරසාඛා පරිපුරා කුසස්සුඛෙත පරිපුරෙතී. කුසස්සුඛතා පරිපුරා මහාසොඛෙත පරිපුරෙතී, මහාසොඛතා පරිපුරා කුන්තදියො පරිපුරෙතී. කුන්තදියො පරිපුරා මහානදියො පරිපුරෙතී. මහානදියො පරිපුරා මහාසමුද්දං සාගරං පරිපුරෙතී එව මෙතස්ස මහාසමුද්දස්ස සාගරස්ස ආභාරො හොති. එවඤ්ච පාරිපුරි.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සප්පරිසසංසෙවො පරිපුරො සද්ධම්මෙසවනං පරිපුරෙති. සද්ධම්මෙසවනං පරිපුරං සද්ධං පරිපුරෙති, සද්ධා පරිපුරා යොනිසොමනසිකාරං පරිපුරෙති, යොනිසොමනසිකාරො පරිපුරො සතිසම්පජ්ඣං පරිපුරෙති. සතිසම්පජ්ඣං පරිපුරං ඉන්ද්‍රියසංචරං පරිපුරෙති, ඉන්ද්‍රියසංචරො පරිපුරො තිණි සුවරිතානි පරිපුරෙති. තිණි සුවරිතානි පරිපුරානි වක්ඛාරො සතිපට්ඨානෙ පරිපුරෙතී. වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා පරිපුරා සත්ත ඛොජ්ඣංඛෙය පරිපුරෙතී, සත්ත ඛොජ්ඣංඛො පරිපුරා විජ්ජාවිමුත්තිං පරිපුරෙතී. එවමෙතිස්සා විජ්ජාවිමුත්තියා ආභාරොහොති. එවඤ්ච පාරිපුරිති.

10. 2. 2. 3

නිවැසිගත සුතනං

[සාවකී]

යෙ කෙවි භික්ඛවෙ මයි නිව්ඤාං ගතා, සබ්බෙ තෙ දිට්ඨිසම්පන්නා,
තෙසං දිට්ඨිසම්පන්නානං පඤ්ඤානං ඉධ නිව්ඤාං, පඤ්ඤානං ඉධ විභාය
නිව්ඤාං, කතමෙසං පඤ්ඤානං ඉධ නිව්ඤාං: සත්තකකිත්තුපරමස්ස කොල-
ඛෙකාලස්ස එකබ්ඪිස්ස සකදගාමීස්ස, යො ව දිට්ඨෙව ධම්මෙ අරහා,
ඉමෙසං පඤ්ඤානං ඉධ නිව්ඤාං,

කතමෙසං පඤ්ඤානං ඉධ විභාය නිව්ඤාං: අත්තරාපරිනිබ්බායිස්ස,
උපභව්වපරිනිබ්බායිස්ස, අසඛාරපරිනිබ්බායිස්ස, සසඛාරපරිනිබ්බායිස්ස,
උද්ධං සොතස්ස අකනිව්ඤාමිතො. ඉමෙසං පඤ්ඤානං ඉධ විභාය
නිව්ඤාං. යෙ කෙවි භික්ඛවෙ මයි නිව්ඤාං ගතා, සබ්බෙ තෙ
දිට්ඨිසම්පන්නා. තෙසං දිට්ඨිසම්පන්නානං ඉමෙසං පඤ්ඤානං ඉධ
විභාය නිව්ඤාති.

10. 2. 2. 4

අවෙච්චපපසනන සුතනං

[සාවකී]

යෙ කෙවි භික්ඛවෙ මයි අවෙච්චපපසනනා, සබ්බෙ තෙ සොතාපනනා
තෙසං සොතාපනනානං පඤ්ඤානං ඉධ නිව්ඤාං, පඤ්ඤානං ඉධ විභාය
නිව්ඤාං. කතමෙසං පඤ්ඤානං ඉධ නිව්ඤාං: සත්තකකිත්තුපරමස්ස කොල-
ඛෙකාලස්ස එකබ්ඪිස්ස සකදගාමීස්ස, යො ව දිට්ඨෙව ධම්මෙ අරහා ඉමෙසං
පඤ්ඤානං ඉධ නිව්ඤාං.

කතමෙසං පඤ්ඤානං ඉධ විභාය නිව්ඤාං: අත්තරාපරිනිබ්බායිස්ස
උපභව්වපරිනිබ්බායිස්ස අසඛාරපරිනිබ්බායිස්ස සසඛාරපරිනිබ්බායිස්ස
උද්ධං සොතස්ස අකනිව්ඤාමිතො. ඉමෙසං පඤ්ඤානං ඉධ විභාය
නිව්ඤාං. යෙ කෙවි භික්ඛවෙ මයි අවෙච්චපපසනනා, සබ්බෙ තෙ සොතාපනනා.
තෙසං සොතාපනනානං ඉමෙසං පඤ්ඤානං ඉධ නිව්ඤාං, ඉමෙසං
පඤ්ඤානං ඉධ විභාය නිව්ඤාති.

10. 2. 2. 5

පයමසුබ සුතතං.

එකං සමයං ආයස්මා සාරිපුතො මගධෙසු, විහරති නාලකගාමකෙ.
 අථ ඛො සාමණ්ඩකානි පරිබාජකො යෙනායස්මා සාරිපුතො තෙනුප-
 සංකමී. උපසංකමීත්වා ආයස්මතා සාරිපුතෙන න සද්ධිං සමමොදි.
 සමොදනියං කථං සාරාණියං¹ විනිසාරෙත්වා එකමතං නිසීදි. එකමතං
 නිසිනො ඛො සාමණ්ඩකානි පරිබාජකො ආයස්මතං සාරිපුතං
 එතදවො ච. කිණු ඛො ආවුසො සාරිපුත සුඛං කිං දුක්ඛන්ති.

අභිනිබ්බන්ති ඛො ආවුසො දුක්ඛා, අනභිනිබ්බන්ති සුඛා. අභිනිබ්බන්තියා
 ආවුසො සති ඉදං දුක්ඛං පාටිකඛිං. සීතං උණං පීඨව්ණං පිපාසා
 උච්චාරො පසාදො අග්නිසම්ප්පෙසා දණ්ඩසම්ප්පෙසා සත්ථසම්ප්පෙසා ඤාතිපි
 මිත්තාපි සඬග්ගම සමාගමම රොසෙන්ති. අභිනිබ්බන්තියා ආවුසො සති
 ඉදං දුක්ඛං පාටිකඛිං.

අනභිනිබ්බන්තියා ආවුසො සති ඉදං සුඛං පාටිකඛිං. න සීතං න උණං
 න පීඨව්ණං න පිපාසා න උච්චාරො න පසාදො න අග්නිසම්ප්පෙසා
 න දණ්ඩසම්ප්පෙසා න සත්ථසම්ප්පෙසා ඤාතිපි මිත්තාපි සඬග්ගම
 සමාගමම න රොසෙන්ති. අනභිනිබ්බන්තියා ආවුසො සති ඉදං සුඛං
 පාටිකඛින්ති.

10. 2. 2. 6

දුතියසුබ සුතතං.

එකං සමයං ආයස්මා සාරිපුතො මගධෙසු විහරති නාලකගාමකෙ.
 අථ ඛො සාමණ්ඩකානි පරිබාජකො යෙනායස්මා සාරිපුතො තෙනුප-
 සංකමී. උපසංකමීත්වා ආයස්මතා සාරිපුතෙන න සද්ධිං සමමොදි. සමොද-
 නියං කථං සාරාණියං විනිසාරෙත්වා එකමතං නිසීදි. එකමතං
 නිසිනො ඛො සාමණ්ඩකානි පරිබාජකො ආයස්මතං සාරිපුතං
 එතදවො ච. කිණු ඛො ආවුසො සාරිපුත ඉමං මධුමං විනයෙ
 සුඛං කිං දුක්ඛන්ති.

1. සාරණියං - මජ්ඣ.

අනභිරතී ඛො ආවුසො ඉදං සුඛං ධම්මචිතයෙ දුක්ඛා. අභිරතී සුඛා, අනභිරතියා ආවුසො සති ඉදං දුක්ඛං පාටිකඛිං: ගච්ඡන්තොපි සුඛං සාතං නාධිගච්ඡති. ධීතොපි -පෙ- නිසින්නොපි - සයානොපි ගාමගතොපි - අරක්ඛගතොපි - රුක්ඛමුලගතොපි - සුඤ්ඤගාරගතොපි - අබ්බොකාසගතොපි -පෙ- භික්ඛුමජ්ඣගතොපි සුඛං සාතං නාධිගච්ඡති. අනභිරතියා ආවුසො සති ඉදං දුක්ඛං පාටිකඛිං.

දභිරතියා ආවුසො සති ඉදං සුඛං පාටිකඛිං: ගච්ඡන්තොපි සුඛං සාතං අධිගච්ඡති -පෙ- ධීතොපි - නිසින්නොපි - සයානොපි - ගාමගතොපි - අරක්ඛගතොපි - රුක්ඛමුලගතොපි - සුඤ්ඤගාරගතොපි - අබ්බොකාසගතොපි -පෙ- භික්ඛුමජ්ඣගතොපි සුඛං සාතං අධිගච්ඡති. අභිරතියා ආවුසො සති ඉදං සුඛං පාටිකඛිංගති.

10. 2. 2. 7

පට්මනලකපාන සුත්තං

එකං සමයං හගවා කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙන සද්ධිං යෙන නලකපානං නාම කොසලානං නිගමො, තදවසරි. තත්ථ සුදං හගවා නලකපානෙ විහරතී පලාසවනෙ, තෙන ඛො පත සමයෙන හගවා තදහුපොසප්ථ භික්ඛුසංඝපරිවුතො නිසින්නො හොති. අථ ඛො හගවා ඛහුදෙවරතනි භික්ඛුනං ධම්මියා කථාය සන්දසෙසකා සමාදපෙකා සමුත්තෙපෙකා සමංභංසෙකා තුණ්හිභුතං තුණ්හිභුතං භික්ඛුසංඝං අනුච්චොකෙකා ආයසානනි සාරිපුත්තං ආමනෙසි.

විගතථිතමිදෙධා¹ ඛො සාරිපුත්ත භික්ඛුසංඝො, පටිභාතු තං සාරිපුත්ත භික්ඛුනං ධම්මී කථා, පිට්ඨිමෙ ආගිලායති, තමහං ආයමිසසාමිති. 'එවමහනෙත'ති ඛො ආයසා සාරිපුත්තො හගවතො පච්චසෙසාසි.

1. විගතථිතමිදෙධා - මජ්ඣ.

අථ ඛො භගවා චතුගුණං සඛකාපි පඤ්ඤාපෙක්ඛා දක්ඛිණෙන පසෙසන සීභසෙය්‍යං කපෙසසි. පාදෙ පාදං අවචාධාය සතො සමපජානො උරිඤානසඤ්ඤං මනසිකරිත්වා, තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භීතඛු ආමනෙසි “ආවුසො භික්ඛවො”ති. ‘ආවුසො’ති ඛො තෙ භීතඛු ආයස්මිනො සාරිපුත්තස්ස පච්චසෙසාසු. ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච:

යස්ස කස්සචි ආවුසො සඤ්ඤා නත්ති කුසලෙසු ධර්මෙසු හිරි¹ නත්ති ඔක්කපං. නත්ති, විරියං² නත්ති, පඤ්ඤා නත්ති කුසලෙසු ධර්මෙසු. තස්ස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, භාතියෙව පාටිකඛ්ඛා කුසලෙසු ධර්මෙසු නො වුදධි. සෙය්‍යථාපි ආවුසො කාළපකෙඤ්ච චතුස්ස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, භාගතෙව වෛණිණින, භාගති මණ්ඩලෙන, භාගති ආභාය, භාගති ආරොහපරිණාමෙන. එව මෙව ඛො ආවුසො යස්ස කස්සචි සඤ්ඤා නත්ති කුසලෙසු ධර්මෙසු, හිරි නත්ති, ඔක්කපං නත්ති, විරියං නත්ති, පඤ්ඤා නත්ති, කුසලෙසු ධර්මෙසු. තස්ස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, භාතියෙව පාටිකඛ්ඛා කුසලෙසු ධර්මෙසු, නො වුදධි.

“අස්සදෙධා පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො පරිභානමෙතං. “අභිරිකො පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො පරිභානමෙතං. “අනොක්කප්පුරිස පුග්ගලො”ති ආවුසො පරිභානමෙතං. “කුසිතො පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො පරිභානමෙතං. “දුපපඤ්ඤා පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො පරිභානමෙතං. “කොධනො පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො පරිභානමෙතං. “උපනාභි පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො පරිභානමෙතං. “පාපිවෙණපුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො පරිභානමෙතං. “පාපමිත්තො පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො පරිභානමෙතං. “මිච්ඡාදිට්ඨිකො පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො පරිභානමෙතං.

යස්ස කස්සචි ආවුසො සඤ්ඤා අත්ති කුසලෙසු ධර්මෙසු, හිරි අත්ති, ඔක්කපං අත්ති, පඤ්ඤා අත්ති කුසලෙසු ධර්මෙසු. තස්ස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, වුදධියෙව පාටිකඛ්ඛා කුසලෙසු ධර්මෙසු, නො පරිභානති. සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුණ්ණපකෙඤ්ච චතුස්ස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති වඩ්ඩිතෙව වෛණිණින, වඩ්ඩිති මණ්ඩලෙන, වඩ්ඩිති ආභාය, වඩ්ඩිති ආරොහපරිණාමෙන. එවමෙව ඛො ආවුසො යස්ස කස්සචි සඤ්ඤා අත්ති කුසලෙසු ධර්මෙසු, හිරිඅත්ති, ඔක්කපං අත්ති, විරියං අත්ති, පඤ්ඤා අත්ති කුසලෙසු ධර්මෙසු. තස්ස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, වුදධියෙව පාටිකඛ්ඛා කුසලෙසු ධර්මෙසු, නො පරිභානති.

1. හිරි - මජ්ඣ.

2. විරිය - මජ්ඣ.

“සද්ධො පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො අපරිභානමෙතං. “හිරිමා පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො අපරිභානමෙතං. ඔක්කප්පි පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො අපරිභානමෙතං. “ආරඤ්චිරියො පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො අපරිභානමෙතං. පඤ්ඤා වා පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො අපරිභානමෙතං. අකෙකාධනො පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො අපරිභානමෙතං. “අනුපනාහී පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො අපරිභානමෙතං. “අපිච්චො පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො අපරිභානමෙතං. “කලාසංඝමිකො පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො අපරිභානමෙතං. “සමොද්ධිකො පුරිසපුග්ගලො”ති ආවුසො අපරිභානමෙතං.

අථ ඛො භගවා පච්චුට්ඨාය ආයස්මිනං සාරිපුග්ගං ආමනෙතස්ස සාධු සාධු සාරිපුග්ගං, යස්ස කස්සචි සාරිපුග්ගං, සඤ්ඤා නත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු, හිරි නත්ති, ඔක්කප්පං නත්ති, චිරියං නත්ති, පඤ්ඤා නත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු. තස්ස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, භාගියෙව පාටිකභිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො වුද්ධි.

සෙය්‍යථාපි සාරිපුග්ගං කාළපකෙඛ වතුස්ස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, භාගියෙව චණ්ණිකා, භාගිති මණ්ඩලෙන, භාගිති ආභාය, භාගිති ආරොහපරිඤාගෙන. එවමෙව ඛො සාරිපුග්ගං යස්ස කස්සචි සඤ්ඤා නත්ති කුසලෙසු - පෙ - ධම්මෙසු, පඤ්ඤා නත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු. තස්ස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, භාගියෙව පාටිකභිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො වුද්ධි.

“අසසද්ධො පුරිසපුග්ගලො”ති සාරිපුග්ගං පරිභානමෙතං, අහිරිකො - පෙ - අනොත්තපපි - කුසිතො - දුප්පඤ්ඤා - කොධනො - උපනාහී - පාපිච්චො පාපමිකො - මිච්චොද්ධිකො පුරිසපුග්ගලො”ති සාරිපුග්ගං පරිභානමෙතං.

යස්ස කස්සචි සාරිපුග්ගං සඤ්ඤා නත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු, හිරි නත්ති - ඔක්කප්පං නත්ති - චිරියං නත්ති - පඤ්ඤා නත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු. තස්ස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, වුද්ධියෙව පාටිකභිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිභානති. සෙය්‍යථාපි සාරිපුග්ගං චුණ්ණපකෙඛ වතුස්ස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, වඩ්ඪතෙව චණ්ණිකා. වඩ්ඪති ආභාය, වඩ්ඪති ආරොහපරිඤාගෙන.

එව මෙව බො සාරිපුත්ත යස්ස කස්සවි සඤ්ඤා අත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු.
 හිරිඅත්ති - ඔක්කසං අත්ති - විරියං අත්ති - පඤ්ඤා අත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු.
 තස්ස යා රත්ති වා දිවයො වා ආගච්ඡති වුද්ධියෙව පාටිකඛ්ඛා කුසලෙසු
 ධම්මෙසු, නො පරිහානි.

“සඤ්ඤා පුරිසපුත්තලො”ති සාරිපුත්ත අපරිහානමෙත්, හිරිමා - පෙ -
 ඔක්කපපි - ආරඬ්ඬවිරියො - පඤ්ඤා වා - අනෙකාධනො - අනුපනාහි - අපපිට්ඨො
 - කල්‍යාණමිත්තො - සම්මාදිට්ඨිකො පුරිසපුත්තලො”ති සාරිපුත්ත අපරිහාන
 මෙත්තහි.

10. 2. 2. 8

දුතිය නළකපාන සුත්තං

එකං සමයං භගවා නළකපානෙ විහරති පලාසවනෙ. මෙත බො පන
 භමයෙන භගවා තද්වුපොසපේ භික්ඛුසංඝපරිවුත්තො කිසිනෙතො භොති.
 අථ බො භගවා බහුදෙවරත්තිං භික්ඛුනං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාසංඝා
 සමාදපෙතො සමුක්ඛෙතෙතො සමපහංසෙතො තුණ්හිතුතං තුණ්හිතුතං
 භික්ඛුසංඝං අනුච්චොකෙතො ආයස්මිත්තං සාරිපුත්තං ආමනෙතස්සි.

විගතථිතමිද්ධො බො සාරිපුත්ත භික්ඛුසංඝො, පටිභාතු තං සාරිපුත්ත
 භික්ඛුනං ධම්මිකථා, පිට්ඨි මෙ ආගිලායති, තමහං ආයමිස්සාමිති. “එවං
 හනෙත්”ති බො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවතො පට්ටසොසි.

අථ බො භගවා වතුගගුණං සංඝාටිං පඤ්ඤාපෙතො දක්ඛිණෙන
 පසෙසන සිහසෙය්‍යං කසෙය්‍ය පාදෙ පාදං අවිචාධිය සතො සමපජානො
 උට්ඨානසංඤ්ඤං මනසිකරිතො, තත්‍ර බො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛු
 ආමනෙතස්සි “ආවුසො භික්ඛවෙ”ති. ‘ආවුසො’ති බො තෙ භික්ඛු
 ආයස්මිත්තො සාරිපුත්තස්ස පට්ටසොසාසුං. ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච.

යසස කසසථි ආවුසො සඬා නත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු, හිරි නත්ති - පෙ - ඕක්කපං නත්ති - විරියං නත්ති - පඤ්ඤා නත්ති - සොතාවධානං නත්ති - ධම්ම ධාරණා නත්ති - අනුප්පරිකම්භා නත්ති - ධම්මානුධම්මපටිපත්ති නත්ති - අප්පමාදෙ නත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු. තසස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, භානියෙව කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො වුද්ධි. සෙය්‍යථාපි ආවුසො කාළපකෙඛ වතුසස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, භායතෙව වණ්ණණන, භායති මණ්ඩලෙන, භායති ආභාය, භායති ආරොහපරිණාහෙන. එවමෙව ඛො ආවුසො යසස කසසථි සඬා නත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු. හිරි නත්ති - පෙ - ඕක්කපං නත්ති - විරියං නත්ති - පඤ්ඤා නත්ති - සොතාවධානං නත්ති - ධම්මධාරණා නත්ති - අනුප්පරිකම්භා නත්ති - ධම්මානුධම්මපටිපත්ති නත්ති - අප්පමාදෙ නත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු. තසස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, භානියෙව පාටිකඛිඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු. නො වුද්ධි.

යසස කසසථි ආවුසො සඬා අත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු. හිරි අත්ති - පෙ - ඕක්කපං අත්ති - විරියං අත්ති - පඤ්ඤා අත්ති - සොතාවධානං අත්ති - ධම්මධාරණා අත්ති - අනුප්පරිකම්භා අත්ති - ධම්මානුධම්මපටිපත්ති අත්ති - අප්පමාදෙ අත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු. තසස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, වුද්ධියෙව පාටිකඛිඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිහානිති. සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුණ්ණපකෙඛ වතුසස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, වඩ්ඪතෙව වණ්ණණන, වඩ්ඪති මණ්ඩලෙන වඩ්ඪසි ආභාය, වඩ්ඪසි ආරොහපරිණාහෙන, එවමෙව ඛො ආවුසො යසස කසසථි සඬා අත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු - පෙ - අප්පමාදෙ අත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු. තසස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, වුද්ධියෙව පාටිකඛිඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු. නො පරිහානිති:

අථ ඛො භගවා පච්චුට්ඨාය ආයඤ්ඤාං සාරිපුත්තං ආමනෙහසි. සාධු සාධු සාරිපුත්ත යසස කසසථි සාරිපුත්ත, සඬා නත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු, හිරි නත්ති - ඕක්කපං නත්ති - පඤ්ඤා නත්ති - විරියං නත්ති - සොතාවධානං නත්ති - ධම්මධාරණා නත්ති - අනුප්පරිකම්භා නත්ති - ධම්මානුධම්මපටිපත්ති නත්ති - අප්පමාදෙ නත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු. තසස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, භානියෙව පාටිකඛිඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු. නො වුද්ධි. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත කාළපකෙඛ වතුසස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, භායතෙව වණ්ණණන, භායති මණ්ඩලෙන, භායති ආභාය, භායති ආරොහපරිණාහෙන. එවමෙව ඛො සාරිපුත්ත යසස කසසථි සඬා නත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු - පෙ - අප්පමාදෙ නත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු. තසස යා රතති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, භානියෙව පාටිකඛිඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු. නො වුද්ධි.

යසස කසාවි සාරිපුත්ත සද්ධා අත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු. නිරි අත්ති-
 ඉත්තසං අත්ති - විරියං අත්ති - පඤ්ඤා අත්ති + සොනාවධානං අත්ති ධම්ම ධා-
 රණා අත්ති - අනුප්පරිකම්භා අත්ති - ධම්මොක්ඛධම්මපටිපත්ති අත්ති - අප්පමාදෙ
 අත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු. තසස යා රතති වා දිව්වසො වා ආගච්ඡති, වුද්ධියෙව
 පාවිකම්භා කුසලෙසු ධම්මෙසු. නො පරිහානි. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත
 ජුණ්හපකෙඛ වන්දසු යා රතති වා දිව්වසො වා ආගච්ඡති, වඩ්ඪන්තෙව
 වග්ගෙණෙන. වඩ්ඪති මණ්ඩලෙන, වඩ්ඪති ආභාය, වඩ්ඪති ආරොහපරි-
 ණාහෙන, එවමෙව ඛො සාරිපුත්ත යසස කසාවි සද්ධා අත්ති කුසලෙසු
 ධම්මෙසු -පෙ- අප්පමාදෙ අත්ති කුසලෙසු ධම්මෙසු. තසස යා රතති වා
 දිව්වසො වා ආගච්ඡති, වුද්ධියෙව පාවිකම්භා කුසලෙසු ධම්මෙසු. නො
 පරිහානිති.

10. 2. 2. 9

පටිම කථාවතපු සුත්තං.

එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකසු
 ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්භුලා භික්ඛු පච්ඡාහන්තං.
 පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා උපට්ඨානසාලායං සන්තිසිත්තා සන්තිපතිතා අනෙක
 විහිතං තිරච්ඡන්තකථං අනුයුක්තා විහරන්ති. සෙය්‍යථීද්: රාජකථං වොරකථං.
 මහාමත්තකථං සෙනාකථං භයකථං යුද්ධකථං අන්තකථං පානකථං.
 වස්තකථං සයනකථං මාලාකථං ගන්ධකථං ඤාතිකථං යානකථං ගාමකථං.
 හිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉත්තිකථං සූරකථං විසිඛාකථං.
 කුමභවිඤ්ඤානකථං පුබ්බපෙතකථං නානත්තකථං ලොකකම්බාසිකං සමුද්ද-
 කම්බාසිකං ඉතිභවාහවකථං ඉති වාති.

අථ ඛො භගවා සායනභසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො යෙන
 උපට්ඨානසාලා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ
 නිසිදි. නිසජ්ඡ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙසයි: “කායනුස්ථ භික්ඛවෙ
 එතරහි කථාය සන්තිසිත්තා සන්තිපතිතා, කාසි පන වො අන්තරාකථා
 විපසකන්තාති?

ඉධ මයං භනෙත පච්ඡාභක්ඛං පිණ්ඩපාතපටිකකත්තං; උපධ්‍යාන සාලායං සනතිසිත්තං සනතිපතිතා අනෙකච්ඡිතං තිරච්ඡානකථං අනු-
යුක්තා විහරාම. සෙය්‍යාථීදං රාජකථං චොරකථං -පෙ- ඉති භවාභවකථං.
ඉති වාතී, න ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ තුම්භාකං පතිරූපං කුලපුත්තානං
සද්ධාය අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතානං, යං තුමෙහ අනෙකච්ඡිතං
තිරච්ඡානකථං අනුයුක්තා විහරෙය්‍යාථ. සෙය්‍යාථීදං රාජකථං චොරකථං
මහාමත්තකථං සෙනාකථං භයකථං යුද්ධකථං අනතකථං පානකථං
වත්තකථං සයනකථං මාලාකථං ගජකථං ඤාතිකථං යානකථං ගාමකථං
නිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉත්ථිකථං සූරකථං විසිකාකථං
කුම්භධ්‍යානකථං පුබ්බපෙතකථං නානත්තකථං ලොකකුක්ඛාධිකං සමුද්දසක්ඛා-
ධිකං, ඉති භවාභවකථං ඉති වාතී.

දස ඉමානි භික්ඛවෙ කථාවන්ථීති. කතමානි දස: අපට්ඨකථා සනතු-
ට්ඨිකථා පච්චෙකකථා අසංසග්ගකථා විරියාරම්භකථා සීලකථා සමාධිකථා
පඤ්ඤාකථා විමුක්තිකථා විමුක්තිඤ්ඤාදසසතකථානි. ඉමානි ඛො
භික්ඛවෙ දසකථාවන්ථීති.

ඉමෙසං වෙ තුමෙහ භික්ඛවෙ දසනං කථාවන්ථිතං උපාද්‍යුපාදය
කථං කථෙය්‍යාථ, ඉමෙසෙවි වන්දිමසුරියානං ඒවං මහිදධිකානං ඒවං
මහානුභාවානං තෙජසා තෙජං පරියාදියෙය්‍යාථ, කො පන වාදෙ අඤ්ඤ
තිත්ථියානං පරිබ්බාජකානන්ති.

10. 2. 2. 10

දුතියකථාවතථු සුත්තං

එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස
ආරාමෙ, තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු පච්ඡාභක්ඛං
පිණ්ඩපාතපටිකකත්තං උපධ්‍යානසාලායං සනතිසිත්තං සනතිපතිතා
අනෙකච්ඡිතං තිරච්ඡානකථං අනුයුක්තා විහරන්තී. සෙය්‍යාථීදං රාජකථං
චොරකථං මහාමත්තකථං -පෙ- ඉති භවාභවකථං ඉති වාතී,

1. දස ඉමානි භික්ඛවෙ පාසංසානි ධානානි. කතමානි දස: “ඉධ භික්ඛවෙ
භික්ඛු අත්තනා ව අපට්ඨෙජා හොති, අපට්ඨකථංඤා භික්ඛුතං කත්තා
හොති. “අපට්ඨෙජා භික්ඛු අපට්ඨකථංඤා භික්ඛුතං කත්තා”ති පාසංසමෙතං
ධානං.

2. අත්තනා ව සනතුට්ඨො හොති. සනතුට්ඨිකථංඤා භික්ඛුතං කත්තා
“සනතුට්ඨො හොති; භික්ඛු සනතුට්ඨිකථංඤා භික්ඛුතං කත්තා”ති.
පාසංසමෙතං ධානං.

3. අත්තනා ව පච්චිකොතා හොති, පච්චිකකථංකො භික්ඛුනං කත්තා හොති. “පච්චිකොතා භික්ඛු පච්චිකකථංකො භික්ඛුනං කත්තා”ති පාසංසමෙතං යානං.

4. අත්තනා ව අසංසට්ඨා හොති, අසංසට්ඨකථංකො භික්ඛුනං කත්තා හොති, අසංසට්ඨා භික්ඛු අසංසට්ඨකථංකො භික්ඛුනං කත්තා”ති පාසංසමෙතං යානං.

5. අත්තනා ව ආරද්ධවිරියො හොති, විරියාරම්භකථංකො භික්ඛුනං කත්තා හොති. “ආරද්ධවිරියො භික්ඛු විරියාරම්භකථංකො භික්ඛුනං කත්තා”ති පාසංසමෙතං යානං.

6. අත්තනා ව සීලසම්පන්නො හොති, සීලසම්පදකථංකො භික්ඛුනං කත්තා හොති. “සීලසම්පන්නො භික්ඛු සීලසම්පදකථංකො භික්ඛුනං කත්තා”ති පාසංසමෙතං යානං.

7. අත්තනාව සමාධිසම්පන්නො හොති, සමාධි සම්පදකථංකො භික්ඛුනං කත්තා හොති, සමාධිසම්පන්නො භික්ඛු සමාධිසම්පදකථංකො භික්ඛුනං කත්තා”ති පාසංසමෙතං යානං.

8. අත්තනා ව පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති, පඤ්ඤාසම්පදකථංකො භික්ඛුනං කත්තා හොති, “පඤ්ඤාසම්පන්නො භික්ඛු පඤ්ඤාසම්පදකථංකො භික්ඛුනං කත්තා”ති පාසංසමෙතං යානං.

9. අත්තනා ව විමුත්තිසම්පන්නො හොති, විමුත්තිසම්පදකථංකො භික්ඛුනං කත්තා හොති. “විමුත්තිසම්පන්නො භික්ඛු විමුත්තිසම්පදකථංකො භික්ඛුනං කත්තා”ති පාසංසමෙතං යානං.

10. අත්තනා ව විමුත්තිඤ්ඤාදසසන්ධිසම්පන්නො හොති, විමුත්තිඤ්ඤාදසසන්ධිසම්පදකථංකො භික්ඛුනං කත්තා හොති. ‘විමුත්තිඤ්ඤාදසසන්ධි සම්පන්නො භික්ඛු විමුත්තිඤ්ඤාදසසන්ධිසම්පදකථංකො භික්ඛුනං කත්තා’ති පාසංසමෙතං යානං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ දස පාසංසානි යානානිති.

යමකවග්ගො දුතියො.

තමුද්දනං:

අවිජ්ජා තණ්හා නිට්ඨා ව අවෙච්චදෙව සුඛානි ව
නළකපාතෙ දෙව වුත්තා කරාවත්ථි අපරෙ දෙවති.

3. ආකඩබවගෙගා

10. 2. 3. 1

ආකඩෙබියා සුතතං

එකං සමයං හගවා යාවතීයං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ, තත්‍ර ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙත්ති භික්ඛවොති; හදනෙති තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චසෙසාසු. හගවා එතදවොච. සමපනනසීලා භික්ඛවෙ විහරථ සමපනනපාතිමොක්ඛා, පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතා විහරථ ආචාරගොචර සමපනනා, අණුමනෙතසු චජෙජසු හයදස්සාවිනො සමාදය සික්ඛථ සික්ඛාපදෙසු.

1. ආකඩෙබියා වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “සමුභමචාරිතං පියො චස්සං මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො චා”ති. සීලෙසෙචවස්ස පරිපූරකාරී අරඤ්ඤාං වෙතොසමථමනුයුක්තො අනිරාකතජ්ඣානො විපස්සනාය සමනනාගතො බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

2. ආකඩෙබියා වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “ලාභී අස්සං විචර පිණ්ඩපාතසෙනා සනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරාන”ති. සීලෙසෙචවස්ස පරිපූරකාරී අරඤ්ඤාං වෙතොසමථමනුයුක්තො අනිරාකතජ්ඣානො විපස්සනාය සමනනාගතො බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

3. ආකඩෙබියා වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “යෙසාහං පරිභුජාමි විචරපිණ්ඩ-පාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං, තෙසං තෙ කාරා මහපථලං අසු මහානිසංසා”ති සීලෙසෙචවස්ස පරිපූරකාරී -පෙ- බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

4. ආකඩෙබියා වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “යෙ මෙ පෙතා ඤාතිසාලොභිතා කාලකතා පසනනවිතො අනුසාරනති, තෙසං තං මහපථලං අස්ස මහා-නිසංසා”ති සීලෙසෙචවස්ස පරිපූරකාරී -පෙ- බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

5. ආකඩෙබියා වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “සනතුට්ඨො අස්සං ඉතරීතරවිචර-පිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරො”ති, සීලෙසෙච-වස්ස පරිපූරකාරී -පෙ- බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

6. ආකෂේඛයා වෙ හික්ඛවෙ හික්ඛු “බමො අස්සං සිත්ඤ්ඤා උණ්ඤාසං ජීවජාය පිපාසාය ඩංසමකසවානාතපසිරිංසපසමස්සානං දුරුත්තානං දුරාගතානං චචනපථානං උප්පත්තානං. සාරිරිකානං චෙදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං බරානං කට්ඨකානං අසානානං අමනාපානං පාණහරානං අධිවාසකාචීතිකා අස්සනති සිලෙසෙච්චස්ස පරිපූරකාරි -පෙ- බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

7. ආකෂේඛයා වෙ හික්ඛවෙ හික්ඛු “අරති රති සහො අස්සං, න ච ම. අරති රති සහෙයා, උප්පත්තං අරති රති. අභිභුයා අභිභුයා විහරෙයා”නති සිලෙසෙච්චස්ස පරිපූරකාරි -පෙ- බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

8. ආකෂේඛයා වෙ හික්ඛවෙ හික්ඛු “භයහෙරව සහො අස්සං, න ච ම. භයහෙරවො සහෙයා, උප්පත්තං භයහෙරව. අභිභුයා අභිභුයා විහරෙයා”නති, සිලෙසෙච්චස්ස පරිපූරකාරි -පෙ- බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

9. ආකෂේඛයා වෙ හික්ඛවෙ හික්ඛු “චතුත්තං ක්ඛානානං ආභිචත සිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී අස්සං අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී”ති, සිලෙසෙච්චස්ස පරිපූරකාරි ... බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

10. ආකෂේඛයා වෙ හික්ඛවෙ හික්ඛු “ආසවානං බයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨං ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤාසච්ඡිකඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ විහරෙයා”නති, සිලෙසෙච්චස්ස පරිපූරකාරි අජ්ඣත්තං චෙතොසම්මනුස්සත්තං අතිරාකතජ්ඣානො විපස්සනාය සමන්තාගතො බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

සමපන්නසීලා හික්ඛවෙ විහරං සමපන්නපාතිමොක්ඛා, පාතිමොක්ඛා සංවරසංවුතා විහරං ආචාරගොචරසමපන්නා අණුලකෙත්ථු වජ්ජස්ස භයදස්සාවිනො සමාදය සික්ඛං සික්ඛාපදෙස්ස”ති. ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තන්ති.

10. 2. 3. 2

කණ්ඩක සූතනං

එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං. ස්මෙහුලෙහි අභිඤ්ඤානෙහි අභිඤ්ඤානෙහි ථෙරෙහි සාවකෙහි සද්ධිං. ආයස්මතා ව වාලොන¹ ආයස්මතා ව උප්වාලොන² ආයස්මතා ව කකකටෙන³ ආයස්මතා ව කට්ඨෙඛන⁴ ආයස්මතා ව කටෙන⁵ ආයස්මතා ව කට්ඨසංඛෙග⁶ අශෙඤ්ඤාති ව අභිඤ්ඤානෙහි අභිඤ්ඤානෙහි ථෙරෙහි සාවකෙහි සද්ධිං.

තෙන ඛො පන සමයෙන ස්මෙහුලා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡවී භද්දෙහි භද්දෙහි යානෙහි වරපුරාය⁷ උච්චාසද්ද මහාසද්ද මහාවනං අරේඛාගාහනති භගවන්තං දස්සනාය. අප් ඛො තෙසං ආයස්මන්තානං එතදහොසි: “ඉමෙ ඛො ස්මෙහුලා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡවී භද්දෙහි භද්දෙහි යානෙහි වරපුරාය උච්චාසද්ද මහාසද්දා මහාවනං අරේඛාගාහනති භගවන්තං දස්සනාය. සද්දකණ්ඩකා ඛො පන ඤානා චුත්තා භගවතා, යනනුත මයං යෙන ගොසිඛසාලවනදයො තෙනුපසංඛිකමෙය්‍යාම, තස් මයං අප්පසද්ද අප්පකිණ්ණො එඤ්ඤා විහරෙය්‍යාමා”ති. අප් ඛො තෙ ආයස්මන්තො යෙන ගොසිඛසාලවනදයො තෙනුප සකම්මිසු. තස් තෙ ආයස්මන්තො අප්පසද්ද අප්පකිණ්ණො එඤ්ඤා විහරන්ති.

අප් ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙසසි; “කහනනුඛො භික්ඛවෙ වාලො? කහං උප්වාලො? කහං කකකටො? කහං කට්ඨෙඛො? කහං කටො? කහං කට්ඨසංඛෙගො? කහනනු ඛො තෙ භික්ඛවෙ ථෙරා සාවකා ගතාති?

ඉධ භනෙන තෙසං ආයස්මන්තානං එතදහොසි: “ඉමෙ ඛො ස්මෙහුලා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා. ලිච්ඡවී භද්දෙහි භද්දෙහි යානෙහි වරපුරාය උච්චාසද්ද මහාසද්ද මහාවනං අරේඛාගාහනති භගවන්තං දස්සනාය, සද්දකණ්ඩකා ඛො පන ඤානා චුත්තා භගවතා, යනනුත මයං යෙන ගොසිඛසාලවනදයො තෙනුපසංඛිකමෙය්‍යාම, තස් මයං අප්පසද්ද අප්පකිණ්ණො එඤ්ඤා විහරෙය්‍යාමා”ති. අප් ඛො තෙ භනෙන ආයස්මන්තො යෙන ගොසිඛසාලවනදයො තෙනුපසංඛිකම්මිසු. තස් තෙ ආයස්මන්තො අප්පසද්ද අප්පකිණ්ණො එඤ්ඤා විහරන්ති.

1. ආයස්මතා වාලොන ව - මජ්ඣං.
2. උප්වාලොන - ස්‍යා,
3. කකකටෙන - මජ්ඣං.
4. කට්ඨෙඛන - මජ්ඣං.

5. නිකටෙන - මජ්ඣං.
6. කට්ඨසංඛෙග - මජ්ඣං.
7. වරපුරාය මජ්ඣං - පඤ්චරාය-ස්‍යා.
8. එඤ්ඤා - ස්‍යා.

සාධු සාධු භික්ඛවෙ යථා තෙ මහාසාවකා සම්මා බ්‍යාකරමානා බ්‍යාකරෙය්‍යං. සද්දකණ්ටකා භි භික්ඛවෙ ක්‍යානා වුත්තා මයා.

දසයිමෙ භික්ඛවෙ කණ්ටකා, කතමෙ දස: පච්චෙකාරාමස්ස සබ්බ-
ණ්කාරාමනා කණ්ටකා, අසුභනිමිත්තානුයොගමනුයුක්තස්ස සුභනිමිත්තානු-
යොගො කණ්ටකො, ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තචාරස්ස විසුකදස්සනං කණ්ටකො,
බ්‍රහ්මචාරියස්ස¹ මාතුගාමොපච්චාරො² කණ්ටකො, පට්මස්ස ක්‍යානස්ස
සද්දො කණ්ටකො, දුතියස්ස ක්‍යානස්ස චිත්තකච්චාරා කණ්ටකො,³
තතියස්ස ක්‍යානස්ස පීති කණ්ටකො, චතුස්ස ක්‍යානස්ස අසසාසපසසාසා⁴
කණ්ටකො, සඤ්ඤාවෙදධිත්තරොධසමාපත්තියා සඤ්ඤා ච වෙදන්ත ච
කණ්ටකො, රාගො කණ්ටකො, දෙසො කණ්ටකො, මොහො
කණ්ටකො. අකණ්ටකා භික්ඛවෙ විහරථ, ගිකකණ්ටකා භික්ඛවෙ විහරථ.
අකණ්ටකා භික්ඛවෙ අරහත්තො, නිකකණ්ටකා භික්ඛවෙ අරහත්තො.
අකණ්ට ගිකකණ්ටකා භික්ඛවෙ අරහත්තොති.

10. 2. 3. 3

ඉට්ඨධම්ම සුත්තං

[සාවකී]

දසයිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා ඉට්ඨා කත්තා මනාපා දුලලහා ලොකස්මිං,
කතමෙ දස:

හොගා ඉට්ඨා කත්තා මනාපා දුලලහා ලොකස්මිං, විණේණො
ඉට්ඨා කත්තො මනාපො දුලලහො ලොකස්මිං, ආරෝහං ඉට්ඨං
කත්තං මනාපං දුලලහං ලොකස්මි, සීලං ඉට්ඨං කත්තං මනාපං
දුලලහං ලොකස්මි, බ්‍රහ්මචරියං ඉට්ඨං කත්තං මනාපං දුලලහං
ලොකස්මි, මිත්තා ඉට්ඨා කත්තා මනාපා දුලලහා ලොකස්මි, බාහුසච්චං
ඉට්ඨං කත්තං මනාපං දුලලහං ලොකස්මි, පඤ්ඤා ඉට්ඨා කත්තා
මනාපා දුලලහා ලොකස්මි, ධම්මා ඉට්ඨා කත්තා මනාපා දුලලහා
ලොකස්මි, සඤ්ඤා ඉට්ඨා කත්තා මනාපා දුලලහා ලොකස්මි.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දසධම්මා ඉට්ඨා කත්තා මනාපා දුලලහා
ලොකස්මිං.

1. බ්‍රහ්මචරියස්ස-මජ්ඣං.

2. මාතුගාමුපච්චාරො-මජ්ඣං.

3. කණ්ටකා-මජ්ඣං.

4. අසසාසපසසාසො-මජ්ඣං.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ දසනනං ධම්මානං ඉට්ඨානං කන්තානං
 චන්දාපානං දුලලභානං ලොකසමී, දසධම්මා පරිපඤ්ඤා: ආලසං.¹
 අනුට්ඨානං භොගානං පරිපඤ්ඤා, අමණ්ඩනා අභුසණං² වණ්ණසං
 පරිපඤ්ඤා, අසප්පාය කිරියා ආරොග්ගසං පරිපඤ්ඤා, පාපමිත්තනා සීලානං
 පරිපඤ්ඤා, ඉන්ද්‍රියාසංචරො බ්‍රහ්මචරියසං පරිපඤ්ඤා, විසංවාදනා මිත්තානං
 පරිපඤ්ඤා, අසර්කාය කිරියා බාහුසච්චසං පරිපඤ්ඤා, අසුසංසා අපරිපුට්ඨා
 පඤ්ඤා පරිපඤ්ඤා, අනන්‍යයොගො අපච්චවෙකඛනා ධම්මානං පරිපඤ්ඤා.
 මිච්ඡාපට්ඨපත්ති සංගානං පරිපඤ්ඤා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ දසනනං ධම්මානං ඉට්ඨානං කන්තානං
 චන්දාපානං දුලලභානං ලොකසමී. ඉමෙ දස ධම්මා පරිපඤ්ඤා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ දසනනං ධම්මානං ඉට්ඨානං කන්තානං
 චන්දාපානං දුලලභානං ලොකසමී. දසධම්මා ආභාරා අනාලසං උට්ඨානං
 භොගානං ආභාරො. මණ්ඩනාච්චුසනා වණ්ණසං ආභාරො. සප්පායකිරියා
 ආරොග්ගසං ආභාරො. කල්‍යාණමිත්තනා සීලානං ආභාරො. ඉන්ද්‍රිය-
 සංචරො බ්‍රහ්මචරියසං ආභාරො, අවිසංවාදනා මිත්තානං ආභාරො.
 අසර්කායකිරියා බාහුසච්චසං ආභාරො. සුසංසා පරිපුට්ඨා පඤ්ඤා ආභාරො,
 අනන්‍යයොගො පච්චවෙකඛනා ධම්මානං ආභාරො. සමමාපට්ඨපත්ති සංගානං
 ආභාරො.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ දසනනං ධම්මානං ඉට්ඨානං කන්තානං
 චන්දාපානං දුලලභානං ලොකසමී. ඉමෙ දසධම්මා ආභාරා ති.

10. 2. 3. 4

වඩ්ඪි සුත්තං

[සාවකී]

දසති භික්ඛවෙ වඩ්ඪිති වඩ්ඪමානො අරියසාවකො අරියාය වඩ්ඪියා
 වඩ්ඪති, සාරාද්ධි ව හොති වරාද්ධි කායසං. කතමෙති දසති:

බෙහතච්ඡුති වඩ්ඪති. ධනධංකොත්ත වඩ්ඪති. පුත්තදුරෙති වඩ්ඪති.
 දසකමමකර පොරිසෙති වඩ්ඪති. චතුසසදෙති වඩ්ඪති. සභාය වඩ්ඪති.
 සීලෙන වඩ්ඪති. සුතෙන වඩ්ඪති. වාගෙන වඩ්ඪති. පඤ්ඤාය වඩ්ඪති.
 ඉමාහි ඛො භික්ඛවෙ දසති වඩ්ඪිති වඩ්ඪමානො අරියසාවකො අරියාය
 වඩ්ඪියා වඩ්ඪති සාරාද්ධි ව හොති වරාද්ධි කායසං ති.

1. ආලසං - මජ්ඣ.

2. අභුසණං - මජ්ඣ.

1. ධනෙන ධනෙකුන ව යොධ වඩස්ති
පුතෙති දුරෙති වතුප්පදෙති ව
ස භොගවා භොති යසස්සි පුරිතො
කුතිති මිතෙති අපොපි රාජුති.
2. සද්ධාය සිලෙන ව යොධ වඩස්ති
පඤ්ඤාය වාගෙන සුතෙන වුහයං
යො තාදියො සප්පරියො විවක්ඛණො
දිට්ඨෙදි ධම්මෙ උභයෙන වඩස්තිති.

10. 2. 3. 5

මිගසාලා සුතතං.

එකං සමයං භගවා සාවස්ථියං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්ත-
විවරමාදය යෙන මිගසාලාය උපාසිකාය නිවෙසනං තෙනුප්පසඬකම්.
උපසඬකම්ත්වා පඤ්ඤානෙ ආසනෙ නිසිදි. අථ ඛො මිගසාලා උපාසිකා
යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙනුප්පසඬකම්. උපසඬකම්ත්වා ආයස්මන්තං
ආනන්දං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නා ඛො
මිගසාලා උපාසිකා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච:

කථං කථං නාමායං භනෙත ආනන්ද භගවතා ධම්මො දෙසිතො
අඤ්ඤායො, යත් භි නාම බ්‍රහ්මචාරී ව අබ්‍රහ්මචාරී ව උභො සමසමගතිකා
භවිස්සන්ති අභිසම්පරායං? පිතා මෙ භනෙත පුරාණෙ බ්‍රහ්මචාරී අහොසි
ආරාචාරී වීරතො මෙජුනා ගාමධම්මා, යො කාලකතො භගවතා
ව්‍යාකතො සකදගාමී සතො තුසිතං කායං උපපන්නො'ති. පෙනතා පි යො
මෙ භනෙත ඉසිදකො අබ්‍රහ්මචාරී අහොසි සදරසනතුට්ඨො, යොපි
කාලකතො භගවතා, ව්‍යාකතො සකදගාමී සතො තුසිතං කායං
උපපන්නො'ති.

කථං කථං නාමායං භනෙත ආනන්ද භගවතා ධම්මො දෙසිතො
අඤ්ඤායො, යත් භි නාම බ්‍රහ්මචාරී ව අබ්‍රහ්මචාරී ව උභො සමසමගතිකා
භවිස්සන්ති අභිසම්පරායන්ති. එවං ඛො පනෙතං භගිනි භගවතා
බ්‍යාකතන්ති.

අප්ථං බො ආයස්මා ආනන්ද මිගසාලාය උපාසිකාය නිවෙසනෙ පිණ්ඩපාතං ගහෙකා උට්ඨායාසනා පකකාමී. අප්ථං බො ආයස්මා ආනන්ද පච්ඡාහන්තං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තො යෙන හගවා තෙනුපසඬකමී. උපසඬකමීකා හගවන්තං අභිවාදෙකා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො බො ආයස්මා ආනන්ද හගවන්තං එතද වොච:

ඉධාහං හන්තෙ පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙකා පක්ඛවිවරමාදය යෙන මිගසාලාය උපාසිකාය නිවෙසනං තෙනුපසඬකමී. උපසඬකමීකා පඤ්ඤානෙ ආයතෙ නිසීදිං. අප්ථං බො හන්තෙ මිගසාලා උපාසිකා යෙනාහං තෙනුපසඬකමී. උපසඬකමීකා මං අභිවාදෙකා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො බො හන්තෙ මිගසාලා උපාසිකා මං එතද වොච:

කථං කථං නාමායං හන්තෙ ආනන්ද හගවතා ධම්මො දෙසිතො අඤ්ඤායො, යත්භි නාම බ්‍රහ්මචාරී ච අබ්‍රහ්මචාරී ච උභො සමසමගතිකා හවිසස්නති අභිසම්පරායං. පිතා මෙ හන්තෙ පුරාණො බ්‍රහ්මචාරී අභොසි ආරාචාරී වීරතො මෙජ්ජනා ගාමධම්මා. සො කාලකතො හගවතා බ්‍යාකතො සකදගාමී සන්තො තුසිතං කායං උපපන්නොති. පෙන්නාපි යො මෙ හන්තෙ ඉසිදන්තො අබ්‍රහ්මචාරී අභොසි සදරසනතුට්ඨො, සො'පි කාලකතො හගවතා බ්‍යාකතො සකදගාමී සන්තො තුසිතං කායං උපපන්නොති.

කථං කථං නාමායං හන්තෙ ආනන්ද හගවතා ධම්මො දෙසිතො අඤ්ඤායො, යත්භි නාම බ්‍රහ්මචාරී ච අබ්‍රහ්මචාරී ච උභො සමසමගතිකා හවිසස්නති අභිසම්පරායනති, එවං චුතො අහං හන්තෙ මිගසාලා උපාසිකා එතද වොච: එවං බො පනෙතං හගිති හගවතා බ්‍යාකතනති.

කා වානන්ද මිගසාලා උපාසිකා බාලා අබ්‍යන්තා අමිකා අමක-පඤ්ඤා¹? කෙ ව පුරිසපුග්ගලපරොපරියඤ්ඤො?

දසයිමෙ ආනන්ද පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මි. කතමෙ දස:

1. ඉධානන්ද එකවො පුග්ගලො දුස්සිලො හොති, තඤ්ඤා වෙනො විමුක්තිං පඤ්ඤා විමුක්තිං යථාභූතං නප්පජානාති, යථස්ස තං දුස්සිලාං අපරිසෙසං නිරුජ්ඣති, තස්ස සච්ඡෙත පි අකතං හොති, බාහුසම්මත පි අකතං හොති දිට්ඨියා පි අප්පට්ඨිං හොති, සාමයිකමුඛී² විමුක්තිං න ලභති, සො කායසසභෙද පරම්මරණා භානාය පරෙති නො විසෙසාය, භානගාමී යෙව හොති නො විසෙසගාමී.

1. අමමකා අමමකපඤ්ඤා - මජ්ඣ.

අනධකා අනධකපඤ්ඤා - සං.

2. සාමයිකමුඛි-සීග්‍ර, මජ්ඣ.

2. ඉධ පනානඤ්ඤ ඵකච්චො පුග්ගලො දුස්සිලො හොති, තඤ්ඤ චෙතො විමුක්තිං පඤ්ඤා විමුක්තිං යථාභූතං පජානාති. යස්ස සං දුස්සිලාං අපරිසෙසං නිරුජ්ඣති, තස්ස සචණෙන'පි කතං හොති. බාහුසච්චෙන'පි කතං හොති, දිට්ඨියා'පි පටිවිද්ධං හොති, සාමයිකමපි විමුක්තිං ලභති, සො කායසංහෙද පරමමරණා විසෙසාය පරෙති, නො භානාය, විසෙසගාමී යෙව හොති, නො භානගාමී.

තත්ත්වනඤ්ඤ පමාණිකා පමිණිතා: 'ඉමස්සාපි තෙව ධම්මො, අපරස්සාපි තෙව ධම්මො. කසමා තෙසං ඵකො හිනො, ඵකො පණිනො'ති. තං හි තෙසං ආනඤ්ඤා හොති දීඝරත්තං අභිනාය දුක්ඛාය.

තත්ත්වනඤ්ඤ යථායං පුග්ගලො දුස්සිලො හොති, තඤ්ඤ චෙතො විමුක්තිං පඤ්ඤා විමුක්තිං යථාභූතං පජානාති. යස්ස සං දුස්සිලාං අපරිසෙසං නිරුජ්ඣති. තස්ස සචණෙන'පි කතං හොති, බාහුසච්චෙන'පි කතං හොති, දිට්ඨියා'පි පටිවිද්ධං හොති, සාමයිකමපි විමුක්තිං ලභති, අයං ආනඤ්ඤා පුග්ගලො අමුතා පුරිමෙන පුග්ගලෙන අභිකක්ඛන්තරො ව පණිනන්තරො ව. තං කිසං හෙතු: ඉමං හි ආනඤ්ඤා පුග්ගලං ධම්මසොතො නිබ්බන්'ති. තදන්තරං¹ කො ජානෙය්‍ය අඤ්ඤානු තථාගන්තො. තස්මාතිහානඤ්ඤ මා පුග්ගලෙසු පමාණිකා අනුච්ඡාද, මා පුග්ගලෙසු පමාණං ගණිතං, බඤ්ඤාතිහානඤ්ඤ පුග්ගලො පුග්ගලෙසු පමාණං ගණිතෙනො, අහං වානඤ්ඤා පුග්ගලෙසු පමාණං ගණිතය්‍යං, යො වාපනස්ස මාදිසො.

3. ඉධ පනානඤ්ඤ ඵකච්චො පුග්ගලො සීලො හොති, තඤ්ඤ චෙතො විමුක්තිං පඤ්ඤා විමුක්තිං යථාභූතං පජානාති, යස්ස සං සීලං අපරිසෙසං නිරුජ්ඣති, තස්ස සචණෙන'පි අකතං හොති. බාහුසච්චෙන'පි අකතං හොති, දිට්ඨියාපි අපට්ඨිද්ධං හොති, සාමයිකමපි විමුක්තිං න ලභති. සො කායසංහෙද පරමමරණා භානාය පරෙති, නො විසෙසං. භානගාමී යෙව හොති, නො විසෙසගාමී.

4. ඉධ පනානඤ්ඤ ඵකච්චො පුග්ගලො සීලො හොති, තඤ්ඤ චෙතො විමුක්තිං පඤ්ඤා විමුක්තිං යථාභූතං පජානාති, යස්ස සං සීලං අපරිසෙසං නිරුජ්ඣති, තස්ස සචණෙන'පි කතං හොති, බාහුසච්චෙන'පි කතං හොති, දිට්ඨියාපි පටිවිද්ධං හොති.

1. නිබ්බන්හි - බහුසු.

2. තදන්තරං - ස්වා.

3. අඤ්ඤානු - සීල. ස්වා.

සාමයිකමපි විමුක්තිං ලභති. සො කායස්ස හෙද පරමමරණා විසෙසාය පරෙති; නො භානාය. විසෙසගාමීයෙව හොති, නො භානගාමී.

තත්තානඤ්ඤා පමාණිකා පමිණනති -පෙ- අහං වානඤ්ඤා පුග්ගලෙසු පමාණං ගණකයාං, යො වා පනස්ස මාදිසො.

5. ඉධ පනානඤ්ඤා එකවේවා පුග්ගලො නිබ්බරාගො හොති, තඤ්ඤා වෙතොවිමුක්තිං පඤ්ඤාවිමුක්තිං යථාභූතං නපපජානාති, යත්ථස්ස සො රාගො අපරිසෙසො නිරුජ්ඣති, තස්ස සවණෙනපි අකතං හොති, බාහුසච්චනපි අකතං හොති, දිට්ඨියාපි අප්පට්ඨිං හොති, සාමයිකමපි විමුක්තිං න ලභති. සො කායස්ස හෙද පරමමරණා භානාය පරෙති නො විසෙසාය, භානගාමී එව හොති නො විසෙසගාමී.

6. ඉධ පනානඤ්ඤා එකවේවා පුග්ගලො නිබ්බරාගො හොති, තඤ්ඤා වෙතො විමුක්තිං පඤ්ඤාවිමුක්තිං යථාභූතං පජානාති, යත්ථස්ස සො රාගො අපරිසෙසො නිරුජ්ඣති. තස්ස සවණෙනපි කතං හොති, බාහුසච්චනපි කතං හොති, දිට්ඨියාපි පට්ඨිං හොති, සාමයිකමපි විමුක්තිං ලභති. සො කායස්ස හෙද පරමමරණා විසෙසාය පරෙති නො භානාය, විසෙසගාමීයෙව හොති නො භානගාමී.

තත්තානඤ්ඤා පමාණිකා පමිණනති -පෙ- අහං වා ආනඤ්ඤා පුග්ගලෙසු පමාණං ගණකයාං, යො වා පනස්ස මාදිසො.

7. ඉධ පනානඤ්ඤා එකවේවා පුග්ගලො කොධනො හොති, තඤ්ඤා වෙතොවිමුක්තිං පඤ්ඤාවිමුක්තිං යථාභූතං නපපජානාති, යත්ථස්ස සො කොධො අපරිසෙසො නිරුජ්ඣති, තස්ස සවණෙනපි අකතං හොති, බාහුසච්චනපි අකතං හොති, දිට්ඨියාපි අප්පට්ඨිං හොති, සාමයිකමපි විමුක්තිං න ලභති. සො කායස්ස හෙද පරමමරණා භානාය පරෙති නො විසෙසාය, භානගාමීයෙව හොති නො විසෙසගාමී.

8. ඉධ පනානඤ්ඤ ඵකච්චො පුග්ගලො කොධනො හොති, තඤ්ඤ චෙතොවිමුක්තිං පඤ්ඤාචිමුක්තිං යථාභූතං පජානාති. යත්ඤ්ඤායො කොධො අපරිසෙසො භිරුජ්ඣති. තස්ස සචණෙනපි කතං හොති, බාහුසච්චෙනපි කතං හොති, දිට්ඨියාපි පටිච්ඡිද්ධං හොති, සාමයිකමපි විමුක්තිං ලභති. සො කායසං හෙද පරමමරණා විසෙසාය පරෙති නො භානාය, විසෙසගාමීයෙව හොති නො භානගාමී.

තත්‍රානඤ්ඤ පමාණිකා පමිණන්ති -පෙ- අහං වා ආනඤ්ඤ පුග්ගලෙසු පමාණං ගණෙය්‍යං, යො වා පනස්ස මාදිසො.

9. ඉධ පනානඤ්ඤ ඵකච්චො පුග්ගලො උද්ධනො හොති, තඤ්ඤ චෙතොවිමුක්තිං පඤ්ඤාචිමුක්තිං යථාභූතං නප්පජානාති, යත්ඤ්ඤායො උද්ධං අපරිසෙසං භිරුජ්ඣති. තස්ස සචණෙනපි අකතං හොති, බාහුසච්චෙනපි අකතං හොති, දිට්ඨියාපි අපට්චිද්ධං හොති, සාමයිකමපි විමුක්තිං න ලභති. සො කායසං හෙද පරමමරණා භානාය පරෙති නො විසෙසාය, භානගාමීයෙව හොති නො විසෙසගාමී.

10. ඉධ පනානඤ්ඤ ඵකච්චො පුග්ගලො උද්ධනො හොති, තඤ්ඤ චෙතොවිමුක්තිං පඤ්ඤාචිමුක්තිං යථාභූතං පජානාති. යත්ඤ්ඤායො උද්ධං අපරිසෙසං භිරුජ්ඣති, තස්ස සචණෙනපි කතං හොති, බාහුසච්චෙනපි කතං හොති, දිට්ඨියාපි පටිච්ඡිද්ධං හොති, සාමයිකමපි විමුක්තිං ලභති. සො කායසං හෙද පරමමරණා විසෙසාය පරෙති නො භානාය. විසෙසගාමීයෙව හොති නො භානගාමී.

තත්‍රානඤ්ඤ පමාණිකා පමිණන්ති “ඉමස්සපි තෙව ධම්මො, අපරසස්සපි තෙව ධම්මො. කස්මා තෙසං එකො හිනො එකො පමිණො”ති. තං හි තෙසං ආනඤ්ඤා හොති දිසරකං අභිනාය දුක්ඛාය.

තත්‍රානඤ්ඤ යවායං පුග්ගලො උද්ධනො හොති, තඤ්ඤ චෙතොවිමුක්තිං පඤ්ඤාචිමුක්තිං යථාභූතං පජානාති. යත්ඤ්ඤායො උද්ධං අපරිසෙසං භිරුජ්ඣති. තස්ස සචණෙනපි කතං හොති, බාහුසච්චෙනපි කතං හොති, දිට්ඨියාපි පටිච්ඡිද්ධං හොති, සාමයිකමපි විමුක්තිං ලභති.

අයං ආනන්ද පුග්ගලො අමුතා පුරිමෙන පුග්ගලෙන අභිකක්කන්තරො ව පඤ්ඤානරො ව. තං කියා හෙතු: ඉමං හෙතං ආනන්ද පුග්ගලං ධම්මෙසොකො තිබ්බහති. තදන්තරං¹ කො ජාතෙයා අඤ්ඤානු තථාගතෙන, තස්මා කිහිනන්ද මා පුග්ගලෙසු පමාණිකා අහුවස්ස, මා පුග්ගලෙසු පමාණං ගණන්ති. ඛණ්ඩානුභවනන්ද පුග්ගලෙසු පමාණං ගණිතන්තො. අහං වා ආනන්ද පුග්ගලෙසු පමාණං ගණිතයාං, යො වා පනස්ස මාදිසො.

කා වානන්ද මිග්ගලා උපාසිකා බාලා අබ්‍යන්තා අමකා අමක-පඤ්ඤා, කෙ ව පුරිසපුග්ගලපරොපරියෙ ඤාණෙ. ඉමෙ ඛො ආනන්ද දසපුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මි.

යථාරූපෙන ආනන්ද සිලෙන පුරාණො සමන්තාගතො අහොසි, තථාරූපෙන සිලෙන ඉසිදන්තො සමන්තාගතො අහවිස්ස, නයිධි පුරාණො ඉසිදන්තස්ස ගතිමපි අඤ්ඤාස්ස. යථාරූපාය ව ආනන්ද පඤ්ඤාය ඉසිදන්තො සමන්තාගතො අහොසි, යථාරූපාය පඤ්ඤාය පුරාණො සමන්තාගතො අහවිස්ස, නයිධි ඉසිදන්තො පුරාණස්ස ගතිමපි අඤ්ඤාස්ස. ඉති ඛො ආනන්ද ඉමෙ පුග්ගලා උභො එකබ්බහිනාති.

10. 2. 3. 6

තයොධම්මෙ සුත්තං

[සාවකී]

තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා ලොකෙ න සංවිජ්ජය්‍යාං, න තථාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජය්‍යා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො, න තථාගතප්පච්චිකො ධම්මචිතයො ලොකෙ දිප්පෙය්‍යා. කතමෙ තයො:

ජාති ව ජරා ව මරණඤ්ඤා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මා ලොකෙ න සංවිජ්ජය්‍යාං, න තථාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජය්‍යා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො, - න තථාගතප්පච්චිකො ධම්මචිතයො ලොකෙ දිප්පෙය්‍යා. යත්ථා ව ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙ තයො ධම්මා ලොකෙ සංවිජ්ජන්ති, තස්මා තථාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො. තත්ථා තථාගතප්පච්චිකො ධම්මචිතයො ලොකෙ දිප්පති.

1. තයොමෙ භික්ඛවෙධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො ජාතිං පහාතුං ජරං පහාතුං මරණං පහාතුං. කතමෙ තයො: රාගං අප්පහාය දෙසං අප්පහාය මොහං අප්පහාය. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො ජාතිං පහාතුං ජරං පහාතුං මරණං පහාතුං.

1. තදන්තරං නං, - සිවු.

2. කහං - මජ්ඣං.

2. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො රාගං පභාතුං දෙසං පභාතුං මොහං පභාතුං. කතමෙ තයො: සක්කායදිට්ඨිං අප්පභාය විචිකිච්ඡං අප්පභාය සීලබ්බතපරාමාසං අප්පභාය, ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො රාගං පභාතුං දෙසං පභාතුං මොහං පභාතුං.

3. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො සක්කායදිට්ඨිං පභාතුං, විචිකිච්ඡං පභාතුං සීලබ්බතපරාමාසං පභාතුං. කතමෙ තයො: අයොනියොමනසිකාරං අප්පභාය කුමුඤ්ඤපෙවනං අප්පභාය චෙතසොචිතතං අප්පභාය, ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො සක්කායදිට්ඨිං පභාතුං විචිකිච්ඡං පභාතුං සීලබ්බතපරාමාසං පභාතුං.

4. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො අයොනියොමනසිකාරං පභාතුං කුමුඤ්ඤපෙවනං පභාතුං චෙතසො චිතතං පභාතුං. කතමෙ තයො: මුට්ඨසච්චං අප්පභාය අසම්පජ්ඣාදං අප්පභාය චෙතසො විකේපං අප්පභාය, ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො අයොනියොමනසිකාරං පභාතුං කුමුඤ්ඤපෙවනං පභාතුං චෙතසොචිතතං පභාතුං.

5. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො මුට්ඨසච්චං පභාතුං අසම්පජ්ඣාදං පභාතුං චෙතසො විකේපං පභාතුං. කතමෙ තයො: අරියානමදස්සනකම්යතං අප්පභාය අරියධම්මස්ස අයොතුකම්යතං අප්පභාය උපාරම්භවිකතං අප්පභාය, ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො මුට්ඨසච්චං පභාතුං අසම්පජ්ඣාදං පභාතුං චෙතසො විකේපං පභාතුං.

6. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො අරියානමදස්සනකම්යතං පභාතුං අරියධම්මස්ස අයොතුකම්යතං පභාතුං උපාරම්භවිකතං පභාතුං. කතමෙ තයො: උද්ධච්චං අප්පභාය අසංවරං අප්පභාය දුස්සීලාං අප්පභාය, ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො අරියානමදස්සනකම්යතං පභාතුං අරියධම්මස්ස අයොතුකම්යතං පභාතුං උපාරම්භවිකතං පභාතුං.

7. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො උද්ධච්චං පභාතුං අසංවරං පභාතුං දුස්සීලාං පභාතුං. කතමෙ තයො: අසසද්ධියං අප්පභාය අවද්ඤාදානං අප්පභාය කොසල්ලං අප්පභාය, ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො උද්ධච්චං පභාතුං අසංවරං පභාතුං දුස්සීලාං පභාතුං.

8. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො අසාද්ධියං පභාතුං අවදඤ්ඤානං පභාතුං කොසජ්ජං පභාතුං. කතමෙ තයො: අනාදරියං අප්පභාය දෙවචස්සනං අප්පභාය පාපමිත්තනං අප්පභාය. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො අසාද්ධියං පභාතුං අවදඤ්ඤානං පභාතුං කොසජ්ජං පභාතුං.

9. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො අනාදරියං පභාතුං දෙවචස්සනං පභාතුං පාපමිත්තනං පභාතුං. කතමෙ තයො: අභිරික්ඛං අප්පභාය අනොත්තප්පං අප්පභාය වමාදං අප්පභාය. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො අනාදරියං පභාතුං දෙවචස්සනං පභාතුං පාපමිත්තනං පභාතුං.

10. අභිරිකොයං භික්ඛවෙ අනොත්තප්පි¹ පමත්තො ගොති, සො පමත්තො සමානො අභබ්බො අනාදරියං පභාතුං දෙවචස්සනං පභාතුං පාපමිත්තනං පභාතුං, සො පාපමිත්තො සමානො අභබ්බො අසාද්ධියං පභාතුං අවදඤ්ඤානං පභාතුං කොසජ්ජං පභාතුං, සො කුසීනො සමානො අභබ්බො උඤ්චට්ඨං පභාතුං අසංවරං පභාතුං දුස්සීලාං පභාතුං, සො දුස්සීලො සමානො අභබ්බො අරියානමදස්සනකම්මානං පභාතුං අරියධම්මස්ස අසොතුකම්මානං පභාතුං, උපාරම්භවිත්තනං පභාතුං, සො උපාරම්භවිත්තො සමානො අභබ්බො මුට්ඨසච්චං පභාතුං අසම්පජ්ඣාදුං පභාතුං චෙතසො විකේඛපං පභාතුං සො විකේඛන විත්තො සමානො අභබ්බො අයොනිසොමනසිකාරං පභාතුං කුමමග්ගසෙවනං පභාතුං චෙතසොඋත්තනං පභාතුං, සො උත්තවිත්තො සමානො අභබ්බො සක්කායදිට්ඨිං පභාතුං විචිකිච්ඡං පභාතුං සීලබ්බතපරාමාසං පභාතුං, සො විචිකිච්ඡො සමානො අභබ්බො රාගං පභාතුං දෙසං පභාතුං මොහං පභාතුං, සො රාගං අප්පභාය දෙසං අප්පභාය මොහං අප්පභාය අභබ්බො ජාතිං පභාතුං ජරං පභාතුං මරණං පභාතුං.

1. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පභාය භබ්බො ජාතිං පභාතුං ජරං පභාතුං මරණං පභාතුං. කතමෙ තයො: රාගං පභාය දෙසං පභාය මොහං පභාය. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පභාය භබ්බො ජාතිං පභාතුං ජරං පභාතුං මරණං පභාතුං.

2. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පභාය භබ්බො රාගං පභාතුං දෙසං පභාතුං මොහං පභාතුං. කතමෙ තයො: සක්කායදිට්ඨිං පභාය විචිකිච්ඡං පභාය සීලබ්බතපරාමාසං පභාය. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පභාය භබ්බො රාගං පභාතුං දෙසං පභාතුං මොහං පභාතුං.

1. අනොත්තප්පි - මජ්ඣ.

3. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො සක්කායදිට්ඨිං පහාතුං විචිතිච්ඡං පහාතුං සීලබ්බතපරාමාසං පහාතුං. කතමෙ තයො: අයොනියො මනසිකාරං පහාය කුමමග්ගසෙවනං පහාය චෙතසොචිතතං පහාය. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පහාය භබ්බො සක්කාය දිට්ඨිං පහාතුං විචිතිච්ඡං පහාතුං සීලබ්බතපරාමාසං පහාතුං.

4. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අයොනියොමනසිකාරං පහාතුං කුමමග්ගසෙවනං පහාතුං චෙතසොචිතතං පහාතුං. කතමෙ තයො: මුට්ඨසව්චං පහාය අසමප්පඤ්ඤං පහාය චෙතසො විකේඨං පහාය. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පහාය භබ්බො අයොනියො මනසිකාරං පහාතුං කුමමග්ගසෙවනං පහාතුං චෙතසො චිතතං පහාතුං.

5. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො මුට්ඨසව්චං පහාතුං අසමප්පඤ්ඤං පහාතුං චෙතසො විකේඨං පහාතුං. කතමෙ තයො: අරියානමදස්සනකම්මානං පහාය අරියධම්මස්ස අසොතුකම්මානං පහාය උපාරම්භ විත්තනං පහාය. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පහාය භබ්බො මුට්ඨසව්චං පහාතුං අසමප්පඤ්ඤං පහාතුං චෙතසො විකේඨං පහාතුං.

6. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අරියානමදස්සනකම්මානං පහාතුං අරියධම්මස්ස අසොතුකම්මානං පහාතුං උපාරම්භවිත්තනං පහාතුං. කතමෙ තයො: උද්ධව්චං පහාය අසංවරං පහාය දුස්සීලාං පහාය. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පහාය භබ්බො අරියානමදස්සනකම්මානං පහාතුං අරියධම්මස්ස අසොතුකම්මානං පහාතුං උපාරම්භවිත්තනං පහාතුං.

7. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො උද්ධව්චං පහාතුං අසංවරං පහාතුං දුස්සීලාං පහාතුං. කතමෙ තයො: අසංද්ධියං පහාය අවදඤ්ඤානං පහාය කොසජ්ජං පහාය. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පහාය භබ්බො උද්ධව්චං පහාතුං අසංවරං පහාතුං දුස්සීලාං පහාතුං.

8. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අසංද්ධියං පහාතුං අවදඤ්ඤානං පහාතුං කොසජ්ජං පහාතුං. කතමෙ තයො: අනාදරියං පහාය දෙව්වසානං පහාය පාපමිත්තනං පහාය. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පහාය භබ්බො අසංද්ධියං පහාතුං අවදඤ්ඤානං පහාතුං කොසජ්ජං පහාතුං.

9. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පභාය භබ්බො අනාදරියං පභාතුං ද්‍රෝවවස්සනං පභාතුං පාපමිත්තනං පභාතුං. කතමෙ තයො! අභිරික්ඛං පභාය අනොත්තප්පං පභාය පමාදං පභාය. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පභාය භබ්බො අනාදරියං පභාතුං ද්‍රෝවවස්සනං පභාතුං පාපමිත්තනං පභාතුං.

10. භිරිමායං භික්ඛවෙ ඕත්තප්පි අප්පමනො හොති, සො අප්පමනො සමානො භබ්බො අනාදරියං පභාතුං ද්‍රෝවවස්සනං පභාතුං පාපමිත්තනං පභාතුං. සො කල්‍යාණමිත්තො සමානො භබ්බො අසාදධියං පභාතුං අවද්දාද්දුතං පභාතුං කොසජජං පභාතුං. සො ආරද්ධිවිරියො සමානො භබ්බො උද්ධච්චං පභාතුං අසංවරං පභාතුං දුස්සිලාං පභාතුං. සො සීලවා සමානො භබ්බො අරියානමදස්සනකම්මානං පභාතුං අරියධම්මස්ස අසොතුකම්මානං පභාතුං උපාරම්භ විත්තනං පභාතුං. සො අනුපාරම්භවිත්තො සමානො භබ්බො මුට්ඨසච්චං පභාතුං අසම්පජ්ඣාදුං පභාතුං චේතසො විකේඛපං පභාතුං. සො අවිකම්භිත්තො සමානො භබ්බො අයොති-සොමනසිකාරං පභාතුං කුමමභගසෙවනං පභාතුං චේතසොලිනනනං පභාතුං. සො අලිනවිත්තො සමානො භබ්බො සකකායද්ධියිං පභාතුං විචිකිච්ඡං පභාතුං, සීලබ්බතපරාමාසං පභාතුං. සො අවිචිකිච්ඡා සමානො භබ්බො රාගං පභාතුං ද්‍රෝසං පභාතුං මොහං පභාතුං. සො රාගං පභාය ද්‍රෝසං පභාය මොහං පභාය භබ්බො ජාතිං පභාතුං ජරං පභාතුං මරණං පභාතුන්ති.

10. 2. 3. 7

කාක සුත්තං

[සාවස්ථි]

දසති භික්ඛවෙ අසඤ්ඤාමෙති සමන්තාගතො කාකො. කතමෙති දසති: ධංසි ව පගබ්බො ව තිත්තො ව මහගසසො ව ලුද්දෙ ව අකාරුණිකො ව දුබ්බලො ව ඔරවිතා ව මුට්ඨස්සති ව නෙවසිකො¹ ව. ඉමෙති බො භික්ඛවෙ දසති අසඤ්ඤාමෙති සමන්තාගතො කාකො.

ඵම්මෙව බො භික්ඛවෙ දසති අසඤ්ඤාමෙති සමන්තාගතො පාපභික්ඛු. කතමෙති දසති ධංසි ව පගබ්බො ව තිත්තො ව මහගසසො ව ලුද්දෙ ව අකාරුණිකො ව දුබ්බලො ව ඔරවිතා ව මුට්ඨස්සති ව නෙවසිකො ව. ඉමෙති බො භික්ඛවෙ දසති අසඤ්ඤාමෙති සමන්තාගතො පාපභික්ඛුති.

1. තෙරසිකො - සිදු.

10. 2. 3. 8

නිගණය සූත්‍රය.

[සාවස්]

දසහි හික්කවෙ අසඬුමෙහි සමනනාගතා නිගණයා. කතමෙහි දසහි: අසඬුයා හික්කවෙ නිගණයා, දුසසීලා හික්කවෙ නිගණයා, අහිරිකා හික්කවෙ නිගණයා, අනොත්තපපිනො හික්කවෙ නිගණයා, අසපුරිසමහත්තනො හික්කවෙ නිගණයා, අත්තුකක සකපරවමහකා හික්කවෙ නිගණයා, සන්දිට්ඨිපරාමාසා ආධානගාහී දුපටිතිසංගිනො හික්කවෙ නිගණයා, කුහකා හික්කවෙ නිගණයා, පාපිවජා හික්කවෙ නිගණයා, මිවජාදිට්ඨිකා හික්කවෙ නිගණයා. ඉමෙහි බො හික්කවෙ දසහි අසඬුමෙහි සමනනාගතා නිගණයාති.

10. 2. 3. 9

ආසාතවත්ථු සූත්‍රය.

[සාවස්]

දස ඉමානි හික්කවෙ ආසාතවත්ථුති. කතමානි දස: අනත්තමෙ අවරිති ආසාතං බන්ධනි, අනත්තමෙ වරතිති ආසාතං බන්ධනි, අනත්තමෙ වරිසසනිති ආසාතං බන්ධනි. පියසස මෙ මනාපසස අනත්තං අවරිති -පෙ- අනත්තං වරති -පෙ- අනත්තං වරිසසනිති ආසාතං බන්ධනි. අප්පියසස මෙ අමනාපසස අත්තං අවරි -පෙ- අත්තං වරති -පෙ- අත්තං වරිසසනිති ආසාතං බන්ධනි අට්ඨානෙ ව කුප්පති. ඉමානි බො හික්කවෙ දස ආසාතවත්ථුතිති.

10. 2. 3. 10

ආසාතපටිච්ඡනය සූත්‍රය.

[සාවස්]

දස ඉමෙ හික්කවෙ ආසාතපටිච්ඡනයා. කතමෙ දස: අනත්තමෙ අවරි, තං කුතෙත්ථ ලබ්භානි ආසාතං පටිච්ඡෙනති. අනත්තමෙ වරති, තං කුතෙත්ථ ලබ්භානි ආසාතං පටිච්ඡෙනති. අනත්තමෙ වරිසසනි, තං කුතෙත්ථ ලබ්භානි ආසාතං පටිච්ඡෙනති. පියසස මෙ මනාපසස අනත්තං අවරි -පෙ- අනත්තං වරති -පෙ- අනත්තං වරිසසනි, තං කුතෙත්ථ ලබ්භානි ආසාතං පටිච්ඡෙනති. අප්පියසස මෙ අමනාපසස අත්තං අවරි -පෙ- අත්තං වරති -පෙ- අත්තං වරිසසනි, තං කුතෙත්ථ ලබ්භානි ආසාතං පටිච්ඡෙනති. අට්ඨානෙ ව න කුප්පති. ඉමෙ බො හික්කවෙ දස ආසාතපටිච්ඡනයාති.

ආකඩ්ඛවගෙගා තතිසො.

නත්‍රද්දන්තං

ආකඨෙඛා කණ්ටකො ඉට්ඨාවඩ්ඨි ව මිගසාලයා¹

අභබ්බො වෙව කාකොව නිගණයා දෙව ව ච්ඡන්තිති²

1. මිගසාලය - මජ්ඣ.

2. ආසාතානි-මජ්ඣ.

10. 2. 4. 1

බාහුන සුතනං

එකං සමයං භගවා වමසායං විහරති ගග්ගරාය පොක්කරණියා තීරෙ.
අථ ඛො ආයස්මා බාහුනෝ¹ යෙන භගවා තෙනුපසඛ්ඛමී. උපසඛ්ඛමීත්වා
භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසිත්තො ඛො
ආයස්මා බාහුනො භගවන්තං එතදවොච:

කතීති නු ඛො භතෙන ධම්මෙහි තථාගතො නිස්සඛෙය්ඤා විසංයුක්තො
විප්පමුක්තො විමරියාදීකතෙන චෙතසා විහරිතීති?

දසති ඛො පන බාහුන ධම්මෙහි තථාගතො නිස්සඛෙය්ඤා විසංයුක්තො
විප්පමුක්තො විමරියාදීකතෙන චෙතසා විහරති. කතමෙහි දසති: රුජෙන
ඛො බාහුන තථාගතො නිස්සඛෙය්ඤා විසංයුක්තො විප්පමුක්තො විමරියාදී-
කතෙන චෙතසා විහරති. වෙදනාය ඛො බාහුන -පෙ- සඤ්ඤාය ඛො
බාහුන -පෙ- සඛිතාරෙහි ඛො බාහුන -පෙ- විඤ්ඤාණෙන ඛො බාහුන
-පෙ- ජාතියා ඛො බාහුන -පෙ- ජරාය ඛො බාහුන -පෙ- මරණෙන ඛො
බාහුන -පෙ- දුක්ඛෙහි ඛො බාහුන -පෙ- කිලෙසෙහි ඛො බාහුන
තථාගතො නිස්සඛෙය්ඤා විසංයුක්තො විප්පමුක්තො විමරියාදීකතෙන චෙතසා
විහරති.

සෙය්‍යථාපි බාහුන උප්පලං වා පදුමං වා පුණ්ඩරිකං වා උදකෙ ජාතං
උදකෙ සංවඩ්ඪං උදකා අච්චුග්ගම නිට්ඨති අනුපලික්ඛං උදකෙන.
එවමෙව ඛො බාහුන ඉමෙහි දසති ධම්මෙහි තථාගතො නිස්සඛෙය්ඤා
විසංයුක්තො විප්පමුක්තො විමරියාදීකතෙන චෙතසා විහරිතීති.

10. 2. 4. 2

ආනන්ද සුතනං

[සාවකී]

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ යෙන භගවා තෙනුපසඛ්ඛමී.
උපසඛ්ඛමීත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං
නිසිත්තං ඛො ආයස්මන්තං ආනන්දං භගවා එතදවොච:

1. වාහනො - මග්ග.

1. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු අසසංගො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙජ්ජලං ආපජ්ජස්සතිති නෙතං යානං විජජති.

2. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු දුස්සිලො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙජ්ජලං ආපජ්ජස්සතිති නෙතං යානං විජජති.

3. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු අපසංසුතො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙජ්ජලං ආපජ්ජස්සතිති නෙතං යානං විජජති.

4. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු දුබ්බවො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙජ්ජලං ආපජ්ජස්සතිති නෙතං යානං විජජති.

5. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු පාපමිත්තො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙජ්ජලං ආපජ්ජස්සතිති නෙතං යානං විජජති.

6. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු කුසිතො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙජ්ජලං ආපජ්ජස්සතිති නෙතං යානං විජජති.

7. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු මුට්ඨස්සති සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙජ්ජලං ආපජ්ජස්සතිති නෙතං යානං විජජති.

8. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු අසනතුට්ඨො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙජ්ජලං ආපජ්ජස්සතිති නෙතං යානං විජජති.

9. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු පාපිට්ඨො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙජ්ජලං ආපජ්ජස්සතිති නෙතං යානං විජජති.

10. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු මිථ්‍යාදිට්ඨිකො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙජ්ජලං ආපජ්ජස්සතිති නෙතං යානං විජජති.

සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු ඉමෙහි දසති ධම්මෙහි සමනතාගතො ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙසුලලං ආපජ්ජිස්සතිති නෙතං යානං විජ්ජති.

1. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු සද්ධා සමානො ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙසුලලං ආපජ්ජිස්සතිති යානමෙතං විජ්ජති.

2. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු සීලවා සමානො ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙසුලලං ආපජ්ජිස්සතිති යානමෙතං විජ්ජති.

3. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු ඛුද්ධස්සනො සුතධරො සමානො ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙසුලලං ආපජ්ජිස්සතිති යානමෙතං විජ්ජති.

4. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු සුවචො සමානො ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙසුලලං ආපජ්ජිස්සතිති යානමෙතං විජ්ජති.

5. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු කල්යාණමිත්තො සමානො ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙසුලලං ආපජ්ජිස්සතිති යානමෙතං විජ්ජති.

6. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු ආරභ්විතො සමානො ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙසුලලං ආපජ්ජිස්සතිති යානමෙතං විජ්ජති.

7. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු උපට්ඨිතසති සමානො ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙසුලලං ආපජ්ජිස්සතිති යානමෙතං විජ්ජති.

8. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු සනතුට්ඨො සමානො ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙසුලලං ආපජ්ජිස්සතිති යානමෙතං විජ්ජති.

9. සො වතානඤ්ඤා භික්ඛු අපච්චො සමානො ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ වුද්ධිං විරුළුතිං වෙසුලලං ආපජ්ජිස්සතිති යානමෙතං විජ්ජති.

10. සො චතානඤ්ඤා භික්ඛු සමාදික්ඛිතො සමානො ඉමස්මිං ධම්ම-
චිතයෙ වුද්ධිං විරුල්හිං වෙපුලං ආපජ්ජියාතිති යාන මෙනං විජ්ජති.

සො චතානඤ්ඤා භික්ඛු ඉමෙහි දසහි ධම්මෙහි සමනනාගතො ඉමස්මිං
ධම්මචිතයෙ වුද්ධිං විරුල්හිං වෙපුලං ආපජ්ජියාතිති යානමෙනං විජ්ජතිති.

10. 2. 4. 3

පුණ්ණිය සුතකං

[සාවකී]

අථ ඛො ආයස්මා පුණ්ණියො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි.
උපසඤ්ඤාමිතා භගවතං අභිවාදෙතා එකමතං ගිසිදි. එකමතං
නිසින්නො ඛො ආයස්මා පුණ්ණියො භගවතං එතදවොච: “කො නු ඛො
භනෙත, හෙතු, කො පච්චයො, යෙන අපෙකද්ද නථාගතං ධම්මදෙසනා
පටිභාති, අපෙකද්ද නපට්ඨාති?”ති.

සද්දො ච පුණ්ණිය භික්ඛු හොති, නො ච උපසඤ්ඤාමිතා, නෙව තාව
තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති. යතො ච ඛො පුණ්ණිය භික්ඛු සද්දො ච
හොති උපසඤ්ඤාමිතා ච, එවං තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති.

සද්දො ච පුණ්ණිය භික්ඛු හොති උපසඤ්ඤාමිතා ච, නො ච පඨිරුපාසිතා
-පෙ- පඨිරුපාසිතා ච, නො ච පරිපුරිජ්ජිතා. පරිපුරිජ්ජිතා ච, නො ච ඔභිත-
සොතො ධම්මං සුඤ්ඤාති, ඔභිතසොතො ච ධම්මං සුඤ්ඤාති, නො ච සුඤ්ඤාති ධම්මං.
ධාරෙති, සුඤ්ඤාති ධම්මං ධාරෙති, නො ච ධනානං ධම්මානං අත්ථං උපපරිකකති.
ධනානං ධම්මානං අත්ථං උපපරිකකති, නො ච අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය
ධම්මානුධම්මපටිපන්නො හොති. අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානු-
ධම්මපටිපන්නො ච හොති, නො ච කල්යාණවාචො හොති කල්යාණ-
වාකකරණො පොරියා වාචාය සමනනාගතො විසංඛාය අනෙළගලාය
අත්ථස්ස විඤ්ඤාපතියා. කල්යාණවාචො ච හොති කල්යාණවාකකරණො
පොරියා වාචාය සමනනාගතො විසංඛාය අනෙළගලාය අත්ථස්ස
විඤ්ඤාපතියා, නො ච සඤ්ඤාසකො හොති සමාදපකො සමුත්තෙජ්ජකො
සමපහංසකො සබ්බභවාරිතං. න ච තාව තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති.

යනො ව බො පුණ්ණිය හිකු සද්ධා ව හොති උපසංඝායිකා ව පයිරු-
පාසිතා ව පරිපුරිතා ව, ඔහිතයොතො ව ධම්මං පුණ්ණාති, සුඤ්ඤා ව ධම්මං
ධාරෙති. ධනානඤ්ඤාධම්මානං අත්ථං උපපරිකම්බති. අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය
ධම්මානුධම්මපටිපතෙනා ව හොති, කල්යාණවාචො ව හොති කල්යාණ-
වාකකරණො පොරියා වාචාය සමනනාගතො විසංඛාය අනෙළගලාය
අත්ථස්ස විඤ්ඤාපභියා. සන්දස්සකො ව හොති සමාදපකො සමුත්තෙජකො
සමපහංසකො සමුහුමචාරිනං. එවං තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති.
ඉමෙහි බො පුණ්ණිය, දසහි ධම්මෙහි සමනනාගතා එකත්තපටිභානං
තථාගතං ධම්මදෙසනා හොතිති.

10. 2. 4. 4

බ්‍යාකරණ සූතතං.

[සාවස්ථී]

තත්‍ර බො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො හිකු ආමනෙසයි 'ආවුසො
හිකඛවො'¹ති. ආවුසො'ති බො තෙ හිකු ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලා-
නස්ස පට්ටසෙසාසු. ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො එතදවොච:

ඉධාවුසො හිකු අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති "බිණං ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං
කතං කරණියං නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාමී"ති. තමෙනං තථාගතො
වා තථාගතසාවකො වා කුමාරි සමාපත්තිකුසලො පරචිත්තකුසලො
පරචිත්තපරියායකුසලො සමනුසුඤ්ඤාති, සමනුගාහති, සමනුභාසති. සො
තථාගතෙන වා තථාගතසාවකෙන වා කුමාරිනා සමාපත්තිකුසලෙන
පරචිත්තකුසලෙන පරචිත්තපරියායකුසලෙන සමනුසුඤ්ඤායමානො
සමනුගාහියමානො සමනුභාසියමානො ඉරිණං ආපජ්ජති, විසිතං² ආපජ්ජති,
අනයං ආපජ්ජති, බ්‍යසනං ආපජ්ජති, අනයබ්‍යසනං ආපජ්ජති.

තමෙනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා කුමාරි සමාපත්තිකුසලො
පරචිත්තකුසලො පරචිත්තපරියායකුසලො එවං වෙනස්සා වෙනො පරිච්ච
නෙසිකරොති:

1. ආවුසො හිකඛවෙ - මජ්ඣ.

2. විසිතං - මජ්ඣ., විසිතං - ඩුඤ්ඤා.

“කිනතුබො අයමායසමා අක්ඛං බ්‍යාකරොති බිණා ජාති, වුසිතං ඉහෙවරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉක්ඛනායාති පජානාමි”ති.

1. තමෙනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා කුසලො පරවිත්තකුසලො පරවිත්තපරියායකුසලො ඒවං චෙතසා චෙතො පරිච්ඡි පජානාති: කොධතො බො පන අයමායසමා, කොධපරිසුට්ඨිතෙන චෙතසා ඛුලං විහරති, කොධපරිසුට්ඨානං බො පන තථාගතප්පචේදිතෙ ධම්මෙවිනයෙ පරිභානමෙතං.

2. උපනාහී බො පන අයමායසමා, උපනාහපරිසුට්ඨිතෙන චෙතසා ඛුලං විහරති, උපනාහපරිසුට්ඨානං බො පන තථාගතප්පචේදිතෙ ධම්මෙවිනයෙ පරිභානමෙතං.

3. මකඛී බො පන අයමායසමා, මකඛපරිසුට්ඨිතෙන චෙතසා ඛුලං විහරති, මකඛපරිසුට්ඨානං බො පන තථාගතප්පචේදිතෙ ධම්මෙවිනයෙ පරිභානමෙතං.

4. පලාසී බො පන අයමායසමා, පලාසපරිසුට්ඨිතෙන චෙතසා ඛුලං විහරති, පලාසපරිසුට්ඨානං බො පන තථාගතප්පචේදිතෙ ධම්මෙවිනයෙ පරිභානමෙතං.

5. ඉක්ඛකී බො පන අයමායසමා, ඉක්ඛපරිසුට්ඨිතෙන චෙතසා ඛුලං විහරති, ඉක්ඛපරිසුට්ඨානං බො පන තථාගතප්පචේදිතෙ ධම්මෙවිනයෙ පරිභානමෙතං.

6. මච්ඡරී බො පන අයමායසමා, මච්ඡරපරිසුට්ඨිතෙන චෙතසා ඛුලං විහරති, මච්ඡරපරිසුට්ඨානං බො පන තථාගතප්පචේදිතෙ ධම්මෙවිනයෙ පරිභානමෙතං.

7. සයො බො පන අයමායසමා, සායෙය්‍යපරිසුට්ඨිතෙන චෙතසා ඛුලං විහරති, සායෙය්‍යපරිසුට්ඨානං බො පන තථාගතප්පචේදිතෙ ධම්මෙවිනයෙ පරිභානමෙතං.

8. මායාචී බො පන අයමායසමා, මායාපරිසුට්ඨිතෙන චෙතසා ඛුලං විහරති, මායාපරිසුට්ඨානං බො පන තථාගතප්පචේදිතෙ ධම්මෙවිනයෙ පරිභානමෙතං.

9. පාපිවෝ බො පන අයමායසමා ඉව්‍යාපරිපුට්ඨිතෙන වෙනසා බහුලං විහරති, ඉව්‍යාපරිපුට්ඨානං බො පන තථාගතප්පවේදිනෙ ධම්ම විනයෙ පරිභානමෙතං.

10. මුට්ඨස්සති¹ බො පන අයමායසමා උත්තරිකරණියෙ ඔරමත්තකෙන විසෙසාධිගමෙන අත්තරාවොසානං ආපනෙතා, අත්තරාවොසානගමනං බො පන තථාගතප්පවේදිනෙ ධම්මවිනයෙ පරිභානමෙතං.

යො වතාචුසො භික්ඛු ඉමෙ දසධම්මෙ අප්පභාය ඉමසමී. ධම්මවිනයෙ චුද්ධිං විරුළුහි. වෙපුලලං ආපජ්ජස්සතිති නෙතං යානං විජ්ජති. යො වතාචුසො භික්ඛු ඉමෙ දසධම්මෙ පභාය ඉමසමී. ධම්මවිනයෙ චුද්ධිං විරුළුහි. වෙපුලලං ආපජ්ජස්සතිති යානමෙනං විජ්ජතිති.

10. 2. 4. 5

කත්ථි සුත්තං.

එතං සමයං ආයස්මා මහාචුඤ්ඤ වෙනිසු විහරති සහජාතියං. තත්‍ර බො ආයස්මා මහාචුඤ්ඤ භික්ඛු ආමනෙතයි 'ආචුසො භික්ඛවො'ති ආචුසොති බො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො මහාචුඤ්ඤ පච්චසෙසාසුං. ආයස්මා මහාචුඤ්ඤ එතදවොච:

ඉධාචුසො භික්ඛු කත්ථි හොති විකත්ථි අධිගමෙසු "අහං පට්ඨං ඤානං සමාපජ්ජාමිපි චුට්ඨහාමිපි. අහං දුතියං ඤානං සමාපජ්ජාමිපි චුට්ඨහාමිපි. අහං තතියං ඤානං සමාපජ්ජාමිපි චුට්ඨහාමිපි. අහං චතුසං ඤානං සමාපජ්ජාමිපි චුට්ඨහාමිපි. අහං ආකාසානඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජාමිපි චුට්ඨහාමිපි. අහං විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජාමිපි චුට්ඨහාමිපි. අහං ආකිඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජාමිපි චුට්ඨහාමිපි. අහං නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජාමිපි චුට්ඨහාමිපි. අහං සඤ්ඤාචේදධිකතිරොධං සමාපජ්ජාමිපි චුට්ඨහාමිපි"ති.

1. සති - මජ්ඣ.

තමෙනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා කුඩාසී සමාපනතිකුසලො පරචික්ඛකුසලො පරචික්ඛපරියායකුසලො සමනුයුඤ්ඤාති සමනුගාහති සමනුභාසති. සො තථාගතෙන වා තථාගතසාවකෙන වා කුඩාසීනා සමාපනතිකුසලෙන පරචික්ඛකුසලෙන පරචික්ඛපරියායකුසලෙන සමනු-
යුඤ්ඤායමානො සමනුගාහියමානො සමනුභාසියමානො ඉරිණං ආපජ්ජති විප්‍රිතං ආපජ්ජති අනායං ආපජ්ජති බ්‍යසනං ආපජ්ජති අනායබ්‍යසනං ආපජ්ජති.

තමෙනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා කුඩාසී සමාපනතිකුසලො පරචික්ඛකුසලො පරචික්ඛපරියායකුසලො එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච චෙනසිකරොති, කිනත්තා ඛො අයමායජාමා කඤ්ඤාති විකඤ්ඤාති අධිගමෙසු “අහං පටිමං කුඩාසී සමාපජ්ජාමිපි චුට්ඨාමිපි -පෙ- අහං සඤ්ඤාචෙදධිත-
නිරොධං සමාපජ්ජාමිපි චුට්ඨාමිපිති.

තමෙනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා කුඩාසී සමාපනතිකුසලො පරචික්ඛකුසලො පරචික්ඛපරියායකුසලො එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාති.

1. දීඝරක්ඛං ඛො පන අයමායජාමා, බණ්ඩකාරි ඡිද්දකාරි සබලකාරි කම්මාසකාරි න සත්තනකාරි න සත්තනවුත්ති සිලෙසු, දුස්සිලො ඛො පනායමායජාමා, දුස්සිලාං ඛො පන තථාගතප්පචෙදිතෙ ධම්මචිනයෙ පරිභානාමෙතං.

2. අසසඤ්ඤා ඛො පන අයමායජාමා, අසසඤ්ඤා ඛො පන තථාගතප්පචෙදිතෙ ධම්මචිනයෙ පරිභානාමෙතං.

3. අප්පසාදො ඛො පන අයමායජාමා, අනාවාරො, අප්පසාදො ඛො පන තථාගතප්පචෙදිතෙ ධම්මචිනයෙ පරිභානාමෙතං.

4. දුබ්බචේතා ඛො පන අයමායජාමා, දෙවච්ඡස්සනා ඛො පන තථාගතප්පචෙදිතෙ ධම්මචිනයෙ පරිභානාමෙතං.

5. පාපමිත්තො ඛො පන අයමායජාමා, පාපමිත්තො ඛො පන තථාගතප්පචෙදිතෙ ධම්මචිනයෙ පරිභානාමෙතං.

6. කුසිත්තො ඛො පන අයමායජාමා, කොසජ්ජං ඛො පන තථාගතප්පචෙදිතෙ ධම්මචිනයෙ පරිභානාමෙතං.

7. මුට්ඨසාති ඛො පන අයමායසමා, මුට්ඨසථිං ඛො පන තථා-
ගතප්පචේදිතෙ ධම්මචිනයෙ පරිභානමෙතං.

8. කුහකො ඛො පන අයමායසමා, කොහකුඤ්ඤං ඛො පන තථාගතප්ප-
චේදිතෙ ධම්මචිනයෙ පරිභානමෙතං.

9. දුඛභරො ඛො පන අයමායසමා, දුඛහරො ඛො පන තථාගතප්ප-
චේදිතෙ ධම්මචිනයෙ පරිභානමෙතං.

10. දුප්පඤ්ඤා ඛො පන අයමායසමා, දුප්පඤ්ඤානා ඛො පන තථා-
ගතප්පචේදිතෙ ධම්මචිනයෙ පරිභානමෙතං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො සභායකො සභායකං ඵලං වදෙය්‍යා: යද්දතෙ සමම
ධනෙන ධනකරණියං අසා, යාචිසාසි¹ මං ධනං, දසාමී තෙ ධනන්තී.
සො කීසීච්චේදව ධනකරණියෙ සමුප්පන්නෙ සභායකො සභායකං ඵලං
වදෙය්‍යා:

“අඤ්ඤා මෙ සමම ධනෙන, දෙනී මෙ ධනන්තී”. සො ඵලං වදෙය්‍යා:
“තෙන හි සමම ඉධ ඛනාහී”ති. සො තත්‍ර ඛනනෙතා නාධිගච්ඡෙය්‍යා, සො
ඵලං වදෙය්‍යා: “අලිකං මං සමම අවච, කුච්ඡකං මං සමම අවච “ඉධ
ඛනාහී”ති. සො ඵලං වදෙය්‍යා “නාහං තං සමම අලිකං අවච, කුච්ඡකං
අවච, තෙන හි සමම ඉධ ඛනාහී”ති. සො තත්‍රපි ඛනනෙතා නාධිගච්ඡෙය්‍යා,
සො ඵලං වදෙය්‍යා “අලිකං මං සමම අවච, කුච්ඡකං මං සමම අවච ‘ඉධ
ඛනාහී’ති. සො ඵලං වදෙය්‍යා “නාහං තං සමම අලිකං අවච, න කුච්ඡකං
අවච, තෙන හි සමම ඉධ ඛනාහීති. සො තත්‍රපි ඛනනෙතා නාධිගච්ඡෙය්‍යා,
සො ඵලං වදෙය්‍යා “අලිකං මං සමම අවච, කුච්ඡකං මං සමම අවච ‘ඉධ
ඛනාහී’ති. සො ඵලං වදෙය්‍යා “නාහං තං සමම අලිකං අවච, කුච්ඡකං
අවච, තෙන හි සමම ඉධ ඛනාහී”ති. සො තත්‍රපි ඛනනෙතා නාධිගච්ඡෙය්‍යා,
සො ඵලං වදෙය්‍යා “අලිකං මං සමම අවච, කුච්ඡකං මං සමම අවච ‘ඉධ
ඛනාහී’ති. සො ඵලං වදෙය්‍යා “නාහං තං සමම අලිකං අවච, කුච්ඡකං
අවච, අපි ච අභමෙව උමාදං පාපුණිං චෙතසො විපරියාය”න්ති.

1. සාවේය්‍යාපි - මජ්ඣ.

එවමෙව ඛො ආවුසො භික්ඛු කත්ථි ජිකත්ථි අධිගමෙසු “අහං පඨමං කුමානං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං දුතියං කුමානං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං තතියං කුමානං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං චතුස්සං කුමානං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං ආකාසානඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං ආකිඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං ආකිඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං සඤ්ඤාචෙදධිතනිරොධං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි”ති.

තමෙනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා කුමාසි සමාපත්තිකුසලො පරචික්ඛකුසලො පරචික්ඛපරියායකුසලො සමනුසුඤ්ඤාති සමනුගාහති¹ සමනුභාසති. සො තථාගතෙන වා තථාගත සාවකෙන වා කුමාසිනා සමාපත්තිකුසලෙන පරචික්ඛකුසලෙන පරචික්ඛපරියායකුසලෙන සමනුසුඤ්ඤායමානො සමනුගාහියමානො සමනුභාසියමානො ඉරිණං ආපජ්ජති, බ්‍යාසනං ආපජ්ජති, අනායබ්‍යාසනං ආපජ්ජති.

තමෙනං තථාගතො වා තථාගත සාවකො වා කුමාසි සමාපත්තිකුසලො පරචික්ඛකුසලො පරචික්ඛපරියායකුසලො එවං චෙනසා චෙනො පරිට්ඨ මනසිකරොති “කිනත්ථු ඛො ආයමායසමා කත්ථි හොති ජිකත්ථි අධිගමෙසු “අහං පඨමං කුමානං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි -පෙ- අහං සඤ්ඤාචෙදධිතනිරොධං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි”ති.

1. තමෙනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා කුමාසි සමාපත්තිකුසලො පරචික්ඛකුසලො පරචික්ඛපරියායකුසලො එවං චෙනසා චෙනො පරිට්ඨ පජානාති: දීඝරක්ඛං ඛො අයමායසමා බණ්ඩකාරි ජිගුකාරි සබලකාරි කම්මාසකාරි න සත්තනකාරි න සත්තනවුත්ථි සීලෙසු. දුසෙසීලා ඛො අයමායසමා, දුසෙසීලා ඛො පන තථාගතසාවෙදිතෙ ධම්මචිනයෙ පරිභානමෙනං.

2. අසසද්ධො ඛො පන අයමායසමා, අසසද්ධියං ඛො පන තථාගතසාවෙදිතෙ ධම්මචිනයෙ පරිභානමෙනං.

1. සමනුගාහති - මෙසං.

3. අපසසුතො බො පන අයමායසමා අනාවාරො, අපසව්වං බො පන තථාගතස්සවෙදිනෙ ධම්මවිනයෙ පරිභානමෙතං.

4. දුබ්බවො බො පන අයමායසමා දෙව්වස්සනා බො පන තථාගතස්සවෙදිනෙ ධම්මවිනයෙ පරිභානමෙතං.

5. පාපමිත්තො බො පන අයමායසමා, පාපමිත්තනා බො පන තථාගතස්සවෙදිනෙ ධම්මවිනයෙ පරිභානමෙතං.

6. කුසිතො බො පන අයමායසමා, කොයජ්ජං බො පන තථාගතස්සවෙදිනෙ ධම්මවිනයෙ පරිභානමෙතං.

7. මුට්ඨස්සති බො පන අයමායසමා, මුට්ඨස්සව්වං බො පන තථාගතස්සවෙදිනෙ ධම්මවිනයෙ පරිභානමෙතං.

8. කුහකො බො පන අයමායසමා, කොහඤ්ඤං¹ බො පන තථාගතස්සවෙදිනෙ ධම්මවිනයෙ පරිභානමෙතං.

9. දුඛ්භරො බො පන අයමායසමා, දුඛ්භරනා බො පන තථාගතස්සවෙදිනෙ ධම්මවිනයෙ පරිභානමෙතං.

10. දුප්පඤ්ඤා බො පන අයමායසමා, දුප්පඤ්ඤනා බො පන තථාගතස්සවෙදිනෙ ධම්මවිනයෙ පරිභානමෙතං.

සො චතාවුසො භික්ඛු ඉමෙ දසධම්මෙ අප්පභාය ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුද්ධිං වෙසුරුප්පං ආපජ්ජස්සතිති නෙතං යානං විජ්ජති. සො චතාවුසො භික්ඛු ඉමෙ දස ධම්මෙ පභාය ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුද්ධිං වෙසුරුප්පං ආපජ්ජතිති යානමෙතං විජ්ජතිති.

10. 2. 4. 6

අධිමාන සුත්තං.

එකං යමයං ආයස්මා මහාකස්සපො රාජගහෙ විහරති චෙළවනෙ කලඤ්ඤකතිවාපෙ. තත්‍ර බො ආයස්මා මහාකස්සපො භික්ඛු ආමනෙසයි 'ආවුසො භික්ඛවො'²ති. 'ආවුසො'ති බො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො මහාකස්සපස්ස පව්වසෙසාසුං. ආයස්මා මහාකස්සපො එතදවොච:

1. කුහනා - සිලු

2. භික්ඛවෙති - මජ්ඣ.

ඉධාට්ඨසො භික්ඛු අඤ්ඤං ඛ්‍යාකරොති ‘‘ඛිණං ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉක්කන්තායාති පජානාමි’’ති. තමෙනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා කුමාසී සමාපත්තිකුසලො පරචික්කකුසලො පරචික්කපරියායකුසලො සමනුසුඤ්ඤාති සමනුගාහති සමනුභායති. සො තථාගතෙන වා තථාගතසාවකෙන වා කුමාසීනා සමාපත්තිකුසලෙන පරචික්කකුසලෙන පරචික්කපරියායකුසලෙන සමනුසුඤ්ඤාසමානො සමනුගාහියමානො සමනුභාසියමානො ඉරිණං ආපජ්ජති, විපිනං ආපජ්ජති, අනයං ආපජ්ජති, ඛ්‍යාසනං ආපජ්ජති, අනයඛ්‍යාසනං ආපජ්ජති.

තමෙනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා කුමාසී සමාපත්තිකුසලො පරචික්කකුසලො පරචික්කපරියායකුසලො එවං වෙනසා වෙනො පරිච්ච මනසිකරොති ‘‘කිං නු ඛො අයමායසමා අඤ්ඤං ඛ්‍යාකරොති ‘ඛිණං ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉක්කන්තායාති පජානාමි’’ති.

තමෙනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා කුමාසී සමාපත්තිකුසලො පරචික්කකුසලො පරචික්කපරියායකුසලො එවං වෙනසා වෙනො පරිච්ච පජානාති.

අධිමානිකො ඛො අයමායසමා අධිමානසචෙට්ඨා අප්පකෙත පක්ඛයඤ්ඤා අකතෙ කතසඤ්ඤා අනධිගතෙ අධිගතසඤ්ඤා අධිමානෙන අඤ්ඤං ඛ්‍යාකරොති ‘ඛිණං ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉක්කන්තායාති පජානාමි’’ති.

තමෙනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා කුමාසී සමාපත්තිකුසලො පරචික්කකුසලො පරචික්කපරියායකුසලො එවං වෙනසා වෙනො පරිච්ච මනසිකරොති ‘‘කිනානු ඛො අයමායසමා නිසසාය අධිමානිකො අධිමානසචෙට්ඨා අප්පකෙත පක්ඛයඤ්ඤා අකතෙ කතසඤ්ඤා අනධිගතෙ අධිගතසඤ්ඤා අධිමානෙන අඤ්ඤං ඛ්‍යාකරොති ‘ඛිණං ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉක්කන්තායාති පජානාමි’ති.’’

තමෙනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා කුමාරි සමාපත්තිකුලො ලො පරිචික්ඛකුසලො පරිචික්ඛපරියායකුසලො ඵලං වෙනසා වෙනො පරිච්ච පජානාති.

බහුසසුතො ඛො පන අයමායස්මා සුතධරො සුතසන්නිවයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා, මජ්ඣිකල්‍යාණා, පරියොසානකල්‍යාණා සාකුං සබ්බාඤ්ඤාං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිපුඤ්ඤාං බ්‍රහ්මචරියං අභිච්ඡන්ති. තථා රුපාසා ධම්මා බහුසසුතා භොගන්ති ධර්මා වචසා පරිචිතා නෙසානු-පෙකන්ති දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිකා. තස්මා අයමායස්මා අධිමානිකො අධිමාන සචො අපනෙත පනත්සංඤ්ඤා අකතෙ කතසංඤ්ඤා අනධිගතෙ අධිගත සංඤ්ඤා අධිමානෙන අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති 'බ්‍රහ්ම ජාති චුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං කතකරණියං නාපරං ඉත්තිකායාති පජානාමි'ති.

තමෙනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා කුමාරි සමාපත්තිකුසලො පරිචික්ඛකුසලො පරිචික්ඛපරියායකුසලො ඵලං වෙනසා වෙනො පරිච්ච පජානාති, අභිජ්ඣාදු ඛො පන අයමායස්මා අභිජ්ඣාපරිපුරුක්ඛිතෙන වෙනසා බහුලං විහරති, අභිජ්ඣාපරිපුරුක්ඛානං ඛො පන තථාගතසාවෙදිතෙ ධම්මචිතයෙ පරිභානමෙතං.

බ්‍යාපනො ඛො පන අයමායස්මා බ්‍යාපාදපරිපුරුක්ඛිතෙන වෙනසා බහුලං විහරති, බ්‍යාපාදපරිපුරුක්ඛානං ඛො පන තථාගතසාවෙදිතෙ ධම්මචිතයෙ පරිභානමෙතං.

ථිතමිඤ්ඤා ඛො පන අයමායස්මා ථිතමිඤ්ඤාපරිපුරුක්ඛිතෙන වෙනසා බහුලං විහරති, ථිතමිඤ්ඤාපරිපුරුක්ඛානං ඛො පන තථාගතසාවෙදිතෙ ධම්මචිතයෙ පරිභානමෙතං.

උඤ්ඤා ඛො පන අයමායස්මා උඤ්ඤාපරිපුරුක්ඛිතෙන වෙනසා බහුලං විහරති, උඤ්ඤාපරිපුරුක්ඛානං ඛො පන තථාගතසාවෙදිතෙ ධම්මචිතයෙ පරිභානමෙතං.

විචිකිඤ්ඤා ඛො පන අයමායස්මා විචිකිඤ්ඤාපරිපුරුක්ඛිතෙන වෙනසා බහුලං විහරති, විචිකිඤ්ඤාපරිපුරුක්ඛානං ඛො පන තථාගතසාවෙදිතෙ ධම්මචිතයෙ පරිභානමෙතං.

කම්මාරාමො ඛො පන අයමායස්මා කම්මරතො කම්මාරාමනං අනුයුක්තො. කම්මාරාමතා ඛො පන තථාගතප්පචේදිනෙ ධම්මේවිනයෙ පරිභානමෙතං.

භස්සාරාමො ඛො පන අයමායස්මා භස්සරතො භස්සාරාමනං අනුයුක්තො, භස්සාරාමතා ඛො පන තථාගතප්පචේදිනෙ ධම්මේවිනයෙ පරිභානමෙතං.

නිද්දරාමො ඛො පන අයමායස්මා නිද්දරතො නිද්දරාමනං අනුයුක්තො, නිද්දරාමතා ඛො පන තථාගතප්පචේදිනෙ ධම්මේවිනයෙ පරිභානමෙතං.

සඛග්ගිකාරාමො ඛො පන අයමායස්මා සඛග්ගිකරතො සඛග්ගිකාරාමනං අනුයුක්තො, සඛග්ගිකාරාමතා ඛො පන තථාගතප්පචේදිනෙ ධම්මේවිනයෙ පරිභානමෙතං.

මුට්ඨසුත්ති ඛො පන අයමායස්මා උත්තරිං කර්ණිකෙය ඔරමත්තකෙන විසේසාධිගමෙන අත්තරාවොසානං ආපනෙතා. අත්තරාවොසානගමනං ඛො පන තථාගතප්පචේදිනෙ ධම්මේවිනයෙ පරිභානමෙතං.

සො වතාවුසො භික්ඛු ඉමෙ දසධම්මෙ අප්පභාය ඉමස්මිං ධම්මේවිනයෙ වුද්ධිං විරුළ්භිං චෙජුලං ආපජ්ජිස්සතිති නෙතංයානං විජ්ජති.

සො වතාවුසො භික්ඛු ඉමෙ දසධම්මෙ පභාය ඉමස්මිං ධම්මේවිනයෙ වුද්ධිං විරුළ්භිං චෙජුලං ආපජ්ජිස්සතිති යානමෙතං විජ්ජතිති.

10. 2. 4. 7

අධිකරණික සුත්තං

[සාවකී]

තත්ථ ඛො භගවා කලඤ්ඤං¹ භික්ඛුං ආරබ්භ භික්ඛු ආමනෙතසි 'භික්ඛවො'ති. භද්දෙනති තෙ භික්ඛු භගවතො පට්ටසොසුං. භගවා එතදවොච:

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අධිකරණිකො හොති, අධිකරණසමථස්ස න-වණණ්ණවාදී. යමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු අධිකරණිකො හොති, අධිකරණසමථස්ස-න වණණ්ණවාදී, අයමෙ ධම්මො න පියත්තාය න ගරුත්තාය න භාවනාය න සාමය්ඤ්ඤාය න එකීභාවාය සංවත්තති.

1. කාලධකතං මජ්ඣං, කාලක භික්ඛුං සායා.

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු න සික්ඛාකාමො හොති, සික්ඛාසමාදානස්ස න වණණවාදී. යමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු න සික්ඛාකාමො හොති, සික්ඛාසමාදානස්ස න වණණවාදී, අයමපි ධම්මො න පියත්තාය න ගරුත්තාය න භාවනාය න සාමඤ්ඤාය න එකීභාවාය සංවත්තති.

3. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු පාපිට්ඨො හොති, ඉට්ඨා චිත්තයස්ස න වණණවාදී. යමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු පාපිට්ඨො හොති, ඉට්ඨාචිත්තයස්ස න වණණවාදී, අයමපි ධම්මො න පියත්තාය න ගරුත්තාය න භාවනාය න සාමඤ්ඤාය න එකීභාවාය සංවත්තති.

4. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු කොධනො හොති, කොධචිත්තයස්ස න වණණවාදී. යමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කොධනො හොති, කොධචිත්තයස්ස න වණණවාදී, අයමපි ධම්මො න පියත්තාය -පෙ- න එකීභාවාය සංවත්තති.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු මකඛි හොති, මකඛි චිත්තයස්ස න වණණවාදී. යමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු මකඛි හොති, මකඛිචිත්තයස්ස න වණණවාදී, අයමපි ධම්මො න පියත්තාය -පෙ- න එකී භාවාය සංවත්තති.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සංයො හොති, සාංයොචිත්තයස්ස න වණණවාදී. යමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු සංයො හොති, සාංයොචිත්තයස්ස න වණණවාදී අයමපි ධම්මො න පියත්තාය -පෙ- න එකීභාවාය සංවත්තති.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු මායාවි හොති, මායාවිත්තයස්ස න වණණවාදී. යමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු මායාවි හොති, මායාවිත්තයස්ස න වණණවාදී, අයමපි ධම්මො න පියත්තාය -පෙ- න එකීභාවාය සංවත්තති.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මානං න නිසාමකජාතියො හොති ධම්ම නිසන්ධියා න වණණවාදී. යමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මානං න නිසාමකජාතියො හොති, ධම්ම නිසන්ධියා න වණණවාදී, අයමපි ධම්මො න පියත්තාය -පෙ- න එකීභාවාය සංවත්තති.

9. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු න පටිසල්ලානො හොති, පටිසල්ලානස්ස න වණ්ණවාදී යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු න පටිසල්ලානො හොති, පටිසල්ලානස්ස න වණ්ණවාදී, අයමි ධම්මො න පියත්තාය -පෙ- න එකීභාවාය සංවත්තති.

10. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සමුභවාරිනං න පටිසඤ්ඤානො හොති, පටිසඤ්ඤානස්ස න වණ්ණවාදී. යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු න පටිසඤ්ඤානො හොති, පටිසඤ්ඤානස්ස න වණ්ණවාදී, අයමි ධම්මො න පියත්තාය, න ගරුත්තාය න භාවනාය න සාමඤ්ඤාය න එකීභාවාය සංවත්තති.

එවරුපස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො කිඤ්ඤාපි එවං ඉව්ඡා උපපජ්ජයා: ‘අහො වත මං සමුභවාරී සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යනි’. අථ ඛො නං සමුභවාරී න වෙව සකකරොනති, න ගරුකරොනති, න මානෙනති, න පුජෙනති, තං කිස්සහෙතු:

තථා භිස්ස භික්ඛවෙ විඤ්ඤ සමුභවාරී තෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ අප්පභීතෙ සමනුපස්සනති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ අස්සබලවක්ඛස්ස කිඤ්ඤාපි එවං ඉව්ඡා උපපජ්ජයා: අහො වත මං මනුස්ස ආජාතියධ්‍යානෙ යමෙය්‍යං, ආජාතියගෙ ජනඤ්ඤානොජෙය්‍යං, ආජාතියපරිමජ්ජනඤ්ඤා පරිමජ්ජෙය්‍යනි”. අථ ඛො නං මනුස්සා න වෙව ආජාතියධ්‍යානෙ යමෙය්‍යති, න ව ආජාතියගොජනං හොජෙය්‍යති, න ව ආජාතියපරිමජ්ජනං පරිමජ්ජනති. තං කිස්ස හෙතු: තථා භිස්ස භික්ඛවෙ විඤ්ඤ මනුස්සා තාති සායෙය්‍යාති, කුට්ටෙය්‍යාති ජිමේය්‍යාති වච්චෙය්‍යාති අප්පභීතාති සමනුපස්සනති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ එවරුපස්ස භික්ඛුනො කිඤ්ඤාපි එවං ඉව්ඡා උපපජ්ජයා: “අහො වත මං සමුභවාරී සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යනි”. අථ ඛො නං සමුභවාරී න වෙව සකකරොනති, න ගරුකරොනති, න මානෙනති, න පුජෙනති. තං කිස්ස හෙතු: තථා භිස්ස භික්ඛවෙ විඤ්ඤ සමුභවාරී තෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ අප්පභීතෙ සමනුපස්සනති.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු න අධිකරණිකො හොති, අධිකරණසමථස්ස වණ්ණවාදී. යමි භික්ඛවෙ භික්ඛු න අධිකරණිකො හොති, අධිකරණසමථස්ස වණ්ණවාදී, අයමි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තති.

2. පුනවපරං හික්ඛවෙ හික්ඛු සික්ඛාකාමො හොති, සික්ඛාසමාදානයං වණණවාදී. යමි හික්ඛවෙ හික්ඛු සික්ඛාකාමො සික්ඛාසමාදානයං වණණවාදී, අයමි ධම්මො පියත්තාය -පෙ- එකිභාවාය සංවත්තති.

3. පුනවපරං හික්ඛවෙ හික්ඛු අප්පිවෙජාහොති, ඉච්ඡාචිත්තයං වණණවාදී. යමි හික්ඛවෙ හික්ඛු අප්පිවෙජාහොති, ඉච්ඡාචිත්තයං වණණවාදී, අයමි ධම්මො පියත්තාය -පෙ- එකිභාවාය සංවත්තති.

4. පුනවපරං හික්ඛවෙ හික්ඛු අකෙකාධනො හොති, කොධචිත්තයං වණණවාදී. යමි හික්ඛවෙ හික්ඛු අකෙකාධනො හොති, කොධචිත්තයං වණණවාදී, අයමි ධම්මො පියත්තාය -පෙ- එකිභාවාය සංවත්තති.

5. පුනවපරං හික්ඛවෙ හික්ඛු අමකඛි හොති, මකඛිචිත්තයං වණණවාදී. යමි හික්ඛවෙ හික්ඛු අමකඛි හොති, මකඛිචිත්තයං වණණවාදී, අයමි ධම්මො පියත්තාය -පෙ- එකිභාවාය සංවත්තති.

6. පුනවපරං හික්ඛවෙ හික්ඛු අසංයො හොති, සාංයො චිත්තයං වණණවාදී. යමි හික්ඛවෙ හික්ඛු අසංයො හොති, සාංයො චිත්තයං වණණවාදී, අයමි ධම්මො පියත්තාය -පෙ- එකිභාවාය සංවත්තති.

7. පුනවපරං හික්ඛවෙ හික්ඛු අමායාචි හොති, මායාචිත්තයං වණණවාදී. යමි හික්ඛවෙ හික්ඛු අමායාචි හොති, මායාචිත්තයං වණණවාදී, අයමි ධම්මො පියත්තාය -පෙ- එකිභාවාය සංවත්තති.

8. පුනවපරං හික්ඛවෙ හික්ඛු ධම්මානං නිසාමකජාතියො හොති, ධම්මනිසාමකජාතියො වණණවාදී. යමි හික්ඛවෙ හික්ඛු ධම්මානං නිසාමකජාතියො හොති, ධම්මනිසාමකජාතියො වණණවාදී, අයමි ධම්මො පියත්තාය -පෙ- එකිභාවාය සංවත්තති.

9. පුනවපරං හික්ඛවෙ හික්ඛු පටිසලලීනො හොති, පටිසලලානං වණණවාදී. යමි හික්ඛවෙ හික්ඛු පටිසලලීනො හොති, පටිසලලානං වණණවාදී, අයමි ධම්මො පියත්තාය -පෙ- එකිභාවාය සංවත්තති.

10. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බභවාරිනං පටිසංඝාරකො හොති, පටිසංඝාරකස්ස වණ්ණවාදී. යමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසංඝාරකො හොති, පටිසංඝාරකස්ස වණ්ණවාදී, අයමපි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය-භාවනාය, සාමඤ්ඤාය එකිභාවාය සංවත්තති.

එවරුපස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො කිඤ්චාපි න එවං ඉච්ඡා උපපජ්ජයා, “අහො වත මං සබ්බභවාරී සක්කරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං, මානෙය්‍යං. පුජෙ-ය්‍යංහි”. අප් ඛො නං සබ්බභවාරී සක්කරොහති, ගරුකරොහති, මානෙහති, පුජෙහති, තං කිසං හෙතු: තථා භිසං භික්ඛවෙ විඤ්ඤ සබ්බභ-වාරී තෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ පහිනෙ සමනුපස්සන්ති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ හද්දස්ස අසාපානියස්ස කිඤ්චාපි න එවං ඉච්ඡා උපපජ්ජයා: “අහො වත මං මනුස්සා ආපානියට්ඨානෙ යපෙය්‍යං ආපානිය-භොජනඤ්ඤ භොජෙය්‍යං, ආපානියපරිමජ්ජනඤ්ඤ පරිමජ්ජෙය්‍යංහි”, අප් ඛො නං මනුස්සා ආපානියට්ඨානෙ යපෙහති, ආපානියභොජනඤ්ඤ භොජෙහති, ආපානියපරිමජ්ජනඤ්ඤ පරිමජ්ජහති. තං කිසං හෙතු: තථා භිසං භික්ඛවෙ විඤ්ඤ මනුස්සා තාහි සායෙය්‍යාහි කුට්ඨෙය්‍යාහි ජීවෙහෙය්‍යාහි ජීවෙහෙය්‍යාහි පහිනාහි සමනුපස්සන්ති.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ එවරුපස්ස භික්ඛුනො කිඤ්චාපි න එවං ඉච්ඡා උපපජ්ජයා: “අහො වත මං සබ්බභවාරී සක්කරෙය්‍යං, ගරුකරෙය්‍යං, මානෙය්‍යං, පුජෙය්‍යංහි”, අප් ඛො නං සබ්බභවාරී සක්කරොහති, ගරු-කරොහති, මානෙහති, පුජෙහති තං කිසං හෙතු: තථා භිසං භික්ඛවෙ විඤ්ඤ සබ්බභවාරී තෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ පහිනෙ සමනුපස්සන්ති.

10. 2. 4. 8

අකෙකාසක සුත්තං

[සාවකී]

යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකෙකාසක පරිභාසකො අරියුපවාදී සබ්බභ-වාරිනං, අට්ඨානමෙතං අනවකාසො¹ යං සො දසන්තං බ්‍යසනානං අඤ්ඤ-තරං බ්‍යසනං න නිගච්ඡෙය්‍යා. කතමෙයං දසන්තං:

1. ධාතමෙතං. අට්ඨාසො යං සො දසන්තං බ්‍යසනානං අඤ්ඤතරං බ්‍යසනං නිගච්ඡෙය්‍යා-මර්ඝං.

අනධිගතං නාධිගව්ජනී, අධිගතා පරිභායනී, සඤ්ඤාමසා න වොදනයනී.¹ සඤ්ඤාමසා වා අධිමානිකො හොති, අනභිරතො වා ඉහවරියං වරනී, අක්කතරං වා සඬකිලිට්ඨං ආපතති. ආපජ්ජති, ගාලං වා රොගානඬං ඵුසති, උමොදං වා පාපුණාති චිත්ත කෙඬපං, සමමුලොකා කාලං කරොති, කායසා හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

යො යො භික්ඛාව භික්ඛු අකෙකාසපරිභාසකො අරිද්ධපවාදී සමුහො-
වාරිනං. යානමෙනං අටකාසො, යං යො ඉමෙසං දසනං බ්‍යාසනානං
අක්කතරං බ්‍යාසනං නිගව්ජයානී.

10. 2. 4. 9

කොකාලික සුතතං

[සාවකී]

අථ ඛො කොකාලිකො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඬකමි, උපසඬක-
මිත්වා භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීනො ඛො
කොකාලිකො භික්ඛු භගවතං එතදවොච: “පාපිච්ඡා භනෙන සාරිපුත්ත
මොග්ගල්ලානා, පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතා”ති.

මා හෙවං කොකාලික, මා හෙවං කොකාලික, පසාදෙහි කොකාලික
සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙසු විත්තං, පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානාති.

දුතියස්මි ඛො කොකාලිකො භික්ඛු භගවතං එතදවොච: “කිංකාපි
මෙ භනෙන භගවා සඤ්ඤාමසො පච්චයිකො, අථ ඛො පාපිච්ඡාව
සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතා”ති.

මා හෙවං කොකාලික මා හෙවං කොකාලික, පසාදෙහි කොකාලික
සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙසු විත්තං, පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානාති.

1. න වොදනයනී මජ්ඣං, න වොදනයනී සීලු.

තතියමපි බො¹ කොකාලිකො භික්ඛු භගවතං එතදවොච: කිංකොපි මෙ භතෙන භගවා සද්ධාසිකො පච්චයිකො අථ බො පාපිච්චාව සාරිපුත්ත- මොග්ගල්ලානා පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතා''ති.

මා හෙවං කොකාලික, මා හෙවං කොකාලික, පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙසු විත්තං, පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානාති.

අථ බො කොකාලිකො භික්ඛු උට්ඨායාසනා භගවතං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා පකකාමී. අවිරපකකනතසෙසව කොකාලිකස්ස භික්ඛුනො සාසපමනාහි පිළුකාහි සබ්බො කායො ඵුට්ඨො අහොසි. සාසපමන්තරියො හුත්වා මුග්ගමන්තරියො අහෙසුං. මුග්ගමන්තරියො හුත්වා කල්ලායමන්තරියො අහෙසුං. කල්ලායමන්තරියො හුත්වා කොලට්ඨිමන්තරියො අහෙසුං. කොලට්ඨි- මන්තරියො හුත්වා කොලමන්තරියො අහෙසුං, කොලමන්තරියො හුත්වා ආමලකමන්තරියො අහෙසුං. ආමලකමන්තරියො හුත්වා බෙලුවසලාටු- කමන්තරියො අහෙසුං. බෙලුවසලාටුකමන්තරියො හුත්වා බිලලමන්තරියො අහෙසුං. බිලලමන්තරියො හුත්වා පභිජ්ජංසු. පුබ්බඤ්ඤි ලොභිතඤ්ඤි පග්ගරිංසු. ඤායස්සදං කදලිපතෙනසු සෙති මච්ඡාව වීසගිලිතො.

අථ බො තුදු පච්චෙක බ්‍රහ්මා² යෙන කොකාලිකො භික්ඛු තෙනුප- සඬකමී, උපසඬකමීත්වා වෙහාසෙ යත්වා කොකාලිකං භික්ඛුං එතදවොච: “පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙසු විත්තං, පෙසලා සාරි- පුත්ත මොග්ගල්ලානා''ති.

කොසි ත්වං ආවුසොති?

අහං තුදු පච්චෙකබ්‍රහ්මාති.

නනු ත්වං ආවුසො භගවතා අනාගාමී ව්‍යාකතො, අථ කිං වරහි ඉධාගතො? පස්ස යාවඤ්ඤි තෙ ඉදං අපරඥානති.

අථ බො තුදු පච්චෙකබ්‍රහ්මා කොකාලිකං භික්ඛුං ගාථාහි අරුකිහාසි:

1. පුරිසස්ස හි ජාතස්ස කුයාරි ජායතෙ මුඛෙ,
යාය ඡිත්තං අත්තානං බාලො දුබ්බාසිතං භණං.
2. යො නිඤ්ඤං පසංසති තං වා නිඤ්ඤි යො පසංසියො,
විචිනාති මුඛෙන යො කලිං කලිතා තෙන සුඛං න වීඤ්ඤි.

1. තතියමපි බො භික්ඛවෙ - මජ්ඣං.

2. තුරුපච්චෙක බ්‍රහ්මා - මජ්ඣං. තුදුපච්චෙකබ්‍රහ්මා - සායං.

3. අප්‍රමතො¹ අයං කලි යො අකේඛස්ස ධනපරාජයො,
සබ්බසස්සාපි සත්ථාපි අත්තනා අයමෙව මහත්තතරො² කලි
යො සුගතෙස්ස මනං පදෙසයෙ³
4. සතං සහස්සානං නිරබ්බදනං, ඡන්ති සති පඤ්ච ව අබ්බදනි
යමරියගරහී නිරයං උපෙති, වාචං මනඤ්ච පණ්ඩාය පාපකන්ති''.

අථ බො කොකාලිකො භික්ඛු තෙනෙව ආබාධෙන කාලමකාසී,
කාලකතො ව කොකාලිකො භික්ඛු පදුමනිරයං උපපන්නො සාරිපුත්ත-
මොනහලොනෙස්ස විතං ආසාතෙකා.

අථ බො බ්‍රහ්මා සහමපති අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණේණා
කෙවලකප්‍රං ජෙනවනං ඔහාසෙකා යෙන හගවා තෙනුපසඬකමී, උප-
සඬකමීකා හගවන්තං අභිවාදෙකා එකමන්තං අට්ඨාසී, එකමන්තං ධීතො
බො බ්‍රහ්මා සහමපති හගවන්තං එතදවොච: “කොකාලිකො හතෙන භික්ඛු
කාලකතො, කාලකතො ව හතෙන කොකාලිකො භික්ඛු පදුමනිරයං
උපපන්නො සාරිපුත්තමුග්ගලොනෙස්ස විතං ආසාතෙකා”ති. ඉදමවොච
බ්‍රහ්මා සහමපති, ඉදං වකා හගවන්තං අභිවාදෙකා පදකඛිණං කකා
තජෙවන්තරධාසී.

අථ බො හගවා තස්සා රත්තියා අවරියෙන භික්ඛු ආමනෙකසී. ඉමං
භික්ඛුවෙ රත්තිං බ්‍රහ්මා සහමපති අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්ත-
වණේණා කෙවලකප්‍රං ජෙනවනං ඔහාසෙකා යෙනාහං තෙනුපසඬකමී.
උපසඬකමීකා මං අභිවාදෙකා එකමන්තං අට්ඨාසී.

එකමන්තං ධීතො බො භික්ඛුවෙ බ්‍රහ්මා සහමපති මං එතදවොච:
“කොකාලිකො හතෙන භික්ඛු කාලකතො, කාලකතො ව හතෙන
කොකාලිකො භික්ඛු පදුමනිරයං උපපන්නො, සාරිපුත්තමුග්ගලොනෙස්ස
විතං ආසාතෙකා”ති. ඉදමවොච භික්ඛුවෙ බ්‍රහ්මා සහමපති ඉදං වකා
මං අභිවාදෙකා පදකඛිණං කකා තජෙවන්තරධාසීති.

දීසං එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: “කීච
නුබො හතෙන පදුමෙ නිරයෙ ආයුප්පමාණන්ති”. දීසං බො භික්ඛු පදුමෙ
නිරයෙ ආයුප්පමාණං, න තං සුකරං සඬ්ඛාතුං “එත්තකානි වස්සානි”ති වා
“එත්තකානි වස්සසතානි”ති වා “එත්තකානි වස්සසහස්සානි”ති වා “එත්ත-
කානි වස්ස සතසහස්සානි”ති වානි.

1. අප්‍රමතකො - මජ්ඣං.

2. මහත්තතරො - මජ්ඣං.

3. පදෙසයෙ - මජ්ඣං.

සකකා පන හතෙන උපමං කාතුනති.

“සකකා හික්ඛු”ති හගවා අවොව.

සෙය්‍යථාපි හික්ඛු වීසතිබාරිකො කොසලකො තිලවාහො, තතො පුරිසො වසසහනස්ස වසසහනස්ස අවචයෙන එකමෙකං තිලං උද්ධරෙය්‍ය, බිප්පතරං බො සො හික්ඛු වීසතිබාරිකො කොසලකො තිලවාහො ඉමිනා උපකකමෙන පරිකබ්‍යං පරියාදුනං ගවෙෂය්‍ය, නතෙව එකො අබ්බුදෙ නිරයො.

සෙය්‍යථාපි හික්ඛු වීසති අබ්බුද නිරයා එවමෙකො නිරබ්බුදෙ නිරයො. සෙය්‍යථාපි හික්ඛු වීසති නිරබ්බුද නිරයා එවමෙකො අබ්බො නිරයො, සෙය්‍යථාපි හික්ඛු වීසතිඅබ්බො නිරයා එවමෙකො අහහො නිරයො. සෙය්‍යථාපි හික්ඛු වීසති අහහා නිරයා එවමෙකො අට්ටො නිරයො. සෙය්‍යථාපි හික්ඛු වීසති අට්ටා නිරයා එවමෙකො කුමුදෙ නිරයො. සෙය්‍යථාපි හික්ඛු වීසති කුමුද නිරයා එවමෙකො සොගඤ්ඤිකො නිරයො. සෙය්‍යථාපි හික්ඛු වීසතිසොගඤ්ඤිකා නිරයා එවමෙකො උප්පලකො නිරයො. සෙය්‍යථාපි හික්ඛු වීසති උප්පලකා නිරයා එව මෙවකො පුණ්ඩරිකො නිරයො. සෙය්‍යථාපි හික්ඛු වීසති පුණ්ඩරිකා නිරයා එවමෙකො පදුමො නිරයො. පදුමං බො පන හික්ඛු නිරයං කොකාලිකො හික්ඛු උප්පනෙතො සාරිපුත්තමොඤ්ඤානෙසු විත්තං ආසාදෙතියති.

ඉදමවොව හගවා, ඉදං වතො සුගතො අථාපරං එතදවොව සකා.

1. පුරිසස්ස හි ජාතස්ස කුයාරි ජායතෙ මුඛෙ,
යාය ඡිත්ති අත්තානං බාලො දුබ්බාසිතං හණං.
2. යො නිත්ථිං පසංසති තං වා නිත්ථිං යො පසංසියො,
චිචිනාති මුඛෙන යො කලිං කලිනා තෙන සුඛං න විත්ති.

3. අප්පමනෙතා අයං කලි යො අකෙකිසු ධනපරාජයො,
සබ්බසසාපි සභාපි අත්තනා අයමෙව මහත්තරො කලි
යො සුගතෙසු මනං පදෙසයෙ.
4. සතං සහසානං නිරබ්බදනං, ඡන්තිංසති පඤ්ච ව අබ්බදනි
යමරියගරහි නිරයං උපෙති, වාවං මනඤ්ච පණ්ඩාය පාපකන්ති.

10. 2. 4. 10

බිණාසවබල සුත්තං

[සාවකී]

අථ බො ආයස්මා සාරිපුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්. උප-
සඬකම්ඤා භගවත්තං අභිවාදෙඤා ඒකමත්තං නිසීදි. එකමත්තං නිසීත්තං
බො ආයස්මත්තං සාරිපුත්තං භගවා ඒකදවොච: “කති නු බො සාරිපුත්ත
බිණාසවස්ස භික්ඛුනො බලාති, යෙහි බලෙහි සමන්තාගතො බිණාසවො
භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති ‘බිණා මෙ ආසවා’ති”.

දස භතෙන බිණාසවස්ස භික්ඛුනො බලාති, යෙහි බලෙහි සමන්තා-
ගතො බිණාසවො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති “බිණා මෙ
ආසවා”ති.

කතමානි දස:

1. ඉධ භතෙන බිණාසවස්ස භික්ඛුනො අනිච්චතො සබ්බෙ සඬාරා
යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුද්ධිංගා භොනති.

යමපි භතෙන බිණාසවස්ස භික්ඛුනො අනිච්චතො සබ්බෙ සඬාරා
යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුද්ධිංගා භොනති. ඉදමපි භතෙන බිණාසවස්ස
භික්ඛුනො බලං භොති, යං බලං ආගම්ම බිණාසවො භික්ඛු ආසවානං
ඛයං පටිජානාති “බිණා මෙ ආසවා”ති.

2. පුන ව පරං භතෙන බිණාසවස්ස භික්ඛුනො අඬ්ඨාරකාසුපමා කාමා
යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුද්ධිංගා භොනති. යමපි භතෙන බිණාසවස්ස
භික්ඛුනො අඬ්ඨාරකාසුපමා කාමා යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුද්ධිංගා
භොනති, ඉදමපි භතෙන බිණාසවස්ස භික්ඛුනො බලං භොති, යං බලං
ආගම්ම බිණාසවො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති “බිණා මෙ ආසවා”ති.

3. පුන ව පරං හතෙන ඛිණාසවස්ස භික්ඛුනො විවෙකනින්නං විතං. හොති විවෙකපොණං විවෙකපඤ්ඤාරං. වචකථං¹ නෙකඛලාභිරතං. ව්‍යනභිභූතං සබ්බසො ආසවථානීයෙහි ධරෙහි. යමපි හතෙන ඛිණාසවස්ස භික්ඛුනො විවෙකනින්නං විතං. හොති විවෙකපොණං විවෙකපඤ්ඤාරං. වචකථං. නෙකඛලාභිරතං. ව්‍යනභිභූතං සබ්බසො ආසවථානීයෙහි ධරෙහි, ඉදමපි හතෙන ඛිණාසවස්ස භික්ඛුනො ඛලං හොති යං ඛලං ආගමම ඛිණාසවො භික්ඛු ආසවානං. ඛයං පටිජානාති, “ඛිණා මෙ ආසවා”ති.

4. පුන ව පරං හතෙන ඛිණාසවස්ස භික්ඛුනො චත්තාරො සතිපට්ඨානා භාවිතා හොන්ති සුභාවිතා. යමපි හතෙන ඛිණාසවස්ස භික්ඛුනො චත්තාරො සතිපට්ඨානා භාවිතා හොන්ති සුභාවිතා, ඉදමපි හතෙන ඛිණාසවස්ස භික්ඛුනො ඛලං හොති යං ඛලං ආගමම ඛිණාසවො භික්ඛු ආසවානං. ඛයං පටිජානාති, “ඛිණා මෙ ආසවා” ති.

5-10. පුනවපරං. හතෙන ඛිණාසවස්ස භික්ඛුනො චත්තාරො සමුප්පාදානා භාවිතා හොන්ති සුභාවිතා -පෙ- චත්තාරො ඉද්ධිපාද භාවිතා හොන්ති සුභාවිතා -පෙ- පඤ්චිඤ්ඤානි භාවිතානි හොන්ති සුභාවිතානි -පෙ- පඤ්චබලානි භාවිතානි හොන්ති සුභාවිතානි. -පෙ- සත්තබ්බොරුකඛයා භාවිතා හොන්ති සුභාවිතා. -පෙ- අරියො අට්ඨධර්මකො මග්ගො භාවිතො හොති සුභාවිතො. යමපි හතෙන ඛිණාසවස්ස භික්ඛුනො අරියො අට්ඨධර්මකො මග්ගො භාවිතො හොති සුභාවිතො, ඉදමපි හතෙන ඛිණාසවස්ස භික්ඛුනො ඛලං හොති යං ඛලං ආගමම ඛිණාසවො භික්ඛු ආසවානං. ඛයං පටිජානාති “ඛිණා මෙ ආසවා”ති.

ඉමානි ඛො හතෙන දස ඛිණාසවස්ස භික්ඛුනො බලානි, යෙහි බලෙහි සමන්තාගතො ඛිණාසවො භික්ඛු ආසවානං. ඛයං පටිජානාති “ඛිණා මෙ ආසවා”ති.

ථෙරවග්ගො චතුස්සො.

තත්තුද්දන්ත:

බාහුනො ආනන්දෙ ව පුණ්ණියො ව බ්‍යකරණං,
කස්සී අඤ්ඤාධිකරණං කොකාලිකො ව බලානි වා¹ ති.

1. විවෙකථං, මජ්ඣ.

1. වාහනානන්දෙ පුණ්ණියො බ්‍යකරං. කස්සීමානිකො,
තප්පකෙකා සකොකාලි ඛිණාසවබලෙනවාති - මජ්ඣ.

10. 2. 5. 1

කාමහොඟි සුත්තං.

එකං සමයං භගවා සාවතීයං විහරති ජෙනවනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩකො ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසංකමී. උපසංකමිත්වා භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමතං නිසීදි. එකමතං නිසිත්වා ඛො අනාථපිණ්ඩකං ගහපතිං භගවා එතදවොච:

දස ඉමෙ ගහපති කාමහොඟි සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ දස.

1. ඉධ ගහපති එකවො කාමහොඟි අධිමෙමන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන. අධිමෙමන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන න අත්තානං සුඛෙති පිනෙති න සංවිහජති න පුඤ්ඤාති කරොති.

2. ඉධ පන ගහපති එකවො කාමහොඟි අධිමෙමන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන. අධිමෙමන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන අත්තානං සුඛෙති, පිනෙති, න සංවිහජති, න පුඤ්ඤාති කරොති.

3. ඉධ පන ගහපති එකවො කාමහොඟි අධිමෙමන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන. අධිමෙමන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන, අත්තානං සුඛෙති පිනෙති, සං විහජති, පුඤ්ඤාති කරොති.

4. ඉධ පන එකවො කාමහොඟි ධම්මාධිමෙමන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන පි අසාහසෙන පි. ධම්මාධිමෙමන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන පි අසාහසෙන පි න අත්තානං සුඛෙති පිනෙති, න සංවිහජති, න පුඤ්ඤාති කරොති.

5. ඉධ පන ගහපති එකවො කාමහොඟි ධම්මාධිමෙමන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන පි. අසාහසෙන පි ධම්මාධිමෙමන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන පි අසාහසෙන පි අත්තානං සුඛෙති පිනෙති, න සං විහජති කරොති.

6. ඉධ පන ගහපති එකවො කාමහොඟි ධම්මාධිමෙමන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන පි අසාහසෙන පි ධම්මාධිමෙමන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන පි අසාහසෙන පි අත්තානං සුඛෙති පිනෙති, සං විහජති, පුඤ්ඤාති කරොති.

7. ඉධ පන ඵකච්චො කාමභොගී ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන. ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන න අත්තානං සුඛෙති පිනෙති, න සංවිහජති, න පුඤ්ඤාති කරොති.

8. ඉධ පන ගහපති ඵකච්චො කාමභොගී ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති, අසාහසෙන. ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිනෙති, න සංවිහජති, න පුඤ්ඤාති කරොති.

9. ඉධ පන ගහපති ඵකච්චො කාමභොගී ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන. ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිනෙති, සංවිහජති, පුඤ්ඤාති කරොති. තෙ ව භොගෙ ගථිතො මුළුඡිතො අඤ්ඤාපනෙනා අනාදිනව දසසාවි අනිසසරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤති.

10. ඉධ පන ගහපති ඵකච්චො කාමභොගී ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන. ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිනෙති, සංවිහජති, පුඤ්ඤාති කරොති. තෙ ව භොගෙ අගථිතො අමුළුඡිතො අනර්ඤ්ඤාපනෙනා ආදිනවදසසාවි නිසසරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤති.

1. තත්‍ර ගහපති යවායං කාමභොගී අධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන, අධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන, න අත්තානං සුඛෙති, පිනෙති, න සංවිහජති, න පුඤ්ඤාති කරොති, අයං ගහපති කාමභොගී තිහි යානෙහි ගාරයො: 'අධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනා'ති ඉමිනා පයමෙන යානෙන ගාරයො. 'න අත්තානං සුඛෙති පිනෙති'ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන ගාරයො න සංවිහජති, න පුඤ්ඤාති කරොති'ති ඉමිනා තතියෙන යානෙන ගාරයොහා අයං ගහපති කාමභොගී ඉමෙහි තිහි යානෙහි ගාරයොහා.

2. තත්‍ර ගහපති යවායං කාමභොගී අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන, අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන අක්කානං සුඛෙති, පිනෙති, න සංවිහජති, න පුඤ්ඤාති කරොති, අයං ගහපති කාමභොගී ද්විති යානෙහි භාරයෙහා, එකෙන යානෙන පාසංසො. 'අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනා'ති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන භාරයො. 'අක්කානං සුඛෙති පිනෙති'ති ඉමිනා එකෙන යානෙන පාසංසො. 'න සංවිහජති, න පුඤ්ඤාති කරොති'ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන භාරයෙහා. අයං ගහපති කාමභොගී ඉමෙහි ද්විති යානෙහි භාරයො. ඉමිනා එකෙන යානෙන පාසංසො.

3. තත්‍ර ගහපති යවායං කාමභොගී අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති. සාහසෙන අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන අක්කානං සුඛෙති, පිනෙති, සංවිහජති පුඤ්ඤාති කරොති. අයං ගහපති කාමභොගී එකෙන යානෙන භාරයො, ද්විති යානෙහි පාසංසො. 'අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනා'ති ඉමිනා එකෙන යානෙන භාරයො. 'අක්කානං සුඛෙති පිනෙති'ති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන පාසංසො. 'සංවිහජති පුඤ්ඤාති කරොති'ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන පාසංසො. අයං ගහපති කාමභොගී ඉමිනා එකෙන යානෙන භාරයො. ඉමෙහි ද්විති යානෙහි පාසංසො.

4. තත්‍ර ගහපති යවායං කාමභොගී ධම්මාධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන පි අසාහසෙන පි, ධම්මාධිමෙවන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන පි අසාහසෙන පි න අක්කානං සුඛෙති පිනෙති න සංවිහජති, න පුඤ්ඤාති කරොති, අයං ගහපති කාමභොගී එකෙන යානෙන පාසංසො, තිති යානෙහි භාරයො. 'ධිමෙවන භොගෙ භොගෙපරියෙසති අසාහසෙනා'ති ඉමිනා එකෙන යානෙන පාසංසො. 'අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනා'ති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන භාරයො, 'න අක්කානං සුඛෙති පිනෙති'ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන භාරයො. 'න සංවිහජති, න පුඤ්ඤාති කරොති'ති ඉමිනා තතියෙන යානෙන භාරයො. අයං ගහපති කාමභොගී ඉමිනා එකෙන යානෙන පාසංසො. ඉමෙහි තිති යානෙහි භාරයො.

5. තත්‍ර ගහපති යථායං කාමභෝගී ධම්මාධිමෙතන භෝගෙ පරියෙසති සාහසෙන පි අසාහසෙන පි, ධම්මාධිමෙතන භෝගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන පි අසාහසෙන පි, අක්කානං සුඛෙති පීනෙති න සංවිහජති න පුඤ්ඤාති කරොති. අයං ගහපති කාමභෝගී ද්විතී යානෙති පාසංයො: ද්විතී යානෙති භාරයො: 'ධම්මෙතන භෝගෙ පරියෙසති අසාහසෙනා'ති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන පාසංයො. අධිමෙතන භෝගෙ පරියෙසති සාහසෙනා'ති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන භාරයො, 'අක්කානං සුඛෙති පීනෙති'ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන පාසංයො. න සංවිහජති, න පුඤ්ඤාති කරොති'ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන භාරයො. අයං ගහපති කාමභෝගී ඉමෙති ද්විතී යානෙති පාසංයො, ඉමෙති ද්විතී යානෙති භාරයො.

6. තත්‍ර ගහපති යථායං කාමභෝගී ධම්මාධිමෙතන භෝගෙ පරියෙසති සාහසෙන පි අසාහසෙන පි ධම්මාධිමෙතන භෝගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන පි අසාහසෙන පි අක්කානං සුඛෙති පීනෙති, සංවිහජති, පුඤ්ඤාති කරොති, අයං ගහපති කාමභෝගී තිතී යානෙති පාසංයො: එකෙන යානෙන භාරයො: ධම්මෙතන භෝගෙ පරියෙසති අසාහසෙනාති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන පාසංයො. අධිමෙතන භෝගෙ පරියෙසති සාහසෙනා'ති ඉමිනා එකෙන යානෙන භාරයො. 'අක්කානං සුඛෙති පීනෙති'ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන පාසංයො. සංවිහජති, පුඤ්ඤාති කරොති'ති ඉමිනා තතියෙන යානෙන පාසංයො. අයං ගහපති කාමභෝගී ඉමෙති තිතී යානෙති පාසංයො. ඉමිනා එකෙන යානෙන භාරයො.

7. තත්‍ර ගහපති යථායං කාමභෝගී ධම්මෙතන භෝගෙ පරියෙසති අසාහසෙන, ධම්මෙතන භෝගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන න අක්කානං සුඛෙති පීනෙති, න සංවිහජති, න පුඤ්ඤාති කරොති අයං ගහපති කාමභෝගී එකෙන යානෙන පාසංයො: ද්විතී යානෙති භාරයො: ධම්මෙතන භෝගෙ පරියෙසති අසාහසෙනා'ති ඉමිනා එකෙන යානෙන පාසංයො. 'න අක්කානං සුඛෙති පීනෙති'ති, ඉමිනා පඨමෙන යානෙන භාරයො. 'න සංවිහජති, න පුඤ්ඤාති කරොති'ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන භාරයො. අයං ගහපති කාමභෝගී ඉමිනා එකෙන යානෙන පාසංයො. ඉමෙති ද්විතී යානෙති භාරයො.

8. තත්‍ර ගහපති, යවායං කාමහොගී ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන, ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිනෙති, න සංවිහරති, න පුඤ්ඤාති කරොති. අයං ගහපති කාමහොගී ද්විති යානෙහි පාසංයො: එකෙන යානෙන ගාරයෙහා: ‘ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙනා’ ති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන පාසංයො. අත්තානං සුඛෙති පිනෙති’ ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන පාසංයො. න සංවිහරති න පුඤ්ඤාති කරොති’ ති ඉමිනා එකෙන යානෙන ගාරයෙහා. අයං ගහපති කාමහොගී ඉමෙහි ද්විති යානෙහි පාසංයො. ඉමිනා එකෙන යානෙන ගාරයෙහා.

9. තත්‍ර ගහපති, යවායං කාමහොගී ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන, ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති, පිනෙති සංවිහරති, පුඤ්ඤාති කරොති, තෙව භොගෙ ගථිතො මුච්ඡිතො අර්ඛාපනො අනාදිනව දසසාථි අනියසරණ පඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤාති. අයං ගහපති, කාමහොගී තිති යානෙහි පාසංයො: එකෙන යානෙන ගාරයෙහා: ‘ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙනා’ ති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන පාසංයො, ‘අත්තානං සුඛෙති පිනෙති’ ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන පාසංයො. සංවිහරති පුඤ්ඤාති කරොති’ ති ඉමිනා තතියෙන යානෙන පාසංයො. ‘තෙව භොගෙ ගථිතො මුච්ඡිතො අර්ඛාපනො අනාදිනවදසසාථි අනියසරණ පඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤාති’ ති, ඉමිනා එකෙන යානෙන ගාරයෙහා. අයං ගහපති කාමහොගී ඉමෙහි තිති යානෙහි පාසංයො. ඉමිනා එකෙන යානෙන ගාරයෙහා.

10. තත්‍ර ගහපති යවායං කාමහොගී ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති, අසාහසෙන, ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිනෙති සංවිහරති පුඤ්ඤාති කරොති, තෙව භොගෙ අගථිතො අමුච්ඡිතො අනර්ඛාපනො, අදිනවදසසාථි නියසරණ පඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤාති. අයං ගහපති, කාමහොගී චතුති යානෙහි පාසංයො: ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙනා ති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන පාසංයො. අත්තානං සුඛෙති පිනෙති’ ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන පාසංයො. සංවිහරති, පුඤ්ඤාති කරොති’ ති ඉමිනා තතියෙන යානෙන පාසංයො. තෙව භොගෙ අගථිතො අමුච්ඡිතො අනර්ඛාපනො අදිනවදසසාථි නියසරණ පඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤාති, ඉමිනා චතුසෙක යානෙන පාසංයො.

අයං ගහපති කාමභෝගී ඉමෙහි චතුභි යානෙහි පාසංසො.

ඉමෙ ඛො ගහපති දස කාමභෝගී සතො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. ඉමෙසං ඛො ගහපති දසන්තං කාමභෝගීන් යවායං කාමභෝගී ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන. ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන, අත්තානං සුඛෙති පිනෙති. සංවිහරති පුඤ්ඤාති කරොති, තෙ ච භොගෙ අගථිතො අමුඡිජ්ජො අනර්ඝාපනො ආදීනවදසසාවී නිසසරණ පඤ්ඤා පටිභුඤ්ජති, අයං ඉමෙසං දසන්තං කාමභෝගීන් අග්ගො ච සෙට්ඨො ච පාමොකෙඛා ච උත්තමො ච පවරො ච.

සෙය්‍යාපාපි ගහපති ගවා ධීරං, ධීරමහා දධි, දධිමහා නවනිකං, නවනිකමහා සප්පි, සප්පිමහා සප්පිමණ්ඩා තස් අග්ගමකඛායති, එව මෙව ඛො ගහපති ඉමෙසං දසන්තං කාමභෝගීන් යවායං කාමභෝගී ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන, ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිනෙති සංවිහරති, පුඤ්ඤාති කරොති, තෙ ච භොගෙ අගථිතො අමුඡිජ්ජො අනර්ඝාපනො ආදීනවදසසාවී නිසසරණ පඤ්ඤා පටිභුඤ්ජති, අයං ඉමෙසං දසන්තං කාමභෝගීන් අග්ගො ච සෙට්ඨො ච පාමොකෙඛා ච උත්තමො ච පවරොවාති.

10. 2. 5. 2

භය සුත්තං

[සාවකී]

අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන භගවා නෙත්‍රපසංකමී. උපසංකමීත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසිත්තං ඛො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං භගවා එතදවොච:

යතො ඛො ගහපති අරියසාවකස්ස පඤ්ඤාභයාති වෙරාති චූපසන්නාති භොනති, චතුභි සොතාපකතියඛෙග්හි සමන්තාගතො භොති, අරියො වසඤ්ඤො පඤ්ඤාය සුද්ධො භොති සුප්පට්ඨදො, ආකඞ්ඛමානො අත්තනාච අත්තනාං ව්‍යාකරෙය්‍ය:

විණනිරයොමගි විණනිරව්‍යානයොනි විණපෙතතිවිසයො විණා-
පාද්‍යුග්‍යනිවිතිපාතො යොතාපතනා හමසී, අවිතිපාත ධම්මො
තියතො සමොධිපරායනොති. කතමාති පඤ්ඤා භයාති වෙරාති
වූපසන්නාති හොනති:

යං ගහපති, පාණාතිපාති පාණාතිපාතපච්චයා දිට්ඨධම්මකමි භයං
වෙරං පසවති, සමපරාධිකමි භයං වෙරං පසවති, වෙතසිකමි දුක්ඛං
දෙමනස්සං පටිසංවෙදෙති. පාණාතිපාතා පටිවිරතො නෙව දිට්ඨධම්මකං
භයං වෙරං පසවති න සමපරාධිකං භයං වෙරං පසවති න වෙතසිකං
දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදෙති, පාණාතිපාතා පටිවිරතස්ස එවං තං භයං
වෙරං වූපසන්නං හොති.

යං ගහපති අදින්නාද්ධි-පෙ-කාමෙසු මිට්ඨාචාරි-පෙ- මුසාවාදි-පෙ-යං
ගහපති සුරාමෙරය මජ්ජිමාද්ධිකමි සුරාමෙරය මජ්ජිමාද්ධිකමි සුරාමෙරය
දිට්ඨධම්මකමි භයං වෙරං පසවති, සමපරාධිකමි භයං වෙරං පසවති,
වෙතසිකමි දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදෙති, සුරාමෙරය මජ්ජිමාද්ධිකමි
පටිවිරතො නෙව දිට්ඨධම්මකං භයං වෙරං පසවති, න සමපරාධිකං භයං
වෙරං පසවති, න වෙතසිකං දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදෙති, සුරාමෙරය
මජ්ජිමාද්ධිකමි පටිවිරතස්ස එවං තං භයං වෙරං වූපසන්නං හොති.
ඉමාති පඤ්ඤාභයාති වෙරාති වූපසන්නාති හොනති.

කතමෙහි චතුර්‍යාසි සොතාපතනියධෙහි සමනනාගතො හොති:

ඉධ ගහපති අරියසාවකො බුද්ධො අවෙච්චසාදෙන සමනනාගතො
හොති: “ඉතීපි සොහගවා අරහං සමා සමුද්ධො විජ්ජාවරණ සමපනො
සුභතො ලොකවිදු අනුක්‍රමො පුරිසධම්මසාරථි සභා දෙවමනුස්සානං
බුද්ධො හගවා”ති. ධම්මො අවෙච්චසාදෙන සමනනාගතො හොති:
“ඤාතො හගවා ධම්මො සද්ධිකො අකාලිකො එහිපසිකො
භිපතකො පච්චිකො වෙදිකධො විඤ්ඤාති”ති.

සංඛ්‍යා අවේච්චසාදන සමන්තාගතො හොති: “සුපට්ඨනො හගවතො සාවකසංඛ්‍යා, උජුපට්ඨනො හගවතො සාවකසංඛ්‍යා, ඤාය-පට්ඨනො හගවතො සාවක සංඛ්‍යා සාමීච්චනො හගවතො සාවක සංඛ්‍යා, යදිදං චත්තාරි පුරිසයුගාති අට්ඨපුරිසපුගාලා, එස හගවතො සාවකසංඛ්‍යා ආහුණ්ණොයො පාහුණ්ණොයො දකඛ්ණොයො අඤ්චිකරණොයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛ්ඨානං ලොකස්සා”ති.

අරියකතෙති සිලෙති සමන්තාගතො හොති, අධර්මඛිති අවජ්ඣෙති අසබලෙති අකල්මසෙති භූමිසස්සති විඤ්ඤාපසංකෙති අපරාලට්ඨෙති සමාධිසංවත්තනිකෙති ඉමෙති චතුති සොතාපක්ඛයංඛෙති සමන්තාගතො හොති.

කතමො චස්ස අරියො ඤායො පඤ්ඤාය සුද්ධිට්ඨො හොති සුපට්ඨිට්ඨො:

ඉධ ගහපති අරියසාවතො ඉතිපට්ඨිසංචිකංති: “ඉති ඉමස්මිං සති ඉදං හොති, ඉමසපුපාද ඉදං උපප්පති, ඉමස්මිං දසති ඉදං න හොති, ඉමස්ස නිරොධො ඉදං නිරුජ්ඣති, යදිදං අවිජ්ජාපච්චයා සංඛාරො, සංඛාර-පච්චයා විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණ පච්චයා නාම රූපං, නාමරූප පච්චයා සළායතනං, සළායතන පච්චයා ඵසො, ඵස්ස පච්චයා වේදනා, වේදනා පච්චයා තණ්හා, තණ්හා පච්චයා උපාදානං, උපාදාන පච්චයා භවං භව-පච්චයා ජාති, ජාති පච්චයා-ජරාමරණං සොකපරිදේවදුක්ඛ දෙවනසසු-පායාසා සමභවන්ති. එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොති.

අවිජ්ජායකෙව අසසවීරග නිරොධො සංඛාර නිරොධො, සංඛාර නිරොධො විඤ්ඤාණ නිරොධො, විඤ්ඤාණ නිරොධො නාම රූප නිරොධො, නාමරූප නිරොධො සළායතන නිරොධො, සළායතන නිරොධො ඵස්ස-නිරොධො, ඵස්ස නිරොධො වේදනා නිරොධො, වේදනා නිරොධො තණ්හා නිරොධො, තණ්හා නිරොධො උපාදාන නිරොධො, උපාදාන නිරොධො භව නිරොධො, භව නිරොධො ජාති නිරොධො, ජාතිනිරොධො ජරා මරණං සොකපරිදේවදුක්ඛ දෙවනසසුපායාසා නිරුජ්ඣන්ති. එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස නිරොධො හොති. අයඤ්ඤාය අරියො ඤායො පඤ්ඤාය සුද්ධිට්ඨො හොති සුපට්ඨි ට්ඨො.

යතො ඛො ගහපති අරියසාවකස්ස ඉමානි පඤ්ඤායානි වෙරානි
 චූපසන්නානි හොන්ති. ඉමෙහි චතුර්ති සොනාපතනියධෙහි සමන්තා-
 ගතො හොති. අයමස්ස අරියො ඤායො පඤ්ඤාය සුද්දිට්ඨො හොති
 සුප්පට්ඨිද්ධො, සො ආකඤ්ඤාමානො අත්තනා ව අත්තනාං ව්‍යාකරෙය්‍යා:
 “බිණ්ණිරියොමහි බිණ්ණිරව්‍යානායොනියො බිණ්ණපෙත්තිවිසයො බිණ්ණාපාය-
 දුග්ගතිච්ඡිපාතො. සොනාපතො හමස්මි අච්ඡිපාත ධම්මො ක්‍රියතො
 සංඛොධිපරායනොති.

10. 2. 5. 3

කිංදිට්ඨික සුත්තං

එකං සමයං හගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙනවනෙ අනාථ පිණ්ඩිකස්ස
 ආරාමෙ අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති දිවා දිවස්ස සාවඤ්ඤා
 කිංකරී. හගවන්තං දසසනාය. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකස්ස ගහපතිස්ස
 එතද්දොසො: “අකාලො ඛො තාව හගවන්තං දසසනාය, පතිසලලිතො
 හගවා, මනො භාවනීයා නමපි භික්ඛුනං අකාලො දසසනාය, පතිසලලිතා
 මනොභාවනීයා භික්ඛු. යනත්තාහං යෙනඤ්ඤාතිස්සීයානං පරිබ්බාජකානං
 ආරාමො තෙනුපසංකමෙය්‍යන්ති”. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති
 යෙන අඤ්ඤාතිස්සීයානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසංකමී.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතිස්සීයා පරිබ්බාජකා සංඛග්ගම
 සමාගමම උත්තාදිනො උච්චාසද්ද මහාසද්ද අනෙතච්ඡිතං තීරව්‍යාන
 කථං කථෙන්නා කිසින්නා හොන්ති. අද්දසංසු ඛො තෙ අඤ්ඤාතිස්සීයා
 පරිබ්බාජකා අනාථපිණ්ඩිකා ගහපතිං දුරතොව ආගව්‍යන්තං, දිස්වා
 අඤ්ඤාමඤ්ඤං සණ්ඨපෙසු: “අපසද්ද හොතොනො හොන්තු, මා හොතොනො
 සද්දමකඤ්ඤා, අයං අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති ආගව්‍යති සමණස්ස ගොත-
 මස්ස සාවකො, යාවතා ඛො පන සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකා ගිහි-
 ඔද්දවසනා සාවඤ්ඤාං පට්ඨස්සන්ති, අයං තෙසං අඤ්ඤාතරො අනාථ
 පිණ්ඩිකො ගහපති. අපසද්දකාමා ඛො පන තෙ ආයස්මතො අපසද්ද-
 චිනිතා අපසද්දස්ස වණ්ණවාදිනො. අපෙව නාම අපසද්දං පරිසංවිදිතා
 උපසංකමී තඤ්ඤං මඤ්ඤායා”ති. අත ඛො තෙ අඤ්ඤාතිස්සීයා පරිබ්බාජකා
 භුණ්හි අහෙසුං.

අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන තෙ අඤ්ඤාතිස්සියා පරිබ්බාජකා තෙච්ඡපසඤ්ඤිමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා තෙහි අඤ්ඤාතිස්සියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං සමමාදි, සමමාදතියං කථං සාරාණියං වීජාතිරේඤා එකමන්තං හිසිදි. එකමන්තං තිසිත්තං ඛො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං තෙ අඤ්ඤාතිස්සියා පරිබ්බාජකා එතදවොචු: “වදෙහි ගහපති කිද්දිට්ඨිකො සමණො ගොතමො”ති. “න ඛො අහං භනෙන භගවතො සබ්බං දිට්ඨිං ජානාමි”ති.

ඉති කිර කං ගහපති, න සමණස්ස ගොතමස්ස සබ්බං දිට්ඨිං ජානාමි, වදෙහි ගහපති කිං දිට්ඨිකා භික්ඛු”ති. “භික්ඛු නමෙ ඛො අහං භනෙන න සබ්බං දිට්ඨිං ජානාමි”ති.

ඉති කිර කං ගහපති, න සමණස්ස ගොතමස්ස සබ්බං දිට්ඨිං ජානාමි, න පි භික්ඛුනං සබ්බං දිට්ඨිං ජානාමි, වදෙහි ගහපති, කිං දිට්ඨිකොසි කුන්ති” එතං ඛො භනෙන අමෙහි න දුක්කරං ව්‍යාකාතුං “යං දිට්ඨිකා මයන්ති”. ඉඤ්ඤ තාව ආයසමනො යථාසකාන්ති දිට්ඨිගතාන්ති බ්‍යාකාරොනතු, පච්ජා-පෙනං අමෙහි න දුක්කරං භවිස්සති බ්‍යාකාතුං සද්දිට්ඨිකා මයන්ති.

එවං වුත්තෙ අඤ්ඤාතරො පරිබ්බාජකො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපති. එතදවොච: “සසුකො ලොකො, ඉදමෙව සත්ථං, මොසමඤ්ඤන්ති” එවං දිට්ඨිකො අහං ගහපති”ති, අඤ්ඤාතරොපි පරිබ්බාජකො අනාථ-පිණ්ඩිකං ගහපති. එතදවොච: “අසසුකො ලොකො, ඉදමෙව සත්ථං මොසමඤ්ඤන්ති” එවං දිට්ඨිකො අහං ගහපති”ති. අඤ්ඤාතරොපි ඛො පරිබ්බාජකො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපති. එතදවොච: ‘අනන්තවා ලොකො’ -පෙ- ‘අනන්තවා ලොකො’ -පෙ- ‘තං ජීවං තං සරිරං’ -පෙ- ‘අඤ්ඤං ජීවං, අඤ්ඤං සරිරං’ -පෙ- ‘හොති තථාගතො පරමෙරණා’ -පෙ- ‘න හොති තථාගතො පරමෙරණා’ -පෙ- ‘හොති ච න හොති ච තථාගතො පරමෙරණා’ -පෙ- නෙව හොති, න න හොති තථාගතො පරමෙරණා, ඉද මෙව සත්ථං මොසමඤ්ඤන්ති” එවං දිට්ඨිකො අහං ගහපති”ති.

එවං වුනෙන අනාථපිණ්ඩකො ගහපතී තෙ පරිබ්බාජකෙ එතද ටොව: යවායං හනෙන, ආයස්මා එවමාහ: ‘සසසනො ලොකො, ඉද මෙව සවං මොසමඤ්ඤනතී’ එවං දිට්ඨිකො අහං ගහපතී’ති, ඉමසසායස්මතො දිට්ඨි අත්තනො වා අයොනියො මනසිකාරහෙතු උප්පන්නා, පරතොසො-සප්පවයා වා. සා බො පනෙසා දිට්ඨි භූතා සංඛිතා වෙතයිතා පටිච්ච-සමුප්පන්නා, යං බො පන කිඤ්චි භූතං සංඛිතං වෙතයිතං පටිච්චසමුප්පන්නං තද නිවං, යද නිවං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදෙව සො¹ ආයස්මා අලලීනො තදෙව සො¹ ආයස්මා අජක්ඛුපගතො.

යොසායං හනෙන, ආයස්මා එවමාහ: අසසනො ලොකො, ඉද මෙව යවං, මොසමඤ්ඤනතී එවං දිට්ඨිකො අහං ගහපතී’ති, ඉමසසපි² ආයස්මතො³ දිට්ඨි අත්තනො වා අයොනියො මනසිකාරහෙතු උප්පන්නා පරතොසොසප්පවයා⁴ වා. සා බො පනෙසා දිට්ඨි භූතා සංඛිතා වෙතයිතා පටිච්චසමුප්පන්නා, යං බො පන කිඤ්චි භූතං සංඛිතං වෙතයිතං පටිච්ච-සමුප්පන්නං, තද නිවං, යද නිවං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදෙවෙසො ආයස්මා අලලීනො, තදෙවෙසො ආයස්මා අජක්ඛුපගතො.

යො පායං හනෙන ආයස්මා එවමාහ: අත්තවා ලොකො -පෙ- අත්තන වා ලොකො -පෙ- තං ජීවං තං සරිරං -පෙ- අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරං -පෙ- හොති තථාගතො පරමමරණා -පෙ- න හොති තථාගතො පරමමරණා -පෙ- හොති ච න හොති ච තථාගතො පරමමරණා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණා, ඉද මෙව සවං, මොසමඤ්ඤනතී එවං දිට්ඨිකො අහං ගහපතී’ති, ඉමසසපි ආයස්මතො දිට්ඨි අත්තනො වා අයොනියො මනසිකාරහෙතු උප්පන්නා, පරතොසො-සප්පවයා වා. සා බො පනෙසා දිට්ඨි භූතා සංඛිතා වෙතයිතා පටිච්ච-සමුප්පන්නා.

යං බො පන කිඤ්චි භූතං සංඛිතං වෙතයිතං පටිච්චසමුප්පන්නං, තද නිවං, යද නිවං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදෙවෙසො ආයස්මා අලලීනො, තදෙවෙසො ආයස්මා අජක්ඛුපගතොති.

එවං වුනෙන තෙ පරිබ්බාජකා අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතීං එතදටොද්ධිං: බ්‍යාකතානි බො ගහපතී අමෙතභි සබ්බෙහෙව යථායකානි දිට්ඨිගතානි, වදෙහි ගහපතී, කිං දිට්ඨිකොසි තුනති’.

1. තදෙවෙසො - මජ්ඣං.

2. ඉමසසපි - මජ්ඣං.

3. අයමායස්මතො - මජ්ඣං.

4. පරතොසොසප්පවයා වා - සීග්‍ර.

යං ඛො භතෙන කිඤ්චි භූතං සංඛතං වෙනයිතං පටිච්චසම්ප්පාදනාං,
තදනිච්චං, යදනිච්චං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තං නෙතං මම, නෙසො
භමස්මි, න මෙ සො අත්තාති එවංදිට්ඨිකො අභං භතෙති.

යං ඛො ගහපති කිඤ්චි භූතං සංඛතං වෙනයිතං පටිච්චසම්ප්පාදනාං,
තදනිච්චං, යදනිච්චං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදෙව කං ගහපති
අලලිතො, තදෙව කං ගහපති අජක්ඛපග්ගොති.

යං ඛො භතෙන කිඤ්චි භූතං සංඛතං වෙනයිතං පටිච්චසම්ප්පාදනාං,
තදනිච්චං, යදනිච්චං, තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තං නෙතං මම,
නෙසො 'භමස්මි' න මෙසො අත්තාති එවමෙතං යථාභූතං
සම්මප්පඤ්ඤාය සුදිට්ඨං තස්ස ව උත්තරිං නිසසරණං යථාභූතං පජානාමිති.
එවං තෙ පරිබ්බාජකා තුණ්හිභූතා මඛිකුභූතා පත්තකඛ්ඤා අධොමුඛා
පජඤායන්තා අප්පටිභානා නිසිදිංසු.

අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති තෙ පරිබ්බාජකෙ තුණ්හිභූතෙ
මඛිකුභූතෙ පත්තකඛ්ඤෙ අධොමුඛෙ පජඤායන්තෙ අප්පටිභානෙ විදිකා
උට්ඨායාසනා යෙන භගවා තෙනුපසංකමි. උපසංකමිත්වා භගවන්තං අභිවා-
දෙත්වා ඵකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිනෙතා ඛො අනාථපිණ්ඩිකො
ගහපති යාවතකො අහොසි තෙහි අඤ්ඤාතිත්ථියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං
කථාසල්ලාපො, තං සංඛං භගවතො ආරොවෙසි.

සාධු සාධු ගහපති, එවං ඛො තෙ ගහපති මොසපුරිසා කාලොන
කාලං සහධම්මෙන සුනිග්ගහීතං නිග්ගහෙතඛ්ඤාති. අථ ඛො භගවා
අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං ධම්මියා කථාය සංදසෙසි, සමාදපෙසි
සම්මතෙතපෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති භගවතා
ධම්මියා කථාය සද්දසිතො සමාදපිතො සම්මතෙතපිතො සම්පහංසිතො
උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා පකකාමි.

අථ ඛො භගවා අවිජ්ජකකතො අනාථපිණ්ඩිකෙ ගහපතිමහි භික්ඛු
ආමනෙතසි. යොපි යො භික්ඛවෙ භික්ඛු වසංසතුපසම්පන්නො ඉමස්සිං.
ධම්මවිනයෙ, සොපි එවමෙව. අඤ්ඤාතිත්ථියෙ පරිබ්බාජකෙ සහධම්මෙන
සුනිග්ගහීතං නිග්ගහෙතඛ්ඤාය යථා තං අනාථපිණ්ඩිකෙන ගහපතීනා
භිග්ගාහීතාති.

10. 2. 5. 4

වජ්ජියමාහිත සූතකං.

එකං සමයං භගවා වම්පායං විහරති ගඟාරාය පොක්කරණියා තීරෙ,
 අථ ඛො වජ්ජියමාහිතො ගහපති දිවා දිවස්ස වම්පායා නික්ඛම් භගවන්තං
 දස්සනාය. අථ ඛො වජ්ජියමාහිතස්ස¹ ගහපතිස්ස එතදභොසි: අකාලො
 ඛො තාව භගවන්තං දස්සනාය, පතිසලලීතො භගවා, මනොභාවනීයානමපි
 හික්ඛුනං අකාලො දස්සනාය, පතිසලානා මනොභාවනීයා හික්ඛු. යනනු
 නාහං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසංකමෙය්‍යන්ති.

අථ ඛො වජ්ජියමාහිතො ගහපති යෙන අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං
 ආරාමො තෙනුපසංකමී. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතිත්ථියා
 පරිබ්බාජකා සංඛ්‍යමම සමාගමම උනනාදිනො උච්චාසද්ද මහාසද්ද අනෙක
 විහිතං තිරවජානකථං කථෙන්නා හිසින්නා භොන්ති.

අද්දසංසු² ඛො තෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා වජ්ජියමාහිතං ගහපතිං
 දුරතොව ආගච්ඡන්තං. දිසවා අඤ්ඤාමඤ්ඤං සණ්ඨපෙසුං අප්පසද්ද භොතෙතා
 භොතතු, මා භොතෙතා සද්දමකත්ථ, අයං වජ්ජියමාහිතො ගහපති
 ආගච්ඡති, සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකො, යාවනා ඛො පන සමණස්ස
 ගොතමස්ස සාවකා ගිහී ඔදනවසනා වම්පායං පටිවසන්ති, අයං තෙසං
 අඤ්ඤාතරො. වජ්ජියමාහිතො ගහපති අප්පසද්දකාමා ඛො පන තෙ
 ආයසමනෙතා අප්පසද්දවිනිතා අප්පසද්දස්ස වණ්ණවාදිනො අප්පෙවනාම
 අප්පසද්දං පරිසං විදිත්වා උපසංඛ්‍යමිතං මඤ්ඤායන්ති.

අථ ඛො තෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා තුණ්හී අහෙසුං. අථ ඛො
 වජ්ජියමාහිතො ගහපති යෙන තෙ පරිබ්බාජකා තෙනුපසංකමී.
 උපසංඛ්‍යමිත්වා තෙහි අඤ්ඤාතිත්ථියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සඬං සමොදි.
 සමොදනීයං කථං සාරාණියං විනිසාරෙත්වා එකමන්තං හිසිදී. එකමන්තං
 නිසින්නං ඛො වජ්ජියමාහිතං ගහපතිං තෙ පරිබ්බාජකා එතදචොදුං:

“සච්චං කිර ගහපති සමණො ගොතමො සබ්බං තපං ගරහති, සබ්බං
 තපසං ලුබ්භිං එකංයෙන උපකෙකාසති උපවදති”ති?

1. වජ්ජියමාහිතස්ස - සිමු.

2. අද්දසංසු - සිමු.

න ඛො භනෙන භගවා සබ්බං තපං ගරහති, න පි සබ්බං තපස්සිං ලුඛා-
ජීවිං එකංසෙන උපකෙකාසති උපවදති. ගාරයාං ඛො පන භනෙන
භගවා ගරහති, පාසංසියං පසංසති, ගාරයාං ඛො පන භනෙන භගවා
ගරහනෙතා, පාසංසියං¹ පසංසනෙතා විහරුවාදෙ භගවා. න යො භගවා
එත්ථ එකංසවාදෙති.

එවං වුතෙන අඤ්ඤාතරො පරිබ්බාජකො වජජියමානිතං ගහපති.
එතදවොච:

“ආගමෙහි තිං ගහපති යස්ස තිං සමණස්ස ගොතමස්ස වණණං
භාසයි යො සමණො ගොතමො වෙනයිකො අපඤ්ඤාතතිකොති.

එත්ථාහං භනෙන ආයසමනෙක වසාමි සහධමෙවන ඉදං කුසලතති
භනෙන භගවතා පඤ්ඤාතං, ඉදං අකුසලතති භනෙන භගවතා පඤ්ඤාතං.
ඉති කුසලාකුසලං භගවා පඤ්ඤාපයමානො සපඤ්ඤාතතිකො භගවා, න
යො භගවා වෙනයිකො අපඤ්ඤාතතිකොති.

එවං වුතෙන තෙ පරිබ්බාජකා තුණ්හිභුතා මඬිකුභුතා පත්තකඛන්ධා
අධොමුඛා පජ්ඣායනතා අපච්ඡානා නිසීදිංසු. අථ ඛො වජජියමානිතො
ගහපති තෙ පරිබ්බාජකෙ තුණ්හිභුතෙ මඬිකුභුතෙ පත්තකඛන්ධෙ අධො-
මුඛෙ පජ්ඣායනෙක අපච්ඡානෙන චිදිතා උට්ඨායාසනා යෙන භගවා
තෙත්ථපසංකම්. උපසඬකම්ඤා භගවතං අභිවාදෙතා එකමනං නිසීදි.
එකමනං නිසීනෙතා ඛො වජජියමානිතො ගහපති යාවතකො අභොසි
තෙහි අඤ්ඤාතිත්ථියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං කථාසලලාපො තං සබ්බං
භගවතො ආරොවෙසි.

සාධු සාධු ගහපති. එවං ඛො තෙ ගහපති මොසපුරියා කාලෙන
කාලං සඤ්ඤාමෙවන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙතබ්බා. නාහං ගහපති සබ්බං
තපං තපිතබ්බන්ති වදම්, න පනාහං ගහපති සබ්බං තපං න තපි
තබ්බන්ති වදම්. නාහං ගහපති සබ්බං සමාදනං සමාදනබ්බන්ති² වදම්.
න පනාහං ගහපති සබ්බං සමාදනං න සමාදනබ්බන්ති වදම්.
නාහං ගහපති සබ්බං පධානං පදහිතබ්බන්ති වදම්. න පනාහං ගහපති
සබ්බං පධානං න පදහිතබ්බන්ති වදම්. නාහං ගහපති සබ්බො පටි-
නිස්සග්ගො පටිනිස්සජිතබ්බන්ති වදම්. න පනාහං ගහපති සබ්බො
පටිනිස්සග්ගො න පටිනිස්සජිතබ්බන්ති වදම්. නාහං ගහපති සබ්බා-
විමුත්ති විමුච්ඡිතබ්බන්ති වදම්, න පනාහං ගහපති සබ්බාවිමුත්ති න
විමුච්ඡිතබ්බන්ති වදම්.

1. පසංසිතබ්බං - මජ්ඣ. පසං. සිෂං. පිචු.

2. සමාදිතබ්බන්ති - මජ්ඣ.

යං හි ගහපති තපං තපතො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, කුසලා ධම්මා පරිභායන්ති, එවරුපං තපං න තපිතබ්බන්ති වදමි. යඤ්ඤවාසා ගහපති තපං තපතො අකුසලා ධම්මා පරිභායන්ති කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, එවරුපං තපං තපිතබ්බන්ති වදමි.

යං හි ගහපති සමාදානං සමාදියතො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, කුසලා ධම්මා පරිභායන්ති, එවරුපං සමාදානං න සමාදිතබ්බන්ති වදමි, යඤ්ඤවාසා ගහපති සමාදානං සමාදියතො අකුසලා ධම්මා පරිභායන්ති, කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, එවරුපං සමාදානං සමාදිතබ්බන්ති වදමි.

යං හි ගහපති පධානං පදගතො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, කුසලා ධම්මා පරිභායන්ති, එවරුපං පධානං න පදගිතබ්බන්ති වදමි. යඤ්ඤවාසා ගහපති පධානං පදගතො අකුසලා ධම්මා පරිභායන්ති, කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, එවරුපං පධානං පදගිතබ්බන්ති වදමි.

යං ගහපති පටිනිසංග්ගං පටිනිසංජයතො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, කුසලා ධම්මා පරිභායන්ති, එවරුපො පටිනිසංග්ගො පටිනිසංජිතබ්බන්ති වදමි. යඤ්ඤවාසා ගහපති පටිනිසංග්ගං පටිනිසංජයතො අකුසලා ධම්මා පරිභායන්ති, කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, එවරුපො පටිනිසංග්ගො න පටිනිසංජිතබ්බන්ති වදමි.

යං හි ගහපති විමුක්තිං විමුච්චයතො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, කුසලා ධම්මා පරිභායන්ති, එවරුපා විමුක්තිං න විමුච්චිතබ්බන්ති වදමි. යඤ්ඤවාසා ගහපති විමුක්තිං විමුච්චයතො අකුසලා ධම්මා පරිභායන්ති, කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, එවරුපා විමුක්තිං විමුච්චිතබ්බන්ති වදමි.

අථ ඛො වජ්ජියමාහිතො ගහපති භගවතා ධම්මො කථාය සන්දසි-
තො සමාදානො සමුත්තො සමපහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං
අභිවාදෙතො පදකඛිණං කතො පක්කාමි.

අථ ඛො භගවා අවිරපකකතෙන වජ්ජියමාහිතෙන ගහපතිමහි භික්ඛු ආමනෙත්ති: යො පි යො භික්ඛුවෙ භික්ඛු දීඝරතං අපාරජකෙඛා ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ, යො පි එවමෙව අඤ්ඤාතිස්සියෙ පරිබ්බාජකෙ සහධම්මෙන සුනිග්ගතහිං නිග්ගණ්ණයා යථා තං වජ්ජියමාහිතෙන ගහපතිනා නිග්ගහිතාති.

10. 2. 5. 5

උතතිය සුතතං

අථ ඛො උතතියො පරිබ්බාජකො යෙන භගවා තෙනුපසංඛම්ථි. උපසංඛම්ථා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනියං කථං සාරාණියං විජ්ජාරොථා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීතො ඛො උතතියො පරිබ්බාජකො භගවන්තං එතදවොච:

කිංනු ඛො භො ගොතම සසසනො ලොකො, ඉදමෙව සච්චං මොසමඤ්ඤානති?

අව්‍යාකතං ඛො ඒවං උතතිය මයා 'සසසනො ලොකො, ඉදමෙව සච්චං, මොසමඤ්ඤානති'.

කිං පන භො ගොතම 'අසසනො ලොකො, ඉදමෙව සච්චං, මොසමඤ්ඤානති'?

එතස්මි ඛො උතතිය අව්‍යාකතං මයා 'අසසනො ලොකො, ඉදමෙව සච්චං, මොසමඤ්ඤානති'.

කිංනු ඛො භො ගොතම අත්තවා ලොකො -පෙ- තං ජීවං, තං සරිරං -පෙ- අඤ්ඤං ජීවං, අඤ්ඤං භරිරං -පෙ- හොති තථාගතො පරමමරණං -පෙ- න හොති තථාගතො පරමමරණං -පෙ- හොති ච න හොති ච තථාගතො පරමමරණං -පෙ- නෙව හොති න නහොති තථාගතො පරමමරණං, ඉදමෙව සච්චං මොසමඤ්ඤානති?

එතස්මි ඛො උතතිය අව්‍යාකතං මයා 'නෙව හොති න නහොති තථාගතො පරමමරණං, ඉදමෙව සච්චං මොසමඤ්ඤානති'.

කිනතු බො හො ගොතම සසසනො ලොකො ඉදමෙව සව්වං මොසමඤ්ඤනි ඉති පුට්ඨො සමානො 'අව්‍යාකතං බො එතං උත්තිය මයා සසසනො ලොකො ඉදමෙව සව්වං මොසමඤ්ඤනි' වදෙයි.

කිම්පන හො ගොතම අසසසනො ලොකො ඉදමෙව සව්වං මොසමඤ්ඤනි ඉති පුට්ඨො සමානො එතමි බො උත්තිය අව්‍යාකතං මයා 'අසසසනො ලොකො ඉදමෙව සව්වං මොසමඤ්ඤනි' වදෙයි.

කිනතු බො හො ගොතම අනන්ධා ලොකො-පෙ-අනන්ධා ලොකො -පෙ-නං ජීවං නං සරිරං -පෙ- අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරං -පෙ- හොති තථාගතො පරමමරණං -පෙ- න හොති තථාගතො පරමමරණං -පෙ- හොති ච න හොති ච තථාගතො පරමමරණං -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණං ඉදමෙව සව්වං මොසමඤ්ඤනි ඉති පුට්ඨො සමානො 'එතමි බො උත්තිය අව්‍යාකතං මයා නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණං ඉදමෙව සව්වං මොසමඤ්ඤනි' වදෙයි. අප් 'කිඤ්චරි හොතා ගොතමෙන ව්‍යාකතනති?

අභිඤ්ඤාය බො අහං උත්තිය සාවකානං ධම්මං දෙසෙමි සත්තානං විපුද්ධියා සොකපරිද්දවානං සමතිකකමාය දුක්ඛද්‍රෝමනසානං අත්ඛගමාය ඤායසං අධිගමාය නිබ්බානසං සච්ඡිකිරියායාති.

යං පනෙනං භවං ගොතමො අභිඤ්ඤාය අභිඤ්ඤාය සාවකානං ධම්මං දෙසෙති සත්තානං විපුද්ධියා සොකපරිද්දවානං සමතිකකමාය දුක්ඛද්‍රෝමනසානං අත්ඛගමාය ඤායසං අධිගමාය නිබ්බානසං සච්ඡිකිරියාය සබ්බො වා තෙන ලොකො නිසිසුති' උපධෙසා වා කිභාගො වා ති? එවං වුත්තෙ භගවා තුණ්හි අහොසි.

අප් බො අයසමනො ආනන්දසං එතදහොසි: 'මාහෙවං බො උත්තියො පරිබ්බාජකො පාපකං දිට්ඨිගතං පටිලභි. 'සබ්බසාම්මිකං සිකං වත මෙ සමණො ගොතමො පඤ්ඤං පුට්ඨො සංසාදෙති, නො විසංජෙති, න නුත විසහති' ති. තදස්ස උත්තියස්ස පරිබ්බාජකස්ස දිසරත්තං අභිතාය දුක්ඛායා'ති.

අප් ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ උත්තියං පරිබ්බාජකං එතදවොච: තෙන භාවුසො උත්තිය උපමං තෙකරියසාමී, උපමාය පි ඉදධකචො විඤ්ඤා පුරියා භාසිතස්ස අත්ථං ආජානන්.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො උත්තිය රඤ්ඤා පච්චින්නිමං නගරං දළහුද්දපං¹ දළහුදාකාරතොරණං එකදාරං. තත්‍රස්ස දෙවාලිකො පණ්ඩිතො ධ්‍යානො මෙධාවී අඤ්ඤානානං නිවාරොනා, ඤානානං පච්චෙසෙනා. යො තස්ස නගරස්ස සමන්තා අනුපරියාපථං අනුක්කමමානො න ප්‍රසංයාය පාකාරසක්ඛිං වා පාකාරවිචරං වා අන්තමයො බිළාර නික්කමෙනමිත්තමි, නො ව ඛවස්ස එවං ඤාණං හොති: එත්තකා පාණා ඉමං නගරං පටිසන්ති වා නික්කමන්ති වාති. අප් ඛවස්ස එවමෙත්ථ හොති: යෙ ඛො කෙවි ඔළාරිකා පාණා ඉමං නගරං පටිසන්ති වා නික්කමන්ති වා සබ්බෙ තෙ ඉමිනා ආරොන පටිසන්ති ව නික්කමන්ති වාති.

එවමෙව ඛො ආවුසො උත්තිය න තං තථාගතස්ස එවං උපසුක්කතං හොති 'සබ්බො වා තෙන ලොකො නිධිස්සති, උපදෙසා වා නිභාගො වා'ති. අප් ඛො ඒවමෙත්ථ තථාගතස්ස හොති: යෙ ඛො කෙවි ලොකමානා නිධිංසු වා නියන්ති වා නිධිස්සන්ති වා, සබ්බෙ තෙ පඤ්ඤානිවරණෙ පභාය චෙතසො උපකක්කිලෙසෙ අඤ්ඤාය දුබ්බලීඤරණෙ වතුසු සතිපට්ඨානෙසු සුපට්ඨිතවිත්තා සත්තබ්බෙජ්ඣාසංයො යථාභූතං භාවෙත්වා එවමෙන ලොකමානා නිධිංසු වා නියන්ති වා නිධිස්සන්ති වා'ති.

යදෙව ඛො භිං ආවුසො උත්තිය භගවන්තං පඤ්ඤං අපුච්ඡි² තදෙවෙනං පඤ්ඤං භගවන්තං අඤ්ඤන පරියායෙන අපුච්ඡි. තස්මා තෙ තං භගවා න ව්‍යාකාසීති.

10. 2. 5. 6.

කොකනාද සුත්තං

එකං සමයං ආයස්මා ආනන්දෙ රාජගහෙ චිත්තනි තපොදරාමෙ. අප් ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය යෙන තපොද තෙනුපසංකම් ගත්තානි පරිසිඤ්චිතුං, තපොදෙ³ ගත්තානි පරිසිඤ්චිතා පච්චුත්තරිතා එකච්චරො අධ්‍යාසි ගත්තානි පුබ්බාපයමානො. කොකනාදෙපි ඛො පරිබ්බාජකො රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය යෙන තපොද තෙනුපසංකම් ගත්තානි පරිසිඤ්චිතුං. අද්දසා ඛො කොකනාදෙ පරිබ්බාජකො ආයස්මිත්තං ආනන්දං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන ආයස්මිත්තං ආනන්දං එතදවොච:

1. දළහුදාපං - මජ්ඣ.

2. අපුච්ඡි - සි. මු.

3. තපොදය - යනා. PTS.

කො' ආවුසොති?

අභමෙවුසො, භික්ඛුනි.

කතමෙසං ආවුසො භික්ඛුනනි?

සමණානං ආවුසො සකාපුත්ඤ්ඤානානි.

පුට්ඨයාම මයං ආයපමනං කිංදුදෙව දෙසං සචෙ ආයසමා
ඔකාසං කරොති පඤ්ඤාසං වෙය්‍යාකරණායානි.

පුට්ඨාවුසො, සුඤ්ඤා වෙදිසසාමානි.

කිංහු ඛො හො 'සසුනො ලොකො ඉදමෙව සචං මොස-
මඤ්ඤානි' එවං දිට්ඨි භවනි?

න ඛො අහං ආවුසො එවං දිට්ඨි 'සසුනො ලොකො ඉදමෙව සචං
මොසමඤ්ඤා'නි.

කිංහු හො 'අසසුනො ලොකො ඉදමෙව සචං, මොස
මඤ්ඤා'නි එවදිට්ඨි භවනි?

න ඛො අහං ආවුසො, එවදිට්ඨි 'අසසුනො ලොකො ඉදමෙව
සචං, මොසමඤ්ඤා'නි.

කිංහු ඛො හො; අනත්වා ලොකො -පෙ- අනත්වා ලොකො
-පෙ- නං ජීවං නං සරීරං -පෙ- අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං -පෙ-
හොති තථාගතො පරමෙරණා -පෙ- න හොති තථාගතො පරමෙරණා
-පෙ- හොති ච න හොති ච තථාගතො පරමෙරණා -පෙ- නෙව හොති න
න හොති තථාගතො පරමෙරණා. ඉදමෙව සචං, මොසමඤ්ඤානි එවදිට්ඨි
භවනි?

න ඛො අහං ආවුසො, එවදිට්ඨි 'නෙව හොති න න හොති තථාගතො
පරමෙරණා, ඉදමෙව සචං, මොසමඤ්ඤා'නි.

තෙනහි භවං න ජානාති න පසසතීති? න ඛො අහං ආවුසො න
ජානමි, න පසසමි, ජානාමහං ආවුසො පසසමි ති.

1. කෙවස ආවුසොති - මජ්ඣං,
කොතෙස ආවුසොති - සීඝ්‍ර. කවස - P.T.

කිනඤ්ඤා බො හො සසසනො ලොකො, ඉදමෙව සචචං, මොසමඤ්ඤානති
එවන්දිට්ඨි භවන්ති ඉති පුට්ඨො සමානො 'න බො අභං ආචුසො එවන්දිට්ඨි
සසසනො ලොකො ඉද මෙව සචචං මොසමඤ්ඤානති' වදෙසි.

කිනඤ්ඤා බො හො අසසනො ලොකො, ඉදමෙව සචචං: මොස-
මඤ්ඤානති එවන්දිට්ඨි භවන්ති ඉති පුට්ඨො සමානො න බො අභං ආචුසො
එවන්දිට්ඨි අසසනො ලොකො ඉදමෙව සචචං මොසමඤ්ඤානති වදෙසි.

කිනඤ්ඤා බො හො අනන්තවා ලොකො -පෙ- අනන්තවා ලොකො -පෙ-
තං ජීවං තං ශරීරං -පෙ- අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං -පෙ- හොති තථා-
ගතො පරමමරණා -පෙ- න හොති තථාගතො පරමමරණා -පෙ- හොති ච
න ච හොති තථාගතො පරමමරණා -පෙ- නෙව හොති, න න හොති තථා-
ගතො පරමමරණා ඉද මෙව සචචං, මොසමඤ්ඤානති ජීවං දිට්ඨි භවන්ති ඉති
පුට්ඨො සමානො න බො අභං ආචුසො එවන්දිට්ඨි නෙව හොති න න හොති
තථාගතො පරමමරණා, ඉද මෙව සචචං මොසමඤ්ඤානති වදෙසි.

තෙන හි භවං න ජානාති න පසසාති ති ඉති පුට්ඨො සමානො න බො
අභං ආචුසො න ජානාමි න පසසාමි, ජානාමහං ආචුසො පසසාමි ති වදෙසි.
යථා කථමපනාචුසො ඉමස්ස භාසිතස්ස අත්ථො දට්ඨබ්බොති?

සසසනො ලොකො, ඉදමෙව සචචං මොසමඤ්ඤානති බො ආචුසො
දිට්ඨිගතමෙනං. අසසනො ලොකො ඉදමෙව සචචං, මොසමඤ්ඤානති
බො ආචුසො දිට්ඨිගතමෙනං අනන්තවා ලොකො -පෙ- අනන්තවා
ලොකො -පෙ- තං ජීවං තං ශරීරං -පෙ- අඤ්ඤං ජීවං
අඤ්ඤං ශරීරං -පෙ- හොති තථාගතො පරමමරණා -පෙ- න හොති
තථාගතො පරමමරණා -පෙ- හොති ච න හොති ච තථාගතො
පරමමරණා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණා
ඉදමෙව සචචං මොසමඤ්ඤානති බො ආචුසො දිට්ඨිගතමෙනං.

1. දිට්ඨිවිධාන අධිවිධාන පරිසූචිකාන සමුදායාන සමුග්ගසාතො - සිමු, Pts.

යාවතා ආවුසො දිට්ඨිගතා යාවතා දිට්ඨිට්ඨානං දිට්ඨාධිට්ඨානං දිට්ඨි පරිපුට්ඨානං දිට්ඨිසමුට්ඨානං දිට්ඨිසමුග්ගසාතො. තමහං ජානාමි, තමහං පසාමි තමහං ජානන්තො තමහං පසාන්තො ක්‍යාහං චක්ඛාමි 'නජානාමි, න පසාමි'ති. 'ජානාමහං ආවුසො පසාමි'ති.

කො නාමො ආයස්මා? කථංඤා පනායස්මන්තං සමුහමචාරි ජානනති ති?

ආනන්දොති ඛො මෙ ආවුසො නාමං, ආනන්දොති ච පන මං සමුහමචාරි ජානනති ති.

මහාවිරියෙන චත කිර හොතා සද්ධිං මනකයමානා න ජානිමහ 'ආයස්මා ආනන්දො'ති. සචෙ හි මයං සඤ්ජානෙය්‍යාම 'ආයස්මා ආනන්දො'ති එතකකම්‍ඤි නො නපපටිභාසෙය්‍යා. ඛමතු ච මෙ ආයස්මා ආනන්දොති.

10. 2. 5. 7

ආහුනෙය්‍ය සුතං.

දසති හික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතො හික්ඛු ආහුනෙය්‍යො හොති පාහුණෙය්‍යො දක්ඛණෙය්‍යො අඤ්ඤාලිකරණෙයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛධනං ලොකස්ස. කතමෙහි දසති:

ඉධ හික්ඛවෙ හික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවර සංවුතො චිහරති ආචාරගොචර සම්පන්නො අණුමකෙත්‍යු චජේජස්ස හයදස්සාවී සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙස්ස.

බහුසස්සතො හොති සුතධරො සුතසංකීවයො යෙ තෙ ධම්මො ආදි කල්‍යාණා මරේඛි කල්‍යාණා පරියොසාන කල්‍යාණා සාඨං සබ්බඤ්ජනං කෙචල පරිපුණ්ණං පරිසුඛං බ්‍රහ්මචරියං අභිචදනී, තථාරූපාස්ස ධම්මො බහුසස්සතා හොන්ති ධතා, චවසා පරිචිතා, මනසානුපෙක්ඛිතා, දිට්ඨියා සුපටිච්ඡිකා.

කල්‍යාණමිත්තො ච හොති කල්‍යාණසහායො කල්‍යාණසම්ප-
වධෙකා.

සම්මාදිට්ඨිකො හොති සම්මාදස්සනෙන සමනනාගතො.

අනෙක විහිතං ඉදධිවිධං පවිත්‍රහොති ඵකොපි හුක්ඛා බහුධා හොති,
 බහුධාපි හුක්ඛා ඵකො හොති, ආවිභාවං තිරොභාවං තිරොකුඨස්සං
 තිරොපාකාරං තිරොපබ්බතං අසජ්ජමානො ගවජ්ජි සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ.
 පඨවියාපි උමුච්ඡන්තිමුච්ඡං කරොති සෙය්‍යථා පි උදකෙ. උදකෙපි
 අභිජ්ජමානෙ ගවජ්ජි සෙය්‍යථාපි පඨවියං. ආකාසෙපි පඤ්ඤාධ්‍යායකානි
 සෙය්‍යථාපි පකඛි සකුණො. ඉමෙ පි වජ්ජිම පූරියෙ එටං මහිඤ්ඤිකෙ එවං
 මහානුභාවෙ පාණිනා පරිමසති පරිමජ්ජති. යාටි බ්‍රහ්මලොකාපි කායෙන
 වසං වතෙත්ති.

දිබ්බාය යොගධාතුය විසුද්ධාය අතිකකන්‍යමානුසකාය උභො සද්දෙ
 සුණාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ ව සන්තිකෙ ව,

පරසන්නානං පරපුග්ගලානං චෙත්සා චෙත්තො පරිච්ච පජානාති සරාගං
 වා චිත්තං සරාගං චිත්තන්ති පජානාති. චිත්තරාගං වා චිත්තං චිත්තරාගං
 චිත්තන්ති පජානාති. සද්දෙසං වා චිත්තං -පෙ- චිත්තදෙසං වා චිත්තං -පෙ-
 සමොභං වා චිත්තං -පෙ- චිත්තමොභං වා චිත්තං -පෙ- සඤ්ඤිකං වා චිත්තං
 -පෙ-චිත්තඤ්ඤිකං වා චිත්තං -පෙ- අමහග්ගතං වා චිත්තං -පෙ- මහග්ගතං වා
 චිත්තං -පෙ- සමුත්තරං වා චිත්තං -පෙ- දුක්ඛතරං වා චිත්තං -පෙ- අසමා
 හිතං වා චිත්තං -පෙ- සමාහිතං වා චිත්තං -පෙ- අවිමුක්තං වා චිත්තං
 -පෙ- විමුක්තං වා චිත්තං විමුක්තං චිත්තන්ති පජානාති.

අරගොකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සෙය්‍යාපීදං: එකමපි ජාතිං
 දොටපි ජාතියො, තසෙසා පි ජාතියො චතසෙසාපි ජාතියො පඤ්ඤාපි ජාතියො
 දසපි ජාතියො, වීසමපි ජාතියො තිස්සමපි ජාතියො, චත්තාරිසමපි ජාතියො
 පඤ්ඤාසමපි ජාතියො, ජාතිසතමපි ජාතිසහසුමපි ජාති සතසහසුමපි
 අනෙකෙපි සංවට්ඨකපෙස අනෙකෙපි විවට්ඨකපෙස අනෙකෙපි සංවට්ඨ විවට්ඨ
 කපෙස අමුත්‍රාසිං, එවංනාමො එවංගොතො ඵෙවංගොතො, එවමා-
 හාරො එවං සුබද්දකං පටිසංචෙදී එවමාසුපරියතො. සො තතො චුතො
 අමුත්‍ර උපපාදී. තත්‍රාපාසිං එවන්තාමො එවංඛොතො. එවංචිගොතො එව-
 මාහාරො එවං සුබද්දකං පටිසංචෙදී, ඵෙවමාසු පරියතො. සො තතො
 චුතො ඉද්ධාසන්නොති ඉති සාකාරං සමුද්දෙසං අනෙක විහිතං පුබ්බෙ
 තිවාසං අනුසාරති.

දිබ්බන්ත වක්ඛුණා වීසුද්ධන්ත අතික්කන්තමාත්‍රසකෙන් සත්තෙ පසසති වට්ඨමානෙ උපපජ්ජමානෙ භීනෙ පභිනෙ සුචණ්ණණ දුබ්බණ්ණණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකමමුපගෙ සත්තෙ පජානාති: ‘ඉමෙ චිත භොතෙත්වා සත්තා කාය දුච්චරිතෙන් සමන්තාගතා වචී -පෙ- මනො -පෙ- අරියානං උප-වාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨී කමම සමාදනා, තෙ කායසසහෙද පරමම-රණා අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං හිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පන භොතෙත්වා සත්තා කායසුච්චරිතෙන් සමන්තාගතා, වචී -පෙ- මනො සුච්චරි-තෙන් සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨීකමම සමාදනා, තෙ කායසස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නාති, ඉති දිබ්බන්ත වක්ඛුණා වීසුද්ධන්ත අතික්කන්තමාත්‍රසකෙන් සත්තෙ පසසති වට්ඨමානෙ උපපජ්ජමානෙ භීනෙ පභිනෙ සුචණ්ණණ දුබ්බණ්ණණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකමමුපගෙ සත්තෙ පජානාති.

ආසවානං බයා අනාසවං චෙතො චිත්‍රිත්තිං පඤ්ඤචිත්‍රිත්තිං දිට්‍ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහු-නෙයො හොති පාහුණෙයො දක්ඛණෙයො අඤ්ඤාචිකරණීයො අනුත්ත-රං පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්සාති.

10. 2. 5. 8

ථෙර සුත්තං.

දසභි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු යස්සං යස්සං දිසායං විහරති. එසුසෙව විහරති. කතමෙහි දසභි:

ථෙරො හොති රත්තඤ්ඤා වීරපබ්බජිතො. සීලවා හොති -පෙ- සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. බහුසසුනො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුපාටිවිදො. උභයාති ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති විත්ථාරෙන ස්වාගතාති හොතති සුචිහන්තාති සුප්චතති සුචිතිච්ඡිතාති සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ඤානසො අධි-කරණ සමුප්පාද වූපසමෙ කුසලො හොති. ධම්මකාමො හොති පියසමුද-චාරො, අභිධම්මෙ අභිවිතයෙ උළාරපාමුපෙජා, සන්තුට්‍ඨො හොති

ඉතිරිතරවිවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන. පාසා
දිකො හොති අභික්කතෙන පටික්කතෙන. සුසංවුතො අතරසරෙපි
නිසජ්ජාය, චතුත්තං කුමානානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං
නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී ආසවානඤ්ඤා ඛයා අනාසවං
වෙතො විමුක්තිං පඤ්ඤා විමුක්තිං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා
උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසභි ධම්මෙහි සමනතාගතො ථෙරො
භික්ඛු යසසං යසසං දිසායං විහරති ඵාසුයෙව විහරතිති.

10. 2. 5. 9

උපාලි සුත්තං.

අථ ඛො ආයස්මා උපාලි යෙන භගවා තෙනුපසංකම්. උපසංකම්ඤ්ඤා
භගවත්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීතො ඛො
ආයස්මා උපාලි භගවත්තං එතදවොච: ඉවජාමහං භතො අරඤ්ඤා
වනපඤ්ඤා පනනාති සෙනාසනාති පටිසෙවිතුන්ති.*

දුරභිසම්භවාති ඛො උපාලි අරඤ්ඤා වනපඤ්ඤා පනනාති සෙනා-
සනාති, දුක්ඛාරං පටිවෙකං දුරභිරමං එකතො හරන්ති මඤ්ඤා මනො
වනාති සමාධිං අලභමානස්ස භික්ඛුනො. යෙ ඛො උපාලි
එවං වදෙය්‍යා: 'අහං සමාධිං අලභමානො *අරඤ්ඤා වනපඤ්ඤා
පනනාති සෙනාසනාති පටිසෙවිස්සා මි'ති. තස්සෙතං පාටිකභිකං
සංසිද්ධස්සති වා¹ උපලච්ඡස්සතිවා.

* අරඤ්ඤාවනපනනාති - මජ්ඣ.

1. උපලච්ඡස්සතිවා - මජ්ඣ.

සෙය්‍යථාපි උපාලි මහා උදකරහදෙ, අථ ආගවේෂයා හත්තීනාගො සත්තරතනො වා අට්ඨරතනොවා. තස්ස ඵවමස්ස: 'යනානුනාහං ඉමං උදකරහදං ඔගාහෙකා කණණසංඛොපිකමපි බිඬිං කිලෙයාං, පිට්ඨි-සංඛොපිකමපි බිඬිං කිලෙයාං. කණණසංඛොපිකමපි බිඬිං කිලිකා පිට්ඨිසංඛොපිකමපි බිඬිං කිලිකා නහාකා ව පිවිකා ව පච්චුත්තරිකා යෙන කාමං පක්කමෙය්‍ය'න්තී. සො උදකරහදං ඔගාහෙකා කණණසංඛොපිකමපි බිඬිං කිලෙයාං. පිට්ඨිසංඛොපිකමපි බිඬිං කිලෙයාං. කණණසංඛොපිකමපි බිඬිං කිලිකා පිට්ඨිසංඛොපිකමපි-බිඬිං කිලිකා නහාකා ව පිවිකා ව පච්චුත්තරිකා යෙන කාමං පක්කමෙය්‍ය. තං කිස්සහෙනු: මහානුපාලි අත්තහාවො ගමභීරෙ ගාධං විජුති,

අථ ආගවේෂයා සසො වා බිළාරො වා. තස්ස ඵව මස්ස: කො වාහං, කො ව හත්තීනාගො? යනානුනාහං ඉමං උදකරහදං ඔගාහෙකා කණණසංඛොපිකමපි බිඬිං කිලෙයාං. පිට්ඨිසංඛොපිකමපි බිඬිං කිලෙයාං. කණණසංඛොපි කමපි බිඬිං කිලිකා පිට්ඨිසංඛොපිකමපි බිඬිං කිලිකා නහාකා ව පිවිකා ව පච්චුත්තරිකා යෙන කාමං පක්කමෙය්‍යන්තී. සොතං උදකරහදං¹ සහයා අප්පට්ඨිකාය පක්කමෙය්‍ය.

තසෙය්‍යතං පාටිකඛං සංසිද්ධස්සති වා උපපිලව්ස්සති වා තං කිස්සහෙනු: පරිත්තො නුපාලි අත්තහාවො ගමභීරෙ ගාධං න විජුති. ඵවමෙව ඛො උපාලි යො ඵවං වදෙය්‍ය: අහං සමාධිං අලහමානො අරඤ්ඤ චන්ද්‍රපාති පක්කාති සෙනාසනාති පටිසෙවිස්සාමී ති. තසෙය්‍යතං පාටිකඛං, සංසිද්ධස්සති වා උපපිලව්ස්සති වා.

සෙය්‍යථාපි උපාලි දහරො කුමාරො මඤ්ඤ උත්තානසෙය්‍යකො සතෙන මුත්තකරිසෙන කිලිති, තං කිං මඤ්ඤසි උපාලි, නන්ධායං කෙවලා පරිපුරා බාලබිඬිකි? ඵවං හතෙන.

ස ඛො සො උපාලි කුමාරො අපරෙන සමයෙන වුද්ධිමන්වාය ඉන්ද්‍රියානං පරිපාකමකාය යාති තාති කුමාරකානං කිළාපනකාති භවන්තී. සෙය්‍යථිද: වඬකං,² සට්ඨකං, මොක්ඛට්ඨකං, විඬගුලකං. පක්කාලකං, රථකං ධනුකං, තෙභි කිලිති. තං කිං මඤ්ඤස උපාලි. නන්ධායං බිඬිං පුරිමාය බිඬිමාය අභික්කන්ත තරා ව පඤ්ඤා වාති? ඵවං හතෙන.

1. උපසංගිතා සහසා අප්පට්ඨිකාය - පිඬු.

2. වඬක - පිඬු PTS.

සබො සො උපාලි කුමාරො අපරෙන සමයෙන වුද්ධිමනිය ඉන්ද්‍රියානං පරිපාකමත්වාය පඤ්ඤාති කාමගුණෙහි සමපපිනො සමඛගිභූතො පරිථාරෙති වකචුචිඤ්ඤායොහි රූපෙහි ඉදෙධ්වි කතෙහි මනාපෙති පියරූපෙහි කාමුපසංහිතෙහි රජනියෙහි, සොතචිඤ්ඤායොහි සංදූහි, සාණවිඤ්ඤායොහි ගඤ්ඤි, ජිවහාවිඤ්ඤායොහි රසෙහි, කාය විඤ්ඤායොහි ඵොදධ්වෙධෙහි ඉදෙධ්වි කතෙහි මනාපෙති පිය රූපෙහි කාමුපසංහිතෙහි රජනියෙහි, තං කිං මඤ්ඤාසි උපාලි, නන්වායං බිඬධා පුරිමාහි බිඬධාහි අභිකක්කන්තරා ව පණින නරාවාති?

එවං භතෙන

ඉධං බො පන වො උපාලි තථාගතො ලොකෙ උප්පජ්ඣති අරහං සමමාසමුද්ධො විජ්ජාවරණසමපනෙනා සුගතො ලොකවිදු අනුක්කරො පුරිසදම්මසාරථී සඤ්ඤා දෙවමනුසසානං බුද්ධො භගවා: සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්බමකං සසාමණ්ඩ්‍රාහමණිං පජං සදෙවමනුසං සයං අභිඤ්ඤා සමජිකඤ්ඤා පච්චෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣිම කල්‍යාණං පරියොසාන කල්‍යාණං සාඤ්ඤා සංඝාඤ්ඤානං කෙවල පරිපුණ්ණං පරිශුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තං ධම්මං පුණාති ගහපති පුනෙතො වා අඤ්ඤාතරස්මි වා කුලෙ පවවා-ජාතො සො තං ධම්මං සුඤ්ඤා තථාගතෙ සද්ධං පටිලභති, සො තෙන සද්ධාපටිලාභෙන සමනනාගමනො ඉතිපටිසංචික්කති: සම්බොධො සරාවාසො රජාපථො, අබ්බොධාසො පබ්බජ්ජා, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාච සතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්ත පරිසුද්ධං සම්බලිබ්භං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. සන්ත්තානාහං කෙසමසසුං ඔහාරෙඤ්ඤා කාසායාති වජ්ජාති අවජාදෙඤ්ඤා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍යන්ති. සො අපරෙන සමයෙන අපං වා භොගක්කඤ්ඤා පහාය මහන්තං වා භොගක්කඤ්ඤා පහාය අපං වාඤ්ඤාති-පට්ඨෙට්ඨං පහාය මහන්තං වා ඤ්ඤාතිපට්ඨෙට්ඨං පහාය කෙසමසසුං ඔහාරෙඤ්ඤා කාසායාති වජ්ජාති අවජාදෙඤ්ඤා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති.

සො එවං පබ්බජිතො සමානො භික්ඛුනං සික්කා සාජිවසමාපනෙනා පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චිතො භොති, තිහින දණ්ණො තිහිනසන්තො ලජ්ජා දයාපනෙනා සම්බපාණභූතානුකම්පි විහරති. අදින්නාදනං පහාය අදින්නාදනා පටිච්චිතො භොති දින්නාදයි දින්නාපාටි-කඩ්ඪි අපේතෙන න සුචි භූතෙන අනන්තා විහරති. අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරි භොති ආරාමාරි වරතො මෙට්ඨනා ගාමධම්මො, මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චිතො භොති සච්චවාදී සච්චසන්තො පේතො පච්චෙදිකො අවිසං-වාදකො ලොකස්ස, පිසුනංවාචං පහාය පිසුණායවාචාය පටිච්චිතො භොති.

න ඉතො සුඤ්ඤා අමුත්ත අකාමා ඉමෙසං හෙදය, අමුත්ත වා සුඤ්ඤා න ඉමෙසං අකාමා අමුත්තං හෙදය, ඉති භික්ඛානං වා සඤ්ඤා සභික්ඛානං වා අනුප්පදනා සමගාරාමො සමගාරතො සමගානන්දී සමගාකරණිං වාචං භාසිතා හොති. ඵරුසං වාචං පභාය ඵරුසාය වාචාය පටිවීරතො හොති. යා යා වාචා නෙළා කණ්ණසුඛා පෙම්නියා හදයඛනමා පොරි බහුජනකතනා බහුජනමනාපා, තථාරුපිං වාචං භාසිතා හොති. සමථපප්පලාපං පභාය සමථපප්පලාපා පටිවීරතො හොති කාලවාදී භූතවාදී අක්ඛවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී නිධානවතිං වාචං භාසිතා හොති කාලෙන සාපදෙයං පරියන්තවතිං අක්ඛසංභිතං.

සො ධීරගාමභූතගාමසමාරම්භා පටිවීරතො හොති. එකභන්තිකො හොති. රතතුපරතො වීරතො විකාලගොජනා. නවවග්ගිතවාදිනවිසුක-දසසනා පටිවීරතො හොති, මාලාගන්ධවිලෙපනධාරණමණ්ඩන විභූසනධානා පටිවීරතො හොති උච්චාසයනමහාසයනා පටිවීරතො හොති. ජාතරූපරජනපටිග්ගහණා පටිවීරතො හොති. ආමකධංගා පටිග්ගහණා පටිවීරතො හොති. ආමකමංසපටිග්ගහණා පටිවීරතො හොති. ඉක්කිකුමාරිකපටිග්ගහණා පටිවීරතො හොති. දුස්සපටිග්ගහණා පටිවීරතො හොති. අපේළකපටිග්ගහණා පටිවීරතො හොති. කුකකුට සුකරපටිග්ගහණා පටිවීරතො හොති. හස්තිගවාසසවලවා පටිග්ගහණා පටිවීරතො හොති. බෙහෙවක්ඛපටිග්ගහණා පටිවීරතො හොති. දුතෙයා පභිණ්ණමනානුයොගා පටිවීරතො හොති. කයවිකකයා පටිවීරතො හොති, කුලාකුටකංසකුටමානකුටා පටිවීරතො හොති. උකෙකාටන වංශානගිකතිසාවියොගා පටිවීරතොහොති. ඡෙදනවධබන්ධනවිපරාමොස-ආලොපසාහකාරා පටිවීරතො හොති.

සො සනතුදෙධා හොති කායපාරිභාරිකෙන වීචරෙන කුච්ඡිපාරි-භාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදයෙව පක්කමති. සෙය්‍යථාපි පක්කිසකුණො යෙන යෙනෙව ධෙති, සප්පතභාරොව ධෙති. එවමෙව භික්ඛු සනතුදෙධා හොති කායපාරිභාරිකෙන වීචරෙන කුච්ඡි-පාරිභාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන යෙන යෙනෙව පක්කමති, සමාදයෙව පක්කමති සො ඉමීනා අරියෙන සීලක්කන්ධෙන සමනනාගතො අරක්කනං අනවජ්ජසුඛං පටිසංවෙදෙති:

සො වක්කුතා රූපං දිස්වා න නිමිත්තභාවාහි භොති නානුබ්බසංකප්ප-
නභාවාහි. යත්වාධිකරණමෙතං වක්කුත්ථියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා
දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අත්වාස්සවෙය්‍යා, තස්ස සංවරාය
පටිපජ්ජති, රක්කති වක්කුත්ථියං, වක්කුත්ථියෙ සංවරං ආපජ්ජති.

සොතෙන සද්දං සුඤ්ඤා -පෙ- සාණෙන ගතං සාධිතා -පෙ-
ජීව්හාය රසං සාධිතා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං චූඩිතා -පෙ-
මනස්සා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තභාවාහි භොති, නානුබ්බසංකප්පනභාවාහි,
යත්වාධිකරණමෙතං මනිජ්ජියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා
පාපකා අකුසලා ධම්මා අත්වාස්සවෙය්‍යා, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති,
රක්කති මනිජ්ජියං, මනිජ්ජියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරියෙන
ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො අර්ඤ්ඤං අබ්‍යාසෙකසුඤ්ඤං පටිසං-
වෙදෙති.

සො අභික්කතෙන පටික්කතෙන සම්පජානකාරී භොති, ආලෝකිතෙ
විලෝකිතෙ සම්පජානකාරී භොති, සමිඤ්ඤිතෙ පසාරිතෙ සම්පජාන-
කාරීභොති, සඛ්ඤාට්ඨිතවිචාරණෙ සම්පජානකාරී භොති, අසිතෙ
පිතෙ බාසිතෙ සාසිතෙ සම්පජානකාරී භොති. උච්චාර පසසාවකමෙම
සම්පජානකාරී භොති. ගතෙ ධිතෙ නිසිතෙහ සුතෙහ ජාගරිතෙ භාසිතෙ
තුණ්හිභාවෙ සම්පජානකාරී භොති.

සො ඉමිනා ව අරියෙන සීලකබ්බෙන සමන්තාගතො ඉමිනා ව
අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො ඉමිනා ව අරියෙන සතිසම්ප-
ජඤ්ඤාන සමන්තාගතො විවික්ඛං සෙනාසනං භජති; අරඤ්ඤං රුක්ඛමූලං
පබ්බතං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං චනප්පඨං අබ්‍යාසං පලාලපුෂ්පං
සො අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමූලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා නිසීදති
පලලංකං ආභුජිතා උජුං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා.

සො අභිජක්ඛං ලොකෙ පභාය විගතාභිජේඛාන වෙනසා විහරති. අභිජක්ඛාය විගතං පරියොධෙති. ව්‍යාපාද පදෙසං පභාය අබ්‍යාපනනවිනේනා විහරති සබ්බපාණභූතභිතානුකම්පි, ව්‍යාපාදපදෙසා විගතං පරියොධෙති. ථිනමිඳං පභාය විගත ථිනමිඳො විහරති ආලොකසඤ්ඤී සතො සමප-ඨානො, ථිනමිඳා විගතං පරියොධෙති. උද්ධච්ඡකකුච්චං පභාය අනුදාතො විහරති අජක්ඛානං චූපසනනවිනේනා උද්ධච්ඡකකුච්චා විගතං පරියොධෙති. විචිතිවෑ පභාය තිණ්ණවිචිතිවෑ විහරති අකථංකථී කුසලෙසු ධම්මෙසු, විචිතිවෑය විගතං පරියොධෙති.

සො ඉමෙ පඤ්ඤානිවරණෙ පභාය වෙනසො උපකක්ඛිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුට්ඨලී කරණෙ විචිතවච්ච කාමෙහි විචිතව අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතකකං සචාරං විවෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. තං කිං මඤ්ඤාසි උපාලි, නන්වායං විහාරො පුරිමෙහි විහාරෙහි අභිකක්ඛනනරො ච පඤ්ඤනරො වාති?

එවං භගෙන.

ඉමමි ඛො උපාලි මම සාවකා අනන්ති ධම්මං සමපසාමානා අරඤ්ඤ වනපඤ්ඤානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති. නො ච ඛො තාව අනුප්පන්නසද්ධා විහරන්ති.

පුනචපරං උපාලි භික්ඛු විතකකච්චාරානං චූපසමා -පෙ- දුතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. තං කිං මඤ්ඤාසි උපාලි, නන්වායං විහාරො පුරිමෙහි විහාරෙහි අභිකක්ඛනනරො ච පඤ්ඤනරො වා ති?

එවං භගෙන.

ඉමමි ඛො උපාලි මම සාවකා අනන්ති ධම්මං සමපසාමානා අරඤ්ඤ වනපඤ්ඤානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති. නො ච ඛො තාව අනුප්පන්නසද්ධා විහරන්ති.

පුනචපරං උපාලි භික්ඛු පිතියා ච චිරාගා -පෙ- තතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. තං කිං මඤ්ඤාසි උපාලි නන්වායං විහාරො පුරිමෙහි විහාරෙහි අභිකක්ඛනනරො ච පඤ්ඤනරො වා ති?

එවං භගෙන.

ඉමමි බො උපාලි මම සාවකා අතනි ධම්මං සමපසාමානා අරඤ්ඤ ව්‍යාප්තානි පත්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති. නො ව බො තාව අනුප්පක්කසද්ධා විහරන්ති.

පුත්තවපරං උපාලි භික්ඛු සුඛස්ස ව පහංණා -පෙ- චතුත්ථං ක්කානං උපසම්පජ්ජ විහරති, තං කිං මඤ්ඤයි උපාලි නන්ධායං විහරො පුරිමෙහි විහාරෙහි අභිකක්කන්තරො ව පඤ්ඤන්තරො වා ති?

එවං භනෙත.

ඉමමි බො උපාලි මම සාවකා අතනි ධම්මං සමපසාමානා අරඤ්ඤ ව්‍යාප්තානි පත්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති. නො ව බො තාව අනුප්පක්කසද්ධා විහරන්ති.

පුත්තවපරං උපාලි භික්ඛු සබ්බසො රූප සඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිස සඤ්ඤානං අත්ථග්ගමා නාන්ධසඤ්ඤානං අමනසිකාරා 'අනන්තො ආකාසො'ති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. තං කිං මඤ්ඤයි උපාලි, නන්ධායං විහරො පුරිමෙහි විහාරෙහි අභිකක්කන්තරො ව පඤ්ඤන්තරො වා ති?

එවං භනෙත.

ඉමමි බො උපාලි, මම සාවකා අතනි ධම්මං සමපසාමානා අරඤ්ඤ ව්‍යාප්තානි පත්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති. නො ව බො තාව අනුප්පක්ක සද්ධා විහරන්ති.

පුත්තවපරං උපාලි භික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතික්කමම 'අනන්තං විඤ්ඤාණ'න්ති විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති: -පෙ- සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නත්ථි කිඤ්චි ති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති -පෙ-

සබ්බසො ආකිඤ්ඤායතනං සමතික්කමම 'සන්තමෙතං, පඤ්ඤා- මො'න්ති නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, තං කිං මඤ්ඤයි උපාලි, නන්ධායං විහරො පුරිමෙහි විහාරෙහි අභිකක්කන්තරො ව පඤ්ඤන්තරො වා ති?

එවං භනෙත.

ඉමමි බො උපාලි මම සාවකා අතනි ධම්මං සමපසාමානා අරඤ්ඤ ව්‍යාප්තානි පත්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති. නො ව බො තාව අනුප්පක්කසද්ධා විහරන්ති.

සුනවපරං උපාලි භික්ඛු සංඛසො නෙවසංඝානාසංඝායනනං
සමතික්කමම සංඝායවේදිතනිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති. පඤ්ඤාය
වසං දිස්වා ආසවා පරික්ඛිණං භොගති. තං කිං මඤ්ඤසි උපාලි,
නානායං විහාරො පුරිමෙහි විහාරෙහි අභික්කන්තනරො ව පණිත
තරො වා ති?

එවං භනෙන.

ඉමලෙයි බො උපාලි මම සාවකා අත්තනි ධම්මං සමපසාමිනා
අරඤ්ඤ ව්‍යාපස්වානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවිතානි. නො ව
බො තාව අනුප්පන්න සද්දස්වා විහරන්ති. ඉධං කං උපාලි, සංඛෙ විහරාහි,
සංඛෙ තෙ විහරතො එවං භවිස්සති ති.

10. 2. 5. 10

හබ්බාහබ්බ සුත්තං.

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං
කතමෙ දස:

රාගං දෙසං මොහං කොධං උපනාහං මකං පලාසං ඉසං මච්ඡරියං
මානං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ දස ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො අරහත්තං
සච්ඡිකාතුං.

දසස්මිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පභාය භබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං
කතමෙ දස;

රාගං දෙසං මොහං කොධං උපනාහං මකං පලාසං ඉසං
මච්ඡරියං මානං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ දස ධම්මෙ පභාය භබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකා
තුන්.

උපාලිවගෙහා පඤ්චමො.

තත්ත්වද්‍රෂ්තෘ:

කාමභොගී වෙරං - දිට්ඨිවජ්ජ උත්ඤ්ඤා උභො
කොකන්තදෙ ආහුනියො - ථෙරො උපාලි අභබ්බොති.

දුතියො පණ්ණාසකො නිට්ඨිතො.

තත්ත්වය පණිවිඩයක

10. 3. 1. 1

සමාජයායායා සුභත.

තියොයා ඉමා හික්කවෙ සමාජයායායා හාවිතා බහුලිකතා සතනධමෙම පරිපුරෙන්නි. කතමා තියොයා:

වෙවිණයාමහි අප්පුපගනො; පරපට්ඨොමෙ පිටිකා, අකොයාමෙ ආකපො කරණියොති. ඉමා බො හික්කවෙ තියොයා සමාජයායායා හාවිතා බහුලිකතා සතනධමෙම පරිපුරෙන්නි. කතමෙ සතන:

නිව්වං සතනකාරී¹ හොති සතනවුත්තී² පිලෙසු, අනභිජ්ඣාදු හොති. අව්‍යාප්තො හොති. අනනිමානි හොති පික්කාකාමො හොති, ඉදමසුන්නිසස හොති පිටිතපටිකාමොසු ආරභවිටියො ව විහරති. ඉමා බො හික්කවෙ තියොයා සමාජයායායා හාවිතා බහුලිකතා ඉමෙ සතන ධමෙම පරිපුරෙන්නි ති.

10. 3. 1. 2

බොජ්ඣංග සුභත.

සතනිමෙ හික්කවෙ බොජ්ඣංගා හාවිතා බහුලිකතා තියොයා විජ්ජා පරිපුරෙන්නි. කතමෙ සතන:

සතිසමොඤ්ඤායො, ධම්මවිවයසමොඤ්ඤායො, විරියසමොඤ්ඤායො, පිතිසමොඤ්ඤායො, පසාදධිසමොඤ්ඤායො සමාධිසමොඤ්ඤායො, උපෙක්ඛාසමොඤ්ඤායො, ඉමෙ බො හික්කවෙ සතනබොජ්ඣංගා හාවිතා බහුලිකතා තියොයා විජ්ජා පරිපුරෙන්නි. කතමා තියොයා:

ඉධ හික්කවෙ හික්කු අනෙක විහිතං පුබ්බනිවාසං අනුසාරති. සෙය්‍යථිදා: එකමපිජානිං කෙපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋදෙද්දං අනෙක විහිතං පුබ්බනිවාසං අනුසාරති.

1. සතනකාරී හොති. මජ්ඣං. අට්ඨකප්පං.

සතනකාරීහොති - ස්‍යා. P.T.S.

2. සතනවුත්තී - ස්‍යා. -P.T.S.

3. ආරභවිටියොව - මජ්ඣං.

දිබ්බත චක්ඛුනා විසුද්ධත අතික්කන්තමානුසකෙන -පෙ- යථා කම්මුපගෙ සකෙන පජානාති.

ආසවානං බයා -පෙ- සජ්ජිකක්ඛා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ සත්ත බොජ්ඣංගා භාවිතා බහුලිකතා ඉමා තිස්සා විජ්ජා පරිපුරෙන්නීති.

10. 3. 1. 3

මිවජ්ඣන සුත්තං.

මිවජ්ඣනං භික්ඛවෙ ආගම්ම විරාධනා හොති, නො ආරාධනා. කථංඤා භික්ඛවෙ මිවජ්ඣනං ආගම්ම විරාධනා හොති නො ආරාධනා:

මිවජාදිට්ඨිකස්ස භික්ඛවෙ මිවජාසංකප්පො පහොති, මිවජාසංකප්පස්ස මිවජාවාචා පහොති, මිවජාවාචස්ස මිවජාකම්මෙනො පහොති, මිවජා-කම්මෙනස්ස මිවජා ආජීවො පහොති, මිවජාආජීවස්ස මිවජාවායාමො පහොති, මිවජාවායාමස්ස මිවජාසති පහොති, මිවජාසතිස්ස මිවජාසමාධි පහොති, මිවජාසමාධිස්ස මිවජාඤාණං පහොති, මිවජාඤාණස්ස¹ මිවජා විමුක්ති පහොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ මිවජ්ඣනං ආගම්ම විරාධනා හොති නො ආරාධනා.

සම්මතං භික්ඛවෙ ආගම්ම ආරාධනා හොති, නො විරාධනා කථංඤා භික්ඛවෙ සම්මතං ආගම්ම ආරාධනා හොති, නො විරාධනා:

සම්මාදිට්ඨිකස්ස භික්ඛවෙ සම්මාසංකප්පො පහොති, සම්මාසංකප්පස්ස සම්මාවාචා පහොති, සම්මාවාචස්ස සම්මාකම්මෙනො පහොති, සම්මාකම්මෙනස්ස සම්මා ආජීවො පහොති, සම්මා ආජීවස්ස සම්මාවායාමො පහොති, සම්මා වායාමස්ස සම්මාසති පහොති, සම්මාසතිස්ස සම්මා සමාධි පහොති, සම්මාසමාධිස්ස සම්මා ඤාණං පහොති, සම්මා ඤාණස්ස² සම්මා විමුක්ති පහොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ සම්මතං ආගම්ම ආරාධනා හොති නො විරාධනා ති.

1. මිවජාඤාණස්ස P.T.S.

2. සම්මාඤාණස්ස P.T.S.

10. 3. 1. 4

බීජ සුක්තං.

මිව්‍යාදිධිකස්ස භික්ඛවෙ පුරිස පුග්ගලස්ස මිව්‍යා සංකප්පස්ස - මිව්‍යා වාචස්ස - මිව්‍යා කම්මන්තස්ස - මිව්‍යා ආජීවස්ස - මිව්‍යා වායාමස්ස - මිව්‍යා සතිස්ස - මිව්‍යා සමාධිස්ස - මිව්‍යා ඤාණිස්ස - මිව්‍යා විමුක්තිස්ස යඤ්ච¹ කායකච්ඡං යථාදිධි සමන්තං සමාදින්නං², යඤ්ච වචිකච්ඡං -පෙ- යඤ්ච මනොකච්ඡං යථාදිධි සමන්තං සමාදින්නං, යා ව චේතනා යා ව පඤ්ඤා, යො ව පඤ්ඤි, යෙ ව සඤ්ඤාරා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා, අභිට්ඨාය අකන්තාය අමනාපාය අභිතාය දුක්ඛාය සංවත්තන්ති. තං කිස්ස හෙතු: දිට්ඨි භි³ භික්ඛවෙ පාපිකා.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ නිලබ්බිජං වා කොසාතකිබ්බිජං වා තිත්තකාලාඤ්ඤි බීජං වා අප්‍රපාය පඨවියා නිකබ්බිත්තං යඤ්ච¹ පඨවිරසං උපාදියාති. යඤ්ච ආපොරසං උපාදියාති. සබ්බං තං තිත්තකන්තාය කට්ඨකන්තාය අසානන්තාය සංවත්තන්ති. තං කිස්ස හෙතු: බීජං භි භික්ඛවෙ පාපකං.

එවිමෙව බො භික්ඛවෙ මිව්‍යාදිධිකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස - මිව්‍යා සංකප්පස්ස - මිව්‍යා වාචස්ස - මිව්‍යා කම්මන්තස්ස - මිව්‍යා ආජීවස්ස - මිව්‍යා වායාමස්ස - මිව්‍යා සතිස්ස - මිව්‍යා සමාධිස්ස - මිව්‍යා ඤාණිස්ස - මිව්‍යා විමුක්තිස්ස යඤ්ච කායකච්ඡං යථාදිධි සමන්තං සමාදින්නං, යඤ්ච වචිකච්ඡං -පෙ- යඤ්ච මනොකච්ඡං යථාදිධි සමන්තං සමාදින්නං යා ව චේතනා යා ව පඤ්ඤා, යො ව පඤ්ඤි, යෙ ව සඤ්ඤාරා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අභිට්ඨාය අකන්තාය අමනාපාය අභිතාය දුක්ඛාය සංවත්තන්ති. තං කිස්ස හෙතු: දිට්ඨි භි භික්ඛවෙ පාපිකා.

සමාදිධිකස්ස භික්ඛවෙ පුරිසපුග්ගලස්ස සමමා සංකප්පස්ස - සමමා වාචස්ස - සමමා කම්මන්තස්ස - සමමා ආජීවස්ස - සමමා වායාමස්ස - සමමා සතිස්ස - සමමා සමාධිස්ස - සමමා ඤාණිස්ස - සමමා විමුක්තිස්ස යඤ්ච කායකච්ඡං යථාදිධි සමන්තං සමාදින්නං, යඤ්ච වචිකච්ඡං යථාදිධි සමන්තං සමාදින්නං යඤ්ච මනොකච්ඡං යථාදිධි සමන්තං සමාදින්නං, යා ව චේතනා, යා ව පඤ්ඤා යො ව පඤ්ඤි, යෙ ව සඤ්ඤාරා සබ්බෙ තෙ ධම්මා ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය දුක්ඛාය සංවත්තන්ති. තං කිස්ස හෙතු: දිට්ඨි භි⁴ භික්ඛවෙ හදදිකා.

1. යඤ්ච, මජ්ඣං.
2. සමාදින්නං. P.T.S.

3. දිට්ඨි භිස්ස - මජ්ඣං.
4. දිට්ඨිභිස්ස - මජ්ඣං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, උච්ඡුඛිජං වා සාළි ඛිජං වා මුද්දිකා ඛිජං වා අප්ප්‍රාය පඨවියා නිකඛිත්තං යඤ්ඤවි පඨවිරසං උපාදියති, යඤ්ඤ ආපොරසං උපාදියති, සබ්බං තං සාතන්තාය මධුරන්තාය අසෙවනකන්තාය සංවත්තති. තං කිසසු හෙතු; ඛිජං හි භික්ඛවෙ හද්දකං.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සමාදිට්ඨිකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සමමා සංකප්පස්ස සමමාවාචස්ස - සමමාකමමන්තස්ස - සමමා ආජීවස්ස - සමමා වායාමස්ස - සමමා සතිස්ස - සමමා සමාධිස්ස - සමමා ඤ්ඤාස්ස - සමමා විමුක්තිස්ස යඤ්ඤවි කාය කමමං යථාදිට්ඨි සමත්තං සමාදිත්තං, යඤ්ඤ වචී කමමං - පෙ - යඤ්ඤ මනොකමමං යථාදිට්ඨි සමත්තං සමාදිත්තං, යා ව චේතනා යාව පඤ්ඤා යො ව පණ්ණාසි යෙ ව සබ්බාරා, සබ්බෙ තෙ ධම්මො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තන්තී. තං කිසසු හෙතු; දිට්ඨි හි භික්ඛවෙ හද්දකාති.

10. 3. 1. 5

විජජා සුත්තං

අවිජජා භික්ඛවෙ පුබ්බකමා අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා. අනිදෙව අතිරික්ඛං අනොත්තසං. අවිජජාගතස්ස භික්ඛවෙ අවිද්දසුනො මිච්ඡාදිට්ඨි පහොති. මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස මිච්ඡාසම්මාප්පො පහොති. මිච්ඡා සම්මාපස්ස මිච්ඡාවාචා පහොති. මිච්ඡාවාචස්ස මිච්ඡාකමමන්තො පහොති. මිච්ඡා කමමන්තස්ස මිච්ඡා ආජීවො පහොති. මිච්ඡාආජීවස්ස මිච්ඡාවායාමො පහොති. මිච්ඡා වායාමස්ස මිච්ඡාසති පහොති. මිච්ඡා සතිස්ස මිච්ඡාසමාධි පහොති. මිච්ඡාසමාධිස්ස මිච්ඡාඤ්ඤා පහොති. මිච්ඡාඤ්ඤාස්ස මිච්ඡාවිමුක්ති පහොති,

විජ්ජා ව ඛො භික්ඛවෙ පුබ්බධගමා කුසලානං ධම්මානං සමාපනති යා. අනාදිං භිරොක්ඛන්තං. විජ්ජාගතස්ස භික්ඛවෙ විද්දසුනො සම්මාදිට්ඨි පහොති. සම්මාදිට්ඨිකස්ස සම්මා සංඛාපෙයා පහොති, සම්මාසංඛාපස්ස සම්මාවාචා පහොති. සම්මා වාචස්ස සම්මා කම්මනෙතා පහොති. සම්මා කම්මනාස්ස සම්මා ආජීවො පහොති. සම්මාආජීවස්ස සම්මාවායාමො පහොති. සම්මාවායාමස්ස සම්මාසති පහොති. සම්මාසතිස්ස සම්මා සමාධි පහොති. සම්මාසමාධිස්ස සම්මා ඤාණං පහොති. සම්මාඤාණස්ස සම්මා විමුක්ති පහොති ති.

10. 3. 1. 6

නිජජර සුතතං

[සාවස්ථී]

දස ඉමානි භික්ඛවෙ නිජජරවත්ථිති. කතමානි දස:

1. සම්මාදිට්ඨිකස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාදිට්ඨි නිජජීණණො හොති. යෙ ව මිච්ඡාදිට්ඨිපච්චයා අනෙතෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ වස්ස නිජජීණණො හොන්ති. සම්මාදිට්ඨිපච්චයා ව අනෙතෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති.

2. සම්මාසංඛාපස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසංඛාපෙයා නිජජීණණො හොති. යෙ ව මිච්ඡාසංඛාපපච්චයා අනෙතෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ වස්ස නිජජීණණො හොන්ති. සම්මා සංඛාපපච්චයා ව අනෙතෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති.

3. සම්මාවාචස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාවාචා නිජජීණණො හොති. යෙ ව මිච්ඡාවාචාපච්චයා අනෙතෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ වස්ස නිජජීණණො හොන්ති. සම්මාවාචාපච්චයා ව අනෙතෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති.

4. සම්මාකම්මනාස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාකම්මනෙතා නිජජීණණො හොති, යෙ ව මිච්ඡාකම්මනා පච්චයා අනෙතෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති. තෙ වස්ස නිජජීණණො හොන්ති. සම්මාකම්මනාපච්චයා ව අනෙතෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති.

5. සම්මා ආජීවස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාආජීවො නිජජීණණො හොති. යෙ ව මිච්ඡාආජීවපච්චයා අනෙතෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ වස්ස නිජජීණණො හොන්ති. සම්මාආජීව පච්චයා ව අනෙතෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති.

6. සමොවායාමසස භික්ඛවෙ මිච්ඡාවායාමො නිජ්ජණ්ණො හොති. යෙ ව මිච්ඡාවායාමපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති, තෙ වසස නිජ්ජණ්ණො හොන්ති. සමොවායාම පච්චයා ව අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති.

7. සමො සතිසදු භික්ඛවෙ මිච්ඡා සති නිජ්ජණ්ණො හොති. යෙ ව මිච්ඡාසතිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති, තෙ වසස නිජ්ජණ්ණො හොන්ති. සමොසති පච්චයා ව අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති.

8. සමො සමාධිසස භික්ඛවෙ මිච්ඡා සමාධි නිජ්ජණ්ණො හොති. යෙ ව මිච්ඡා සමාධි පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති, තෙ වසස නිජ්ජණ්ණො හොන්ති. සමොසමාධිපච්චයා ව අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති.

9. සමොඤ්ඤාණසස භික්ඛවෙ මිච්ඡාඤ්ඤාණං නිජ්ජණ්ණො හොති. යෙ ව මිච්ඡාඤ්ඤාණපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති, තෙ වසස නිජ්ජණ්ණො හොන්ති. සමොඤ්ඤාණපච්චයා ව අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති.

10. සමොවිමුක්තිසස භික්ඛවෙ මිච්ඡාවිමුක්ති නිජ්ජණ්ණො හොති. යෙ ව මිච්ඡාවිමුක්තිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති, තෙ වසස නිජ්ජණ්ණො හොන්ති. සමොවිමුක්ති පච්චයා ව අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ දසනිජ්ජරාවස්සුනි ති.

10. 3. 1. 7

ධොවන සුතකං

[සාවකී]

අඤ්ඤා භික්ඛවෙ දකඛණෙසු ජනපදෙසු ධොවනං නාම තත්ථ හොති අනන්තෙ පානන්ති ඛණ්ඩෙසු හොණ්ණෙසු ලෙය්‍යන්ති පෙය්‍යන්ති නව්වන්ති ගිතන්ති වාදිතන්ති. අකෙතං භික්ඛවෙ ධොවනං, තෙතං නාඤ්ඤි වදන්ති. තඤ්ඤ ඛො එතං භික්ඛවෙ ධොවනං භීතං ගම්මං පොච්ඡජ්ජනිකං අනාරියං අනාත්ථ සංභිතං, නාතික්ඛිද්ධං න වීරාගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සමෙධායාය න නිබ්බානාය සංවත්තති.

අභිකෂ්ට ඛො භික්ඛවෙ අරියං ධොවනං දෙසිසාමී. යං ධොවනං එකත්තනිබ්බිදය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිකෂ්ඨාය සමොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති. යං ධොවනං ආගම ජාතිධම්මා සත්තා ජාතියා පරිවුට්ඨනී, ජරාධම්මා සත්තා ජරාය පරිවුට්ඨනී, මරණධම්මා සත්තා මරණෙන පරිවුට්ඨනී, සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනසසුපායාසධම්මා සත්තා සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනසසුපායාසෙහි පරිවුට්ඨනී. තං සුඤ්ඤං, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිසාමී ති. එවං භතෙන ති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චෙසාසුං භගවා එතදවොච:

කතමකෂ්ට තං භික්ඛවෙ අරියං ධොවනං යං ධොවනං එකත්තනිබ්බිදය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිකෂ්ඨාය සමොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති, යං ධොවනං ආගම ජාතිධම්මා සත්තා ජාතියා පරිවුට්ඨනී, ජරාධම්මා සත්තා ජරාය පරිවුට්ඨනී, මරණධම්මා සත්තා මරණෙන පරිවුට්ඨනී, සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනසසුපායාසධම්මා සත්තා සොකපරිදෙව දුක්ඛදෙමනසසුපායාසෙහි පරිවුට්ඨනී.

සමොදිලික්ඛසා භික්ඛවෙ මිච්ඡාදිලික්ඛි නිදොධානා හොති, යෙ ච මිච්ඡාදිලික්ඛිපථයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති, තෙ වසා නිදොධානා හොන්ති. සමොදිලික්ඛිපථයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති.

සමොසධ්‍යසසා භික්ඛවෙ මිච්ඡාසධ්‍යසො නිදොධානො හොති -පෙ- සමොවාචසා භික්ඛවෙ මිච්ඡාවාචා නිදොධානා හොති -පෙ- සමොකම්මනසා භික්ඛවෙ මිච්ඡාකම්මනො නිදොධානො හොති -පෙ- සමො ආජීවසා භික්ඛවෙ මිච්ඡාආජීවො නිදොධානො හොති -පෙ- සමො වායාමසා භික්ඛවෙ මිච්ඡාවායාමො නිදොධානො හොති -පෙ- සමොසතිසා භික්ඛවෙ මිච්ඡාසති නිදොධානො හොති -පෙ- සමොසමාධිසා භික්ඛවෙ මිච්ඡාසමාධි නිදොධානො හොති -පෙ- සමොඤ්ඤාසා භික්ඛවෙ මිච්ඡාඤ්ඤා නිදොධානො හොති -පෙ- සමො විමුක්ඛසා භික්ඛවෙ මිච්ඡාවිමුක්ඛී නිදොධානො හොති. යෙ ච මිච්ඡාවිමුක්ඛී පථයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති, තෙ වසා නිදොධානා හොන්ති. සමොවිමුක්ඛිපථයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති.

ඉදං ඛො තං භික්ඛවෙ අරියං ධොවනං, යං ධොවනං ඒකතන නිබ්බේදය විරාගාය, කිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සංකොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති, යං ධොවනං ආගමම ජාතිධම්මො සත්තා ජාතියා පරිමුච්චන්ති, ජරාධම්මො සත්තා ජරාය පරිමුච්චන්ති, මරණධම්මො සත්තා මරණෙන පරිමුච්චන්ති, සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනසසුපායාසධම්මො සත්තා සොක-පරිදෙව දුක්ඛදෙමනසසු පායාසෙහි පරිමුච්චන්ති ති.

10. 3. 1. 8

තික්ඛිවජ්ඣක සුත්තං.

තික්ඛිවජ්ඣකා භික්ඛවෙ විරෙවනං දෙනති පිත්තසමුට්ඨානානමපි ආබාධානං පටිසානාය, සෙමහසමුට්ඨානානමපි ආබාධානං පටිසානාය, වාතසමුට්ඨානානමපි ආබාධානං පටිසානාය, අත්තං භික්ඛවෙ විරෙවනං තෙතං නත්ති ති වදාමි. තඤ්ඤ ඛො එතං භික්ඛවෙ විරෙවනං සමපජ්ජතිපි, විපජ්ජතිපි.

අහඤ්ඤ ඛො භික්ඛවෙ අරියං විරෙවනං දෙසිසාමි, යං විරෙවනං සමපජ්ජතියෙව නො විපජ්ජති, යං විරෙවනං ආගමම ජාතිධම්මො සත්තා ජාතියා පරිමුච්චන්ති, ජරාධම්මො සත්තා ජරාය පරිමුච්චන්ති මරණධම්මො සත්තා මරණෙන පරිමුච්චන්ති, සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනසසුපායාසධම්මො සත්තා සොක පරිදෙව දුක්ඛදෙමනසසුපායාසෙහි පරිමුච්චන්ති. තං සුනාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිසාමිති. එවං භතෙනති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පවච්ඡෙසාසු. භගවා එතදවොච:

කතමඤ්ඤ තං භික්ඛවෙ අරියං විරෙවනං, යං විරෙවනං ආගමම ජාතිධම්මො සත්තා ජාතියා පරිමුච්චන්ති, ජරාධම්මො සත්තා ජරාය පරිමුච්චන්ති, මරණධම්මො සත්තා මරණෙන පරිමුච්චන්ති, සොකපරිදෙව දුක්ඛදෙමනසසු පායාසධම්මො සත්තා සොකපරිදෙව දුක්ඛදෙමනසසු පායාසෙහි පරිමුච්චන්ති:

සමොද්ධිකස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාදිට්ඨි විරිණ්ණො හොති, යෙ ව මිච්ඡාදිට්ඨි පච්චයා අනෙතෙක පාපකා අකුසලා ධම්මො සමිහවන්ති, තෙ වස්ස විරිණ්ණො හොන්ති. සමොද්ධි පච්චයා ව අනෙතෙක කුසලා ධම්මො භාවනා පාරිසුරිං ගවිජන්ති.

සමමාසඛකපසස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසංකප්පො විරිතො හොති -පෙ-
 සමමාසඛකපසස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසංකප්පො විරිතො හොති -පෙ- සමමා-
 කමනසස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාකමනො විරිතො හොති -පෙ-
 සමමාසඛකපසස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසංකප්පො විරිතො හොති-පෙ- සමමා-
 වායාමසස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාවායාමො විරිතො හොති-පෙ-සමමා සනිසස්ස
 භික්ඛවෙ මිච්ඡාසනි විරිතො හොති -පෙ-සමමාසමාධිසස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡා
 සමාධි විරිතො හොති -පෙ- සමමා ඤාණිසස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාඤාණ-
 විරිතො හොති -පෙ- සමමා විමුක්තිසස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාවිමුක්ති විරිතො
 හොති. යෙ ව මිච්ඡාවිමුක්ති පට්ඨයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා
 සමභවන්ති. තෙ වස්ස විරිතො හොන්ති. සමමා විමුක්ති පට්ඨයා ව අනෙකෙ
 කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගවස්න්ති.

ඉදං ඛො තං භික්ඛවෙ අරියං විරෙවනං, යං විරෙවනං සමපජ්ජති-
 යෙව නො විපජ්ජති, යං විරෙවනං ආගමම ජාතිධම්මා සත්තා ජාතියා
 පරිමුච්චන්ති. ජරාධම්මා සත්තා ජරාය පරිමුච්චන්ති, මරණධම්මා සත්තා
 මරණෙන පරිමුච්චන්ති, සොකපරිදෙව දුක්ඛදෙමනසසුපායාසධම්මා සත්තා
 සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනසසුපායාසෙහි පරිමුච්චන්ති ති.

10. 3. 1. 9

වමන සුත්තං.

තිකිව්ජකා භික්ඛවෙ වමනං දෙන්නී, පිත්තසමුට්ඨානානමපි ආබාධානං
 පටිඝාතාය, සෙමනසමුට්ඨානානමපි ආබාධානං පටිඝාතාය, වාතසමුට්ඨා
 නානමපි ආබාධානං පටිඝාතාය. අසෝතං භික්ඛවෙ වමනං, නෙතං
 නාසීති වද්මි, නඤ්ඤා ඛො එතං භික්ඛවෙ වමනං සමපජ්ජතිපි විපජ්ජතිපි.

අහඤ්ඤා ඛො භික්ඛවෙ අරියං වමනං දෙසිය්සාමි යං වමනං සමපජ්ජති
 යෙව නො විපජ්ජති, යං වමනං ආගමම ජාතිධම්මා සත්තා ජාතියා
 පරිමුච්චන්ති. ජරාධම්මා සත්තා ජරාය පරිමුච්චන්ති, මරණධම්මා සත්තා
 මරණෙන පරිමුච්චන්ති, සොකපරිදෙව දුක්ඛදෙමනසසුපායාසධම්මා සත්තා
 සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනසසුපායාසෙහි පරිමුච්චන්ති. තං සුභං -පෙ-
 හග්වා එතද්දෙවො ව:

කතමඤ්ච නං භික්ඛවෙ අරියං වමනං. යං වමනං සමපජ්ජත්යෙව නො විපජ්ජති, යං වමනං ආගමම ජාතිධමමා සත්තා ජාතියා පරිමුචන්ති -පෙ- සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනසසුපායාසෙහි පරිමුචන්ති:

සමොද්ධිකස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාදිට්ඨි වන්තා හොති යෙ ච මිච්ඡාදිට්ඨි-පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති තෙ වස්ස වන්තා හොන්ති. සමොද්ධිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති.

සමමාසඛකපසස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසඛකපො වන්තො හොති-පෙ-සමමා වාචස්ස, භික්ඛවෙ මිච්ඡාවාචා වන්තා හොති-පෙ-සමමාකමමන්තස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාකමමන්තො වන්තො හොති-පෙ- සමමා ආජීවස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡා ආජීවො වන්තො හොති-පෙ- සමමාවායාමස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාවායාමො වන්තො හොති-පෙ-සමමාසතිස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසති වන්තා හොති-පෙ- සමමා සමාධිස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසමාධි වන්තො හොති-පෙ-සමමාඤ්ඤිස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාඤ්ඤං වන්තො හොති-පෙ- සමමා විමුක්තිස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡා විමුක්ති වන්තා හොති. යෙ ච මිච්ඡාවිමුක්තිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති, තෙ වස්ස වන්තා හොන්ති. සමමා විමුක්තිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති. ඉදං ඛො නං භික්ඛවෙ අරියං වමනං, යං වමනං සමපජ්ජත්යෙව නො විපජ්ජති, යං වමනං ආගමම ජාතිධමමා සත්තා ජාතියා පරිමුචන්ති-පෙ-සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනසසුපායාසධම්මො සත්තා සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනසසුපායාසෙහි පරිමුචන්ති ති.

10. 3. 1. 10

නිද්ධමනිය සුතකං

දස ඉදං භික්ඛවෙ නිද්ධමනියා ධම්මා. කතමෙ දස:

සමොද්ධිකස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාදිට්ඨි නිද්ධන්තා හොති. යෙ ච මිච්ඡාදිට්ඨි පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති, තෙ වස්ස නිද්ධන්තා හොන්ති, සමොද්ධි පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති.

සමොසධකපසස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසධකපො නිද්ධිනො හොති -පෙ-සමොවාචස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාවාචා නිද්ධිනො හොති -පෙ- සමො කමන්තස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාකමන්තො නිද්ධිනො හොති -පෙ- සමොආජීවස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාආජීවො නිද්ධිනො හොති -පෙ-සමො වායාමස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡා වායාමො නිද්ධිනො හොති-පෙ-සමොසතීස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසතී නිද්ධිනො හොති-පෙ-සමො සමාධිස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡා සමාධි නිද්ධිනො හොති-පෙ-සමො ඤාණිස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාඤාණං නිද්ධිනො හොති -පෙ- සමො විමුක්තස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡා විමුක්ති නිද්ධිනො හොති, යෙ ව මිච්ඡාවිමුක්තිපච්චයා අනෙකෙ පාපතා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති, තෙ වස්ස නිද්ධිනො හොන්ති. සමො විමුක්ති පච්චයා ව අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවතා පාරිපූරිං ගව්ඡන්ති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දස නිද්ධිමනියා ධම්මා ති.

10. 3. 1. 11

අසෙක සුත්තං

අථ ඛො අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඩ්ධම්. උප-සඩ්ධම්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීතො ඛො යො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච.

අසෙබ්බො අසෙබ්බොති භතෙන වුට්ඨති, කිත්තාවතා නු ඛො භතෙන භික්ඛු අසෙබ්බො හොති ති?

ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු අසෙබ්බාය සමොදිට්ඨියා සමන්තාගතො හොති, අසෙබ්බෙන සමොසධකපොන සමන්තාගතො හොති, අසෙබ්බාය සමො වාචාය සමන්තාගතො හොති, අසෙබ්බෙන සමොකමන්තෙන සමන්තාගතො හොති, අසෙබ්බෙන සමොආජීවෙන සමන්තාගතො හොති, අසෙබ්බෙන සමොවායාමෙන සමන්තාගතො හොති, අසෙබ්බාය සමොසතියා සමන්තාගතො හොති, අසෙබ්බෙන සමොසමාධිතා සමන්තාගතො හොති, අසෙබ්බෙන සමොඤ්ඤෙන සමන්තාගතො හොති, අසෙබ්බාය සමො විමුක්තියා සමන්තාගතො හොති. එවං ඛො භික්ඛු, භික්ඛු අසෙබ්බො හොති ති.

10. 3. 1. 12

අසෙබියධමම සුතතං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ අසෙබියා ධමමා. කතමෙ දස:

අසෙබා සමමාදිට්ඨි, අසෙබො සමමාසංඛාපො, අසෙබා සමමාවාචා,
අසෙබො සමමාකමමනො, අසෙබො සමමාආජීවො, අසෙබො සමමා
වායාමො, අසෙබො සමමාසනී, අසෙබො සමමාසමාධි, අසෙබා සමමා
ඤ්ණං, අසෙබා සමමාවිමුත්ති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ දස අසෙබියා ධමමාති.

සමණසඤ්ඤාවගෙගා පටිමො.

තසස්සදුතං:

සඤ්ඤා බොජංඛබ්බා මිව්ඡන්තං

බ්ඡං විජජාය තිජජරා,

ධොවනඤ්ඤා තිකිව්ඡා ව

තිද්ධමනං දෙව අසෙබාති.

තත්ත්වය පරීක්ෂා කිරීම 2. පව්වල රෝග විද්‍යාව

10. 3. 2. 1

පටිපාටි අධ්‍යයන සූත්‍රය

අධ්‍යයන ව භික්ෂුව වෙදිකකොට අනුකූල ව, ධර්මය ව වෙදි-
කකොට අනුකූල ව, අධ්‍යයන විද්‍යාව අනුකූල ව ධර්මය විද්‍යාව
අනුකූල යථා ධර්මය යථා අනුකූල තථා පටිපාටිකරණය.

කතමා ව භික්ෂුව අධ්‍යයන ව අනුකූල ව: මිත්‍රාදිප්පි මිත්‍රා-
සංකප්පා මිත්‍රාචාරා මිත්‍රාකල්පනා මිත්‍රාආජිවො මිත්‍රාචාරායාමො
මිත්‍රාසති මිත්‍රාසමාධි මිත්‍රාඤ්ඤා මිත්‍රාචිත්තනි. අයං වුච්ඡති භික්ෂුව
අධ්‍යයන ව අනුකූල ව.

කතමා ව භික්ෂුව ධර්මය ව අනුකූල ව: සමාදිප්පි සමාසංකප්පා
සමාචාරා සමාකල්පනා සමාආජිවො සමාචාරායාමො සමාසති
සමාසමාධි සමාඤ්ඤා සමාචිත්තනි. අයං වුච්ඡති භික්ෂුව ධර්මය ව
අනුකූල ව.

අධ්‍යයන ව භික්ෂුව වෙදිකකොට අනුකූල ව, ධර්මය ව වෙදි-
කකොට අනුකූල ව. අධ්‍යයන විද්‍යාව අනුකූල ව, ධර්මය විද්‍යාව
අනුකූල යථා ධර්මය යථා අනුකූල තථා පටිපාටිකරණයනි ඉති යං
තං වුත්තං, ඉදංතං පටිපාටි වුත්තනි.

10. 3. 2. 2

දුතිය අධ්‍යයන සූත්‍රය

අධ්‍යයන ව භික්ෂුව වෙදිකකොට ධර්මය ව, අනුකූල ව වෙදිකකොට
අනුකූල ව. අධ්‍යයන විද්‍යාව ධර්මය, අනුකූල විද්‍යාව අනුකූල
යථා ධර්මය යථා අනුකූල තථා පටිපාටිකරණය:

කතමා ව භික්ෂුව අධ්‍යයන, කතමා ව ධර්මය, කතමා ව
අනුකූල කතමා ව අනුකූල.

1. මිත්‍රාදිප්පි භික්ෂුව අධ්‍යයන, සමාදිප්පි ධර්මය. යෙ ව මිත්‍රාදිප්පි
පට්ඨයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධර්මා සමිභවන්ති අයං අනුකූල.
සමාදිප්පිපට්ඨයා ව අනෙකෙ කුසලා ධර්මා භාවනාපාරිසුරි ගම්භවන්ති
අයං අනුකූල.

2. මිච්ඡාසංකප්පො භික්ඛවෙ අධිමමො, සමමාසංකප්පො ධමමො. යෙ ච මිච්ඡාසංකප්පව්වයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමමා සමභවන්ති, අයං අනෙකො. සමමාසංකප්පව්වයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමමා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති, අයං අනෙකො.

3. මිච්ඡාවාචා භික්ඛවෙ අධිමමො, සමමාවාචා ධමමො. යෙ ච මිච්ඡාවාචා පව්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමමා සමභවන්ති, අයං අනෙකො. සමමාවාචාපව්වයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමමා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති, අයං අනෙකො.

4. මිච්ඡාකමමනෙසා භික්ඛවෙ අධිමමො, සමමාකමමනෙසා ධමමො. යෙ ච මිච්ඡාකමමනපව්වයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමමා සමභවන්ති, අයං අනෙකො. සමමාකමමනපව්වයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමමා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති, අයං අනෙකො.

5. මිච්ඡාආජීවො භික්ඛවෙ අධිමමො, සමමාආජීවො ධමමො. යෙ ච මිච්ඡාආජීවපව්වයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමමා සමභවන්ති, අයං අනෙකො. සමමාආජීවපව්වයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමමා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති, අයං අනෙකො.

6. මිච්ඡාවායාමො භික්ඛවෙ අධිමමො, සමමාවායාමො ධමමො. යෙ ච මිච්ඡාවායාමපව්වයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමමා සමභවන්ති, අයං අනෙකො. සමමාවායාමපව්වයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමමා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති, අයං අනෙකො.

7. මිච්ඡාසති භික්ඛවෙ අධිමමො, සමමාසති ධමමො. යෙ ච මිච්ඡාසති පව්වයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමමා සමභවන්ති, අයං අනෙකො. සමමාසතිපව්වයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමමා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති, අයං අනෙකො.

8. මිච්ඡාසමාධි භික්ඛවෙ අධිමමො, සමමාසමාධි ධමමො. යෙ ච මිච්ඡා සමාධිපව්වයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමමා සමභවන්ති, අයං අනෙකො. සමමාසමාධිපව්වයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමමා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති, අයං අනෙකො.

9. මිච්ඡාඤ්ඤා භික්ඛවෙ අධිමමො, සමමාඤ්ඤා ධමමො. යෙ ච මිච්ඡා ඤ්ඤාපව්වයා ච අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමමා සමභවන්ති, අයං අනෙකො. සමමාඤ්ඤාපව්වයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමමා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති, අයං අනෙකො.

10. මිඛාච්චුත්ති භික්ඛවෙ අධම්මො, සම්මාච්චුත්ති ධම්මො. යෙ ච මිඛාච්චුත්තිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති, අයං අනස්සො. සම්මාච්චුත්ති පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවන්තා පාරිසුරිං ගවස්න්ති, අයං අස්සො.

අධම්මො ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බො ධම්මො ච, අනස්සො ච වෙදිතබ්බො අස්සො ච, අධම්මඤ්ඤ විදිත්වා ධම්මඤ්ඤ, අනස්සඤ්ඤ විදිත්වා අස්සඤ්ඤ, යථා ධම්මො යථා අස්සො තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති. ඉති යං තං චුක්ඛං ඉදමෙතං පටිච්ච චුක්ඛන්ති.

10. 3. 2. 3

තතිය අධම්ම සුත්තං

අධම්මො ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බො, ධම්මො ච. අනස්සො ච වෙදිතබ්බො අස්සො ච, අධම්මඤ්ඤ විදිත්වා ධම්මඤ්ඤ, අනස්සඤ්ඤ විදිත්වා අස්සඤ්ඤ, යථා ධම්මො යථා අස්සො තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති. ඉදම්චොච භගවා ඉදං වත්වා සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං පාවිසී.

අථ බො තෙසං භික්ඛූනං අවිරපකකාහසස් භගවතො එතදහොසි: “ඉදං බො නො ආචුසො භගවා සඬබ්බේනන උද්දෙසං උද්දිස්සිත්වා විජාරෙන අස්සං අවිහජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිච්චො “අධම්මො ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බො ධම්මො ච, අනස්සො ච වෙදිතබ්බො අස්සො ච, අධම්මඤ්ඤ විදිත්වා ධම්මඤ්ඤ, අනස්සඤ්ඤ විදිත්වා අස්සඤ්ඤ, යථා ධම්මො යථා අස්සො තථා පටිපජ්ජිතබ්බ”න්ති. කො නු බො ඉමස්ස භගවතා සඬබ්බේනන උද්දෙසස්ස උද්දිස්සස්ස විජාරෙන අස්සං අවිහන්තස්ස විජාරෙන අස්සං විහජෙය්‍යාති.

අථ බො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: “අයං බො ආයස්මා ආනන්දෙ සන්ති වෙච සංවණංගිතො, සමනාචිතො ච විඤ්ඤානං සමුභවාරිතං, පහොති වායස්මා ආනන්දෙ ඉමස්ස භගවතා සඬබ්බේනන උද්දෙසස්ස උද්දිස්සස්ස විජාරෙන අස්සං අවිහන්තස්ස විජාරෙන අස්සං විහජිතුං.

යනුන මයං යෙනායසමා ආනන්දෙ තෙනුපසඤ්ඤාමයාම. උපසඤ්ඤාමීනා ආයසමනං ආනන්දං එතමන් පුට්ඨයාම, යථා නො ආයසමා ආනන්දෙ ව්‍යාකරිස්සති, තථා නං ධාරෙස්සාමා''ති.

අථ ඛො තෙ භික්ඛු යෙනායසමා ආනන්දෙ තෙනුපසඤ්ඤාමීංසු. උපසඤ්ඤාමීනා ආයසමනා ආනන්දෙන සද්ධිං සමමොදිංසු, සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං චිතිසාරෙතා එකමනං නිසිදිංසු. එකමනං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමනං ආනන්දං එතදවොචු:

“ඉදං ඛො නො ආවුසො ආනන්ද හගවා සඤ්ඤානෙන උද්දෙසං උද්දිස්සිතා විජාරෙන අත්ථ අවිහජිතා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨා, ‘අධම්මො ච භික්ඛවෙ වෙදිතඤ්ඤා ධම්මො ච, අනස්සො ච වෙදිතඤ්ඤා අස්සො ච, අධම්මඤ්ඤා විදිතා ධම්මඤ්ඤා, අනස්සඤ්ඤා විදිතා අත්ථඤ්ඤා, යථා ධම්මො යථා අස්සො, තථා පටිපජ්ජිතඤ්ඤානි’. තෙසං නො ආවුසො අමනාකං අචිරපක්කනනස්ස හගවතො එතදහොසි; ‘ඉදං ඛො නො ආවුසො හගවා සඤ්ඤානෙන උද්දෙසං උද්දිස්සිතා විජාරෙන අත්ථ අවිහජිතා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨා, අධම්මො ච භික්ඛවෙ වෙදිතඤ්ඤා ධම්මො ච, අනස්සො ච වෙදිතඤ්ඤා අස්සො ච. අධම්මඤ්ඤා විදිතා ධම්මඤ්ඤා, අනස්සඤ්ඤා විදිතා අත්ථඤ්ඤා, යථා ධම්මො යථා අස්සො තථා පටිපජ්ජිතඤ්ඤානි. කො නු ඛො ඉමස්ස හගවතා සඤ්ඤානෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විජාරෙන අත්ථ අවිහත්තස්ස විජාරෙන අත්ථ විහජෙය්‍යාති. තෙසං නො ආවුසො අමනාකං එතදහොසි: “අයං ඛො ආයසමා ආනන්දෙ සත්ථු වෙව සංවණ්ණිතො සමිහාවිතො ච විඤ්ඤානං සමුභමවාටිනං, පහොති වායසමා ආනන්දෙ ඉමස්ස හගවතා සඤ්ඤානෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විජාරෙන අත්ථ අවිහත්තස්ස විජාරෙන අත්ථ විහජිතුං. යනුන මයං යෙනායසමා ආනන්දෙ තෙනුපසඤ්ඤාමීනා ආයසමනං ආනන්දං එතමන් පුට්ඨයාම, යථා නො ආයසමා ආනන්දෙ ව්‍යාකරිස්සති තථා නං ධාරෙස්සාමා''ති. විහජිතු ආයසමා ආනන්දෙති.

සෙය්‍යාථාපි ආවුසො පුරිසො සාරත්තකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කමෙව මූලං අතික්කමචන්ධං සාධා පලාසෙ සාරං පරියෙසිතඛං මඤ්ඤායා, එවං සමපදමිදං ආයස්මත්තානං සක්ඛරි සමමුඛිභූතෙ තං භගවත්තං අතිසිත්වා¹ අමෙහ එතමස්සං පටිපුජන්තඛං මඤ්ඤාපං. සොභාවුසො භගවා ජානං ජානාති, පසං පසස්ති, චක්ඛුභූතො ඤාණභූතො ධම්මභූතො බ්‍රහ්මභූතො චක්ඛා පචක්ඛා අස්ස නිනෙන්තා අමතස්ස දුතා ධම්මස්සාමී තථාගතො. සො වෙව පනෙතස්ස කාලො අහොසි, යං තුමෙහ භගවත්තං යෙව උපසංඝමිත්වා එතමස්සං පුට්ඨය්‍යාම, යථා වො භගවා ව්‍යාකරෙය්‍ය තථා නං ධාරෙය්‍යාමාති.

අධ්‍යාවුසො ආනන්ද භගවා ජානං ජානාති, පසං පසස්ති. චක්ඛුභූතො ඤාණභූතො ධම්මභූතො බ්‍රහ්මභූතො චක්ඛා පචක්ඛා අස්ස නිනෙන්තා අමතස්ස දුතා ධම්මස්සාමී තථාගතො. සො වෙව පනෙතස්ස කාලො අහොසි යං මයං භගවත්තං යෙව උපසංඝමිත්වා එතමස්සං පුට්ඨය්‍යාම, යථා නො භගවා ව්‍යාකරෙය්‍ය තථා නං ධාරෙය්‍යාම. අපි ච ආයස්මා ආනන්දෙ සත්ථු වෙව සංවණ්ණිතො, සමහාවිතො ච විඤ්ඤානං සමුභවාරිනං, පහොති වායස්මා ආනන්දෙ ඉමස්ස භගවතා සංඛින්නෙන්ත උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අස්සං අවිහක්ඛස්ස විත්ථාරෙන අස්සං විහජිතුං. විහජනායස්මා ආනන්දෙ අගරු කරිත්වාති.

තෙන භාවුසො සුඤ්ඤාපං සාධුක්කං මනසිකරොපං භාසිස්සාමී ති. එව මාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො ආනන්දස්ස පච්චස්සාසුං. ආයස්මා ආනන්දෙ එතදවො ච:

යං ඛො නො ආවුසො භගවා සංඛින්නෙන්ත උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අස්සං අවිහජිත්වා උච්ඡායාසනා විහාරං පටිට්ඨා “අධමමො ච භික්ඛවෙ වෙදිතඛෙඛා ධම්මො ච, අනස්සො ච වෙදිතඛෙඛා අස්සො ච, අධමමඤ්ඤා විදිත්වා ධම්මඤ්ඤා, අනස්සඤ්ඤා විදිත්වා අස්සඤ්ඤා, යථා ධම්මො යථා අස්සො තථා පටිපජ්ජිතඛං”න්ති.

1. අතිසිත්වා - මජ්ඣං.

කතමො වාචුසො අධමෙමො, කතමො ච ධමෙමො, කතමො ච අනෙමො, කතමො ච අනෙමො:

“මිච්ඡාදිට්ඨි ආචුසො අධමෙමො සමමාදිට්ඨි ධමෙමො. යෙ ච මිච්ඡාදිට්ඨිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමො සමභවන්ති, අයං අනෙමො. සමමාදිට්ඨිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමො භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඨන්ති, අයං අනෙමො.

මිච්ඡාසංකපපො ආචුසො අධමෙමො, සමමාසංකපපො ධමෙමො -පෙ- මිච්ඡාවාචා ආචුසො අධමෙමො, සමමාචාචා ධමෙමො -පෙ- මිච්ඡාකම්මනෙතො ආචුසො අධමෙමො, සමමාකම්මනෙතො ධමෙමො -පෙ- මිච්ඡාආජීවො ආචුසො අධමෙමො, සමමා ආජීවො ධමෙමො -පෙ- මිච්ඡාවායාමො ආචුසො අධමෙමො, සමමා වායාමො ධමෙමො -පෙ- මිච්ඡාසති ආචුසො අධමෙමො, සමමා සති ධමෙමො -පෙ- මිච්ඡාසමාධි ආචුසො අධමෙමො, සමමා සමාධි ධමෙමො -පෙ- මිච්ඡාඤාණං ආචුසො අධමෙමො, සමමා ඤාණං ධමෙමො -පෙ- මිච්ඡාවිමුක්ඛි ආචුසො අධමෙමො, සමමා විමුක්ඛිධමෙමො, යෙ ච මිච්ඡා විමුක්ඛිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමො සමභවන්ති, අයං අනෙමො. සමමා විමුක්ඛිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමො භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඨන්ති, අයං අනෙමො.

යං ඛො නො ආචුසො භගවා සංඛිනෙතන උදෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථා-රෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පට්ඨෙය්‍යා”. අධමෙමො ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බො ධමෙමො ච, අනෙමො ච වෙදිතබ්බො අනෙමො ච, අධමමඤ්ඤ විදිත්වා ධමමඤ්ඤ අනත්ථඤ්ඤ විදිත්වා අත්ථඤ්ඤ යථා ධමෙමො යථා අනෙමො තථා පටිපජ්ජන්ති”න්ති ඉමස්ස ඛො අහං ආචුසො භගවතා සංඛිනෙතන උදෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභක්ඛස්ස එවං විත්ථාරෙන අත්ථං ආජානාමි. ආකංඛිමානා ච පන තුමෙහ ආචුසො භගවතං යෙව උපසංකම්ථා එකමත්ථං පුට්ඨෙය්‍යාපං. යථා වො භගවා ව්‍යාකරොති. තථා නං ධාරෙය්‍යාපාති.

‘එවමාචුසො’ති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො ආනන්දස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා යෙන භගවා තෙනුපසංකම්ථු. උපසංකම්ථා භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමතං ගිසිදිංසු. එකමතං ගිසිත්තං ඛො තෙ භික්ඛු භගවතං එතදවොචු:

“යං ඛො නො භනෙත භගවා සඬබ්බෙතන උදෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිහජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො ‘අධම්මො ච භික්ඛවෙ චෙදිතබ්බො ධම්මො ච, අනස්සො ච චෙදිතබ්බො අස්සො ච, අධම්මඤ්ඤා විදිත්වා ධම්මඤ්ඤා අනත්ථඤ්ඤා විදිත්වා අත්ථඤ්ඤා, යථා ධම්මො යථා අස්සො තථා පටිපජ්ජිතබ්බ’න්ති. තෙසං නො භනෙත අමනාකං අචිර-පක්ඛන්තස්ස භගවතො එතදහොසි: “ඉදං ඛො නො ආවුසො භගවා සඬබ්බෙතන උදෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිහජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො ‘අධම්මො ච භික්ඛවෙ චෙදිතබ්බො ධම්මො ච, අනස්සො ච චෙදිතබ්බො අස්සො ච, අධම්මඤ්ඤා විදිත්වා ධම්මඤ්ඤා, අනත්ථඤ්ඤා විදිත්වා අත්ථඤ්ඤා, යථා ධම්මො යථා අස්සො තථා පටිපජ්ජිතබ්බ’න්ති. කො නු ඛො ඉමස්ස භගවතා සඬබ්බෙතන උදෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිහත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විහජෙය්‍යා”ති. තෙසං නො භනෙත අමනාකං එතදහොසි: “අයං ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ සත්ථු චෙව සංවණ්ණිතො, සම්මාවිතො ච විඤ්ඤානං සමුභමචාරිතං, පහොති වායස්මා ආනන්දෙ ඉමස්ස භගවතා සඬබ්බෙතන උදෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිහත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විහජිතුං. යනානුනාමයං යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙනුපසංකමෙය්‍යාම, උපසංකමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතමත්ථං පුට්ඨෙය්‍යාම, යථා නො ආයස්මා ආනන්දො ව්‍යාකරිස්සති, තථා නං ධාරෙස්සාමාති.

අථ ඛො මයං භනෙත යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසංකමිමහ, උපසංකමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතමත්ථං අපුට්ඨිමහ. තෙසං නො භනෙත ආයස්මතා ආනන්දෙන ඉමෙහි ආකාරෙහි ඉමෙහි පදෙහි ඉමෙහි ව්‍යාඤ්ඤානෙහි අස්සො සුවිහතො”ති.

සාධු සාධු භික්ඛවෙ පණ්ණිතො භික්ඛවෙ ආනන්දො, මහාපඤ්ඤා භික්ඛවෙ ආනන්දො. මමඤ්ඤාපි තුමෙහ භික්ඛවෙ උපසංකමිත්වා එතමත්ථං පුට්ඨෙය්‍යාම, අහමි චෙතං අත්ථං එවමෙව ව්‍යාකරෙය්‍යාම, යථා තං ආනන්දෙන ව්‍යාකතං. එසො චෙතස්ස අස්සො, එවඤ්ඤා නං ධාරෙය්‍යාමාති.

10. 3. 2. 4

අපේක සුතනං

අප්ඵ බො අපේතො පරිබ්බාජකො යෙන භගවා තෙනුපසංකම්.
උපසංකම්ඤ්ඤා භගවතා සද්ධිං සම්මොද්දි. සම්මොදනීයං කපං සාරාණියං.
විතිසාරෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීතො බො අපේතො
පරිබ්බාජකො භගවන්තං එතදවොච:

අමිතාකං හො ගොතම පණ්ඩිතො නාම සබ්බභවාරී. තෙන පක්ඛි-
මන්තානි වික්කට්ඨානසත්තානි විනාතිනානි, යෙහි අක්ඛණ්ණිකීයා උපාරද්ධා¹
පජානන්ති උපාරද්ධමිතානි.²

අප්ඵ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙක්ඛි: ධාරෙථ නො තුම්භ භික්ඛවෙ
පණ්ඩිතවත්ථුනිති?

එතස්ස භගවා කාලො, එතස්ස සුගත කාලො, යං භගවා භාසෙය්‍ය,
භගවතො සුඤ්ඤා භික්ඛු ධාරෙස්සන්තිති.

තෙන හි භික්ඛවෙ සුඤ්ඤා, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමිති.

එවමහතෙක්ඛති බො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසෙසාසු.

භගවා එතදවොච:

ඉධ භික්ඛවෙ එකථෙවා අධම්මකෙන වාදෙන අධම්මිකං වාදං
අභිනිග්ගණ්ණාති, අභිනිපපිළෙති. තෙන ව අධම්මිකං පරිසං රක්ඛෙත්ති.
තෙන සා අධම්මිකා පරිසා උච්චාසද්දා මහාසද්දා හොති. පණ්ඩිතො වත
හො, පණ්ඩිතො වත හොති.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකථෙවා අධම්මකෙන වාදෙන ධම්මිකං වාදං
අභිනිග්ගණ්ණාති, අභිනිපපිළෙති. තෙන ව අධම්මිකං පරිසං රක්ඛෙත්ති.
තෙන සා අධම්මිකා පරිසා උච්චා සද්දා මහාසද්දා 'පණ්ඩිතො වත හො,
පණ්ඩිතො වත හො'ති.

1. උපාරද්ධාචජානන්ති - මජ්ඣ.

2. උපරද්ධසමානි - මජ්ඣ.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චා අධමමිකෙන වාදෙන ධමමිකං ව වාදං අධමමිකඤ්ච වාදං අභිනිග්ගණ්හාති, අභිනිපපිලෙති. තෙන ව අධමමිකං පරිසං රඤ්ජති. තෙන සා අධමමිකා පරිසා උච්චාසද්දා මහාසද්දා හොති පණ්ඩිතො වන හො, පණ්ඩිතො වන හො'ති.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චා ධමමිකෙන වාදෙන ධමමිකං ව වාදං අධමමිකඤ්ච වාදං අභිනිග්ගණ්හාති. අභිනිපපිලෙති. තෙන ව අධමමිකං පරිසං රඤ්ජති, තෙන සා අධමමිකා පරිසා උච්චාසද්දා මහාසද්දා හොති, 'පණ්ඩිතො වන හො, පණ්ඩිතො වන හො'ති.*

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චා ධමමිකෙන වාදෙන ධමමිකං වාදං අභිනිග්ගණ්හාති, අභිනිපපිලෙති. තෙන ව ධමමිකං පරිසං රඤ්ජති. තෙන ව සා ධමමිකා පරිසා උච්චාසද්දා මහාසද්දා හොති පණ්ඩිතො වන හො, පණ්ඩිතො වන හො'ති.*

අධමමො ව භික්ඛවෙ චේදිතබ්බො ධමමො ව, අනෙකො ව චේදිතබ්බො අනෙකො ව. අධමමඤ්ච විදිතා ධමමඤ්ච, අනෙකො ව විදිතා අනෙකො, යථාධමමො යථා අනෙකො පටිපජජිතබ්බං.

කතමො ව භික්ඛවෙ අධමමො, කතමො ව ධමමො: කතමො ව අනෙකො, කතමො ව අනෙකො:

මිච්ඡාදිට්ඨි භික්ඛවෙ අධමමො, සමමාදිට්ඨි ධමමො, යෙ ව මිච්ඡාදිට්ඨි පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමමා සමිඝවන්ති, අයං අනෙකො. සමමාදිට්ඨිපච්චයා ව අනෙකෙ කුසලා ධමමා භාවනා පාරිසුරිං ගවුහති අයං අනෙකො.

මිච්ඡාසංකප්පො භික්ඛවෙ අධමමො, සමමාසංකප්පො ධමමො -පෙ- මිච්ඡාවාචා භික්ඛවෙ අධමමො, සමමාවාචා ධමමො -පෙ- මිච්ඡාකමමනෙකා භික්ඛවෙ අධමමො, සමමාකමමනෙකා ධමමො. -පෙ-

* මරමපොත්තෙසු එතාති දෙව බණ්ඩාති න දිසසනෙක

මිව්‍යාආච්චො භික්ඛවෙ අධම්මො, සමමාආච්චො ධම්මො -පෙ- මිව්‍යා වායාමො භික්ඛවෙ අධම්මො සමමාවායාමො ධම්මො -පෙ- මිව්‍යා සති භික්ඛවෙ අධම්මො, සමමාසති ධම්මො -පෙ- මිව්‍යාසමාධි භික්ඛවෙ අධම්මො සමමාසමාධි ධම්මො -පෙ- මිව්‍යාඤ්ඤා භික්ඛවෙ අධම්මො -පෙ- සමමාඤ්ඤා ධම්මො -පෙ- මිව්‍යාවිමුත්ති භික්ඛවෙ අධම්මො, සමමාවිමුත්ති ධම්මො. යෙ ව මිව්‍යාවිමුත්තිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති, අයං අනඤ්ඤා. සමමා විමුත්තිපච්චයා ව අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති, අයං අඤ්ඤා.

අධම්මො ව භික්ඛවෙ වෙදිතඤ්ඤා ධම්මො ව, අනඤ්ඤා ව වෙදිතඤ්ඤා අඤ්ඤා ව, අධම්මඤ්ඤා විදිත්වා ධම්මඤ්ඤා, අනඤ්ඤා විදිත්වා අඤ්ඤා යථා ධම්මො, යථා අඤ්ඤා තථා පටිපජ්ජිතඤ්ඤානි ඉති යං තං චුත්තං ඉදමොං පටිච්ච චුත්තන්ති.

10. 3. 2. 5

සඛාරව සුත්තං

අථ ඛො සඛාරවො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා කෙනුපසඛාමි. උපසඛාමිත්වා භගවතා සද්ධිං සමමාදි. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො ඛො සඛාරවො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතද්දොව:

“කිං නු ඛො හො ගොතම ඔරිමං තීරං, කිං පාරිමං තීරං”න්ති?

මිව්‍යාදිට්ඨි ඛො බ්‍රාහ්මණ ඔරිමං තීරං, සමමාදිට්ඨි පාරිමං තීරං. මිව්‍යාසඛාතප්පා ඔරිමං තීරං, සමමාසඛාතප්පා පාරිමං තීරං. මිව්‍යාවාචා ඔරිමං තීරං, සමමාවාචා පාරිමං තීරං. මිව්‍යාකම්මකො ඔරිමං තීරං, සමමාකම්මකො පාරිමං තීරං. මිව්‍යා ආච්චො ඔරිමං තීරං, සමමා ආච්චො පාරිමං තීරං. මිව්‍යාවායාමො ඔරිමං තීරං, සමමාවායාමො පාරිමං තීරං. මිව්‍යාසති ඔරිමං තීරං, සමමාසති පාරිමං තීරං. මිව්‍යාසමාධි ඔරිමං තීරං, සමමාසමාධි පාරිමං තීරං. මිව්‍යාඤ්ඤා ඔරිමං තීරං, සමමාඤ්ඤා පාරිමං තීරං. මිව්‍යාවිමුත්ති ඔරිමං තීරං, සමමාවිමුත්ති පාරිමං තීරං. ඉදං ඛො බ්‍රාහ්මණ ඔරිමං තීරං, ඉදං පාරිමං තීරන්ති.

1. අපසකා භෙ මුත්තෙසු යෙ ජනා පාරගාමීනො,
අථායං ඉතරා පජා - තීරමෙවානුධානිති.
2. යෙ ව ඛො සමුදෙකානෙ - ධම්මෙ ධම්මානුචතතීනො,
තෙ ජනා පාරමෙසුනති - මච්චුධෙයාං සුදුහතරං.
3. කණ්ණං ධම්මං විපසගාය - සුකකං භාවෙථ පණ්ඩිතො,
ඔකා අනොකං ආගමම - විවෙකෙ යත් දුරමං.
4. තත්තාභිරතිමිවෙය්‍යා - හිත්වා කාමෙ අකිඤ්ඤානො,
පරියොදපෙය්‍යා අත්තානං - විත්තකෙලසෙහි පණ්ඩිතො.
5. යෙසං සමෙකාධි අධෙගසු - සමමාවිත්තං සුභාවිතං,
ආද්‍යතපට්ඨිත්තසංගෙ - අනුපාද්‍ය යෙ රතා,
විණාසවා පුත්තිමනො - තෙ ලොකෙ පරිනිබ්බුතා ති.

10. 3. 2. 6

ඔරිමතිර සුතතං

ඔරිමඤ්ඤ වො භික්ඛවෙ තීරං දෙසිසාමි, පාරිමඤ්ඤ තීරං තං සුඤ්ඤාථ,
සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිසාමිති. එවං භනෙතති ඛො තෙ භික්ඛු
හගවතො පච්චසෙසාසුං. හගවා එතදවොච:

කතමඤ්ඤ භික්ඛවෙ ඔරිමං තීරං, කතමඤ්ඤ පාරිමං තීරං:

මිච්ඡාදිට්ඨි භික්ඛවෙ ඔරිමං තීරං, සමමාදිට්ඨි පාරිමං තීරං. -පෙ- මිච්ඡා,
විමුක්ඛි ඔරිමං තීරං, සමමා විමුක්ඛි පාරිමං තීරං. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ ඔරිමං
තීරං, ඉදං පාරිමං තීරං.

1. අප්පකා තෙ මනුසෙසසු - යෙ ජනා පාරගාමීනො,
අපායං ඉතරා පජා - තීරමෙවානුධාවති.
2. යෙ ව බො සමමාදකකාතෙ - ධම්මෙ ධම්මානුවතතිනො,
තෙ ජනා පාරමෙසසනති - මච්චුධෙය්‍යං සුදුකරං.
3. කණ්ණං ධම්මං වීජ්‍යභාය - සුකකා භාවෙථ පණ්ඩිතො,
ඔකා අනොකං ආගමං - වීචෙකෙ යඤ්ඤරමං.
4. තත්‍රාභිරතීවේජ්‍යය - භික්ඛා කාමෙ අකිකුතො,
පරියොදපෙය්‍ය අක්කානං - විහ්නකෙලසෙහි පණ්ඩිතො.
5. යෙසං සමොධි අබ්බෙසු - සමමාවික්ඛං සුභාවිතං,
ආදනපට්ඨිකසංගෙ - අනුපාදය යෙ රතා,
විණාසවා පුත්තිමනො - තෙ ලොකෙ පරිතිබ්බතා ති.

10. 3. 2. 7

පදම පච්චාරොහණි සුතකං

තෙන බො පන සමයෙන ජාණ්ණසෙසාණි¹ බ්‍රාහ්මණො තද්‍රුපොසපෙරෙ සීසං² නභාතො නවං බොමයුගං නිවජො අලලංකුසමුට්ඨිං ආදය හගවතො අවිදුරෙ එකමන්තං ධීතො හොති.

අද්දසා බො හගවා ජාණ්ණසෙසාණි බ්‍රාහ්මණො තද්‍රුපොසපෙරෙ සීසං නභාතං නවං බොමයුගං නිවජං අලලංකුසමුට්ඨිං ආදය අවිදුරෙ එකමන්තං ධීතං. දිස්වා ජාණ්ණසෙසාණි බ්‍රාහ්මණො එතදවොච:

කිං නු බො කිං බ්‍රාහ්මණ, තද්‍රුපොසපෙරෙ සීසං නභාතො නවං බොමයුගං නිවජො අලලංකුසමුට්ඨිං ආදය එකමන්තං ධීතො? කිං නවජ්ජ බ්‍රාහ්මණකුලසාති?

පච්චාරොහණි හො ගොතම, අජ්ජ බ්‍රාහ්මණකුලසාති.

යථාකථං පන බ්‍රාහ්මණ, බ්‍රාහ්මණානං පච්චාරොහණි හොති ති?

1. ජාණ්ණසෙසාණි - මජ්ඣ.

2. සීසං - නභාතො - මජ්ඣංසිකනිකායො - ස්‍යා.

ඉධ හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණා තුහුපොසපේ සීසං නහාතා නවං බොමයුගං නිව්ඤා අප්‍රෙත ගොමයෙන පඨවිං ඔපුඤ්ඤිතා හරිතෙහි කුසෙහි පඤ්ඤිතා අනාරා ව වෙලං අනාරා ව අනාගාරං සෙය්‍යං කප්පෙතති. තෙ තං රතති තික්ඛාතුං පච්චුට්ඨං පඤ්ඤිතා අභිනම්ඤ්ඤති “පට්ටාරොහාම හවිතං, පට්ටාරොහාම හවිතං”තති. පහුතෙන ව සප්පිතෙලෙන නවතීතෙන අභි සත්තප්පෙතති. තස්ස ව රතතියා අවුපෙන - පඤ්ඤෙන ඛාදතියෙන භොජනියෙන බ්‍රාහ්මණෙ සත්තප්පෙතති. එවං බො හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණානං පට්ටාරොහාමි හොතිති.

අඤ්ඤා බො බ්‍රාහ්මණ, බ්‍රාහ්මණානං පට්ටාරොහාමි අඤ්ඤා ව පන අරියස්ස චිතයෙ පට්ටාරොහාමි හොතිති.

යථාකථං පන හො ගොතම, අරියස්ස චිතයෙ පට්ටාරොහාමි හොතිති? සංථු මෙ හවං ගොතමො තථා ධම්මං දෙසෙතු, යථා අරියස්ස චිතයෙ පට්ටාරොහාමි හොතිති.

තෙන හි බ්‍රාහ්මණ, පුණාහි, සංථුකං මනසිකරොහි, භාසිස්සාමිති.

එවං හොති බො ජාණිසෙය්‍යාණි බ්‍රාහ්මණො හගවතො පච්චසෙය්‍යාසි, හගවා එතදවොච:

ඉධ බ්‍රාහ්මණ, අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්ඤිකකති: “මිච්ඡාදිට්ඨියා බො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙව වෙව ධම්මෙ, අභිසම්මපරායඤ්ඤා”ති, යො ඉති පටිසඤ්ඤා මිච්ඡාදිට්ඨිං පජහති, මිච්ඡාදිට්ඨියා පට්ටාරොහති.

මිච්ඡාසංකප්පා බො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙව වෙව ධම්මෙ අභිසම්මපරායඤ්ඤාති. යො ඉති පටිසඤ්ඤා මිච්ඡාසංකප්පං පජහති, මිච්ඡාසංකප්පා පට්ටාරොහති.

මිච්ඡාචාරා බො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙව වෙව ධම්මෙ, අභිසම්මපරායඤ්ඤාති. යො ඉති පටිසඤ්ඤා මිච්ඡාචාරං පජහති, මිච්ඡාචාරා පට්ටාරොහති.

මිච්ඡාකම්මනාසා බො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙව වෙව ධම්මෙ, අභිසම්මපරායඤ්ඤාති. යො ඉති පටිසඤ්ඤා මිච්ඡාකම්මනං පජහති, මිච්ඡාකම්මනා පට්ටාරොහති.

මිච්ඡාආජීවස්ස ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨො චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති සො ඉති පටිසංඛාය මිච්ඡාආජීවං පජහති. මිච්ඡාආජීවා පට්ඨොරොහති.

මිච්ඡාවායාමස්ස ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨො චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති සො ඉති පටිසංඛාය මිච්ඡාවායාමං පජහති මිච්ඡා වායාමා පට්ඨොරොහති.

මිච්ඡාසතියා ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨො චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති සො ඉති පටිසංඛාය මිච්ඡාසතිං පජහති. මිච්ඡාසතියා පට්ඨොරොහති.

මිච්ඡාසමාධිස්ස ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨො චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති සො ඉති පටිසංඛාය මිච්ඡාසමාධිං පජහති. මිච්ඡාසමාධිමහා පට්ඨොරොහති.

මිච්ඡාඤ්ඤාණස්ස ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨො චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති සො ඉති පටිසංඛාය මිච්ඡාඤ්ඤාණං පජහති. මිච්ඡාඤ්ඤාණා පට්ඨොරොහති.

මිච්ඡාවිමුක්තියා ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨො චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති සො ඉති පටිසංඛාය මිච්ඡාවිමුක්තිං පජහති. මිච්ඡාවිමුක්තියා පට්ඨොරොහති.

ඒවං ඛො බ්‍රාහ්මණ, අරියස්ස චිත්තයෙ පට්ඨොරොහණී හොතිති.

අඤ්ඤාථා හො ගොතමි, බ්‍රාහ්මණානං පට්ඨොරොහණී, අඤ්ඤාථා ච පන අරියස්ස චිත්තයෙ පට්ඨොරොහණී හොතිති. ඉමිස්සා ච ඛො හො ගොතමි, අරියස්ස චිත්තයෙ පට්ඨොරොහණියා බ්‍රාහ්මණානං පට්ඨොරොහණී කල්පනාගහති සොළසිං.

අභිකකන්තං හො ගොතමි, -පෙ- උපාසකං මං හවං ගොතමො ධාරෙතු අජුතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගතනා.

10. 3. 2. 8

දුතිය පච්චාරොහණී සූතකං

අරියං ඛො භික්ඛවෙ පච්චාරොහණීං දෙසිය්‍යාමි. තං සුඤ්චං -පෙ- කතමා ච භික්ඛවෙ අරියා පච්චාරොහණී:

ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිසංචික්ඛති: මිච්ඡාදිට්ඨියා ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨො වෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති සො ඉති පටිසංඛාය මිච්ඡාදිට්ඨිං පජහති. මිච්ඡාදිට්ඨියා පච්චාරොහති. මිච්ඡා-සංකප්පස්ස ඛො පාපකො විපාකො -පෙ- මිච්ඡාවාචාය ඛො පාපකො විපාකො -පෙ- මිච්ඡාකම්මන්තස්ස ඛො පාපකො විපාකො -පෙ- මිච්ඡා-ආජීවස්ස ඛො පාපකො විපාකො -පෙ- මිච්ඡාවායාමස්ස ඛො පාපකො විපාකො -පෙ- මිච්ඡාසතිස්ස ඛො පාපකො විපාකො -පෙ- මිච්ඡාසමාධිස්ස ඛො පාපකො විපාකො -පෙ- මිච්ඡාඤ්ඤාස්ස ඛො පාපකො විපාකො -පෙ- මිච්ඡාවිමුක්ඛියා ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨො වෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති සො ඉති පටිසංඛාය මිච්ඡාවිමුක්ඛිං පජහති. මිච්ඡාවිමුක්ඛියා පච්චාරොහති. අයං වුච්ඡති භික්ඛවෙ අරියා පච්චාරොහණීති.

10. 3. 2. 9

පුබ්බධගම සූතකං

සුරියස්ස භික්ඛවෙ උදයතො එතං පුබ්බධගමං එතං පුබ්බතිමිත්තං යදිදං අරුණංගා. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ කුසලානං ධම්මානං එතං පුබ්බධගමං, එතං පුබ්බතිමිත්තං, යදිදං සමුච්ඡාදිට්ඨිං, සමුච්ඡාදිට්ඨිස්ස භික්ඛවෙ සමුච්ඡාසංකප්පො පහොති. සමුච්ඡාසංකප්පස්ස සමුච්ඡාවාචා පහොති. සමුච්ඡාවාචස්ස සමුච්ඡාකම්මන්තො පහොති. සමුච්ඡාකම්මන්තස්ස සමුච්ඡාආජීවො පහොති. සමුච්ඡාආජීවස්ස සමුච්ඡාවායාමො පහොති. සමුච්ඡාවායාමස්ස සමුච්ඡාසති පහොති. සමුච්ඡාසතිස්ස සමුච්ඡාසමාධි පහොති. සමුච්ඡාසමාධිස්ස සමුච්ඡාඤ්ඤා පහොති. සමුච්ඡාඤ්ඤාස්ස සමුච්ඡාවිමුක්ඛි පහොතිති.

1. සමුච්ඡාදිට්ඨිකපස - මජ්ඣ.

10. 3. 2. 10

ආසවකඛය සුතනං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා ආසවානං ඛයාය සංවත්තනති. කතමෙ දස:

සමොද්ධිං, සමොසංඛ්ඤාපෙතා, සමොවාචා, සමොකම්මනෙතා, සමො ආජීවො, සමොවායාමො, සමොසනි, සමොසමාධි, සමොඤ්ඤාණං, සමො විමුක්ති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දස ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා ආසවානං ඛයාය සංවත්තනති.

පච්චාරොහණිවග්ගො දුතියො.

තසසුඤ්ඤානං:

තයො අධම්මා අජිනො සඤ්ඤාරවොච ඔරිමං.

ඳො චෙව පච්චාරොහණි - පුබ්බඛං ආසවො වාති.

3. පරිසුද්ධවගෙහා

10. 3. 3. 1

පයම සුතතං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා පරිසුද්ධා පරියොදනා නාඤ්ඤානු සුගතචිත්තයා කතමෙ දස:

සමොද්ධි සමොසබ්බසො සමොවාචා සමොකමුත්තො සමො-
ආජිවො සමොවායාමො සමොසති සමොසමාධි සමොඤ්ඤං සමො
විමුක්ති. ඉමෙ ධො භික්ඛවෙ දසධම්මා පරිසුද්ධා පරියොදනා නාඤ්ඤානු
සුගතචිත්තයාති.

10. 3. 3. 2

දුතිය සුතතං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා අනුප්පන්නා උපපජ්ජති, නාඤ්ඤානු
සුගතචිත්තයා. කතමෙ දස: සමොද්ධි -පෙ- සමොවිමුක්ති. ඉමෙ ධො
භික්ඛවෙ දසධම්මා අනුප්පන්නා උපපජ්ජති නාඤ්ඤානු සුගතචිත්තයාති.

10. 3. 3. 3

තතිය සුතතං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා මහපථලා මහානිසංසා නාඤ්ඤානු
සුගතචිත්තයා. කතමෙ දස: සමොද්ධි -පෙ- සමොවිමුක්ති. ඉමෙ ධො
භික්ඛවෙ දස ධම්මා මහපථලා මහානිසංසා නාඤ්ඤානු සුගතචිත්තයාති.

10. 3. 3. 4

චතුස් සුතතං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා ර ගච්ඡන්තියපරියොසානා භොන්ති, දෙසචිත්තය
පරියොසානා භොන්ති, මොච්ඡන්තියපරියොසානා භොන්ති, නාඤ්ඤානු
සුගතචිත්තයා. කතමෙ දස: සමොද්ධි -පෙ- සමොවිමුක්ති. ඉමෙ ධො
භික්ඛවෙ දසධම්මා රාගච්ඡන්තියපරියොසානා භොන්ති, දෙසචිත්තයපරියොසානා
භොන්ති, මොච්ඡන්තියපරියොසානා භොන්ති, නාඤ්ඤානු සුගතචිත්තයාති.

10. 3. 3. 5

පඤ්චම සූතකං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා එකත්තනිබ්බිද්දා විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමෙධාධාය නිබ්බානාය සංවත්තනති. නාඤ්ඤානු සුගතචිතයා. කතමෙ දස: සමොද්ධිං -පෙ- සමොච්ඡුතති, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දසධම්මා එකත්තනිබ්බිද්දා විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමෙධාධාය නිබ්බානාය සංවත්තනති, නාඤ්ඤානු සුගතචිතයාති.

10. 3. 3. 6

ජට්ඨම සූතකං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා අනුප්පන්නා උප්පජ්ජති, නාඤ්ඤානු සුගතචිතයා, කතමෙ දස: සමොද්ධිං -පෙ- සමොච්ඡුතති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දසධම්මා භාවිතා බහුලිකතා අනුප්පන්නා උප්පජ්ජති, නාඤ්ඤානු සුගතචිතයාති.

10. 3. 3. 7

සප්ප සූතකං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා මහප්පලා භොනති මහානිසංසා නාඤ්ඤානු සුගතචිතයා. කතමෙ දස: සමොද්ධිං -පෙ- සමොච්ඡුතති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දසධම්මා භාවිතා බහුලිකතා මහප්පලා භොනති මහානිසංසා, නාඤ්ඤානු සුගතචිතයාති.

10. 3. 3. 8

අට්ඨම සූතකං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා රාගච්ඡායපරියොසානා භොනති, දෙසච්ඡායපරියොසානා භොනති මොහච්ඡායපරියොසානා භොනති, නාඤ්ඤානු සුගතචිතයා කතමෙ දස: සමොද්ධිං -පෙ- සමොච්ඡුතති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දසධම්මා භාවිතා බහුලිකතා රාගච්ඡාය පරියොසානා භොනති, දෙසච්ඡායපරියොසානා භොනති, මොහච්ඡාය පරියොසානා භොනති, නාඤ්ඤානු සුගතචිතයාති.

10. 3. 3. 9

නවම සුතතං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා එකන්තනිබ්බද්දය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සංකොධාය නිබ්බානාය සංවත්තන්ති නාඤ්ඤානු සුගතවිනයා. කතමෙ දස: සමොදිට්ඨි -පෙ- සමොච්චුතති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දසධම්මා භාවිතා බහුලිකතා එකන්තනිබ්බද්දය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සංකොධාය නිබ්බානාය සංවත්තන්ති, නාඤ්ඤානු සුගතවිනයාති.

10. 3. 3. 10

දසම සුතතං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ මිච්ඡන්තා. කතමෙ දස: මිච්ඡාදිට්ඨි මිච්ඡා-සංකප්පො මිච්ඡාවාචා මිච්ඡාකම්මනෙතා මිච්ඡාආජීවො මිච්ඡාවායාමො මිච්ඡාසති මිච්ඡාසමාධි මිච්ඡාඤ්ඤං මිච්ඡාච්චුතති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දස මිච්ඡන්තාති.

10. 3. 3. 11

එකාදසම සුතතං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ සම්මන්තා. කතමෙ දස: සමොදිට්ඨි සමො-සංකප්පො සමොච්චාචා සමොකම්මනෙතා සමොආජීවො සමොවායාමො සමොසති සමොසමාධි සමොඤ්ඤං සමොච්චුතති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දස සම්මන්තාති.

පරිසුද්ධවගෙගා තතියො.

4. සාධුච්ඡෙදයා

10. 3. 4. 1

සාධු සුත්තං

සාධුඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි, අසාධුඤ්ඤා. තං පුණාථ සංධුකං මනසිකරොථ භාසිස්සාමිති. එවමහනෙත්ති ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චෙස්සාසුං. හගවා එතදවොච:

කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ අසාධු:¹ මිච්ඡාදිට්ඨි මිච්ඡාසංකප්පො මිච්ඡාවාචා මිච්ඡාකමමනෙතා මිච්ඡාආජිවො මිච්ඡාවායාමො මිච්ඡාසති මිච්ඡාසමාධි මිච්ඡාඤ්ඤාං මිච්ඡාචිත්තනි. ඉදං වුචන්ති භික්ඛවෙ අසාධු.¹

කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ සාධු:¹ සමමාදිට්ඨි සමමාසංකප්පො සමමාවාචා සමමාකමමනෙතා සමමාආජිවො සමමාවායාමො සමමාසති සමමාසමාධි සමමාඤ්ඤාං සමමාචිත්තනි. ඉදං වුචන්ති භික්ඛවෙ සාධුතනි.

10. 3. 4. 2

අරියධම්ම සුත්තං

අරියධම්මඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි² අනරියධම්මඤ්ඤා. තං පුණාථ සාධුකං මනසිකරොථ -පෙ- කතමො ව භික්ඛවෙ අනරියො ධම්මො. මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාචිත්තනි. අයං වුචන්ති භික්ඛවෙ අනරියො ධම්මො. කතමො ව භික්ඛවෙ අරියො ධම්මො: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාචිත්තනි. අයං වුචන්ති භික්ඛවෙ අරියො ධම්මොති.

10. 3. 4. 3

කුසල සුත්තං

කුසලඤ්ඤා³ වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි² අකුසලඤ්ඤා.⁴ තං පුණාථ -පෙ- කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ අකුසලං: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාචිත්තනි. ඉදං වුචන්ති භික්ඛවෙ අකුසලං. කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ කුසලං: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාචිත්තනි. ඉදං වුචන්ති භික්ඛවෙ කුසලතනි.

1. අසාධු-මජ්ඣං.

2. දෙසෙස්සාමි-මජ්ඣං.

3. අකුසලඤ්ච-මජ්ඣං.

4. කුසලඤ්ච-මජ්ඣං.

10. 3. 4. 4

අත් සුතනං

අත්ඤා වො භික්ඛව දෙසිසාමී, අනත්ඤා. නං සුභාද් -පෙ-
කතමො ච භික්ඛව අනඤො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුක්ඛි. අයං
චුච්ඡති භික්ඛවෙ අනඤො. කතමො ච භික්ඛවෙ අඤො: සමොදිට්ඨි
-පෙ- සමොච්ඡිත්ථි. අයං චුච්ඡති භික්ඛවෙ අඤොති.

10. 3. 4. 5

ධම්ම සුතනං

ධම්මඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිසාමී, අධම්මඤ්ඤා. නං සුභාද් -පෙ-
කතමො ච භික්ඛවෙ අධම්මො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුක්ඛි. අයං
චුච්ඡති භික්ඛවෙ අධම්මො. කතමො ච භික්ඛවෙ ධම්මො: සමොදිට්ඨි
-පෙ- සමොච්ඡිත්ථි. අයං චුච්ඡති භික්ඛවෙ ධම්මොති.

10. 3. 4. 6

සාසව සුතනං

සාසවඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිසාමී, අනාසවඤ්ඤා. නං
සුභාද් -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ සාසවො ධම්මො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ-
මිච්ඡාවිමුක්ඛි. අයං චුච්ඡති භික්ඛවෙ සාසවො ධම්මො. කතමො ච
භික්ඛවෙ අනාසවො ධම්මො: සමොදිට්ඨි -පෙ- සමොච්ඡිත්ථි. අයං චුච්ඡති
භික්ඛවෙ අනාසවො ධම්මොති.

10. 3. 4. 7

සාවජ්ජ සුතනං

සාවජ්ජඤ්ඤා ඛො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිසාමී, අනවජ්ජඤ්ඤා. නං සුභාද්
-පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ සාවජ්ජා ධම්මො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡා-
විමුක්ඛි. අයං චුච්ඡති භික්ඛවෙ සාවජ්ජා ධම්මො. කතමො ච භික්ඛවෙ
අනවජ්ජා ධම්මො: සමොදිට්ඨි -පෙ- සමොච්ඡිත්ථි. අයං චුච්ඡති
භික්ඛවෙ අනවජ්ජා ධම්මොති.

10. 3. 4. 8

තපනිය සුතනං

තපනියඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිසාමී, අතපනියඤ්ඤා. නං සුඤ්ඤාපථං -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ තපනියො ධම්මො: මිඤ්ඤාදිට්ඨි -පෙ- මිඤ්ඤාච්ඡිත්ති. අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ තපනියො තපනියො ධම්මො. කතමො ච භික්ඛවෙ අතපනියො ධම්මො: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාච්ඡිත්ති. අයං චූළච්ඡි අතපනියො ධම්මොති.

10. 3. 4. 9

ආවයගාමී සුතනං

ආවයගාමීඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිසාමී, අපවයගාමීඤ්ඤා. නං සුඤ්ඤාපථං -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ ආවයගාමී ධම්මො: මිඤ්ඤාදිට්ඨි -පෙ- මිඤ්ඤාච්ඡිත්ති. අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ ආවයගාමී ධම්මො. කතමො ච භික්ඛවෙ අපවයගාමී ධම්මො සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාච්ඡිත්ති. අයං චූළච්ඡි අපවයගාමී ධම්මොති.

10. 3. 4. 10

දුක්ඛද්වය සුතනං

දුක්ඛද්වයඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිසාමී, දුක්ඛද්වයඤ්ඤා. නං සුඤ්ඤාපථං -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ දුක්ඛද්වයො ධම්මො: මිඤ්ඤාදිට්ඨි -පෙ- මිඤ්ඤාච්ඡිත්ති. අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ දුක්ඛද්වයො ධම්මො. කතමො ච භික්ඛවෙ දුක්ඛද්වයො ධම්මො. සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාච්ඡිත්ති. අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ දුක්ඛද්වයො ධම්මොති.

10. 3. 4. 11

දුක්ඛවිපාක සුතනං

දුක්ඛවිපාකඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිසාමී, සුඛවිපාකඤ්ඤා. නං සුඤ්ඤාපථං -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ දුක්ඛවිපාකො ධම්මො: මිඤ්ඤාදිට්ඨි -පෙ- මිඤ්ඤාච්ඡිත්ති. අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ දුක්ඛවිපාකො ධම්මො. කතමො ච භික්ඛවෙ සුඛ විපාකො ධම්මො: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාච්ඡිත්ති. අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ සුඛවිපාකො ධම්මොති.

සාධුචගෙහා චතුස්සො.

5. අරියවග්ගො

10. 3. 5. 1

අරියමග්ග සූතකං

අරියමග්ගඤ්ච වො භික්ඛවෙ¹ දෙසිසාමි, අනරියමග්ගඤ්ච. තං සුඤ්ඤං -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ අනරියමග්ගො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං චූචති භික්ඛවෙ අනරියො මග්ගො, කතමො ච භික්ඛවෙ අරියො මග්ගො: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාවිමුත්ති. අයං චූචති භික්ඛවෙ අරියො මග්ගොති.

10. 3. 5. 2

සුක්කමග්ග සූතකං

සුක්කමග්ගඤ්ච² වො භික්ඛවෙ¹ දෙසිසාමි කණ්ණමග්ගඤ්ච³. කතමො ච භික්ඛවෙ කණ්ණමග්ගො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං චූචති භික්ඛවෙ කණ්ණමග්ගො, කතමො ච භික්ඛවෙ සුක්කමග්ගො: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාවිමුත්ති. අයං චූචති භික්ඛවෙ සුක්කමග්ගොති.

10. 3. 5. 3

සද්ධමම සූතකං

සද්ධමමඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසිසාමි, අසද්ධමමඤ්ච. තං සුඤ්ඤං -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ අසද්ධමමො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං චූචති භික්ඛවෙ අසද්ධමමො, කතමො ච භික්ඛවෙ සද්ධමමො: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාවිමුත්ති. අයං චූචති භික්ඛවෙ සද්ධමමොති.

1. භික්ඛවෙ ධම්මං-මජ්ඣං.

2. සුක්කමග්ගඤ්ච-මජ්ඣං.

3. කණ්ණමග්ගඤ්ච-මජ්ඣං.

10. 3. 5. 4

සප්පරිසධමම සුතතං.

සප්පරිසධමම ඤාති වො භික්ඛවෙ දෙසිසාමී, අසප්පරිසධමම ඤාති. තං සුඤ්ඤං -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ අසප්පරිසධමමො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. කතමො ච භික්ඛවෙ සප්පරිසධමමො: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාවිමුත්ති. අයං වුච්ඡති භික්ඛවෙ සප්පරිසධමමොති.

10. 3. 5. 5

උප්පාදෙනබ්බ සුතතං.

උප්පාදෙනබ්බ ඤාති වො භික්ඛවෙ ධමමං දෙසිසාමී, න උප්පාදෙනබ්බ ඤාති. තං සුඤ්ඤං -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ න උප්පාදෙනබ්බො ධමමො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්ඡති භික්ඛවෙ න උප්පාදෙනබ්බො ධමමො. කතමො ච භික්ඛවෙ උප්පාදෙනබ්බො ධමමො: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාවිමුත්ති. අයං වුච්ඡති භික්ඛවෙ උප්පාදෙනබ්බො ධමමොති.

10. 3. 5. 6

ආසෙවිතබ්බ සුතතං.

ආසෙවිතබ්බ ඤාති වො භික්ඛවෙ ධමමං දෙසිසාමී, න සෙවිතබ්බ ඤාති. තං සුඤ්ඤං -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ න සෙවිතබ්බො ධමමො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්ඡති භික්ඛවෙ න සෙවිතබ්බො ධමමො. කතමො ච භික්ඛවෙ ආසෙවිතබ්බො ධමමො: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාවිමුත්ති. අයං වුච්ඡති භික්ඛවෙ ආසෙවිතබ්බො ධමමොති.

10. 3. 5. 7

භාවෙනබ්බ සුතතං.

භාවෙනබ්බ ඤාති වො භික්ඛවෙ ධමමං දෙසිසාමී න භාවෙනබ්බ ඤාති. තං සුඤ්ඤං -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ න භාවෙනබ්බො ධමමො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්ඡති භික්ඛවෙ න භාවෙනබ්බො ධමමො. කතමො ච භික්ඛවෙ භාවෙනබ්බො ධමමො: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාවිමුත්ති. අයං වුච්ඡති භික්ඛවෙ භාවෙනබ්බො ධමමොති.

10. 3. 5. 8

බහුලිකතතබබ සුතතං

බහුලිකතතබබ ඝණ¹ වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිය්‍යාමි, න බහුලිකතතබබ ඝණ¹ තං සුඤ්ඤාථ -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ න බහුලිකතතබබො ධම්මො: ටිව්ඡාදිට්ඨි -පෙ- ටිව්ඡාවිමුතති. අයං වුචන්ති භික්ඛවෙ න බහුලිකතතබබො ධම්මො, කතමො ච භික්ඛවෙ බහුලිකතතබබො ධම්මො: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාවිමුතති. අයං වුචන්ති භික්ඛවෙ බහුලිකතතබබො ධම්මොති.

10. 3. 5. 9

අනුසාරිතබබ සුතතං

අනුසාරිතබබ ඝණ වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිය්‍යාමි, නානුසාරිතබබ ඝණ. තං සුඤ්ඤාථ -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ නානුසාරිතබබො ධම්මො: ටිව්ඡාදිට්ඨි -පෙ- ටිව්ඡාවිමුතති. අයං වුචන්ති භික්ඛවෙ නානුසාරිතබබො ධම්මො, කතමො ච භික්ඛවෙ අනුසාරිතබබො ධම්මො: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාවිමුතති. අයං වුචන්ති භික්ඛවෙ අනුසාරිතබබො ධම්මොති.

10. 3. 5. 10

සච්ඡිකාතබබ සුතතං

සච්ඡිකාතබබ ඝණ වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිය්‍යාමි, න සච්ඡිකාතබබ ඝණ. තං සුඤ්ඤාථ -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ න සච්ඡිකාතබබො ධම්මො: ටිව්ඡාදිට්ඨි -පෙ- ටිව්ඡාවිමුතති. අයං වුචන්ති භික්ඛවෙ න සච්ඡිකාතබබො ධම්මො, කතමො ච භික්ඛවෙ සච්ඡිකාතබබො ධම්මො: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාවිමුතති. අයං වුචන්ති භික්ඛවෙ සච්ඡිකාතබබො ධම්මොති.

අරියවග්ගො පඤ්චමො.

තතියො පණ්ණාසකො.

1. කාතබබඤ්ච-මජ්ඣං

චතුර් පණණාසකො පුග්ගලවග්ගො

10. 4. 1. 1

සෙවිතබ්බ සූතකං

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පුග්ගලො න සෙවිතබ්බො, කතමෙහි දසහි: මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති, මිච්ඡාසංකප්පො හොති, මිච්ඡා වාචො හොති, මිච්ඡාකමමනො හොති, මිච්ඡාආච්චො හොති, මිච්ඡා වායාමො හොති, මිච්ඡාසති හොති, මිච්ඡාසමාධි හොති, මිච්ඡාඤ්ඤා හොති, මිච්ඡාවිමුක්ති හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො පුග්ගලො න සෙවිතබ්බො.

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පුග්ගලො සෙවිතබ්බො, කතමෙහි දසහි: සමාදිට්ඨිකො හොති, සමාසංකප්පො හොති, සමා වාචො හොති, සමාකමමනො හොති, සමාආච්චො හොති, සමා වායාමො හොති, සමාසති හොති, සමාසමාධි හොති, සමාඤ්ඤා හොති, සමාවිමුක්ති හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො පුග්ගලො සෙවිතබ්බොති.

10. 4. 1. 2- 12

භජිතබ්බාදි සූතකානි

2. දසහි භික්ඛවෙ සමන්තාගතො පුග්ගලො න භජිතබ්බො -පෙ- භජිතබ්බොති.

3. න පඨිරුපාසිතබ්බො -පෙ- පඨිරුපාසිතබ්බොති.

4. න පුජ්ජො හොති -පෙ- පුජ්ජො හොතිති.

5. න පාසංසො හොති -පෙ- පාසංසො හොතිති.

6. අගාරවො හොති -පෙ- සගාරවො හොතිති.

7. අප්පතිසසා¹ හොති -පෙ- සප්පතිසසා² හොතිති.
8. නාරාධනො හොති -පෙ- ආරාධනො හොතිති.
9. න විසුජ්ඣති -පෙ- විසුජ්ඣතිති.
10. මානං නාධිහොති -පෙ- මානං අධිහොතිති.
11. පඤ්ඤාය න වඩස්සති -පෙ- පඤ්ඤාය වඩස්සතිති.
12. බහුං අපුඤ්ඤං පසචති -පෙ- බහුං පුඤ්ඤං පසචති. කතමෙහි දසහි: සමොදිට්ඨිකො හොති, සමොසංඛාරපො හොති, සමොවාචො හොති, සමොකම්මනො හොති, සමො ආජිවො හොති, සමො වායාමො හොති, සමොසති හොති, සමොසමාධි හොති, සමොඤ්ඤාති හොති, සමොවිමුත්ති හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමනාගතො පුග්ගලො බහුං පුඤ්ඤං පසචතිති.

පුග්ගලවග්ගො පඨමො.

1. අප්පතිකො - සිමු.

2. සප්පතිකො - සිමු.

ජාත්‍යසෂයාණි වගෙහා

10. 4. 2. 1

බ්‍රාහ්මණ පවේචාරොහණී සූතතං

තෙන ඛො පන සමයෙන ජාත්‍යසෂයාණි බ්‍රාහ්මණො තද්‍රුපොසපේ සීසං නහාතො¹ නවං බොමයුගං නිවිජො අලං කුසමුඛිං ආදය හගවතො අවිදුරෙ එකමන්තං ධීතො හොති.

අද්දසා ඛො හගවා ජාත්‍යසෂයාණි බ්‍රාහ්මණං තද්‍රුපොසපේ සීසං නහාතං² නවං බොමයුගං නිවිජො අලං කුසමුඛිං ආදය එකමන්තං ධීතං දිසවා ජාත්‍යසෂයාණි බ්‍රාහ්මණං එතදවොච:

කිං නු ඛො තං බ්‍රාහ්මණං තද්‍රුපොසපේ සීසං නහාතො නවං බොමයුගං නිවිජො අලං කුසමුඛිං ආදය එකමන්තං ධීතො, කිංඤ්ජ³ බ්‍රාහ්මණං බ්‍රාහ්මණං කුලසාති.⁴

පවේචාරොහණී හො ගොතම අජ්ජ බ්‍රාහ්මණං කුලසාති⁵.

යථා කථං පන බ්‍රාහ්මණං බ්‍රාහ්මණානං පවේචාරොහණී හොතිති?

ඉධ හො ගොතම බ්‍රාහ්මණො තද්‍රුපොසපේ සීසං නහාතො නවං බොමයුගං නිවිජො අලෙලන ගොමයෙන පඨවිං ඔපුඤ්ජිකා⁵ හරිතෙහි කුසෙහි පඤ්චිකා අන්තරා ව වෙලං අන්තරා ව අග්ගාගාරං සෙය්‍යං කප්පන්ති, තෙ තං රත්තිං තිස්සාකුං පච්චුට්ඨාය පඤ්ඤාලිකා අභිං නමස්සන්ති “පවේචාරොහාම හවන්තං පවේචාරොහාම හවන්තං”න්ති. පහුතෙන ව සප්පිතෙලෙන නවතිතෙන අභිං සත්තප්පන්ති. තස්සා ව රත්තියා තෙන පණිතෙන බාදනියෙන හොජනියෙන බ්‍රාහ්මණෙ සත්තප්පන්ති. එවං ඛො හො ගොතම බ්‍රාහ්මණානං පවේචාරොහණී හොතිති.

අඤ්ඤාථා ඛො බ්‍රාහ්මණං බ්‍රාහ්මණානං පවේචාරොහණී, අඤ්ඤාථා ව පන අරියස්ස චිත්තයෙ පවේචාරොහණී හොතිති.

යථා කථං පන හො ගොතම අරියස්ස චිත්තයෙ පවේචාරොහණී හොතිති, සාධු මෙ හවං ගොතමො තථා ධම්මං දෙසෙතු යථා අරියස්ස චිත්තයෙ පවේචාරොහණී හොතිති.

1. නහාතො- මජ්ඣං.

2. නහාතං- මජ්ඣං.

3. කිංඤ්ජබ්‍රාහ්මණං කුලසාති- මජ්ඣං.

4. කුලසාති පුවර්- සීමු.

5. ඔපුඤ්ජිකා- මජ්ඣං.

තෙන හි බ්‍රාහ්මණ සුණාහි, සාධුකං මනසි කරොහි, හාසිස්සාමිති. එවලෙහාති බො ජාණ්‍යෙස්සාණි බ්‍රාහ්මණො හගවතො පච්චස්සෙසාසි. හගවා එතදවොච:

ඉධ බ්‍රාහ්මණ අරියසාවතො ඉති පටිසංචික්ඛති: පාණාතිපාතස්ස බො පාපකො විපාකො දිට්‍ඨො වෙච ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති. සො ඉති පටිසංඛාය පාණාතිපාතං පජහති, පාණාතිපාතා පච්චාරොහති, අදින්නාදනස්ස බො පාපකො විපාකො දිට්‍ඨො වෙච ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති. සො ඉති පටිසංඛාය අදින්නාදනං පජහති, අදින්නාදනා පච්චාරොහති, කාමෙසු මිච්ඡා වාරස්ස බො පාපකො විපාකො දිට්‍ඨො වෙච ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති. සො ඉති පටිසංඛාය කාමෙසු මිච්ඡාවාරං පජහති, කාමෙසු මිච්ඡාවාරා පච්චාරොහති. මුසාවාදස්ස බො පාපකො විපාකො දිට්‍ඨො වෙච ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති, සො ඉති පටිසංඛාය මුසාවාදං පජහති, මුසාවාද පච්චාරොහති, පිසුන්‍යාය වාචාය බො පාපකො විපාකො දිට්‍ඨො වෙච ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති. සො ඉති පටිසංඛාය පිසුන්‍යං වාචං පජහති. පිසුන්‍යාය වාචාය පච්චාරොහති. ඵරුසාය වාචාය බො පාපකො විපාකො දිට්‍ඨො වෙච ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති. සො ඉති පටිසංඛාය ඵරුසං වාචං පජහති, ඵරුසාය වාචාය පච්චාරොහති, සම්ච්ඡෙදප්පලාපස්ස බො පාපකො විපාකො දිට්‍ඨො වෙච ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති. සො ඉති පටිසංඛාය සම්ච්ඡෙදප්පලාපං පජහති, සම්ච්ඡෙදප්පලාපා පච්චාරොහති, අභිජ්ඣාය බො පාපකො විපාකො දිට්‍ඨො වෙච ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති. සො ඉති පටිසංඛාය අභිජ්ඣං පජහති, අභිජ්ඣාය පච්චාරොහති. ව්‍යාපාදස්ස බො පාපකො විපාකො දිට්‍ඨො වෙච ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති, සො ඉති පටිසංඛාය ව්‍යාපාදං පජහති, ව්‍යාපාද පච්චාරොහති, මිච්ඡාදිට්‍ඨිං බො පාපකො විපාකො දිට්‍ඨො වෙච ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති, සො ඉති පටිසංඛාය මිච්ඡාදිට්‍ඨිං පජහති, මිච්ඡාදිට්‍ඨිං පච්චාරොහති, එවං බො බ්‍රාහ්මණ අරියස්ස චිතයෙ පච්චාරොහණි හොතිති.

අඤ්ඤාතා හො ගොතම බ්‍රාහ්මණානං පච්චාරොහණි, අඤ්ඤාතා ච පන අරියස්ස චිතයෙ පච්චාරොහණි හොතිති. ඉමිස්සා ච හො ගොතම අරියස්ස චිතයෙ පච්චාරොහණියා බ්‍රාහ්මණානං පච්චාරොහණි කලං නාගසති යොළුසි.

අභික්ඛන්තං හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං හවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්‍යපෙතං සරණං ගතකති.

10. 4. 2. 2

අරියපච්චාරොහණී සුත්තං

අරියං වො භික්ඛවෙ පච්චාරොහණීං දෙසිසාමී, තං සුඤ්ඤං -පෙ-
හගවා එතදවොච.

ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිසංඝිතොති: පාණාතිපාතස්ස ඛො
පාපකො විපාකො දිට්ඨො වෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති. සො ඉති
පටිසංඝාය පාණාතිපාතං ප්‍රච්ඡන්ති. පාණාතිපාතා පච්චාරොහනී -පෙ-
මිච්ඡාදිට්ඨියා ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨො වෙව ධම්මෙ අභිසම්පරා-
යඤ්ඤාති. සො ඉති පටිසංඝාය මිච්ඡාදිට්ඨිං ප්‍රච්ඡන්ති, මිච්ඡාදිට්ඨියා
පච්චාරොහනී. අයං වුට්ඨති භික්ඛවෙ අරියා පච්චාරොහණීති.

10. 4. 2. 3

සඬගාරව සුත්තං

අපං ඛො සඬගාරවො බ්‍රාහ්මණො යෙන හගවා තෙනුපසඬකම්,
උපසඬකම්ඤා හගවතා සඬං. සම්මොදි -පෙ- එකමන්තං නිසින්නො ඛො
සඬගාරවො බ්‍රාහ්මණො හගවන්තං එතදවොච. කිංඤ්ඤා ඛො හො ගොතම
ඔරිමං තීරං? කිං පාරිමං තීරන්ති?

පාණාතිපාතො ඛො බ්‍රාහ්මණ ඔරිමං තීරං, පාණාතිපාතා චෙරමණී
පාරිමං තීරං. අදින්නාදනා ඛො බ්‍රාහ්මණ ඔරිමං තීරං, අදින්නාදනා චෙරමණී
පාරිමං තීරං. කාමෙසු මිච්ඡාවාරො ඛො බ්‍රාහ්මණ ඔරිමං තීරං, කාමෙසු
මිච්ඡාවාරා චෙරමණී පාරිමං තීරං. මුසාවාදෙ ඔරිමං තීරං, මුසාවාදෙ චෙරමණී
පාරිමං තීරං. පිසුනාවාවා ඔරිමං තීරං, පිසුනාය වාවාය චෙරමණී පාරිමං
තීරං. එරුසා වාවා ඔරිමං තීරං, එරුසාය වාවාය චෙරමණී පාරිමං තීරං.
සමෙප්පලාපා ඔරිමං තීරං, සමෙප්පලාපා චෙරමණී පාරිමං තීරං. අභිජ්ඣා
ඔරිමං තීරං. අභිජ්ඣා පාරිමං තීරං. ව්‍යාපාදෙ ඔරිමං තීරං, අධ්‍යාපාදෙ
පාරිමං තීරං. මිච්ඡාදිට්ඨි ඔරිමං තීරං, සම්මොදිට්ඨි පාරිමං තීරං, ඉදං ඛො
බ්‍රාහ්මණ ඔරිමං තීරං, ඉදං පාරිමං තීරන්ති.

1. අප්පකා තෙ මනුසෙසසු යෙ ජනා පාරගාමීනො,
අථායං ඉතරා පජා තීරමෙවානු ධාවතී,
2. යෙ ව බො සමුද්දක්ඛනෙ ධම්මෙ ධම්මානුච්ඡන්තො,
තෙ ජනා පාරමෙසසන්ති මච්චුධෙය්‍යං සුදුත්තරං.
3. කණ්ණං ධම්මං විප්පභාය සුක්කං භාවෙථ පණ්ඩිතො
ඔකා අනොකං ආගමම විචෙකෙ යත් දුරමං.
4. නත්‍රාහිරතීව්ච්ඡය්‍ය හිත්වා කාමෙ අකිඤ්ඤානො
පරියොදපෙය්‍ය අත්තානං විත්තකෙලයෙහි පණ්ඩිතො.
5. යෙසං සම්මාදි අබ්බෙසු සත්ථා විත්තං සුභාවිතං
ආදනපටිතිසසග්ගෙ අනුපාදය යෙ රතා
බිණ්ණසවා පුත්තිමත්තො තෙ ලොකෙ පරිනිබ්බුතා ති.

සඬගාරට සුත්තං තතියං.

10. 4. 2. 4

ඔරිමතිර සුත්තං

ඔරිමඤ්ඤ වො භික්ඛවෙ තීරං දෙසිසසාමි, පාරිමඤ්ඤ තීරං, නං සුභාථ
-පෙ- කතමඤ්ඤ භික්ඛවෙ ඔරිමං තීරං? කතමඤ්ඤ පාරිමං තීරං?

පාණාතිපාතො බො භික්ඛවෙ ඔරිමං තීරං, පාණාතිපාතා වෙරමණී
පාරිමං තීරං. අදින්නාදනං ඔරිමං තීරං, අදින්නාදනා වෙරමණී පාරිමං තීරං.
කාමෙසු මිච්ඡාවාරො ඔරිමං තීරං, කාමෙසු මිච්ඡාවාරා වෙරමණී පාරිමං
තීරං. මුසාවාදෙ ඔරිමං තීරං, මුසාවාද වෙරමණී පාරිමං තීරං. පිසුණා වාවා
ඔරිමං තීරං, පිසුණාය වාවාය වෙරමණී පාරිමං තීරං. එරුසා වාවා ඔරිමං
තීරං, එරුසාය වාවාය වෙරමණී පාරිමං තීරං. සමුප්පලාපො ඔරිමං තීරං,
සමුප්පලාපා වෙරමණී පාරිමං තීරං. අභිජ්ඣා ඔරිමං තීරං, අනභිජ්ඣා
පාරිමං තීරං. ව්‍යාපාදෙ ඔරිමං තීරං, අව්‍යාපාදෙ පාරිමං තීරං. මිච්ඡාදිට්ඨි
ඔරිමං තීරං, සමමා දිට්ඨි පාරිමං තීරං. ඉදං බො භික්ඛවෙ ඔරිමං තීරං, ඉදං
පාරිමං තීරන්ති.

1. අප්පකා තෙ මනුසෙසසු යෙ ජනා පාරගාමීනො
අථායං ඉතරා පජා තීර මෙවානුධාවති

2. යෙ ව බො සමුදසංගතෙ ධම්මෙ ධම්මානුවත්තො
නෙ ජනා පාරමෙසුන්ති ම චූඨෙය්‍යං සුදුන්නරං.
3. කණ්‍යං ධම්මං විපසංයා සුක්කං භාවෙථ පණ්ඩිතො
ඔකා අනොකං ආගමිති විවෙකෙ යත් දුරම.
4. තත්‍රාහි රතිමිවෙජ්‍යා හිත්වා කාමෙ අතිඤ්ඤානො
පරියොදපෙය්‍ය අත්තානං විත්තකෙලසෙහි පණ්ඩිතො.
4. යෙසං සමේවාධි අබ්බසු සමුච්ඡා විත්තං සුභාවිතං
ආද්‍යතපටිතිසංගො අනුපාදය යෙ රතා
බිණ්ණසවා පුත්තිමනෙතො තෙ ලොකෙ පරිතිබ්බතා ති.

10. 4. 2. 5

පයම අධමම සුත්තං.

අධමමො ව හික්ඛවෙ චෙදිතබ්බො අනෙයො ව, ධම්මො ව චෙදිතබ්බො
අනෙයො ව. අධමමඤ්ඤා විදිත්වා අනත්ඤ්ඤා, ධමමඤ්ඤා විදිත්වා අත්ඤ්ඤා යථා
ධමමො යථා අනෙයො තථා පටිපජ්ජන්ති.

කතමො ව හික්ඛවෙ අධමමො ව අනෙයො ව:

පාණාතිපාතො, අදින්නාදනං කාලෙසු මිච්ඡාවාරො, මුසාවාදෙ පිසුනා
වාචා, ඵරුසාවාචා, සම්මප්පලාපො, අභිජ්ඣා, ව්‍යාපාදෙ, මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං
චූචති හික්ඛවෙ අධමමො ව අනෙයො ව.

කතමො ව හික්ඛවෙ ධම්මො ව අනෙයො ව:

පාණාතිපාතා චෙරමණී, අදින්නාදනා චෙරමණී, කාලෙසු මිච්ඡාවාරා
චෙරමණී, මුසාවාද චෙරමණී, පිසුනාය වාචාය චෙරමණී, ඵරුසාය වාචාය
චෙරමණී, සම්මප්පලාපා චෙරමණී, අනභිජ්ඣා, අව්‍යාපාදෙ, සමුච්ඡාදිට්ඨි, අයං
චූචති හික්ඛවෙ ධම්මො ව අනෙයො ව.

අධමමො ව හික්ඛවෙ චෙදිතබ්බො අනෙයො ව, ධම්මො ව චෙදිතබ්බො
අනෙයො ව, අධමමඤ්ඤා විදිත්වා අනත්ඤ්ඤා, ධමමඤ්ඤා විදිත්වා අත්ඤ්ඤා යථා
ධමමො යථා අනෙයො තථා පටිපජ්ජන්තිනි ඉති යං තං චුත්තං, ඉදමෙතං
පටිච්ච චුත්තන්ති.

10. 4. 2. 6

දුතිය අධමම සුතතං

අධමො ව භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බො, ධම්මො ව, අනස්සොව වෙදිතබ්බො අස්සො ව. අධමමෙකං විදිතා ධම්මෙකං, අනස්සංකං විදිතා අස්සංකං යථා ධම්මො යථා අස්සො තථා පටිපජ්ජතබ්බන්ති ඉදමවොව හගවා, ඉදං වතා සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං පාවිසි.

අප්ථ ඛො තෙසං භික්ඛුනං අවිරපක්කන්තස්ස හගවතො එතදහොසි: ඉදං ඛො නො ආවුසො හගවා සංඛින්නෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විජාරෙන අස්සං අවිහරිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො, “අධමො ව භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බො ධම්මො ව, අනස්සොව වෙදිතබ්බො අස්සො ව. අධමං ව විදිතා ධම්මෙකං, අනස්සංකං විදිතා අස්සංකං, යථා ධම්මො යථා අස්සො තථා පටිපජ්ජතබ්බන්ති.

කො නු ඛො ඉමස්ස හගවතා සංඛින්නෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විජාරෙන අස්සං අවිහරන්තස්ස විජාරෙන අස්සං විහරෙය්‍යාති?

අප්ථ ඛො තෙසං භික්ඛුනං එතදහොසි:

අයං ඛො ආයස්මා මහා කච්චානො සත්ථු වෙව සංවණ්ණිතො, සමහාවිතො ව විශ්ඤානං සමුභවාරිතං, පහොතිවායස්මා මහා කච්චානො ඉමස්ස හගවතා සංඛින්නෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විජාරෙන අස්සං අවිහරන්තස්ස විජාරෙන අස්සං විහරිතුං. යනතුන මයං යෙනායස්මා මහා කච්චානො තෙනුපසංඛිතමෙය්‍යාම, උපසංඛිතමිත්වා ආයස්මන්තං මහා කච්චානං එතමස්සං පුච්ඡෙය්‍යාම. යථා නො ආයස්මා මහාකච්චානො ව්‍යාකරිස්සති, තථා නං ධාරෙස්සාමාති.

අප්ථ ඛො තෙ භික්ඛු යෙනායස්මා මහාකච්චානො තෙනුපසංකමිංසුං. උපසංකමිත්වා ආයස්මතා මහා කච්චානෙන සංභිං සමොදාදිංසු, සමොදාදනියං කපං සාරාණියං විතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මන්තං මහා කච්චානං එතදවොචුං:

“ඉදං ඛො නො ආවුසො කච්චාන භගවා සංඛිනෙතන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විජ්ඣාමන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො, “අධම්මො ච භික්ඛාවෙ වෙදිතබ්බො ධම්මො ච, අනපො ච වෙදිතබ්බො අපො ච, අධම්මඤ්ඤි විදිත්වා ධම්මඤ්ඤි අනත්ඤ්ඤි විදිත්වා අත්ඤ්ඤි යථා ධම්මො යථා අපො, තථා පටිපජජිතබ්බන්ති”. තෙසං නො ආවුසො අවිරපකකතස්ස භගවතො එතදහොසි: “ඉදං ඛො නො ආවුසො භගවා සංඛිනෙතන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විජ්ඣාමන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො. “අධම්මො ච භික්ඛාවෙ වෙදිතබ්බො ධම්මො ච, අනපො ච වෙදිතබ්බො අපො ච, අධම්මඤ්ඤි විදිත්වා ධම්මඤ්ඤි අනත්ඤ්ඤි විදිත්වා අත්ඤ්ඤි යථා ධම්මො, යථා අපො, තථා පටිපජජිතබ්බන්ති”.

කො නු ඛො ඉමස්ස භගවතා සංඛිනෙතන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විජ්ඣාමන අත්ථං අවිභක්තස්ස විජ්ඣාමන අත්ථං විභජෙය්‍යා”ති තෙසං නො ආවුසො අමිත්තාකං එතදහොසි:

“අයං ඛො ආයස්මා මහා කච්චානො සත්ථු වෙච සංවණ්ණිතො, සමහාවිතො ච විඤ්ඤානං සමුභමවාරිතං. පහොති චා යස්මා මහා කච්චානො ඉමස්ස භගවතා සංඛිනෙතන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විජ්ඣාමන අත්ථං අවිභක්තස්ස විජ්ඣාමන අත්ථං විභජිතුං. යං නූන මයං යෙනායස්මා මහා කච්චානො තෙනුපසංකමෙය්‍යාම, උපසංඛිතමිත්වා ආයස්මිනං මහා කච්චානං එතමත්ථං පුට්ඨෙය්‍යාම. යථා නො ආයස්මා මහා කච්චානො ව්‍යාකරිස්සති, තථා නං ධාරෙස්සාමා”ති විභජනායස්මා මහාකච්චානො ති.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුකඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතිකකමෙමච මූලං, අතිකකමම බන්ධං, සාධාපලංසෙ සාරං පරියෙසිතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍ය, එවං සමපදමීදං. ආයස්මිනං සත්ථු සමමුඛිතො තං භගවතං අභිසිත්වා අමෙත එතමත්ථං පටිපුච්ඡිතබ්බං මඤ්ඤප්. සොහාවුසො භගවා ජානං ජානාති, පස්සං පස්සති. චක්ඛුහුතො ඤාණහුතො ධම්මහුතො බ්‍රහ්මහුතො චත්තා පටිත්තා අත්ථස්ස නිකේතනා අමතස්ස දුතා ධම්මස්සාමී තථාගතො. සො වෙච පනෙතස්ස කාලො අහොසි යං තුමෙත භගවතංයෙව උපසංඛිතමිත්වා එතමත්ථං පුට්ඨෙය්‍යාම. යථා ඛො¹ භගවා ව්‍යාකරෙය්‍ය, තථා නං ධාරෙය්‍යාමා ති.

1. යථා නො, සිමු,

අද්ධා ආවුසො කච්චාන හගවා ජානං ජානාති, පසං පසසති, චක්ඛු
 භූතො ඤාණභූතො ධම්මභූතො බ්‍රහ්මභූතො චක්ඛා පචක්ඛා අක්ඛා
 ගිනෙන්නා අමතස්ස ද්‍යා ධම්මස්සාමී තථාගතො. යො චෙව පනෙතස්ස
 කාලො අහොසි යං මයං හගවනතංයෙව උපසංඝිකමිත්වා එතමක්ඛං
 පුච්ඡෙය්‍යාම, යථා නො හගවා ව්‍යාකරෙය්‍ය, තථා නං ධාරෙය්‍යාම,
 අපිවායස්මා මහා කච්චානො සත්ථු චෙව සංවණ්ණතො, සමාචිනො ච
 විඤ්ඤානං සංග්‍රහචාරිනං, පහොතිවායස්මා මහා කච්චානො ඉමස්ස හගවතා
 සංඛබ්බෙන්න උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස වික්ඛාරෙන අත්ථං අවිහතස්ස වික්ඛා-
 රෙන අත්ථං විහජිතුං. විහජනායස්මා මහා කච්චානො අගරුං කරිකා¹ ති.

තෙනභාවුසො පුණාරථ, සාධුකං මනසිකරොථ, හාසිස්සාමිති. ‘එව-
 මාවුසො’ති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො මහාකච්චානස්ස පච්චසෙසාසු.
 ආයස්මා මහා කච්චානො එතදචොච:

යං ඛො නො ආවුසො හගවා සංඛබ්බෙන්න උද්දෙසං උද්දිට්ඨො
 වික්ඛාරෙන අත්ථං අවිහජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො, “අධම්මො ච
 භික්ඛො චෙදිතඛෙඛා ධම්මො ච, අනස්මා ච චෙදිතඛෙඛා අස්මා ච,
 අධම්මඤ්ඤි විදිත්වා ධම්මඤ්ඤි, අනත්ථං ච විදිත්වා අත්ථඤ්ඤි යථා ධම්මො, යථා
 අස්මා, තථා පටිපජ්ජිතස්මාති”.

කතමො වාවුසො අධම්මො, කතමො ච ධම්මො, කතමො ච අනස්මා,
 කතමො ච අස්මා:

පාණාතිපාතො ආවුසො අධම්මො, පාණාතිපාතා චෙරමණි ධම්මො,
 යෙ ච පාණාතිපාත පට්ඨයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති,
 අයං අනස්මා. පාණාතිපාතා චෙරමණි පට්ඨයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා
 භාවනා පාරිසුරිං ගවජන්ති, අයං අස්මා.

අදික්ඛාදනං ආවුසො අධම්මො, අදික්ඛාදනා චෙරමණි ධම්මො, යෙව
 අදික්ඛාදනපට්ඨයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති, අයං
 අනස්මා, අදික්ඛාදනා චෙරමණි පට්ඨයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා
 පාරිසුරිං ගවජන්ති, අයං අස්මා.

1. අගරු කරිකා- පිඬු.

කාමෙස්ත්‍ර මිත්‍යාවාරො ආවුසො අධිමෙමා, කාමෙස්ත්‍ර මිත්‍යාවාරා වෙරමෙණි ධමෙමා, යෙ ච කාමෙස්ත්‍ර මිත්‍යාවාරපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමො සමභවන්ති, අයං අනෙකො, කාමෙස්ත්‍ර මිත්‍යාවාරා වෙරමෙණි පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමො භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති, අයං අනෙකො.

මුසාවාදෙ ආවුසො අධිමෙමා, මුසාවාද වෙරමෙණි ධමෙමා. යෙ ච මුසාවාද පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමො සමභවන්ති, අයං අනෙකො, මුසාවාද වෙරමෙණි පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමො භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති අයං අනෙකො.

පිසුනා වාචා ආවුසො අධිමෙමා, පිසුනාය වාචාය වෙරමෙණි ධමෙමා, යෙ ච පිසුනා වාචා පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමො සමභවන්ති, අයං අනෙකො. පිසුනාය වාචාය වෙරමෙණි පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමො භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති, අයං අනෙකො.

ඵරුසා වාචා ආවුසො අධිමෙමා, ඵරුසාය වාචාය වෙරමෙණි ධමෙමා, යෙ ච ඵරුසවාචා පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමො සමභවන්ති, අයං අනෙකො, ඵරුසාය වාචාය වෙරමෙණි පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමො භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති, අයං අනෙකො.

සම්මප්පලාපො ආවුසො අධිමෙමා, සම්මප්පලාපා වෙරමෙණි ධමෙමා, යෙ ච සම්මප්පලාප පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමො සමභවන්ති, අයං අනෙකො. සම්මප්පලාපා වෙරමෙණි පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමො භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති, අයං අනෙකො.

අභිරක්ඛා ආවුසො අධිමෙමා, අනභිරක්ඛා ධමෙමා, යෙ ච අභිරක්ඛා පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමො සමභවන්ති, අයං අනෙකො, අනභිරක්ඛා පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමො භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති, අයං අනෙකො.

ව්‍යාපාදෙ ආවුසො අධිමෙමා, අව්‍යාපාදෙ ධමෙමා, යෙ ච ව්‍යාපාද පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමො සමභවන්ති, අයං අනෙකො, අව්‍යාපාද පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමො භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති, අයං අනෙකො.

මිත්‍යාදිට්ඨි ආවුසො අධිමෙමා, සම්මාදිට්ඨි ධමෙමා, යෙ ච මිත්‍යාදිට්ඨි පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධමො සමභවන්ති අයං අනෙකො, සම්මාදිට්ඨිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධමො භාවනා පාරිසුරිං ගව්ඡන්ති, අයං අනෙකො.

යං ඛො නො ආවුසො හගවා සඬබ්භෙතන උදෙසං උද්දිසිත්වා විජාරොන අත්ථං අවිහරිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො “අධම්මො ච භික්ඛවෙ චෙදිතබ්බො ධම්මො ච, අනස්සො ච චෙදිතබ්බො අස්සො ච, අධම්මඤ්ඤ විදිත්වා ධම්මඤ්ඤ, අනත්ඤ්ඤ විදිත්වා අත්ඤ්ඤ, යථා ධම්මො යථා අස්සො, තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති”. ඉමස්ස ඛො අහං ආවුසො හගවතා සඬබ්භෙතන උදෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විජාරොන අත්ථං අවිහරිතස්ස එවං විජාරොන අත්ථං ආජානාමි, ආකඤ්චිමානා ච පන තුම්හෙ ආවුසො හගවතනං යෙව උපසඬක්ඛිත්වා එතමත්ථං පුට්ඨෙජ්ජායාම, යථා නො¹ හගවා ව්‍යාකරොති තථා නං ධාරෙය්‍යාමාති.

එවමාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො මහාකච්චානස්ස භාසිතං දභිතජ්ඣො අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා යෙන හගවා තෙනුපසඬක්ඛිමිංසු, උපසඬක්ඛිත්වා හගවතනං අභිවාදෙත්වා එතමතනං නිසිදිංසු, එකමතනං නිසිතනා ඛො තෙ භික්ඛු හගවතනං එතදවොචුං:

යං ඛො නො හතෙන හගවා සඬබ්භෙතන උදෙසං උද්දිසිත්වා විජාරොන අත්ථං අවිහරිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො, “අධම්මො ච භික්ඛවෙ චෙදිතබ්බො ධම්මො ච, අනස්සො ච චෙදිතබ්බො අස්සො ච, අධම්මඤ්ඤ විදිත්වා ධම්මඤ්ඤ, අනත්ඤ්ඤ විදිත්වා අත්ඤ්ඤ, යථා ධම්මො යථා අස්සො තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති”. තෙසං නො හතෙන අමහාකං අවිරපක්කන්තස්ස හගවතො එතදහොසි: “ඉදං ඛො නො ආවුසො හගවා සඬබ්භෙතන උදෙසං උද්දිසිත්වා විජාරොන අත්ථං අවිහරිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො “අධම්මො ච භික්ඛවෙ චෙදිතබ්බො ධම්මො ච, අනස්සො ච චෙදිතබ්බො අස්සො ච අධම්මඤ්ඤ විදිත්වා ධම්මඤ්ඤ අනත්ඤ්ඤ විදිත්වා අත්ඤ්ඤ යථා ධම්මො යථා අස්සො තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති”.

කො නු ඛො ඉමස්ස හගවතා සඬබ්භෙතන උදෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විජාරොන අත්ථං විහරෙය්‍යා”ති. තෙසං නො හතෙන අමහාකං එතදහොසි:

“අයං ඛො ආයස්මා මහා කච්චානො සත්ථුවෙව සම්මන්තීතො සමහා-විතො ච විඤ්ඤානං සමුභවාරිතං. පහොති වායස්මා මහාකච්චානො ඉමස්ස හගවතා සඬබ්භෙතන උදෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විජාරොන අත්ථං අවිහරිතස්ස විජාරොන අත්ථං විහරිතුං. යනාත්ත මයං යෙනායස්මා මහාකච්චානො තෙනුපසඬක්ඛමෙය්‍යාම, උපසඬක්ඛිත්වා ආයස්මතනං මහාකච්චානං එතමත්ථං පුට්ඨෙජ්ජායාම යථා නො ආයස්මා මහාකච්චානො ව්‍යාකරිස්සති තථා නං ධාරෙය්‍යාමාති. අපං ඛො මයං හතෙන යෙනායස්මා මහාකච්චානො තෙනුපසඬක්ඛිමිමා. උපසඬක්ඛිත්වා ආයස්මතනං මහාකච්චානං එතමත්ථං පුට්ඨිමා: තෙසං නො හතෙන ආයස්මතා මහාකච්චානෙන ඉමෙහි ආකාරෙහි ඉමෙහි පදෙහි ව්‍යාඤ්ජනෙහි අස්සො සුවිහරෙතාති.

1. වො මජ්ඣං.

සාධු සාධු භික්ඛවෙ, පණ්ඩිතො භික්ඛවෙ මහාකව්චානො, මහාපඤ්ඤා භික්ඛවෙ මහාකව්චානො, මං වෙයි තුමෙහ භික්ඛවෙ උපසංඝකමිත්වා එනමත්. පුච්ඡය්‍යාථ අහමයි වෙන. එවමෙවං ව්‍යාකරෙය්‍යං යථා තං මහාකව්චානෙන ව්‍යාකතං. එසො චෙවෙනස්ස අප්පො, එවං ච නං ධාරෙය්‍යාථාති.

10. 4. 2. 7

තතිය අධම්ම සුතතං

අධම්මො ච භික්ඛවෙ චේදිතබ්බො ධම්මො ච, අනප්පො ච චේදිතබ්බො අප්පො ච, අධම්මඤ්ඤා විදිත්වා ධම්මඤ්ඤා, අනප්පඤ්ඤා විදිත්වා අප්පඤ්ඤා, යථා ධම්මො, යථා අප්පො තථා පටිපජ්ජන්ති.

කතමො ච භික්ඛවෙ අධම්මො, කතමො ච ධම්මො, කතමො ච අනප්පො, කතමො ච අප්පො, පාණාතිපාතො භික්ඛවෙ අධම්මො, පාණාතිපාතා චේරමණී ධම්මො, යෙ ච පාණාතිපාතපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති, අයං අනප්පො. පාණාතිපාතා චේරමණී පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ජන්ති, අයං අප්පො.

අදින්නාදුතං භික්ඛවෙ අධම්මො, අදින්නාදුතා චේරමණී ධම්මො -පෙ--කාමෙසු මිච්ඡාවාරො භික්ඛවෙ අධම්මො, කාමෙසු මිච්ඡාවාරා චේරමණී ධම්මො -පෙ- මුසාවාදෙ භික්ඛවෙ අධම්මො, මුසාවාද චේරමණී ධම්මො -පෙ- පිසුනා වාචා භික්ඛවෙ අධම්මො, පිසුනාය වාචාය චේරමණී ධම්මො -පෙ- ඵරුසා වාචා භික්ඛවෙ අධම්මො, ඵරුසාය වාචාය චේරමණී ධම්මො සමච්ඡල්‍යාපො භික්ඛවෙ අධම්මො සමච්ඡල්‍යාපා චේරමණී ධම්මො -පෙ- අභිජ්ඣා භික්ඛවෙ අධම්මො, අනභිජ්ඣා ධම්මො -පෙ- ව්‍යාපාදෙ භික්ඛවෙ අධම්මො, අව්‍යාපාදෙ ධම්මො -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි භික්ඛවෙ අධම්මො, සමාදිට්ඨි ධම්මො යෙ' ච මිච්ඡාදිට්ඨිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති, අයං අනප්පො, සමාදිට්ඨිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිසුරිං ගව්ජන්ති, අයං අප්පො.

“අධම්මො ච භික්ඛවෙ චේදිතබ්බො ධම්මො ච, අනප්පො ච චේදිතබ්බො අප්පො ච. අධම්මඤ්ඤා විදිත්වා ධම්මඤ්ඤා, අනප්පඤ්ඤා විදිත්වා අප්පඤ්ඤා යථා ධම්මො යථා අප්පො, තථා පටිපජ්ජන්ති”.

10. 4. 2. 8

කමමනිදන සූතකං.

පාණානිපාතමපහං. භික්ඛවෙ තිව්ධං. වදුම් ලොහහෙතුකමයි දෙස හෙතුකමයි මොහහෙතුකමයි. අදිනනාදනමපහං. භික්ඛවෙ තිව්ධං. වදුම් ලොහහෙතුකමයි දෙසහෙතුකමයි මොහහෙතුකමයි. කාමෙසු මිච්ඡාචාරමපහං. භික්ඛවෙ තිව්ධං. වදුම් ලොහහෙතුකමයි දෙසහෙතුකමයි මොහහෙතුකමයි. මුසාවාදමපහං. භික්ඛවෙ තිව්ධං. වදුම් ලොහහෙතුකමයි දෙසහෙතුකමයි මොහහෙතුකමයි. පිසුණං වාවමපහං. භික්ඛවෙ තිව්ධං. වදුම් ලොහහෙතුකමයි දෙසහෙතුකමයි මොහහෙතුකමයි. ඵරුසං වාවමපහං. භික්ඛවෙ තිව්ධං. වදුම් ලොහහෙතුකමයි දෙසහෙතුකමයි. මොහහෙතුකමයි සමච්ඡාදාපමපහං. භික්ඛවෙ තිව්ධං. වදුම් ලොහහෙතුකමයි දෙසහෙතුකමයි මොහහෙතුකමයි. අභික්ඛමපහං. භික්ඛවෙ තිව්ධං. වදුම් ලොහහෙතුකමයි දෙසහෙතුකමයි මොහහෙතුකමයි. ව්‍යාපාදමපහං. භික්ඛවෙ තිව්ධං. වදුම් ලොහහෙතුකමයි දෙසහෙතුකමයි මොහහෙතුකමයි. මිච්ඡාදිට්ඨිමපහං. භික්ඛවෙ තිව්ධං. වදුම් ලොහහෙතුකමයි දෙසහෙතුකමයි මොහහෙතුකමයි.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ ලොහො කමමනිදන සමහවො, දෙසො කමමනිදන සමහවො, මොහො කමමනිදනසමහවො. ලොහකකියා කමමනිදනසකියො, දෙසකකියා කමමනිදනසකියො, මොහකකියා කමමනිදන සකියොති.

10. 4. 2. 9

සපරිකකමන සූතකං.

සපරිකකමනො අයං. භික්ඛවෙ ධම්මො, නායං. ධම්මො අපරිකකමනො. කථංඤා භික්ඛවෙ සපරිකකමනො අයං. ධම්මො, නායං. ධම්මො අපරිකකමනො:

පාණානිපාතිණං භික්ඛවෙ පාණානිපාතා වෙරමණි පරිකකමනං හොති. අදිනනාදනාණං භික්ඛවෙ අදිනනාදනා වෙරමණි පරිකකමනං හොති. කාමෙසු මිච්ඡාචාරිණං¹ භික්ඛවෙ කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණි පරිකකමනං හොති. මුසාවාදිණං² භික්ඛවෙ මුසාවාද වෙරමණි පරිකකමනං හොති.

1. කාමෙසු මිච්ඡාචාරසස, සි.මු.

2. මුසාවාදසස, සි.මු.

පිසුනාවාවස්ස භික්ඛවෙ පිසුනාවාවා වෙරමණී පරික්කමනං හොති. එරුසාවාවස්ස භික්ඛවෙ එරුසාය වාවාය වෙරමණී පරික්කමනං හොති. සමච්ඡාලාපිස්ස¹ භික්ඛවෙ සමච්ඡාලාපා වෙරමණී පරික්කමනං හොති. අභිජ්ඣාලුස්ස භික්ඛවෙ අනභිජ්ඣා පරික්කමනං හොති. ව්‍යාපනස්ස² භික්ඛවෙ අව්‍යාපාදෙ පරික්කමනං හොති. මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස³ භික්ඛවෙ සමමාදිට්ඨි පරික්කමනං හොති.

එවං බො භික්ඛවෙ, සපරික්කමනො අයං ධම්මො නායං ධම්මො අපරික්කමනොති.

10. 4. 2. 10

වුඤ්ඤා සුත්තං

එවං මෙ සුත්තං, එකං සමයං භගවා පාවායං⁴ විහරති වුඤ්ඤා කමොර පුත්තස්ස අමබ්වතො. අප්ථං බො වුඤ්ඤා කමොර පුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඬ්ඛමි. උපසඬ්ඛමිත්වා භගවිත්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීත්තං බො වුඤ්ඤා කමොරපුත්තං භගවා එතදවොච: කස්ස නො තං වුඤ්ඤා සොවෙය්‍යාති රොවෙය්‍යාසීති⁵?

බ්‍රාහ්මණා භතෙන පච්ඡාභූමකා කමණ්ඩුකා සෙවාලමාලිකා අභි-පරිවාරිකා⁶ උදකොරොහකා සොවෙය්‍යාති පඤ්ඤාපෙනති. තෙසාහං සොවෙය්‍යාති රොවෙමීති.

යථා කථං පන වුඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණා පච්ඡාභූමකා කමණ්ඩුකා සෙවාලමාලිකා අභිපරිවාරිකා උදකොරොහකා සොවෙය්‍යාති පඤ්ඤාපෙනති?

ඉධ භතෙන බ්‍රාහ්මණා පච්ඡාභූමකා කමණ්ඩුකා සෙවාලමාලිකා අභි-පරිවාරිකා උදකොරොහකා තෙ සාවකෙ⁷ එවං සමාදපෙනති: “එහි තං අමො පුරිස, කාලසෙසව්⁸ උට්ඨහනොව්⁹ සයනමා පඨවිං ආමසෙය්‍යාසි, නො වෙ පඨවිං ආමසෙය්‍යාසි අලුපාති ගොමයාති ආමසෙය්‍යාසි, නො වෙ අලුපාති ගොමයාති ආමසෙය්‍යාසි හරිතාති තිණාති ආමසෙය්‍යාසි.

1. සමච්ඡාලාපස්ස-සීග්‍ර.

2. ව්‍යාපනන විකල්පය-මජ්ඣ.

3. මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස-මජ්ඣ.

4. වාපායං-මජ්ඣ.

5. රොවෙසීති-මජ්ඣ.

6. අභිපරිවාරිකා-මජ්ඣ.

7. සාවකං-මජ්ඣ, සීග්‍ර.

8. සකාලසෙසව-සායා.

9. උට්ඨහනෙතං-සායා.

නො වෙ හරිතානි තිණානි ආමසෙය්‍යාසි අග්‍රිං පරිවරෙය්‍යාසි, නො වෙ අභිං පරිවරෙය්‍යාසි පඤ්ඤාකො ආදිවං නමසෙය්‍යාසි, නො වෙ පඤ්ඤාකො ආදිවං, නමසෙය්‍යාසි සායනනියකං උදකං ඔරොහෙය්‍යාසිති. එවං බො හතෙන ව්‍රාභමණා පච්ඡාභුමකා කමණ්ඩලකා සෙවාලමාලිකා අභිපරිවාරකා උදකොරොහකා සොවෙය්‍යානි පඤ්ඤාපෙනති. තෙසාහං සොවෙය්‍යානි රොවෙමීති.

අඤ්ඤාථා බො වුඤ්ඤා ව්‍රාභමණා පච්ඡාභුමකා කමණ්ඩලකා සෙවාලමාලිකා අභිපරිවාරකා උදකොරොහකා සොවෙය්‍යානි පඤ්ඤාපෙනති. අඤ්ඤාථා ච පන අරියස්ස චිත්තෙය්‍යෙ සොවෙය්‍යං හෙ තිති.

යථා කථං පන හතෙන අරියස්ස චිත්තෙය්‍යෙ සොවෙය්‍යං හොති? සාධු මෙ හතෙන හගවා තථා ධම්මං දෙසෙතු යථා අරියස්ස චිත්තෙය්‍යෙ සොවෙය්‍යං හොතිති.

තෙන හි වුඤ්ඤා සුභාහි, සාධුකං මනසි කරොහි, භාසිස්සාමීති. එවං හතෙති බො වුඤ්ඤා කම්මාරපුත්තො හගවතො පච්චසෙය්‍යාසි. හගවා එතදවොච:

තිවිධං බො වුඤ්ඤා කායෙන අසොවෙය්‍යං හොති, චතුබ්බිධං වාචය අසොවෙය්‍යං හොති, තිවිධං මනසා අසොවෙය්‍යං හොති.

කථංඤ්ඤා වුඤ්ඤා තිවිධං කායෙන අසොවෙය්‍යං හොති:

1. ඉධ වුඤ්ඤා එකවෙචා පණාතිපාති හොති ලුද්දෙ ලොභිතපාණි භ්තපභවෙ¹ තිවිච්චො අදයාපනෙනා සබ්බජාණ භුතෙසු.

2. අදින්නාද්ධි හොති යං තං පරස්ස පරචිතතුපකරණං ගාමගතං වා අරඤ්ඤාගතං වා, තං අදින්නං ථෙය්‍යසම්බ්‍රාතං දාදනා හොති,

3. කාමෙසු මිච්ඡාචාරි හොති යා තා මාතුරකඛිතා පිතුරකඛිතා මාතූපිතුරකඛිතා භාතුරකඛිතා හගිණිරකඛිතා ඤාතිරකඛිතා ධම්මෙරකඛිතා සසාමිකා සපරිදණ්ඩා අත්තමසො මාලාගුලපරිකඛිතාපි. තථාරූපාසු වාරිත්තං ආපජ්ජිතා හොති,

එවං බො වුඤ්ඤා කායෙන අසොවෙය්‍යං හොති.

1. භ්තපභවෙන, - මජ්ඣ.

කපඤ්ච වුඤ්ච වතුබ්බිධං වාචාය අසොවෙය්‍යං හොති:

4. ඉධ වුඤ්ච ඵකචෙවා මුසාවාදී හොති සභාගතො¹ වා පරිසගතො² වා ඤාතිමඡ්ඤා ගතො වා සුගමඡ්ඤාගතො වා රාජකුලමඡ්ඤාගතො වා අභිනිතො සක්ඛිපුට්ඨො “ඵහමො පුරිස යං ජානාසී නං වදෙහි”ති. යො අජානං වා ආහ ‘ජානාමි’ති, ජානං වා ආහ ‘න ජානාමි’ති අපසං වා ආහ ‘පසංමි’ති.* පසං වා ආහ ‘න පසංමි’ති. ඉති අත්තහෙනු වා පරහෙනු වා ආමිසකි ඤාතිකහෙනු වා සමපජානමුසා භාසිතා හොති,

5. පිසුනවාචොහොති ඉතො සුඤ්ඤා අමුත්‍ර අක්ඛාතා ඉමෙසං හෙදය, අමුත්‍ර වා සුඤ්ඤා ඉමෙසං අක්ඛාතා අමුසං හෙදය. ඉති සමග්ගානං වා හෙත්තා භික්ඛානං වා අනුප්පදනා වග්ගාරාමො වග්ගරතො වග්ගනනදී වග්ගතරණිං වාචං භාසිතා හොති.

6. ඵරුසවාචො හොති යා සා වාචා අණ්ඩකා කකකසා පරකවුකා පරාභිසජ්ජති කොධසාමනසා අසමාධිසංවත්තතිකා, තථාරූපිං වාචං භාසිතා හොති.

7. සමථ්‍යලාපි හොති අකාලවාදී අභූතවාදී අනස්වාදී අධමමවාදී අවිනයවාදී අතිධානවතිං වාචං භාසිතා හොති අකාලෙන අනපදෙසං අපරියන්තවතිං අනස්සංභිතං.

ඵචං ඛො වුඤ්ච වතුබ්බිධං වාචාය අසොවෙය්‍යං හොති.

කපඤ්ච වුඤ්ච තිව්ධං මනසා අසොවෙය්‍යං හොති:

8. ඉධ වුඤ්ච ඵකචෙවා අභිජ්ඣාලු හොති යං නං පරසං පරචිතතුපකරණං නං අභිජ්ඣිතා හොති, “අහො වත යං පරසං නං මම අසායාති.”³

9. ව්‍යාපනනවිතො හොති පද්ධම්මනසංඛිතපො “ඉමෙ සත්තා හඤ්ඤානතු වා බඡ්ඤානතු වා උච්ඡිජ්ජනතු වා විනසුනතු වා මා වා අග්ගෙසු ඉති වා”ති.⁴

10. මිට්ඨාදිධිකො හොති විපරිතදසසනො, “නස්සී දිනකං නස්සී සිට්ඨං නස්සී හුතං නස්සී සුතං දුක්ඛවානං කමොනං ඵලං විජාකො නස්සී අයං ලොකො නස්සී පරො ලොකො නස්සී මාතා නස්සී පිතා නස්සී සත්තා ඤප-පාතිකා නස්සී ලොකෙ සමණව්‍රාහ්මණා සමෙග්ගකා සමොපට්ඨිකා යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්ඤා පචෙදෙහති”ති.

ඵචං ඛො වුඤ්ච තිව්ධං මනසා අසොවෙය්‍යං හොතිති.

1. සභගතො - මජ්ඣං.

2. පරිසගතො - මජ්ඣං.

3. අහො වතයං පරසං නං මම අසායාති. - සිමු.

* යො අජානං වා ආහ ජානාමිති, ජානං වා ආහ න ජානාමිති, අපසං වා අහ පසංමිති, පසං වා අහ න පසංමිති. PTS.

4. මා වා අග්ගෙසුති, - මජ්ඣං.

ඉමෙ ඛො චුඤ්ඤා අකුසලකම්මපථා. ඉමෙහි ඛො චුඤ්ඤා අසති අකුසලෙහි කම්මපථෙහි සමනනාගතො කාලසෛව චුට්ඨානන්තො සයනමනා පඨවිකේශපි ආමසති අසුචියෙව හොති. නො වෙපි පඨවි. ආමසති අසුචියෙව හොති, අප්පාති වෙපි ගොමයාති ආමසති අසුචියෙව හොති, නො වෙපි අප්පාති ගොමයාති ආමසති අසුචියෙව හොති, හරිතාති වෙපි තිණාති ආමසති අසුචියෙව හොති, නො වෙපි හරිතාති තිණාති ආමසති අසුචියෙව හොති, අභ්භේදපි පරිවරති අසුචියෙව හොති, නො වෙපි අභ්භේද පරිවරති අසුචියෙව හොති, පඤ්ඤා වෙපි ආදිවං නමස්සති අසුචියෙව හොති, නො වෙපි පඤ්ඤා ආදිවං නමස්සති අසුචියෙව හොති, සායනනිසකකේශපි උදකං ඔරොහති අසුචියෙව හොති, නො-වෙපි සායනනිසකං උදකං ඔරොහති අසුචියෙව හොති.

තං කියා හෙතු?

ඉමෙ චුඤ්ඤා අකුසලකම්මපථා අසුචියෙව¹ හොනති, අසුචිකරණා ව. ඉමෙසං පන චුඤ්ඤා අසනො අකුසලානං කම්මපථානං සමනනාගමනහෙතු හිරයො පඤ්ඤායති, තිරව්ජානයොති පඤ්ඤායති, පෙත්ඤ්චියයො පඤ්ඤායති, යා වා පන අඤ්ඤාපි² කාචි දුග්ගතියො.³

තිව්ධං ඛො චුඤ්ඤා කායෙන සොවෙය්‍යං හොති, චතුරිධං වාචය සොවෙය්‍යං හොති, තිව්ධං මනසා සොවෙය්‍යං හොති.

කථං චුඤ්ඤා තිව්ධං කායෙන සොවෙය්‍යං හොති:

1. ඉධ චුඤ්ඤා ඵකචොවා පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චිතො හොති, නිහිතදණ්ඩො නිහිතසන්ධො ලජ්ජී දයාපනොනා සබ්බපාණ භුතභිතානුකම්මෙ විහරති.

2. අදින්නාදනං පහාය අදින්නාදනා පටිච්චිතො හොති, ය තං පරස්ස පරචිතතුපකරණං ගාමගතං වා අරඤ්ඤගතං වා, න තං අදින්නං ථෙය්‍ය-සබ්බානං ආදනා හොති.

3. කාමෙසු මිච්ඡාවාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාවාරා පටිච්චිතො හොති. යා තා මාතුරකම්මා පිතුරකම්මා මාතෘපිතුරකම්මා භාතුරකම්මා භග්ගි රකම්මා ඤාතිරකම්මා⁴ ධම්මරකම්මා සය්‍යාමිකා සපරිදණ්ඩො අනන්තමයො මාලාගුලපටිකම්මන්තාපි, තථාරූපාසු න වාට්ඨනං ආපජ්ජිතා හොති.

එවං ඛො චුඤ්ඤා තිව්ධං කායෙන සොවෙය්‍යං හොති.

1. අසුචි වෙච්ච - ස්‍යා.

2. යා වා පනඤ්ඤාපි - මජ්ඣ.

3. දුග්ගති හොති - ස්‍යා.

4. ගොතතරකම්මා ධම්මරකම්මා - මජ්ඣ.

කථඤ්ඤා වුඤ්ඤා වතුබ්බිධං වාචාය සොචෙය්‍යං හොති:

4. ඉධ වුඤ්ඤා එකච්චො මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතො හොති, සභාගතො වා පරිසගතො වා ඤාතිමඤ්ඤගතො වා සුගමඤ්ඤගතො වා රාජකුලමඤ්ඤගතො වා අභිනිනො සකඤ්ඤො, “එහමොහා පුරිස යං ජානාසි, තං වදෙහි”ති සො අජානං වා ආහ ‘න ජානාමි’ති, ‘ජානං වා ආහ ජානාමි’ති, අපසං වා ආහ ‘න පසංසාමි’ති, පසං වා ආහ ‘පසංසාමි’ති. ඉති අක්කහෙතු වා පරහෙතු වා ආමිසකිඤ්ඤිකබ්බහෙතු වා ත සමපජානමුසා භාසිතා හොති.

5. පිසුනං වාචං පහාය පිසුනාය වාචාය පටිච්චරතො හොති. න ඉතො සුඤ්ඤා අමුත්ත අකුසලා ඉමෙසං හෙදය. න අමුත්ත වා සුඤ්ඤා ඉමෙසං අකුසලා අමුසං හෙදය. ඉති භික්ඛානං වා සක්ඛානං සභික්ඛානං වා අනුපදනා සමගාරාමො සමගාරතො සමගනනදී සමගනකරණං වාචං භාසිතා හොති.

6. ඵරුසං වාචං පහාය ඵරුසාය වාචාය පටිච්චරතො හොති යා සා වාචා නෙලා කණ්ණසුඛා පෙමනියා හදයඬගමා පොරි බහුජනකණ්ණා බහුජන මනාපා, තථාරූපිං වාචං භාසිතා හොති.

7. සමථසලාපං පහාය සමථසලාපා පටිච්චරතො හොති, කාලවාදී භූතවාදී අසුච්චාදී ධර්මවාදී විනයවාදී නිධානවතී. වාචං භාසිතා හොති කාලෙත සාපදෙසං පරියන්තවති. අසුච්චාදී.

එවං ඛො වුඤ්ඤා වතුබ්බිධං වාචාය සොචෙය්‍යං හොති.

කථඤ්ඤා වුඤ්ඤා තිවිධං මනසා සොචෙය්‍යං හොති:

8. ඉධ වුඤ්ඤා එකච්චො අනභිජ්ඣානු හොති, යං තං පරසං පරිච්ඡෙද-කරණං, තං නාභිජ්ඣිකා හොති අහො වන යං පරසං තං මම අසානි.

9. අව්‍යාපනකච්ඡෙදා හොති අසද්දුට්ඨමනසංකප්පො, “ඉමෙ සත්තා අවෙරා අව්‍යාපජ්ජා අනිසා සුඛි අත්තානං පරිහරනතු”ති.¹

1. තං අනභිජ්ඣිකා හොති - මජ්ඣ.

2. ඉමෙ සත්තා අවෙරා හොතතු අව්‍යාපජ්ජා අනිසා සුඛි අත්තානං පරිහරනතු - මජ්ඣ.

10. සමොදිට්ඨිකො හොති අභිපරිතදසුනො, “අභි දින්නං. අභි ධිට්ඨං, අභි හුතං, අභි සුකට්ඨකකටානං කම්මානං ඵලං විපාකො, අභි අයං ලොකා අභි පරො ලොකො, අභි මාතා, අභි පිතා අභි සත්තා ඔපපාතිකා, අභි ලොකෙ සමණ්ණාභුතො සමමග්ගතා සම්මාපට්ඨනතා, යෙ ඉමං ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සප්පිකායා පට්ටෙන්නී”ති.

එවං බො චුඤ්ඤ නිව්ඨං මනසා සොවෙය්‍යං හොති.

ඉමෙ බො චුඤ්ඤ දස කුසලකම්මපථා.

ඉමෙහි බො දසහි කුසලකම්මපථෙහි සමන්තාගතො කාලසෙසව උට්ඨහනොව සයනමහා පඨවිං වෙපි ආමසති, සුචියෙව හොති. නො වෙපි පඨවිං ආමසති, සුචි යෙව හොති. අලුපාති වෙපි ගොමයාති ආමසති සුචියෙව හොති. නො වෙපි අලුපාති ගොමයාති ආමසති, සුචියෙව හොති. හරිතාති වෙපි තිණාති ආසමති, සුචියෙව හොති නො වෙපි හරිතාති තිණාති ආමසති, සුචියෙව හොති අභිඤ්ඤාපි පරිවරති, සුචියෙව හොති. නො වෙපි අභිං උරි වරති, සුචියෙව හොති පඤ්ඤාලිකො වෙපි ආදිට්ඨං නමසසති, සුචියෙව හොති. නො වෙපි පඤ්ඤාලිකො ආදිට්ඨං නමසසති, සුචියෙව හොති. සායනනිසංකඤ්ඤාපි උදකං ඔරොහති, සුචියෙව හොති. නො වෙපි සායනනිසංකං උදකං ඔරොහති, සුචියෙව හොති.

තං කිසස හෙතු.

ඉමෙ චුඤ්ඤ දස කුසලකම්මපථා සුචියෙව හොත්තී, සුචිකරණා ච ඉමෙසඤ්ඤ පන චුඤ්ඤ දසනතා කුසලානං කම්මපථානං සමන්තාගමනහෙතු දෙවා පඤ්ඤායනතී, මනුසසා පඤ්ඤායනතී, යා චා පනඤ්ඤාපි කාවි සුගතියොති.

එවං චුන්නෙ චුඤ්ඤ කම්මාරපුන්නො හගවන්තං එතද්වොච:

අභිකකන්තං හනෙන -පෙ- උපාසකං මං හනෙන හගවා ධාරෙතු අජ්ජනග්ගෙ පාණ්ණපෙන සරණං ගතන්තී.

10. 4. 2. 11

ජාණ්ණසෙසාණි සුත්තං.

අථ බො ජාණ්ණසෙසාණි බ්‍රාහ්මණො යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා හගවතා සද්ධිං සමොද්ධිං. සමොද්ධියං කථං සාරාණියං විතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි, ඒකමන්තං නිසීන්නො බො ජාණ්ණසෙසාණි බ්‍රාහ්මණො හගවන්තං එතද්වොච:

මයමසු හො ගොතම බ්‍රාහ්මණා නාම දුනාති දෙම සඤ්ඤාති කරොමඃ
 “ඉදං දුතං පෙනානං ඤාතිසාලොභිතානං උපකප්පතු, ඉදං දුතං පෙනා
 ඤාතිසාලොභිතා පටිභුඤ්ජනතු’ ති. කච්චි තං හො ගොතම දුතං පෙනානං
 ඤාතිසාලොභිතානං උපකප්පති? කච්චි තෙ පෙනා ඤාතිසාලොභිතා
 තං දුතං පටිභුඤ්ජනති ති?

යානෙ බො බ්‍රාහ්මණ උපකප්පති, නො අට්ඨානෙති.

කතමඤ්ඤා¹ හො ගොතම යානං? කතම අට්ඨානන්ති?

ඉධ බ්‍රාහ්මණ එකවෙවා පාණාත්පාති හොති, අදින්නාදයි හොති
 කාලෙසු මිච්ඡාචාරි හොති, මුසාවාදි හොති, පිසුනවාලො හොති, එරුස
 වාලො හොති, පළමප්පලාපි හොති, අභිඤ්ඤාලු හොති, ව්‍යාපනනට්ඨෙතො
 හොති, චිත්තදික්ඛකො හොති, සො කායසසභෙද පරං මරණං හිරයං
 උපපජ්ජති. යො තෙරධිකානං සත්තානං ආභාරො තෙන සො තස්ස යාපෙති,
 තෙන සො තස්ස තිට්ඨති. ඉදමිධි බො බ්‍රාහ්මණ අට්ඨානං, යස්ස ධීතස්ස
 තං දුතං න උපකප්පති.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකවෙවා පාණාත්පාති හොති -පෙ- මිච්ඡාදික්ඛකො
 හොති. සො කායසස භෙද පරමරණං තීරව්‍යානායොති. උපපජ්ජති
 යො තීරව්‍යානායොතිකානං සත්තානං ආභාරො තෙන සො තස්ස යාපෙති,
 තෙන සො තස්ස තිට්ඨති. ඉදමිධි බො බ්‍රාහ්මණ අට්ඨානං, යස්ස ධීතස්ස
 තං දුතං න උපකප්පති.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකවෙවා පාණාත්පාතා පටිච්චරතො හොති,
 අදින්නාදනා පටිච්චරතො හොති, කාලෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති,
 මුසාවාද පටිච්චරතො හොති, පිසුනාය වාචාය පටිච්චරතො හොති, එරුසාය
 වාචාය පටිච්චරතො හොති, සමමප්පලාපා පටිච්චරතො හොති, අභිඤ්ඤාලු
 හොති, අව්‍යාපනනට්ඨෙතො හොති, සමමාදික්ඛකො හොති. සො කායසස
 භෙද පරමරණං මත්තස්සානං සහව්‍යානං උපපජ්ජති. යො මත්තස්සානං
 ආභාරො තෙන සො තස්ස යාපෙති, තෙන සො තස්ස තිට්ඨති. ඉදමිධි
 බො බ්‍රාහ්මණ අට්ඨානං, යස්ස ධීතස්ස තං දුතං න උපකප්පති.

1. කතමඤ්ඤා පන - මජ්ඣං.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකවුවා පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති -පෙ- සමුච්ඡිද්ධිකො හොති. යො කායසසු හෙද පරං මරණා දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජති. යො දෙවානං ආභාරො තෙන යො තත්ථ යාපෙති, තෙන යො තත්ථ තිට්ඨති. ඉදංවි බ්‍රාහ්මණ අට්ඨානං. යත්ථ ධීතස්ස¹ තං දුතං න උපකප්පති.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකවුවා පාණාතිපාති හොති -පෙ- මිච්ඡාදිඤ්ඤිකො හොති. යො කායසසු හෙද පරං මරණා පෙනති විසයං උපපජ්ජති. යො පෙනතිවෙසඤ්ඤානං සත්තානං ආභාරො, තෙන යො තත්ථ යාපෙති. තෙන යො තත්ථ තිට්ඨති. යං වා පනස්ස අනුප්පවෙච්ඡන්ති² මිත්තා වා අමච්චා වා ඤාති වා සාලොභිතා වා, තෙන යො තත්ථ යාපෙති. තෙන යො තත්ථ තිට්ඨති. ඉදං ඛො බ්‍රාහ්මණ යානං, යත්ථ ධීතස්ස තං දුතං උපකප්පති ති.

සචෙ පන හො ගොතම යො පෙතො ඤාතිසාලොභිතො තං යානං අනුප්පන්නො හොති, කො තං දුතං පරිභුඤ්ජති ති?

අඤ්ඤපිස්ස බ්‍රාහ්මණ පෙතො ඤාති සාලොභිතා තං යානං අනුප්පන්නො හොන්ති. තෙ තං දුතං පරිභුඤ්ජන්ති ති.

සචෙ පන හො ගොතම යො වෙච්ච පෙතො ඤාතිසාලොභිතො තං යානං අනුප්පන්නො හොති, අඤ්ඤපිස්ස පෙතො ඤාතිසාලොභිතා තං යානං අනුප්පන්නො හොන්ති. කො තං දුතං පරිභුඤ්ජති ති?

අට්ඨානං ඛො එතං බ්‍රාහ්මණ, අනවකායො යං තං යානං විචිත්තං අස්ස ඉමිනා දීසෙන අඤ්ඤානා යදිදං පෙනෙති ඤාති සාලොභිතෙති. අපි ච බ්‍රාහ්මණ දයකොපි අනිප්පලො හොති.

අට්ඨානෙපි හවං ගොතමො පරිකප්පං වද්ධිති? අට්ඨානෙපි ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ පරිකප්පං වද්ධිමි.

1. යත්ථ ධීතස්ස තං දුතං උපකප්පති - මජ්ඣ.

2. මිත්තාමච්චා වා ඤාතිසාලොභිතා වා - මජ්ඣ.

ඉධ බ්‍රාහ්මණ එකවේවා පාණ්ඩිපාති හොති. අදින්නාදයි හොති, කාමෙස්ත්‍ර මිව්වාචාරි හොති, මුසාවාදී හොති, පිසුනාවාවො හොති, එරුසවාවො හොති, සමථසලාපි හොති, අභිජ්ඣාලු හොති, ව්‍යාපන්න-විකේනා හොති, මිව්වාදිධිකො හොති, සො දතා හොති, සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අත්තං පාතං වත්ථං යානං මාලාගන්ධිවිලෙපනං, සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං. සො කායස්ස හෙද පරං මරණා භස්සිනං සභව්‍යතං උපපජ්ජති. සො තත්ථ ලාභී හොති අත්තස්ස පාතස්ස මාලා නානාලංකාරස්ස.

යං බො බ්‍රාහ්මණ ඉධ පාණ්ඩිපාති, අදින්නාදයි, කාමෙස්ත්‍ර මිව්වාචාරි මුසාවාදී, පිසුනාවාවො, එරුසවාවො, සමථසලාපි, අභිජ්ඣාලු, ව්‍යාපන්න-විකේනා, මිව්වාදිධිකො, තෙන සො කායස්සහෙද පරමමරණා භස්සිනං සභව්‍යතං උපපජ්ජති. යං ව බො සො දතා හොති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අත්තං පාතං වත්ථං යානං මාලාගන්ධිවිලෙපනං, සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, තෙන සො තත්ථ ලාභී හොති අත්තස්ස පාතස්ස මාලා නානාලංකාරස්ස.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකවේවා පාණ්ඩිපාති හොති, අදින්නාදයි හොති, කාමෙස්ත්‍ර මිව්වාචාරි හොති, මුසාවාදී හොති, පිසුනාවාවො හොති, එරුස-වාවො හොති, සමථසලාපි හොති, අභිජ්ඣාලු හොති, ව්‍යාපන්නවිකේනා හොති, මිව්වාදිධිකො හොති. සො දතා හොති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අත්තං පාතං වත්ථං යානං මාලාගන්ධිවිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, සො කායස්ස හෙද පරං මරණා අස්සානං සභව්‍යතං උපපජ්ජති. -පෙ-ගුත්තං සභව්‍යතං උපපජ්ජති -පෙ-කුක්කුරානං සභව්‍යතං උපපජ්ජති -පෙ-සො තත්ථ ලාභී හොති අත්තස්ස පාතස්ස මාලා නානාලංකාරස්ස.

යං බො බ්‍රාහ්මණ ඉධ පාණ්ඩිපාති -පෙ- මිව්වාදිධිකො, සො තෙන කායස්ස හෙද පරං මරණා කුක්කුරානං සභව්‍යතං උපපජ්ජති. යඤ්චි බො සො දතා හොති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අත්තං පාතං වත්ථං යානං මාලාගන්ධිවිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, තෙන සො තත්ථ ලාභී අත්තස්ස පාතස්ස මාලා නානාලංකාරස්ස.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ ඵකට්ටො පාණ්තිපාතා පටිවිරතො හොති, අදින්නාදනා පටිවිරතො හොති, කාමෙස්ස මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, මුසවාද පටිවිරතො හොති, සිසුනාවාපා පටිවිරතො හොති, ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති, සමථසාලාපා පටිවිරතො හොති, අනභිජ්ඣාලු හොති, අව්‍යාපනනවිතො හොති, සමොදිට්ඨිකො හොති. සො දනා හොති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අනනං පානං වත්ථං යානං මාලාගන්ධි විලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං. සො කායස්ස හෙද පරං මරණං මත්‍රස්සානං සහවිතං උපපජ්ජති. සො තත්ථ ලාභී හොති මාත්‍රස්සකානං පඤ්ඤානං කාමගුණානං.

යං ඛො බ්‍රාහ්මණ ඉධ පාණ්තිපාතාපටිවිරතො හොති -පෙ- සමොදිට්ඨිකො, තෙන යො කායස්ස හෙද පරං මරණං මත්‍රස්සානං සහවිතං උපපජ්ජති, යඤ්ඤ ඛො යො දනා හොති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අනනං පානං වත්ථං යානං මාලාගන්ධි විලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, තෙන යො තත්ථ ලාභී හොති මාත්‍රස්සකානං පඤ්ඤානං කාමගුණානං.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ ඵකට්ටො පාණ්තිපාතා පටිවිරතො හොති -පෙ- සමොදිට්ඨිකො හොති, යො දනා හොති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අනනං පානං වත්ථං යානං මාලාගන්ධි විලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, යො කායස්ස හෙද පරං මරණං දෙවානං සහවිතං උපපජ්ජති. සො තත්ථ ලාභී හොති දිබ්බානං පඤ්ඤානං කාමගුණානං.

යං ඛො බ්‍රාහ්මණ ඉධ පාණ්තිපාතා පටිවිරතො හොති -පෙ- සමොදිට්ඨිකො, තෙන යො කායස්ස හෙද පරං මරණං දෙවානං සහවිතං උපපජ්ජති. යඤ්ඤ ඛො යො දනා හොති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අනනං පානං වත්ථං යානං මාලාගන්ධි විලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, තෙන යො තත්ථ ලාභී හොති දිබ්බානං පඤ්ඤානං කාමගුණානං. අපි ච බ්‍රාහ්මණ, ද්‍රව්‍යකො පි අනිප්පලො ති.

අච්ඡ්‍රියං හො ගොතම, අබ්බතං හො ගොතම, යාවක්ඛිදං හො ගොතම. අලමෙව දනාති දතුං, අලං සඤ්ඤාති කාතුං, යත්‍රභි නාම ද්‍රව්‍යකො පි අනිප්පලො හොති.

ඵච මෙතං බ්‍රාහ්මණ, ඵච මෙතං බ්‍රාහ්මණ,¹ ද්‍රව්‍යකො පි හි බ්‍රාහ්මණ අනිප්පලො² හොති.

අභික්කන්තං හො ගොතම -පෙ- උපාසනං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතයෙන පාණ්දපෙන සරණං තෙනා.

ජාණුසෙසාණිවග්ගො දුතියො.

1. ඵච මෙතං බ්‍රාහ්මණ - මජ්ඣං.

2. අනිප්පලොති - මජ්ඣං.

3. සාධුචගෙයා

10. 4. 3. 1

සාධු සුතනං

සාධුඤ්ඤා වොභික්ඛවෙ දෙසිය්සාමී, අසාධුඤ්ඤා, තං සුඤ්ඤාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිය්සාමී'ති. එවං භතෙහති ඛොතෙ භික්ඛු භගවතො පට්ටසෙසාසුං. භගවා එතදවොච:

කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ අසාධු¹:

පාණාතිපාතො, අදින්නාදනං, කාමෙසු මිච්ඡාචාරො, මුසාවාදෙ, පිසුණාවාචා, ඵරුසාවාචා, සමථප්පලාපො, අභිජ්ඣා, ව්‍යාපාදෙ, මිච්ඡාදිසී. ඉදං වුචති භික්ඛවෙ අසාධු²

කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ සාධු³:

පාණාතිපාතා වෙරමණී, අදින්නාදනා වෙරමණී, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී, මුසාවාද වෙරමණී, පිසුණාය වාචාය වෙරමණී, ඵරුසාය වාචාය වෙරමණී, සමථප්පලාපා වෙරමණී, අනභිජ්ඣා, අව්‍යාපාදෙ, සමොදිසී.

ඉදං වුචති භික්ඛවෙ සාධුති.

10. 4. 3. 2

අරියධම්ම සුතනං

අරියධම්මඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිය්සාමී, අනරියධම්මඤ්ඤා තං සුඤ්ඤාථ -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ අනරියො ධම්මො:

පාණාතිපාතො මිච්ඡාදිසී. අයං වුචති භික්ඛවෙ අනරියො ධම්මො.

කතමො ච භික්ඛවෙ අරියො ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සමොදිසී.

අයං වුචති භික්ඛවෙ අරියො ධම්මොති.

1. අසාධු - සිමු.

2. අසාධු - සිමු.

3. සාධු - සිමු.

10. 4. 3. 3

කුසල සුත්තං

කුසලඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසිසාමී, අකුසලඤ්ච. තං සුඤ්ඤං -පෙ-
කතමඤ්ච භික්ඛවෙ අකුසලං:

පාණාතිපාතො -පෙ- මිච්ඡාදිධි. ඉදං චුචති භික්ඛවෙ අකුසලං.
කතමඤ්ච භික්ඛවෙ කුසලං:

පාණාතිපාතා වෙරමණි -පෙ- සමොදිධි.
ඉදං චුචති භික්ඛවෙ කුසලන්ති.

10. 4. 3. 4

අත්ථ සුත්තං

අත්ථඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසිසාමී, අනත්ථඤ්ච. තං සුඤ්ඤං -පෙ-
කතමො ච භික්ඛවෙ අනත්ථො:

පාණාතිපාතො -පෙ- මිච්ඡාදිධි. අයං චුචති භික්ඛවෙ අනත්ථො.
කතමො ච භික්ඛවෙ අත්ථො:

පාණාතිපාතා වෙරමණි -පෙ- සමොදිධි.
අයං චුචති භික්ඛවෙ අත්ථො ති.

10. 4. 3. 5

ධම්ම සුත්තං

ධම්මඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසිසාමී, අධම්මඤ්ච. තං සුඤ්ඤං -පෙ-
කතමො ච භික්ඛවෙ අධම්මො:

පාණාතිපාතො -පෙ- මිච්ඡාදිධි. අයං චුචති භික්ඛවෙ අධම්මො.
කතමො ච භික්ඛවෙ ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණි -පෙ- සමොදිධි.
අයං චුචති භික්ඛවෙ ධම්මොති.

10. 4. 3. 6

සාසවධමම සුතතං

සාසවඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිසාමී, අනාසවඤ්ඤා. තං සුඤ්ඤාපථං -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ සාසවො ධම්මො:

පාණාතිපාතො -පෙ- මිඤ්ජාදිට්ඨි. අයං චූළචනි භික්ඛවෙ සාසවො ධම්මො.

කතමො ච භික්ඛවෙ අනාසවො ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සමොදිට්ඨි.

අයං චූළචනි භික්ඛවෙ අනාසවො ධම්මොති.

10. 4. 3. 7

සාවජජ සුතතං

සාවජඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිසාමී, අනවජජඤ්ඤා. තං සුඤ්ඤාපථං -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ සාවජජො ධම්මො:

පාණාතිපාතො-මිඤ්ජාදිට්ඨි. අයං චූළචනි භික්ඛවෙ සාවජජො ධම්මො.

කතමො ච භික්ඛවෙ අනවජජො ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සමොදිට්ඨි.

අයං චූළචනි අනවජජො ධම්මො ති.

10. 4. 3. 8

තපනීය සුතතං

තපනීයඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිසාමී, අතපනීයං ච. තං සුඤ්ඤාපථං -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ තපනීයො ධම්මො:

පාණාතිපාතො -පෙ- මිඤ්ජාදිට්ඨි. අයං චූළචනි භික්ඛවෙ තපනීයො ධම්මො.

කතමො ච භික්ඛවෙ අතපනීයො ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සමොදිට්ඨි.

අයං චූළචනි භික්ඛවෙ අතපනීයො ධම්මො ති.

10. 4. 3. 9

ආවයගාමී සුතනං

ආවයගාමීඤ්ඤ වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමී, අපවයගාමීඤ්ඤ. තං සුඡාටං -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ ආවයගාමී ධම්මො:

පාණාතිපාතො-මිව්ඡාදිට්ඨි අයං චුච්චති භික්ඛවෙ ආවයගාමී ධම්මො.

කතමො ච භික්ඛවෙ අපවයගාමී ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණි -පෙ- සමොදිට්ඨි.

අයං චුච්චති භික්ඛවෙ අපවයගාමී ධම්මො ති.

10. 4. 3. 10

දුක්ඛුද්‍රය සුතනං

දුක්ඛුද්‍රය ඤ්ඤ වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමී, සුබුද්‍රයඤ්ඤ. තං සුඡාටං -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ දුක්ඛුද්‍රයො ධම්මො:

පාණාතිපාතො -පෙ- මිව්ඡාදිට්ඨි. අයං චුච්චති භික්ඛවෙ දුක්ඛුද්‍රයො ධම්මො.

කතමො ච භික්ඛවෙ සුබුද්‍රයො ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණි -පෙ- සමොදිට්ඨි.

අයං චුච්චති භික්ඛවෙ සුබුද්‍රයො ධම්මො ති.

10. 4. 3. 11

දුක්ඛච්චාක සුතනං

දුක්ඛ ච්චාක ඤ්ඤ වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමී, සුඛච්චාකඤ්ඤ. තං සුඡාටං -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ දුක්ඛච්චාකො ධම්මො:

පාණාතිපාතො -පෙ- මිව්ඡාදිට්ඨි. අයං චුච්චති භික්ඛවෙ දුක්ඛ ච්චාකො ධම්මො.

කතමො ච භික්ඛවෙ සුඛ ච්චාකො ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණි -පෙ- සමොදිට්ඨි.

අයං චුච්චති භික්ඛවෙ සුඛ ච්චාකො ධම්මො ති.

සාධුචගෙහා තත්ථයො.

4. අරියමගගවගෙහා

10. 4. 4. 1

අරියමගග සුත්තං

අරියමගගඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසිසාමී, අනරියමග්ගං ව. තං සුඤ්ඤාපං -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ අනරියො මග්ගො:

පාණාතිපාතො-මිච්ඡාදිධි. අයං චූචති භික්ඛවෙ අනරියො මග්ගො.

කතමො ච භික්ඛවෙ අරියො මග්ගො:

පාණාතිපාතා වෙරමණි-සමුච්ඡාදිධි.

අයං චූචති භික්ඛවෙ අරියො මග්ගො ති.

10. 4. 4. 2

කණ්ණමගග සුත්තං

කණ්ණමගගඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසිසාමී, සුක්ක මගගඤ්ච. තං සුඤ්ඤාපං -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ කණ්ණො මග්ගො:

පාණාතිපාතො-මිච්ඡාදිධි. අයං චූචති භික්ඛවෙ කණ්ණො මග්ගො.

කතමො ච භික්ඛවෙ සුක්කො මග්ගො:

පාණාතිපාතා වෙරමණි -පෙ- සමුච්ඡාදිධි.

අයං චූචති භික්ඛවෙ සුක්කො මග්ගො ති.

10. 4. 4. 3

සද්ධම්ම සුත්තං

සද්ධම්මඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසිසාමී, අසද්ධම්මඤ්ච. තං සුඤ්ඤාපං -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ අසද්ධම්මො:

පාණාතිපාතො-මිච්ඡාදිධි. අයං චූචති භික්ඛවෙ අසද්ධම්මො.

කතමො ච භික්ඛවෙ සද්ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණි-සමුච්ඡාදිධි.

අයං චූචති භික්ඛවෙ සද්ධම්මො ති.

10. 4. 4. 4

සපපුරිසධමම සුතතං

සපපුරිසධමමෙකු වො භික්ඛවෙ දෙසිසාමී, අසපපුරිසධමමෙකු තං සුඡාටං -පෙ-

කතමො ව භික්ඛවෙ අසපපුරිසධමමො:

පාණාතිපාතො -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි, අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ අසපපුරිසධමමො.

කතමො ව භික්ඛවෙ සපපුරිසධමමො:

පාණාතිපාතා වෙරමණි-පෙ- සමාදිට්ඨි,

අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ සපපුරිසධමමොති.

10. 4. 4. 5

උපපාදෙනබ්බධමම සුතතං

උපපාදෙනබ්බකු වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිසාමී, න උපපාදෙනබ්බකු තං සුඡාටං -පෙ-

කතමො ව භික්ඛවෙ න උපපාදෙනබ්බා ධම්මො:

පාණාතිපාතො -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි, අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ න උපපාදෙනබ්බා ධම්මො.

කතමො ව භික්ඛවෙ උපපාදෙනබ්බා ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණි-පෙ- සමාදිට්ඨි,

අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ උපපාදෙනබ්බා ධම්මො :

10. 4. 4. 6

ආසෙවිතබ්බධමම සුතතං

ආසෙවිතබ්බකු බො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිසාමී, නාසෙවිතබ්බකු, තං සුඡාටං -පෙ-

කතමො ව භික්ඛවෙ නාසෙවිතබ්බා ධම්මො:

පාණාතිපාතො -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි, අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ නාසෙවිතබ්බා ධම්මො

කතමො ව භික්ඛවෙ ආසෙවිතබ්බා ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණි -පෙ- සමාදිට්ඨි.

අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ ආසෙවිතබ්බා ධම්මොති.

10. 4. 4. 7

භාවේතබ්බමම

භාවේතබ්බකඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිය්සාමී. නභාවේතබ්බං ච
තං සුඡාඨං -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ න භාවේතබ්බො ධම්මො:

පාණාතිපාතො -පෙ- මිථ්‍යාදිට්ඨි. අයං චූචති භික්ඛවෙ නභාවේ-
තබ්බො ධම්මො.

කතමො ච භික්ඛවෙ භාවේතබ්බො ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සමොදිට්ඨි.

අයං චූචති භික්ඛවෙ භාවේතබ්බො ධම්මොති.

10. 4. 4. 8

බහුලීකාතබ්බමම

බහුලීකාතබ්බකඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිය්සාමී, නබහුලී-
කාතබ්බකඤ්ඤා. තං සුඡාඨං -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ න බහුලීකාතබ්බො ධම්මො:

පාණාතිපාතො -පෙ- මිථ්‍යාදිට්ඨි, අයං චූචති භික්ඛවෙ න බහුලී-
කාතබ්බො ධම්මො.

කතමො ච භික්ඛවෙ බහුලීකාතබ්බො ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -සමොදිට්ඨි.

අයං චූචති භික්ඛවෙ බහුලීකාතබ්බො ධම්මොති.

10. 4. 4. 9

අනුසාරිතබ්බමම

අනුසාරිතබ්බකඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිය්සාමී, නානුසාරිතබ්බකඤ්ඤා
තං සුඡාඨං -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ නානුසාරිතබ්බො ධම්මො:

පාණාතිපාතො -පෙ- මිථ්‍යාදිට්ඨි. අයං චූචති භික්ඛවෙ නානුසාරි-
තබ්බො ධම්මො.

කතමො ච භික්ඛවෙ අනුසාරිතබ්බො ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සමොදිට්ඨි.

අයං චූචති භික්ඛවෙ අනුසාරිතබ්බො ධම්මොති.

10. 4. 4. 10

සච්ඡිකාතබ්බධම්ම සූතනං.

සච්ඡිකාතබ්බඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිසසාමී, න සච්ඡිකාතබ්බඤ්ඤා
තං සුඤ්ඤං -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ න සච්ඡිකාතබ්බො ධම්මො:

පාණාතිපාතො -පෙ- මිථ්‍යාදිට්ඨි. අයං චූචන්ති භික්ඛවෙ න සච්ඡිකා-
තබ්බො ධම්මො,

කතමො ච භික්ඛවෙ සච්ඡිකාතබ්බො ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණි -පෙ- සම්මා දිට්ඨි.

අයං චූචන්ති භික්ඛවෙ සච්ඡිකාතබ්බො ධම්මොති.

අරියමග්ග වග්ගො චතුස්ථො.

5. අපරපුගුල වගෙහි

10, 4. 5. 1- 12

සෙවිතබ්බාදි දවාදස සුත්තානි

දසහි භික්ඛාව ධර්මෙහි සමන්තාගතො පුග්ගලො න සෙවිතබ්බො,
කතමෙහි දසහි:

පාණතිපාති හොති, අදින්නාදයි හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරි හොති,
මුසාවාදි හොති, පිසුනවාචො¹ හොති, ඵරුසවාචො හොති සච්ඡෙදාපි
හොති, අභිජ්ඣාලු හොති, ව්‍යාපනච්ඡෙදා හොති, මිච්ඡාදික්ඛො හොති.
ඉමෙහි ධො භික්ඛාව දසහි ධර්මෙහි සමන්තාගතො පුග්ගලො න
සෙවිතබ්බො,

දසහි භික්ඛාව ධර්මෙහි සමන්තාගතො පුග්ගලො සෙවිතබ්බො.
කතමෙහි දසහි:

පාණතිපාතා පටිච්චරතො හොති, අදින්නාදනා පටිච්චරතො හොති,
කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති, මුසාවාද පටිච්චරතො හොති,
පිසුනාය වාචාය පටිච්චරතො හොති, ඵරුසාය වාචාය පටිච්චරතො හොති,
සච්ඡෙදාපා පටිච්චරතො හොති, අනභිජ්ඣාලු හොති, අව්‍යාපනච්ඡෙදා
හොති, සමමා දික්ඛො හොති, ඉමෙහි ධො භික්ඛාව දසහි ධර්මෙහි
සමන්තාගතො පුග්ගලො සෙවිතබ්බොති.

2. දසහි භික්ඛාව ධර්මෙහි සමන්තාගතො පුග්ගලො න හජිතබ්බො
-පෙ- හජිතබ්බොති.

3. න පඨිරුපාසිතබ්බො -පෙ- පඨිරුපාසිතබ්බොති,
4. න පුජ්ජො හොති -පෙ- පුජ්ජො හොතිති,
5. න පාසංසො හොති -පෙ- පාසංසො හොතිති,
6. අගාරවො හොති -පෙ- සගාරවො හොතිති,
7. අප්පතිකො හොති -පෙ- සප්පතිකො² හොතිති,
8. නාරාධකො හොති -පෙ- ආරාධකො හොතිති,
9. න විසුජ්ඣති -පෙ- විසුජ්ඣතිති.
10. මානං නාභිභොති -පෙ- මානං අනභිභොතිති.
11. පඤ්ඤාය න වධිති -පෙ- පඤ්ඤාය වධිතිති.

1. පිසුනාවාචො - මජ්ඣ.

2. අපපතිකොහොති -පෙ- සපපතිකො, පිසු.

12. බහුං අපුඤ්ඤං පසවති -පෙ- බහුං පුඤ්ඤං පසවති, කතමෙහි දසති:

පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති, අදින්නාදනා පටිච්චරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති, මුසාවාද පටිච්චරතො හොති, පිසුනාය වාචාය පටිච්චරතො හොති, ඵරුසාය වාචාය පටිච්චරතො හොති, සමඵප්පලාපා පටිච්චරතො හොති, අනභිජ්ඣාලු හොති, අව්‍යාපනාවිනේනා හොති, සමොද්ධිකො හොති,

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසති ධම්මෙහි සමනනාගතො පුග්ගලො බහුං පුඤ්ඤං පසවතිති.

පුග්ගලවග්ගො පඤ්චමො.

චතුසො පණ්ණාසකො.

පණණාසාතිරෙක සුතතාති

1. කර්ජකායවග්ගො

10. 5. 1. 1

පට්මනිරය සුතතං

[සාවකී]

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛන්තො ඵවං නිරයෙ. කතමෙහි දසහි:

1. ඉධ භික්ඛවෙ ඵතවෙවා පාණාතිපාතී හොති උදෙද් ලොභිතපාණි හතපහතෙ නිව්චෙධා අදයාපනෙතා සබ්බපාණහුතෙසු.

2. අදින්නාදුඤ්ඤි හොති. යං තං පරස්ස පරචිතභූපකරණං නාමගතං වා අරක්ඛගතං වා, තං අදින්නං ථෙය්‍යසංඛාතං ආදනා හොති.

3. කාමෙසු මිච්ඡාවාරිහොති. යා තා මාතුරකඛිතා පිතුරකඛිතා මාතෘ-පිතුරකඛිතා භාතුරකඛිතා භගිනිරකඛිතා ඤාතිරකඛිතා ගොහාරකඛිතා ධම්මරකඛිතා සසාමිකා සපරිදණ්ඩා අනාමයො මාලා ගුලපරිකඛිතාපි, තථා රූපාසු වාරිකං ආපජ්ජතා හොති.

4. මුසාවාදී හොති සභාගතො¹ වා පරිසගතො වා ඤාති මජ්ඣගතො වා සුගමජ්ඣගතො වා රාජකුලමජ්ඣගතො වා අභිනිතො සක්ඛිපුට්ඨො 'ඵහමො පුරිස, යං ජානාහි, තං වදෙහි'ති. සො අජානං වා ආහ 'ජානාමි'ති. ජානං වා ආහ 'න ජානාමි'ති අපස්සං වා ආහ, 'පස්සාමි'ති පස්සං වා ආහ, න පස්සාමි'ති. ඉති ඡක්ඛතො වා පරහෙතු වා ආමිස-කිඤ්චිකඛිතො වා සමපජානමුසා භාසිතා හොති.

5. පිසුනාවාවො හොති, ඉතො සුඤ්ඤා අමුත්ත අක්ඛාතා ඉමෙසං හෙදය, අමුත්ත වා සුඤ්ඤා ඉමෙසං අක්ඛාතා අමුසං හෙදය. ඉති සමග්ගානං වා හෙතො, භික්ඛානං වා අනුපදනා, වග්ගාරාමො වග්ගරතො වග්ගනාදි වග්ගකරණං වාචං භාසිතා හොති

6. ඵරුසාවාවො හොති, යා සා වාවා අණ්ඩකා කකකසා පරකටුකා පරාභිසජ්ජති කොධසාමනතා අසමාධිසංවත්තනිකා තථාරූපිං වාවං භාසිතා හොති.

1. සභාගතො වා හොති පරිසගතො වා - මජ්ඣං,

7. සමථපලාපි හොති අකාලවාදී අභූතවාදී අනාත්වාදී අධිමතවාදී අවිනයවාදී අතිධානවතීං වාවං භාසිතා හොති අකාලෙන අනපදෙසං අපරිසත්තවතීං අනත්සංභිතං.

8. අභිජ්ඣාලු හොති යං තං පරස්ස පරචිත්තුපකරණං, තං අභිජ්ඣිතා හොති, 'අහොවන¹ යං පරස්ස තං මම අසසා'ති.

9. බ්‍යාපනනවිතෙතා හොති පද්ධත්තසංකප්පො, 'ඉමෙ සත්තා භස්සෙතාතු වා බජ්ඣතාතු වා උච්ඡිජ්ජතාතු වා විනාසසතාතු වා මා වා අහෙසුන්ති'.

10. මිථ්‍යාදිඤ්ඤා හොති විපරිතදස්සනො, 'නස්සී දින්නං, නස්සී ඤිට්ඨං, නස්සී භුතං, නස්සී සුකට දුක්ඛවාතං කම්මානං ඵලං විපාකො, නස්සී අයං ලොකො, නස්සී පරො ලොකො, නස්සී මාතා, නස්සී පිතා. නස්සී සත්තා ඔපපාතිකා, නස්සී ලොකෙ සමණ බ්‍රාහ්මණා සම්මග්ගතා සම්මාපටිපන්නා යෙ ඉමස්ථි ලොකං පරස්ථි ලොකං සයං අභිස්සෙ, සච්ඡිකස්සා පච්චෙදෙත්ති'ති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ දසභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාභතං නික්ඛින්නො ඵලං නිරයෙ.

දසභි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාභතං නික්ඛින්නො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි දසභි:

1. ඉධ භික්ඛවෙ ඵකච්චො පාණාතිපාතං පභාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති, හිහිතදණ්ණො හිහිතසංඝො, ලජ්ජී දයාපන්නො සබ්බපාණ-භූතභිතානුකම්පී විහරති.

2. අදින්නාදනං පභාය අදින්නාදනා පටිච්චරතො හොති, යං තං පරස්ස පරචිත්තුපකරණං ගාමගතං වා අරස්සෙගතං වා, න කං අදින්නං ථෙය්‍ය-සඤ්ඤානං ආදනා හොති.

3. කාමෙසු මිථ්‍යාවාරං පභාය කාමෙසු මිථ්‍යාවාරා පටිච්චරතො හොති. යා තා මාතුරකම්මා, පිතුරකම්මා, මාතා පිතුරකම්මා, භාතු රකම්මා, භග්ගිරකම්මා ඤාතිරකම්මා, ගොතතරකම්මා, ධම්මරකම්මා, සසාමිකා සපරිදණ්ණා අනනමසො මාලාගුල පරික්ඛින්නා පි, තථාරූපාසු න වාරික්කං ආපජජිතා හොති.

1. වතායං - ඩිඉ.

4. මුසාවාදං පභාය මුසාවාද පටිවිරතො හොති. සභාගතො වා පරිස-
ගතො වා ඤාතිමජ්ඣගතො වා පුගමජ්ඣගතො වා රාජතුල මජ්ඣගතො වා
අභිනිතො සක්ඛිපුට්ඨො, “එහමෙහා පුරිස, යං ජනාහි, තං වදෙහි”ති.
යො අජානං වා ආහ: ‘න ජානාමි’ති. ජානං වා ආහ, ‘ජානාමි’ති,
අපසං වා ආහ ‘න පසංමි’ති, පසං වා ආහ, ‘පසංමි’ති ඉති අත්තහෙතු
වා පරහෙතු වා ආමිසකිඤ්ඤිකහෙතු වා න සමපජාන මුසා භාසිතා හොති.

5. පිසුනං වාවං පභාය පිසුනාය වාවාය පටිවිරතො හොති. න
ඉතො පුජා අමුත්ත අක්කාතා ඉමෙසං හෙදය, අමුත්ත වා පුජා ඉමෙසං
අක්කාතා අමුසං හෙදය, ඉති භින්නානං වා සක්කාතා සභින්නානං වා
අනුසද්ධා සමගාරාමො සමගාරතො සමගා නනදී සමගාරකරණං වාවං
භාසිතා හොති.

6. ඵරුසං වාවං පභාය ඵරුසාය වාවාය පටිවිරතො හොති. යා නා
වාවා නෙලා කණ්ණි සුඛං පෙමණියා හදයඛතවා පොරි බහුජන කන්තා
බහුජන මිත්තාපා තථාරූපිං වාවං භාසිතා හොති.

7. සමඵසලාපං පභාය සමඵසලාපා පටිවිරතො හොති. කාලවාදී
භූතවාදී අක්ඛවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී නිධානවතිං වාවං භාසිතා
හොති, කාලෙන සාපදෙසං පරියන්තවති. අක්ඛසංභිතං.

8. අනභිජ්ඣාලු හොති, යං තං පරසං පරචිත්තපකරණං, තං
අනභිජ්ඣිතා හොති, “අනෙහා වත යං පරසං තං මම අසාමි”ති.

9. අබ්බාපනනවින්නො හොති අසද්දධ්වනසඛ්ඤාපො, ‘ඉමෙ සත්තා
අවෙරා හොනතු අබ්බාපජා අනිසා සුඛි අත්තානං පරිහරන්තු’ති.

10. සමමා දිට්ඨිකො හොති අවිපරිතදසසනො, ‘නස්සී දිනතං, නස්සී ධිට්ඨං, නස්සී භුතං, නස්සී සුකට දුක්ඛවානං කම්මානං ඵලං විපාකො, නස්සී අයං ලොකො, නස්සී පරො ලොකො, නස්සී මානා, නස්සී පිනා, නස්සී සත්තා ඔපපාතිකා, නස්සී ලොකෙ සමණධ්වාභමණා සමලග්ගතා, සමමා පටිපන්නා, යො ඉමඤ්ඤ ලොකං පරඤ්ඤ ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පච්චෙදෙනති’ති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමනනාගතො යථාහතං නික්ඛන්තො ඵලං සග්ගෙති.

10. 5. 1. 2

දුතියනිරය සුත්තං.

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතො යථාහතං නික්ඛන්තො ඵලං නිරයෙ. කතමෙහි දසහි:

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පාණාතිපාති හොති උදෙස ලොහිතපාණි, හතපහතෙ නිව්ට්ඨො අදයාපනෙනා සබ්බපාණභූතෙසු. අදිනනාදුඨි හොති -පෙ- කාමෙසු මිඤ්ඤාචාරි හොති -පෙ- මුසාවාදී හොති -පෙ- පිසුනාවාවො හොති -පෙ- ඵරුසා වාවො හොති -පෙ- සලඵසප්පලාපි හොති -පෙ- අභිජ්ඣාලු හොති -පෙ- ව්‍යාපනනවිනෙතා හොති -පෙ- මිඤ්ඤාදිට්ඨිකො හොති විපරිතදසසනො, “නස්සී දිනතං, නස්සී ධිට්ඨං, නස්සී භුතං, නස්සී සුකටදුක්ඛවානං කම්මානං ඵලං විපාකො, නස්සී අයං ලොකො, නස්සී පරො ලොකො, නස්සී මානා, නස්සී පිනා, නස්සී සත්තා ඔපපාතිකා, නස්සී ලොකෙ සමණධ්වාභමණා සමලග්ගතා සමමා පටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ඤ ලොකං පරඤ්ඤ ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පච්චෙදෙනති’ති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමනනාගතො යථාහතං නික්ඛන්තො ඵලං නිරයෙති.

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතො යථාහතං නික්ඛන්තො ඵලං සග්ගෙ: කතමෙහි දසහි:

ඉධ භික්ඛවෙ ඵකච්චො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතො
හොති නිහිත දණ්ණොතිහිත සංඝො ලප්ථි දයාපනෙතා සබ්බපාණ භූත භික්ඛානු-
කම්භි වාරති. අදින්නාදනං පහාය අදින්නාදනා පටිච්චරතො හොති -පෙ-
කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති -පෙ-
මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතො -පෙ- පිසුනං වාවං පහාය පිසුනා
වාචා පටිච්චරතො හොති-පෙ-ඵරුසං වාවං පහාය ඵරුසාය වාචාය පටිච්චරතො
හොති -පෙ- සමථසලාපං පහාය සමථසලාපා පටිච්චරතො හොති -පෙ-
අනභිජ්ඣාලු හොති -පෙ- අබ්බාපනනට්ඨෙතො හොති -පෙ- සම්මා දිට්ඨිකො
හොති අවිපරිතදසුනො: ‘අසී දින්නං, අසී ශිට්ඨං, අසී භුතං, අසී
සුකට දුකකටානං කම්මානං ඵලං විපාකො, අසී අයං ලොකො, අසී
පරො ලොකො, අසී මාතා, අසී පිතා, අසී සත්තා ඔපපාතිකා, අසී
ලොකෙ සමණධ්වාහමණා සම්මෙග්ගතා සම්මා පටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ච
ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පච්චෙදෙහති ති.

ඉමෙහි ධො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං
නික්ඛින්නො ඵවං සග්ගෙති.

10. 5. 1. 3

මාතුගාම සුතතං

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො යථාහතං
නික්ඛින්නො ඵවං නිරුයෙ. කතමෙහි දසහි:

පාණාතිපාතී හොති අදින්නාදයී හොති, මසු මිච්ඡාචාරී හොති,
මුසාවාදී හොති, පිසුනා වාවො හොති, ඵරුස වාවො හොති,
සමථසලාපී හොති, අභිජ්ඣාලු හොති, ව්‍යාපනන ට්ඨෙතො හොති,
මිච්ඡා දිට්ඨිකො හොති.

ඉමහි ධොභික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො
යථාහතං ඤ්ඤාතික්ඛින්නො ඵවං නිරුයෙ.

දසති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො යථාහතං නික්ඛින්නො එවං සංගෙහ. කතමෙහි දසති:

පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, අදින්නාදනා පටිවිරතො හොති, කාමෙස්ස මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, මුසාවාද පටිවිරතො හොති, පිසුනාය වාචාය පටිවිරතො හොති, ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති, සමථපප්පලාපා පටිවිරතො හොති, අනභිජ්ඣාලා හොති, අබ්බාපන්න-විත්තො හොති, සමමාදිට්ඨිකො හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ දසති ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො යථා හතං නික්ඛින්නො එවං සංගෙහති.

10. 5. 1. 4

උපාසිකා සුත්තං

දසති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා උපාසිකා යථාහතං නික්ඛින්නා එවං නිරයෙ. කතමෙහි දසති:

පාණාතිපාතීති හොති, අදින්නාදයිති හොති, කාමෙස්ස මිච්ඡාචාරිණි හොති, මුසාවාදිති හොති, පිසුනාවාචා හොති, ඵරුසාවාචා හොති, සමථපප්පලාපිති හොති, අභිජ්ඣාලාති හොති, බ්බාපන්න විත්තා හොති, මිච්ඡාදිට්ඨිකා හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ දසති ධම්මෙහි සමන්තාගතා උපාසිකා යථාහතං නික්ඛින්නා එවං නිරයෙ.

දසති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා උපාසිකා යථාහතං නික්ඛින්නා එවං සංගෙහ. කතමෙහි දසති:

පාණාතිපාතා පටිවිරතා හොති -පෙ- සමමාදිට්ඨිකා හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ දසති ධම්මෙහි සමන්තාගතා උපාසිකා යථාහතං නික්ඛින්නා එවං සංගෙහති.

10. 5. 1. 5

විසාරද සුතතං

දසති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා උපාසිකා අවිසාරද අගාරං අරඤ්චසති. කතමෙහි දසති:

පාණාතිපාතිනී හොති, අදින්නාදුසිති හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරිනී හොති, මුසාවාදිනී හොති, පිසුනාවාචා හොති, ඵරුසවාචා හොති, සමථප්පලාපිනී හොති, අභිජ්ඣාලුනී හොති, බ්‍යාපනනවිතතා හොති, මිච්ඡාදිට්ඨිකා හොති.

ඉමෙහි ධො භික්ඛවෙ දසති ධම්මෙහි සමන්තාගතා උපාසිකා අවිසාරද අගාරං අරඤ්චසති.

දසති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා උපාසිකා විසාරද අගාරං අරඤ්චසති. කතමෙහි දසති:

පාණාතිපාතා පටිච්චරතා හොති, අදින්නාදුතා පටිච්චරතා හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතා හොති, මුසාවාද පටිච්චරතා හොති, පිසුනාය වාචාය පටිච්චරතා හොති, ඵරුසාය වාචාය පටිච්චරතා හොති, සමථප්පලාපා පටිච්චරතා හොති, අනභිජ්ඣාලුනී හොති, අබ්‍යාපනන-විතතා හොති, සම්මාදිට්ඨිකා හොති.

ඉමෙහි ධො භික්ඛවෙ දසති ධම්මෙහි සමන්තාගතා උපාසිකා විසාරද අගාරං අරඤ්චසති.

10. 5. 1. 6

සංසප්පතිය පරියාය සුතතං

සංසප්පතියපරියායං වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි නං සුඤ්ඤාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමිති. ඒවා භනන්ති ධො තෙ භික්ඛු භගවතො පට්ටස්සොස්ස භගවා එතදවොච:

කතමො ච සො භික්ඛවෙ සංසප්පතියපරියායො ධම්මපරියායො:

කම්මෙස්සකා භික්ඛවෙ සත්තා කම්මද්‍යාද කම්මයොති කම්මබන්ධු කම්මපටිසරණා, යං කම්මං කරොනති කල්‍යාණං වා පාපකං වා ඛසාද්‍යාද භවන්ති.

ඉධ භික්ඛවෙ ඵකවෙවා පාණාතිපාති හොති උදෙද් ලොභිතපාණි
හත්ථහතෙ නිව්ටෙධා අදයාපනො සබ්බපාණභූතෙසු, සො සංසප්පති
කායෙන, සංසප්පති වාචය, සංසප්පති මනසා, තස්ස ජිමහං කායකමං
හොති, ජිමහං වචිකමං, ජිමහං මනොකමං, ජිමහා ගති, ජිමුහුපපතති.
ජිමහගතිකස්ස ඛො පනාහං භික්ඛවෙ ජිමුහුපපතතිකස්ස ද්විතං ගතිනං
අඤ්ඤාතරං ගතිං වදමි, යෙ වා ඵකත්ත දුක්ඛා නිරයා, යා වා සංසප්ප-
ජාතිකා තිරවජානගොති.

කතමා ව සා භික්ඛවෙ සංසප්පජාතිකා තිරවජානගොති: අභි
විච්ඡිකා, සතපදී, නකුලා, බිළාරා, මුසිකා, උලුකා, යෙ වා පනඤ්ඤා පි
කෙවි තිරවජාන ගොතිකා සත්තා මනුසෙස දිස්වා සංසප්පතති. ඉති
ඛො භික්ඛවෙ භූතා භූතස්ස උපපතති හොති, යං කරොති, තෙන උප-
පජ්ජති, උපපන්නමෙතං ඵසසා චුසතති. ඵචංපහං භික්ඛවෙ 'කමම-
දයාද් සත්තා ති වදමි.

ඉධ පන භික්ඛවෙ ඵකවෙවා අදින්නාදුඨි හොති -පෙ- කාමෙසු
මිච්ඡාවාරි හොති -පෙ- මුසාවාදි හොති -පෙ- පිසුනවාචො හොති
-පෙ- ඵරුසවාචො හොති -පෙ- සමථසලාපි හොති -පෙ- අභිජ්ඣාලු
හොති -පෙ- බ්බාපනනවිතො හොති -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති
විපරිතදස්සනො:

"නාථී දිනහං -පෙ- නාථී ලොකෙ සමණත්ථාහමණා සමමග්ගතා
සමමාපට්ටනතා, යෙ ඉමඤ්ඤ ලොකං පරඤ්ඤ ලොකං සයං අභිඤ්ඤා-
සච්ඡිකත්වා පචෙදෙතභි"ති. සො සංසප්පති කායෙන, සංසප්පති
වාචය, සංසප්පති මනසා, තස්ස ජිමහං කායකමං හොති, ජිමහං වචි-
කමං, ජිමහං මනොකමං, ජිමහා ගති, ජිමුහුපපතති.

ජිමහගතිකස්ස ඛො පනාහං භික්ඛවෙ ජිමුහුපපතතිකස්ස ද්විතං
ගතිනං අඤ්ඤාතරං ගතිං වදමි, යෙ වා ඵකත්තදුක්ඛා නිරයා, යා වා
සංසප්පජාතිකා තිරවජානගොති.

කතමා ච සා භික්ඛවෙ සං සප්පජාතිකා තිරවජාන යෙති: අභී, විච්ඡිකා, සත්තප්පි, නකුලා, බිළාරා මුසිකා උලුකා, යෙ වා පනඤ්ඤ පි කෙවි තිරවජානයොතිකා සත්තා මනුසො දිස්වා සංසප්පන්ති. ඉති ඛො භික්ඛවෙ භූතා භූතස්ස උපපත්ති හොති. යං කරොති, තෙන උපපජ්ජති, උපපන්නමෙන. එස්සා ථුස්සන්ති, එවං පහං භික්ඛවෙ 'කම්ම දයාද සත්තාති වදම්.

කම්මස්සකා භික්ඛවෙ සත්තා කම්මදයාද කම්මයොති කම්ම බිඤ්ඤ කම්ම පටිසරණා, යං කම්මං කරොන්ති කල්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දයාද භවන්ති.

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති නිභිත දණ්ඩා නිභිතසන්ධො ලප්ඵී දයාපනෙනා සබ්බපාණභූත භිතානුකම්පී විහරති. සො න සංසප්පති කායෙන, න සංසප්පති වාචාය න සංසප්පති මනසා. තස්ස උජුං කාය කම්මං හොති, උජුං වච්ඡකම්මං, උජුං මනො කම්මං, උජු ගති, උජුපපත්ති. උජුගතිකස්ස ඛො පනාහං භික්ඛවෙ උජුපපත්තිකස්ස දවින්නං ගතීනං අඤ්ඤතරං ගතීං වදම්, යෙ වා එකත්ත සුඛා සභ්වා, යාති වා පන තාති උච්චාකුලාති බත්තිය මහාසාළ කුලාති වා බ්‍රාහ්මණමහාසාළකුලාති වා ගහපති මහාසාළකුලාති වා අධිස්ථාති මහඞ්ඩනාති මහාභොගාති පහුතජාතරුපරජනාති පහුත විතකුපකරණාති පහුතධනධඤ්ඤති.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ භූතා භූතස්ස උපපත්ති හොති යං කරොති, තෙන උපපජ්ජති, උපපන්නමෙන. එස්සා ථුස්සන්ති. එවං පහං භික්ඛවෙ කම්මදයාද සත්තාති වදම්.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො අදින්නාදනං පහාය අදින්නාදනා පටි-
ච්චරතො හොති -පෙ- කාමෙසු මිච්ඡාවාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාවාරා
පටිච්චරතො හොති -පෙ-මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතො හොති -පෙ-
පිසුනං වාචං පහාය පිසුනාය වාචාය පටිච්චරතො හොති -පෙ- ඵරුසං
වාචං පහාය ඵරුසාය වාචාය පටිච්චරතො හොති -පෙ- සමඵසලාපං
පහාය සමඵසලාපා පටිච්චරතො හොති -පෙ- අනභිජ්ඣාලු හොති -පෙ-
අඛ්‍යාපනන වීක්ඛො හොති -පෙ- සම්මාදිව්ඪිකො හොති අවිපරිත
දස්සනො:

අත් දිනනා, අත් සිටිය, අත් හුනා, අත් සුකටදුක්කවානා, කම්මානා, එලං විජාකො, අත් අයං ලොකො, අත්, පරො ලොකො, අත් මානා, අත් පිනා, අත් සත්තා ඔපපාතිකා, අත් ලොකෙ සමණ බ්‍රාහ්මණා සම්මග්ගනා සම්මාපට්ඨනනා, යෙ ඉමඤ්ඤ ලොකං පරඤ්ඤ ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්ඤා පට්ටෙදෙනති ති. සො න සංසප්පති කායෙන, න සංසප්පති වාචය, න සංසප්පති මනසා, තස්ස උජුං කාය කම්මං හොති, උජුං වචිකම්මං, උජුං මනො කම්මං, උජුගති, උජුපපතති.

උජුගතිකස්ස ඛො පනාහං භික්ඛවෙ උජුපපතතිකස්ස දවින්නං ගතීනං අඤ්ඤතරං ගතිං වදමි. යෙ වා එකන්තසුඛා සග්ගා, යාති වා පන තාති උච්චාකුලාති ඛක්ඛියමහාසාළ කුලාති වා, බ්‍රාහ්මණ මහාසාළකුලාති වා, ගහපති මහාසාළ කුලාති වා, අධිඤ්ඤා මහභික්ඛාති මහා භොගාති පහුන-ජාතරුපරජතාති පහුනචිතතූපකරණාති, පහුනධනධඤ්ඤාති, ඉති ඛො භික්ඛවෙ භූතා භූතස්ස උපපතති, හොති යං කරොති, තෙන උපපජ්ජති උපපන්නමෙන. එස්සා චුසන්ති. එවංපහං භික්ඛවෙ කම්මෙදයාද සත්තාති වදමි.

කම්මස්සකා භික්ඛවෙ සත්තා කම්මෙදයාද කම්මයොති කම්මබන්ධු කම්මපට්ඨරණා යං කම්මං කරොන්ති කල්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දයාද භවන්ති.

අයං ඛො සො භික්ඛවෙ සංසප්පනියපරියායො ධම්ම පරියායොති.

10. 5. 1. 7

පට්ඨමසංකෙට්ඨනතික සුත්තං

නාහං භික්ඛවෙ සංකෙට්ඨනතිකානං කම්මානං කතානං උපවිතානං අපට්ඨසංවිදිකා වාන්තීභාවං වදමි. තඤ්ඤ ඛො දිට්ඨි වා ධම්මෙ උපපජ්ජ¹ වා අපරෙ වා පරියායෙ. න තෙ වාහං භික්ඛවෙ සංකෙට්ඨන-තිකානං කම්මානං කතානං උපවිතානං අපට්ඨසංවිදිකා දුක්ඛස්සත්ත කිරියං වදමි.

1. උපපජ්ජ: වා-සි. මු.-ම ජ ස.

තත්‍ර භික්ඛවෙ තිව්ධා කායකමමනසසංඥාසබ්බාපනති අකුසල සංඝේතනිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති. චතුර්ඛධා වච්ඡිකමමනස සංඥාසබ්බාපනති අකුසලසංඝේතනිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති. තිව්ධා මනො කමමනසසංඥාසබ්බාපනති අකුසල සංඝේතනිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛ විපාකා හොති.

කථංඤා භික්ඛවෙ තිව්ධා කායකමමනස සංඥාසබ්බාපනති අකුසල සංඝේතනිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති:

1. ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙවා පාණාතිපාති හොති ලුද්දො ලොභිතපාණි හතපහතෙ හිව්ටෙධා අදයාපනෙනා සබ්බපාණභූතෙසු.

2. අදින්නාද්ධි හොති. යං තං පරස්ස පරචිතතුපකරණං ගාමගතං වා අරඤ්ඤගතං වා අදින්නං ථෙය්‍ය සබ්බාතං ආදනා හොති.

3. කාමෙසු මිච්ඡාවාරි හොති, යා තා මාතුරකම්මා -පෙ- අත්තමයො මාලාගුලපරිකම්මනා පි, තථාරූපාසු වාරිත්තං ආපජ්ජනා හොති.

එවං බො භික්ඛවෙ තිව්ධා කාය කමමනස සංඥාසබ්බාපනති අකුසල සංඝේතනිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති.

කථංඤා භික්ඛවෙ චතුර්ඛධා වච්ඡි කමමනස සංඥාසබ්බාපනති අකුසල සංඝේතනිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛ විපාකා හොති.

4. ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙවා මුසාවාදී හොති, සභාගතො වා¹ පරිසගතො වා¹ ඤාතිමර්කගතො වා පුගමර්කගතො වා රාජකුල මර්කගතො වා අභි- නිතො සකම් පුටෙධා, “එහමො පුරිස යං ජානාසි තං වදෙහි”ති. යො අජානං වා ආහ ‘ජානාමි’ ති. ජානං වා ආහ ‘න ජානාමි’ ති. අපස්සං වා ආහ, ‘පස්සාමි’ති, පස්සං වා ආහ, ‘න පස්සාමි’ති. ඉති අත්තහෙතු වා පරහෙතු වා ආමිස කිංඤ්චිකකහෙතු වා සමපජාන මුසාභාසිතා හොති.

1. සභගතො වා පරිසගතො වා - මජ්ඣං.

5. පිළුනවාටො හොති. ඉතො සුඤ්ඤා අමුත්ත අකාමා ඉමෙසං භෙදය, අමුත්ත වා සුඤ්ඤා ඉමෙසං අකාමා අමුසං භෙදය. ඉති සමග්ගානං වා භෙත්තා, භික්ඛානං වා අනුප්පද්ධා වග්ගාරාමො වග්ගරතො වග්ගනාදි වග්ගකරණං වාවං භාසිතා හොති.

6. එරුසවාටො හොති, යා සා වාවා අකාමා කකකසා පරකවුක්ඛා පරාභිසජ්ජති කොධසාමනසා අසමාධිසංවත්තනිකා, තථාරූපිං වාවං භාසිතා හොති.

7. සමඵසලාපි හොති, අකාලවාදී අභූතවාදී අනත්වාදී අධම්මවාදී අවිනයවාදී අතිධානවතිං වාවං භාසිතා හොති අකාලෙන අනපදෙසං අපරිසන්නවතිං අනත්සංභිතං.

එවං බො භික්ඛවෙ චතුර්ඛිධා වච්ඡිකමන්ත සංඥාසංඛාරාපත්ති අකුසල සංඥාතනිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති.

කප්ඤ්ඤා භික්ඛවෙ තිව්ධාමනො කමමන්ත සංඥා සංඛාරාපත්ති අකුසල සංඥාතනිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති.

8. ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො අභිජ්ඣානු හොති, යං තං පරස්ස පරචිත්තප්ප කරණං තං අභිජ්ඣිතා හොති: අහො වත යං¹ පරස්ස තං මමසා² ති.

9. ව්‍යාපනනවිත්තො හොති පද්ධම්මනසංකප්පො ‘ඉමෙ සත්තා හඤ්ඤානතු වා ඛජ්ඣානතු වා උච්ඡිජ්ජනතු වා විනස්සනතු වා මා වා අහෙසුනති.

10. මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති විපරිතදස්සනො, ‘නත්ථිදින්නං නත්ථි ධිට්ඨං, නත්ථි චුතං, නත්ථි සුකට්ඨකකවානං කමොනං එලං විපාකො, නත්ථි අයං ලොකො, නත්ථි පරො ලොකො; නත්ථි මාතා, නත්ථි පිතා, නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, නත්ථි ලොකෙ සමණධ්‍රාහමණා සමමග්ගතා සමමා-පටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡි-කත්වා පච්චෙදෙත්තිති.

එවං බො භික්ඛවෙ තිව්ධා මනො කමමන්ත සංඥාසංඛාරාපත්ති අකුසල සංඥාතනිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති.

1. වතායං - 89.

තිවිධ කායකමමනසඤ්ඤාසංඛාරාපත්ති අකුසල සංඝේතනිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ, සත්තා කායසංඝෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං භිරයං උපපජ්ජන්ති.

චතුබ්බිධවච්ඡිකමමනසඤ්ඤාසංඛාරාපත්ති අකුසල සංඝේතනිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ, සත්තා කායසංඝෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං භිරයං උපපජ්ජන්ති.

තිවිධමනෝ කමමනසඤ්ඤාසංඛාරාපත්ති අකුසල සංඝේතනිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ, සත්තා කායසංඝෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං භිරයං උපපජ්ජන්ති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ අපණ්ණිකො මණි උඬං බින්නො යෙන යෙනෙව පතිට්ඨාති, සුප්පතිට්ඨිතායෙව පතිට්ඨාති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ තිවිධ කායකමමනස ඤ්ඤාසංඛාරාපත්ති අකුසල සංඝේතනිකා හෙතු වා සත්තා කායසංඝෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං භිරයං උපපජ්ජන්ති. චතුබ්බිධ වච්ඡිකමමනස ඤ්ඤාසංඛාරාපත්ති අකුසල සංඝේතනිකා හෙතු වා සත්තා කායසංඝෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං භිරයං උපපජ්ජන්ති. තිවිධ මනෝ කමමනසඤ්ඤාසංඛාරාපත්ති අකුසල සංඝේතනිකා හෙතු වා සත්තා කායසංඝෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං භිරයං උපපජ්ජන්ති.

නාහං භික්ඛවෙ සංඝේතනිකානං කමොනං කතානං උපවිතානං අප්පට්ඨංචිදිත්වා ව්‍යානතිභාවං වද්මි. තඤ්ඤ ඛො දිට්ඨං ව ධම්මෙ උපපජ්ජෙ වා අපරෙ වා පරියායෙ.

න ඤ්ඤානං භික්ඛවෙ සංඝේතනිකානං කමොනං කතානං උපවිතානං අප්පට්ඨංචිදිත්වා දුක්ඛස්සන්තකිරියං වද්මි.

තත්‍ර භික්ඛවෙ තිවිධා කායකමමනස සමපත්ති කුසල සංඝේතනිකා සුචුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති, චතුබ්බිධා වච්ඡිකමමනස සමපත්ති කුසල සංඝේතනිකා සුචුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති, තිවිධා මනෝකමමනස සමපත්ති කුසල සංඝේතනිකා සුචුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති.

කථංකු භික්ඛවෙ තිව්ධා කායකමනන සමපතති කුසලසංකේ-
තිකා සුමුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති.

1. ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙවා පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටි-
විරතො හොති නිහිතදණ්ඩා නිහිතසංකෝ ලස් දයාපනෙනා සංඛ-
පාණභූත භිතානුකම්පි විහරති.

2. අදින්නාදනං පහාය අදින්නාදනා පටිවිරතො හොති: යං තං පරස්ස
පරවිතතුපකරණං ගාමගතං වා අරඤ්ඤගතං වා න තං අදින්නං ථෙය්‍ය
සංඛාතං ආදනා හොති.

3. කාමෙසුමිච්ඡාවාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාවාරා පටිවිරතො හොති.
යා තා මාතුරකම්මා -පෙ- අත්තමසො මාලාගුල පරිකම්මනාපි තථාරූපාසු
න වාරික්ඛං ආපජජිතා හොති.

එවං බො භික්ඛවෙ තිව්ධා කායකමනන සමපතති කුසලසංකේත-
තිකා සුමුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති.

කථංකු භික්ඛවෙ චතුර්ධා වච්ඡමනන සමපතති කුසලසංකේත-
තිකා සුමුද්‍රයා සුඛ විපාකා හොති:

4. ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙවා මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිවිරතො
හොති, සහාගතො වා පරිසගතො වා ඤාතිමජ්ඣගතො වා සුගමජ්ඣ-
ගතොවා රාජකුලමජ්ඣගතො වා අභිනිතො සක්ඛිපුට්ඨො 'එහලෙහා පුරිස
යං ජානාසි, තං වදෙහි'ති. යො අජානං වා ආහ: 'න ජානාමි'ති. ජානං
වා ආහ: 'ජානාමි'ති. අපසං වා ආහ: 'න පසාමි'ති. පසං වා ආහ:
'පසාමි'ති. ඉති අත්තහෙතු වා පරහෙතු වා අච්ඡිකිකිඤ්චිකිකිහෙතු වා
න සමපජාන මුසා භාසිතා හොති.

5. පිසුතං වාවං පහාය පිසුතාය වාවාය පටිවිරතො හොති. න ඉතො
සුඤ්ඤා අමුත්ත අකුසානා ඉමෙසං හෙදය, අමුත්ත වා සුඤ්ඤා න ඉමෙසං
අකුසානා අමුසං හෙදය. ඉති භිතභානං වා සුඤ්ඤා සහිතානං වා
අනුසුද්ධා, සමග්ගාරාමො සමග්ගරතො සමග්ගනනදී සමග්ගකරණං
වාවං භාසිතා හොති.

6. ඵරුසං වාවං පහාය ඵරුසාය වාවාය පටිවිරතො හොති, යා සා වාවා නෙළා කණ්ණිසුධා පෙමනියා හදයඛමා පොරි බහුජනකනනා බහුජනමනාපා, තථාරූපං වාවං භාසිතා හොති.

7. සමමසලාපං පහාය සමමසලාපා පටිවිරතො හොති, කාලවාදී භූතවාදී අක්වාදී ධම්මවාදී විනයවාදී ගිධානවති. වාවං භාසිතා හොති කාලෙන සාපදෙසං පරියනාවති. අක්ඛංගිතං. ඵලං ඛො භික්ඛවෙ චතුක්ඛධා වචිකමන්තසමපනති කුසලසංකෘතනිකා සුබ්බුද්ධා සුඛ විපාකා හොති.

කථංකො භික්ඛවෙ තිව්ධා මනොකමන්තසමපනති කුසල සංකෘතනිකා සුබ්බුද්ධා සුඛවිපාකා හොති:

8. ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො අනභිජ්ඣාසු හොති. යං තං පරස්ස පර-විතතුපකරණං තං අනභිජ්ඣිතා හොති, 'අහො වත යං පරස්ස තං මමස්සා'ති.

9. අව්‍යාපනනවිනෙහා හොති අපප්පඤ්චනසඛකපෙසා 'ඉමෙ සත්තා අවෙරා අබ්‍යාපරක්ඛා අනිසා සුඛි අත්තානං පරිහරන්තුති.

10. සමොදිට්ඨිකො හොති අවිපරිතදස්සනො, 'අක්ඛි දිනතං, අක්ඛි ධිට්ඨං, -පෙ- යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරංකො ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උචෙදෙනති'ති.

ඵලං ඛො භික්ඛවෙ තිව්ධා මනොකමන්තසමපනති කුසල සංකෘතනිකා සුබ්බුද්ධා සුඛවිපාකා හොති.

තිව්ධකායකමන්තසමපනති කුසලසංකෘතනිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ සත්තා කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. චතුක්ඛධා වචිකමන්තසමපනති කුසලසංකෘතනිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ සත්තා කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. තිව්ධ මනො කමන්ත සමපනති කුසලසංකෘතනිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ සත්තා කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ අපණ්ණකො මණි උද්ධං ඛිංකො යෙන
 යෙනෙව පතිට්ඨාති සුප්පතිට්ඨිතං යෙව පතිට්ඨාති. එවමෙව බො
 භික්ඛවෙ තිව්ධි කායකමන්තසමපත්ති කුසලසංකෘතනිකා හෙතු වා
 සත්තා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

චතුර්ඛිධි වච්ඡකමන්ත සමපත්ති කුසලසංකෘතනිකා හෙතු වා
 සත්තා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

තිව්ධි මනොකමන්තසමපත්ති කුසලසංකෘතනිකා හෙතු වා සත්තා
 කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

නාහං භික්ඛවෙ සංකෘතනිකානං කමොනං කතානං උපචිතානං
 ව්‍යනතිභාවං වදාමි. තඤ්ඤ බො දිට්ඨෙව වා ධම්මෙ උපපජ්ජෙ වා අපරෙ වා
 පරියායෙ. න තෙව්වාහං භික්ඛවෙ සංකෘතනිකානං කමොනං කතානං
 උපචිතානං අප්පට්ඨංවිදිත්වා දුක්ඛස්ස අත්තකිරියං වදාමි.

10. 5. 1. 8

දුක්ඛ සංකෘතනික සූතතං

නාහං භික්ඛවෙ සංකෘතනිකානං කමොනං කතානං උපචිතානං
 අප්පට්ඨංවිදිත්වා ව්‍යනතිභාවං වදාමි. තඤ්ඤ බො දිට්ඨෙව වා ධම්මෙ උපපජ්ජෙ
 වා අපරෙ වා පරියායෙ. න තෙව්වාහං භික්ඛවෙ සංකෘතනිකානං කමොනං
 කතානං උපචිතානං අප්පට්ඨංවිදිත්වා දුක්ඛස්සත්තකිරියං වදාමි.

තත්‍ර භික්ඛවෙ තිව්ධි කායකමන්තසන්ධ්‍යොසබ්‍යාපත්ති අකුසලසංකෘත
 නිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛච්ඡාදා හොති. චතුර්ඛිධි වාචාකමන්තසන්ධ්‍යොසබ්‍යා-
 පත්ති අකුසලසංකෘතනිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛච්ඡාදා හොති. තිව්ධි
 මනොකමන්තසන්ධ්‍යොසබ්‍යාපත්ති අකුසලසංකෘතනිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛ
 ච්ඡාදා හොති.

කථංඤ භික්ඛවෙ තිව්ධි කායකමන්තසන්ධ්‍යොසබ්‍යාපත්ති අකුසල-
 සංකෘතනිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛච්ඡාදා හොති -පෙ- එවං බො භික්ඛවෙ
 තිව්ධි කායකමන්තසන්ධ්‍යොසබ්‍යාපත්ති අකුසලසංකෘතනිකා දුක්ඛද්‍රයා
 දුක්ඛ ච්ඡාදා හොති.

කථංඝඤ භික්ඛවෙ චතුර්ඛිධා වචිකමුත්තසංඥාසංඛ්‍යාපනති අකුසලසංඝෙඤනනිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ චතුර්ඛිධා වචිකමුත්තසංඥාසංඛ්‍යාපනති අකුසලසංඝෙඤනනිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති.

කථංඝඤ භික්ඛවෙ තිව්ඨා මනොකමුත්තසංඥාසංඛ්‍යාපනති අකුසලසංඝෙඤනනිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ තිව්ඨා මනොකමුත්තසංඥාසංඛ්‍යාපනති අකුසලසංඝෙඤනනිකා දුක්ඛද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති.

තිව්ඨා කායකමුත්තසංඥාසංඛ්‍යාපනති අකුසලසංඝෙඤනනිකාහෙතු වා භික්ඛවෙ සත්තා කායසං හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති. චතුර්ඛිධවචිකමුත්ත -පෙ- තිව්ඨමනොකමුත්ත සංඥාසංඛ්‍යාපනති අකුසලසංඝෙඤනනිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ සත්තා කායසං හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති.

නාහං භික්ඛවෙ සංඝෙඤනනිකානං කමොනං කතානං උපවිතානං අප්පට්ඨවිදිත්වා බ්‍යන්තිහාචං වදාමි. තඤ්ඤ ඛො දිට්ඨො වා ධම්මෙ උපපජ්ජෙ වා අපරෙ වා පරියායෙ. න තෙව්වාහං භික්ඛවෙ සංඝෙඤනනිකානං කමොනං කතානං උපවිතානං අප්පට්ඨවිදිත්වා දුක්ඛසංහතාකිරියං වදාමි.

තත්‍ර භික්ඛවෙ තිව්ඨා කායකමුත්තසංඛ්‍යාපනති කුසලසංඝෙඤනනිකා සුබ්‍රද්‍රයා සුබ්‍රවිපාකා හොති. චතුර්ඛිධා වචිකමුත්තසංඛ්‍යාපනති කුසලසංඝෙඤනනිකා සුබ්‍රද්‍රයා සුබ්‍රවිපාකා හොති. තිව්ඨා මනොකමුත්තසංඛ්‍යාපනති කුසලසංඝෙඤනනිකා සුබ්‍රද්‍රයා සුබ්‍රවිපාකා හොති.

කථංඝඤ භික්ඛවෙ තිව්ඨා කායකමුත්තසංඛ්‍යාපනති කුසලසංඝෙඤනනිකා සුබ්‍රද්‍රයා සුබ්‍රවිපාකා -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ තිව්ඨා කායකමුත්තසංඛ්‍යාපනති කුසලසංඝෙඤනනිකා සුබ්‍රද්‍රයා සුබ්‍රවිපාකා හොති.

කථංඝඤ භික්ඛවෙ චතුර්ඛිධා වචිකමුත්ත සංඛ්‍යාපනති කුසලසංඝෙඤනනිකා සුබ්‍රද්‍රයා සුබ්‍රවිපාකා හොති -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ චතුර්ඛිධා වචිකමුත්තසංඛ්‍යාපනති කුසලසංඝෙඤනනිකා සුබ්‍රද්‍රයා සුබ්‍රවිපාකා හොති.

කථකු භික්ඛවෙ තිව්ධා මනොකමන්තසමපත්ති කුසලසතෙකු-
බො සුබ්බද්‍රයා සුබ්බිපාකා හොති -පෙ- ඒවා බො භික්ඛවෙ තිව්ධා
මනොකමන්තසමපත්ති කුසලසකුණන්තිකා සුබ්බද්‍රයා සුබ්බිපාකා හොති.

තිව්ධකාය කමන්තසමපත්ති කුසලසකුණන්තිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ
සත්තා කායසංහෙද පරමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.
චතුබ්බේධවීකමන්ත -පෙ- තිව්ධමනොකමන්තසමපත්ති කුසලසකුණ-
න්තිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ සත්තා කායසංහෙද පරමරණා සුගතිං
සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. -පෙ-

10. 5. 1. 9

කර්මකාය සුත්තං

නූභං භික්ඛවෙ සකුණන්තිකානං කමොනං කතානං උපවිතානං
අප්පට්ඨංවිදිත්වා¹ ව්‍යාකුණ්ණං වදාමි. තකුණ බො දිට්ඨො වා ධම්මෙ
උපපජ්ජ² වා අපරෙ වා පරියායෙ. න කෙව්වාහං භික්ඛවෙ සකුණන්ති
කානං කමොනං කතානං උපවිතානං අප්පට්ඨංවිදිත්වා දුක්ඛසන්ත-
තිරියං වදාමි.

ස බො යො භික්ඛවෙ අරියසාවකො එවං විගතාභිරේකා විගත-
වා)පාදෙ අසමුද්‍රේනා සමපජානො පතිස්සන්තො මේඤ්ඤාසහගතෙන
චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති. තථා දුතියං -පෙ- තථා තතියං -පෙ-
තථා චතුස්සං³ ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බන්තකාය⁴ සබ්බා-
වන්තං ලොකං මේඤ්ඤාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන
අප්පමාණෙන අවේරෙන අබ්‍යාපජේන ඵරිත්වා විහරති.

යො එවං පජානාති: “පුබ්බෙ බො මෙ ඉදං වික්ඛං පරික්ඛං අහොසි
අභාවිතං. එතරහි පන මෙ ඉදං වික්ඛං අප්පමාණං සුභාවිතං. යං බො පන
කිඤ්ඤි පමාණකතං කමමං, න තං තත්ත්වසිසංති. න තං තත්ත්වතිට්ඨති”ති

තං කී. මකුඤ්ඤං භික්ඛවෙ දහරතග්ගෙ ඒව යො අයං⁵ කුරුමො
මෙක්ඛං වෙතො විමුක්තිං භාවෙය්‍ය, අපි නු බො පාපකමමං කරෙය්‍යාති?
නො හෙතං හතෙන.

1. අප්පට්ඨංවිදිත්වා - මජ්ඣ.
2. උපපජ්ජ. වා-සීඝ්‍ර. මජ්ඣ.,
3. තථා චතුස්සං - මජ්ඣ.

4. සබ්බන්තකාය - සී.මු.
5. වෙ අයං - සායා.

අකරොන්තං ඛො පන පාපකමං අපි නු ඛො දුක්ඛං ඵ්ථසෙය්‍යාති?

නො හෙනං භනෙන. අකරොන්තං හි භනෙන පාපකමං කුතො දුක්ඛං ඵ්ථසිස්සති ති.

භාවෙනධ්වා ඛො පනායං හික්ඛවෙ මෙත්තාවෙත්තොවිමුත්ති ඉත්ථි යා වා හික්ඛවෙ පුරිසෙන වා. ඉත්ථි යා වා හික්ඛවෙ පුරිසස්ස වා නායං කායො ආදය ගමනීයො. විත්තනන්තරො හික්ඛවෙ මට්ඨො. සො එවං පජානාති: “යං ඛො මෙ ¹ඉධ කිඤ්චි පුබ්බෙ ඉථිනා කරජකායෙන පාපකමං කතං, සබ්බං තං ඉධ වෙදනීයං, න තං අනුගං භවිස්සති” ති.

එවං භාවිතා ඛො හික්ඛවෙ මෙත්තාවෙත්තොවිමුත්ති අනාගාමීනාය සංචිත්තති, ඉධ පඤ්ඤාය හික්ඛුන්තා උත්තරිං විමුත්තිං අපාරිච්ඡිකුතො.

කරුණාසහගතෙන චේතසා -පෙ- මුද්දිතා සහගතෙන චේතසා -පෙ- උපෙක්ඛාසහගතෙන චේතසා එකං දිසං ඵරිඤා විහරති. තථා දුතියං - තථා- තතියං - තථාවතුක්ථං - ඉති උද්ධමධො තිරිසං සබ්බධි සබ්බත්තනාය සබ්බාවුත්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චේතසා විපුලෙන මහග්ග- තෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අබ්‍යාපජේජන ඵරිඤා විහරති.

සො එවං පජානාති, “පුබ්බෙ ඛො මෙ ඉදං විත්තං අප්පමාණං පරිත්තං අහොසි අභාවිතං, එතරහි පන මෙ ඉදං විත්තං සුභාවිතං. යං ඛො පන මෙ කිඤ්චි පමාණකතං කමමං, න තං තත්ත්වයිස්සති, න තං තත්ත්වනිද්ධති” ති.

තං කිං මඤ්ඤාථ හික්ඛවෙ දහරතග්ගෙ වෙ සො අයං කුමාරො උපෙක්ඛං වෙත්තො විමුත්තිං භාවෙය්‍ය, අපි නු ඛො පාපකමං කරෙය්‍යාති?

නො හෙනං භනෙන.

අකරොන්තං ඛො පන පාපකමං අපි නු ඛො දුක්ඛං ඵ්ථසෙය්‍යාති?

නො හෙනං භනෙන.

අකරොන්තං හි භනෙන පාපකමං කුතො දුක්ඛං ඵ්ථසිස්සති ති.

භාවෙනබ්බා බො පනායං භික්ඛවෙ උපෙක්ඛා වෙතො වීම්බනි ඉක්ඛියා වා පුරිසෙන වා, ඉක්ඛියා වා භික්ඛවෙ පුරිසස්ස වා නායං කායො ආදය ගමනියො, විත්තන්තරො අයං භික්ඛවෙ මථෙවා, යො එවං පජානාති: “යං බො මෙ ඉධ කිංඤ්චි පුබ්බෙ ඉමිනා කරජකායෙන පාපකමං කතං, යබ්බං තං ඉධ වෙදනියං, න තං අනුගං භවිස්සති ති, එවං භාවිතා බො භික්ඛවෙ උපෙක්ඛා වෙතොවීම්බනි අනාගාමිතාය සංවත්ත ති, ඉධ පඤ්ඤස්ස භික්ඛුතො උත්තරිං වීම්බනිං අපච්චිජ්ඣන්තො ති

10. 5. 1. 10

අධම්මචරියා සුත්තං

අප් බො අක්ඤ්ඤතරො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඬකමි, උපසඬකමිත්වා භගවතා සද්ධිං සමමාදි, සමමාදනියං කපං සාරාණියං¹ විනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසීතෙතො බො යො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච:

කො භු බො භො ගොතම හෙනු, කො පච්චයො, යෙනමිධෙකවෙච සත්තා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති ති?

අධම්මචරියා විසම්චරියා හෙනු බො බ්‍රාහ්මණ එවමිධෙකවෙච සත්තා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති ති.

කො පන භො ගොතම හෙනු, කො පච්චයො, යෙනමිධෙකවෙච සත්තා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති ති?

ධම්මචරියා සම්චරියා හෙනු බො බ්‍රාහ්මණ එවමිධෙකවෙච සත්තා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති ති.

1. සාරාණියං, - මජ්ඣ.

න බො අහං ඉමස්ස භොතො ගොතමස්ස සංඛිකේතන භාසිතස්ස විජාරෙන අත්ථං ආජානාමී. සාධු මෙ භවං ගොතමො තථා ධම්මං දෙසෙතු යථාහං ඉමස්ස භොතො ගොතමස්ස සංඛිකේතන භාසිතස්ස විජාරෙන අත්ථං ආජානෙය්‍යානති.

තෙන හි බ්‍රාහ්මණ, සුණාහි, සාධුකං මනසි කරොහි භාසිස්සාමීති.

එවං හොති බො සො බ්‍රාහ්මණො භගවතො පච්චසෙය්‍යසි. භගවා එතදවොච:

තිව්ඨා¹ බො බ්‍රාහ්මණ, කායෙන අධම්මචරියා විසමචරියා හොති. චතුර්ඛිධා² වාචාය අධම්මචරියා විසමචරියා හොති. තිව්ඨා මනසා අධම්මචරියා විසමචරියා හොති.

කථංඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණ, තිව්ඨා¹ කායෙන අධම්මචරියා විසමචරියා හොති:
-පෙ- එවං බො³ බ්‍රාහ්මණ, තිව්ඨා කායෙන අධම්මචරියා විසමචරියා හොති.

කථංඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණ චතුර්ඛිධා² වාචාය අධම්මචරියා විසමචරියා හොති:
-පෙ- එවං බො³ බ්‍රාහ්මණ, චතුර්ඛිධා වාචාය අධම්මචරියා විසමචරියා හොති.

කථංඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණ තිව්ඨා¹ මනසා අධම්මචරියා විසමචරියා හොති:
-පෙ- එවං බො³ බ්‍රාහ්මණ, තිව්ඨා මනසා අධම්මචරියා විසමචරියා හොති.

එවං අධම්මචරියා විසමචරියා හෙතු බො බ්‍රාහ්මණ, එවමිධෙකචොච සත්තා කායස්ස හෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජනති.

තිව්ඨා¹ බො බ්‍රාහ්මණ, කායෙන ධම්මචරියා සමචරියා හොති. චතුර්ඛිධා² වාචාය ධම්මචරියා සමචරියා හොති. තිව්ඨා මනසා ධම්මචරියා සමචරියා හොති.

1. තිව්ඨා. සිග්‍ර.

2. චතුර්ඛිධා. සිග්‍ර.

3. එවං බ්‍රාහ්මණ, මජ්ඣ.

කථංකඤ්ඤා චූෂණං, නිවිධා කායෙන ධම්මචරියා සමචරියා හොති:
-පෙ- එවං ඛො චූෂණං, නිවිධා කායෙන ධම්මචරියා සමචරියා හොති.

කථංකඤ්ඤා චූෂණං චතුර්ඛිධා වාචාය ධම්මචරියා සමචරියා
හොති: -පෙ- එවං ඛො චූෂණං, චතුර්ඛිධා වාචාය ධම්මචරියා සම-
චරියා හොති.

කථංකඤ්ඤා චූෂණං නිවිධා මනසා ධම්මචරියා සමචරියා හොති: -පෙ-
එවං ඛො චූෂණං, නිවිධා මනසා ධම්මචරියා සමචරියා හොති.

එවං ධම්මචරියා සමචරියා හෙතු ඛො චූෂණං එවමිධෙකචෙව
සක්කා කායසං හෙද පරමෙරණා සුගතිං සංගං ලොකං උපපජ්ජන්ති ති.

අභික්කන්තං හො ගොතමි -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු
අජ්ජනග්ගෙ පාණ්ඩුපෙතං සරණං ගතන්තී.

කරජකායචග්ගො පඨමො.

10. සාමකඤ්චගෙහා

10. 5. 2. 1

පඨම සුත්තං

දසභි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛින්නො එවං නිරයෙ. කතමෙහි දසභි:

පාණාතිපාති හොති, අදින්නාදුඨි හොති. කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති, මුසාවාදි හොති, පිසුණාවාවො හොති, ඵරුසාවාවො හොති, සමඵප්පලාපී හොති, අභිජ්ඣාලු හොති, ව්‍යාපනනවිකේතා හොති. මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛින්නො එවං නිරයෙ.

දසභි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථා හතං නික්ඛින්නො එවං සංගො කතමෙහි දසභි:

පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති. අදින්නාදුතා පටිච්චරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති, මුසාවාද පටිච්චරතො හොති, පිසුනාය වාචාය පටිච්චරතො හොති, ඵරුසාය වාචාය පටිච්චරතො හොති, සමඵප්පලාපා පටිච්චරතො හොති. අනභිජ්ඣාලු හොති, අඛ්‍යාපනනවිකේතා හොති, සමාදිට්ඨිකො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛින්නො එවං සංගොති.

10. 5. 2. 2

දුතිය සුත්තං

විසතියා භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛින්නො එවං නිරයෙ. කතමෙහි විසතියා:

අත්තනා ව පාණාතිපාති හොති, පරඤ්ච පාණාතිපාතෙ සමාදපෙති. අත්තනා ව අදින්නාදුඨි හොති, පරඤ්ච අදින්නාදුතෙ සමාදපෙති.

අත්තනා ව කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති, පරඤ්ඤා කාමෙසු මිච්ඡාචාරෙ සමාදපෙති. අත්තනා ව මුසාවාදී හොති, පරඤ්ඤා මුසාවාදෙ සමාදපෙති. අත්තනා ව පිසුනවාචො හොති, පරඤ්ඤා පිසුනාය වාචාය සමාදපෙති. අත්තනා ව ඵරුසාවාචො හොති, පරඤ්ඤා ඵරුසාය වාචාය සමාදපෙති. අත්තනා ව සමඵසලාපී හොති, පරඤ්ඤා සමඵසලාපෙ සමාදපෙති. අත්තනා ව අභිජ්ඣාලු හොති, පරඤ්ඤා අභිජ්ඣාය සමාදපෙති. අත්තනා ව ව්‍යාපනනවිතො හොති, පරඤ්ඤා ව්‍යාපාදෙ සමාදපෙති. අත්තනා ව මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති, පරඤ්ඤා මිච්ඡාදිට්ඨියා සමාදපෙති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ වීසතිසා ධම්මෙහි සමනනාගතො යථාහතං තිකඛිතො ඵවං නිරසෙ.

වීසතිසා භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතො යථාහතං තිකඛිතො ඵවං සග්ගෙ, කතමෙහි වීසතිසා,

අත්තනා ව පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, පරඤ්ඤා පාණාතිපාතා වෙරමණියා සමාදපෙති. අත්තනා ව අදින්නාදනා පටිවිරතො හොති, පරඤ්ඤා අදින්නාදනා වෙරමණියා සමාදපෙති. අත්තනා ව කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, පරඤ්ඤා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණියා සමාදපෙති. අත්තනා ව මුසාවාද පටිවිරතො හොති, පරඤ්ඤා මුසාවාද වෙරමණියා සමාදපෙති. අත්තනා ව පිසුනාය වාචාය පටිවිරතො හොති, පරඤ්ඤා පිසුනාය වාචාය වෙරමණියා සමාදපෙති. අත්තනා ව ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති, පරඤ්ඤා ඵරුසාය වාචාය වෙරමණියා සමාදපෙති. අත්තනා ව සමඵසලාපා පටිවිරතො හොති පරඤ්ඤා සමඵසලාපා වෙරමණියා සමාදපෙති. අත්තනා ව අනභිජ්ඣාලු හොති, පරඤ්ඤා අනභිජ්ඣාය සමාදපෙති. අත්තනා ව අඛ්‍යාපනනවිතො හොති, පරඤ්ඤා අඛ්‍යාපාදෙ සමාදපෙති. අත්තනා ව සමමාදිට්ඨිකො හොති, පරඤ්ඤා සමමාදිට්ඨියා සමාදපෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ වීසතිසා ධම්මෙහි සමනනාගතො යථාහතං තිකඛිතො ඵවං සග්ගෙති.

10. 5. 2. 3

තනිය පුතක.

තිංසාය භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතො යථාහතං භික්ඛිකො ඵලං නිරයෙ. කතමෙහි තිංසාය:

අනනනා ව පාණාතිපාති හොති, පරඤ්ඤා පාණාතිපාතෙ සමාදපෙති, පාණාතිපාතෙ ව සමනුකෙශ්ඤා හොති. අනනනා ව අදිනනාදායී හොති, පරඤ්ඤා අදිනනාදායෙ සමාදපෙති, අදිනනාදායෙ ව සමනුකෙශ්ඤා හොති. අනනනා ව කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති, පරඤ්ඤා කාමෙසු මිච්ඡාචාරෙ සමාදපෙති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරෙ ව සමනුකෙශ්ඤා හොති. අනනනා ව මුසාවාදී හොති, පරඤ්ඤා මුසාවාදෙ සමාදපෙති, මුසාවාදෙ ව සමනුකෙශ්ඤා හොති. අනනනා ව පිසුනවාටො හොති පරඤ්ඤා පිසුනාය වාචාය සමාදපෙති. පිසුනාය වාචාය ව සමනුකෙශ්ඤා හොති, අනනනා ව ඵරුසවාටො හොති, පරඤ්ඤා ඵරුසාය වාචාය සමාදපෙති, ඵරුසාය වාචාය ව සමනුකෙශ්ඤා හොති, අනනනා ව සමඵප්පලාපී හොති, පරඤ්ඤා සමඵප්පලාපෙ සමාදපෙති, සමඵප්පලාපෙ ව සමනුකෙශ්ඤා හොති. අනනනා ව අභිජ්ඣාලු හොති, පරඤ්ඤා අභිජ්ඣාය සමාදපෙති, අභිජ්ඣාය ව සමනුකෙශ්ඤා හොති. අනනනා ව ව්‍යාපනන වීක්කො හොති, පරඤ්ඤා ව්‍යාපාදෙ සමාදපෙති, ව්‍යාපාදෙ ව සමනුකෙශ්ඤා හොති. අනනනා ව මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති, පරඤ්ඤා මිච්ඡාදිට්ඨියා සමාදපෙති, මිච්ඡාදිට්ඨියා ව සමනුකෙශ්ඤා හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ තිංසාය ධම්මෙහි සමනනාගතො යථාහතං භික්ඛිකො ඵලං නිරයෙති.

තිංසාය භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතො යථාහතං භික්ඛිකො ඵලං සංගෙ. කතමෙහි තිංසාය:

අනනනා ව පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති, පරඤ්ඤා පාණාතිපාතා චෙරමණියා සමාදපෙති. පාණාතිපාතා චෙරමණියා ව සමනුකෙශ්ඤා හොති. අනනනා ව අදිනනාදායා පටිච්චරතො හොති, පරඤ්ඤා අදිනනාදායා චෙරමණියා සමාදපෙති, අදිනනාදායා චෙරමණියා ව සමනුකෙශ්ඤා හොති. අනනනා ව කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති. පරඤ්ඤා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා චෙරමණියා සමාදපෙති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා චෙරමණියා ව සමනුකෙශ්ඤා හොති.

අත්තනා ව මුසාවාද පටිච්චරතො හොති, පරඤ්ඤා මුසාවාද වෙරමණියා සමාදපෙති, මුසාවාද වෙරමණියා ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති. අත්තනා ව පිසුනාය වාචාය පටිච්චරතො හොති, පරඤ්ඤා පිසුනාය වාචාය වෙරමණියා සමාදපෙති, පිසුනාය වාචාය වෙරමණියා ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති. අත්තනා ව ඵරුසාය වාචාය පටිච්චරතො හොති, පරඤ්ඤා ඵරුසාය වාචාය වෙරමණියා සමාදපෙති, ඵරුසාය වාචාය වෙරමණියා ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති. අත්තනා ව සමඵප්පලාපා පටිච්චරතො හොති. පරඤ්ඤා සමඵප්පලාපා වෙරමණියා සමාදපෙති. සමඵප්පලාපා වෙරමණියා ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති. අත්තනා ව අනභිජ්ඣාලු හොති, පරඤ්ඤා අනභිජ්ඣාය සමාදපෙති, අනභිජ්ඣාය ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති. අත්තනා ව අබ්‍යාපනන චිත්තො හොති, පරඤ්ඤා අබ්‍යාපාදෙ සමාදපෙති, අබ්‍යාපාදෙ ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති. අත්තනා ව සමමාදිට්ඨිකො හොති, පරඤ්ඤා සමමාදිට්ඨියා සමාදපෙති, සමමාදිට්ඨියා ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛුවෙ තිංසාය ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛන්තො ඵවං සංගෙහි.

10. 5. 2. 4

වතුක්ඛ සුත්තං

වත්තාරිසාය භික්ඛුවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛන්තො ඵවං නිරයෙ. කතමෙහි වත්තාරිසාය:

අත්තනා ව පාණාතිපාති හොති, පරඤ්ඤා පාණාතිපාතෙ සමාදපෙති. පාණාතිපාතෙ ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති, පාණාතිපාතස්ස ව වණණං භාසති. අත්තනා ව අදින්නාදයි හොති, පරඤ්ඤා අදින්නාදනෙ සමාදපෙති, අදින්නාදනෙ ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති, අදින්නාදනස්ස ව වණණං භාසති. අත්තනා ව කාමෙසු මිච්ඡාවාරි හොති. පරඤ්ඤා කාමෙසු මිච්ඡාවාරෙ සමාදපෙති. කාමෙසු මිච්ඡාවාරෙ ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති, කාමෙසු මිච්ඡාවාරස්ස ව වණණං භාසති.

අත්තනා ව මුසාවාදී හොති, පරඤ්ඤා මුසාවාදෙ සමාදපෙති, මුසාවාදෙ ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති. මුසාවාදස්ස ව වණණං භාසති. අත්තනා ව පිසුන වාචො හොති, පරඤ්ඤා පිසුනාය වාචාය සමාදපෙති, පිසුනාය වාචාය සමනුකෙඤ්ඤා හොති, පිසුනාය ව වාචාය වණණං භාසති.

අත්තනා ව ඵරුසවාටො හොති, පරඤ්ඤා ඵරුසාය වාචාය සමාදපෙති, ඵරුසාය වාචාය ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති. ඵරුසාය ව වාචාය ව ඡණ්ණං භාසති. අත්තනා ව සමච්ඡප්පලාපි හොති, පරඤ්ඤා සමච්ඡප්පලාපෙ සමාදපෙති, සමච්ඡප්පලාපෙ ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති, සමච්ඡප්පලාපස්ස ව ඡණ්ණං භාසති. අත්තනා ව අභිජ්ඣාලු හොති, පරඤ්ඤා අභිජ්ඣාය සමාදපෙති, අභිජ්ඣාය ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති, අභිජ්ඣාය ව ඡණ්ණං භාසති. අත්තනා ව ව්‍යාපනනවිනේනා හොති, පරඤ්ඤා ව්‍යාපාදෙ සමාදපෙති, ව්‍යාපාදෙ සමනුකෙඤ්ඤා හොති, ව්‍යාපාදස්ස ව ඡණ්ණං භාසති. අත්තනා ව මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති, පරඤ්ඤා මිච්ඡාදිට්ඨියා සමාදපෙති. මිච්ඡාදිට්ඨියා ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති, මිච්ඡාදිට්ඨියා ව ඡණ්ණං භාසති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛාදි වත්තාරිසාය ධම්මෙහි සමනනාගතො යථාහං භික්ඛිතො එවං තීරයෙ.

වත්තාරිසාය භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතො යථාහං භික්ඛිතො එවං සභ්බො, කතමෙහි වත්තාරිසාය:

අත්තනා ව පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති, පරඤ්ඤා පාණාතිපාතා චෙරමණියා සමාදපෙති, පාණාතිපාතා චෙරමණියා ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති, පාණාතිපාතා චෙරමණියා ව ඡණ්ණං භාසති. අත්තනා ව අදින්නාදනා පටිච්චරතො හොති, පරඤ්ඤා අදින්නාදනා චෙරමණියා සමාදපෙති, අදින්නාදනා චෙරමණියා ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති, අදින්නාදනා චෙරමණියා ව ඡණ්ණං භාසති. අත්තනා ව කාමෙස්ස මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති, පරඤ්ඤා කාමෙස්ස මිච්ඡාචාරා චෙරමණියා සමාදපෙති. කාමෙස්ස මිච්ඡාචාරා චෙරමණියා ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති. කාමෙස්ස මිච්ඡාචාරා චෙරමණියා ව ඡණ්ණං භාසති.

අත්තනා ව මුසාවාද පටිච්චරතො හොති, පරඤ්ඤා මුසාවාද චෙරමණියා සමාදපෙති, මුසාවාද චෙරමණියා ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති, මුසාවාදචෙරමණියා ව ඡණ්ණං භාසති. අත්තනා ව පිසුනාය වාචාය පටිච්චරතො හොති, පරඤ්ඤා පිසුනාය වාචාය චෙරමණියා සමාදපෙති, පිසුනාය වාචාය චෙරමණියා ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති, පිසුනාය වාචාය චෙරමණියා ව ඡණ්ණං භාසති. අත්තනා ව ඵරුසාය වාචාය පටිච්චරතො හොති, පරඤ්ඤා ඵරුසාය වාචාය චෙරමණියා සමාදපෙති, ඵරුසාය වාචාය චෙරමණියා ව සමනුකෙඤ්ඤා හොති. ඵරුසාය වාචාය චෙරමණියා ව ඡණ්ණං භාසති.

අත්තනා ව සමපසලාපා පටිවිරතො හොති, පරඤ්ඤා සමපසලාපා වෙරමණියා සමාදපෙති. සමපසලාපා වෙරමණියා ව සමනුකෂෙඤා හොති. සමපසලාපා ව වෙරමණියා ව ඡණ්ණං භාසති. අත්තනා ව අනභිජ්ඣාදු හොති, පරඤ්ඤා අනභිජ්ඣාය සමාදපෙති. අනභිජ්ඣාය ව සමනුකෂෙඤා හොති, අනභිජ්ඣාය ව ච ඡණ්ණං භාසති. අත්තනා ව අව්‍යාපනනවිතො හොති, පරඤ්ඤා අව්‍යාපාදෙ සමාදපෙති, අව්‍යාපාදෙ ව සමනුකෂෙඤා හොති, අව්‍යාපාදසා ව ච ඡණ්ණං භාසති. අත්තනා ව සමමාදිට්ඨිකො හොති, පරඤ්ඤා සමමාදිට්ඨියා සමාදපෙති, සමමාදිට්ඨියා ව සමනුකෂෙඤා හොති, සමමාදිට්ඨියා ව ච ඡණ්ණං භාසති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරිසාය ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛිතො එවං සග්ගෙති.

10. 5. 2. 5

පඤ්චමාදි සුත්තානි

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ඛං උපහතං අත්තානං පරිහරති -පෙ- අක්කතං අනුපහතං අත්තානං පරිහරති -පෙ-

10. 5. 2. 6

විසතියා භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 2. 7

කිංසාය භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 2. 8

චත්තාරිසාය භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ඛං උපහතං අත්තානං පරිහරති -පෙ- අක්කතං අනුපහතං අත්තානං පරිහරති.

10. 5. 2. 9

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ඉධෙකවෙවා කායසං හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. -පෙ- ඉධෙකවෙවා කායසං හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

10. 5. 2. 10

විසතිසා භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 2. 11

තිංසාය භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 2. 12

චත්තාරිසාය භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ඉධෙකවෙවා කායසං හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති - පෙ - ඉධෙකවෙවා කායසං හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

10. 5. 2. 13

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො බාලො වෙදිතබ්බො -පෙ- පණ්ඩිතො වෙදිතබ්බො -පෙ-

10. 5. 2. 14

විසතිසා භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 2. 15

තිංසාය භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 2. 16

චත්තාරිසාය භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො බාලො වෙදිතබ්බො -පෙ- පණ්ඩිතො වෙදිතබ්බො. -පෙ- ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ චත්තාරිසාය ධම්මෙහි සමන්තාගතො පණ්ඩිතො වෙදිතබ්බොති.

සාමඤ්ඤ වග්ගො දුතියො.

රාගාදිපෙය්‍යාලං

10. 5. 3. 1

රාගස්‍ය භික්‍ෂුවෙ අභිඤ්ඤාය දසධම්මා භාවෙනධ්‍යා. කතමෙ දස: අසුභසංඤ්ඤා මරණසංඤ්ඤා ආහාරෙ පටිකතුලසංඤ්ඤා සංඛලොකෙ අනභිරතසංඤ්ඤා අනිච්චසංඤ්ඤා අනිච්චෙ දුක්ඛසංඤ්ඤා දුක්ඛෙ අනත්ත සංඤ්ඤා පහානසංඤ්ඤා වීරාගසංඤ්ඤා නිරොධසංඤ්ඤා, රාගස්‍ය භික්‍ෂුවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ දසධම්මා භාවෙනධ්‍යා.

10. 5. 3. 2

රාගස්‍ය භික්‍ෂුවෙ අභිඤ්ඤාය දසධම්මා භාවෙනධ්‍යා: කතමෙ දස: අනිච්චසංඤ්ඤා අනත්තසංඤ්ඤා ආහාරෙ පටිකතුලසංඤ්ඤා සංඛලොකෙ අනභිරතසංඤ්ඤා අධිෂ්ඨකසංඤ්ඤා පුළුවකසංඤ්ඤා¹ විනිලකසංඤ්ඤා විපුබ්බක සංඤ්ඤා විච්ඡිද්ධකසංඤ්ඤා උද්ධුමානකසංඤ්ඤා. රාගස්‍ය භික්‍ෂුවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ දසධම්මා භාවෙනධ්‍යාති.

10. 5. 3. 3

රාගස්‍ය භික්‍ෂුවෙ අභිඤ්ඤාය දසධම්මා භාවෙනධ්‍යා. කතමෙ දස: සමුදාදිට්ඨි සමුදාසංඛතපෙසා සමුදාවාචා සමුදාකමමනෙතා සමුදාආජීවො සමුදාවායාමො සමුදාසති සමුදාසමාධි සමුදාඤ්ඤං සමුදාවිලුහති. රාගස්‍ය භික්‍ෂුවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ දසධම්මා භාවෙනධ්‍යාති.

10. 5. 3. 4 - 6

රාගස්‍ය භික්‍ෂුවෙ පරිඤ්ඤාය -පෙ-

10. 5. 3. 7 - 9

රාගස්‍ය භික්‍ෂුවෙ පරික්ඛයාය -පෙ-

10. 5. 3. 10 - 12

රාගස්‍ය භික්‍ෂුවෙ පහානාය -පෙ-

1. පුළුවකසංඤ්ඤා - මජ්ඣං.

10. 5. 3. 13 – 15

රාගසා භික්ඛවෙ ධයාය -පෙ-

10. 5. 3. 16 – 18

රාගසා භික්ඛවෙ වයාය -පෙ-

10. 5. 3. 19 – 21

රාගසා භික්ඛවෙ වීරාගාය -පෙ-

10. 5. 3. 22 – 24

රාගසා භික්ඛවෙ නිරොධාය -පෙ-

උපසමාය -පෙ- *

10. 5. 3. 25 – 27

රාගසා භික්ඛවෙ වාගාය -පෙ-

10. 5. 3. 28 – 30

රාගසා භික්ඛවෙ පටිඨිසාග්ගාය -පෙ- ඉමෙ දසධම්මො භාවෙනබ්බාති.

10. 5. 3. 31 – 60

දෙසසා භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 90

මොහසා භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 120

කොධසා භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 150

උපනාහසා භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 180

මකසා භික්ඛවෙ -පෙ-

---

* 'උපසමායා'නි පදය දකුණිපාසාදිසු රාගපෙය්‍යාලෙ අදිසසමානසාං අවධාන පතිතනති මඤ්ඤා.

10. 5. 3. 210

පලාසස හිකිවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 240

ඉසසාය හිකිවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 270

මඩරියස හිකිවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 300

මායාය හිකිවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 330

සායෝයස හිකිවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 360

ඵමහස හිකිවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 390

සාරමහස හිකිවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 420

මානස හිකිවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 450

අතිමානස හිකිවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 480

මදස හිකිවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 510

පමාදස හිකිවෙ අභිකුසය -පෙ- පරිකුසය -පෙ- පරිකියාය -පෙ-
පහානාය -පෙ- ඛයාය -පෙ- වියාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරොධාය
-පෙ- උපසමාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිනිසංගාය ඉමෙ දසධර්මො
භාවෙකඛාති.

රාගාදිපෙය්‍යාලං නිට්ඨිතං.

දසකනිපාතො නිට්ඨිතො.

එකාදසකො නිපාතො

නමො තසස හගවතො අරහතො සමමා සමබුද්ධසස

1. නිසසයවගෙගා

11. 1. 1.

කිමකිය සුතතං.

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා සාවකියං විහරති ජෙනවනෙ අනාර්පිණධිකසස ආරාමෙ.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ ඤාන හගවා තෙත්ථපසඤ්චි. උපසඤ්චිකා හගවතං අභිවාදෙකා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනෙතා ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ හගවතං එතදවොච:

කිමකියාති භනෙත කුසලාති සීලාති කිමානිසංසානිති. අවිසුචිසාරකාති ඛො ආනන්ද කුසලාති සීලාති අවිසුචිසාරානිසංසානිති.

අවිසුචිසාරො පන භනෙත කිමකියො කිමානිසංසොති? අවිසුචිසාරො ඛො ආනන්ද පාමොජ්ජො¹ පාමොජ්ජානිසංසො.

පාමොජ්ජං¹ පන භනෙත කිමකියං කිමානිසංසනති: පාමොජ්ජං ඛො ආනන්ද පිනකං පිතානිසංසං.

පිති පන භනෙත කිමකියා කිමානිසංසානි. පිති ඛො ආනන්ද පසසඤ්චිකා පසසඤ්චිකානිසංසා.

පසසඤ්චි පන භනෙත කිමකියා කිමානිසංසානි? පසසඤ්චි ඛො ආනන්ද සුඛකා සුඛානිසංසා.

සුඛං පන භනෙත කිමකියං කිමානිසංසනති? සුඛං ඛො ආනන්ද සමාධිකං සමාධානිසංසං.

1. පාමුජ්ජකො පාමුජ්ජානිසංසො-සී.මු

සමාධි පත හඟන කීමටදෝ කීමානිසංසොති? සමාධි ඛො ආනඤ්ඤායානං භවංගාමිති. සමාධි ඛො ආනඤ්ඤායානං භවංගාමිති.

යථාභුතඤ්ඤාදිසන්නං පන භතෙන කම්මජයං කම්මානිසංසන්නි?
 යථාභුතඤ්ඤාදිසන්නං ටො ආනන්ද ජිබ්බිතුතනං නිබ්බිදුහිසංසං.

නිබඳ්‍ය පන හතෙක කිමක් කිමානිසංසානි? නිබඳ්‍ය වෙ ආනඤ්චිරාගක් චිරාගානිසංසා.

විරාගො පන භවතා කිමයො කිමානිසංයොති? විරාගො බො
ආනඤ චිත්තතිස්සාණදසකයො චිත්තතිස්සාණදසකානිසංයොති.

ඉති වෛ ආනන්ද කුසලානි සීලානි අවිප්පට්ඨාරකානි, අවිප්පට්ඨාරානි-
සංඝානි. අවිප්පට්ඨාරො පාමොජ්ජනේ පාමොජ්ජානිසංඝො. පාමොජ්ජ-
පිතනං පිතානිසංඝං. පිති පසංඥානං පසංඥානිසංඝං. පසංඥානි
සුඛනං සුඛානිසංඝං. සුඛං සමාධිතං සමාධානිසංඝං. සමාධි යථාභුත-
ඤ්ඤාදසසනානේ යථාභුතඤ්ඤාදසසනානිසංඝො. යථාභුතඤ්ඤාදසසනා
නිබ්බිදනං නිබ්බිදානිසංඝං, නිබ්බිද විරාගනං විරාගානිසංඝං, විරාගො
විමුක්තඤ්ඤාදසසනානේ විමුක්තඤ්ඤාදසසනානිසංඝො. ඉති වෛ ආනන්ද
කුසලානි සීලානි අනුප්පබ්බන්ත අග්ගාය පරෙතනීති.

11. 1. 2.

න චේතනාකරණීය සූතරං

සිලවතො භික්ඛාව, සිලසම්පන්නස්ස න වෙනනාය කරණියං. ‘අවිසරි-
සාරො මෙ උප්පජ්ඣති. ධම්මතා බො එසා භික්ඛවෙ යං සිලවතො
සිලසම්පන්නස්ස අවිසරිසාරො උප්පජ්ඣති.

අවිප්‍රසාදික¹ හිකඩවෙ න වෙනනාය කරණිය. 'පාමොජ්‍යං මෙ උපපජ්ජති. ධම්මනා එසා හිකඩවෙ යං අවිප්‍රසාදික¹ පාමොජ්‍යං උපපජ්ජති.

1. අවිප්පට්ඨාරභස-මජ්ඣ.

පමුදිතස්ස භික්ඛවෙ න වෙතනාය කරණීයං. පිති මෙ උප්පජ්ඣ'ති
ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං පමුදිතස්ස පිති උප්පජ්ඣති.

පිතමනස්ස භික්ඛවෙ න වෙතනාය කරණීයං. 'කායො මෙ පසසමෙතති.
ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ පිතමනස්ස කායො පසසමෙති.

පසසද්ධිකායස්ස භික්ඛවෙ න වෙතනාය කරණීයං. 'සුඛං වෙදියාමී'ති.
ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං පසසද්ධිකායස්ස සුඛං උප්පජ්ඣති.

සුඛිනො භික්ඛවෙ න වෙතනාය කරණීයං. 'විතතං මෙ සමාධියතු'ති.
ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං සුඛිනො විතතං සමාධියති.

සමාහිතස්ස භික්ඛවෙ න වෙතනාය කරණීයං. 'යථාභූතං¹ පජානාමී,
පසාමී'ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං සමාහිතො යථාභූතං පජානාති
පසාමි¹.

යථාභූතං භික්ඛවෙ ජානතො පසසතො න වෙතනාය කරණීයං.
'නිබ්බිඤ්ඤාමී'ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං යථාභූතං ජානං පසසං
නිබ්බිඤ්ඤාමි.

නිබ්බිතාස්ස² භික්ඛවෙ න වෙතනාය කරණීයං. 'විරජ්ජාමී'ති ධම්මතා
එසා භික්ඛවෙ යං නිබ්බිතො³ විරජ්ජති.

විරතාස්ස භික්ඛවෙ න වෙතනාය කරණීයං. 'විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනං
සඤ්ඤකරොමී'ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං විරතො විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනං
සඤ්ඤකරොති.

ඉති ධො භික්ඛවෙ විරාගො විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනං. විමුත්තිඤ්ඤාද-
ස්සනානිසංසො. නිබ්බිද විරාගං. විරාගානිසංසා. යථාභූතඤ්ඤාදස්සනං
නිබ්බිදං. නිබ්බිදානිසංසං. සමාධි යථාභූතඤ්ඤාදස්සනං. යථාභූතඤ්ඤා-
දස්සනානිසංසො. සුඛං සමාධිං. සමාධානිසංසං. පසසද්ධි සුඛං
සුඛානිසංසා. පිති පසසද්ධිං. පසසද්ධානිසංසා.

1. පානාමි. පානාමි-මජ්ඣ.

2. නිබ්බිඤ්ඤා-සිමු.

3. නිබ්බිතො-සිමු.

පාමොජ්ජං පිතතං පිතානිසංසං. අවිප්පට්ඨාරො පාමොජ්ජො පාමොජ්ජානිසංසො. කුසලාති සීලාති අවිප්පට්ඨාරස්වාති අවිප්පට්ඨාරානිසංසාති.

ඉති බො භික්ඛවෙ ධම්මා ච ධම්මෙ¹ අභිසංඤ්ඤාති. ධම්මා ච ධම්මෙ පරිපූරෙත්ති අපාරා පාරධ්මමනායාති.²

11. 1. 3

පඨම උපනිස සුතකං

දුස්සීලස්ස භික්ඛවෙ සීලවිපක්කස්ස හතුපනිසො හොති අවිප්පට්ඨාරො, අවිප්පට්ඨාරෙ අසති අවිප්පට්ඨාරවිපක්කස්ස හතුපනිසං හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජ අසති පාමොජ්ජවිපක්කස්ස හතුපනිසා හොති පිති. පිතියා අසති පිතිවිපක්කස්ස හතුපනිසා හොති පස්සඳ්ධි. පස්සඳ්ධියා අසති පස්සඳ්ධිවිපක්කස්ස හතුපනිසං හොති සුඛං. සුඛෙ අසති සුඛවිපක්කස්ස හතුපනිසො හොති යමමාසමාධි. යමමාසමාධිමහි අසති යමමාසමාධිවිපක්කස්ස හතුපනිසං හොති යථාභූතඤ්ඤාදස්සනං. යථාභූතඤ්ඤාදස්සනෙ අසති යථාභූතඤ්ඤාදස්සනවිපක්කස්ස හතුපනිසා හොති නිබ්බිද. නිබ්බිදය අසති නිබ්බිදවිපක්කස්ස හතුපනිසො හොති විරාගො. විරාගෙ අසති විරාගවිපක්කස්ස හතුපනිසං හොති විමුක්තිඤ්ඤාදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ රුකෙකා සාධාපලාසවිපකො නස්ස පපට්ඨාපි න පාරිපූරි.³ ගවස්සි. තවොපි -පෙ- ඵෙගුපි -පෙ- සාරොපි න පාරිපූරි. ගවස්සි.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ දුස්සීලස්ස සීලවිපක්කස්ස හතුපනිසො හොති අවිප්පට්ඨාරො. අවිප්පට්ඨාරෙ අසති අවිප්පට්ඨාරවිපක්කස්ස හතුපනිසං හොති පාමොජ්ජං. -පෙ- හතුපනිසං හොති විමුක්තිඤ්ඤාදස්සනං.

1. ධම්මා ධම්මෙ-මජ්ඣං.

2. අපාරාපරංගමනායති-සීලු

3. පරිපූරි-මජ්ඣං.

සීලවිනො භික්ඛවෙ සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති අවිප්පට්ඨාරො. අවිප්පට්ඨාරෙ සති අවිප්පට්ඨාරසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජෙ සති පාමොජ්ජසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති චිති. චිතියා සති චිතිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති පසාදධි. පසාදධියා සති පසාදධිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති සුඛං. සුඛෙ සති සුඛසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති සම්මොසමාධි. සම්මොසමාධිමහි සති සම්මොසමාධිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති යථාභූතඤ්ඤාදස්සනං. යථාභූතඤ්ඤාදස්සනෙ සති යථාභූතඤ්ඤාදස්සනසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති නිබ්බිද. නිබ්බිදය සති නිබ්බිදසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති විරාගො. විරාගෙ සති විරාගසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති විමුක්තිඤ්ඤාදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ රුකෙඛා සාධාපලාසසම්පන්නො තස්ස පපට්ඨාපි පරිපූරිං ගව්ඡති, තවොපි -පෙ- ඵෙගගුපි -පෙ- සාරොපි පාටිපූරිං ගව්ඡති. එවලෙව ඛො භික්ඛවෙ සීලවිනො සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති අවිප්පට්ඨාරො, අවිප්පට්ඨාරෙ සති අවිප්පට්ඨාරසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති පාමොජ්ජං -පෙ- විමුක්තිඤ්ඤාදස්සනන්ති.

11. 1. 4

දුතිය උපනිස සුත්තං.

තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛු ආමනෙසයි 'ආවුසො භික්ඛවො'ති. 'ආවුසො'ති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පවච්ඡෙසාසුං. ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච:

දුස්සීලස්ස ආවුසො සීලවිපන්නස්ස හතුපනිසො හොති අවිප්පට්ඨාරො. අවිප්පට්ඨාරෙ අසති අවිප්පට්ඨාරවිපන්නස්ස හතුපනිසං හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජෙ අසති පාමොජ්ජවිපන්නස්ස හතුපනිසා හොති චිති. චිතියා අසති චිතිවිපන්නස්ස හතුපනිසා හොති පසාදධි. පසාදධියා අසති පසාදධිවිපන්නස්ස හතුපනිසං හොති සුඛං. සුඛෙ අසති සුඛවිපන්නස්ස හතුපනිසො හොති සම්මොසමාධි. සම්මොසමාධිමහි අසති සම්මොසමාධිවිපන්නස්ස හතුපනිසං හොති යථාභූතඤ්ඤාදස්සනං. යථාභූතඤ්ඤාදස්සනෙ අසති යථාභූතඤ්ඤාදස්සනවිපන්නස්ස හතුපනිසා හොති නිබ්බිද. නිබ්බිදය අසති නිබ්බිදවිපන්නස්ස හතුපනිසා හොති විරාගො. විරාගෙ අසති විරාගවිපන්නස්ස හතුපනිසං හොති විමුක්තිඤ්ඤාදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො රුකෙක්කා සාබ්‍යප්‍රාසවිපනෙනා, තස්ස පපටිකාපි න පාරිසුරිං ගව්‍යති, තවොපි -පෙ- ඵෙගගුපි -පෙ- සාරොපි න පාරිසුරිං ගව්‍යති. එවමෙව ඛො ආවුසො දුස්සීලස්ස සීලවිපනනස්ස හතුපනිසො හොති අවිප්පට්ඨාරො. අවිප්පට්ඨාරෙ අසති අවිප්පට්ඨාරවිපනනස්ස හතුපනිසං හොති පාමොජ්ජං -පෙ- විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනං.

සීලවතො ආවුසො සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති අවිප්පට්ඨාරො. අවිප්පට්ඨාරෙ සති අවිප්පට්ඨාරසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජෙ සති පාමොජ්ජසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති පිති. පිතියා සති පිතිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති පසසද්ධි. පසසද්ධියා සති පසසද්ධිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති සුඛං. සුඛෙ සති සුඛසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිමිති සති සම්මාසමාධිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති යථාභුතඤ්ඤාණදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤාණදස්සනෙ සති යථාභුතඤ්ඤාණදස්සනසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති නිබ්බිද. නිබ්බිදය සති නිබ්බිදසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති විරාගො. විරාගෙ සති විරාගසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො රුකෙක්කා සාබ්‍යප්‍රාසසම්පන්නො තස්ස පපටිකාපි පාරිසුරිං ගව්‍යති. තවොපි -පෙ- ඵෙගගුපි -පෙ- සාරොපි පාරිසුරිං ගව්‍යති එවමෙව ඛො ආවුසො සීලවතො සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති අවිප්පට්ඨාරො, අවිප්පට්ඨාරෙ සති අවිප්පට්ඨාරසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති පාමොජ්ජං -පෙ- විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනන්ති.

11. 1. 5

තතිය උපනිසසුත්තං

තත්‍ර ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භික්ඛු ආමනෙකසි -පෙ- දුස්සීලස්ස ආවුසො සීලවිපනනස්ස හතුපනිසො හොති අවිප්පට්ඨාරො. අවිප්පට්ඨාරෙ අසති අවිප්පට්ඨාරවිපනනස්ස හතුපනිසං හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජෙ අසති පාමොජ්ජවිපනනස්ස හතුපනිසා හොති පිති. පිතියා අසති පිතිවිපනනස්ස හතුපනිසා හොති පසසද්ධි. පසසද්ධියා අසති පසසද්ධිවිපනනස්ස හතුපනිසං හොති සුඛං. සුඛෙ අසති සුඛවිපනනස්ස හතුපනිසා හොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිමිති අසති සම්මාසමාධිවිපනනස්ස හතුපනිසං හොති යථාභුතඤ්ඤාණදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤාණදස්සනෙ අසති යථාභුතඤ්ඤාණදස්සනවිපනනස්ස හතුපනිසා හොති නිබ්බිද. නිබ්බිදය අසති නිබ්බිදවිපනනස්ස හතුපනිසො හොති විරාගො. විරාගෙ අසති විරාගවිපනනස්ස හතුපනිසං හොති විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො රුකෙඛා සාබාපලාසවිපනෙනා තස්ස පපටිකාපි න පාරිසුරිං ගවුන්ති. තවොපි -පෙ- ඵෙගගුපි -පෙ- සාරොපි න පාරිසුරිං ගවුන්ති ඵවමෙව ඛො ආවුසො දුස්සීලස්ස සීලවිපනනස්ස හතුපනිසො හොති අවිප්පටිසාරො. අවිප්පටිසාරෙ අසති අවිප්පටිසාරවිපනනස්ස හතුපනිසං හොති පාමොජ්ජං -පෙ- විමුත්තික්කංඤ්දස්සනං.

සීලවතො ආවුසො සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති අවිප්පටිසාරො. අවිප්පටිසාරෙ සති අවිප්පටිසාරසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජෙ සති පාමොජ්ජසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති පීති. පීතියා සති පීතිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති පස්සදධි. පස්සදධියා සති පස්සදධිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති සුඛං. සුඛෙ සති සුඛසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිං සති සම්මාසමාධිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති යථාභුතක්කංඤ්දස්සනං. යථාභුතක්කංඤ්දස්සනෙ සති යථාභුතක්කංඤ්දස්සනසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති නිබ්බිද. නිබ්බිදය සති නිබ්බිදසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති විරාගො. විරාගෙ සති විරාගසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති විමුත්තික්කංඤ්දස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො රුකෙඛා සාබාපලාසසම්පන්නො. තස්ස පපටිකාපි පාරිසුරිං ගවුන්ති. තවොපි -පෙ- ඵෙගගුපි -පෙ- සාරොපි පාරිසුරිං ගවුන්ති. ඵවමෙව ඛො ආවුසො සීලවතො සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති අවිප්පටිසාරො. අවිප්පටිසාරෙ සති අවිප්පටිසාරසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති පාමොජ්ජං -පෙ- විමුත්තික්කංඤ්දස්සනන්ති.

11. 1. 6

වායසන සුත්තං

යො යො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකෙකාසකපරිභාසකො¹ අරියුපවාදී² සමුභවාරිතං අට්ඨානමෙතං අනවකාසො යං සො එකාදසනං වායනානං අක්කත්තරං වායනං න නිගවෙජ්ජය්‍ය. කතමෙසං එකාදසනං:

1. අකෙකාසකො පරිභාසකො-මජ්ඣං.

2. අරියුපවාදෙ-මජ්ඣං.

අනධිගතං නාධිගව්‍යති, අධිගතා¹ පරිභායති, සඤ්ඤාසං න වොදයති, සඤ්ඤාසං වා අධිමානිකො හොති. අනභිරතො වා බ්‍රහ්මවරියං වරති, අඤ්ඤතරං වා සඤ්ඤාසං ආපනතිං ආපජ්ජති. සිංහං වා පච්චිකාය භිතායාවතති, ගාලං වා රොගානඛං ඵ්‍යසති, උමාදං වා පාපුණාති වික්කකෙඛපං, සමමුද්දො කාලං කරොති, කායසං හෙදං පරමරණං අපායං දුග්ගතිං චිනිපාතං ගිරයං උපපජ්ජති.

යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකෙකාසකපරිභාසකො අරියුපවාදී සමුභවාරිතං, අධ්‍යානලෙතං අනවකාසො යං සො ඉමෙසං එකාදසනං වාසනානං අඤ්ඤතරං වාසනං න නිගවෙජ්ජයාති.

11. 1. 7

පටිම සඤ්ඤා සුතතං

අපං බො ආයසමා ආනන්දො යෙන භගවා තෙනුපසඛස්මි. උපසඛස්මිත්වා භවෙත්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීදෙත්වා බො ආයසමා ආනන්දො භගවත්තං එකදවොව;

සියා නු බො භතෙන භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ඨානො යථා නෙව පටිවිසං පටිවිසඤ්ඤා අස්ස, න ආපසමිං ආපොසඤ්ඤා අස්ස, න තෙජස්මිං තෙජොසඤ්ඤා අස්ස, න වායස්මිං වායොසඤ්ඤා අස්ස, න ආකාශානඤ්ඤායතනෙ ආකාශානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා අස්ස, න ආකිඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්ඤායතනසඤ්ඤා අස්ස, න තෙවසඤ්ඤායතනසඤ්ඤා අස්ස, න තෙවසඤ්ඤායතනසඤ්ඤා අස්ස.

න ඉධිලොකෙ ඉධිලොකසඤ්ඤා අස්ස, න පරිලොකෙ පරිලොකසඤ්ඤා අස්ස. යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤානං පතනං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤා අස්ස, සඤ්ඤා ච පන අස්සාති.

1. අධිගතා-සිමු

* සිංහල පොතේ නැති කොටසක් මේ සූත්‍රයෙහි මුල එයි.

සියා ආනතු භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ඨානො, යථා නෙව පඨවියං පඨවියඤ්ඤි අසා, න ආපඝ්ථිං ආපොසඤ්ඤි අසා, න තෙජඝ්ථිං තෙජොසඤ්ඤි අසා, න වායඝ්ථිං වායොසඤ්ඤි අසා, න ආකාශානඤ්ඤායතනෙ ආකාශානඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අසා, න විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අසා, න ආකිඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අසා, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අසා, න ඉධිලොකෙ ඉධිලොකසඤ්ඤි අසා, න පරිලොකෙ පරිලොකසඤ්ඤි අසා, යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පතං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤි අසා, සඤ්ඤි ච පන අසානි.

යථාකථං පන භගෙන සියා භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ඨානො, යථා නෙව පඨවියං පඨවියඤ්ඤි අසා, න ආපඝ්ථිං ආපොසඤ්ඤි අසා, න තෙජඝ්ථිං තෙජොසඤ්ඤි අසා, න වායඝ්ථිං වායොසඤ්ඤි අසා, න ආකාශානඤ්ඤායතනෙ ආකාශානඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අසා, න විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අසා, න ආකිඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අසා, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අසා, න ඉධිලොකෙ ඉධිලොකසඤ්ඤි අසා, න පරිලොකෙ පරිලොකසඤ්ඤි අසා, යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පතං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤි අසා, සඤ්ඤි ච පන අසානි.

ඉධානතු භික්ඛු ඵලං සඤ්ඤි හොති: “ඵතං සත්තං ඵතං පණිතං යදිදං සබ්බසංඛාරසමුප්පාදං සබ්බපටිපට්ඨිත්ථග්ගො තණ්හාසංවයො විරාගො නිරෝධො නිබ්බාන”නති. ඵලං ඛො ආනතු සියා භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ඨානො, යථා නෙව පඨවියං පඨවියඤ්ඤි අසා, න ආපඝ්ථිං ආපොසඤ්ඤි අසා, න තෙජඝ්ථිං තෙජොසඤ්ඤි අසා, න වායඝ්ථිං වායොසඤ්ඤි අසා, න ආකාශානඤ්ඤායතනෙ ආකාශානඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අසා, න විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අසා, න ආකිඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අසා, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤි අසා, න ඉධිලොකෙ ඉධිලොකසඤ්ඤි අසා, න පරිලොකෙ පරිලොකසඤ්ඤි අසා, යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පතං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤි අසා, සඤ්ඤි ච පන අසානි.

අථ ඛො ආයසො ආනන්දෙ භගවතො භාසිතං අභිනන්දිතො අනුමොදිතො උට්ඨායාසනා භගවතං අභිවාදෙතො පදකම්මං කතා යෙනායසො සාරිපුත්තො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්තො ආයසො සාරිපුත්තො සද්ධිං සමමොදි. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං චිතියරෙතො උකමන්තං නිසීදි. උකමන්තං නිසීනො ඛො ආයසො ආනන්දෙ ආයසොතං සාරිපුත්තං එතදවොච:

සියා නු ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධි-පට්ඨානො යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අසං -පෙ- යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්ත්වං න සඤ්ඤී අසං, සඤ්ඤී ච පන අසංකාති.

සියා ආවුසො ආනන්ද භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ඨානො යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අසං -පෙ- යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්ත්වං න සඤ්ඤී අසං, සඤ්ඤී ච පන අසංකාති.

යථාකථං පනාවුසො සාරිපුත්ත සියා භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධි-පට්ඨානො යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අසං -පෙ- යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්ත්වං න සඤ්ඤී අසං, සඤ්ඤී ච පන අසංකාති.

ඉධාවුසො ආනන්ද, භික්ඛු එවංසඤ්ඤී හොති: 'එතං සත්තං එතං පණිතං යදිදං සබ්බසංකාරසමථො සබ්බපට්ඨිනිසංගො තණ්හකංගො විරාගො නිරෝධො නිබ්බානං'න්ති, එවං ඛො ආවුසො ආනන්ද, සියා භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ඨානො යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අසං -පෙ- යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්ත්වං න සඤ්ඤී අසං, සඤ්ඤී ච පන අසංකාති.

අවජරියං ආවුසො, අබ්භතං ආවුසො, යනු හි නාම සන්ති ච සාවකස්ස ච අත්තෙන අත්තො ඛාණ්ණෙන ඛාණ්ණං සංසංදිස්සති සමෙස්සති න විග්ගහිස්සති, යදිදං අග්ගපදස්මි.

ඉදනාහං ආවුසො හගවන්තං උපසඬකථිත්වා එතඬෙසං අපුඤ්ඡං.
හගවාපි මෙ එතෙහෙව පදෙහි එතෙහි බ්‍යඤ්ජනෙහි එතඬෙසං ව්‍යාකාසි,
සෙය්‍යථාපි ආයස්මා සාරිපුත්තො. අවජරියං ආවුසො, අබ්‍යුතං ආවුසො,
යත්‍ර හි නාම සත්ත්‍ර ව සාවකස්‍ය ව අකේන අකො බ්‍යඤ්ජනෙන
බ්‍යඤ්ජනං සංසංදිස්‍යති, සමෙස්‍යති, න විග්ගහිස්‍යති, යදිදං අග්ගපදස්‍යති.

11. 1. 8

මනසිකාර සුත්තං

අප්ථ ඛො ආයස්මා ආනන්‍දෙ යෙන හගවා තෙනුප්‍යඬකම්. උපසඬක-
ථිත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිත්තො
ඛො ආයස්මා ආනන්‍දෙ හගවන්තං එතදථොච:

සියා නු ඛො භතෙන භික්ඛුතො තථාරූපො සමාධිපට්ඨාභො, යථා
න වක්ඛුං මනසි කරෙය්‍ය, න රූපං මනසි කරෙය්‍ය, න සෝතං මනසි
කරෙය්‍ය, න සඤ්ඤා මනසි කරෙය්‍ය, න ඝාතං මනසි කරෙය්‍ය, න ගඤ්ඤා
මනසි කරෙය්‍ය, න ජීව්‍හං මනසි කරෙය්‍ය, න කායං මනසි කරෙය්‍ය, න
ථොට්ඨං මනසි කරෙය්‍ය, න පඨවිං මනසි කරෙය්‍ය, න ආපං මනසි
කරෙය්‍ය, න තෙජං මනසි කරෙය්‍ය, න වායං මනසි කරෙය්‍ය, න අකාසා-
නඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න විඤ්ඤානඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය,
න ආකිඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං
මනසි කරෙය්‍ය, න ඉධ ලොකං මනසි කරෙය්‍ය, න පරලොකං මනසි
කරෙය්‍ය, යමිදං දිට්ඨං සුත්තං මුත්තං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං
මනසා, තමි න මනසි කරෙය්‍ය, මනසි ව පන කරෙය්‍යාති.

සියා ආනතු, භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ට්ඨානො, යථා න චක්ඛුං මනසි කරෙය්‍ය, න රූපං මනසි කරෙය්‍ය, න සොතං මනසි කරෙය්‍ය, න සඤ්ඤං මනසි කරෙය්‍ය, න සානං මනසි කරෙය්‍ය, න ගන්ධං මනසි කරෙය්‍ය, න ජීව්‍හං මනසි කරෙය්‍ය, න රසං මනසි කරෙය්‍ය, න කායං මනසි කරෙය්‍ය, න ඵොට්ඨබ්බං මනසි කරෙය්‍ය, න පඨවිං මනසි කරෙය්‍ය, න ආපං මනසි කරෙය්‍ය, න තෙජං මනසි කරෙය්‍ය, න වායං මනසි කරෙය්‍ය, න ආකාසානඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න ආකිඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න ඉධිලොකං මනසි කරෙය්‍ය, න පරලොකං මනසි කරෙය්‍ය, යමපිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තමපි න මනසි කරෙය්‍ය, මනසි ච පන කරෙය්‍යාති.

යථා කථං පන භනෙත සියා භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ට්ඨානො, යථා න චක්ඛුං මනසි කරෙය්‍ය -පෙ- යමපිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා තමපි න මනසි කරෙය්‍ය, මනසි ච පන කරෙය්‍යාති.

ඉධානතු භික්ඛු ඵං මනසි කරොති: ‘ඵතං සත්තං ඵතං පණිතං යදිදං සබ්බසංඛාරසමුපො සබ්බපට්ට්ඨිනියංගො තණ්හකකයො විරාගො භිරොධො නිබ්බාන’න්ති. ඵං බො ආනතු, සියා භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ට්ඨානො යථා න චක්ඛුං මනසි කරෙය්‍ය, න රූපං මනසි කරෙය්‍ය, න සොතං මනසි කරෙය්‍ය, න සඤ්ඤං මනසි කරෙය්‍ය, න සානං මනසි කරෙය්‍ය, න ගන්ධං මනසි කරෙය්‍ය, න ජීව්‍හං මනසි කරෙය්‍ය, න රසං මනසි කරෙය්‍ය, න කායං මනසි කරෙය්‍ය, න ඵොට්ඨබ්බං මනසි කරෙය්‍ය, න පඨවිං මනසි කරෙය්‍ය, න ආපං මනසි කරෙය්‍ය, න තෙජං මනසි කරෙය්‍ය, න වායං මනසි කරෙය්‍ය, න ආකාසානඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න ආකිඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න ඉධිලොකං මනසි කරෙය්‍ය, න පරලොකං මනසි කරෙය්‍ය, න පරලොකං මනසි කරෙය්‍ය, යමපිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තමපි න මනසි කරෙය්‍ය, මනසි ච පන කරෙය්‍යා ති.

සන්ධි සූත්‍රය

එකං සමයං භගවා නාදිකෙ විහරති ගිඤ්ඤකාවසරෙ අප බො ආයසමා සන්ධො¹ යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසංකම්ඤා භගවන්තං අභිථාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං බො ආයසමන්තං සන්ධං භගවා එතදවොච:

ආජාතීයජ්ඣාසිතං සන්ධකාය², මා ඛල්ලඛකජ්ඣාසිතං. කප්ඤ්ඤ ඛල්ලඛකජ්ඣාසිතං හොති:

අස්සඛල්ලඛෙතා හි සන්ධ දෙණියා³ බද්ධො ‘යවසං යවසන්ති’ කායති, තං කිස්ස හෙතු: න හි සන්ධ අස්සඛල්ලඛකස්ස දෙණියා, බද්ධස්ස එවං හොති, කිං නු බො මං අජ්ජ අස්සදලසාරථි කාරණං කාරෙස්සති? කිමස්සාහං පතිකරොමි’ති? සො දෙණියා බද්ධො ‘යවසං යවසන්ති, කායති.

එවමෙව බො සන්ධ ඉධෙකවෙවා පූරිසඛල්ලඛෙතා අරඤ්ඤගතොපි රුක්ඛමුලගතොපි සුඤ්ඤාගාරගතොපි කාමරාගපරිපුට්ඨිතෙන වෙතසා විහරති කාමරාගපරෙතෙන. උප්පන්නස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති. සො කාමරාගං යෙව අත්තරං කරිත්වා කායති පජ්ඣායති නිජ්ඣායති, අපජ්ඣායති. ව්‍යාපාදපරිපුට්ඨිතෙන වෙතසා විහරති- ථීනමිඤ්ඤපරිපුට්ඨිතෙන වෙතසා විහරති- උභවචක්කකභවච පරිපුට්ඨිතෙන වෙතසා විහරති- විචිකිල්පාපරිපුට්ඨිතෙන වෙතසා විහරති විචිකිල්පා පරෙතෙන. උප්පන්නාය ච විචිකිල්පාය නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති. සො විචිකිල්පං යෙව අත්තරං කරිත්වා කායති පජ්ඣායති නිජ්ඣායති අපජ්ඣායති. සො පඤ්චේසි නිස්සාය කායති ආපමෙ නිස්සාය කායති, තෙජමෙ නිස්සාය කායති, වායමෙ නිස්සාය කායති, ආකාසානඤ්ඤායතනමෙ නිස්සාය කායති, විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනමෙ නිස්සාය කායති, ආතිඤ්ඤායතනමෙ නිස්සාය කායති, නෙවසඤ්ඤානායඤ්ඤායතනමෙ නිස්සාය කායති, ඉධ ලොකමෙ නිස්සාය පරලොකමෙ නිස්සාය කායති, යමෙදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පතනං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තමෙ නිස්සාය කායති. එවං බො සන්ධ පූරිසඛල්ලඛකජ්ඣාසිතං හොති.

1. සද්ධො - මජ්ඣ.

2. කායප - සිමු.

3. බන්ධො - සාය,

කථකුච සන්ධි ආජානියජ්ඣායිතං හොති: හද්‍රො හි සන්ධි අසසාජානියො දෙණියා බද්ධො න යවසං යවසන්ති ක්‍රියායති. තං කිසස හෙතු: හද්‍රස්ස හි සන්ධි අසසාජානියස්ස දෙණියා බද්ධස්ස එවං හොති: කිං නු බො මං අජජ අසසදම්මසාරථී කාරණං කාරෙස්සති? කිමස්සාහං පතිකරොමී' ති? සො දෙණියා බද්ධො න යවසං යවසන්ති ක්‍රියායති. හද්‍රො හි සන්ධි අසසාජානියො යථා ඉණං යථා බද්ධං¹ යථා ජානිං යථා කලිං, එවං පත්තාදස්ස අජෙක්ඛාහරණං සමනුපස්සති.

එවමෙව බො සන්ධි හද්‍රො පුරිසාජානියො අරක්ඛාගතොපි රුක්ඛමුල-ගතොපි සුක්ඛාගාරගතොපි න කාමරාගපරිපුට්ඨිතෙන වෙනසා විහරති න කාමරාගපරෙතෙන, උප්පන්නස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභූතං පජානාති.

න ව්‍යාපාදපරිපුට්ඨිතෙන වෙනසා විහරති -පෙ- න ථීනමිද්ධපරිපුට්ඨි-තෙන වෙනසා විහරති -පෙ- න උද්ධවචකුකකුචචපරිපුට්ඨිතෙන වෙනසා විහරති -පෙ- න විචිකිච්ඡාපරිපුට්ඨිතෙන වෙනසා විහරති න විචිකිච්ඡා-පරෙතෙන, උප්පන්නාය ච විචිකිච්ඡාය නිස්සරණං යථාභූතං පජානාති. සො නෙව පඨවිං නිස්සාය ක්‍රියායති, න ආපං නිස්සාය ක්‍රියායති, න තෙජං නිස්සාය ක්‍රියායති න වායං නිස්සාය ක්‍රියායති, න ආකාසානඤ්චායනනං නිස්සාය ක්‍රියායති, න වික්ඛාණඤ්චායනනං නිස්සාය ක්‍රියායති, න ආකිඤ්ඤායනනං නිස්සාය ක්‍රියායති, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනං නිස්සාය ක්‍රියායති, න ඉධ ලොකං නිස්සාය ක්‍රියායති, න පරලොකං නිස්සාය ක්‍රියායති. යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං වික්ඛාතං පතනං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා. තමිතිස්සාය න ක්‍රියායති, ක්‍රියායති ච පන එවං ක්‍රියායිකුච පන සන්ධි හද්‍රං පුරිසාජානියං සඉන්ද්‍ර දෙවා සමුභමකා සපජාපතිකා ආරකාව නමස්සන්ති:

න මො තෙ පුරිසාජ්ඣක්ඛ - න මො තෙ පුරිපුත්තම
යස්ස තෙ නාභිජානාම - යමිති නිස්සාය ක්‍රියායසී ති.

එවං වුත්තෙ ආයස්මා සන්ධො හගවත්තං එතදවොච:

1. බන්ධං - බන්ධං.

කථං කුමාසී පන හතෙන හද්‍රො¹ පුරිසාඡානියො කුමායති, සො නෙව පඨවිං නිසසාය කුමායති, න ආපං ගිසසාය කුමායති, න වායං නිසසාය කුමායති, න ආකාසානඤ්චායතනං නිසසාය කුමායති න විඤ්ඤාණඤ්චායතනං නිසසාය කුමායති. න ආකිඤ්ඤායතනං නිසසාය කුමායති, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං නිසසාය කුමායති න ඉධිලොකං නිසසාය කුමායති, න පරලොකං නිසසාය කුමායති. යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පතනං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තමි නිසසාය කුමායති, න කුමායති² පන කථං කුමාසීඤ්ච පන හතෙන හද්‍රො පුරිසාඡානියං සඉන්ද්‍ර දෙව සමුභමකා සපඡාපතිකා ආරකාව නමස්සන්ති?

නමො තෙ පුරිසාඡඤ්ඤ - නමො තෙ පුරිසුත්තම
යස්ස තෙ නාභිඡානාම - යමි නිසසාය කුමායසීති.

ඉධ සඤ්ච හද්‍රසා පුරිසාඡානියස්ස පඨවියා¹ පඨවිසඤ්ඤා විභූතා හොති, අපඤ්චි ආපොසඤ්ඤා විභූතා හොති, තෙජඤ්චි තොජොසඤ්ඤා විභූතා හොති වයඤ්චි වායොසඤ්ඤා විභූතා හොති ආකාසානඤ්චායතනෙන ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤා විභූතා හොති විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤා විභූතා හොති, ආකිඤ්ඤායතනෙන ආකිඤ්ඤායතනසඤ්ඤා විභූතා හොති, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙන නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤා විභූතා හොති, ඉධ ලොකෙ ඉධිලොකසඤ්ඤා විභූතා හොති, පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤා විභූතා හොති. යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පතනං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා තත්‍රාපි සඤ්ඤා විභූතා හොති උචං කුමාසී මො සඤ්ච හද්‍රො පුරිසාඡානියො නෙව පඨවි නිසසාය කුමායති, න ආපං, නිසසාය කුමායති, න තෙජං ගිසසාය කුමායති න වායං නිසසාය කුමායති න ආකාසානඤ්චායතනං නිසසාය කුමායති. න විඤ්ඤාණඤ්චායතනං නිසසාය කුමායති, න ආකිඤ්ඤායතනං නිසසාය කුමායති, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං නිසසාය කුමායති, න ඉධිලොකං නිසසාය කුමායති, න පරලොකං නිසසාය කුමායති, යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පතනං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තමි නිසසාය න කුමායති, කුමායති ච පන උචං කුමාසීඤ්ච පන සඤ්ච හද්‍රො පුරිසාඡානියං සඉන්ද්‍ර දෙව සමුභමකා සපඡාපතිකා ආරකාව නමස්සන්ති:

නමො තෙ පුරිසාඡඤ්ඤ - නමො තෙ පුරිසුත්තම
යස්ස තෙ නාභිඡානාම - යමි නිසසාය කුමායසීති.

1. පඨවියං - මජ්ඣං.

11. 1. 10

මොරනිවාප සූතකං

එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති මොරනිවාපෙ පරිබ්බාජකාරාමෙ.
තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙහි භික්ඛුවාති. හදනෙති තෙ භික්ඛු
භගවතො පට්ටසොසුං. භගවා එතදවොච:

තිහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අවචන්නනිවෙසා හොති
අවචන්නයොගකෙබ්බි අවචන්නමුහමවාරි අවචන්නපරියොසානො සෙට්ඨො
දෙවමනුසානං. කතමෙහි තිහි: අසෙබ්බෙන සිලකකුඤ්ඤාන අසෙබ්බෙන
සමාධිකකුඤ්ඤාන අසෙබ්බෙන පඤ්ඤාකකුඤ්ඤාන. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ තිහි
ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අවචන්නනිවෙසා හොති අවචන්නයොගකෙබ්බි
අවචන්නමුහමවාරි අවචන්නපරියොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුසානං.

අපරෙහිපි භික්ඛවෙ තිහි ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අවචන්න-
නිවෙසා හොති අවචන්නයොගකෙබ්බි අවචන්නමුහමවාරි අවචන්නපරියො
සානො සෙට්ඨො දෙවමනුසානං. කතමෙහි තිහි: ඉඤ්ජාපිභාරියෙන,
ආදෙසනාපාටිභාරියෙන අනුසාසනිපාටිභාරියෙන. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ
තිහි ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අවචන්නනිවෙසා හොති අවචන්න
යොගකෙබ්බි අවචන්නමුහමවාරි අවචන්නපරියොසානො සෙට්ඨො
දෙවමනුසානං.

අපරෙහිපි භික්ඛවෙ තිහි ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අවචන්නනිවෙසා
හොති අවචන්නයොගකෙබ්බි අවචන්නමුහමවාරි අවචන්නපරියොසානො
සෙට්ඨො දෙවමනුසානං. කතමෙහි තිහි: සමාදිට්ඨියා, සමාඤ්ඤාන,
සමා විමුක්තියා ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ තිහි ධම්මෙහි සමනනාගතො
භික්ඛු අවචන්නනිවෙසා හොති, අවචන්නයොගකෙබ්බි, අවචන්නමුහමවාරි
අවචන්නපරියොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුසානං.

දව්හි හික්කවෙ ධරෙමහි සමන්තාගතො හික්කු අවචන්තනිට්ඨො හොති අවචන්තයොගකෙබ්බි අවචන්තබ්බමචාරී අවචන්තපරියොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුසානං. කතමෙහි දව්හි; විජ්ජාය ව වරණෙන ව. ඉමෙහි බො හික්කවෙ ධරෙමහි සමන්තාගතො හික්කු අවචන්තනිට්ඨො හොති අවචන්තයොගකෙබ්බි අවචන්තබ්බමචාරී අවචන්තපරියොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුසානං.

බ්‍රහ්මුත පෙසා හික්කවෙ සනංකුමාරෙන ගාථා භාෂිතා:

බන්තියො සෙට්ඨො ජනෙනස්මිං - යෙ ගොක්කපට්ඨාරිනො
විජ්ජාවරණසම්පන්නො - සො සෙට්ඨො දෙවමානුසෙති.

සා බො පනෙසා හික්කවෙ බ්‍රහ්මුතා සනංකුමාරෙන ගාථා සුභිතා, නො දුක්ඛිතා සුභාසිතා නො දුක්ඛාසිතා, අත්ථසංභිතා නො අනත්ථසංභිතා අනුමතා මයා. අහමි හික්කවෙ එවං වදාමි.

බන්තියො සෙට්ඨො ජනෙනස්මිං - යෙ ගොක්කපට්ඨාරිනො
විජ්ජාවරණසම්පන්නො - සො සෙට්ඨො දෙවමානුසෙති.

නිසසයවගෙගා පඨමො.

තත්‍රද්දන්තං:

කිමඤ්ඤා වෙතනා තයො - උපතිසා ව්‍යසනෙන ව
දෙව සඤ්ඤා මනසිකාරො සන්ධො මොරනිවාපකන්ති.

2. අනුසාරිවග්ගො

11. 2. 1

මහානාම සූතකං.

එකං සමයං භගවා සකෙකසු වීහරති කපිලවත්ථස්සීං නිග්‍රොධාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සමඛුලා භික්ඛු භගවතො වීවරකමමං කරොන්ති, 'නිට්ඨිතවීවරො භගවා තෙමාසව්වයෙන වාරිකං පකකමීසසති'ති. අසොසාසි ඛො මහානාමො සකෙකා සමඛුලා කිර භික්ඛු භගවතො වීවරකමමං කරොන්ති 'නිට්ඨිතවීවරො භගවා තෙමාසව්වයෙන වාරිකං පකකමීසසති'ති. අප ඛො මහානාමො සකෙකා යෙන භගවා තෙනුපසංකමී. උපසංකමීඤ්ඤා භගවතං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො ඛො මහානාමො සකෙකා භගවතං එතදවොච:

සූතං මෙ තං භනෙත 'සමඛුලා කිර භික්ඛු භගවතො වීවරකමමං කරොන්ති නිට්ඨිතවීවරො භගවා තෙමාසව්වයෙන වාරිකං පකකමීසසති'ති. තෙසං නො භනෙත නානාවිහාරෙහි වීහරතං කෙනසස විහාරෙන විහාතඛන්ති?

සාධු සාධු මහානාම, එතං ඛො මහානාම තුම්බාකං පතිරූපං ඤලපුත්තානං යං තුමෙත තථාගතං උපසංකමීඤ්ඤා දුලෙඡයාප, 'තෙසං නො භනෙත නානා විහාරෙහි වීහරතං කෙනසස විහාරෙන විහාතඛන්ති'.

සද්දො ඛො මහානාම ආරාධකො හොති නො අසාදො, ආරඤ්චරියො ආරාධකො හොති, නො ඤාසීතො; උපට්ඨිතසති ආරාධකො හොති, නො මුට්ඨසසති; සමාහිතො ආරාධකො හොති, නො අසමාහිතො පඤ්ඤවා ආරාධකො හොති නො දුප්පඤ්ඤා. ඉමෙසු ඛො ඤං මහානාම පඤ්ඤාසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය ඡධම්මෙ උත්තරිං භාවෙය්‍යාසි.

ඉධ ඤං මහානාම තථාගතං අනුසාරෙය්‍යාසි, 'ඉතිපි සො භගවා අරතං සමාසමුද්ධො විජ්ජාවරණසමපනෙතො සුගතො ලොකවීදු අනුක්තරො පුරිසදමසාර්ථි සඤ්ඤා දෙවමනුසානං මුද්ධො භගවා'ති.

යඝ්ථි මහානාම සමයෙ අරියසාවකො තථාගතං අනුස්සරති නෙවස්ස තඝ්ථි සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දෙසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති. උජුගතමෙවස්ස තඝ්ථි සමයෙ චිත්තං හොති. තථාතතං ආරඛ්‍ය උජුගතවිනේ‍යා ඛො පන මහානාම අරියසාවකෝ ලහති අසුවෙදං ලහති ධම්මවෙදං, ලහති ධම්මපසංහිතං පාමොජ්ජං. පමුදිතස්ස පීති ජායති, පිතමනස්ස කායො පසංඝාති, පසංඝාකායො සුඛං වෙදියති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති. අයං චූළචති මහානාම අරියසාවකො විසමගතාය පජාය සමප්පනේ‍යා විහරති, සඛ්‍යාපජ්ඣාය පජාය අඛ්‍යාපජේ‍යා විහරති, ධම්මසොතසමාපනේ‍යා බුද්ධානුස්සතිං භාවෙති.

පුනච්ඡරං තං මහානාම ධම්මං අනුස්සරෙය්‍යාසී, ‘සවාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො සන්දිට්ඨිකො අකාලිකො ඵභිපඝ්ඨිකො ඔපනයිකො පච්චක්ඛං වෙදිතඛෙඛා විඤ්ඤාභී’ති යඝ්ථි මහානාම සමයෙ අරියසාවකො ධම්මං අනුස්සරති, නෙවස්ස තඝ්ථි සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දෙසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, උජුගතමෙවස්ස තඝ්ථි සමයෙ චිත්තං හොති ධම්මං ආරඛ්‍ය, උජුගතවිනේ‍යා ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලහති අසුවෙදං, ලහති ධම්මවෙදං ලහති ධම්මපසංහිතං පාමොජ්ජං. පමුදිතස්ස පීති ජායති, පිතමනස්ස කායො පසංඝාති, පසංඝාකායො සුඛං වෙදියති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති, අයං චූළචති මහානාම අරියසාවකො විසමගතාය පජාය සමප්පනේ‍යා විහරති, සඛ්‍යාපජ්ඣාය පජාය අඛ්‍යාපජේ‍යා විහරති, ධම්මසොතසමාපනේ‍යා ධම්මානුස්සතිං භාවෙති.

පුනච්ඡරං තං මහානාම සඛ්‍යං අනුස්සරෙය්‍යාසී, ‘සුපට්ඨපනේ‍යා භගවතො සාවකසඬෙකා, උජුපට්ඨපනේ‍යා භගවතො සාවකසඬෙකා, ඤ්ඤපට්ඨපනේ‍යා භගවතො සාවකසඬෙකා, සාමීවිපට්ඨපනේ‍යා භගවතො සාවකසඬෙකා යදිදං චක්කාරි පුරිසස්සුගාති අට්ඨපුරිසස්සුගාලා. එස භගවතො සාවකසඬෙකා ආහුනෙය්‍යා පාහුණෙය්‍යා දක්ඛිණෙය්‍යා අඤ්ඤිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛක්ඛං ලොකස්සා’ති.

යත්මි. මහානාම සමයෙ අරියසාවකො සඬ්ඝං අනුසාරති, නෙවස්ස තස්මි. සමයෙ රාගපරිශුද්ධිතං චිත්තං හොති, න දෙස-පෙ- න මොහපරි-
ශුද්ධිතං චිත්තං හොති. උජුගතමෙවස්ස තස්මි. සමයෙ චිත්තං හොති සඬ්ඝං ආරඬ්භ. උජුගතචිත්තො ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලහති අඤ්චෙදං,
ලහති ධම්මෙවෙදං, ලහති ධම්මපසංහිතං පාමොජ්ජං, පමුදිතස්ස පිති ජායති;
පිතමනස්ස කායො පසංමභිති, පසංඛාකායො සුඛං වෙදියති, සුඛිනො චිත්තං
සමාධියති. අයං චූචති මහානාම අරියසාවකො විසමගතාය පජාය
සමපාතො විහරති සබ්බාපජ්ඣාය පජාය අබ්බාපජ්ඣො විහරති.
ධම්මසොතසමාපතො සඬ්ඝානුසාරති භාවෙති.

පුනවපරං ති. මහානාම අත්තො සීලාති අනුසාරෙය්‍යාසි අබණ්ඩාති
අභිජ්ඣති අසබ්බාති අකමොසාති භුජ්ජාති විඤ්ඤාසකාති අපරාමඬ්ඛාති
සමාධිසංවත්තතිකාති. යත්මි. මහානාම සමයෙ අරියසාවකො සීලං
අනුසාරති, නෙවස්ස තස්මි. සමයෙ රාගපරිශුද්ධිතං චිත්තං හොති, න
දෙස පරිශුද්ධිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිශුද්ධිතං චිත්තං හොති.
උජුගතමෙවස්ස තස්මි. සමයෙ චිත්තං හොති සීලං ආරඬ්භ. උජුගතචිත්තො
ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලහති අඤ්චෙදං ලහති ධම්මෙවෙදං,
ලහති ධම්මපසංහිතං පාමොජ්ජං, පමුදිතස්ස පිති ජායති,
පිතමනස්ස කායො පසංමභිති, පසංඛාකායො සුඛං වෙදියති, සුඛිනො
චිත්තං සමාධියති. අයං චූචති මහානාම අරියසාවකො විසමගතාය
පජාය සමපාතො විහරති, සබ්බාපජ්ඣාය පජාය අබ්බාපජ්ඣො විහරති,
ධම්මසොතසමාපතො සීලානුසාරති භාවෙති.

පුනවපරං ති. මහානාම අත්තො වාගං අනුසාරෙය්‍යාසි, 'ලාභා
වත මෙ, සුලඤ්ඤං වත මෙ, යොහං මච්ඡෙරමලපරිශුද්ධිතාය පජාය
විගතමලමච්ඡෙරෙන චේතසා අගාරං අර්ඤ්ඤාචසාමි මුක්තවාගො පයතපාණි
වොස්සග්ගරතො යාටයොගො දුතසංවිහාරතො'ති.

යසම්. මහානාම සමයෙ අරියසාවකො වාගං අනුසාරති. නෙවසා තස්මිං සමයෙ රාගපරිශුද්ධිතං චිත්තං හොති, න දෙස පරිශුද්ධිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිශුද්ධිතං චිත්තං හොති, උජුගතමෙවසා තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති වාගං ආරබ්භ. උජුගතචිත්තො ඛො පන මහානාම අරිය සාවකො ලභිති අත්ථෙදං, ලභති ධම්මෙවෙදං, ලභති ධම්මප්පසංහිතං පාමොජ්ජං. පමුදිතස්ස පිති ජායති. පිතමනස්ස කායො පසාමෙහිති. පසාද්ධිකායො සුඛං වෙදියති, සුඛිතො චිත්තං සමාධියති. අයං චුට්ඨිති මහානාම අරියසාවකො විසමගතාය පජාය සමප්පන්නො විහරති, සබ්බාපජ්ඣාය පජාය අබ්බාපජේඛා විහරති, ධම්මසොතසමාපන්නො වාගානුසාරී භාවෙති.

දුතවපරං ත්වං මහානාම දෙවතා අනුසාරෙය්‍යාසී, 'සතති දෙවා වාතුමලභාරාජිකා, සතති දෙවා තාවතිංසා, සතති දෙවා යාමා, සතති දෙවා තුසිතා සතති දෙවා නිම්මාණරතිනො, සතති දෙවා පරනිමේත-වසවන්තිනො, සතති දෙවා බ්‍රහ්මකායිකා, සතති දෙවා තතුත්තරිං යථා රූපාය සද්ධාය සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො චූතා තත්ථ උපපන්නා, මහග්ගි තථාරූපා සද්ධා සංවිජජති. යථාරූපෙන සිලෙන සමන්තාගතා දෙවතා ඉතො දුතා තත්ථ උපපන්නා, මයහග්ගි තථාරූපං සිලං සංවිජජති. යථාරූපෙන සුතෙන සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො චූතා තත්ථ උපපන්නා, මයහග්ගි තථාරූපං සුතං සංවිජජති. යථාරූපෙන වාගෙන සමන්තාගතා, තා දෙවතා ඉතො චූතා තත්ථ උපපන්නා, මයහග්ගි තථාරූපො වාගො සංවිජජති. යථාරූපාය පඤ්ඤාය සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො චූතා තත්ථ උපපන්නා, මයහග්ගි තථාරූපා පඤ්ඤා සංවිජජති'ති.

යසම්. මහානාම සමයෙ අරියසාවකො අත්තනො ව තාසඤ්ඤා දෙවතානං සද්ධිඤ්ඤා සීලඤ්ඤා සුතඤ්ඤා වාගඤ්ඤා පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුසාරති, නෙවසා තස්මිං සමයෙ රාගපරිශුද්ධිතං චිත්තං හොති, න දෙසපරිශුද්ධිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිශුද්ධිතං චිත්තං හොති, උජුගතමෙවසා තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති දෙවතා ආරබ්භ. උජුගතචිත්තො ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලභති අත්ථෙදං, ලභති ධම්මෙවෙදං, ලභති ධම්මප්පසංහිතං පාමොජ්ජං. පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතමනස්ස කායො පසාමෙහිති. පසාද්ධිකායො සුඛං වෙදියති, සුඛිතො චිත්තං සමාධියති. අයං චුට්ඨිති මහානාම අරියසාවකො විසමගතාය පජාය සමප්පන්නො විහරති, සබ්බාපජ්ඣාය පජාය අබ්බාපජේඛා විහරති, ධම්මසොතසමාපන්නො දෙවතානුසාරී භාවෙති'ති.

11. 2. 2

දුතිය මහානාම සූතතං

එකං සමයං භගවා සකෙකසු විහරති කපිලවත්තීසමීං නිග්‍රොධාරාමෙ,
තෙන ඛො පන සමයෙන මහානාමො සකෙකා ගිලානා වුට්ඨිතො
භොති අවිරවුට්ඨිතො ගෙලඤ්ඤ. තෙන ඛො පන සමයෙන සඬහුලා
භික්ඛු භගවතො විවරකලං කරොන්ති 'නිට්ඨිතවිවරො භගවා
තෙමාසච්චයෙන වාරිකං පක්කම්ඤ්ඤති'ති.

අසොසි ඛො මහානාමො සකෙකා 'සඬහුලා කීර භික්ඛු භගවතො
විවරකලං කරොන්ති, නිට්ඨිතවිවරො භගවා තෙමාසච්චයෙන වාරිකං
පක්කම්ඤ්ඤති'ති. අප ඛො මහානාමො සකෙකා යෙන භගවා තෙනුප-
සඬාමි. උපසඬාමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං භිසිදි. එකමන්තං
නිසින්නො ඛො මහානාමො සකෙකා භගවන්තං එතදවොච:

සුතං මෙනං භනෙත, 'සඬහුලා කීර භික්ඛු භගවතො විවරකලං
කරොන්ති 'නිට්ඨිතවිවරො භගවා තෙමාසච්චයෙන වාරිකං පක්කම්ඤ්ඤති'ති.
තෙසං නො භනෙත නානාවිහාරෙහි විහරතං කෙනසස විහාරෙන
විහාතඬ්ඤති?

සාධු සාධු මහානාම, එතං ඛො මහානාම තුමිනාකං පතිරූපං කුල-
පුත්තානං යං තුමෙත තථාගතං උපසඬාමිත්වා පුට්ඨෙය්‍යාථ, 'තෙසං
නො භනෙත නානාවිහාරෙහි විහරතං කෙනසස විහාරෙන විහාතඬ්ඤති'න්ති.

සද්ධො ඛො මහානාම ආරාධකො භොති නො අසසද්ධො,
ආරඤ්චිරියො ආරාධකො භොති නො කුසිතො, උපට්ඨිතසති ආරාධකො
භොති නො වුට්ඨසති. සමාහිතො ආරාධකො භොති නො අසමාහිතො,
පඤ්ඤවා ආරාධකො භොති නො දුපපඤ්ඤ. ඉමෙසු ඛො ඤං මහානාම
පඤ්ඤාසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය ජ ධම්මෙ උත්තරිං භාවෙය්‍යාසි.

ඉධ කං මහානාම තථාගතං අනුසාරෙය්‍යාසි 'ඉතිපි සො හගවා -පෙ- බුද්ධො හගවා'ති. යස්මිං සමයෙ මහානාම අරියසාවකො තථාගතං අනුසාරති, නෙවසිස තස්මිං සමයෙ රාගපරිවූර්ධිතං චිත්තං හොති, න දෙසපරිවූර්ධිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිවූර්ධිතං චිත්තං හොති. උජුගත-ලෙවසිස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති තථාගතං ආරබ්භ. උජුගතචිත්තො ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලහති අඤ්චෙදං, ලහති ධම්මෙවෙදං ලහති ධම්මපසංහිතං පාමොජ්ජං. පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතමනස්ස කායො පසංඝෙති, පසංඝකායො සුඛං වෙදියති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති. ඉමං ඛො කං මහානාම බුද්ධානුසාරිං ගව්‍යන්තොපි භාවෙය්‍යාසි, ධීතොපි භාවෙය්‍යාසි, නිසිත්තොපි භාවෙය්‍යාසි, සයානොපි භාවෙය්‍යාසි, කල්ල නාං අදිට්ඨහන්තොපි භාවෙය්‍යාසි, පුත්තසම්බධසයනං අජ්ඣාවසන්තොපි භාවෙය්‍යාසි.

පුතච්ඡරං කං මහානාම ධම්මං අනුසාරෙය්‍යාසි -පෙ- සබ්බං අනු-සාරෙය්‍යාසි -පෙ- අත්තනො සීලානි අනුසාරෙය්‍යාසි. -පෙ- අත්තනො වාගං අනුසාරෙය්‍යාසි -පෙ- දෙවතා අනුසාරෙය්‍යාසි සන්ති'' දෙවා වාතුමමහාරාජිකා -පෙ- සන්ති දෙවා තතුන්ති.

යථාරූපාය සඤ්ඤාය සමන්තාගතා නා දෙවතා ඉතො වුතා තස් උපපන්නා මයහමිති තථාරූපා සඤ්ඤා සංවිජ්ජති. යථාරූපෙන සීලෙන -පෙ- සුතෙන -පෙ- වාගෙන -පෙ- පඤ්ඤාය සමන්තාගතා නා දෙවතා ඉතො වුතා තස් උපපන්නා, මයහමිති තථාරූපා පඤ්ඤා සංවිජ්ජති.

යස්මිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකො අත්තනො ව නාසඤ්ඤා දෙවතා-නං සඤ්ඤා සීලඤ්ඤා සුතඤ්ඤා වාගඤ්ඤා පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුසාරති, නෙවසිස තස්මිං සමයෙ රාගපරිවූර්ධිතං චිත්තං හොති, න දෙසපරිවූර්ධිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිවූර්ධිතං චිත්තං හොති, උජුගතමෙවසිස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති දෙවතා ආරබ්භ. උජුගතචිත්තො ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලහති අඤ්චෙදං, ලහති ධම්මෙවෙදං, ලහති ධම්මපසංහිතං පාමොජ්ජං. පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතමනස්ස කායො පසංඝෙති, පසංඝකායො සුඛං වෙදියති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති, ඉමං ඛො කං මහානාම දෙවතානුසාරිං ගව්‍යන්තොපි භාවෙය්‍යාසි, ධීතොපි භාවෙය්‍යාසි, නිසිත්තොපි භාවෙය්‍යාසි, සයානොපි භාවෙය්‍යාසි, කල්ල නාං අදිට්ඨහ-න්තොපි භාවෙය්‍යාසි, පුත්තසම්බධසයනං අජ්ඣාවසන්තොපි භාවෙය්‍යාසි.

11. 2. 3

නාදිය සුතතං.

එකං සමයං භගවා සකෙකපු වීහරති කපිලවත්ථස්මිං නිග්‍රොධාරාමෙ තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා සාවතීයං වසාචාසං උපගතතුකාමො හොති. අසොසාසි ඛො නාදියො සකෙකා “භගවා කිර සාවතීයං වසාචාසං උපගතතුකාමො”ති. අථ ඛො නාදියස්ස සකකස්ස එතදහොසි: යනානුනාහමි සාවතීයං වසාචාසං උපගච්ඡයාං, තත් කමෙන-කෙඤ්ච අධිට්ඨාසි සාමී, භගවත්තඤ්ච ලභාමී කාලෙන කාලං දස්සනායාති.

අථ ඛො භගවා සාවතීයං වසාචාසං උපගඤ්ථි. නාදියොපි ඛො සකෙකා සාවතීයං වසාචාසං උපගඤ්ථි. තත් කමෙන කෙඤ්ච අධිට්ඨාසි. භගවත්තඤ්ච ලභි කාලෙන කාලං දස්සනාය.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඬෙහුලා භික්ඛු භගවතො වීවරකල්ලං කරොන්ති “නිඤ්ඤිතවීවරො භගවා තෙමාසච්චයෙන වාරිකං පකකමීසසති”ති. අසොසාසි ඛො නාදියො සකෙකා “සඬෙහුලා කිර භික්ඛු භගවතො වීවරකල්ලං කරොන්ති නිඤ්ඤිතවීවරො භගවා තෙමාසච්චයෙන වාරිකං පකකමීසසති”ති. අථ ඛො නාදියො සකෙකා යෙන භගවා තෙහුපසඤ්ඤාමී. උපසඤ්ඤාමීතො භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීදන්තා ඛො නාදියො සකෙකා භගවතං එතදවොච: සුතං මෙන භනෙත ‘සඬෙහුලා කිර භික්ඛු භගවතො වීවරකල්ලං කරොන්ති නිඤ්ඤිතවීවරො භගවා තෙමාසච්චයෙන වාරිකං පකකමීසසති’ති. තෙසං නො භනෙත නානාවිහාරෙහි වීහරතං කෙනස්ස විහාරෙන විහාතඛං නති?.

සාධු සාධු නාදිය, එතං ඛො නාදිය තුම්භාදිසානං¹ පතිරුපං කුලපුත්තානං යං තුම්භ නථාගතං උපසඤ්ඤාමීතො පුච්ඡයාංථ ‘තෙසං නො භනෙත නානාවිහාරෙහි වීහරතං කෙනස්ස විහාරෙන විහාතඛං’ නති.

1. තුම්භාකං-සිමු.

සදොධො බො නන්දිය ආරාධකො හොති නො අසාදොධො සීලවා ආරාධකො හොති නො දුස්සීලො. ආරද්ධවීරියො ආරාධකො හොති නො කුසීනො, උපට්ඨිතසති ආරාධකො හොති නො මුට්ඨසති. සමාහිතො ආරාධකො හොති නො අසමාහිතො, පඤ්ඤවා ආරාධකො හොති නො දුස්සඤ්ඤා. ඉමෙසු බො තෙ නන්දිය ඡස්ස ධම්මෙසු පතිට්ඨාය පඤ්ඤා ධම්මෙසු අර්ඤ්ඤාං සති උපට්ඨාපෙනබ්බා.

ඉධ කං නන්දිය තථාගතං අනුසාරෙය්‍යාසී: “ඉතිපි යො භගවා අරහං සමාසමුදොධො විජ්ජාවරණසමපනෙනා සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදුමසාරථී සඤ්ඤා දෙවමනුසානං බුදො භගවා”ති. ඉති බො තෙ නන්දිය තථාගතං ආරඤ්ඤා අර්ඤ්ඤාං සති උපට්ඨාපෙනබ්බා.

පුනවපරං කං නන්දිය ධම්මං අනුසාරෙය්‍යාසී, ‘සාධකානො භගවතා ධම්මො සන්දිට්ඨිකො අකාලිකො උභිපසිසිකො ඔපනයිකො පට්ටනං වෙදිතංබො විඤ්ඤාති ති. ඉති බො තෙ නන්දිය ධම්මං ආරඤ්ඤා අර්ඤ්ඤාං සති උපට්ඨාපෙනබ්බා.

පුනව පරං කං නන්දිය කල්‍යාණමිත්තෙ අනුසාරෙය්‍යාසී, ‘ලොභා ච ත මෙ සුලභං ච ත මෙ, යසස මෙ කල්‍යාණමිත්තා අනුකම්පකා අත්තාමා ඔවාදකා අනුසාසකා”ති. ඉති බො තෙ නන්දිය කල්‍යාණමිත්තෙ ආරඤ්ඤා අර්ඤ්ඤාං සති උපට්ඨාපෙනබ්බා.

පුනවපරං කං නන්දිය අත්තනො වාගං අනුසාරෙය්‍යාසී, ‘ලොභා ච ත මෙ, සුලභං ච ත මෙ යොගං මච්ඡෙරමලපට්ඨිතාය පජාය විගතමල-මච්ඡෙරෙන චෙනසා අගාරං අර්ඤ්ඤාමසාමී මුක්ඛවාගො පයධපාණි වොසාග්ගරතො යාවයොගො දනසංවිභාගරතො”ති. ඉති බො තෙ නන්දිය වාගං ආරඤ්ඤා අර්ඤ්ඤාං සති උපට්ඨාපෙනබ්බා.

පුනව පරං කං නන්දිය දෙවතා අනුසාරෙය්‍යාසී ‘යා දෙවතා අතික්කමෙව කබලිඤ්ඤාරාජාරහංබානං’ දෙවතාං සභවන්තං අඤ්ඤාතරං මනොමයං කායං උපපන්නා, තා කරණීයං අත්තනො න සමනුපසානති, කතස්ස වා පතිවයං.’

1. කබලිඤ්ඤාරහංබානං--සීල. ස්‍යා PTS

සෙය්‍යරාපි නන්දිය භික්‍ෂු අසමයවිමුක්තො කරණියං අත්තනො න සමනුපසස්සති, කතස්ස වා පතිවියං, එවමෙව ඛො නන්දිය යා තා දෙවතා අතික්කමෙව කබලිඛ්ඤාරාභාරභස්සානං දෙව්‍යානං සභව්‍යං අත්තනං මනොමයං කායං උපපන්නා, තා කරණියං අත්තනො න සමනුපසස්සති කතස්ස වා පතිවියං. ඉති ඛො තෙන නන්දිය දෙවතා ආරභ්වා අරුඛ්ඤා සති උපට්ඨාපෙන ඛො. ඉමෙහි ඛො නන්දිය එකාදසහි ධම්මෙහි සමනනාගතො අරියසාවකො පඡහතෙව පාපකෙ අකුසලෙධම්මෙ, න උපාදියති.

සෙය්‍යරාපි නන්දිය කුමෙහා නික්කුජ්ජා¹ වමතෙව උදකං, නො වත්තං පච්ඡා වමති. සෙය්‍යරා වා² පත නන්දිය පුකෙඛි තිණ්දයෙ අනිමුක්කො³ ධම්මං යෙව ගච්ඡති, නො දඬුං පච්චුට්ඨන්ති.

එව මෙව ඛො නන්දිය ඉමෙහි එකාදසහි ධම්මෙහි සමනනාගතො අරියසාවකො පඡහතෙව පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ, න උපාදියති.

11. 2. 4

සුභුති සුත්තං

අථ ඛො ආයස්මා සුභුති සද්ධෙත භික්‍ෂුනා සද්ධං යෙන භගවා තෙනුපසංකම්. උපසංකම්ඤා භගවත්තං අභිවාදෙඤා එකමන්තං නිසීදි එකමන්තං නිසීනෙතා ඛො ආයස්මන්තං සුභුතිං භගවා එතදවොච:

කොනාමො අයං⁴ සුභුති භික්‍ෂුනි?

“සද්ධො නාමායං භතෙන භික්‍ෂු සද්ධස්ස² උපාසකස්ස පුත්තො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො” ති.

කච්චි පනායං සුභුති සද්ධො භික්‍ෂු සද්ධස්ස³ උපාසකස්ස පුත්තො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො සන්දියස්සති සද්ධාපදනෙසුති?

1. නික්කුජ්ජා - මජ්ඣං.

2. සෙය්‍යරාපි වා - මජ්ඣං.

3. අනිමුක්කො - සීමු.

4. කො නාමායං - මජ්ඣං. කො නාමො අයං - සීමු.

කො නාම අයං - ස්‍යා.

5. සුදත්තස්ස - මජ්ඣං.

එතස්ස භගවා කාලො, එතස්ස සුගත කාලො, යං භගවා සඤ්ඤා සඤ්ඤාපදනානි භාසෙය්‍යා. ඉදනාහං ජානිස්සාමි යදි වායං භික්ඛු සඤ්ඤානි සඤ්ඤාපදනෙසු යදි වා නො'ති.

තෙන හි සුභුති සුඤ්ඤානි, සාධුකං මනසිකරොහි භාසිස්සාමිති.

එවං භතෙන කි ඛො ආයස්මා සුභුති භගවතො පව්වස්සෙයි. භගවා එතදවොච:

1. ඉධ සුභුති, භික්ඛු සීලවා හොති, පාතිලොකඛ සංවරසංවුතො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො අනුමතෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාචි සමාදය සිසඛති සිසඛාපදෙසු. යමි සුභුති භික්ඛු සීලවා හොති -පෙ- සමාදය සිසඛති සිසඛාපදෙසු, ඉදමි සුභුති සඤ්ඤා සඤ්ඤාපදනං හොති.

2. පුනවපරං සුභුති, භික්ඛු ඛුද්දසුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිවයො. යෙ තෙ ධම්මො ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣිකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථා සබ්බාසුත්තා කෙවලපටිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤා භුභවරියං අභිවදන්ති, තථා රූපාස්ස ධම්මො ඛුද්දසුතො හොන්ති ධනා, වට්ඨා පටිච්ඡා, මනසානුපෙක්ඛිතා, දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා. යමි සුභුති භික්ඛු -පෙ- ඛුද්දසුතො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා, ඉදමි සඤ්ඤා සඤ්ඤාපදනං හොති.

3. පුනවපරං සුභුති, භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො හොති කල්‍යාණ සභායො කල්‍යාණ සම්පවඛෙය්‍යා. යමි සුභුති භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො හොති කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසම්පවඛෙය්‍යා, ඉදමි සුභුති සඤ්ඤා සඤ්ඤාපදනං හොති.

4. පුනවපරං සුභුති, භික්ඛු සුවචො හොති සොච්චස්ස කරණෙහි ධම්මෙහි සමනනාගතො, ඛම්මො පදක්ඛිණ්ණොහි අනුසාසනිං, යමි සුභුති භික්ඛු සුවචො හොති සොච්චස්සකරණෙහි ධම්මෙහි සමනනාගතො ඛම්මො පදක්ඛිණ්ණොහි අනුසාසනිං. ඉදමි සුභුති සඤ්ඤා සඤ්ඤාපදනං හොති.

5. පුනවපරං සුභුති, භික්ඛු යාති තාති සමුභවාරිතං උච්චාවචාති, කිංකරණියාති තස් දකෙඛා හොති අනලසො තත්‍රූපායාය වීම්භාය සමනනාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං. යමි සුභුති භික්ඛු යාති තාති සමුභවාරිතං උච්චාවචාති කිංකරණියාති, තස්දකෙඛා හොති අනලසො තත්‍රූපායාය සමනනාගතො අලංකාතුං අලංසංවිධාතුං. ඉදමි සුභුති සඤ්ඤා සඤ්ඤාපදනං හොති.

6. පුනවපරං සුභුති, භික්ඛු ධම්මකාමො හොති පියසමුද්දහාරො අභිධම්මෙ අභිචිතයෙ උළාරපාමොජ්ජා. යමි සුභුති භික්ඛු ධම්මකාමො හොති පියසමුද්දහාරො අභිධම්මෙ අභිචිතයෙ උළාරපාමොජ්ජා. ඉදමි සුභුති සඤ්ඤා සඤ්ඤාපදනං හොති.

7. පුනව පරං සුභුති භික්ඛු ආරඤ්චිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහාණාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළහපරක්කමො අතික්ඛින්නධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. යමි සුභුති භික්ඛු ආරඤ්චිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහාණාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළහපරක්කමො අතික්ඛින්නධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. ඉදමි සුභුති සඤ්ඤා සඤ්ඤාපදනං හොති.

8. පුනව පරං සුභුති භික්ඛු චතුත්තං ඤානානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛ විහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිල්ලාභී අකසිරලාභී යමි සුභුති භික්ඛු චතුත්තං ඤානානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්ම සුඛ විහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිල්ලාභී අකසිරලාභී. ඉදමි සුභුති සඤ්ඤා සඤ්ඤාපදනං හොති.

9. පුනව පරං සුභුති, භික්ඛු අනෙකවිභිතං පුබ්බ නිවාසං අනුසරති. සෙය්‍යාථිදං: එකමි ජාතිං දෙමි ජාතියො තිසෙය්‍යාමි ජාතියො චතසෙය්‍යාමි ජාතියො පඤ්ච මි ජාතියො දසමි ජාතියො විෂමි ජාතියො තිංසමි ජාතියො චත්තාරිංසමි ජාතියො පඤ්ඤාසමි ජාතියො ජාතිසතමි ජාති සහසෑමි ජාති සතසහසෑමි අනෙකෙමි සංවට්ටකපෙස අනෙකෙ මි විවට්ටකපෙස අනෙකෙමි සංවට්ටවිවට්ටකපෙස අමුත්‍රාසිං

එවංනාමො එවංගොතො එවංවණො එවමාහාරො එවංසුඛ
දුක්ඛ පටිසංවෙදී එවමායු පරියතො, සො තතො වුතො අමුත්ත උදපාදි,
තත්‍රාපාසිං. එවංනාමො එවං ගොතො එවංවණො එවමාහාරො එවං
සුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියතො සො තතො වුතො ඉධුප-
පනෙතාති. ඉති සාකාරං ස උද්දෙසං අනෙක විහිතං පුබ්බෙ නිවාසං
අනුසාරති. යමි සුභුති භික්ඛු අනෙක විහිතං පුබ්බෙ නිවාසං අනුසාරති,
සෙය්‍යාදි. එකමි ජාතිං දෙව පි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං ස උද්දෙසං
අනෙක විහිතං පුබ්බෙ නිවාසං අනුසාරති. ඉදමි සුභුති සඤ්ඤා සඤ්ඤා-
පදනං හොති.

10. පුන ව පරං සුභුති, භික්ඛු දිබ්බෙත වක්ඛනා විසුද්ධිත අතිකකතන-
මානුසකෙන සකෙත පසාති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භීනෙ පණිනෙ සුවණො
දුබ්බණො සුගතෙ දුගතෙ, යථාකම්මපගෙ සකෙත පජානාති,
“ඉමෙ වත භොතො සත්තා කාය දුචරිතෙන සමනනාගතා වචී දුචරිතෙන
සමනනාගතා මනො දුචරිතෙන සමනනාගතා අරියානං උපවාදකා
මිච්ඡාදිකා මිච්ඡාදිකම්මසමාදනා තෙ කායසස භෙද පරමරණා
අපායං දුගතිං විනිපාතං තිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පන භොතො
සත්තා කායසුචරිතෙන සමනනාගතා වචී සුචරිතෙන සමනනාගතා මනො
සුචරිතෙන සමනනාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමොදිට්ඨිකා සමොදිට්ඨි
කම්මසමාදනා, තෙ කායසසභෙද පරමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං
උපපන්නා”ති. ඉති දිබ්බෙත වක්ඛනා විසුද්ධිත අතිකකතනමානුසකෙන
සකෙත පසාති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ. භීනෙ පණිනෙ සුවණො
දුබ්බණො සුගතෙ දුගතෙ යථා කම්මපගෙ සකෙත පජානාති. යමි
සුභුති, භික්ඛු දිබ්බෙත වක්ඛනා විසුද්ධිත -පෙ- යථා කම්මපගෙ සකෙත
පජානාති. ඉදමි සුභුති සඤ්ඤා සඤ්ඤාපදනං හොති.

11. පුන ව පරං සුභුති, භික්ඛු ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්ති.
පඤ්ඤා විමුත්තිං දිට්ඨං ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඛා උපසම්පජ්ජ
විහරති. යමි සුභුති, භික්ඛු ආසවානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකඛා උපසම්පජ්ජ
විහරති. ඉදමි සුභුති සඤ්ඤා සඤ්ඤාපදනං හොති ති.

එවං වුනෙන ආයසමා සුභුති භගවතං එතදවොච: යානිමානි භනෙන භගවතා සදාසස සදාපදනානි භාසිතානි සංවිජ්ජන්ති තානි ඉමසස භික්ඛුනො, අයඤ්ඤ භික්ඛු එතෙසු සන්දිසසති. අයං භනෙන භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතො විහරති ආචාරගොචරසමපනෙනා අණුමනෙනසු වජේජසු භයදසසාවී සමාදය සික්කති සික්කාපදෙසු.

අයං භනෙන භික්ඛු බහුසුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිවයො. යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙක කල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාන්ධා සබ්බාසුඤ්ඤා කෙවල පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාසස ධම්මා බහුසුතා හොන්ති ධනා වචසා පරිවිතා මනසානු-පෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිතා.

අයං භනෙන භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණ-සමපවචෙකා.

අයං භනෙන භික්ඛු සුවචො හොති, සොච්චසසකරණෙහි ධම්මෙහි සමනතාගතො බමො පදක්ඛිණඤ්ඤාහි අනුසායති.

අයං භනෙන භික්ඛු යානි තානි සමුභවොරිතං උච්චාවචානි කිං කරණියානි, තත්ථ දකෙඤ්ඤා හොති අනලසො තත්ථාරූපායාය වීමංසාය සමනතා-ගතො අලං කාතුං, අලං සංවිධාතුං.

අයං භනෙන භික්ඛු ධම්මකාමො හොති, පියසමුද්භාරො අභිධම්මෙ අභිවිතයෙ උළාරපාමොජ්ජා.

අයං භනෙන භික්ඛු ආරඤ්චරියො විහරති ථාමවා දලහපරක්කමො අනික්ඛිත්තධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු.

අයං භනෙන භික්ඛු චතුත්තං කුසානං ආභිවෙතසික්කානං දිට්ඨධම්ම-සුබවිහාරානං නිකාමලාහි හොති අකිච්ඡලාහි අකසිරලාහි.

අයං භනෙන භික්ඛු අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති සෙය්‍යාපීදං. එකමුඛි ජාතිං දෙවපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋදෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති.

අයං භතෙන භික්ඛු දිබ්බත වක්ඛුතා වීජ්ඣෙත අතික්කන්තමානුසංකෙන-පෙ- යථා කමමුපගෙ සතෙන පජානාති.

අයං භතෙන භික්ඛු ආසවානං බයා -පෙ-සඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ විහරති.

යානිමානි භතෙන භගවතා සඤ්ඤා ස්ථාපදනානි භාසිතානි සංවිජ්ජන්ති, තානී ඉමස්ස භික්ඛුතො. අයං භික්ඛු එතෙසු සඤ්ඤාති ති.

සාධු සාධු සුභුති, තෙන භික්ඛු සුභුති ඉතීනා සද්ධෙත භික්ඛුතා සද්ධං විහරෙය්‍යාසි. යද ව භික්ඛු ආකමෙය්‍යාසි තථාගතං දස්සනාය ඉතීනාව සද්ධෙත භික්ඛුතා සද්ධං උපසම්පජ්ජෙය්‍යාසි තථාගතං දස්සනායා ති.

11. 2. 5

මෙතතානිසංස සුත්තං

මෙතතාය භික්ඛුවෙ වෙතොවිමුත්තියා ආසෙවිතාය භාවිතාය බහුලිකතාය යානිකතාය වත්තකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරභාය-එකාදසානිසංසා පාටිකඛ්ඛා. කතමෙ එකාදස:

සුඛං සුපති, සුඛං පටිබුජ්ඣති, න පාපකං සුපිනං පසස්සති. මනුස්සානං පියො හොති, අමනුස්සානං පියො හොති, දෙවතා රක්ඛන්ති, නාසං අභි වා වීසං වා සසං වා කමති, තුවං චිත්තං සමාධියති, මුඛවං භාෂාසිද්ධි, අසමමුලෙහා කාලං කරොති, උත්තරිං අපට්ඨිකිනෙතො බ්‍රහ්මලොකුපගො හොති.

මෙතතාය භික්ඛුවෙ වෙතොවිමුත්තියා ආසෙවිතාය භාවිතාය බහුලිකතාය යානිකතාය වත්තකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරභාය ඉමෙ එකාදසානිසංසා පාටිකඛ්ඛාති.

11. 2. 6

අට්ඨකතාගර සුතතං

එකං සමයං ආයඝමා ආනන්දෙ වෙසාලියං විහරති බෙලුව ගාමකෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන දසමො ගහපති අට්ඨකතාගරො පාටලීපුත්තං අනුප්පන්නො හොති කෙනවි දෙව කරණියෙන. අථ ඛො දසමො ගහපති අට්ඨකතාගරො යෙන කුකකුටාරාමො යෙන අක්කකුරො භික්ඛු තෙනුපසඬකම්. උපසඬකමිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොච: කහං නු ඛො හතෙන ආයඝමා ආනන්දෙ එතරහි විහරති? දසසනකාමා හි මයං හතෙන ආයඝමනං ආනන්දනී. එසො ගහපති ආයඝමා ආනන්දෙ වෙසාලියං විහරති බෙලුවගාමකෙ ති.

අථ ඛො දසමො ගහපති අට්ඨකතාගරො පාටලීපුත්තෙ තං කරණියං තීරෙත්වා යෙන වෙසාලි බෙලුවගාමකො යෙනායඝමා ආනන්දෙ තෙනුපසඬකම්. උපසඬකමිත්වා ආයඝමනං ආනන්දං අභිවාදෙත්වා එකමනං කිසිදී, එකමනං කිසිතෙනා ඛො දසමො ගහපති අට්ඨකතාගරො ආයඝමනං ආනන්දං එතදවොච:

“අත්ථි නු ඛො හතෙන ආනන්ද තෙන හගචතා ජානතා පසසතා අරහතා සමමාසමුද්දෙන් එකධම්මො සම්මද්දකාමො යත් භික්ඛුනො අප්පමන්නස්ස ආතාපිනො පභිත්තස්ස විහරතො අවිමුක්තං වා වික්තං විමුච්චති. අපරිකම්මො වා ආසවා පරිකම්මං ගව්ඡන්ති, අනනුප්පන්නං වා අනුත්තරං යොගසෙකමං අනුපාපුණාති” ති.

අත්ථි ඛො ගහපති තෙන හගචතා ජානතා පසසතා අරහතා සමමාසමුද්දෙන් එකධම්මො සම්මද්දකාමො යත් භික්ඛුනො අප්පමන්නස්ස ආතාපිනො පභිත්තස්ස විහරතො අවිමුක්තං වා වික්තං විමුච්චති. අපරිකම්මො වා ආසවා පරිකම්මං ගව්ඡන්ති, අනනුප්පන්නං වා අනුත්තරං යොගසෙකමං අනුපාපුණාති ති.

කතමො ව පන හතො ආනඤ්ඤා තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමාසමුද්ධො ඵකධමො සමදෙකානො යත් භික්ඛුනො අපමනස්ස ආනාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො අවිමුක්තො වා වික්තො චුළචති අපරික්ඛිණො වා ආසවා පරික්ඛයං ගව්ඡන්ති, අනනුප්පන්නො වා අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණාති ති.

ඉධ ගහපති භික්ඛු විච්චෙව ඛාමෙහි විච්චෙ අකුසලෙහි ධමමෙහි සවිතකකං සච්චාරං විවෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉති පටිසංචිකකි: “ඉදමයි ඛො පඨමං ඤානං අභිසංඛිතං අභිසංඝෙතමිතං, යං ඛො පන කිඤ්චි අභිසංඛිතං අභිසංඝෙතමිතං තදනිච්චං නිරොධධම්මෙන්ති පජානාති. සො තත්ථ ධීතො ආසවානං ඛයං පාපුණාති. නො වෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති, තෙනෙව ධම්මරාගෙන තාය ධම්මනඤ්ඤා පඤ්ඤානං ඔරමහාගියානං සංඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති. තත්ථ පරිනිබ්බායී අනාවතතිධමො තස්මා ලොකා.

අයමයි ඛො ගහපති තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමාසමුද්ධො ඵකධමො සමදෙකානො යත් භික්ඛුනො අපමනස්ස ආනාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො අවිමුක්තො වා වික්තො විමුළචති, අපරික්ඛිණො වා ආසවා පරික්ඛයං ගව්ඡන්ති, අනනුප්පන්නො වා අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණාති.

පුනචපරං ගහපති භික්ඛු විතකකච්චාරානං වූපසමා අරඤ්ඤා සම්පසාදනං වෙනසො එකොදිභාවං අවිතකකං අච්චාරං සමාධිජං පිති සුඛං දුතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති-පෙ-තතියං ඤානං-පෙ- චතුත්ථං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉති පටිසංචිකකි: ඉදමයි ඛො චතුත්ථං ඤානං අභිසංඛිතං අභිසංඝෙතමිතං, යං ඛො පන කිඤ්චි අභිසංඛිතං අභිසංඝෙතමිතං, තදනිච්චං නිරොධධම්මෙන්ති පජානාති. සො තත්ථ ධීතො ආසවානං ඛයං පාපුණාති. නො වෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති, තෙනෙව ධම්මරාගෙන තාය ධම්මනඤ්ඤා පඤ්ඤානං ඔරමහාගියානං සංඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති තත්ථ පරිනිබ්බායී අනාවතතිධමො තස්මා ලොකා.

අයමයි ඛො ගහපති තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමාසමුද්ධො ඵකධමො සමදෙකානො යත් භික්ඛුනො අපමනස්ස ආනාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො අවිමුක්තො වා වික්තො විමුළචති. අපරික්ඛිණො වා ආසවා පරික්ඛයං ගව්ඡන්ති, අනනුප්පන්නො වා අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණාති.

පුතවපරං ගහපති භික්ඛු මෙතොසහගතෙන වෙනසා එකං දිසං ඵරිඤා විහරති - තථා දුතියං - තථා තතියං - තථා චතුස්සං - ඉති උඨමධො කිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවත්තං ලොකං මෙතොසහගතෙන වෙනසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපරේකින ඵරිඤා විහරති. සො ඉති පටිසංඝීකකිති: “අයමපි බො මෙතො වෙනො විමුත්ති අභිසංඛතා අභිසංඝෙවනයිතා. යං බො පන කිංඤ්චි අභිසංඛතං අභිසංඝෙවනයිතං, තදනිවචං තිරොධධම්මෙනී” පජානාති. සො තස්ස ධීතො ආසවානං බයං පාපුණාති, නො වෙ ආසවානං බයං පාපුණාති, තෙනෙව ධම්මරාගෙන තාය ධම්මනඤ්ඤා පඤ්ඤානං ඕරම්භාගියානං සංඝෙඤ්ඤජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති තස්ස පරිනිබ්බායී අනාවත්ති-ධම්මො තස්මා ලොකා.

අයමපි බො ගහපති තෙන හගවතා ජානතා පසානා අරහතා සමාසමුද්ධෙත එකධම්මො සමදෙකිකො යස්ස භික්ඛුනො අප්පමත්තස්ස ආතාපිතො පහිනත්තස්ස විහරතො අවිමුක්තං වා විත්තං විමුච්චති. අපරික්ඛිණො වා ආසවා පරික්ඛයං ගව්ජනති. අනන්‍යස්සතං වා අනුත්තරං යොගකෙකම්මං අනුපාපුණාති.

පුතවපරං ගහපති භික්ඛු කරුණාසහගතෙන වෙනසා -පෙ- මුදිතා සහගතෙන වෙනසා -පෙ-උපෙක්ඛාසහගතෙන වෙනසා එකං දිසං ඵරිඤා විහරති. තථා දුතියං - තථා තතියං - තථා චතුස්සං, ඉති උඨමධො කිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවත්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන වෙනසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපරේකින ඵරිඤා විහරති. සො ඉති පටිසංඝීකකිති: අයමපි බො උපෙක්ඛා වෙනො-විමුත්ති අභිසංඛතා අභිසංඝෙවනයිතා. යං බො පන කිංඤ්චි අභිසංඛතං අභිසංඝෙවනයිතං තදනිවචං නිරොධධම්මෙනී පජානාති. සො තස්ස ධීතො ආසවානං බයං පාපුණාති, නො වෙ ආසවානං බයං පාපුණාති, තෙනෙව ධම්මරාගෙන තාය ධම්මනඤ්ඤා පඤ්ඤානං ඕරම්භාගියානං සංඝෙඤ්ඤජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති තස්ස පරිනිබ්බායී අනාවත්තිධම්මො තස්මා ලොකා.

අයමපි බො ගහපති තෙන හගවතා ජානතා පසානා අරහතා සමාසමුද්ධෙත එකධම්මො සමදෙකිකො යස්ස භික්ඛුනො අප්පමත්තස්ස ආතාපිතො පහිනත්තස්ස විහරතො අවිමුක්තං වා විත්තං විමුච්චති. අපරික්ඛිණො වා ආසවා පරික්ඛයං ගව්ජනති. අනන්‍යස්සතං වා අනුත්තරං යොගකෙකම්මං අනුපාපුණාති.

පුනව්‍යපරං ගහපති භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ඛමා නානත්තසඤ්ඤානං අනිසංකාරං අනන්තො ආකාශොති ආකාශානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉති පටි සඤ්චිකති: අයමි ඛො ආකාශානඤ්ඤායතනසමාපතති අභිසංඛිතා අභිසංඤ්චනයිතං. යං ඛො පන කිඤ්චි අභිසංඛිතං අභිසංඤ්චනයිතං තද- නිවුං නිරොධධම්මෙනා පජානාති. සො තත්ථ ධීතො ආසවානං බයං පාපුණාති. නො චෙ ආසවානං බයං පාපුණාති, තෙනෙව ධම්මරාගෙන තාය ධම්මනඤ්ඤා පඤ්චනං ඔරම්භාගියානං සංඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති තත්ථ පරිනිබ්බාසී අනාවතතිධම්මො තස්මා ලොකා.

අයමි ඛො ගහපති තෙන භගවතා ජානතා පසාදා අරහතා සම්මා සම්මුද්ධාන එකධම්මො සම්මදක්ඛානො යත්ථ භික්ඛුනො අප්පකතස්ස ආතාපිනො පභිත්තස්ස විහරතො අවිමුක්ඛො වා වික්ඛං විමුච්චති, අපරික්ඛිණො වා ආසවා පරික්ඛයං ගම්භන්ති, අනනුප්පන්නො වා අනුත්තරං යොගකෙකම් අනුපාපුණාති.

පුනව්‍යපරං ගහපති භික්ඛු සබ්බසො ආකාශානඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති-පෙ-සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම නත්ථි කිඤ්චිති ආකිඤ්චිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉති පටිසඤ්චිකති: අයමි ඛො ආකිඤ්චිඤ්ඤායතනසමාපතති අභිසංඛිතා අභිසංඤ්චනයිතං. යං ඛො පන කිඤ්චි අභිසංඛිතං අභිසංඤ්චනයිතං තදනිවුං නිරොධ ධම්මෙනා පජානාති. සො තත්ථ ධීතො ආසවානං බයං පාපුණාති, නො චෙ ආසවානං බයං පාපුණාති, තෙනෙව ධම්මරාගෙන තාය ධම්මනඤ්ඤා පඤ්චනං ඔරම්භාගියානං සංඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති තත්ථ පරිනිබ්බාසී අනාවත්ථිධම්මො තස්මා ලොකා.

අයමි ඛො ගහපති තෙන භගවතා ජානතා පසාදා අරහතා සම්මාසම්මුද්ධාන එකධම්මො සම්මදක්ඛානො තත්ථ භික්ඛුනො අප්පකතස්ස ආතාපිනො පභිත්තස්ස විහරතො අවිමුක්ඛො වා වික්ඛං විමුච්චති, අපරික්ඛිණො වා ආසවා පරික්ඛයං ගම්භන්ති අනනුප්පන්නො වා අනුත්තරං යොගකෙකම් අනුපාපුණාති.

එවං වුනෙන දසමො ගහපති අට්ඨකනාගරො ආයසමනං ආනන්දං එතදවොච; සෙය්‍යථාපි හනෙන ආනන්ද පුරිසො එකං නිධිමුඛං ගවෙ-
සනො සකිදෙව එකාදස නිධිමුඛානි අධිගවෙජ්‍යා. එවමෙව බො අහං හනෙන එකං අමතඤ්ඤාං ගවෙසනො සකිදෙව එකාදසනං¹
අමතඤ්ඤානං අලුථං සවණාය. සෙය්‍යථාපි හනෙන පුරිසස්ස අගාරං එකාදසඤ්ඤාං, යො තස්මිං අගාරෙ ආදිනෙන එකමෙකෙනපි ඤාතො
සකකුණෙය්‍ය අත්තානං සොඤ්ඤිං කාතුං.

එවමෙව බො අහං හනෙන ඉමෙසං එකාදසනං අමතඤ්ඤානං එකමෙකෙනපි අමතඤ්ඤාතො සකකුණිස්සාමි අත්තානං සොඤ්ඤිං කාතුං.
ඉමෙ හි නාම හනෙන අඤ්ඤාතිස්සා ආචරියස්ස ආචරියධනං පරියෙ සිසානති. කිං පනාහං ආයසමනො ආනන්දස්ස පුරං න කරිස්සාමිති.

අථ බො දසමො ගහපති අට්ඨකනාගරො වෙසාලිකඤ්ඤා පාටලි පුත්තකඤ්ඤා භික්ඛුසඬ්ඤා සන්තිපාතොත්තා පණ්ණෙන බාදනියෙන භොජනි-
යෙන සහස්සා සත්තපෙය්‍ය සම්පවාරෙසි. එකමෙකඤ්ඤා භික්ඛුං පච්චික දුස්සයුගෙන අවජාදෙසි ආයසමනඤ්ඤා ආනන්දං තිථිවරෙන. ආයසමනො ච
ආනන්දස්ස පඤ්චසතං විහාරං කාරාපෙසිති.

11. 2. 7

ගොපාලක සුත්තං

එකාදසහි භික්ඛවෙ අබ්බෙහි සමනනාගතො ගොපාලකො අභබ්බො ගොගණං පරිහරිතුං ඵාතිකතතුං.² කතමෙහි එකාදසහි. ඉධ භික්ඛවෙ ගොපාලකො න රූපඤ්ඤා හොති, න ලක්ඛණකුසලො හොති, න ආසාථිකං සාටෙතා³ හොති, න වණං පටිච්ඡාදෙනා හොති, න ධූමං කත්තා හොති. න තිස්සං ජානාති, න පිතං ජානාති, න වීරීං ජානාති, න ගොවරකුසලො හොති, අනවසෙසදෙහි ච හොති. යෙ තෙ උසහා ගොපිතරො ගොපරිනායකා තෙ න අතිරෙක පූජාය පූජෙතා හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ එකාදසහි අබ්බෙහි සමනනාගතො ගොපාලකො අභබ්බො ගොගණං පරිහරිතුං, ඵාතිකතතුං.²

1. එකාදස අමතඤ්ඤානානි — මජ්ඣං.

2. ඵාතිකතතුං, මජ්ඣං. ඵාතිකතතුං සත්තං. P.T.S.

3. සාරෙථා. — මජ්ඣං.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ එකාදසභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අහබ්බො ඉමසභි ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුලුහිං වෙපුලං ආපජ්ඣං. කතමෙහි එකාදසභි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න රූපඤ්ඤා හොති. න ලක්ඛණකුසලො හොති, න ආසාධිකං සාධෙතා¹ හොති, න චණං පටිච්ඡාදෙතා හොති, න ධූමං කතතා හොති, න තිඤ්ඤං ජානාති, න පිතං ජානාති, න ගොවර කුසලො හොති. අනවසෙසදෙහි ව හොති. යෙ තෙ භික්ඛු ථෙරා රත්තඤ්ඤා විරපබ්බජිතා සංඝපිතරො සංඝපරිනායකා තෙ න අතිරේක-පුජාය පුජෙතා හොති.

1. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න රූපඤ්ඤා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යං කිඤ්ඤි රූපං සබ්බං තං රූපං චන්තාරි මහාභුතාති චතුත්තංඤා මහාභුතානං උපාදය රූපනති යථාභුතං නප්පජානාති. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු න රූපඤ්ඤා හොති.

2. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න ලක්ඛණකුසලො හොති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු, කම්ම ලක්ඛණො බාලො, කම්මලක්ඛණො පණ්ඩිතො² ති යථාභුතං නප්පජානාති. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු න ලක්ඛණකුසලො හොති.

3. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න ආසාධිකං සාධෙතා හොති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උප්පන්නං කාමචිතකකං අධිවාසෙති නප්පජහති න විනොදෙති න බ්‍යඤ්ඤාරොති න අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං බ්‍යාපාදචිතකකං අධිවාසෙති නප්පජහති න විනොදෙති න බ්‍යඤ්ඤාරොති න අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං විහිංසාචිතකකං අධිවාසෙති නප්පජහති න විනොදෙති න බ්‍යඤ්ඤාරොති, නු අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං පාපකෙ අකුසල ධම්මෙ අධිවාසෙති නප්පජහති න විනොදෙති බ්‍යඤ්ඤාරොති න අනභාවං ගමෙති. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු න ආසාධිකං සාධෙතා හොති.

1. සාරෙතා - ම ඡ සං.

4. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න වණං පටිවජාදෙතා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වක්ඛුනා රූපං දිස්වා ගිමිත්තග්ගාහී හොති අනුබ්‍යාඤ්ඤානග්ගාහී, 'යත්වාධිකරණමෙතං¹ වක්ඛුන්‍ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසස්සවෙය්‍යං, තස්ස සංවරාය න පටිපජ්ජති, න රක්ඛති වක්ඛුන්‍ද්‍රියං, වක්ඛුන්‍ද්‍රියෙ න සංවරං ආපජ්ජති.² යොතෙන සද්දං පුත්වා -පෙ- සානෙන ගඤ්ඤං සාධිත්වා -පෙ- ජීව්‍හාය රසං සාධිත්වා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුඤ්ඤා -පෙ- මනසාධමමං විඤ්ඤාය ගිමිත්තග්ගාහී හොති අනුබ්‍යාඤ්ඤානග්ගාහී. යත්වාධිකරණමෙතං මනින්‍ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලාධම්මා අනාසස්සවෙය්‍යං තස්ස සංවරාය න පටිපජ්ජති, න රක්ඛති, මනින්‍ද්‍රියං මනින්‍ද්‍රියෙ සංවරං නාපජ්ජති. එවං භික්ඛවෙ භික්ඛු න වණං පටිවජාදෙතා හොති.

5. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න ධුමං කතතා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං වින්‍ද්‍වාරෙන පරෙසං දෙසෙතා හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න ධුමං කතතා හොති.

6. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න තිත්ථං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු බහුසුත්තා ආගතාගමා ධම්මධරා විනයධරා මාතිකාධරා, තෙ කාලෙත කාලං උපසංකම්ඤ්වා න පරිපුරුන්ති, න පරිපඤ්ඤාති, 'ඉදං භතෙන කථං, ඉමස්ස කො අත්‍යෝගී? තස්ස තෙ ආයඤ්ඤානො අවිචිට්ඨෙඤ්ඤා ව විචරන්ති, අනුක්ඛානීකතඤ්ඤා න උත්තානීකරොගතී. අනෙකච්චිතෙසු ව කඛබාධානියෙසු ධම්මෙසු කඛබං න පටිවිනොදෙත්ති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න තිත්ථං ජානාති.

7. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න පිතං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු නවාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ දෙසියමානෙ න ලහති අත්ථවෙදං, න ලහති ධම්මවෙදං, න ලහති ධම්මප්පසංහිතං පාමුජ්ජං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න පිතං ජානාති.

8. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න චිට්ඨං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියං අට්ඨංගිකං මග්ගං යථාභූතං නාපජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න චිට්ඨං ජානාති.

1. යත්වාධිකරණමෙතං-සිමු

2. වක්ඛුන්‍ද්‍රියෙ සංවරං නාපජ්ජති-මජ්ඣං.

9. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න ගොවරකුසලො හොති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වක්ඛාරො සතිපට්ඨානෙ යථාභූතං නප්පජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න ගොවරකුසලො හොති.

10. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු අනවසෙසදෙහී හොති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධා ගහපතිකා අභිභවත්ථං පචාරෙන්නී වීචරපිණ්ඩපාතසෙනාසන-ගිලානපච්චයගෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන. තත්ථ භික්ඛු මහං න ඡානාති පටිගහනාය, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අනවසෙසදෙහී හොති.

11. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු ථෙරා රත්තඤ්ඤා වීරපබ්බජිතා සංඝ පිතරො සංඝපරිනායකා, තෙ න අතිරෙක පුජාය පුජෙතා හොති. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු ථෙරා රත්තඤ්ඤා වීරපබ්බජිතා සංඝපිතරො සංඝපරිනායකා, තෙසු න මෙඝනං කායකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආචී වෙච රහො ව න මෙඝනං වච්චකම්මං - න මෙඝනං මනොකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආචී වෙච රහො ව. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු ථෙරා රත්තඤ්ඤා වීරපබ්බජිතා සංඝපිතරො සංඝපරිනායකා, තෙ න අතිරෙක පුජාය පුජෙතා හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ එකාදසහි ධර්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අභබ්බො ඉමසම්. ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං වීරුළුහිං වෙසුලුං ආපජජිතුං.

එකාදසහි භික්ඛවෙ අබ්බෙහි සමනනාගතො ගොපාලකො භබ්බො ගොගණං පරිහරිතුං, එනිකතතුං, කතමෙහි එකාදසහි: ඉධ භික්ඛවෙ ගොපාලකො රුපඤ්ඤා හොති. ලක්ඛණකුසලො හොති, ආසාචිකං සාවෙනා හොති, වණං පටිවජාදෙනා හොති, ධූමං කතනා හොති, තිස්සං ඡානාති, පිතං ඡානාති, වීජීං ඡානාති, ගොවරකුසලො හොති, සාවසෙසදෙහී හොති, යෙ තෙ උසහා ගොපිතරො ගොපරිනායකා, තෙ අතිරෙක පුජාය පුජෙතා හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ එකාදසහි අබ්බෙහි සමනනාගතො ගොපාලකො භබ්බො ගොගණං පරිහරිතුං, එනිකතතුං.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ එකාදසහි ධර්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු භබ්බො ඉමසම්. ධම්ම විනයෙ වුද්ධිං වීරුළුහිං වෙසුලුං ආපජජිතුං කතමෙහි එකාදසහි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපඤ්ඤා හොති ලක්ඛණ කුසලො හොති, ආසාටිකං සාටෙතා හොති, චණං පටිච්ඡාදෙනා හොති, ධූමං කන්තා හොති, තිත්ථං ජානාති, පීතං ජානාති, ගොවරකුසලො හොති, සාවසෙසදෙහී හොති, යෙ තෙ භික්ඛු ථෙරා රක්තඤ්ඤා විරපබ්බජිතා සංක්ඛපිතරො සංක්ඛ-පටිනායකා, තෙ අතිරෙකපුජාය පුජෙතා හොති.

1. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපඤ්ඤා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යං කීඤ්ථි රූපං සබ්බං තං රූපං චන්තාරි මහාභූතාති, චතුත්තඤ්ඤා මහාභූතානං උපාදය රූපඤ්ඤා යථාභූතං පජානාති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපඤ්ඤා හොති.

2. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු ලක්ඛණ කුසලො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු 'කම්මලක්ඛිණො බාලො, කම්මලක්ඛිණො පණ්ඩිතො'ති යථාභූතං පජානාති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ලක්ඛණකුසලො හොති.

3. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු ආසාටිකං සාටෙතා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උප්පන්නං කාමචිතකකං නාධිවාසෙති පජ්ඣති විනොදෙති බ්‍යානති කරොති, අනභාවං ගමෙති, උප්පන්නං ව්‍යාපාද විතකකං -පෙ- උප්පන්නං විහිංසා විතකකං -පෙ- උප්පන්නප්පන්නෙ පාපකො අකුසලෙ ධම්මෙ නාධිවාසෙති පජ්ඣති විනොදෙති බ්‍යානතිකරොති අනභාවං ගමෙති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ආසාටිකං සාටෙතා හොති.

4. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු චණං පටිච්ඡාදෙනා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුතා රූපං දිස්වා න නිමිත්තභාවාහි හොති, නානුබ්‍ය ඤානභාවාහි යත්වාධිකරණමෙතං චක්ඛුන්ද්‍රියං අසං චූතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අභාවස්සවෙය්‍යං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති, රක්ඛති චක්ඛුන්ද්‍රියං, චක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. යොතෙන සඤ්ඤා සුත්වා -පෙ- සානෙන ගතං සාධිත්වා -පෙ- ජිව්හාය රසං සාධිත්වා -පෙ- කායෙන ථොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තභාවාහි හොති, නානුබ්‍ය ඤානභාවාහි යත්වාධිකරණමෙතං මනින්ද්‍රියං අසං චූතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අභාවස්සවෙය්‍යං, තස්ස සංවරාය ආපජ්ජති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු චණං පටිච්ඡාදෙනා හොති.

5. කථංකුච භික්ඛවෙ භික්ඛු ධූමං කතො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යථා සුතං යථාපරියතං ධම්මං විජාරෙන පරෙසං දෙශෙතා හොති. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු ධූමං කතො හොති.

6. කථංකුච භික්ඛවෙ භික්ඛු තිස්සං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු බ්‍රහ්මස්ස ආගතාගමා ධම්මධරා විනයධරා මාතිකාධරා, තෙ කාලෙන කාලං උපසංකම්භිතා පරිපුල්ඡති, පරිපඤ්ඤති, 'ඉදං භතො කථං ඉමස්ස කො අපො'ති, තස්ස තෙ ආයස්සතො අවිච්චකේච විවරන්තී, අනුත්තානිකතංකුච උත්තානී කරොන්ති, අනෙකවිභිතෙසු ච කඛායානියෙසු ධම්මෙසු කඛං පටිවිනොදෙන්ති, එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු තිස්සං ජානාති.

7. කථංකුච භික්ඛවෙ භික්ඛු පීතං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු තථාගතස්සවේදිතෙ ධම්ම විනයෙ දෙසියමානෙ ලහති අත්ථවේදං ලහති ධම්මවේදං, ලහති ධම්මපසංහිතං පාමොජ්ජං. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු පීතං ජානාති.

8. කථංකුච භික්ඛවෙ භික්ඛු වීරීං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියං අට්ඨබ්බිකං මඤ්ඤං යථාභූතං පජානාති. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු වීරීං ජානාති.

9. කථංකුච භික්ඛවෙ භික්ඛු ගොවරකුසලො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ යථාභූතං පජානාති. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු ගොවරකුසලො හොති.

10. කථංකුච භික්ඛවෙ භික්ඛු සාවසෙසද්දෙහී හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධා ගහපතිකා අභිච්ඡං පචාරෙන්තී විවර පිණ්ඩපාත සෙනාසන ගිලානසාවරිය හෙසජ්ජ පරික්ඛාරෙන. තත්‍ර භික්ඛු මඤ්ඤං ජානාති පටිඤ්ඤානාය. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු සාවසෙසද්දෙහී හොති.

11. කථංකුච භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු ථෙරා රත්තඤ්ඤෙ වීර-පුබ්බජිතා සංඝපිතරො සංඝපරිනායකා තෙ අතිරෙකපුජාය පූජෙතා හොති,

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු ථෙරා රත්තඤ්ඤ චිරපබ්බජිතා සංඝපිතරො සංඝපරිනායකා තෙසු මෙත්තං කායකම්මං පච්චුප්පට්ඨාපෙනි ආචී වෙව රහො ව මෙත්තං වචිකම්මං. -පෙ- මෙත්තං මනොකම්මං පච්චු ප්පට්ඨාපෙනි ආචී වෙව රහො ව. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු ථෙරා රත්තඤ්ඤ චිරපබ්බජිතා සංඝපිතරො සංඝපරිනායකා තෙ අතිරෙක පුජාය පුජෙතා හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ එකාදසහි ධර්මෙහි සමනතාගතො භික්ඛු හබ්බො ඉමඤ්ඤ ධර්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුද්ධිං වෙසුලුං ආපජ්ජිතාති.

11. 2. 8

පඨම සමාධි සූතතං.

[සාවකී]

අථ බො සම්මහුලා භික්ඛු යෙන හගවා තෙනුපසංකම්මසු උපසංඝමිත්තා හගවන්තං අභිධාදෙවා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා බො තෙ භික්ඛු හගවන්තං එතදවොචු:

සීයා නු බො හත්තෙ භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ඨාගො යථා නෙව පඨවියං පට්ඨිසඤ්ඤී අසස, න ආපසම් ආපොසඤ්ඤී අසස, න තෙජසම් තෙජොසඤ්ඤී අසස, න වායසම් වායොසඤ්ඤී අසස, න ආකාසානිඤ්ඤායතනෙ ආකාසානිඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අසස, න විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අසස, න ආකිඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අසස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අසස, න ඉධ ලොකෙ ඉධලොක සඤ්ඤී අසස, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අසස, යමපිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්තාපි න සඤ්ඤී අසස, සඤ්ඤී ව පන අසසාති?

සීයා භික්ඛවෙ භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ඨාගො යථා නෙව පඨවියං පට්ඨිසඤ්ඤී අසස -පෙ- යමපිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්තාපි න සඤ්ඤී අසස, සඤ්ඤී ව පන අසසාති.

යථා කථං පන හතෙක සියා හික්ඛුතො තථා රූපො සමාධිපට්ඨානො
යථා නෙව පට්ඨියං පට්ඨිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං
විඤ්ඤානං පනතං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා තත්ත්වාපි න සඤ්ඤී අස්ස,
සඤ්ඤී ච පන අස්සාති?

ඉධ හික්ඛවෙ හික්ඛු එවංසඤ්ඤී හොති: “එතං සත්තං එතං පඤ්ඤිතං
යදිදං සබ්බසංඛාර සමථො සබ්බපධිපට්ඨිසංගො තණ්හකකියො විරාගො
නිරෝධො නිබ්බානන්තී”. එවං බො හික්ඛවෙ සියා හික්ඛුතො තථා රූපො
සමාධිපට්ඨානො යථා නෙව පට්ඨියං පට්ඨිසඤ්ඤී අස්ස න ආපසම්.
ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජසම්. තෙජො සඤ්ඤී අස්ස, න වායසම්.
වායොසඤ්ඤී අස්ස, න ආකාසානඤ්ඤායතනෙ ආකාසානඤ්ඤායතන
සඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න
ආකිඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානා
සඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ඉධලොකෙ
ඉධලොකසඤ්ඤී අස්ස, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස, යමිදං
දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤානං පනතං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්ත්වාපි
න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

11. 2. 9

දුතිය සමාධි-සුතතං.

[සාවසී]

තත්‍ර ඔබ්බො හගවා හික්ඛු ආමනෙසි හික්ඛවොති. හදනෙති තෙ හික්ඛු
හගවතො පව්වසසාසු. හගවා එතදවොච:

සියා නු ඔබ්බො හික්ඛවෙ හික්ඛුතො තථා රූපො සමාධිපට්ඨානො යථා
නෙව පට්ඨියං පට්ඨිසඤ්ඤී අස්ස, න ආපසම්. ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න
තෙජසම්. තෙජොසඤ්ඤී අස්ස, න වායසම්. වායොසඤ්ඤී අස්ස, න ආකාසා
නඤ්ඤායතනෙ ආකාසානඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්ඤා-
යතනෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ආකිඤ්ඤායතනෙ ආකි-
ඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤා
නාසඤ්ඤායතන සඤ්ඤී අස්ස, න ඉධලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤී අස්ස, න
පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස, යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤානං පනතං
පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්ත්වාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන
අස්සාති?

හගවමමුලකා නො හනෙන ධම්මා, හගවනෙතනනිකා, හගවමපටි-
සරණා, සාධු වන හනෙන හගවනකඤ්ඤව පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස
අපො හගවතො සුඛා භික්ඛු ධාරෙස්සනතිති.

තෙන භි භික්ඛවෙ පුණාථ සාධුකං මනසි කරොථ භාසිස්සාමිති.
එවහෙතෙති ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො පවටස්සොසුං හගවා එතදවොච:

සියා භික්ඛවෙ භික්ඛුනො තථාරුපො සමාධිපට්ඨාහො, යථා නෙව
පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස, -පෙ- යමපිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤානං පතං
පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස සඤ්ඤී ච පන
අස්සාති.

යථා කථං පන හනෙන සියා භික්ඛුනො තථාරුපො සමාධිපට්ඨාහො,
යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යමපිදං දිට්ඨං සුතං මුතං
විඤ්ඤානං පතං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස
සඤ්ඤී ච පන අස්සාති?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං සඤ්ඤී ගොති: “එතං සත්තං එතං පණිතං
යදිදං සබ්බසබ්බාරසමථො සබ්බපට්ඨිපට්ඨිනස්සග්ගො තණ්හසබ්බො විරාගො
නිරොධො නිබ්බානානති”. එවං ඛො භික්ඛවෙ සියා භික්ඛුනො තථාරුපො
සමාධිපට්ඨාහො යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යමපිදං
දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤානං පතං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්‍රාපි
න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

11. 2. 10

තතිය සමාධි සුතං

[සාවකී]

අථ ඛො සමඛුලා භික්ඛු යෙනායස්මා සාරිපුතො තෙනුපසංඛතමිංසු,
උපසංඛතමිත්‍රා ආයස්මා සාරිපුතෙන සද්ධිං සමමොදිංසු, සමමොදනියං
කථං සාරාණියං විතියාරෙඤා එකමතං නිසීදිංසු, එකමතං නිසින්නා
ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මා සාරිපුතං එතදවොචුං.

සියානු බො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ටාහො යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤානං පත්තං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා තත්ත්වාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති?

සියා ආවුසො භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ටාහො යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤානං පත්තං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්ත්වාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

යථා කථමපන ආවුසො සාරිපුත්ත සියා භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ටාහො, යථානෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤානං පත්තං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්ත්වාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති?

ඉධාවුසො භික්ඛු එවං සඤ්ඤී හොති: “එතං සත්තං එතං පණිතං යදිදං සබ්බසම්මාරසමපො සබ්බපට්ඨපට්ඨිසංගො තණ්හකම්මො විරාගො නිරෝධො නිබ්බානන්ති. එවං බො ආවුසො සියා භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ටාහො යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤානං පත්තං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්ත්වාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

11. 2. 11

චතුස් සමාධි සුතතං

[සාවකී]

තත්‍ර බො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛු ආමනෙකසි -පෙ-

සියානු බො ආවුසො භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ටාහො යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස, න ආපස්මිං ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජස්මිං තෙජොසඤ්ඤී අස්ස, න වායස්මිං වායොසඤ්ඤී අස්ස න ආකාශානඤ්ඤා-යතනෙ ආකාශානඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ආකිඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ඉධ ලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤී අස්ස, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස, යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤානං පත්තං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා තත්ත්වාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.”

දුරතොපි බො මය. ආවුසො ආගවෙජ්ඣාම ආයඝමනො සාරිපුත්තස්ස සන්තීකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්මඤ්ඤාතුං. සාධු වතායඝමනං යෙව සාරි-
පුත්තං පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස අත්මො. ආයඝමනො සාරිපුත්තස්ස සුඛා
භික්ඛු ධාරෙස්සන්තිති.

තෙතභාවුසො සුභාථ සාධුකං මනසිකරොථ භාසිසාමීති. ඒවමා-
වුඡසාති බො තෙ භික්ඛු ආයඝමනො සාරිපුත්තස්ස පට්ටසෙසාසුං. ආයඝම
සාරිපුත්තො එතදවොච:

සියා ආවුසො භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපට්ට්ඨාහො යථා නෙව
පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස, -පෙ- යමෙදං දිට්ඨං සුතං විඤ්ඤාතං පතනං
පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්ත්වාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන
අස්සාති.

යථා කථමපනාවුසො සාරිපුත්ත සියා භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධි-
පට්ට්ඨාහො යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යමෙදං දිට්ඨං සුතං
මුතං විඤ්ඤාතං පතනං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්ත්වාපි න සඤ්ඤී
අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති?

ඉධාවුසො භික්ඛු එවං සඤ්ඤී හොති: එතං සන්තං, එත්ථං පණිතං යදිදං
සබ්බසංඛාරසමප්පාදං සබ්බපට්ඨිපට්ඨිසංගො තණ්හකඛ්ඤාතො වීරාගො
නිරෝධො නිබ්බානන්ති. එවමෙව බො ආවුසො සියා භික්ඛුනො තථාරූපො
සමාධිපට්ට්ඨාහො යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස න ආපසම්මි.
ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජසම්මි තෙජොසඤ්ඤී අස්ස න වායසම්මි වායො-
සඤ්ඤී අස්ස, න ආකාසානඤ්ඤායතනෙ ආකාසානඤ්ඤායතනසඤ්ඤී
අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස න
ආකිඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස න නෙවසඤ්ඤා-
නාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ඉධලොකෙ
ඉධලොකසඤ්ඤී අස්ස න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස, යමෙදං දිට්ඨං
සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පතනං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මනසා, තත්ත්වාපි න
සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

අනුස්සතිවගෙහා දුතියො.

තත්ත්වාදානං:

දෙව මහානාමා ච නන්දියෙත සුභුතිනා ච මෙත්තා,
දසමා දෙව ව ගොපාලො වත්තාරො ච සමාධිනාති.

3. සාමසුද්ද වග්ගො

11. 3. 1-8

අනිවච්ඡානුපසංසනා සුත්තං

එකාදසති භික්ඛවෙ අබ්බෙති සමන්තාගතො ගොපාලකො අභබ්බො ගොගණං පරිහරිතුං එතිකතතුං, කතමෙති එකාදසති: ඉධ භික්ඛවෙ ගොපාලකො න රූපඤ්ඤ හොති, න ලක්ඛණ කුසලො හොති න ආසාපිකං සාදෙතා හොති, න වණං පටිවජාදෙනා හොති, න ධූමං කත්තා හොති න තිස්සං ජානාති, න පිතං ජානාති න වීරීං ජානාති, න ගොවරකුසලො හොති, අනවසෙසදෙහී ව හොති, යෙ තෙ උසභා ගොපිතරො ගොපරිනායකා තෙ න අතිරෙකපුජාය පුජෙතා හොති, ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ එකාදසති අබ්බෙති සමන්තාගතො ගොපාලකො අභබ්බො ගොගණං පරිහරිතුං එතිකතතුං.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ එකාදසති ධර්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අභබ්බො චක්ඛුස්මිං අනිවච්ඡානුපසංසි විහරිතුං -පෙ- අභබ්බො චක්ඛුස්මිං දුක්ඛානුපසංසි විහරිතුං -පෙ- අභබ්බො චක්ඛුස්මිං අනත්තානුපසංසි විහරිතුං -පෙ- අභබ්බො චක්ඛුස්මිං ඛයානුපසංසි විහරිතුං -පෙ- අභබ්බො චක්ඛුස්මිං වයානුපසංසි විහරිතුං -පෙ- අභබ්බො චක්ඛුස්මිං විරාගානුපසංසි විහරිතුං -පෙ- අභබ්බො චක්ඛුස්මිං නිරොධානුපසංසි විහරිතුං -පෙ- අභබ්බො චක්ඛුස්මිං පච්චිසංග්ගානුපසංසි විහරිතුං -පෙ-

11. 3. 9 - 48

සොකස්මිං -පෙ- සාණස්මිං -පෙ- ජිව්හාය -පෙ- කායස්මිං -පෙ- මනස්මිං -පෙ-

11. 3. 49 - 96

රූපෙසු -පෙ- සද්දෙසු -පෙ- ගණ්ඨෙසු -පෙ- ඵොඛ්ඨබ්බෙසු -පෙ- ධම්මෙසු -පෙ-

11. 3. 97-144

වක්‍රවිකෘතීන් -පෙ- සොත්තිකෘතීන් -පෙ- සාත්තිකෘතීන් -පෙ-
ජීවහා විකෘතීන් -පෙ- කායවිකෘතීන් -පෙ- මනෝවිකෘතීන් -පෙ-

11. 3. 145-192

වක්‍රසම්ප්‍රේෂණය -පෙ- සොත්තිසම්ප්‍රේෂණය -පෙ- සාත්තිසම්ප්‍රේෂණය -පෙ-
ජීවහාසම්ප්‍රේෂණය -පෙ- කායසම්ප්‍රේෂණය -පෙ- මනෝසම්ප්‍රේෂණය -පෙ-

11. 3. 193-240

වක්‍රසම්ප්‍රේෂණය වේදනය -පෙ- සොත්තිසම්ප්‍රේෂණය වේදනය -පෙ-
සාත්තිසම්ප්‍රේෂණය වේදනය -පෙ- ජීවහාසම්ප්‍රේෂණය වේදනය -පෙ-
කායසම්ප්‍රේෂණය වේදනය -පෙ- මනෝසම්ප්‍රේෂණය වේදනය -පෙ-

11. 3. 241-288

රූපසංකෘතිය -පෙ- සංකෘතිය -පෙ- ගතිසංකෘතිය -පෙ-
රසසංකෘතිය -පෙ- ඵොට්ඨබ්බසංකෘතිය -පෙ- ධම්මසංකෘතිය -පෙ-

11. 3. 289-336

රූපසංකෘතිය -පෙ- සංකෘතිය -පෙ- ගතිසංකෘතිය -පෙ-
-පෙ- රසසංකෘතිය -පෙ- ඵොට්ඨබ්බසංකෘතිය -පෙ- ධම්ම-
සංකෘතිය -පෙ-

11. 3. 337-384

රූපතණ්‍යාය -පෙ- සංකෘතණ්‍යාය -පෙ- ගති තණ්‍යාය -පෙ-
රසතණ්‍යාය -පෙ- ඵොට්ඨබ්බතණ්‍යාය -පෙ- ධම්මතණ්‍යාය -පෙ-

11. 3. 385-432

රූපචිතකෙත -පෙ- සංකෘතචිතකෙත -පෙ- ගතිචිතකෙත -පෙ-
රසචිතකෙත -පෙ- ඵොට්ඨබ්බචිතකෙත -පෙ- ධම්මචිතකෙත -පෙ-

11. 3. 433-480

රූපවිචාරෙ -පෙ- සඳුවිචාරෙ -පෙ- ගන්ධවිචාරෙ -පෙ- රසවිචාරෙ
-පෙ- ඵොය්ශ්ඤවිචාරෙ -පෙ- ධර්මවිචාරෙ -පෙ- අනිව්‍යානුප්‍යයී
විහරිතුං -පෙ- දුක්ඛානුප්‍යයී විහරිතුං -පෙ- අනත්තානුප්‍යයී විහරිතුං -පෙ-
ඛයානුප්‍යයී විහරිතුං -පෙ- වයානුප්‍යයී විහරිතුං -පෙ- වීරාගානුප්‍යයී
විහරිතුං -පෙ- නිරොධානුප්‍යයී විහරිතුං -පෙ- පටිනිසංයානුප්‍යයී
විහරිතුනති.

11. 3. 481-960

එකාදසහි භික්ඛවෙ අබ්බෙහි සමන්තාගතො ගොපාලකො හබ්බො
ගොගණං පරිහරිතුං, එතිකතතුං. කතමෙහි එකාදසහි: ඉධ භික්ඛවෙ
ගොපාලකො රූපඤ්ඤා හොති -පෙ-

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ එකාදසහි ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු
හබ්බො වක්ඛුස්මිං අනිව්‍යානුප්‍යයී විහරිතුං -පෙ- පටිනිසංයානුප්‍යයී
විහරිතුනති.

සාමඤ්ඤවග්ගො තතිසො.

රාගාදිපෙය්‍යාලො

11. 4. 1

රාගස්‍ය භික්‍ෂුවෙ අභිඤ්ඤාය එකාදසධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ එකාදස: පඨමං ක්‍යානං, දුතියං ක්‍යානං, තතියං ක්‍යානං චතුස්‍යං ක්‍යානං, මෙඝ්‍යාවෙනොවිමුත්ති, කරුණාවෙනොවිමුත්ති, මුද්දිතාවෙනොවිමුත්ති උපෙක්‍කාවෙනොවිමුත්ති, ආකාසානඤ්චායතනං, විඤ්ඤාණඤ්චායතනං, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං, රාගස්‍ය භික්‍ෂුවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ එකාදසධම්මා භාවෙනබ්බාති.

11. 4. 2-10

රාගස්‍ය භික්‍ෂුවෙ පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්‍ෂායාය -පෙ- පභානාය -පෙ- බයාය, -පෙ- වයාය, -පෙ- විරාගාය, -පෙ- නිරොධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිතිස්‍යඤ්ඤාය ඉමෙ එකාදසධම්මා භාවෙනබ්බාති.

11. 4. 11-170

දෙසස්‍ය -පෙ- මොහස්‍ය -පෙ- කොධස්‍ය -පෙ- උපනාහස්‍ය -පෙ- මක්‍කස්‍ය -පෙ- පලායස්‍ය -පෙ- ඉස්‍යාය -පෙ- මච්ඡරියස්‍ය -පෙ- මායාය -පෙ- සායෙය්‍යාය -පෙ- ඵමහස්‍ය -පෙ- සාරථස්‍ය -පෙ- මානස්‍ය -පෙ- අතිමානස්‍ය -පෙ- මිදස්‍ය -පෙ- පමාදස්‍ය අභිඤ්ඤාය -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්‍ෂායාය -පෙ- පභානානාය. -පෙ- බයාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරොධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිතිස්‍යඤ්ඤාය ඉමෙ එකාදසධම්මා භාවෙනබ්බාති.

ඉදමවොච භගවා. අත්තමනා තෙ භික්‍ෂු භගවතො භාසිතං අභි-
නාසුහති.

රාගාදිපෙය්‍යාලො නිට්ඨිතො.

නව සුත්තසහස්‍යාති භීයො පඤ්චසතාති ව,
සත්තපඤ්ඤාසසුත්තාති¹ අභිගුණරසමායුතාති.

එකාදසකතිපාතො නිට්ඨිතො.

අඛණ්ඩකරනිකායො සමනෙතො.

1. සත්තපඤ්ඤාසසුත්තානං - මජ්ඣ.

අඩගුනතර - දසක එකාදසක නිපානේසු

ගාථාදිපාදනුකකමණිකා

අත්ඝස පතනි. හදයසස සතනි. ...	...	86
අප්පකා තෙ මනුසෙසසු ...	...	422, 424, 462
අප්පමනෙතා අයං කලි ...	...	308, 312
අසෙබෙන ව සිලෙන ...	...	32
කණ්ණං ධම්මං විප්පහාය ...	...	422, 424, 462, 464
කාමව්ජ්ඣෙ ව ව්‍යාපාදෙ ...	...	32
බතති යො සෙට්ඨා ජනෙන සමි. ...	...	616
තත්‍රාභිරතිමිව්ජයා ...	...	422, 424, 462, 464
ධනෙන ධර්මෙකුත ව යොධි වඩ්ඪති ...	...	246
නමො තෙ පුරිසාර්ඤ්ඤ ...	...	610, 612
පුරිසසස හි ජාතසස ...	...	306, 310
යෙ ව බො සමමදකම්මතෙ ...	...	422, 424, 462, 464
යෙසං සමෙබ්බාධි අබ්බානං ...	...	422, 424, 462, 464
යො කිද්දියං පසංසති ...	...	306, 310
යො සුගතෙසු මනං පදෙසයෙ ...	...	308, 312
සද්ධාය සිලෙන ව යොධි වඩ්ඪති ...	...	246
ස වෙ පඤ්ඤාසම්පන්නො ...	...	25

සඤ්ඤානාමානුකූලමණිකා

අ	ක
අචිරවතී 42	කට්ඨෙ 240
අජිත 416	කට්ඨසංඛග 240
අට්ට 310	කපිලවස්ත්‍ර 148,618,626,630
අට්ඨකනාගර 646	කමමාසාදලම 56
අනාට්ඨික 2, 88, 116, 160,	කලඤ්ඤා 294
230, 232, 236, 246, 316,	කලඤ්ඤාභිවාස 288
326, 332, 584	කාලී 86
අපරගොයාන 106	කාසිකොසල 106
අබබ 310	කුකුඨාරාම 644
අබ්බුද 310	කුමුද 310
අසංඛලික 298, 608	කුරරසර 86
අවනතී 86	කුරු 56
අහහ 310	කුසිනාරා 142
	කොකනද 350
ආ	කොකාලික 304
ආනන්ද 2,14,16,134,136,	කොසල 220,310
194,246,250,268,350,408,	
584,594,598,604,646	
ආහසාර 108	ඝ
	ගග්ගරා 268, 340
ඉ	ගඛගා 42
ඉසිදන්ත 246,256	ගිඤ්ඤාකාවසර 608
	ගිරිමානන්ද 194
උ	ගොතම 90,334,340,346,
උක්කරකුරු 106	416,424,454,492,558
උක්ඛිය 346	ගොසිඛගසාල 240
උපවාලා 240	
උපාලි 124,216,128,130,138,362	ච
උපලක 310	චම්පා 268, 340
ක	චාතුලභාරාජික 106
කකකට 240	චාලා 240
කපඛලා 100	චුන්ද 480
කට 240	චෙතී 78,280

සංස්කෘත මාතෘකා කළමනාකරණය

ජ		ආ	
ප්‍රවේශ	106	බලිගරණ ව්‍යාපෘති	142
ජාත්‍යන්තර	424, 454, 490	බාහුත	268
ප්‍රවේශ	2,88,116,160,166,	බලිව්‍යාප	646
194,230,232,236,246,316,			
332,584			
ක		ම	
තපෝදරාම	350	මගධ	218
තාවතිංස	106	මහාකව්‍යාන	86, 466
තුදු	306	මහාකසප	288
තුසිත	106	මහාචූඤ	78, 280
		මහානාම	618, 626
		මහාමොක්‍ෂාලයාන	276, 304
		මහාලී	154
දසමග්ගපති	646	මහාවන	154,240
		මහී	42
		මිගසාලා	246
ධොවන	388	මොරනිවාප	614
න		ය	
නන්දිය	630		
නළකපාන	220, 226	යමුනා	42
නාදික	608	යාම	106
නාලකගාම	218		
නිග්‍රොධාරාම	618,626,630		
නිමොණරති	106		
නිරබ්බද	310	රාජගහ	288, 350, 614
ප		ර	
පද්ම	308		
පරනිමිතවසවතනි	106		
පලාසවන	220, 226		
පසෙනදිකොසල	106, 116		
පාටලිපුත්ත	646		
පාචා	480		
පුණ්ඩරික	310		
පුබ්බවිදෙහ	106		
		උ	
		ලිච්චි	240
		ච	
		වජ්‍යියමානික	340
		වෙළුමාමක	644
		වෙළුමන	288
		වෙසාලි	154, 240, 646

සංස්කෘත මාතෘකා

ස	ස	ස	ස
සකක	618, 626, 630	සාමන්තකානි	218
සකාරව	460,420	සාරිපුතන	16,168,184,218,220
සද්ධ	634		226,304,592,670,672
සනම්කුමාර	616	සාවතී	2,80,116,160,166,230,232
සනි	608		236,246,316,332,584,630
සරභු	42	සිනෙරු	106
සහජානි	78, 280	සුභුති	634
සහමපති	308	සොග නික	310

විසෙසපදනුකකමණිකා

අ		අ	
අකිඤ්චනො	462, 464	අතිරාකතජ්ඣානො	286
අකුසලෙසු ධම්මෙසු	98	අනුච්ඡාදනසො	126
අගගිපරිවාරකා	480	අනුසාසනී පාටිභාරියන	614
අගගිප්‍රකෙකා	634	අනුසාරිතධෙකා ධම්මො	512
අඛණ්ණං	170, 186	අනෙකධාතු නානාධාතු	64, 70
අච්චනතනිට්ඨො	614	අනොකං	462, 464
අට්ඨකිනිකො මග්ගො	102	අනොත්තමං	264
අඛණ්ඩාදං	80	අත්තරාපරිනිබ්බාසී	216
අණ්ඩකා	520	අත්තරාවොසානගමනං	280
අත්තුකකංසකපරවම්භකා	266	අත්තලිකකවරා	108
අත්ථවෙදං	622, 658	අත්තවා ලොකො 58, 336 338, 352	
අත්ථසපතනී	86	අපචයගාමී	506
අධම්මකං වාදං	416	අපණ්ණකං	152
අධම්මචරියා	156 558	අපණ්ණකො මාණි	544, 550
අධම්මො	402, 406	අපරිභාන ධම්මො	184
අධිකරණං	126	අපරෙ වා පරියායෙ	532
අධිකරණ හිරොධ		අපාරාපාරං	6
ගාමිණී පටිපදං	126	අපට්ඨංසෙන	142
අධිකරණිකො	294	අපට්ඨානී 168, 176, 178, 186	
අධිපඤ්ඤා ධම්ම		අප්පමාදෙ	40
විපසන්තාය	176, 178	අප්පකුතො	270
අධිමානිකො	290, 304	අභිජ්ඣාලු	176
අධිවුත්තිපදනී	68	අභිධම්මෙ	46, 52, 162, 638
අනගාරියං	634	අභිභායනනානී	108
අනභිජ්ඣාලු	176, 186	අභිවිතයෙ 42, 46, 52, 162, 638	
අනභිත්තසඤ්ඤා	200	අභිසංඛිතං	646
අනායං	276, 282, 290	අභිසංඝෝස ධිතං	646
අනාවසෙසදෙහී	656	අභිසංලොචිකා	120
අනාගාමීනා	194	අමතආරානං	654
අනාථො	48	අමතොගධා	190, 192
අනාවනිධම්මො	648	අමකා	248, 256
අනිච්චසඤ්ඤා	192	අමක පඤ්ඤා	248, 256
අනිච්චානුපසයි	676, 680	අයොනිසො-	
		මනසිකාරං 204, 258, 262	

විසෙසපද්‍යාකතමණිකා

අ	ආ
අරියධමෙව්‍යා	500
අරියමග්ගං	508
අරියසාවකො	620, 634
අරියසීලො	118
අරියං වමනං	394
අරියුපවාදී	302
අරියො ඤායො	330
අරියො මග්ගො	506
අරුපසඤ්ඤී	108
අවදඤ්ඤානං	260, 262
අවිප්පච්ඡාරො	2, 6, 8, 10
අවෙච්චපසන්නා	216
අසඤ්ඤාපටිත්තිකායී	216
අසත්‍යසමප්පඤ්ඤං	204
අසන්තුට්ඨො	270
අසඤ්ඤා මහවණං	204
අසඤ්ඤා	508
අසප්පරිසංසෙවො	204
අසමය විමුක්තො	634
අසමප්පඤ්ඤං	258
අසසංකො ලොකො	334
අසංඝීරො	126
අසාරද්ධිකායො	168
අසෙබ්බා ධම්මො	400
අසෙබ්බො	398, 490
අසංඛල්පක	298, 608
අසංඛ්‍යා	204, 258
අසංඛ්‍යා	222, 270
අභිජිකං	264
ආ	
ආකාසානඤ්ඤායතනං	280, 286, 374
ආකාසානඤ්ඤායතනං	
සඤ්ඤී	14, 16
ආගීලායනී	220
ආසානපටිච්ඡන්දා	266
අසානවඤ්ඤානී	266
ආවයගාමී	444, 506
ආචාරගොවරසමප්පකො	160
ආජීවසංචරො	158
ආදනපටි-	
ඤ්ඤා	422, 424, 462, 464
ආදසෙ	174
ආදික්කවෙලො	168
ආදීනවො	146, 148
ආදෙසනාපාටිභාරියොන	614
ආධානගාහී	266
ආනාපානසති	200
ආයතනෙසු	96
ආරඳා විරියො	28
ආරාධනා	380
ආලොප සහගාකර	368
ආවේණික කමොනි	130, 132
ආවේණික-	
පාතිමොක්ඛං	130, 132, 134, 136
ආසනං යානං	62
ආසාටිකං සාටෙතා	656, 676
ආභාරඤ්ඤිකා	100
ආභාරෙසු	94
ආනුනෙයොයා	356
ඉ	
ඉච්ඡා	242
ඉද්ධංච්චි යා අච්ඡා	204
ඉඤ්ඤිපාටිභාරියොන	614
ඉඤ්ඤිට්ඨං	358
ඉධිලොකසඤ්ඤී	14, 18
ඉන්ද්‍රිය සංචරො	206
ඉරිණං	276, 282, 290

විසෙසපදනුකකමණිකා

උ		ක	
උච්ඡින්නාමුලො	60	කකකයා	520
උදකොරොහකා	480	කණටක-	242
උදපනෙත	174, 176	කණ්ඩමගො	446, 508
උදයාභ්‍යාමිනියා	28, 48, 54, 164	කණ්ඩං ධර්මං	422, 424, 462
උද්දසො	92, 100	කප්පි	280, 286
උද්ධවචකුකකුච්චං	56	කප්පඤ්චියං	134
උද්ධං-පොතඤ්චකනිච්චගාමී	216	කමණ්ඩුලුකා	480
උද්ධමාගියානි	558	කමමසංකා	530
උපධ්‍යානසාලා	160, 230, 232	කම්මාරාමො	294
උපසුපාදනා	200	කයවිකකයා	368
උපසම්පාදෙනධං	126	කලායමිතථියො	306
උපහවචපරිනිධ්‍යාධි	216	කලිනා	306
උපාදනකකිකෙසු	96	කල්‍යාණධර්මතාය	116
උපාරමහවිහාරං	258	කල්‍යාණමිත්තො	44, 50
උපාසිකා	530, 532	කසිණසමාපතනි	86
උපොසථං	148	කසිණායනනානි	108
උඛ්‍යානිකා	126		
උභතොභාගවිමඤ්චං	110	කා	
උභතොභාගවිමුක්තො	42	කාමගොභි	316
උපොයාධිකාය	116	කාමචිතකං	198
උපෙසාළභී	168, 186	කාමෙයනා	58
		කායසකඛී	42
ඵ		කායෙන පහාතධෙධො	72
ඵකඛීථී	216	කාලානුසාරිකං	42
ඵකාරකො	54, 56	කි	
ඹ		කිංකියං	134
ඹකාසාධිගමො	534		
ඹකතපං	222	කු	
ඹරමකාගියානි	554	කුඛ්ඛරාජානො	42
ඹරවිනා	264	කුණ්ඩයො	206
ඹරිමං තීරං	420, 422 460, 462	කුමලගොසෙට්ඨං	210, 258, 264
ඹසධිතාරකා	112	කුසලසීලො	118

විසෙසපදනුකකමණිකා

කු		ජ	
කුසලානිසීලානි	2	ජන්දමුලකා	192
කුසලෙසු කමෙපපේසු	104		
කුසිතො	270	ජ	
කුසුසුඛො	206	ජබ්ගමානං පාණානං	40
කුටාගාරසාලා	240	ජිමං	534
කුටෙය්‍යානි	298	ජිමෙය්‍යානි	298
කෙ		කඩ	
කෙවලී	30	කඩාන විමොකක සමාධි--	
		සමාපතනීනං	64
කො			
කොලං කොලො	216	කො	
කොයානකිබ්ජං	382	කොණවාද	78
බි		ය	
බිඬ්ඛා	364	යනසො	62
බිලජානෙ	34		
බි		ත	
බිණාසවා 76, 422, 424, 462, 464		තණ්හකයො	198
		තස්සපරිනිබ්බාසී	646
ග		තථාගතබ්ලානි	62, 70
ගලගලායනෙත	206	තපනීයො ධම්මො	504
ගාමධම්මො	40	තං ජිවං	346, 352
ගොත්‍රභූ	42	තාරකරුපානි	42
ගොපනසීයො	40	තාලාවණ්ණකතො	60
		තිකිලිජකා	392
ච		තිණ්ණවිටිකිලෙජා	186
චක්ඛුභූතො	468	තිහතීතො	264
චතසොසා පටිපද	112	තිරප්පාන කථං	230
චතසොසා සඤ්ඤා	112	තිණ්ණ දුටුවරිතානි	204
චතුරාපසොසනො	54, 56	තුවටං	644
චත්තාරො සතිපට්ඨානා	206		
චෙතොබිලා	34		
චෙතොවිමුත්ති 22, 26, 30, 68--		ද	
72, 122, 250, 360, 556		දස අරියවාසා	54, 60
චෙතොවිචරණසප්පයා	120	දස කථා	120
චොදකෙන	142, 144	දස කථා චත්ථි	232

විශේෂපදනුකූලමණිකා

ද		ධ	
දස කසිණායකනානි	84	ධමොනුසාරි	42
දස කුසලකමලපථා	488	ධමේ කථා	226
දස ධමමා (භාවෙනධ්මා)	578	ධමො	402, 406
දස ධමමා (සාරංගියා)	160	ධංඪි	264
දස ධමමා (සරිරධ්මා)	158	ධුමං කඤ්ඤා	656, 662
දස නාථකරණ ධමමා	44, 54		
දස පාසංසානි	232	න	
දස සඤ්ඤා	188, 190, 194	නඤ්ඤි දිනනං	484, 522
දහරතගෙන	554	නාථකරණං	48
දළුදුපං	350	නානාධම්මිකකතං	64, 70
දිට්ඨං	604	නාමෙ ව රූපෙ ව	92
දිට්ඨිගතා	356	නිගණ්ඨා	266
දිට්ඨිපනෙතා	42	නිජ්ජරවජ්ඣ	386
දිට්ඨිසම්මානනා	216	නිට්ඨිකවිචරො	618, 626
දිට්ඨිව ධමමෙ	194	නිඤ්ඤානියා	396
දුක්ඛද්වයො	444, 506, 542	නිධානචනිං වාචං	368, 486
දුක්ඛවො	270	නිධිමුඛානි	654
දුර්භිරමං	362	නිකේතනා	468
දුස්සිලො	270	නිපට්ඨාකාරං	116
දෙවචසකං	260, 262	නිබ්බානං	198
		නිබ්බද්ධිථංගො	4, 8
		නිසාමනජාතිකො	293
		නිසසංයො	128
		නිසසාරණියාසු ධාතුසු	102
		නෙවධිකො	264
		නෙළා	368, 488
		ප	
		පගබො	264
		පච්චිකො	306
		පච්චික චූඤ්ඤා	42
		පච්චාරොගණි	424, 428, 430,-
			460
		පඤ්ච නිවරණං	204, 372
		පඤ්ච භයානි	328
ධ			
ධනවාදං	80		
ධමකථිකො	20, 24		
ධමෙ වරියා	156, 558		
ධමනඤ්ඤා	648		
ධමනිසන්ධියා	296		
ධමධරා	30		
ධම විනයො	30, 256, 270, 282-		
	288, 294, 656, 660		
ධමවෙදං	622, 658		
ධමසොකො	256, 624		
ධමසාමි	468		
ධමොනුධම පටිපත්ති	228		

විසෙසපදනුකකමණිකා

ප	
පඤ්ඤාසතං විහාරං	654
පඤ්ඤාවිමුක්තො	42
පඤ්ඤාවිමුක්තිං	22, 26; 30, 68, 72
	120, 250, 360
පටිසංකාරකො	298
පටිසල්ලාන	230, 298
පඨවිසංඤ්ඤී	666, 668, 672
පණ්ඩිතො	576
පතිසලලිතො	340
පදකඛිණගාභී	44, 50, 162, 642
පනු ණණපට්ටකසට්ටො	54, 56
පපටිකා	10, 590, 592, 594, 590
පබ්බජ්ජාපට්ටිකං	194
පමිණනති	250
පරවිනාපට්ටියාය-	
කුසලො	168, 172, 176
පරමස්ථ විසුද්ධිං	114
පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානවාදං	114
පරලොකසංඤ්ඤී	14
පරවිනතුපකරණං	520
පරාභිසජ්ජති	520
පරිබ්බාජක	88, 190, 332, 342-
	346, 350, 416
පරිභාන ධම්මො	184, 282
පරෙති	250
පසංඝාදිකාය සංඛාරො	58
පසංඝී	4

පා	
පාතිමොක්ඛ	44, 124, 126, 160
පාතිමොක්ඛධම්පනා	124
පාපමිත්තං	260, 262, 270
පාපිකා ඉට්ඨා	76
පාපිවෙජා	270

ප	
පාපිවෙජා පුරිසපුග්ගලො	222
පාමොජ්ජං	2, 6, 8, 10
පාරගාමීනො	462, 464
පාරිමං තීරං	420, 422, 460, 462

පි	
පියසමුද්දාරො	638
පියසානරූපං	86

පි	
පීතිභක්ඛා	108

පු	
පුත්තසමොධසයනං	628
පුත්ථ පට්ටික සච්චානං	58
පුත්ථසමිණ චූභමණානං	58
පුප්ඵගකා	42
පුබ්බාපයමානො	350
පුබ්බනිවාසං	24, 120
පුරිසබලුභිකා	608
පුරිසාභානියො	610

පු	
පුගලිජ්ඣගතො	484

පෙ	
පෙසලා	306

පො	
පොරි	276, 548

බ	
බලාති	314
බහුසුතො	356
බලලමකතියො	306

විසෙසපදනුකකමණිකා

බ		ය	
බුද්ධානුසස්ති	620	යථාකමමුපගෙ	66, 122
බෙලුව සලාටුමනනියො	306	යථාභූතඤ්ඤාදසසනං	4, 8, 586-
බොජ්ඣංගා	102, 378		590, 592, 594, 596
බ්‍රහ්මවකකං	62	යොගකෙකමං	134, 136, 646
බ්‍රහ්මවරියෙන	36	යොනියො මනසිකාරො	208
බ්‍රහ්මවරියෙසනා	58		
බ්‍රහ්මවාරි	246	ර	
		රූපසඤ්ඤී	108
හ		ල	
හගවමමුලකා	190, 670	ලසබ්භ කුසලො	656, 662
හණ්ඩනජානා	160	ලුබාජීවි.	340
හවතණ්ඤා	210	ලොකධමම	98
හවසතිකාරො	158	ලොහිතවඤ්ඤා	42
හවෙසනා	58		
හාවනාවාද	78	ව	
හාවෙනබෙබ්බා ධම්මො	448	වඩ්ඤාකං	364
හෙතතා	482	වරද්දී	244
		වචකට්ඨං	314
ම		වසඤ්ඤා	42
මච්ඡාධෙය්‍යං	422, 462, 464	වා	
මග්ගාමග්ගඤ්ඤාදසසනං	86	වාචාය පහාතබ්බා ධම්මො	74
මනොභාවනීය	100, 332		
මනොමයං	108	වි	
මහාවරියෙන	356	විකස්සී	280, 286
මාතුහාමො	528	විගතථිතමිද්ධො	226
මාතුරකඛිනා	486	විවිච්චජා	56, 260, 262
මාලාගුලපරිකඛිනා	520	විජජා	386
මිච්ඡාදිට්ඨිකො	270	විජ්ජාවිමුක්ඛි	206
මුඛසන්ති	160	විඤ්ඤාදසිතිසු	96
මුඛසංසති	270	විනයධරො	24
මූලගණි	42	විනිබ්බා	34
මෙඤ්ඤාවෙතොවිමුක්ඛි	556, 644	විපරාමොස	368
	682	විපිනං	276, 282, 290
මෙතතුපහාරං	116		
මොසධම්මො	150		

විසෙසපදනුකකම නිකා

වි		ස	
විසපකතා	230	සපිඤ්ඤානබ්බො ධම්මො	514
විමරියාදිකතෙන	268	සපෙක්ඛනනිකානං	538, 544
විමුක්ති ඤාණදසසනං	4, 6, 8, 10- 12, 586	සඤ්ඤී	14
විවාදමූලානි	140	සතාරකෙකින	56
විවාද	138	සතිනෙපකෙකන	46, 164
විරාධනා	380	සතිපට්ඨානා	102, 314
විරෙවනං	392	සතිසම්පජ්ඣඤා	206
විවිධා ආබාධා	196	සත්තසබ්බකුපරමො	216
විසගිලිතො	306	සත්තබොජ්ඣබ්බො	206
විසම චරියා	156	සත්තසඤ්ඤා	94
විසෙසගාමී	248, 252	සත්තාවාසා	98, 104
විසෙසාය	250	සද්ධා	222
විහිංසාවිතකකං	198	සද්ධිංනුසාරී	42
		සද්ධිංවිමුක්තො	42
		සද්දො	22, 28
වෙ		සද්දො පුරිසපුග්ගලො	224
වෙදනාසු	94	සප්පමණො	326
වෙය්‍යා කරණං	92, 100	සපුරිස ධම්මො	510
		සපුරිස සංපෙවො	208
වො		සබ්බකුසාමිනිං පටිපදං	70
වොදනං	64	සබ්බසංකාරසමථො	198, 606, 670
		සබ්බසාමුක්තං පිකං	348
ව්‍ය		සබ්බ සත්තා ආභරට්ඨිනිකා	92
ව්‍යසනං	596	සබ්බභවාරි	46, 298, 356, 416
ව්‍යාපාදවිතකකං	198	සමචරියා	156
		සමණසාමඤ්ඤා	378
ස		සමවයසට්ඨාසනා	54, 56
සකදගාමී	246	සමාධි	4, 6, 8
සකකායදිට්ඨි	262	සමාපත්තිකුසලො	276, 278
සකකපිතරො	664	සමපනාසිලා	236
සකකහෙදො	130, 134	සමොධි	462, 464
සකකසාමගහි	132	සමොධි අබ්බෙසු	422, 424
සකකානං	62	සමොඤ්ඤා	380, 430, 432, 438
සකකපරියාය කුසලො	168, 170- 172, 174, 186	සමොවිමුක්ති	380, 430, 432, 438

විසෙසපද්‍රක්කමණිකා

ස		සි	
සස චක්‍කාර පරිනිබ්බාසී	216	සීල සබ්බන්ත	30, 368
සසසනො ලොකො	346, 352	සීලබ්බන පරාමාසං	258, 262
සහසුධා ලොකො	106	සීහනාදං	62
සංදෙසබ්‍යාපනති	542	සීහසෙය්‍යං	226
සංයොජනානි	30		
සංවට්ටමානො	103		
සංසප්පනියපරියායො	532		
සා		සු	
සායෙය්‍යානි	298	සුක්කං ධම්මං	422
සාධු	500	සුබ්‍රද්‍යා	506, 544
සාපදෙසං	546	සුගතචිත්තං	434, 436
සාමග්‍හියා	160, 162, 164	සුඤ්ඤාගාරා	236
සාමඤ්ඤය	296	සුතධරො	44
සාමනෙරො උපට්ඨා-		සුත්තයො	126
පෙනබ්බො	130	සුභට්ඨාසීනො	108
සාමයිකං විමුක්තිං	248, 250		
සාරගකා	42		
සාරද්ධි	244		
සාරද්ධිකායො	168		
සාරාණිය ධම්ම	160		
සාවුජ්ජා ධම්මො	504		
සාසවො ධම්මො	442, 504		
සි		සෙ	
සික්කාපදං	124	සෙනාසනානි	118
		සෙවාලමාලකා	480
		සො	
		සොනාපනතියඛිනානි	326
		හ	
		හතුපනිසො	560, 590, 594
		හදයස්ස සන්තිං	86
		හානගාමී	252
		හිරි	222

හැවත මුද්‍රණය - :සම්බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ඉන්ට් මාලා

- 1 පාරාජිකා පාලි
- 2 (i) පාචිත්තිය පාලි
- (ii) පාචිත්තිය පාලි
- 3 මහාවග්ග පාලි I
- 4 මහාවග්ග පාලි II
- 5 (i) චුල්ලවග්ග පාලි I
- (ii) චුල්ලවග්ග පාලි II
- 6 (i) පරිවාර පාලි I
- (ii) පරිවාර පාලි II
- 7 දීඝනිකාය 1
- 8 දීඝනිකාය 2
- 9 දීඝනිකාය 3
- 10 මජ්ඣිම නිකාය I
- 11 මජ්ඣිම නිකාය II
- 12 මජ්ඣිම නිකාය III
- 13 සංයුක්ත නිකාය I
- 14 සංයුක්ත නිකාය II
- 15 සංයුක්ත නිකාය III
- 16 සංයුක්ත නිකාය IV
- 17 (i) සංයුක්ත නිකාය V
- (ii) සංයුක්ත නිකාය V
- 18 අංගුත්තර නිකාය I
- 19 අංගුත්තර නිකාය II
- 20 අංගුත්තර නිකාය III
- 21 අංගුත්තර නිකාය IV
- 22 අංගුත්තර නිකාය V
- 23 අංගුත්තර නිකාය VI
- 24 චුද්දක නිකාය I